ANUL 113 Sibiu, 1 ianuarie 1965 Nr. 1—2

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÎNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

30 Decembrie

Au trecut 17 ani de cînd poporul muncitor a proclamat Republica Populară Romînă, patria tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate. Sînt ani de mari realizări, ani în care poporul a făurit o patrie liberă, înfloritoare, bogată și puternică. Niciodată, în decursul istoriei, poporul nostru n-a pășit pe calea progresului economic și cultural într-un ritm așa de accelerat și cu atîta vigoare și înțelepciune. Fața patriei noastre s-a schimbat radical. Poporul, stăpîn peste bogățiile și frumusețile țării, călăuzit de conducători înțelepți, a gospodărit toate resursele materiale și umane cu pricepere și chibzuință, transformînd Romînia dintr-o țară agrară înapoiată, într-o țară industrial-agrară avansată. În centru s-a pus industrializarea socialistă, (cu pilonul ei — industria grea, constructoare de mașini) condiție fundamentală a desvoltării economice și a ridicării nivelului de trai, material și cultural a poporului. Rezultatul desvoltării industriei este că producția industrială e astăzi de peste 8 ori mai mare decît în 1938. Țara noastră are ramuri industriale noi, combinate, fabrici și uzine moderne, centrale electrice puternice, etc. Industria noastră — în plin avînt — satisface nevoile interne crescînde și trimite în diferite țări produse la nivelul tehnicii mondiale. Este o mîndrie și o bucurie deosebită pentru toți oamenii muncii să vadă pretutindeni înălțîndu-se construcțiile mărețe ale industriei noastre.

În agricultură a biruit socialismul. — Pe tarlalele întinse ale gospodăriilor de stat și ale gospodăriilor agricole colective, lucrate cu metode agrotehnice avansate, au dat rod îmbelșugat holdele de grîu, porumb, ș. a. Cu toate condițiile climatice nefavorabile, în anii 1959—1963 s-a obținut în medie pe an o producție totală de cereale de peste 10 milioane tone, cu peste 2 milioane tone mai mult decît media anilor 1934—1938. Astfel agricultura socialistă acopere nevoile crescînde alimentare ale populației și de materii prime ale industriei, dînd și produse pentru export.

Aceste progrese economice au dus la ridicarea venitului național și a nivelului de trai al poporului. Venitul național este de 3,5 ori mai mare decît în 1938. Salarul real este de 2 ori mai mare decît în 1950. Volumul de mărfuri vîndute a crescut an de an. Sute de mii de case s-au construit la orașe și sate. Rețeaua sanitară, bine dotată, cuprinde toate satele și comunele. Școlile și universitățile sînt deschise tinerilor doritori de învățătură. Știința și arta înfloresc și se desvoltă mereu. Cultura romînă stă cu cinste alături de cultura altor popoare.

Țară a construcției pașnice, Republica Populară Romînă este un factor activ în lupta popoarelor pentru pace și progres. Datorită marilor realizări economic-culturale și luptei consecvente pentru pace, a crescut prestigiul țării noastre în lume.

Privind cu mîndrie peste cei 17 ani de progrese neîncetate, poporul nostru se îndreaptă cu încredere spre viitorul tot mai luminos, angajîndu-și toate forțele creatoare pentru înflorirea patriei noastre scumpe, Republica Populară Romînă.

Clerul și credincioșii Bisericii noastre, însuflețiți de un cald patriotism, sprijinesc munca poporului pentru viața cea nouă, îmbelșugată și fericită și urează patriei noastre noi biruințe pe calea progresului multilateral și păcii.

T. R.

69302

Praznicul Mitropoliei noastre

In sărbătorile Crăciunului din anul acesta se împlinește un veac *(1864—1964) de cînd Mitropolia Ortodoxă a Ardealului a fost rechemată la viață, după ce „trădania" lui Atanasie Anghel, la 1700, a provocat dispariția ei.*

Istoria Mitropoliei noastre e strîns legată de istoria poporului romîn din Ardeal. Ivită înainte cu mai bine de patru sute de ani, ea a împărtășit tot timpul soarta poporului dreptcredincios, care purta obida unei îndoite înrobiri, socială și națională. Dreapta noastră credință era atunci doar tolerată și, uneori, chiar prigonită. Această stare de lucruri explică în bună parte faptul că Mitropolia Ortodoxă a Ardealului s-a identificat cu năzuințele și luptele poporului romîn din aceste părți ale țării noastre, purtate pentru libertate și pentru o viață mai bună. Apărînd „legea strămoșească" împotriva uneltirilor stăpînirii străine — care urmărea cînd calvinizarea, cînd catolicizarea românilor — înaintașii noștri apărau totodată ființa neamului nostru, dosădit și asuprit. Luptînd pentru drepturile lui firești la viață, poporul romîn din Ardeal lupta totodată și pentru dreptul de-a se închina după rînduielile și pravilele Ortodoxiei răsăritene.

Acest lucru este adeverit de toată istoria poporului romîn din Ardeal. Astfel, răscoala Cuviosului Mărturisitor Sofronie de la Cioara, din veacul XVIII, urmărea recunoașterea existenței Bisericii Ortodoxe Romîne din Transilvania și înzestrarea ei cu vlădică ordotox romîn; dar, pe de altă parte, ea urmărea și eliberarea iobagilor. La rîndul ei, răscoala condusă de Horia, Cloșca și Crișan cerea desființarea iobăgiei, dar și dreptul la viață pentru Biserica Ortodoxă Romînă din Ardeal. Pe de altă parte, revoluționarii de la 1848, pe Cîmpia Libertății de la Blaj, au cerut restabilirea Mitropoliei ardelene și a Sinodului bisericesc format din membri clerici și mireni. Ei își dădeau seama cît de păgubitoare era împărțirea în două biserici românești — cu vlădici deosebiți la Sibiu și Blaj.

Năzuința obștească de la 1848 s-a împlinit deplin abia în anul 1948. Eliberîndu-se de sub stăpînirile nedrepte dinafară și dinăuntru și devenind stăpîn pe soarta sa, poporul nostru a creat condițiile de libertate pentru cler și credincioși care au permis și înlesnit și dezrobirea lor bisericească. Astfel, prin revenirea fraților din cealaltă „strană" la Biserica strămoșească, toți romînii dreptcredincioși din Transilvania au fost iarăși cuprinși într-o singură Mitropolie, mădular al Patriarhiei Ortodoxe Romîne Autocefale.

Prețuind lupta poporului romîn pentru libertate, pentru unitate națională și pentru o viață mai bună, ca și pe cei ce au luptat pentru reînființarea Mitropoliei Ortodoxe ardelene și — mai aproape de noi — pentru refacerea unității ei bisericești, ne bucurăm că prăznuim astăzi centenarul reînființării Mitropoliei noastre, una fiind în mărturisirea aceleiași credințe strămoșești.

Cinstind pe cei de altă credință și de alt neam, noi cinstim mai vîrtos credința noastră ortodoxă răsăriteană, iar iubirea noastră o dăruim întreagă Patriei noastre dragi, Republica Populară Romînă, poporului nostru harnic și vrednic.

Toți împreună, în frățească conlucrare, năzuim întru cuvînt și faptă spre temeluirea „vremilor cu pace" trainică și nu contenim a osteni pentru fericirea poporului nostru.

Dumnezeu să facă parte de odihna cea fericită pururea pomenitului Mitropolit Andrei Șaguna și tuturor celor ce au avut părtășie cu el, acum o sută de ani, la ctitorirea din nou a Mitropoliei noastre.

Sibiu, decembrie 1964.

† *NICOLAE*
arhiepiscop și mitropolit

O singură Biserică romînă, o singură Mitropolie

Prin unirea unei părţi a romînilor din Ardeal cu Biserica Romei Papale în anul 1698—1700, i s-a dat putinţa împăratului de la Viena de a desfiinţa Mitropolia Ortodoxă din Alba Iulia, şi de a o înlocui cu o episcopie greco-catolică.

In urma acestui fapt, credincioşii Bisericii Ortodoxe din Ardeal au rămas lipsiţi de conducător spiritual mai bine ca o jumătate de veac.

După multe lupte şi neajunsuri le-a reuşit ca să înfiinţeze episcopia ortodoxă cu sediul în oraşul Sibiu. Dorul după Mitropolia veche a romînilor ardeleni era însă viu, ca prin reînoirea ei să se refacă şi unitatea bisericească, pierdută în 1698.

In anul 1848 cînd s-a convocat Adunarea romînilor de pe Cîmpia Libertăţii din Blaj — între revendicări se afla şi dorinţa de a avea în Ardeal numai o „Biserică romînă, independentă de oricare altă Biserică prin „restabilirea Mitropoliei romîne" (cu sediul la Sibiu), neatîrnătoare şi cu rînduieli sinodale „după vechiul drept".

Acest deziderat exprimat în Adunarea de la Blaj a dat clerului şi credincioşilor, în frunte cu episcopul Andrei Şaguna, putere şi curaj de a lupta în continuare, cu mai mulţi sorţi de izbîndă pentru reînfiinţarea vechii Mitropolii Ortodoxe Romîne.

S-au făcut multe demersuri din partea episcopiei, prin memorii scrise, însă toate s-au lovit de lipsa de înţelegere a curţii de la Viena. Totuşi la 25 iunie 1863, împăratul, printr-un rescript, şi-a dat consimţămîntul pentru organizarea independentă a Bisericii romîneşti sub ocîrmuirea unui mitropolit, şi în 24 decembrie 1864 prin un autograf — a ridicat episcopia ortodoxă la demnitatea mitropolitană şi a numit pe episcopul acesteia „Arhiepiscop şi Mitropolit al romînilor gr. orientali din Transilvania şi Ungaria".

Astfel, romînii ortodocşi din Ardeal şi-au văzut idealul realizat, prin reînfiinţarea vechii Mitropolii de la Bălgrad. Aceasta însă, nu era decît cel dintîi pas către Mitropolia cea una a tuturor credincioşilor romîni din Ardeal.

Cu toată dorinţa fierbinte a romînilor de a avea o singură Biserică romînească, în condiţiile grele de atunci, ea nu s-a putut realiza. Impărăţia austro-ungară sprijinea catolicismul şi exploata dezbinarea religioasă dintre romînii ortodocşi şi gr. catolici.

După două veacuri şi jumătate de separaţie a romînilor din Ardeal, din punct de vedere religios, prin vrerea Domnului clerul şi credincioşii gr. catolici şi-au putut manifesta dorinţa lor mereu trează, de-a se întoarce acasă la Biserica Ortodoxă a celor 7 Sinoade ecumenice a răsăritului. Această dorinţă s-a şi împlinit la 1—3 octombrie la Cluj şi Bucureşti şi la 21 octombrie 1948, în Cetatea lui Mihai Viteazul, Alba Iulia. Astăzi, sîntem o singură Biserică cu o singură Mitropolie în Cetatea Sibiului, vechea unitate ortodoxă din Ardeal fiind astfel definitiv restabilită şi deplină.

Implinindu-se la 24 decembrie 1964, un veac de la reînfiinţarea Mitropoliei ortodoxe din Ardeal, se cade să aducem un prinos de recunoştinţă tuturor acelora care s-au străduit, care au luptat, care s-au jertfit pentru acest ideal măreţ, ca toţi credincioşii romîni din Ardeal să aparţină unei singure Biserici ortodoxe romîneşti, adică acelei Biserici, care este „Una, Sfîntă, Sobornicească şi Apostolească" Biserică, şi să ne înnoim angajamentul solemn de a sluji cu deplină credincioşie Biserica strămoşească, patria noastră scumpă, Republica Populară Romînă, şi „pacea a toată lumea".

Tr. Belaşcu
vicar arhiepiscopesc

Invăţămintele centenarului

Publicăm în acest număr al „Telegrafului Romîn" articole închinate aniversării a 100 ani de la reînfiinţarea Mitropoliei Transilvaniei (24 decembrie 1864—24 decembrie 1964). Din ele rezultă mai multe învăţăminte.

Intîi, această Mitropolie, apărută pe meleagurile transilvane cu peste 400 ani în urmă, a păstrat legătura cu Mitropolia Ungro-Vlahiei şi cu Mitropolia Moldovei şi a contribuit astfel la păstrarea unităţii bisericeşti, în aceeaş credinţă strămoşească a romînilor credincioşi de pe ambele părţi ale Carpaţilor, ceea ce constituia atunci încă un element — alături de limbă, relaţii economice, etc. — de unitate a poporului romîn din cele trei provincii.

In al doilea rînd, Mitropolia noastră — fiind prigonită sau tolerată sub stăpînirile străine din trecut — a suferit, împreună cu poporul romîn, „tolerat" şi subjugat de regi, împăraţi şi nobili, a fost apărată de cler şi credincioşi împotriva încercărilor de a o nimici şi a sprijinit lupta poporului pentru libertate, viaţă mai bună şi unitate naţională.

In al treilea rînd, reînfiinţarea Mitropoliei ortodoxe transilvane autonome — după ce 166 de ani a fost desfiinţată de împăraţii austrieci — a împlinit cererea revoluţiei de la 1848 a romînilor ardeleni ca Biserica romînă să fie independentă de oricare altă Biserică şi a dat un nou avînt vieţii bisericeşti, dezvoltîndu-se totodată şcolile primare şi liceale romîne, îngăduite atunci numai ca şcoli confesionale. Mitropolia reînfiinţată a avut nu numai un rol religios, ci şi un rol naţional, cultural şi chiar economic pentru romînii ardeleni şi bănăţeni.

In al patrulea rînd, prin reîntregirea bisericească, s-a restabilit unitatea tuturor credincioşilor romîni din Transilvania în aceeaşi Mitropolie, în aceeaşi Biserică strămoşească, cum a fost înainte de dezbinarea bisericească de la 1698—1700.

In sfîrşit, Mitropolia noastră a fost şi este alături de popor în munca lui pentru o viaţă mai bună, mai îmbelşugată şi în lupta lui pentru pace. Ea îndrumează pe credincioşi să fie buni fii ai Bisericii şi buni cetăţeni ai patriei noastre scumpe, Republica Populară Romînă.

Centenarul reînfiinţării Mitropoliei Transilvaniei este, astfel, un prilej de a privi în trecut dar şi în prezent şi de a ne angaja cu nouă însufleţire la muncă rodnică pentru binele Bisericii noastre, pentru propăşirea patriei şi pentru biruinţa păcii în lume.

T. R.

100 de ani de la reînfiinţarea Mitropoliei Ardealului

După proclamarea unirii cu Roma de către cei 38 de protopopi romîni în 1698, împăratul de la Viena, în stăpînirea căruia ajunsese şi Ardealul, precum şi arhiepiscopul romano-catolic de Estergom au socotit că aici nu mai existau nici preoţi nici credincioşi ortodocşi. Fosta Mitropolie ortodoxă din Bălgrad (Alba Iulia) s-a transformat în episcopie unită, supusă arhiepiscopului de Estergom, iar fostul mitropolit Atanasie Anghel, după ce a trecut la „uniaţie", a fost hirotonit din nou şi înscăunat la Bălgrad ca episcop. Urmaşii săi au fost siliţi să se mute la Făgăraş şi apoi la Blaj, ca episcopi. In felul acesta a dispărut Mitropolia romînilor ortodocşi din Ardeal, luîndu-i locul episcopia unită a Blajului.

Preoţii şi credincioşii care şi-au păstrat vechea credinţă ortodoxă au rămas vreme de 60 de ani fără un cîrmuitor sufletesc. Abia în 1761, în urma numeroaselor cereri ale preoţilor şi credincioşilor ortodocşi, Curtea din Viena a trimis în Ardeal pe episcopul ortodox sîrb din Buda, Dionisie Novacovici, care le-a purtat grija duhovnicească pînă la moartea sa, în 1767. După moartea sa au ajuns în fruntea Bisericii ortodoxe din Ardeal alţi vlădici sîrbi, care s-au aşezat în Sibiu: Sofronie Chirilovici, Ghedeon Nichitici şi Gherasim Adamovici. In felul acesta, în locul vechii Mitropolii cu scaunul la Bălgrad, a luat naştere o episcopie ortodoxă la Sibiu. Intrucît Curtea de la Viena căuta pe orice căi să împiedice legăturile bisericeşti ale credincioşilor ardeleni cu Ţara Romînească şi Moldova, în anul 1783, Biserica ortodoxă din Ardeal a fost pusă sub jurisdicţia mitropolitului ortodox sîrb din Carloviţ. Ultimul episcop sîrb din Ardeal a murit în 1796, iar în 1810, deci după o vacanţă de 14 ani, i-a fost ales ca urmaş un romîn, episcopul Vasile Moga, care era însă tot sub jurisdicţia mitropolitului din Carloviţ, care l-a şi hirotonit. Credincioşii romîni din părţile Aradului erau sub conducerea duhovnicească a episcopilor sîrbi, care aveau un scaun la Arad încă de la începutul veacului XVIII. Abia în 1829 ajunge pe acest scaun un romîn, dependent tot de Mitropolia Carlovîţului.

După dobîndirea acestor două biruinţe, romînii ortodocşi din Ardeal şi Banat încep lupta pentru reînfiinţarea vechii Mitropolii ortodoxe a Ardealului, independentă de Mitropolia Carlovîţului. Incă prin cererea formulată de romînii din marea adunare de pe Cîmpia Libertăţii de la Blaj din 3/15 mai 1848, se cerea printre altele ca „Biserica romînă, fără distincţiune de confesiune să fie şi să rămînă liberă, independentă de la oricare altă Biserică", precum şi „restabilirea Mitropoliei romîne şi a sinodului general anual după vechiul drept, în care sinod să fie deputaţi bisericeşti şi mireneşti; în acelaşi sinod să se aleagă şi episcopii romîneşti...". Vreme de 15 ani a mai durat pînă la reînfiinţarea vechii Mitropolii ortodoxe romîne.

In 1849 se tipăreau la Viena şi Sibiu o broşură întitulată „Promemorie despre dreptul istoric al autonomiei bisericeşti naţionale a romînilor de religie răsăriteană", în care se arătau drepturile istorice ale romînilor ortodocşi din Ardeal de-a avea Mitropolia lor. In 1850 se aduc noi dovezi în acest scop prin broşura: „Adaos la promemoria despre dreptul istoric al autonomiei bisericeşti naţionale a romînilor". In 1851 se adresă Ministerului Cultelor din Viena un memoriu care s-a tipărit tot atunci sub titlul: „Memorial prin care se lămureşte cererea romînilor de religiunea răsăriteană în Austria pentru restaurarea Mitropoliei lor din punct de vedere al sf. canoane...". Toate aceste trei memorii au rămas însă fără rezultat. S-a ridicat problema reînfiinţării Mitropoliei ortodoxe romîne şi în sinodul

Din viața Mitropoliei ardelene

La centenarul reînființării Mitropoliei noastre, prezentăm cîteva date din viața ei, din 1864 pînă azi. După reînființarea Mitropoliei ortodoxe a romînilor din Transilvania, avînd ca episcopii sufragane Aradul și Caransebeșul, existența și autonomia ei, adică dreptul de a-și rezolva chestiunile „bisericești, școlare și fundaționale" și a le administra independent, au fost întărite prin legea din 1868. Congresul Național-bisericesc, întrunit în octombrie 1868, format din 30 preoți și 60 mireni, discută și aprobă „Statutul Organic" ca lege de organizare a Bisericii Ortodoxe Romîne din Transilvania. Prin aceasta se asigură participarea largă a mirenilor, alături de clerici, la viața bisericească. Începînd cu parohiile, unde se dau drepturi Adunării parohiale și Consiliului parohial, continuînd cu protopopiatul unde există Adunarea protopopească, cu Adunările eparhiale în eparhii și cu Congresul Național bisericesc pe Mitropolie, mirenii sînt reprezentați și iau parte la rezolvarea problemelor bisericești, școlare și fundaționale. „Statutul Organic" a dat cadrul de dezvoltare a vieții bisericești ortodoxe, în care toți fiii Bisericii erau chemați să slujească activ Bisericii și poporului. Statutul a fost completat ulterior de diferite regulamente: Regulamentul pentru organizarea parohiilor, Regulamentul epitropesc, Regulamentul pentru procedura judecătorească ș. a. Astfel s-a ajuns la unitatea de organizare în întreaga Mitropolie, eparhiile păstrîndu-și autonomia în cadrul ei.

Între 1864—1873 au sporit bunurile materiale ale Mitropoliei, s-au tipărit Manualul de Drept Bisericesc și Pastorala, s-a editat „Telegraful Romîn", s-au înmulțit „școlile populare" romîne, s-a dezvoltat Institutul Teologico-pedagogic ș. a. După scurta arhipăstorire a lui Procopie Ivacicovici, e ales mitropolit Miron Romanul (1874—1898), sub care s-a clădit un local mare pentru Institutul Teologic-pedagogic și casa unde este Consistorul Arhiepiscopesc și Tipografia eparhială. De remarcat ca scriitori bisericești sînt: Zaharie Boiu, premiat al Academiei Romîne, vicarul Nicolae Popea, ajuns mai tîrziu membru al Academiei Romîne, arhimandrit Ilarion Pușcariu, membru corespondent al Academiei Romîne și alți profesori de la Institutul Teologic-pedagogic.

Între anii 1898—1916, arhiepiscop și mitropolit este Ioan Mețianu. Sub arhipăstorirea sa (consilier economic fiind Nicolae Ivan) s-a construit Catedrala Mitropolitană și noul edificiu al Institutului Teologic, s-au cumpărat imobile, s-au înmulțit fondurile și fundațiunile. Se intensifică și activitatea teologică și culturală, îndeosebi de către profesorii de la Institutul Teologic-pedagogic, toți cu studii universitare în țară și străinătate. Pe lîngă „Telegraful Romîn" (care apare din 1853), se tipărește din 1907 de către profesorul N. Bălan „Revista Teologică" pentru orientarea preoțimii în noile condiții de viață a Bisericii.

În perioadă dintre 1864—1916, Episcopia sufragană a Aradului a fost păstorită de episcopii: Procopie Ivacicovici, Miron Romanul (ales apoi la Sibiu), Ioan Mețianu (ales apoi la Sibiu) și Ignatie Papp. Și această episcopie a făcut progrese materiale și culturale. Astfel, sub Ioan Mețianu s-a construit un edificiu nou pentru Institutul Teologic, s-a înființat Fondul preoțesc pentru ajutorarea preoților, văduvelor și orfanilor, s-a renovat și mărit Reședința episcopală, s-a înființat Tipografia diecezană, s-a tipărit Foaia diecezană „Biserica și Școala", s-au trimis bursieri la studii în străinătate.

Primul episcop al Episcopiei sufragane de Caransebeș, a fost Ioan Popazu (1865—1889) care a pus început bun și pe plan economic și pe plan religios cultural, făcînd lucruri asemănătoare ca și Ioan Mețianu. Nicolae Popea (1889—1908) a continuat această activitate cu rezultate bune,

In perioada aceasta (1864—1918) Mitropolia ortodoxă romînă din Transilvania, împreună cu Eparhiile de la Arad și Caransebeș, luptă pentru realizarea unor deziderate comune. Aceasta se reflectă în discuțiile și hotărîrile Congresului Național bisericesc. Un obiectiv prim era apărarea autonomiei bisericești, conform legii de reînființare a Mitropoliei și conform Statutului Organic. Ierarhii și Congresele Național-bisericești protestează ori de cîte ori guvernul maghiar încălca autonomia, pe terenul căreia Mitropolia își rezolva și își administra singură cauzele bisericești, școlare și fundaționale. O altă preocupare constantă a fost îmbunătățirea pregătirii preoților și învățătorilor din școlile confesionale romîne („populare" și liceale). Astfel școlile teologice, care funcționau la Sibiu, Arad și Caransebeș, au fost prevăzute cu personal didactic bine pregătit, cu biblioteci și condiții corespunzătoare. Începînd cu anul 1878 s-a pus și problema înființării unei „Academii teologice", adică Facultăți de teologie. Școlile pedagogice ale Bisericii pregăteau învățători și învățătoare pentru „școlile populare" romînești, susținute de Biserică. Lupta pentru menținerea acestor școli romînești a durat pînă în 1918, pentru că guvernul voia să le înlocuiască cu școli de stat, de limba maghiară. In 1871 Adunarea eparhială de la Arad hotărește tipărirea cărților de cult, cu litere latine. In Congresul Național bisericesc din 1878 se cere tipărirea acestor cărți cu litere latine, după textul ce se revizuia atunci pentru tipărire la București. La fel se hotărește folosirea ortografiei, fixată de Academia Romînă. Pe lîngă cărțile de cult se tipăresc predici, cărți de istorie bisericească, de pedagogie, etc.

O problemă ce revine mereu, este îmbunătățirea situației materiale a preoților. Preoțimea, la început, era susținută de credincioși. Din 1861 Statul a acordat suma de 24.000 florini, pe care Ierarhul o împărțea între preoții săraci, Dar din 1875 s-a lăsat la dispoziția ierarhului numai 4.000 de florini, restul distribuindu-se de Minis-

(Continuare în pag. 4)

---

de preoți și mireni convocat la Sibiu în 12 martie 1850. Un sinod asemănător s-a ținut în același an la Arad, convocat de episcopul Gherasim Raț, care cerea de asemenea restaurarea Mitropoliei. In sinodul ierarhilor ortodocși din Austria, întrunit la Viena între 15 octombrie 1850 și 3 iulie 1851, s-a pus din nou problema reînființării Mitropoliei romîne ardelene, dar a întîmpinat opoziția patriarhului sîrb al Carlovițului Iosif Raiacici. Pe lîngă aceste încercări, Șaguna a adresat numeroase memorii și Curții din Viena în același scop, la care nu s-a primit însă nici un răspuns.

Alte încercări în vederea reînființării Mitropoliei s-au mai făcut abia din anul 1860, cînd s-au ivit timpuri mai potrivite, în urma căderii regimului absolutist de stat. In acest an, reprezentanți ai romînilor ortodocși din Ardeal, Banat și Bucovina au înaintat un memoriu împăratului, cerînd să îndeplinească această dorință veche a credincioșilor ortodocși din Ardeal. Impăratul a și dat o rezoluție la 27 septembrie 1860 — prima după atîtea stăruințe — arătînd că nu este împotriva înființării unei Mitropolii ortodoxe pentru romîni, dar cerea ca această chestiune să fie dezbătută într-un sinod al tuturor ierarhilor ortodocși din Austria. Cel de al doilea sinod al eparhiei ardelene, convocat la Sibiu în 24—26 octombrie 1860, a înaintat un alt memoriu către împărat, dar la care nu s-a primit nici un răspuns. La începutul anului 1862 s-a format o numeroasă delegație de clerici și credincioși din Ardeal, Banat și Bucovina, care s-a dus la Viena, spre a prezenta un lung memoriu cu privire la drepturile istorice ale romînilor din Austria de-a avea o Mitropolie. Se cerea autonomia Bisericii ortodoxe din Ardeal și convocarea unui congres bisericesc format din preoți și mireni din Ardeal, Banat și Bucovina în vederea organizării lor bisericești și a alegerii mitropolitului.

Abia la 25 iunie 1863 s-a dat un rescript, prin care împăratul își dădea consimțămîntul pentru organizarea independentă a Bisericii romînești, sub cîrmuirea unui mitropolit.

La 22 martie 1864 se deschise la Sibiu cel de al treilea sinod al eparhiei, adresîndu-se un nou memoriu către împărat, prin care se cerea reînființarea cît mai grabnică a Mitropoliei. In același an, în luna august, s-a întrunit la Carlovițsinodul episcopilor ortodocși din Austria, în care noul patriarh sîrb Samuil Mașirevici s-a declarat pentru desfacerea credincioșilor romîni de ierarhia sîrbă și constituirea propriei lor Mitropolii, lucru pe care l-au acceptat și ceilalți vlădici sîrbi din sinod. S-a hotărît tot atunci ca episcopia Aradului, care era formată din credincioși romîni să devină sufragană a noii Mitropolii ardelene. Sinodul a înaintat hotărîrile sale Curții din Viena. Aceasta a dat răspunsul abia peste patru luni, la 12/24 decembrie 1864, cînd împăratul a trimis următorul autograf: „Ascultînd rugările romînilor gr. or. din Transilvania și Ungaria, în consonanță cu intențiunea manifestată prin rezoluțiunile mele din 27 septembrie 1860 și din 25 iunie 1863, am încuviințat ca pentru dînșii să se înființeze o Mitropolie independentă, coordonată cu cea sîrbească și ca Biserica episcopală din Transilvania să se ridice la demnitatea mitropolitană".

Astfel, dorința și lupta credincioșilor ortodocși din Ardeal și strădaniile depuse de vlădica Andrei vreme de 15 ani au fost încununate cu succes. Totuși, nu s-au respectat întru totul dorințele sale și a altor fruntași ai Bisericii ortodoxe ardelene, căci noii Mitropolii i s-au dat numai două episcopii sufragane: a Aradului, condusă de episcopul Procopie Ivacicovici și a Caransebeșului, care urma să se înființeze. In fruntea acesteia a ajuns protopopul din Brașov Ioan Popasu.

Chiar în ziua de Crăciun 1864 o pastorală aducea la cunoștință clerului și credincioșilor marea bucurie a reînființării Mitropoliei.

În 1867, după inaugurarea sistemului dualist de stat, s-a stăruit pentru asigurarea existenței Mitropoliei printr-un articol special de lege adus în Dieta constituțională a Ungariei. S-a izbutit să se facă acest lucru în 1868, asigurîndu-se astfel existența și autonomia Mitropoliei ortodoxe a Ardealului. S-a obținut apoi învoirea de a se convoca un congres național-bisericesc al Mitropoliei format din 30 de preoți și 60 de mireni — cîte 10, respectiv 20, de fiecare eparhie. Congresul s-a deschis la Sibiu în 16/28 septembrie 1868 și lucrările sale au durat pînă la 7/19 octombrie, adică 21 de zile. Acum s-a adoptat legea de organizare a Bisericii ortodoxe din Ardeal, cunoscută sub numele de „Statutul organic". Din 1870 au început să se țină sinoade eparhiale în fiecare an și în cele două eparhii sufragane, a Aradului și Caransebeșului.

Dorința exprimată pe Cîmpia Libertății de la Blaj în 3/15 mai 1848 de a exista o singură Mitropolie pentru toți romînii ardeleni, s-a realizat abia cu 100 de ani mai tîrziu, prin actul reîntregirii Bisericii Ortodoxe Romîne din Ardeal din octombrie 1948.

Acum, la 100 de ani de la reînființarea vechii Mitropolii a Ardealului, clerul și credincioșii Bisericii noastre își aduc prinosul lor de recunoștință față de toți aceia care au muncit pentru restaurarea și organizarea ei și față de toți aceia care au slujit-o în curgerea acestui veac.

Mircea Păcurariu

Din viaţa Mitropoliei ardelene

(Continuare din pag. 3)

terul Cultelor. Abia în anul 1899 Ministerul Cultelor a acordat preoţimii o dotaţie regulată care a început să fie plătită din anul 1900, ierarhul avînd numai dreptul de a recomanda pe preoţii vrednici, Preoţii, care aveau parohii slabe, erau ajutaţi din fondurile eparhiale.

S-au luat măsuri pentru stăvilirea sectarismului. S-au distribuit ajutoare văduvelor şi orfanilor. La Sibiu s-a înfiinţat un orfelinat pentru orfanii de război. S-a combătut alcoolismul şi concubinajul.

Întrucît episcopul Andrei Şaguna, exprimînd dorinţele credincioşilor şi nevoile Bisericii a cerut de la împăratul ca Mitropolia să aibă 6 eparhii, iar împăratul a aprobat numai 3 (Sibiu, Arad, Caransebeş), conducerea Mitropoliei a făcut toate pregătirile pentru a se mai înfiinţa episcopii sufragane la Timişoara, Oradea şi Cluj. „Fondul pentru înfiinţarea noilor Eparhii", aşezat de Şaguna, a sporit continuu, încît în 1903 ajunsese la suma frumoasă de 600.000 coroane. În felul acesta, după unirea Ardealului cu Romînia, s-au putut înfiinţa Episcopiile de la Oradea şi Cluj. Episcopia Timişorii a luat fiinţă abia în 1939, ca în 1948 să fie ridicată la rangul de Mitropolie.

In tot acest timp Mitropolia noastră a avut legături strînse cu Biserica Ortodoxă din Romînia, contribuind la lupta poporului credincios pentru unitatea naţională.

Din cele expuse putem conchide, că Mitropolia romînilor ortodocşi din Transilvania şi Ungaria — cu toate greutăţile ce le-a întîmpinat — în perioada 1864—1918, a realizat progrese culturale şi materiale, sprijinind totodată şcolile romîneşti populare şi liceale şi intensificînd legăturile cu Biserica Ortodoxă Romînă în spiritul unităţii romîneşti de pe cele două versante ale Carpaţilor.

După 1918 pînă astăzi, în faţa Mitropoliei s-au pus noi probleme. Găsindu-se şi romînii ardeleni cuprinşi în graniţele aceluiaşi Stat romîn, a fost nevoie să se unifice şi organizarea Bisericii ortodoxe romîne care cuprindea Mitropolii cu unele tradiţii organizatorice diferite. În 1920 Congresul Naţional bisericesc hotărăşte unirea Mitropoliei ortodoxe transilvane cu Biserica ortodoxă romînă autocefală. El cerea ca la baza organizării unitare a Bisericii să stea „Statutul Organic", verificat în 50 ani de aplicare a lui. El cere totodată recunoaşterea de către Statul romîn a autonomiei Bisericii, printr-un articol în constituţie. Datorită străduinţelor Mitropolitului Nicolae Bălan (ales în 1920) în Statutul de organizare a Bisericii ortodoxe romîne, sînt acceptate principiile „Statutului Organic", îmbinîndu-se principiul ierarhic sinodal cu principiul democratic (al participării preoţilor şi credincioşilor la rezolvarea problemelor bisericeşti) şi afirmîndu-se autonomia Bisericii. Urma ca în cadrele largi ale acestei organizări să se toarne duh de viaţă nouă, după noile împrejurări şi nevoi ale credincioşilor. Pentru aceasta era nevoie de un cler bine pregătit şi bine orientat. În Congrese, ca şi prin tipărituri preoţimea s-a pus în contact cu problemele de actualitate şi cu noi metode de pastoraţie. În 1922 s-a ţinut la Sibiu un Curs Pastoral pentru preoţi. Tinerii preoţi sînt formaţi în Academii Teologice, sub îndrumarea ierarhilor, care ofereau şi studiu teologic şi educaţie religios-morală. Se trimit bursieri în străinătate la Facultăţi ortodoxe, catolice şi protestante şi se pregătesc astfel cadre de profesori de teologie. Pentru bursierii aceştia numai Arhiepiscopia Sibiului a cheltuit peste 4 milioane lei. Pe lîngă studiile şi articolele publicate în revistele bisericeşti, s-au tipărit cărţi teologice şi religioase, în tipografiile eparhiale, necesare preoţilor şi credincioşilor. Biserica, preoţii ei, trebuiau să fie la înălţimea noilor sarcini, înţelegînd că slujesc lui Dumnezeu dacă slujesc omului şi nevoilor lui. În centrele eparhiale, s-au înfiinţat biblioteci, cele vechi s-au mărit. De asemenea s-au înfiinţat şi biblioteci parohiale. În Sibiu funcţionează cîţiva ani un orfelinat şi internate pentru copii săraci. În „Duminica bolnavilor" se împărţeau daruri pentru suferinzi. Se acordă ajutoare pentru cei lipsiţi.

S-au construit biserici, case parohiale, s-au achiziţionat edificii pentru eparhii, făcîndu-se astfel şi progrese economice.

S-au stabilit relaţii bune cu cultele din Transilvania şi relaţii cu Biserici ortodoxe din alte ţări şi cu alte Biserici. Astfel cu ocazia pelerinajului de la Ierusalim din 1925, condus de Mitropolitul Nicolae Bălan, au fost vizitate Patriarhiile ortodoxe de Constantinopol, Alexandria şi Ierusalim. Mitropolitul Nicolae Bălan a participat la Congresul Creştinismului practic (Viaţă şi acţiune) de la Stockholm (1925), iar rectorul Academiei teologice sibiene, Nicolae Colan şi profesorul Gr. Cristescu au luat parte la Congresul „Credinţă şi Constituţie" de la Lausanne (1927). S-au întreţinut relaţii cordiale cu vechii catolici din Elveţia, etc.

Toate acestea arată că — în cadrele Patriarhiei romîne — Mitropolia Ardealului a desfăşurat o bogată activitate. Dar problema care a preocupat în deosebi Mitropolia Ardealului şi pe arhipăstorul ei, a fost realizarea unităţii bisericeşti prin întoarcerea foştilor greco-catolici la Biserica strămoşească. Ea era şi dorinţa clerului şi credincioşilor din „cele două strane". Ea însă nu s-a putut realiza, din cauză că factorii politici aveau interes să menţină dezbinarea.

Cotitura de la 23 august 1944, a deschis noi orizonturi şi Mitropoliei noastre. Încă în primăvara anului 1944, în cuvîntarea „Pro Pacem" Mitropolitul N. Bălan prevedea că după al doilea război mondial, lumea se va organiza pe noi temeiuri de dreptate socială şi colaborare între popoare. Mitropolitul Ardealului a păşit alături de popor, bucurîndu-se de eliberarea Ardealului de Nord şi sprijinind făurirea vieţii celei noi. Sub arhipăstorirea Mitropolitului Bălan, apoi a I. P. S. Mitropolit Iustin şi a I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae Colan, clerul şi credincioşii noştri şi-au îndeplinit şi îşi îndeplinesc datoria faţă de Biserică şi faţă de Patrie, faţă de Iisus Hristos şi faţă de popor şi de pacea a toată lumea.

În climatul vieţii noi de libertate religioasă şi egalitate între culte, la chemarea P. F. Patriarh Justinian şi a Mitropolitului N. Bălan s-a putut realiza dorinţa seculară a credincioşilor romîni de pe aceste meleaguri de a fi cuprinşi iarăşi în cadrele aceleiaşi Mitropolii, înlăturîndu-se pentru totdeauna dureroasa dezbinare dintre fraţi. Reîntregirea bisericească e consolidată şi desăvîrşită. Şcolile de cîntăreţi, Seminariile şi Institutul Teologic de grad universitar din Sibiu pregătesc slujitori ai altarelor şi ai stranelor în legea strămoşească şi în dragoste de pace şi popor. Publicaţiile „Mitropolia Ardealului" şi „Telegraful Romîn" duc gînd şi cuvînt cumpănit şi orientări în activitate. Conferinţele protopopeşti şi Cursurile de îndrumare misionară fac servicii preţioase pentru îndrumarea preoţimii noastre. La fel celelalte tipărituri. Catedralele se îmbracă în vestmînt nou. Monumentele istorice sînt îngrijite, cu contribuţia Statului. Între culte se stabilesc relaţii de colaborare frăţească în lupta pentru pace, în slujirea Patriei şi în problemele ecumenice.

Odată cu transformările revoluţionare din Ţara noastră, Mitropolia Ardealului a păşit într-o nouă etapă a dezvoltării sale, aducînd contribuţia sa la viaţa bisericească şi la Teologia ortodoxă romînă, la propăşirea poporului, la cauza păcii şi la apropierea între culte. Pornită la drum acum 100 de ani, sub stăpînire străină, Mitropolia noastră a sorbit puteri de viaţă din dreapta credinţă şi din legătura ei cu poporul romîn şi cu năzuinţele lui. Astăzi, are bucuria să vadă năzuinţele poporului realizate şi — slujind lui Hristos — să slujească poporul şi Patria, pacea şi înfrăţirea.

S. Vlad

La o aniversare

Deşi după revoluţia din 1848 ar fi fost de aşteptat să se acorde drepturi şi libertăţi şi Bisericii Ortodoxe din Transilvania, totuşi instaurarea regimului absolutist a menţinut-o în situaţia nedreaptă de dinainte. Ministrul de culte L. Thun, devotat total catolicismului, considera ortodoxia ca o „religie tolerată". Aprobînd în 1850 înfiinţarea Mitropoliei greco-catolice la Blaj, absolutismul austriac urmărea întărirea acestei Biserici între romîni, căci în fidelitatea faţă de catolicism vedea un mijloc de ataşament faţă de imperiul austriac însuşi, pe cînd Biserica ortodoxă era centrifugală, îndreptînd privirile spre fraţii ortodocşi de peste Carpaţi. Peste 11 memorii a trebuit să înainteze la împăratul episcopia ortodoxă de la Sibiu, ca abia după inaugurarea în 1861 a aşazisului „regim liberal" glasul romînilor ortodocşi să fie auzit şi să se dea răspunsul aşteptat. E vremea, în care şi patriarhul ortodox sîrb de Carloviţ, de care depindea episcopia ortodoxă din Sibiu, ca şi sinodul episcopilor sîrbi (1863) aprobă desfacerea episcopiei romîne de sub ascultarea Carlovîţului şi reînfiinţarea Mitropoliei ortodoxe romîne, ca Mitropolie independentă şi coordonată de Mitropolia sîrbă.

Astăzi, după 100 de ani de la reînfiinţarea Mitropoliei transilvane, trebuie să mai adăugăm ceva.

În conciliabulele pregătitoare ale revoluţiei din 1848 un înflăcărat dascăl, Constantin Romanu cerea în faţa tribunilor romîni să se lupte pentru ştergerea diferenţelor confesionale dintre romîni, dintre „uniţi" şi ortodocşi.

De altfel, în redactarea celor 16 puncte din memorandul aprobat la Adunarea de pe Cîmpia Libertăţii în 1848 nu se pomeneşte de „biserici", ci de „Biserica romînă, liberă şi neatîrnată de la oricare altă biserică, asemenea în drepturi şi foloase cu celelalte biserici ale Ardealului, condusă de un mitropolit romîn, cu sobor de obşte format din deputaţi bisericeşti şi mireneşti prin care să se aleagă episcopii după mulţimea voturilor" ((art. 2).

Nici în 1918, cînd lipseau titularii în ambele biserici ardelene, nu s-a realizat această unitate. A trebuit să vină vremile de azi, cînd poporul e stăpîn pe soarta sa, ca unificarea bisericească să devină o realitate. Tălmăcind prin vremi aceste împliniri, prin care s-a înlăturat vrajba dintre fraţi, să le cinstim prin fapte care să întărească unitatea noastră în legea strămoşească şi în muncă ziditoare de pace şi de viaţă nouă.

Pr. T. Bodogae

Cronica

La *Sfîntul Andrei* (30 octombrie) s-a săvîrşit în Catedrala Mitropolitană un parastas pentru Mitropolitul Andrei Şaguna. După aceea a avut loc o festivitate la Institutul Teologic de grad Universitar, în prezenţa P. C. vicar Tr. Belaşcu, P. C. consilieri eparhiali, profesorilor şi studenţilor teologi. A vorbit despre viaţa Mitropolitului Şaguna studentul teolog Ştefan Liviu (an. IV). Corul teologilor a executat imne religioase.

N.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 15 ianuarie 1965 Nr. 3—4

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÎNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Decorarea Arhipăstorului nostru

Prin Decretul Nr. 510/1964 al Consiliului de Stat al Republicii Populare Romîne i s-a conferit Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae al Ardealului Medalia „A XX-a aniversare a eliberării Patriei" „pentru merite deosebite în opera de construire a socialismului, cu prilejul celei de a XX-a aniversări a eliberării Patriei".

In vederea înmînării înaltei distincţii de Stat, în dimineaţa zilei de sîmbătă 9 ianuarie a. c. a sosit la Sibiu delegatul Departamentului Cultelor de pe lîngă Consiliul de Miniştri al R. P. Romîne, Dl I. Onţanu, directorul Secretariatului.

Ceremonia înmînării decoraţiei s-a desfăşurat în aceeaşi zi, la orele 12, în salonul de recepţie al reşedinţei mitropolitane.

Dl Director I. Onţanu *a dat citire Decretului emis de Consiliul de Stat, a înmînat Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae decoraţia prinzîndu-i-o la piept şi i-a prezentat felicitări.*

Mişcat sufleteşte, Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit NICOLAE a spus, în esenţă, următoarele:

Deşi în ultima vreme sînt mai mult legat de casă, ca să-mi refac sănătatea, am participat cu toată inima la bucuria pricinuită întregului nostru popor de aniversarea a XX-a a eliberării Patriei.

Sub conducerea înţeleaptă a ocîrmuirii de Stat de-acum, care are în frunte pe Domnul Preşedinte GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ, poporul nostru harnic şi paşnic ne-a făurit, nouă tuturor, o ţară nouă, îndestulată cu de toate, cu oameni din ce în ce mai fericiţi.

Ţara noastră a crescut în preţuirea străinilor. Am adîncit legăturile frăţeşti cele dintre noi, dovedindu-ne strîns uniţi în jurul conducerii de Stat, în voinţa cinstită de-a duce şi mai departe propăşirea Patriei noastre înfloritoare şi de-a da o mînă de ajutor la întemeierea păcii trainice pe pămînt şi a bunevoiri care place lui Dumnezeu şi priieşte tuturor oamenilor.

In acest luminos răstimp de două decenii, clerul cu care conlucrez şi credincioşii pe care-i păstoresc — ca de-altfel întreaga noastră Biserică Ortodoxă Romînă — au fost prezenţi, cu cuvîntul şi cu fapta, la săvîrşirea tuturor lucrărilor obşteşti care purced din conştiinţă cetăţenească însufleţită de adevărat patriotism. Sfatul meu părintesc le-a arătat cu felurite prilejuri că cel ce ascultă de Evanghelia Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, acela nu va pregeta să-şi iubească Patria cel puţin tot atît de mult pe cît îşi cinsteşte Biserica dreptmăritoare al cărei fiu credincios este. Cler şi credincioşi, noi mergem înainte, ca şi pînă acum, alături de întregul nostru popor, pe calea dreaptă a propăşirii obşteşti. Inţeleapta ocîrmuire a Republicii Populare Romîne se poate bizui pe devotamentul nostru, căci e deplin şi nu i-l precupeţim cîtuşi de puţin.

Mulţumind cu căldură pentru înalta distincţie de Stat ce mi-a fost conferită, eu

o socotesc ca fiind acordată totodată atît colaboratorilor mei, cît şi credincioşilor pe care-i păstoresc, răsplătindu-le rîvna cu care sînt totdeauna gata să dea ce-i al Chesarului, Chesarului şi ceea ce-i al lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.

Vă rog, Domnule Director, să binevoiţi a fi pe lîngă Domnul Secretar general al Departamentului Cultelor, Profesor DUMITRU DOGARU, interpretul simţămintelor mele de gratitudine, preţuire şi iubire ce le nutresc faţă de Patria noastră dragă şi faţă de destoinicii ei ocîrmuitori.

Vă mulţumesc călduros şi Dumneavoastră pentru osteneala ce v-aţi luat de-a fi solul acestei veşti bune pe care aţi adus-o astăzi Mitropoliei noastre şi arhipăstorului ei, deopotrivă.

Dumnezeu să binecuvinteze ţara aceasta, poporul ei şi pe cei ce ne ocîrmuiesc! (Aplauze).

P. C. Vicar arhiepiscopesc Tr. Belaşcu *a dat expresie spontană simţămintelor de bucurie şi satisfacţie cu care slujitorii bisericeşti de la centrul Mitropoliei Ardealului întîmpină actul de cinstire adus Arhipăstorului nostru iubit, de către conducerea de Stat. Noi, colaboratorii permanenţi ai I. P. Sf. nostru Mitropolit NICOLAE — a spus P. C. Sa — vom face cerc în jurul Arhipăstorului nostru şi de aci înainte, sprijinindu-i cu toată tragerea de inimă luminatele străduinţi ce le desfăşoară în folosul Bisericii şi Patriei.*

La festivitate — desfăşurată în cadru restrîns — au luat parte toţi membrii permanenţi ai Consiliului Arhiepiscopesc ortodox romîn de Alba Iulia şi Sibiu.

A participat de asemenea P. C. Prof. Dr. Sofron Vlad, rectorul Institutului Teologic de grad Universitar ortodox, împreună cu P. C. Prof. Dr. Grigorie Marcu.

Au mai fost de faţă: Doamna şi Domnul Academician Profesor Dr. Andrei Oţetea, care tocmai atunci, trecînd prin Sibiu, au făcut o vizită Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae.

După solemnitate, Arhipăstorul nostru s-a întreţinut cordial cu cei prezenţi.

Redacţia

Pe calea dezarmării şi păcii

Pacea este cauza tuturor popoarelor, care vor ca rodul muncii să nu fie irosit în cursa înarmărilor, ci să fie folosit pentru îmbunătăţirea vieţii. Sumele, ce se cheltuiesc pentru producţia de armament, clasic şi atomic, ar putea fi cheltuite pentru producţia de bunuri de consum, de bunuri materiale şi culturale. De aceea unul din obiectivele principale ale luptei pentru pace este dezarmarea generală şi totală. Pentru realizarea acestui obiectiv se preconizează şi unele măsuri parţiale, care pregătesc terenul pentru un acord de dezarmare totală. In acest sens au fost salutate acordul de la Moscova de interzicere a experienţelor cu arme atomice în trei medii, ca şi înţelegerea dintre S.U.A. şi U.R.S.S., întărită de O.N.U., de a nu se folosi spaţiul cosmic în scopuri militare, ci numai în scopuri de pace. Tot în acest sens, popoarele au salutat cu bucurie hotărîrea U.R.S.S. şi a S.U.A. de a reduce cheltuielile militare. Deasemenea lupta popoarelor pentru interzicerea totală a experienţelor cu arme nucleare, pentru crearea de zone denuclearizate în Europa, Africa, Asia, America Latină, împotriva răspîndirii armelor atomice, etc. constituie noi paşi spre dezarmare generală şi totală, spre pace.

In lupta aceasta pentru pace se angajează tot mai intens şi creştinii de diferite confesiuni. Biserica ortodoxă a fost îna-

(Continuare în pag. 2)

Bucurie, înţelepciune, pace

Pastorala I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, dată la praznicul Naşterii Domnului din anul 1964, către clerul şi credincioşii din Arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu, este pastorala bucuriei, înţelepciunii şi păcii. Aceasta, pentru că — în graiul colindelor şi al scrierilor sfinte — Inaltul Păstor vesteşte tuturor şi cheamă pe toţi să guste din bucuria Naşterii Domnului, să lucreze după înţelepciunea duhovnicească, să sprijinească pacea, cîntată de îngeri în noaptea sfîntă din Betleem.

„Crăciunul este *praznicul bucuriei creştineşti*", scrie I. P. Sf. Sa. Bucurie mare au vestit îngerii păstorilor din Betleem. Bucurie ne împărtăşesc şi nouă colindătorii, care cîntă Naşterea lui Hristos. Bucuria aceasta izvorăşte din faptul că Dumnezeu s-a făcut om din iubire faţă de noi, oamenii. Acum s-a arătat desăvîrşita iubire a Tatălui din ceruri faţă de oameni (In. 3, 16). Dacă neascultarea lui Adam, ne-a prăbuşit în prăpastia păcatului şi a morţii, Dumnezeu în iubirea Lui cea nemărginită nu ne-a părăsit, ci ne-a mîngîiat cu nădejdea venirii unui Mîntuitor „la plinirea vremii". Şi cînd „ceasul" izbăvirii „a bătut", Hristos Domnul Dumnezeu fiind s-a făcut om, ca să ne ridice la vrednicia cerească în care ne-a aşezat Tatăl la început, El „s-a făcut asemenea nouă — afară de păcat — ca pe noi să ne facă asemenea Lui", stăpîn fiind s-a făcut ascultător, ca să ne înveţe ascultarea de Dumnezeu şi de mai marii noştri, „slobod fiind a luat chip de rob ca să ne slobozească pe noi din cătuşele păcatului şi din robia morţii", şi „fiind însăşi viaţa cea fără de moarte a primit să moară, ca să ne facă iarăşi părtaşi ai vieţii celei veşnice". „Bucuria Crăciunului ... poate şi trebuie să fie statornică, de-o viaţă întreagă". E bucuria pe care ne-o dă Iisus Hristos (In. 16, 22), ne-o dă împlinirea necontenită a voii lui Dumnezeu. Voia lui Dumnezeu e sfinţirea noastră, e a umbla „cu pază". Iar „a umbla cu pază înseamnă a aşeza *înţelepciunea* la cîrma vieţii noastre şi a *trăi în pace* cu toţi oamenii".

Înţelepciunea e aşezată în fruntea darurilor Duhului Sfînt (Isaia 11, 2). „Ea cumpăneşte gîndurile noastre şi caută făgaşuri drepte paşilor noştri, faptelor noastre". Ea ne înalţă, ne umple de bucurie şi căile ei sînt căile vieţii şi păcii (Inţel. lui Solomon 6, 12; Iisus Sirah 4, 12—13; Pildele lui Solomon 3, 17—18).

Pacea este roadă a Duhului Sfînt (Gal. 5, 22—23). Astăzi puterea „făcătorilor de pace" creşte zi de zi. Dar primejdia războiului poate fi înlăturată definitiv prin dezarmare generală. Noi, creştinii, ne rugăm necontenit, „pentru pacea a toată lumea" şi ne străduim să ajutăm şi cu fapte la biruinţa păcii, ca să se împlinească imnul îngerilor din Betleem cît mai curînd. Pacea e izvor de belşug şi bunăstare, de înfrăţire şi într-ajutorare iubitoare. Mărturie de binefacerile păcii sînt marile realizări ale poporului nostru în cei douăzeci de ani de viaţă nouă. In acest răstimp de „înfăptuiri deosebite", Biserica a avut bucuria să-şi vadă unitatea refăcută. „Prin actul de unificare bisericească a fost desăvîrşită şi aşezarea lăuntrică a Mitropoliei noastre ortodoxe ardelene, de la a cărei reînviere se împlinesc tocmai la sărbătorile Crăciunului o sută de ani".

Pastorala se încheie cu îndemnul de a asculta de poruncile dumnezeieşti şi de învăţătura Bisericii şi de a fi devotaţi ocîrmuirii ţării noastre dragi, ca să petrecem împreună viaţa paşnică şi liniştită.

T.

Pe calea dezarmării ...

(Continuare din pag. 1)

intemergătoare, prin Apelul din 1948 şi prin sprijinirea de atunci şi pînă astăzi a tuturor iniţiativelor pentru apărarea păcii. Alături de ea — în armonioasă conlucrare — vedem Bisericile protestante. Anul 1964, pe lîngă declaraţiile diferitelor Biserici, a înregistrat a doua Adunare pancreştină pentru pace de la Praga, hotărîrile pe linia păcii a Comitetului Executiv al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, a Adunării Generale a Alianţei Mondiale Reformate, a Uniunii Mondiale Luterane, etc. Declaraţii împotriva războiului şi în favoarea păcii a dat şi papa Paul VI. Astfel toate Bisericile creştine s-au pronunţat pentru pace. Implinirea a 50 ani de la izbucnirea primului război mondial şi a 25 ani de la izbucnirea celui de al doilea război mondial a prilejuit aducerea aminte de distrugerile războiului modern şi a întărit hotărîrea ca aşa ceva să nu se mai repete.

Anul 1965 s-a deschis sub auspicii bune. Anul acesta se împlinesc 20 ani de la înfrîngerea fascismului şi a militarismului. Anul acesta se împlinesc 20 de ani de la înfiinţarea O.N.U. In amintirea acestui eveniment anul 1965 a fost declarat An al Cooperării Internaţionale. La Adunarea Generală a O.N.U. se discută problema dezarmării generale şi totale, a lichidării colonialismului, a rezolvării tuturor litigiilor internaţionale prin tratative, etc. Pe ordinea de zi figurează două puncte, propuse de ţara noastră: „Acţiuni pe plan regional în vederea îmbunătăţirii relaţiilor de bunăvecinătate între state europene aparţinînd unor sisteme social-politice diferite" — şi declaraţia privind promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc şi înţelegere între popoare. Prin aceasta Romînia aduce o nouă contribuţie la cauza păcii, exprimînd voinţa de pace a poporului nostru.

Anul Cooperării Internaţionale aduce o intensificare a acţiunii tuturor forţelor păcii. Se cuvine ca şi creştinii de pretutindeni să-şi intensifice lucrarea pe linia păcii. Slujitorii şi credincioşii Bisericii noastre, alături de popor şi de partizanii păcii, sînt chemaţi să-şi înmulţească eforturile întru sprijinirea muncii pentru viaţa cea nouă şi luptei pentru dezarmare generală şi totală, pentru pace.

T. R.

Ion Creangă

- 75 de ani de la moartea sa -

La 31 decembrie 1964 s-au împlinit 75 de ani de la moartea marelui scriitor Ion Creangă. De aceea, în luna decembrie s-au organizat manifestări variate în toate şcolile, întreprinderile, căminele culturale etc., s-au tipărit cărţi şi reviste, s-au jucat piese, s-au transmis emisiuni speciale la radio şi televiziune ş. a., toate închinate vieţii şi operei lui. S-au înnoit bojdeuca lui din Iaşi şi locuinţa de la mănăstirea Golia, care este astăzi „Muzeul Ion Creangă".

Se cuvine ca şi noi să ne alăturăm acestei cinstiri şi să aducem amintirii marelui prozator simţămintele noastre calde de preţuire, nu numai pentru că îl cunoaştem încă din cruda noastră copilărie, prin înseninătoarele sale poveşti, ca: Punguţa cu doi bani şi Capra cu trei iezi, ci şi pentru faptul că Ion Creangă s-a format în bună parte în şcolile bisericeşti din acea vreme, fiind hirotonit şi funcţionînd cîtva timp ca diacon.

Potrivit actului de naştere aflător în arhiva Mitropoliei din Iaşi, Ion Creangă s-a născut în 10 iunie 1839, „din părinţi romîni: Ştefan a lui Petrea Ciubotariul din Humuleşti şi soţia sa Smaranda, născută David Creangă, din satul Pipirig", precum însuşi ne spune.

Satul Humuleşti este în imediata apropiere de Tg. Neamţ, sub zidurile vechii cetăţi a lui Ştefan cel Mare, pe drumul care duce spre mănăstirea Neamţului. Oricine trece azi prin părţile locului poate vedea casa-muzeu în care s-a născut şi a crescut „Nică a lui Ştefan a Petrei", cum i se spunea cînd era mic, locul în care a fost cireşul mătuşii Mărioara, precum şi „Sf. Nicolae" ca şi alte lucruri legate de poznaşa lui copilărie. Era cel mai mare între mai mulţi fraţi, din care pricină încă de mic a trebuit „s-ajut acasă — după cum el ne spune — la tors, la pieptănuş, la nevedit, la făcut ţevi şi la tors cu roata", îndeletnicire în care s-a dovedit foarte priceput, din care pricină fetele îi spuneau în batjocură „Ion Torcălău".

Obligativitatea învăţămîntului nu era pe vremea aceea şi nici şcoli, decît ici colo cîte una, cu deosebire prin tinda bisericilor. De aceea şi Ion Creangă a început să înveţe abia pe la vîrsta de 11 ani, cu bădiţa Vasile, dascălul bisericii din sat, şi la îndemnul părintelui Ioan Humulescu, care a şi înfiinţat această şcoală. Ion Creangă va păstra mereu acestui preot o caldă şi curată amintire, căci „avea o mînă de învăţătură, un car de minte şi multă bunătate de inimă, Dumnezeu să-l ierte!", după cum va spune el mult mai tîrziu.

Mama lui ţinea cu tot dinadinsul să-l facă preot, din care pricină „era în stare să toarcă'n furcă" oricît de mult, numai Nică să înveţe carte. „Aşa era mama în vremea copilăriei mele, plină de minunăţii, căci braţele ei m'au legănat, cînd mă alintam la sânu-i gîngurind şi uitîndu-mă în ochii ei cu drag! Şi sânge din sângele ei şi carne din carnea ei am împrumutat: şi a vorbi de la dânsa am învăţat, iar înţelepciunea de la Dumnezeu, când vine vreme de a pricepe omul ce-i bine şi ce-i rău" — sînt doar cîteva din simţămintele de gingăşie şi respect pe care Creangă le închina mai tîrziu amintirii mamei sale.

Se cuvine însă să redăm şi cîteva din argumentele pe care bunicul lui Creangă le foloseşte pentru a îndupleca pe ginerele său să-şi dea băiatul la şcoală. „Nu-i rău măi Ştefane — spunea bătrînul David Creangă — să ştie şi băiatul tău o leacă de carte, nu numai decît pentru popie, cum chiteşte Smaranda; că şi popia are multe năcăfale, e greu de purtat. Şi decît n-ar fi cum se cade, mai bine să nu fie (preot). Dar cartea îţi aduce şi oarecare mângâiere. Din cărţi culegi multă înţelepciune: şi la dreptul vorbind nu eşti numai aşa o vacă de muls pentru fiecare".

Insistenţele mamei şi ale bunicului au avut desigur efect. Aşa se face că în 1852 îl întîlnim pe Creangă înscris, în continuare, la şcoala din Tg. Neamţ, apoi la şcoala de cateheţi din Fălticeni, după a cărei desfiinţare a trecut la Seminarul de la Socola din Iaşi.

Dar nici Seminarul nu-l termină întru totul, pentru că, în 1858, tatăl lui moare pe o moşie unde se dusese să muncească şi nemaiavînd nici un susţinător, Creangă este nevoit să-şi întrerupă studiile, cerînd să fie hirotonit diacon. Astfel, în 1859 este hirotonit şi numit la o biserică din Tg. Frumos, de unde a trecut apoi la Iaşi

la bisericile: 40 de Sfinți, Bărboi, Pantelimon și Golia.

In acest timp Ion Creangă a urmat și cursurile Școlii normale „Vasile Lupu", cea mai mare parte a vieții sale funcționînd ca învățător la unele școli din Iași. In această nouă îndeletnicire, marele nostru povestitor s-a dovedit a fi, după cum arată documentele vremii, un excelent pedagog, bucurîndu-se de dragostea și prețuirea elevilor, precum și un foarte bun autor de manuale școlare.

Doborît de o boală, pe care n-a putut-o vindeca nici la Spitalul Brîncovenesc din București, nici la Slănicul Moldovei, unde s-a tratat, Ion Creangă se stinge din viață în 31 decembrie 1889, la vîrsta de 50 ani.

Coborînd dintr-o familie de țărani, bunicul lui fiind din Transilvania, Ion Creangă a avut mereu o inimă bună, caldă și modestă, caracteristică poporului nostru. „Acest mare și talentat scriitor — spunea Gr. Alexandrescu la un an după moartea sa — era de o modestie rară, îmbrăcat simplu, iar de se întîlnea cu vreun cunoscut de-al lui, lucrător, meseriaș sau muncitor, se punea la vorbă, îl cinstea și asculta cu luare-aminte năcazurile și sărăcia omului și de avea putere îl ajuta cu dragă inimă".

Dar, ceea ce îl face nemuritor pe Ion Creangă este opera sa, sînt scrierile sale calde și pline de viață, apropiate de fiecare din noi. Să ne gîndim de pildă la opera sa de căpetenie: „Amintiri din copilărie", în care aproape fiecare ne vedem propria noastră copilărie. De o rară frumusețe sînt poveștile sale, ca de pildă: Povestea lui Harap Alb; Fata babei și fata moșneagului, Dănilă Prepeleag ș. a., în care predomină tipuri de oameni din popor, care ne cuceresc cu înțelepciunea, cu omenia și setea lor de dreptate. Un astfel de personagiu este și Moș Ion Roată, din povestirile: „Ion Roată și Unirea" și „Ion Roată și Vodă Cuza", care înfrunta pe boieri, fără teamă, cu cuvinte ca acestea: „Ia, palmele acestea țărănești ale noastre, străpunse de pălămidă și pline de bătături, cum le vedeți, vă țin pe dumneavoastră, de atîta amar de vreme și vă fac de huzuriți de bine".

Trebuie să spunem că un puternic sprijin și stimulent în munca sa literară, Ion Creangă a avut în „bădița Mihai", cum îi spune el marelui Eminescu, pe care l-a adăpostit cîtva timp în bojdeuca sa din Iași.

Cunoscînd învățătura creștină, Ion Creangă a intuit foarte bine rolul preotului în ridicarea morală și materială a credincioșilor, din care pricină considera preoția ca o „grea misiune", despre care scria un întreg articol, în care arată, printre altele, că credincioșii „pronunță cu drag cuvintele de moș-popă ori nănaș-părinte; prin urmare, toți văd în păstorul lor sufletesc un tată iubit și bun, precum se și cade să fie". din care motiv „mîna lui trebuie să fie totdeauna deschisă, sfaturile lui să fie o comoară nesfîrșită". Tocmai de aceea el a criticat aspru pe preoții nevrednici.

De asemenea, pline de învățătură creștinească sînt și următoarele versuri din poezia: „Nu lucrezi, n-ai ce mînca":

„Ar fi un mare păcat,
Omul leneș de-ajutat —
Știți Dumnezeu ce-a dat
Omului cînd l-a creat?
Membre bune'ndemînoase
Creeri în cap de ajuns;
Minte, graiu, simțiri, virtute
Toate-n el deplin a pus.
Dacă lenea-l stăpînește
Singur este vinovat,
Cine ziua nu muncește,
Doarme noaptea nemîncat",

*

Oglindind viața în adevărata ei înfățișare, fără schilodiri și înfrumusețări artificiale, opera lui Ion Creangă a fost tradusă încă de timpuriu în limbile germană, engleză, franceză, bulgară, italiană, polonă ș. a. Astăzi ea este tradusă în peste 30 de limbi ale globului, pînă departe în India și China.

In Țara noastră, în ultimii 20 de ani, scrierile lui au fost tipărite în mai multe ediții, însumînd un tiraj de 4.246.300 exemplare, ceea ce arată întinsa popularitate a operelor sale, constituind totodată și un cald omagiu pe care poporul nostru îl aduce marelui său prozator, Ion Creangă.

Diac. Gh. Papuc

Începutul Noului Testament

Creștinul întîmpină și începe fiecare An nou cu Nașterea și Botezul Domnului. Aceste sărbători indică două manifestări ale Domnului, două mari „începuturi". Prima dintre ele este arătarea Domnului în lume — „Cuvîntul s-a întrupat și a locuit între noi" (Ioan 1, 14); a doua — arătarea lui Dumnezeu cel întrupat lumii. Nașterea este începutul vieții pămîntești a Domnului Iisus Hristos, iar Botezul este începutul slujirii Sale publice.

De la nașterea Domnului Iisus Hristos în peștera din Betleem și pînă la Botezul Lui în apele Iordanului s-au scurs 30 ani. Sf. Scriptură, aproape că nu ne amintește nimic despre acești ani din viața pămîntească a lui Iisus. Sf. Evanghelie ne amintește numai că „Pruncul creștea și se întărea cu duhul, umplîndu-se de înțelepciune și harul lui Dumnezeu era peste Dînsul" și mai dpearte se spune, că „Iisus propășea cu înțelepciunea, cu vîrsta și cu harul înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor" (Luca II, 40, 52).

Evangheliile după Matei și Luca ne istorisesc despre patru evenimente mari, din cea mai fragedă copilărie a lui Iisus Hristos, anume: tăierea împrejur, intrarea în templu, închinarea magilor și fuga Sf. Familii în Egipt, „Iar cînd s-au împlinit opt zile, ca să taie împrejur pe Prunc, I s-a pus numele Iisus, care I se dăduse de înger, înainte de a se zămisli El în pîntecele mamei Sale" (Luca 2, 21). Cel care a venit, nu ca să calce Legea, ci ca să o îndeplinească după Lege „...suferind tăierea împrejur" ca și pe noi să ne învețe supunerea față de voia lui Dumnezeu. Iar după închinarea magilor și aducerea Pruncului Iisus în templu, Ingerul Domnului s-a arătat lui Iosif în vis și i-a zis: „Scoală, ia Pruncul și fugi în Egipt și stai acolo pînă-ți voi spune eu, căci Irod va să caute Pruncul ca să-L omoare. Și el s-a sculat, a luat Pruncul și pe mama Lui, noaptea și s-a dus în Egipt și a stat acolo pînă la moartea lui Irod" (Mat. 2, 13—15). După moartea lui Irod, Iosif s-a întors în pămîntul lui Izrael (Mat. 2, 19—21), „...ci luînd poruncă prin vis, s-a dus în părțile Galileii și venind s-a așezat în cetatea numită Nazaret" (Mat. 2, 22—23), unde a trăit Sfînta Familie restul anilor ce au urmat.

Aci, parcă ar fi căzut o perdea care ar fi ascuns de ochii noștri spirituali pe Mîntuitorul lumii timp de treizeci de ani. Numai o singură dată perdeaua se ridică pentru un moment, cînd Iisus la 12 ani a fost aflat, în templul din Ierusalim. Aci spuse dreptului Iosif și Maicii Sale care-L căutau, renumitele cuvinte ajunse pînă la noi: „La ce mă căutați? Nu știați oare, că Eu trebuia să fiu în casa Tatălui Meu?" (Luca 2, 49). Așa și-a arătat Iisus demnitatea Sa dumnezeiască. Insă „ei n-au înțeles vorbele ce li s-au spus", zice evanghelistul. Umilindu-se, primind trup omenesc pentru mîntuirea noastră își arată și aci smerenia sa, căci: „...s-a pogorît Iisus cu dînșii și a venit în Nazaret și li era supus".

El a trăit în Nazaret încă 18 ani, despre care interval de timp nu se prea știe mai nimic despre viața sa. Numai Ev. Marcu în Cap. VI, 3 subliniază nedumerirea poporului prin cuvintele: „Oare nu-i acesta teslarul?". Prin acest citat ni se spune că Domnul Iisus Hristos în decursul întregei sale vieți pămîntești a fost sărac, ducînd o viață sărăcăcioasă de muncitor, de meseriaș, de teslar, alături de dreptul Iosif și Maica Domnului. In epoca aceea, Nazaretul și în special Galileea era o provincie îndepărtată chiar și pentru Palestina, iar meseriașii galileeni ocupau o situație simplă și aveau un cîștig modest. Cel ce a venit în lume să ne mîntuiască, acest „Impărat ce împărățește și Domn ce domnește", și-a ales acest fel de viață simplă, care era și a majorității oamenilor — viața muncitorului sărac. Fiul lui Dumnezeu și Fiul omului prin viața sa pămîntească a sfințit munca cinstită pentru toată lumea și pentru toate veacurile, a înnobilat situația muncitorului, arătînd că adevărata demnitate plăcută lui Dumnezeu, existența omului constă în viața internă și în muncă.

Și iată, cînd „Iisus ... avea 30 ani" (Luca 3, 23), „El s-a arătat lumii, ... a început slujirea Sa" (Luca 3, 23). Viața liniștită și anonimă din orășelul de provincie a luat sfîrșit, a început o nouă perioadă a vieții pămîntești a Mîntuitorului lumii. Cei treizeci ani petrecuți în anonimat, în munca sărăcăcioasă a unui meseriaș, departe de zgomotul lumii, s-au schimbat prin cei trei ani de fapte încordate, în slujirea deschisă lumii prin contactul nemijlocit cu mulțimile, cărora le-a adus Evanghelia mîntuitoare a iubirii și păcii.

Pr. Chiril Pistrui

Sfîntul Arhidiacon Ștefan

A treia zi de Crăciun, Biserica noastră face pomenirea primului martir creștin, Arhidiaconul Ștefan. In cartea Faptelor Apostolilor citim că Sf. Ștefan a fost cel dintîi dintre cei șapte diaconi aleși de credincioși și sfințiți de Aposotli, ca să slujească la mesele „agape". Despre el se spune că era „plin de credință", puternic în virtute și în cuvînt, încît fariseii și cărturarii care se priceau cu el, „nu puteau să stea împotriva înțelepciunii și a duhului cu care grăia". Prin Ștefan, Dumnezeu făcea multe minuni și semne mari în popor" (6, 8—10).

Activitatea diaconească a Sf. Ștefan se acopere cu începutul vieții, organizării și dezvoltării Bisericii creștine, cînd credincioșii aduceau la Sf. Altar ofrande materiale, iar diaconii aveau chemarea să ajute pe Apostoli în această lucrare, împărțind darurile celor săraci și lipsiți, orfani, văduve și bolnavi.

Prin munca plină de rîvnă și zel, Sf. Ștefan era în fruntea colegilor săi, căci se îngrijea să dăruiască cerdincioșilor nu numai hrana trupească dar și cea duhovnicească. El se străduia să propovăduiască Evanghelia și cu fapta, să se facă tuturor toate ca toți să fie mîntuiți, urmînd pilda de slujire totală și de lepădare de sine a Mîntuitorului Hristos care a venit ca lumea să aibă viață din belșug (In. 10, 10) și să-și dea sufletul Său răscumpărare pentru mulți (Mt. 20, 28).

Astfel prin nevoința Apostolilor și a diaconilor, în frunte cu Sf. Ștefan, „cuvîntul lui Dumnezeu creștea" (6, 7), numărul credincioșilor sporea și Biserica se răspîndea neîncetat. Lucrul acesta nu era pe placul fariseilor și cărturarilor, care, umplîndu-se de mînie, au pornit prigoniri împotriva lor. Ca să scape de Sf. Ștefan, l-au învinuit că a hulit pe Moisi și pe Dumnezeu, spunînd că Iisus Hristos va schimba datinile strămoșilor (5, 14). Adevărul este că Sf. Ștefan i-a mustrat pentru necredința lor în Legea lui Moisi care vorbește de venirea lui Mesia-Hristos pe care ei L-au ucis, cum au făcut părinții lor cu toți proorocii (7, 1—53). „Ei auzind acestea crăpau de ciudă și scrîșneau din dinți împotriva lui. Iar Ștefan fiind plin de Duhul Sfînt, căutînd la cer a văzut mărirea lui

(Continuare în pag. 4)

Adunarea Eparhială

Duminică, 6 decembrie, a avut loc la Sibiu Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Ortodoxe Romîne de Alba Iulia și Sibiu, sesiunea 1964.

In prezența deputaților și a credincioșilor, înainte de masă s-a slujit în Catedrala mitropolitană Sf. Liturghie arhierească de P. S. Arhiereu Emilian Antal de la mănăstirea „Sf. Ilie proorocul" din Topliță, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

La priceasnă a predicat P. Cuv. Arhim. Prof. Dr. Nicolae Mladin, despre adevărul și dragostea creștină, întruchipate în chip minunat de Sf. Nicolae, a cărui pomenire se face, aducînd bune urări I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae. La sfîrșitul Sf. Liturghii, P. C. Vicar Traian Belașcu a citit rugăciunea de invocare a Duhului Sfînt.

După Sf. Liturghie membrii Adunării Eparhiale se întrunesc în sala de lectură a Institutului Teologic Universitar din Sibiu, unde — sub președinția P. C. Vicar arhiepiscopesc Traian Belașcu, din încredințarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae — s-au desfășurat lucrările.

După rostirea rugăciunii Impărate Ceresc, P. C. Președinte deschide lucrările Adunării Eparhiale printr-o însuflețită cuvîntare, în care, printre altele, a spus că fiecăruia dintre noi trebuie să ne stea în față conștiința răspunderii pe care o avem privind modul în care ne-am petrecut viața în lume, întrucît „temelia fericirii veșnice se pune în viața noastră de aici, prin viață curată și fapte bune". Din acest motiv, „Biserica noastră nu poate să rămînă indiferentă în marea mișcare a lumii contemporane, care caută să dea oamenilor demnitate, dreptate, lumină, libertate, belșugul și pacea".

Subliniind succesele importante pe care poporul nostru le-a înfăptuit în cei 20 de ani de la eliberare, P. C. vicar a arătat, în continuare, că și Biserica noastră și-a desfășurat, în acest răstimp, nestingherită activitatea, sprijinind viața cea nouă din Patria noastră și lupta pentru pace. Arătînd apoi că I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae urmărește lucrările Adunării Eparhiale, deși trupește n-a putut fi de față, și veghează la „rezolvarea problemelor din Arhiepiscopie", P. C. Președinte urează Inaltului nostru Ierarh, cu prilejul acestor lucrări ca și al zilei onomastice, multă sănătate și lungime de zile.

P. C. Vicar încrestează apoi marele eveniment pe care Arhiepiscopia noastră îl serbează în acest an și anume împlinirea, la 24 decembrie 1964, a 100 de ani de la reînființarea Mitropoliei noastre, sărbătoare care are o importanță cu atît mai mare cu cît această aniversare este întîmpinată de toți credincioșii romîni din Transilvania sub aripile aceleiași Biserici mame.

Mulțumind Departamentului Cultelor pentru tot sprijinul acordat, P. C. Președinte declară deschisă Adunarea Eparhială pe 1964.

Din plenul Adunării, se trimit telegrame omagiale Dlui *Gheorghe Gheorghiu-Dej,* Președintele Consiliului de Stat al R. P. Romîne, Dlui *Ion Gheorghe Maurer,* Președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Romîne, Dlui Prof. *Dumitru Dogaru,* Secretarul General al Departamentului Cultelor.

Se expediază telegrame P. F. *Justinian,* Patriarhul Bisericii Ortodoxe Romîne, și I. P. Sf. *Nicolae,* Mitropolitul Ardealului.

In continuare se citesc rapoartele comisiilor și anume:

Raportul Secțiilor unite — raportor P. C. prot. Ioan Munteanu, din care se desprinde activitatea generală a Arhiepiscopiei în anul 1964, care s-a desfășurat pe linia slujirii semenilor potrivit cuvîntului Mîntuitorului: „Fiul Omului n-a venit ca să i se slujească lui, ci ca să slujească" (Matei 20, 28).

S-au putut reține, de asemenea, capitole ca: A XX-a Aniversare a eliberării Patriei noastre, răstimp în care s-au creat condiții de libertate care au dus la unificarea bisericească a romînilor din Transilvania, în 21 octombrie 1948; Biserica pe făgașul firesc al misiunii sale; Relațiile Bisericii noastre cu alte culte; Decorarea de către conducerea Statului a unor slujitori ai Bisericii noastre, care în Arhiepiscopia Sibiului au fost în număr de 8; Ședințele Consiliului Eparhial, care au fost în număr de 45 etc.

Raportul secției bisericești — raportor P. C. Prot. Vasile Coman, în fruntea căruia este pus imnul păcii din noaptea Nașterii Domnului, sub razele căruia s-a desfășurat activitatea preoțimii, cu mijloacele lăsate ei de Mîntuitorul.

S-au mai putut reține din raport îndrumările date de Centrul Eparhial cu prilejul hramului mănăstirii „Brîncoveanu" de la Sîmbăta de Sus, cu prilejul sfințirilor și binecuvîntărilor de biserici; activitatea celor 15 protopopiate din Arhiepiscopie; grija de biserici și casele parohiale; colecta pentru F.C.M., precum și o seamă de situații statistice ca: parohii bugetare (776), hirotoniri (10 în 1964), numiri, transferări, pensionări, etc.

Raportul Secției culturale — raportor P. C. prot. Petru Boeru, din care desprindem activitatea predicatorială a preoților, avînd drept conținut nobilele învățături ale Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos. In desfășurarea acestei activități preoțești, un ajutor prețios constituie, alături de celelalte publicații ale Sf. Sinod, pastoralele arhierești, revista oficială „Mitropolia Ardealului" și gazeta „Telegraful Romîn".

Activitatea Institutului Teologic de grad Universitar — avînd înscriși în acest an 205 studenți — a fost subliniată în chip deosebit ca și importanța lui pentru viața bisericească din Transilvania și Banat; Școala de cîntăreți bisericești și Seminarul Teologic din Cluj (43 elevi din Arhiepiscopie); conferințele preoțești de orientare și administrative; activitatea Tipografiei și Librăriei eparhiale, a Bibliotecii mitropolitane etc.

Raportul Secției economice — raportor Dl Iuliu Georgescu, se ocupă cu aspectul financiar și economic al activității Arhiepiscopiei, ca execuția bugetară pe anul 1963.

S-a mai arătat că încasările au provenit în cea mai mare parte de la Departamentul Cultelor sub forma salariilor preoților și personalului auxiliar, apoi din contribuția credincioșilor, de la Atelierele Centrului Arhiepiscopesc, reținînd atenția și capitole ca: Lucrările de la Catedrala mitropolitană; Casa de Pensii și Ajutoare a B.O.R.; Casele de odihnă de la Păltiniș și Bazna; Biserici și case parohiale; Biserici pictate și zugrăvite; Biserici-monumente istorice (117 în Arhiepiscopie); Controlul financiar, precum și alte probleme cu caracter economic financiar.

Toate rapoartele au fost aprobate.

Pe marginea lor au luat cuvîntul P. C. prot. I. Munteanu, dl prof. Iorgu Ivan, P. C. prot. Nicodim Belea, P. C. prot. David Lazăr și P. C. prot. V. Coman.

In numele deputaților din Adunarea Eparhială au vorbit dl prof. I. Ivan și dl I. Georgescu, care au apreciat activitatea Arhiepiscopiei pe 1964, în calitate de reprezentanți ai credincioșilor, mulțumind totodată Departamentului Cultelor și Sf. Sinod, în frunte cu P. F. Patriarh Justinian pentru tot sprijinul acordat în buna desfășurare a vieții bisericești din Arhiepiscopie, precum și I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae pentru îndrumarea clerului și credincioșilor pe calea cea dreaptă.

A luat apoi cuvîntul P. C. Președinte Tr. Belașcu, care, printre altele, mulțumește membrilor Adunării Eparhiale pentru oboseala deplasării și pentru atenția cu care au urmărit lucrările, precum și colaboratorilor Centrului Eparhial, cu a căror contribuție s-au putut împlini realizările al căror bilanț s-a făcut astăzi.

Dorind tuturor un an fericit și plin de pace, P. C. vicar declară închise lucrările Adunării Eparhiale — sesiunea 1964 —, lucrări care au însemnat cu adevărat un bilanț al unei munci de un an de zile, depuse spre zidirea credincioșilor, a păcii și a Patriei noastre dragi.

Participant

Sfîntul Arhidiacon Ștefan

(Urmare din pag. 3)

Dumnezeu și pe Iisus stînd de-a dreapta lui Dumnezeu" (7, 54—55). Minunea aceasta i-a înfuriat mai mult, au năvălit asupra lui și, scoțîndu-l afară din Ierusalim îl ucideau cu pietre. Dar marele mucenic, se ruga și zicea: „Doamne Iisuse, primește duhul meu!". Și îngenunchind a strigat cu glas mare: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta. Și acestea zicînd, a adormit" (F. Ap. 7, 60).

„Ștefan" în grecește însemnează cunună. Pentru viața și moartea lui a primit cununa veșniciei de la Domnul Hristos.

In viața Sf. Ștefan strălucesc, ca într-o cunună, florile tuturor virtuților creștine, iubirea de Hristos și semeni, credința, nădejdea, bărbăția, înțelepciunea, smerenia ș. a. Pomenind pe Sf. Arhidiacon Ștefan, cea mai meritată laudă pe care i-o putem aduce este să mergem pe urmele lui, să facem ca el, slujind lui Hristos-Dumnezeu — prin aproapele nostru — așa cum a slujit el, prin credință și fapte bune. Să ne ajutăm, să ne îngăduim și să ne iertăm reciproc, să ne slujim și să ne jertfim unii pentru alții în toate împrejurările.

Să răspîndim în jurul nostru numai binele, cu vorba și cu fapta. Să fim drepți și făcători de pace, ca dreptatea, pacea și iubirea lui Dumnezeu să rămînă cu noi în veci (Ps. 111, 9).

Intr-un cuget și o inimă să rugăm pe Sf. Ștefan ca să se roage lui Dumnezeu pentru noi; să ne dea putere să iubim, să slujim și să iertăm, ca urmînd pilda vieții pe care ne-a arătat-o Sf. Ștefan, să fim moștenitorii împărăției cerurilor.

Prot. Simion Radu

Cronica

La praznicul Sfîntului Nicolae, din inima clerului și credincioșilor Arhiepiscopiei noastre s-a înălțat urarea de mulți ani cu sănătate și spor în slujirea Bisericii și patriei pentru Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae. In presara praznicului, I. P. Sf. Sa — însoțit de P. Sf. Antal — a primit în capelă bunele urări din partea profesorilor și studenților Institutului Teologic de grad Universitar. In numele tuturor a vorbit P. C. rector Sofron Vlad, exprimînd dragostea și prețuirea deosebită față de Părintele nostru. Corul studenților teologi a cîntat troparul Sfîntului Nicolae și Pe Stăpînul. Inalt Prea Sfința Sa a binecuvîntat pe cei prezenți și a felicitat pe cei cu numele Nicolae.

In ziua praznicului, P. C. Arhim. N. Mladin, în încheierea predicii despre Sf. Nicolae, a arătat vredniciile I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, urîndu-i în numele clerului și credincioșilor mulți ani spre binele Bisericii noastre.

Adunarea Eparhială, care și-a ținut sesiunea la Institutul Teologic a trimis o telegramă de felicitare Inaltului Ierarh și a exprimat — în dezbaterile ei — mulțumiri pentru conducerea Bisericii pe făgașul dreptei credințe, patriotismului și păcii.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 1 februarie 1965 Nr. 5—6

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÎNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

ALEGERILE

La 7 martie 1965 vor avea loc alegerile pentru Marea Adunare Naţională şi pentru sfaturile populare regionale, raionale, orăşeneşti şi comunale. Toţi cetăţenii, care au împlinit 18 ani, sînt chemaţi să-şi exercite unul din drepturile fundamentale, dreptul de a-şi alege reprezentanţii în organele puterii de stat, care exprimă interesele şi năzuinţele poporului muncitor. Acesta e un eveniment de seamă în viaţa patriei noastre. De aceea poporul nostru se pregăteşte cu satisfacţia realizărilor bogate de pînă acum şi cu încrederea în perspectivele mai luminoase ale anilor viitori.

Campania electorală se desfăşoară în perioada cînd oamenii muncii au păşit într-un nou an de muncă, ultimul an al planului şesenal (1960—1965). Ea constituie, deci, nu numai prilej de a face bilanţul roadelor muncii din anii precedenţi, ci şi de mobilizare la realizarea obiectivelor, prevăzute pe anul 1965. De asemenea, campania electorală antrenează milioane de cetăţeni la dezbaterea unor probleme de interes general şi a unor probleme economice, social-culturale şi gospodăreşti cu caracter local. Ea va contribui la soluţionarea a numeroase probleme practice, ce preocupă masele celor ce muncesc.

In cadrul campaniei electorale au avut loc adunările oamenilor muncii, în care au propus condidaţi pentru alegerile de deputaţi în Marea Adunare Naţională şi în sfaturile populare. Poporul a propus candidaţi pe cei mai buni dintre cetăţeni, care se bucură de încredere şi pestigiu pentru activitatea lor obştească. Un moment însemnat sînt întîlnirile dintre candidaţi şi alegători, în care alegătorii fac propuneri şi candidaţii expun realizările de pînă acum şi planurile de viitor. Prin organizarea de convorbiri, conferinţe, expoziţii, seri literare, vizionarea de filme, de programe artistice, etc. se popularizează politica externă şi internă a guvernului, rezultatele importante dobîndite în anii puterii populare, prevederile legii electorale şi drepturile şi datoriile ce revin cetăţenilor şi oamenii muncii sînt mobilizaţi pentru împlinirea sarcinilor pe anul în curs.

Poporul nostru întîmpină alegerile cu noi succese în muncă, pentru înflorirea patriei noastre scumpe, Republica Populară Romînă. Strîns unit în jurul conducătorilor înţelepţi, ridicaţi din sînul lui, el sprijineşte prin munca sa creatoare propăşirea patriei şi consolidarea păcii în lume.

Clerul şi credincioşii Bisericii noastre sînt alături de popor şi de năzuinţele lui. Ei se bucură de libertate şi de toate drepturile cetăţeneşti, deci şi de dreptul de a alege, de a candida şi a fi aleşi în Marea Adunare Naţională şi în sfaturile populare. De fapt, în Consiliul Naţional al Frontului Democraţiei Populare şi în Consiliile locale ale F.D.P., sînt şi membrii ai clerului nostru, alături de membrii altor culte. Astfel din Consiliul Naţional fac parte I. P. Sf. mitropolit Iustin Moisescu al Moldovei şi Sucevei şi P. C. Pr. Alexandru Ionescu, vicar al Arhiepiscopiei Bucureşti — alături de eminenţa sa d. episcop luteran Fr. Müller (Sibiu), d. episcop reformat Nagy Iuliu (Cluj), canonicul Francisc Augustin, conducătorul arhiepiscopiei romano-catolice de Bucureşti, d. şef rabin Rosen Moses.

De asemenea pe listele de candidaţi au fost propuşi ierarhi şi clerici ai Bisericii noastre, care au desfăşurat o bogată activitate obştească (pentru Marea Adunare Naţională: I. P. Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei şi Sucevei, P. C. vicar Al. Ionescu; pentru deputat regional Braşov, P. C. vicar Tr. Belaşcu, etc.). In atmosfera aceasta de libertate şi egalitate în drepturi, clerul şi credincioşii noştrii îşi vor da votul candidaţilor propuşi şi vor sprijini munca poporului pentru pace şi progres, pentru întărirea patriei şi desăvîrşirea realizărilor istorice ale puterii populare.

T. R.

Hristos, Domnul păcii

Iisus Hristos este centrul de viaţă a creştinismului. Toţi creştinii cred în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat, şi se străduiesc să păşească pe urmele Lui. El însuşi a chemat pe ucenicii Săi: „Veniţi după mine", „luaţi pildă de la mine că sînt blînd şi smerit cu inima", „pildă am dat vouă", „să vă iubiţi unii pe alţii aşa cum v-am iubit eu pe voi", ş. a. Indreptîndu-ne dar, privirea spre Iisus Hristos, căutăm să ne asemănăm cu El, să lucrăm în duhul iubirii Lui. El este modelul suprem, după care se orientează toţi creştinii.

E firească deci întrebarea: ce ne învaţă Iisus pentru vremea noastră, vreme în care pe primul plan stă lupta pentru pace şi pentru o viaţă mai bună? Răspunsul ni-l dau Sfintele Scripturi. Profeţii Vechiului Testament au numit pe Mesia, care va veni, „Domn al păcii", împărăţia lui fiind împărăţie a păcii, cînd popoarele vor preface armele în unelte de muncă şi nu se vor mai război, ci vor trăi în pace desăvîrşită. Această proorocie şi-a aflat ecou în mesajul îngerilor din noaptea sfîntă, cîntat peste ieslea pruncului Iisus: „pe pămînt pace, între oameni bunăvoire". Astfel se anunţa că s-a născut Cel ce va aduce pacea în lume. Şi într-adevăr, Iisus Hristos este pacea noastră, a tuturor. El este pacea noastră, pentru că prin jertfa de pe curce ne-a împăcat cu Dumnezeu şi ne-a slobozit din osînda păcatului şi morţii, făcîndu-ne fii ai lui Dumnezeu după har. In Iisus Hristos sîntem „casnicii lui Dumnezeu", între noi şi Dumnezeu este iubire şi pace. Iisus Hristos este pacea noastră pentru că ne-a dai şi ne dă putere să biruim patimile şi să vieţuim după vrednicie, întru fapte bune. Patimile aduc război înlăuntrul nostru şi cu semenii noştri. Despătimirea şi virtuţile înlătură războiul acesta şi statornicesc pacea lăuntrică şi bunăînţelegerea cu semenii. Iisus Hristos este pacea noastră, pentru că El ne-a învăţat că sîntem fraţi întreolaltă şi trebuie să ne iubim ca fraţii, iubirea fiind legea morală fundamentală a vieţii creştine. Astfel între om şi om, între popor şi popor, trebuie să fie relaţii de iubire — şi acolo unde este iubire este pace, nu război.

Se cuvine dar, să urmăm Lui pe calea păcii. Adică, să păstrăm pacea cu Dumnezeu, luptînd împotriva păcatului şi săvîrşind binele. Să cucerim pacea lăuntrică, prin legătura cu Hristos şi prin o viaţă curată. Să fim făcători de pace între oameni, între popoare. Să fim solii păcii oriunde ne-am afla. Acest lucru l-au înţeles creştinii de pretutindeni, şi îl înţeleg tot mai mulţi creştini. Ei sprijinesc cauza păcii nu numai izolat, ci şi uniţi în organizaţii creştine internaţionale (s. ex. Conferinţa Creştină pentru Pace, Consiliul Ecumenic al Bisericilor, etc.), s-au încadraţi în Mişcările pentru pace, care cuprind sute de milioane de oameni cinstiţi de pe toată suprafaţa pămîntului. (Consiliul Mondial al Păcii, şi alte organizaţii).

Iisus Hristos este Domnul păcii. El ne cheamă să fim făcători de pace, să luptăm pentru ca pacea să domnească pe pămînt. Să ascultăm chemarea Lui, să urmăm pilda Lui, să intensificăm contribuţia noastră la biruinţa păcii, pace voită de Dumnezeu şi cerută de popoarele lumii.

N. M.

Ecumenism practic

Intre năzuințele mari și sfinte, care însuflețesc omenirea de azi, la locul cel dintîi stau năzuințele spre înțelegere, unire și pace.

Viața credincioșilor creștini, care nu este închisă în sine ca într-un zid chinezesc, ci este înrîurită de mersul în general al întregii vieți omenești, este stăpînită și ea de năzuința spre înțelegere, spre pace și spre unirea tuturor celor ce mărturisesc credința în Domnul nostru Iisus Hristos.

De altfel, strădaniile credincioșilor creștini pentru refacerea unității lor pierdute sînt un factor pozitiv care contribuie la unitatea și pacea întregii omeniri.

Dar refacerea unității creștine se realizează de sus în jos și de jos în sus, adică pornind de la conducerile Bisericilor spre parohii, dar și invers: pornind de la comunitățile locale, de la parohii, spre comunitățile tot mai mari din sinul creștinătății. Noi, aici, spunem cîteva cuvinte despre ecumenismul de jos în sus.

Putem afirma că avem un început în această privință. Este vorba despre faptul că există la credincioșii din sînul diferitelor formațiuni creștine simțămîntul, care nu este totdeauna destul de clar, că ei — cu toate că nu fac parte dintr-o singură Biserică, ci sînt despărțiți — au ceva comun: mărturisirea credinței în Domnul Iisus Hristos și tezaurul comun moștenit de la Mîntuitorul, pe care îl prețuim și mărturisim toți credincioșii creștini.

Ca atare, credincioșii creștini se consideră frați întru Domnul Iisus Hristos și văd în acest tezaur comun temeiul unității tuturor creștinilor. Acest simțămînt este numit cu drept cuvînt „ecumenism popular". Dar acest ecumenism popular este nu numai lipsit de limpezimea necesară la unii dintre credincioșii creștini, ci este și în stare de nelucrare, o stare asemănătoare cu acea a jarului învăluit în spuză.

Despre necesitatea punerii în lucrare a acestui ecumenism, vorbește și Adunarea Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor de la New-Delhi (1961), care constată în mod just că pe cînd legăturile dintre Biserici în general s-au întărit, legăturile dintre comunitățile locale sînt încă slabe.

Așa stînd lucrurile, trebuie să fie fructificate și condițiile care favorizează întinderea și adîncirea legăturilor dintre comunitățile locale. Aceste condiții favorabile constau în faptul că în viața acestor comunități se observă un suflu nou. Căci amestecul care s-a făcut între credincioșii de la orașe și sate, traiul lor laolaltă în aceleași condiții de viață, stringerea rîndurilor lor în aceleași strădanii pentru pace și pentru o viață mai bună, cunoașterea reciprocă și înfrățirea dintre ei — toate acestea duc la apropierea dintre credincioșii creștini și la înfiripărea în sufletul lor a unei dispoziții favorabile unității, care deschide calea spre activitatea ecumenismului de jos în sus.

Pentru rezolvarea și susținerea acestui ecumenism, se pot folosi o seamă întreagă de căi și mijloace potrivite și rodnice. Între acestea, socotim a fi vrednice de pomenit și de recomandat următoarele:

1. — Punerea în lumină a patrimoniului comun, moștenit de la Mîntuitorul, al întregii creștinătăți, prin cercetarea și reliefarea elementului comun de credință și de viață, propriu tuturor formațiunilor creștine.

2. — Afirmarea, în relațiile intercreștine de orice fel, a tot ceea ce ne apropie și unește, și ocolirea a tot ceea ce este de natură să răscolească în suflete amintirea dureroaselor relații nefirești dintre creștini din trecut, ca urmare a dezbinărilor lor.

3. — Înlăturarea șovinismului și fanatismului confesional prin înlocuirea lor cu iubirea frățească *îmbinată strîns cu* smerenia creștinească. *Numai în aceste condiții se poate înlătura prozelitismul, adică năzuința de a zmulge cu orice preț credincioși din staulul altei confesiuni și a-i aduce la staulul propriu, spre a te lăuda apoi că tu ești superior prin calitate și număr.*

De asemenea, numai în aceste condiții se poate avea o atitudine cu adevărat frățească: aceea de a vedea și prețui Adevărul descoperit de către Domnul nostru Iisus Hristos, nu numai în noi înșine, ci și în ceilalți frați credincioși creștini, aparținători celorlalte formațiuni creștine.

4. — Rugăciunea cu cuvîntul și mai ales cu fapta (rugăciunea faptelor bune).

Rugăciunea cu cuvîntul ridică sufletele către Dumnezeu și le unește în flacăra aceleiași evlavii în fața lui Dumnezeu. Cu deosebire rugăciunea în comun, unul pentru altul, rugăciunea „pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor", întărește duhul frățietății creștine. Astfel de rugăciuni se pot face în sinul fiecărei comunități creștine în parte, dar și în cadrul săptămînii de rugăciune pentru unitatea creștină.

Și mai bogată în roade este rugăciunea exprimată prin fapte bune, ca: interesul și grija frățească unul față de altul prin într-ajutorare și în general prin orice faptă a îndurării trupești și sufletești, care îmbunătățește viața credincioșului creștin și o cimentează cu cheagul unității prin dăruire pentru altul.

Fapta bună unește în simțăminte și pe cei de credințe diferite. O dovadă mult grăitoare în acest sens este faptul, despre care ne informează Sfîntul Grigorie de Nisa, că la moartea Sfîntului Vasile cel Mare mulțimea mare de popor, alcătuită din păgîni, evrei și creștini, jeleau pe marele ierarh întemeietor al renumitelor așezăminte de într-ajutorare „Vasiliada", numindu-l „părintele nostru".

Dar un rol deosebit joacă, în această închegare a unității creștine, acțiunile comune pentru pace și pentru o viață mai bună. Căci în general acțiunile săvîrșite laolaltă, pornite din gînduri, simțiri și năzuințe comune, întăresc mult unitatea. Ele îi sudează pe credincioșii creștini în aceeași viață comună și-i face să se simtă frați prin cuvînt și prin faptă.

Dovadă grăitoare în acest sens este duhul cel nou, care stăpînește în relațiile dintre diferitele culte de la noi din țară. In climatul vieții celei noi, care unește pe întregul nostru popor într-o lucrare comună pentru pace și propășire, cultele au pornit pe calea colaborării pe plan intercreștin și pe plan obștesc-patriotic. Păsirea pe plan intercreștin se face prin acțiunile desfășurate pe făgașul trasat de Consiliul Ecumenic al Bisericilor, iar păsirea pe plan obștesc-patriotic se face prin susținerea împreună a năzuințelor și muncii poporului nostru, care își desăvîrșește construirea vieții celei noi.

5. — Impărtășirea cu Trupul și Sîngele Domnului în Sfînta Taină a Euharistiei, chiagul cel mai de preț al unității creștine și elementul ei de prim ordin.

Sfînta Taină a Euharistiei constituie centrul Sfintei Liturghii și — ca atare — centrul întregii vieți creștine. Totodată, ca una care ne integrează deplin în Domnul Iisus Hristos, ea este izvor nesecat al unității și păcii între credincioșii creștini și — prin aceasta — al păcii și unității cu toți oamenii. Căci prin ea se hrănește și adîncește pînă la desăvîrșire unirea întru Hristos Domnul a credincioșilor creștini și se plinește conștiința frățietății ca mădulare ale aceluiași Trup tainic al Său: Biserica. Or, prin aceasta se reaprinde, se adîncește și se intensifică rîvna de comuniune frățească cu toți frații de credință întru Hristos.

Pe aceste căi se poate ajunge la împlinirea chemării ce stă în fața întregii creștinătăți: prin unirea și solidarizarea tuturor credincioșilor creștini — la slujirea creștină a împăcării lumii și a unității ei în strădaniile ei de a-și împlini idealurile mari spre care tinde.

C. Sîrbu

Sărbătorirea centenarului reînființării Mitropoliei ardelene

Marți, 15 decembrie 1964, a avut loc la Institutul Teologic de grad Universitar-Sibiu, festivitatea consacrată împlinirii a 100 de ani de la reînființarea Mitropoliei Ardealului (24 decembrie 1864—24 decembrie 1964). La festivitate au participat: P. C. vicar Tr. Belașcu, consilierii I. Velțan, I. Nicoară, I. Vlad, P. C. rector S. Vlad cu membrii corpului profesoral, personalul administrativ — de la Consistor și de la Institutul Teologic, de la Tipografia Eparhială, preoți din Sibiu, studenți teologi, etc. Episcopia luterană a fost reprezentată prin Eminența Sa d. Episcop Fr. Müller, însoțit de d. consilier referent Dr. I. Stenzel.

Luînd cuvîntul, P. C. rector Sofron Vlad *prezintă istoricul luptei dusă de românii ortodocși, în frunte cu episcopul Andrei Șaguna, pentru reînființarea Mitropoliei ortodoxe române, desființată în 1701 de împăratul austriac. Începută în 1849, lupta aceasta a fost încununată de biruință abia în 1864. Primul mitropolit a fost Andrei Șaguna.*

In continuare, P. C. rector S. Vlad expune problemele și realizările Mitropoliei ardelene între anii 1864—1918 și între anii 1918—1964. In prima perioadă amintește următoarele probleme: pregătirea pentru înființarea de noi eparhii (care s-au putut înființa în 1920—1921), organizarea Mitropoliei prin Statutul Organic (1868) și prin aducerea de regulamente pentru toate sectoarele; unitatea cultică; îmbunătățirea situației materiale și culturale a preoților (școli teologice); lupta pentru păstrarea autonomiei bisericești; culturalizarea poporului prin școli populare în limba română, întreținute de parohii și episcopii, prin gimnazii și școli pedagogice, prin ziare, reviste și cărți etc.; scrierea cu litere latine și acceptarea ortografiei Academiei Române ș. a. La Sibiu s-au construit: Catedrala, clădirea nouă a Institutului teologic, etc. Perioada a doua, deschisă de marele mitropolit Nicolae Bălan, reprezintă un progres vădit. Se înființează noi episcopii, Timișoara devine centru mitropolitan, Mitropolia se încadrează în viața Bisericii Ortodoxe Române, al cărei Statut menține principiile Statutului Organic șaguian; se desfășoară o bogată activitate teologică; Academia Teologică devine Institut Teologic de grad Universitar; se deschid Școli de cîntăreți și seminarii; se pregătește o preoțime nouă, etc.

Cotitura istorică de la 23 August 1944 a deschis noi perspective și Mitropoliei noastre. Abolirea Concordatului, asigurarea libertății și egalității cultelor de către regimul de democrație populară, a dat posibilitate clerului și credincioșilor greco-catolici să împlinească visul înaintașilor de a se întoarce la sînul Bisericii strămoșești și astfel Mitropolia Ardealului s-a reîntregit, cuprinzînd — ca și înainte de 1700 — pe toți credincioșii ort. români din Ardeal. Astfel începutul realizat prin reînființarea Mitropoliei, este desăvîrșit în epoca noastră prin reîntregirea bisericească din 1948. Mitropolia se dezvoltă în toate sectoarele. Ea colaborează în spirit ecumenist cu celelalte culte. Ea aduce contribuția sa nu numai pe plan bisericesc, ci și în sprijinirea muncii poporului pentru viața cea nouă și luptei lui pentru pace.

După cuvîntarea P. C. rector S. Vlad, *corul studenților teologi,* condus de P. C. prof. Gh. Șoima, a executat: Taina creștinătății, Psalm, Pescarul, Dragă-mi este țara mea.

La templul din Ierusalim

Una din datoriile înalte religioase la evrei era pelerinajul la templul din Ierusalim. Acest simțământ se cultiva cu deosebită grijă în sinagogile aflătoare pe toată suprafața pământului. Astfel la sărbătoarea Paștilor în Ierusalim se îngrămădea așa mulțime de popor, încît orașul sfînt producea o priveliște extraordinară. După mărturia lui Iosif Flaviu, marele istoric evreu, la un Paște, împreună cu populațiunea orașului au participat aproape trei milioane de suflete. Această mulțime nu încăpea între zidurile cetății sfinte, ci se așeza și prin preajma ei în adăposturi improvizate. Se auzeau aici toate graiurile și se vedeau toate costumele popoarelor din întreaga lume cunoscută atunci spre Răsărit și spre Apus.

Caravanele închinătorilor se sileau să sosească la Ierusalim cel puțin la 14 Nisan. In după amiaza acestei zile forfota își ajunge apogeul, pentru că toată lumea alerga încoace și-n-colo, ca să termine pregătirile pentru începutul prazmicului, pe care-l vestea din templu sunetul puternic și pătrunzător al trîmbițelor de argint. La acest semnal fiecare credincios lua mielul său și pleca cu el la templu. Apoi micii erau înjunghiați cu toate ritualele prescrise în acest scop și se frigeau în mii de cuptoare anume pregătite în curțile templului, unde trebuia și consumat. Devenind aceasta cu neputință din pricina mulțimii neîncăpătoare, rabinii îngăduiră să se mănînce și în împrejurimile templului și ale orașului.

Consumarea mielului pascal se săvîrșea intr-o atmosferă foarte festivă. Pe masă erau pregătite ierburi amare și azime, precum și un blid deosebit cu mîncare de finice, stafide și alte fructe, apoi se așeza în mijloc sfeșnicul cu lumînări aprinse și tava cu mielul pascal. Capul familiei binecuvînta masa și mesenii, lua un mănunchiu de ierburi amare, îl muia în bild și mulțumind lui Dumnezeu pentru crearea roadelor pământului, dădea să guste fiecare din cei de față. După aceea se turna în pahare vin cu apă și fiul casei întreba, care este rostul praznicului. Atunci capul familiei expunea pe larg istoria eliberării poporului israilit din robia egipteană. Această istorisire se repetă la fiecare masă pascală în tot Israilul. Masa se încheie cu cuvintele: „Binecuvîntat ești tu, Doamne Dumnezeul nostru, Impăratul lumii, care ai izbăvit pe strămoșii noștri din robia Egiptului" și cu cîntări de psalmi.

La miezul nopții se deschideau din nou porțile templului și poporul îmbrăcat în hainele sale de sărbătoare se îndreaptă într-acolo în convoaie nesfîrșite, cu prinoase de recunoștință, spre plinirea legii.

Din aceste prinoase preoții luau partea lor legiuită, iar restul îl înapoiau credincioșilor.

Sărbătoarea se prelungea toată săptămîna și afară de mielul pascal se aduceau și alte jertfe, pe care preoții le săvîrșea cu deosebită solemnitate.

După terminarea praznicului caravanele închinătorilor pe același drum se întorceau acasă. Sub influența impresiilor sărbătorești și schimbîndu-și părerile despre cele văzute și auzite la praznic, pelerinii înaintau pe drum uitînd de oboseală. Bătrînii și femeile mergeau călări pe asini și cămile, iar copiii adunați în cîrduri vesele mergeau jucîndu-se alături de părinți și rude.

Cînd Iisus a împlinit 12 ani, dreptul Iosif și Maica Domnului l-au dus la templu, ca să participe la sărbătoarea paștilor. După terminarea sărbătorii ei plecară cu caravana spre casă. Dar de ce groază fură cuprinși, cînd în timpul unui popas mai mare ei nu putură găsi pe Iisus în toată carvana. Cînd toate căutările se dovediră zadarnice, părinților îngrijorați nu le rămase decît să se întoarcă la Ierusalim, ca să vadă, nu cumva a rămas el acolo. Urmară zile grele de neliniște, amărăciune și groază pentru Iosif, dar mai ales pentru Maria, mama lui Iisus.

După sosirea la Ierusalim Iosif și Maria începură cea mai febrilă cercetare, foarte anevoioasă în furnicarul orașului, dar nici în această zi, nici în timpul nopții, nici chiar în dimineața zilei următoare, nicăiri n-au putut găsi pe Iisus, pînă ce în sfîrșit, ei îl căutară și-L găsiră în templu, unde „El ședea în mijlocul învățătorilor, ascultîndu-i și punîndu-le întrebări" (Lc. 2, 46). Găsindu-și fiul în adunarea celor mai vestiți învățători ai poporului, veniți și ei aici cu prilejul marelui praznic, ei au fost cuprinși de frică la vederea cum tînărul lor fiu vorbea îndrăzneț cu marii preoți și învățători ai poporului.

Cuprinsă de spaimă pentru toate acestea și mișcată de un amestec de bucurie pentru că l-a găsit pe fiul său și de reproș pentru neliniștea ce le-a pricinuit, Maria, mama lui Iisus, întrerupse minunata lui convorbire cu o întrebare de mustrare maternă: „Fiule, ce ai făcut cu noi? iată cu mare întristare te-am căutat". La aceasta întrebare ei auziră răspunsul: „De ce m-ați căutat? Oare nu știați, că trebuia să fiu în casa Tatălui meu?".

Aicea pentru prima oară din gura lui Iisus a răsunat mărturisirea că Tatăl lui e Dumnezeu și totodată s-a arătat de dînsul clar conștiința soliei sale dumnezeiești. Rezultă că El este Fiul lui Dumnezeu, pentru aceea și mai presus de toate el trebuia să meargă pe căile Domnului și deci nu trebuiau să-l caute decît „în cele ce sînt ale Tatălui său".

„Ei nu pricepură cuvintele spuse de dînsul", cel puțin nu în cel mai adînc înțeles al lor. Dar deși în sufletul lui Iisus cu așa putere miraculoasă sclipi conștiința originei sale divine, El, îndeplinind cu toată simplitatea datoria de supunere față de părinți „s-a dus cu dînșii și a venit în Nazaret; și a fost în ascultarea lor". Iar Maria, mama lui Iisus — pentru care toate aceste cuvinte neobișnuite ale lui erau mărturii noi că fiul zămislit și născut de ea este de la Dumnezeu (Emanuil=Dumnezeu cu noi) „păstra toate aceste cuvinte în inima sa" (Lc. 2, 48—51).

N. Terchilă

In încheiere, P. C. vicar Tr. Belașcu *aduce cuvînt de cinstire luptei înaintașilor pentru reînființarea Mitropoliei Ardealului și amintește gîndul bun al Inalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae ca aniversarea centenarului să se facă prin festivitatea de azi, dar și în parohiile Arhiepiscopiei și în Episcopiile sufragane, Clujului și Oradiei; dîndu-se astfel acestui eveniment bisericesc așa de însemnat importanța cuvenită. Noi, cei de azi, aducem omagiu celor ce au luptat pentru reînființarea Mitropoliei, și ne bucurăm cu atît mai mult cu cît ne aflăm — toți credincioșii romîni — într-o singură Biserică Romînă, într-o singură Mitropolie ardeleană. După 250 de ani de silnică separare, clerul și credincioșii, în noile condiții de viață, s-au întors — în octombrie 1948 — la Biserica străbună. Astăzi sărbătorim cu toții, în deplină unitate, centenarul reînființării Mitropoliei noastre. E un legămînt pentru noi și pentru cei din viitor să ducem mai departe — în cadrul Patriarhiei Ortodoxe Romîne — o singură Mitropolie, o singură Biserică în Ardeal, Biserica poporului credincios ortodox din întreg Ardealul. Ne legăm să muncim pentru propășirea Bisericii noastre, una, sfîntă, sobornicească.*

Mulțumește — în numele I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae și a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc — P. C. rector S. Vlad, corului și celor prezenți. Salută cu dragoste și bucurie de Eminența Sa d. Episcop Dr. Fr. Müller și pe însoțitor, prezența eminenței sale fiind un semn al spiritului ecumenist de colaborare și frățietate.

Corul cîntă: „Mulți ani trăiască".

Centenarul reînființării Mitropoliei ardelene e pomenit în Pastorala I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, a fost cinstit în sesiunea Sfîntului Sinod din decembrie 1964, în toate parohiile din Arhiepiscopia Sibiului și în alte Eparhii. El a prilejuit o privire spre trecutul de luptă și un angajament de a lucra pentru binele Bisericii, pentru propășirea Patriei și pacea a toată lumea.

M.

Iubirea creștină

Legea Noului Testament, lege așezată de Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, este așezămînt al iubirii nețărmurite față de Dumnezeu și față de om. Însăși întruparea Celui ce a adus această lege este expresie a iubirii lui Dumnezeu către noi oamenii; iar lucrarea în lume, între oameni, pătimirea, moartea și Învierea Mîntuitorului Hristos, — toate acestea încheagă în ele virtutea iubirii jertfelnice și universale.

Virtutea iubirii stă nu numai la temelia Noului Așezămînt, dar și în fruntea tuturor celorlalte virtuți creștine, călăuzindu-le, încălzindule și întărindu-le necontenit. De aceea, prin ea și cu ea, credinciosul creștin, căruia Duhul Sfînt i-a insuflat și îi menține căldura dragostei curate, este mereu îndrumat la împlinirea faptelor bune către Dumnezeu, către sine și către toți oamenii.

Credinciosul creștin știe, din graiul și din fapta Mîntuitorului Hristos, ca și pe temeiul iubirii, că însuși Dumnezeu îi este Părinte iubitor și dătător de bine și că asemenea trebuie să fie și el către aproapele său. Dacă Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, s-a jertfit, arătînd prin aceasta cea mai luminoasă față a iubirii dumnezeiești, apoi jertfirea puterilor noastre sufletești și trupești pentru binele aproapelui, pentru binele tuturor, este chemată să răsfrîngă din plin iubirea noastră către Părintele tuturor, către Dumnezeu.

Intreaga viață a Mîntuitorului Hristos, în aceasta s-a arătat: că ne-a iubit pe noi, așa cum Tatăl îl iubește pe El din vecie. Toată fapta Mîntuitorului Hristos, în lume, spre aceasta a țintit: să se dăruiască iubitor „pentru noi și pentru a noastră mîntuire". Plinătatea învățăturii Lui în aceasta stă: „Să vă iubiți unul pe altul. Cum v-am iubit eu, așa și voi să vă iubiți unul pe altul. După aceasta vor cunoaște toți, că-mi sînteți ucenici, de veți avea dragoste între voi" (Ioan 13, 34—35).

Sfinții Apostoli și toți Sfinții au urmat modelului lăsat de Hristos Domnul. Prin viața și prin faptele lor, ei s-au dovedit plinitori ai dragostei creștine, ai dragostei de Dumnezeu și de oameni.

Dar nu toți fiii Bisericii au pătruns în rîndul sfinților. Și nici nu vor pătrunde, măcar că mulți au silit și vor sîrgui întru aceasta. Cei mai mulți, nenumărați, au fost, iar noi de asemenea sîntem creștini obișnuiți. Împrejurarea aceasta nu ne scutește de a trăi cu putere în dragostea lui Hristos, de a ne face și noi plinitori ai acestei virtuți de căpetenie.

Cade-se ca și la temelia vieții noastre creștinești să așezăm virtutea iubirii, virtute prin care putem fructifica puterile noastre sufletești spre împlinirea lor în Hristos Iisus.

Lupta noastră pentru întărirea păcii în lume trebuie să pornească tot din iubirea noastră către Dumnezeu și pentru viața aproapelui nostru. Cucerindu-ne de toate acestea, să-l rugăm neîncetat pe Părintele cel Ceresc, să facă a prisosi dragostea Lui în cugetele, în simțirile și în voința noastră.

D. Călugăr

Preotul şi Sf. Euharistie

Orice preot trebuie să fie conştient că el trebuie să se împrietenească cu Hristos.

Această promisiune a lui Hristos „eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sfîrşitul veacurilor", la noi la preoţi cu deosebire, creiază o situaţie specială. Am devenit gardă împărătească. Hristos a fost milostiv cu noi şi ne-a desiguat de prieteni ai Săi.

Şi apoi, această prietenie hristică vrea intimitate şi dragoste. Această dragoste nu cunoaşte greutate. Această dragoste într-aureşte toată viaţa preotului, de la prima Liturghie, pînă la ultima.

In schimb, din acela din care lipseşte această dragoste acolo roade ceva veşnic în inimă. — Cariul...

Dragostea faţă de Euharistie umple de bucurie viaţa preotului!

Preotul însufleţit de această dragoste, străbate parohia cu paşi binecuvîntaţi. In inima lui e pace. In mînă are cartea de rugăciune. Pe buzele lui sînt rugăciuni dulci, înălţătoare. Iar în sufletul său e bucurie.

Ştie să vorbească cu clopotele. Le înţelege limba. Şi ar fi aplicat să-şi încopcieze inima de clopotniţă, ca şi bătaia inimii lui, ca şi clopotele, să anunţe că începe Sf. Liturghie.

Iar spre candela din altar priveşte ca spre cel mai bun prieten, căci acesta îi şi este. Slujeşte pe Acela, căruia el îi este slujitor. Şi nu sînt invidioşi unul pe altul, căci amîndoi ard ..

Şi în aceasta se descoperă cel de-al doilea efect bun al însufleţirii euharistice: Cine arde, aprinde. Şi preotul care arde de însufleţire euharistică, se aseamănă cu o candelă bine întreţinută.

Candela modestă din Biserică, creiază o atmosferă prietenească şi între cei mai reci pereţi. Preotul cel mai modest înzestrat, dar blînd, lucrează o asemenea binefacere între credincioşi. El este o binecuvîntare.

Preotul însufleţit de Sf. Euharistie, e om liniştit, cum e liniştită şi candela. De oameni liniştiţi, modeşti, avem mult mai mare nevoie decît socotim.

In sfîrşit, nu putem să nu spunem un cuvînt despre aceea că dragostea pentru Sf. Euharistie aduce linişte pentru suflet.

Episcopul X de multe ori a oftat tremurînd înaintea Chivotului . Il durea adînc, aproape că îl îmbolnăvea şi îl mistuia conştiinţa că a greşit. Inaintea Sf. Euharistii se mîngîia, căci pentru credincioşii cu capetele plecate, e o mare mîngîiere această laudă despre Domnul: „Trestia zdrobită nu o va frînge şi inul ce fumegă nu-l va stinge" (Mate 12, 20).

Mîngîiem mii, sprijinim mii. In mîinile la mii sîntem toiag de drum şi baston de plimbare.

Să ne gîndim numai la Sfîntul Petru. Cînd umbla pe mare spre Hristos, pentru că s-a îndoit, a început a se cufunda: „Doamne salveazămă", s-a auzit cuvîntul de rugă al Apostolului. Şi Domnul l-a mîntuit.

Cu această rugă umilită să deschidem zilnic uşa bisericii şi apoi să îngenunchiem înaintea altarului şi să privim pe Domnul. Să-l privim de multe ori şi mult timp şi atunci se va întîmpla şi cu noi ceea ce se întîmplă de obicei cu oamenii care privesc la soare: în ochii lor închişi le rămîne discul soarelui. Episcopul X, cu timpul, în toate vedea pe Domnul: în munţi, în norii ce se destramă, în pîinea cea de toate zilele.

Spre aceea însă trebuie să ne silim ca cel puţin în Sf. Euharistie să simţim pe Hristos, dacă nouă norul alb ce se destramă, bobul de grîu şi ciorchinele de strugure nu ne-ar spune nimic...

Trad. Prot. Iuliu Man

Vameşul şi fariseul

Pilda vameşului şi fariseului (Lc. 18, 9—14) a aşezat-o Sfînta Biserică să se citească într-o Duminică pregătitoare pentru Postul Paştilor. Prin aceasta ea vrea să ne atragă luarea aminte că credinciosul nu trebuie să fie mîndru, ci smerit. „Căci tot cel ce se înalţă se va smeri şi cel ce se smereşte se va înălţa" (v. 14). Evanghelistul Luca ne spune clar că Mîntuitorul a spus pilda aceasta pentru unii care se socoteau drepţi şi disprefuiau pe ceilalţi. Aceştia, pe vremea Mîntuitorului, erau fariseii. Ei se arătau ca împlinitori ai legii lui Moise, se credeau a fi neprihăniţi, aşteptau să fie lăudaţi de oameni şi cinstiţi în mod deosebit, şi disprefuiau pe vameşi şi pe păcătoşi. După părerea unora, fariseii erau plăcuţi lui Dumnezeu, pe cînd vameşii erau lepădaţi în faţa lui Dumnezeu. Mîntuitorul răstoarnă această părere: vameşul e mai plăcut înaintea lui Dumnezeu decît fariseul. Această răsturnare o face Mîntuitorul, pentru că El nu judecă după cele din afară, cum judecă unii oameni, ci după cele dinlăuntru. După cel din afară, fariseul este drept. El însuşi se laudă: posteşte de două ori pe săptămînă, dă zeciuială din toate veniturile lui (v. 12). Aşa erau fariseii: cunoşteau toate legile mozaice şi căutau să le împlinească, însă de formă, ca să fie văzuţi de alţii şi lăudaţi. Postul este bun. Mîntuitorul însuşi îl recomandă. Dar dacă postul este numai abţinere de la anumite mîncări, o schimbare de la regim carnivor la regim vegetarian, fără nici o schimbare lăuntrică, şi dacă te lauzi cu el, atunci el nu foloseşte mîntuirii. E bine şi să împlineşti datoria de a susţine material („zeciuială") templul (biserica). Dar dacă o faci nu din dragoste, ci cu mîndrie, ca să te lauzi şi să fii lăudat, dania ta îşi pierde valoarea în faţa lui Dumnezeu. Fariseii deci, după cele dinafară erau „împlinitori ai legii", însă după cele dinlăntru nu, căci inima lor rămînea neschimbată, adică plină de mîndrie, invidie, mînie, pofte, etc. Mîntuitorul le spune că întîi trebuie spălată partea dinlăuntru a vasului, apoi cea dinafară. El compară pe farisei cu mormintele văruite, care pe dinafară sînt frumoase, dar pe dinlăntru sînt pline de putreziciune. Adică fariseii pe dinafară se arătau cuvioşi, inima lor însă era plină de răutate. Mîntuitorul cere în primul rînd curăţirea inimii, o inimă plină de dragoste de Dumnezeu şi de semeni — că dintr-o inimă curată ies cuvinte şi fapte cu adevărat bune. Dumnezeu priveşte cu plăcere la cel cu inima curată, nu la cel ce se mîndreşte cu înfăţişarea din afară a sa.

Păcatul fariseului constă în faptul că el se socoteşte drept, se laudă în faţa lui Dumnezeu, deşi „dreptatea" lui era numai pe dinafară. Păcatul lui devine mai mare pentru că el disprefuieşte pe ceilalţi, îi vorbeşte de rău, îi condamnă. Par-că-l vezi cum se uită cu scîrbă la vameşul umilit şi îşi umflă pieptul grăind: „Dumnezeule, îţi mulţumesc că nu sînt ca ceilalţi oameni, hrăpăreţi, nedrepţi, preacurvari sau chiar ca acest vameş" (v. 11). El condamna pe alţii şi pe sine nu se vedea, deşi inima lui era plină de gînduri de nedreptate, de desfrînare, de pismă, ş. a.

Mîntuitorul socoate bune şi mersul la biserică şi postul, şi „zeciuiala", dar îi cheamă pe credincioşi să nu se oprească la coajă, la formă, ci să pătrundă la miez, să-şi înnoiască şi inima, ca acolo să stăpînească dragostea cu toate celelalte virtuţi. Să nu judece pe alţii, ci să se judece pe sine şi să se străduiască zi de zi ca să devină mai buni, mai iubitori, mai drepţi.

Vameşul, în schimb, n-a condamnat pe nimeni. El s-a condamnat numai pe sine însuşi. El îşi dădea seama cît e de păcătos. Prin faţa minţii treceau toate fărădelegile săvîrşite şi îi părea aşa de rău de păcatele acestea, încît „sta deoparte şi nici ochii nu îndrăznea să-i ridice", se bătea în piept şi cerea cutremurat, iertare de la Dumnezeu: „Dumnezeule, milostiv fi mie, păcătosul!" (v. 13). O astfel de căinţă pentru păcate este bineplăcută lui Dumnezeu. O astfel de căinţă, o astfel de mărturisire în biserică, scoate rădăcinile păcatelor din inimă, porneşte sufletul pe o cale nouă — şi astfel vameşul se întoarce de la biserică „mai îndreptat" la casa sa.

Fariseul, socotindu-se drept după cele dinafară, nu vedea că el e plin de răutate în inima sa, şi din pricina acestei răutăţi îşi pierde mîntuirea. El nici nu se gîndeşte că are nevoie de căinţă, de îndreptare. In felul acesta el se află pe calea pierzării. Vameşul îşi dă seama că e păcătos, îi pare rău de păcate şi cere de la Dumnezeu să se milostivească spre el şi să-l ajute să se îndrepte. El îşi dă seama că nu mai poate merge pe calea păcatului, că trebuie să înceapă o viaţă nouă. Şi tocmai aceasta îl face să se întoarcă acasă un alt om. Fariseul mîndru e orb, nu vede răutatea din inima sa şi de aceea nu se îndreaptă. Vameşul vede limpede răutatea sa şi se îndreaptă.

Învăţătura e clară: nimenea să nu se mîndrească cu faptele sale, ci fiecare să se smerească, dîndu-şi seama de slăbiciunile sale, ştiind că Dumnezeu nu judecă după cele din afară, ci după cele dinăuntru. Postul este bun, dar să nu fie numai „post de bucate" ci şi „post de păcate", să nu schimbe numai mîncarea, ci şi năravurile şi inima. Bune sînt şi „cele din afară", dar numai dacă izvorăsc dintr-o inimă bună. Oare care creştin, dacă se judecă după adevăr, nu vede că — chiar de a săvîrşit multe fapte bune, — tot nu este desăvîrşit, că încă are multe slăbiciuni, încă mai e mult de făcut? Mai ales că noi ştim că tot binele ce-l facem, prin darul lui Dumnezeu îl facem. Se cuvine dar, să preamărim pe Dumnezeu pentru darurile Sale, iar pe noi să ne socotim nevrednici de această milostivire dumnezeiască. Se cuvine dar, ori de cîte ori mergem la biserică, să ne smerim în faţa lui Dumnezeu, să cerem iertare pentru păcatele noastre şi să adunăm în inima noastră mai multă dragoste, mai multă bunătate, mai multă curăţie, ca de fiecare dată să ne întoarcem acasă mai îndreptaţi, înnoiţi în duhul. Aşa vom fi buni credincioşi ai Bisericii şi răspînditori ai dragostei şi păcii în lume.

Pr. N. Mladin

† Nicolae Lateş

In 2 decembrie 1964 a adormit în Domnul, Nicolae Lateş, credincios al bisericii noastre, în vîrstă de 77 ani.

Nicolae Lateş s-a născut la Gurghiu. Fiind un element dotat şi cu putere de muncă, a urmat Şcoala pedagogică şi cursuri de specializare la Facultatea de Litere din Cluj cu foarte bune rezultate. A colaborat şi la diferite publicaţii. Revenit în 1948 la biserica strămoşească, a fost un credincios bun, însufleţit de binele Bisericii şi de adevărat patriotism. A fost ales deputat în Adunarea Eparhială din Sibiu şi membru în Consiliul Arhiepiscopesc, în care calitate şi-a îndeplinit datoria cu pricepere şi conştiinciozitate. A fost colaborator permanent al „Telegrafului Romîn", scriind articole despre viaţa bisericească, despre realizările Patriei noastre, despre pace.

Inmormîntarea a avut loc vineri, 4 decembrie 1964, la capela cimitirului din Sibiu. Părintele protopop I. Munteanu a prezentat viaţa şi activitatea decedatului, relevînd şi vrednicile lui ca membru al Bisericii noastre. Au fost de faţă: familia, P. C. consilier I. Vlad, P. C. arhimandrit N. Mladin, C. Pr. Albu (care a slujit), cunoscuţi şi prieteni ai celui adormit.

Veşnică să-i fie pomenirea!

Participant

Redactor: Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 42.418 |

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ANUL 113 Sibiu, 15 februarie 1965 Nr. 7—8

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÎNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Pe calea progresului

Anul 1964 a fost un an de noi succese în dezvoltarea patriei noastre. Planul producţiei industriale globale a fost depăşit cu peste 2 la sută, realizîndu-se o producţie cu 14 la sută mai mare decît în anul 1963. Industria grea care stă la baza dezvoltării economiei, a fost mereu în frunte. Astfel, comparativ cu anul 1963 producţia industriei chimice şi a industriei energiei electrice şi termice a sporit cu 23 la sută, a industriei construcţiilor de maşini şi prelucrării metalelor cu aproape 18 la sută, etc. S-au construit şi s-au dat în producţie noi obiective industriale, întreprinderi dotate cu tehnică modernă. S-au introdus în fabricaţie noi tipuri de maşini şi utilaje, la nivelul tehnicii mondiale. Au intrat în funcţiune noi agregate în centralele electrice, cu o putere instalată de 600 megawaţi, adică mai mare decît întreaga putere din Romînia de dinainte de război. Lucrările de la hidrocentrala de pe Argeş sînt avansate şi s-a deschis marele şantier al hidrocentralei de la Porţile de Fier (pe Dunăre), pe care o construim în colaborare cu R.S.F. Jugoslavia. S-a mărit producţia, s-au lărgit sortimentele şi s-a îmbunătăţit calitatea produselor în industria uşoară şi alimentară.

Toate ramurile agriculturii s-au dezvoltat cu succes. Producţia agricolă medie din perioada 1960—1964 a fost cu 12 la sută mai mare decît media anilor 1955-1959. Astfel s-a asigurat hrana oamenilor muncii, în condiţiile creşterii consumului şi a populaţiei, s-a aprovizionat industria cu materiile prime necesare şi am avut şi disponibilităţi pentru export.

Progresul economiei naţionale s-a răsfrînt în creşterea venitului naţional şi a nivelului de trai al poporului. Vînzările de mărfuri cu amănuntul prin comerţul socialist au fost în anul 1964 de 4,4 ori mai mari decît în anul 1950. S-au luat măsuri pentru sporirea salariilor, dezvoltarea ştiinţei, artei şi culturii, lărgirea reţelei de învăţămînt şi sănătate şi construirea de noi locuinţe.

Toate aceste realizări — şi altele — au constituit o bază puternică pentru noul an, 1965, ultimul an al planului şesenal (1960—1965). Planul pe anul 1965 prevede continuarea ritmurilor înalte de dezvoltare a industriei. Producţia industrială va fi cu 13 la sută mai mare decît în anul trecut.

Vor fi astfel depăşite prevederile planului şesenal, întrucît în ultimul an (1965) producţia industrială va fi nu de 2,1 ori — cum se prevăzuse — ci de 2,25 ori mai mare decît producţia din 1959. Creşteri mai mari vor fi în industria grea (sporul în 1965 — faţă de 1964 — de peste 29 la sută în industria energiei electrice şi termice, de aproape 24 la sută în industria chimică, de peste 13 la sută în industria construcţiilor de maşini). Producţia bunurilor de consum va creşte în industria uşoară cu 12,5 la sută şi în industria alimentară cu peste 11 la sută.

Agricultura va continua să se dezvolte intensiv şi multilateral prin intensificarea mecanizării şi chimizării, prin lucrări de hidroamelioraţii, extinderea suprafeţelor irigate şi prin dezvoltarea sectorului zootehnic. In 1965 agricultura va dispune de 81.500 tractoare fizice, mai mult de 66.000 semănători, 36.000 de combine pentru păioase şi numeroase alte maşini agricole. Astfel se va asigura în gospodăriile agricole de stat mecanizarea lucrărilor la culturile de bază, iar în cooperativele agricole de producţie se va realiza mecanizarea în proporţie de aproximativ 90 la sută la arat, 100 la sută la semănatul păioaselor şi 75 la sută la recoltatul păioaselor. Se va produce o cantitate de îngrăşăminte minerale de peste cinci ori mai mare decît în 1959. Se vor continua şi se vor termina în linii mari lucrările de îndiguiri şi desecări din lunca Dunării. Prin înzestrarea tehnică materială a agriculturii, prin promovarea largă a metodelor ştiinţifice şi a experienţei avansate din unităţile fruntaşe, prin cointeresarea materială a ţăranilor asociaţi în cooperative agricole de producţie, se vor obţine rezultate tot mai bune în producţia agricolă şi ţăranii muncitori vor avea venituri tot mai mari.

Progresele economice asigură creşterea venitului naţional şi a nivelului de trai al populaţiei. In 1965 veniturile băneşti ale oamenilor muncii vor fi cu aproape 9 miliarde lei mai mari decît în 1964. Se va continua aplicarea măsurilor pentru ridicarea salariilor. Se vor da în folosinţă încă 53.000 de apartamente. Se vor construi noi unităţi social-culturale, comerciale şi de deservire. Peste 22 miliarde lei, adică de 1,8 ori mai mult decît în anul 1959, sînt destinate dezvoltării învăţămîntului, culturii şi ştiinţei, ocrotirii sănătăţii şi altor acţiuni social-culturale. Volumul vînzărilor de mărfuri prin comerţul socialist va spori cu 11 la sută.

Făcînd bilanţul realizărilor din anul trecut şi privind spre perspectivele anului 1965, poporul nostru este convins că în anul acesta va dobîndi noi victorii în munca pentru înflorirea şi propăşirea pa-

(Continuare în pag. 2)

Despre iubire şi pace

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, adresîndu-se ucenicilor Săi prin cuvintele: „Poruncă nouă vă dau, ca să vă iubiţi unul pe altul" şi „Din aceasta vor cunoaşte toţi, că-Mi sînteţi ucenici, de veţi avea dragoste între voi" (Ioan 13, 34—35), a definit creştinismul, ca religia comuniunii prin iubire. Dumnezeu fiind iubire (I Ioan 4, 8), atunci şi cei ce intră cu El în legătură nu pot fi animaţi decît de iubire.

Pildă de iubire creştină este aceea a Samarineanului milostiv, care l-a îngrijit şi ajutat pe cel lovit de tîlhari.

Iubirea lui a fost sinceră şi dezinteresată fiindcă nu l-a întrebat pe cel căzut cine-i, unde merge, ce gîndeşte şi ce crede. La fel şi relaţiile dintre noi trebuie să fie determinate numai de o dragoste fierbinte şi susţinută, însăşi fiinţa noastră fiind expresia iubirii divine. Acest măreţ act al iubirii care uneşte şi identifică în simţire şi vederi, nu trebuie să fie pur individual, adică numai de la persoană la persoană, ci trebuie să se înscrie în contextul vieţii sociale, să fie spre folosul obştesc.

Biserica creştină dintru început a învăţat ca „fiecare să caute folosul altuia" (I Cor. 10, 24).

Sfinţii Părinţi, în frunte cu Sf. Ioan Gură de Aur şi Sf. Vasile cel Mare, au luat atitudine categorică faţă de marile probleme sociale ale vremii, şi cer rezolvarea lor în spiritul iubirii, dreptăţii şi păcii.

Şi-n vremea noastră Biserica sprijineşte străduinţile poporului pentru viaţa cea nouă, pentru pace. Iubirea creştină este lucrătoare pretutindeni, unde e un suflet cu adevărat credincios. Grăitor este exemplul teologului Dr. Albert Schweitzer, care din dragoste de-a face bine şi de-a ajuta pe semenii săi, pe lîngă teologie, filozofie, a studiat şi medicina, ca apoi în martie 1913 să meargă în Africa, la Lambarene unde cu banii săi proprii a înfiinţat un spital şi pînă astăzi ajută şi vindecă pe africani care-l numesc „tatăl alb".

Acţiunea stăruitoare în apărarea păcii a profesorului ceh Hromadka este o faptă a iubirii creştine, care îndeamnă la luptă în slujba păcii. Nu de mult premiul Nobel pentru Pace pe 1964 a fost decernat pastorului negru american Dr. Martin Luther King pentru că a luptat şi luptă pentru drepturile celor de culoare.

Acestea sînt doar cîteva din exemplele grăitoare din care putem vedea străduinţa creştinilor de-a promova viaţa obştească şi de-a ajuta la destinderea internaţională. Dacă pe vremea Sf. Părinţi în chestiunile sociale se luau poziţii mai mult individuale, în vremea noastră sînt organizaţii creştine, care militează activ pentru promovarea păcii şi destindere internaţională.

Astfel, Conferinţa Creştină pentru Pace de la Praga exprimă voinţa de mai bine a milioane

(Continuare în pag. 2)

Pe calea progresului

(Continuare din pag. 1)

triei noastre scumpe. Pentru aceste victorii, pentru viitorul luminos ce stă în faţa patriei noastre, oamenii muncii din toate domeniile de activitate îşi consacră întreaga capacitate creatoare, întreaga putere de muncă, punînd astfel, prin îndeplinirea şi depăşirea planului şesenal, o bază solidă noului plan cincinal (1966—1970). Patria noastră devine zi de zi, an de an, tot mai bogată, mai puternică şi mai frumoasă.

Mergînd cu paşi repezi pe calea progresului multilateral, economic şi cultural, poporul nostru promovează pe plan extern o politică de pace, bazată pe principiile coexistenţei paşnice. Se vor intensifica relaţiile comerciale şi culturale cu ţările socialiste şi cu alte ţări, independent de orînduirea lor socială. Avem relaţii comerciale cu peste 100 de ţări, produsele industriale reprezentînd circa patru cincimi din exportul ţării noastre. Se va continua participarea activă la toate iniţiativele şi acţiunile, care duc la dezarmare generală şi totală, la interzicerea armelor atomice, la destindere internaţională, la rezolvarea litigiilor internaţionale prin tratative, la întărirea păcii şi prieteniei între popoare. Datorită marilor progrese realizate într-un timp scurt şi datorită politicii consecvente de pace a poporului nostru, ţara noastră se bucură de un înalt prestigiu internaţional.

Clerul şi credincioşii Bisericii noastre se bucură de însemnatele realizări ale poporului şi de noile progrese ce se vor realiza şi sprijinesc munca pentru înflorirea patriei şi lupta pentru pace şi progres în toată lumea. *T. R.*

Bunătate şi omenie

La începutul anului în curs toţi oamenii de bine de pe toate meridianele Pămîntului au trimis un gînd bun unui om plin de bunătate şi de omenie, unui creştin adevărat, şi anume doctorului Albert Schweitzer, care în 14 ianuarie a împlinit 90 de ani. Numele său a devenit cunoscut şi datorită numeroaselor sale cărţi din domenii variate, cît mai ales marii lucrări umanitare de la Lambarene şi preţiosului său aport adus pe linia luptei pentru pace.

Albert Schweitzer s-a născut în 1875 în Alsacia. Studiază teologia şi filozofia, avînd şi vădite înclinaţii spre muzică, direcţie în care desfăşoară o activitate de organist de mare succes. Teolog şi pastor, iubitor de Dumnezeu şi de oameni, A. Schweitzer ajunge la concluzia că „bunătatea şi omenia" este tot ce poate da omul mai bun pe lume. Aşa se face că în ianuarie 1905, cînd a împlinit 30 de ani, se naşte în el ideea şi apoi hotărîrea de a-şi consacra toată viaţa binelui obştesc.

In acest scop studiază şi medicina, iar în 1913, la invitaţia unei asociaţii misionare din Paris, pleacă în Africa ecuatorială franceză împreună cu soţia sa, care s-a instruit pentru a fi soră de caritate, cu gîndul de a „vindeca şi îngriji pe fraţii negri".

Aici s-a stabilit în republica Gabon, în localitatea Lambarene de la marginea junglei, pe malul fluviului Ogove. „Lambarene — ne spune chiar el — se află ceva mai la sud de Ecuator. Clima ei este ca şi în ţările din emisfera sudică, adică este iarnă în vreme ce la noi este vară şi invers. Iarna este secetoasă şi ţine de la sfîrşitul lui mai pînă la începutul lui octombrie, iar vara este anotimpul ploilor. In timpul ploilor temperatura medie se menţine între 28—30 de grade, iar în cel secetos, iarna, între 22—30 de grade. Noaptea este aproape ca şi ziua de cald. Din cauza căldurii şi a umezelii europenii suportă greu această climă".

Aici la Lambarene, înfiinţează un spital pe cheltuiala sa, în primul rînd „pentru negrii din junglă", cărora li se dăruieşte cu toată priceperea şi inima sa. Toate neajunsurile pe care le-a întîmpinat au pălit în faţa mulţumirii „de a şti că pot lucra şi pot oferi ajutorul necesar atîtor oameni", transformînd în realitate — după cum el ne spune — „cuvintele lui Hristos: „Toţi sîntem fraţi".

Căci, tot după spusa lui, Iisus Domnul ne porunceşte să săvîrşim binele fără nici un fel de limită, urmînd porunca dragostei ca cea mai mare poruncă; că omul aparţine omului, din care pricină viaţa nu ne-o putem trăi numai pentru noi, ci totdeauna împreună cu viaţa din jurul nostru, ceea ce ne pretinde să fim oameni faţă de oameni. In orice împrejurare trebuie să avem „o atitudine de adevărată omenie". „Cine a fost eliberat de durere — spune Dr. Schweitzer — are datoria să contribuie la eliberarea altora de dureri". Trebuie să progresăm în bunătate, pentru că ea face să dispară neînţelegerile, neîncrederea şi duşmăniile.

Prin bunătate omul influenţează asupra inimii şi gîndirii semenilor lui. Este adevărat că cine se hotărăşte pentru săvîrşirea binelui nu va avea totdeauna căi netede ci va întîmpina multe dificultăţi, dar prin voinţă tare, alimentată de omenie, le va putea învinge. Lozinca de căpetenie a Dr. A. Schweitzer este *respectul faţă de viaţă*, din care motiv el militează intens pentru transformarea lăuntrică a omului, pentru îmbunătăţirea lui morală, pentru că „omul cu adevărat moral respectă viaţa sub orice formă a ei".

Din această lozincă a sa a izvorît însă şi o hotărîtă condamnare a războiului, cel mai mare duşman al vieţii. Războiul — spune el — a devenit ceva ce nu mai trebuie să fie, iar pacea este o necesitate urgentă. De aceea, *„la o parte cu lipsa de omenie, la o parte cu armele atomice"*.

Aşa se face că A. Schweitzer primeşte, în 1954, Premiul Nobel pentru Pace, întreaga sumă pe care o aducea acest premiu fiind folosită pentru nevoile unei leprozerii, înfiinţată de el pe lîngă spitalul său din Lambarene.

Intr-o declaraţie din 1957 chema la urgentarea întreruperii experienţelor atomice, arătînd că „încetarea experienţelor atomice vor fi zorii nădejdii de care biata noastră omenire are atîta nevoie", zori care s-au şi arătat prin semnarea Tratatului de la Moscova de interzicere a experienţelor atomice în cele trei medii.

Tot în acest sens, în 1958 a transmis din Lambarene, prin radiodifuziunea norvegiană, trei discursuri celebre, în care arăta, printre altele, că „numai cei ce n-au văzut niciodată naşterea unui copil monstru numai cei care n-au fost martorii zbuciumului şi plînsetelor mamei pot să afirme că în împrejurările date trebuie să ne asumăm riscul experienţelor atomice", cerînd imperios ca marile puteri să renunţe şi să distrugă armele atomice.

Dr. Albert Schweitzer este deci o mare personalitate a zilelor noastre, este un exemplu grăitor de savant care-şi ridică cuvîntul său hotărît întru apărarea vieţii, este un model viu de bunătate şi omenie, de creştin adevărat, care, în numele dragostei lui Iisus Hristos, veghează încă şi acum, la 90 de ani, desinteresat, la alinarea durerilor fraţilor săi de altă culoare de pe continentul african. *Gh. P.*

Despre iubire şi pace

(Urmare din pag. 1)

de credincioşi, care acţionează ca zilele să fie tot mai senine şi ca „pacea", pe care ne-a dat-o Domnul, să rodească necontenit. O manifestare cu largi ecouri a Conferinţei Creştine pentru Pace a fost ţinerea la Praga între 28 iunie—3 iulie 1964, a celei de a doua Adunări Pancreştine pentru Pace, la care au participat peste 700 de delegaţi de variate confesiuni, din 52 ţări. Adunarea Pancreştină a adresat mesaje Bisericilor şi creştinilor de pretutindeni pentru a se angaja şi mai deplin în lupta pentru pace, dezarmare generală şi totală, pentru rezolvarea problemelor litigioase prin tratative, pentru eliberarea popoarelor coloniale, etc.

Asemenea străduanii pentru pace, dezarmare şi coexistenţă paşnică depune şi Consiliul Ecumenic al Bisericilor. S-a remarcat că tot mai multe Biserici se alătură creştinilor militanţi, convingîndu-se că adevărata cale a Domnului este „calea păcii".

Fie ca Domnul nostru Iisus Hristos, „Prinţul Păcii", să dea ca „Pacea" să rodească în sufletele şi inimile noastre, iar noi să ne bucurăm a fi „făcători de pace". *Vasile Petrica*

† Pr. Octavian Neamţu

In 25 noiembrie 1964 a încetat din viaţă părintele Octavian Neamţu, după o grea suferinţă.

Defunctul s-a născut în comuna Armeni (raionul Sebeş) la 1 mai 1893, din familia învăţătorului Nicolae Neamţu. A servit biserica peste 40 ani, ca preot paroh în parohiile Topliţa şi Bilbor pînă în anul 1963, cînd s-a pensionat, continuîndu-şi activitatea şi ca preot îmbisericit la parohiile din Topliţa. A făcut parte dintre preoţii reveniţi la Biserica strămoşească, îndeplinindu-şi cu mult zel, rîvnă şi conştiinciozitate misiunea preoţească.

Trupul celui adormit a fost aşezat în biserica parohiei Topliţa II, care s-a edificat sub păstorirea sa. Inmormîntarea a avut loc în ziua de 27 noiembrie 1964. Prohodul a fost oficiat de un sobor de preoţi, sub conducerea P. S. Emilian Antal.

Prea Sfinţia Sa Emilian, în cuvîntarea rostită, a scos în evidenţă misiunea preoţească şi virtuţile care au caracterizat pe adormitul în Domnul.

Au adus prinos de recunoştinţă şi omagiu: P. C. Prot. Grigorie Chichernea în numele preoţimii din protopopiat, C. Pr. Gheorghe Stînea în numele preoţilor reveniţi şi a credincioşilor din parohia Bilbor, C. Pr. Ioan Crăciun din Topliţa în numele parohienilor din Topliţa.

Au fost prezenţi şi preoţii romano-catolici: Birtoc Francisc din Topliţa, Faigel Iosif din Hodoşa şi pastorul bisericii reformate Kristov Gheorghe, care aduce omagiu din partea credincioşilor reformaţi din Topliţa.

In glasul cîntărilor prohodului, purtat pe umeri de colegii săi preoţi, a fost aşezat în mormînt la cimitirul bisericesc alături de soţia sa, regretat fiind de toţi cei ce l-au cunoscut şi l-au iubit. *Participant*

Maica Domnului

La praznicele Maicii Domnului, preavenerîndu-i viaţa, ne amintim mai cu osîrdie despre minunatul model al Fecioarei Maria.

Dacă prin Eva a intrat păcatul în lume, prin Maica Domnului a ieşit păcatul din lume şi a venit harul în Iisus Hristos; prin Maica Domnului s-au deschis iarăşi porţile cerului. Amintindu-ne de Eva şi Maria, ne oprim puţin asupra femeii creştine, aşa cum ne-o arată Sf. Scriptură.

Ea nu trebuie să fie: linguşitoare, căci poate aduce moartea; nebăgătoare de seamă la calea vieţii, vicleană (Pilde 5, 3, 6; 6, 24); gălăgioasă-certăreaţă (Pilde 6, 24; 9, 13); desfrînată (23, 27); amară (Ecl. 7, 26); răutăcioasă (Ecl. 25, 15); limbută (Ecl. 25, 22); viciul limbii (Ecl. 26, 1); beţivă (Ecl. 26, 9).

Ea trebuie să fie bună (Pilde 18, 29); virtuoasă (Pilde 31, 10); credincioasă soţului (Pilde 31. 11); harnică (Pilde 31, 13); gospodină (Pilde

Sfînta Taină a Pocăinţii

Intr-o casă din Capernaum se strînsese mulţime mare încît s-a umplut casa, curtea şi drumul.

Venise acolo Iisus, după ce prin multe binefaceri şi minuni s-a făcut cunoscut. Era în primele săptămîni după începutul activităţii Sale de mîntuire a lumii.

De data aceasta erau de faţă farisei din Galileia, Iudeia şi chiar de la Ierusalim. Veniseră să afle cine-i Iisus şi ce face El.

Pe cînd vorbea Domnul celor din casă, deodată se aud bubuituri puternice deasupra casei. Nişte oameni neputînd pătrunde pe uşă au făcut prin spargere o uşă la acoperişul casei şi pe o targă au coborît un paralitic în faţa Domnului, cum ai coborî un mort în groapă.

In casă s-a produs o tăcere de mormînt. Domnul alege acest moment şi pentru prima dată face cunoscut tuturora, una din laturile menirii Sale pe pămînt.

Privind bolnavul, care se uita rugător la El, fără a rosti măcar un cuvînt, Domnul întrerupe tăcerea rostind cuvintele:

„Iartă-ţi-se ţie păcatele". — Cînd au auzit aceste cuvinte — oamenii din casă se priveau nedumeriţi, iar fariseii s-au tulburat zicîndu-şi: „Acesta huleşte, păcatele nu le poate ierta nimeni, decît numai Dumnezeu" (Mc. 2, 1—12).

Nici Moise şi nici un alt prooroc n-a îndrăznit să ierte păcatele oamenilor. Da!, într-adevăr, fariseii gîndeau bine. Păcatele nu le poate ierta decît Dumnezeu.

Păcatul îl săvîrşeşte omul şi-l poate ierta numai Dumnezeu.

Dar iertarea păcatelor nu este numai o lucrare a lui Dumnezeu, ci şi a noastră. Dumnezeu iartă păcatele pe care le mărturisim şi pentru care ne căim.

Necesitatea mărturisirii, ca o cale de împăcare a noastră cu Dumnezeu, este atestată de Sf. Scriptură îndată ce s-a ivit păcatul pe pămînt.

Cea dintîi mărturisire a cerut-o însuşi Dumnezeu Tatăl, după căderea în păcat a lui Adam şi Eva:

— „Unde eşti Adame?, apoi a întrebat pe Eva: Ce ai făcut?" (Fac. 3, 9. 13). Deşi ei au păcătuit amîndoi, Dumnezeu nu i-a întrebat odată pe amîndoi, ci pe fiecare în parte, arătînd astfel, că mărturisirea este personală şi explicită.

De asemenea pe Cain l-a provocat Dumnezeu să-şi mărturisească păcatul uciderii fratelui său: „Unde este fratele tău Avel?" (Fac. 4, 9).

Nu ştia Dumnezeu ce au făcut Adam şi Eva, precum şi Cain? Cel ce a înzestrat pe om cu ochi şi urechi, cu facultatea de a şti, nu vede, nu aude, nu ştie oare tot?

Atunci de ce i-a mai întrebat ce au făcut? Pentru a arăta că o greşală săvîrşită trebuieşte şi mărturisită. Dar Dumnezeu n-a cerut mărturisire numai celor dintîi oameni, ci prin legea lui Moise cere tuturor celor ce cred, să se mărturisească.

Cînd cineva se face vinovat, zice la Levitic (5, 5) şi de un singur păcat să se mărturisească.

Este adevărat că în V. T. mărturisirea se făcea direct lui Dumnezeu şi aceasta pentru că preoţia V. T. nu era Taină şi nu avea putere de a ierta păcatele, cu toate acestea, celor mai aleşi fii ai V. T. li s-a cerut mărturisire nu directă ci prin prooroc.

Aşa de pildă cînd proorocul David a greşit, Domnul nu l-a mustrat direct ci a trimis la el un alt prooroc, pe Natan, deci, proorocul vine la prooroc, ca în faţa lui să se mărturisească. David n-a fost făţarnic şi nu şi-a ascuns păcatul, ci l-a mărturisit în faţa omului trimis de Dumnezeu. Iar Dumnezeu l-a iertat nu direct ci tot prin prooroc, care i-a zis: „Dumnezeu a ridicat păcatul tău" (2 Imp. 2, şi Ps. 31).

Aron s-a mărturisit înaintea lui Moise zicînd: ...„Nu se cade să purtăm pedeapsa păcatului pe care l-am făcut ca nişte nechibzuiţi, şi de care ne-am făcut vinovaţi! Şi Moise s-a rugat lui Dumnezeu ca să fie iertaţi" (Num. 12, 11—13).

Proorocul Daniil mărturiseşte păcatele sale personale şi pe ale poporului înaintea Domnului (Daniil 9, 20).

In N. T. Ioan Botezătorul cere celor ce vin la botez să-şi mărturisească păcatele (Mt. 3, 6; Marcu 1, 15).

Toţi aceştia au cerut mărturisire dar n-au dat iertare de la sine.

Singur Iisus Hristos are putere să ierte păcatele (Mt. 1, 21). El iartă pe femeia păcătoasă (In. 8, 11), pe slăbănog (Mt. 9, 3), pe tîlharul de pe cruce (Lc. 23, 40) şi pe alţii. Şi puterea aceasta a lăsat-o Bisericii sub formă de Sf. Taină.

Cînd a aşezat-o?

Mai întîi a anunţat-o atunci cînd a spus lui Petru, şi pe urmă la toţi Apostolii: „Şi vă voi da vouă cheile împărăţiei cerurilor ca să legaţi şi să dezlegaţi păcatele oamenilor" (Mt. 16, 19 şi 18, 18).

Iar după Invierea Sa din morţi, cînd s-a arătat ucenicilor le-a zis: ...„Precum m-a trimis pe mine Tatăl şi eu vă trimit pe voi, şi suflînd peste ei a zis: luaţi Duh Sfînt, cărora veţi ierta păcatele, se vor ierta şi cărora le veţi ţinea, vor fi ţinute" (In. 20, 21).

Dacă Mîntuitorul n-a dus cu sine în cer mijloacele cu care cei ce cred se pot mîntui, apoi nici apostolii nu le-au dus cu ei cînd au părăsit această lume, ci le-au lăsat episcopilor şi preoţilor, ca prin rugăciunile şi Tainele săvîrşite de ei să se poată mîntui cît mai mulţi.

Mărturisirea păcatelor este o Taină Sfîntă, pe care Biserica ortodoxă o practică de la întemeierea ei şi o socoteşte ca un mijloc de adîncire a credinţei şi de mîntuire.

Niciodată creştinul nu este atît de frumos şi de drag lui Dumnezeu, ca atunci cînd înaintea unui duhovnic îşi mărturiseşte păcatele, se căieşte şi începe o viaţă nouă.

Ce condiţii trebuie să îndeplinească o spovedanie ca să fie folositoare?

1. Să se săvîrşească acest act din voinţă proprie şi cu convingerea că Dumnezeu iartă păcatele ce se mărturisesc.

2. La mărturisire să se dezbrace făţăria şi nimeni să nu spună că n-are păcat. Mîntuitorul a aşezat această Taină pentru iertarea păcatelor şi nu pentru a lua la cunoştinţă prin preot ce fel de vrednicii sau sfinţenii are cineva.

Cine crede că n-are păcat să nu se mărturisească, dar nici să nu se cuminece, căci acesto Sf. Taine s-au aşezat pentru păcătoşi şi nu pentru cei ce se socotesc pe sine drepţi.

3. Nu căuta să înfăţişezi păcatul cu scuze, arată-te la mărturisire aşa cum eşti de fapt şi nu cum ai vrea să apari în faţa altora: Păcatul nu are frumuseţe şi dacă pe om, adică pe preot, îl poţi minţi, pe Dumnezeu nu-l poţi. Ori nu preotul iartă, el numai se roagă pentru iertarea păcatelor, cum s-a rugat Natan pentru David, Apostolii şi toţi sfinţii pentru cei ce s-au dus la ei.

4. Nu arunca vina pe altul spunînd să din cauza lui ai păcătuit, căci aşa s-au mărturisit cei dintîi oameni: „Eva m-a îndemnat" a zis Adam, „şarpele m-a ispitit" a zis Eva. Nu ascunde păcatul, şi nu minţi cum a făcut Cain, şi nu-ţi fie ruşine de nici un păcat a-l mărturisi, căci este mai mare lucru să-l faci decît să-l spui.

5. Nu mărturisi numai păcatele trupeşti pe care le pot şti şi alţii, adică — furt, desfrînare, beţie, etc. Mărturiseşte şi bolile voinţei, respective păcatele sufleteşti, cum sînt: — mîndria, ura, invidia, dorinţa de răzbunare, clevetirea, deznădejdea ş. a.

Curăţă întîi partea dinăuntru a paharului şi blidului, ca să se curăţe şi cele din afară (Mt. 23, 6).

Inainte de spovedanie controlează-ţi conştiinţa, ca să te poţi mărturisi ca David proorocul, ca vameşul, ca fiul pierdut, sau ca Sf. Ap. Petru, care şi-au recunoscut şi s-au căit pentru păcatele lor.

Apropie-te de această Taină cu credinţa tatălui din Evanghelie, care s-a dus la Mîntuitorul suspinînd şi zicînd: „Cred Doamne", — iartă şi şterge păcatele mele! Iartă-mă!

Cu pocăinţa proorocului David, cu aceea a fiului pierdut şi cu smerenia vameşului, din toată inima strigă către Domnul: „Greşit-am Doamne în multe! — greşit-am ca om, dar Tu ca un Dumnezeu curăţeşte-mă şi iartă-mă", şi El se va milostivi spre tine şi te va primi la masa Lui cea sfîntă (la Sf. Impărtăşanie), şi vei cina cu El şi El cu tine.

Pr. T. Radu

31, 14); milostivă şi grijulie pentru cei din casă, înţeleaptă în vorbă, veghetoare la propăşirea casei, cu teamă de Dumnezeu (Pilde 31, 26, 27, 30); înţelegătoare (Ecl. 25, 11); smerită şi vrednică (Ecl. 25, 25); plină de har, fără prihană (Ecl. 26, 1, 15, 16, 17).

Podoaba ei să fie fapta cea bună, să se instruiască, să nască prunci stăruind cu deplină înţelepciune în credinţă, în iubire şi în sfinţenie (I Tim. 2, 9, 11); să-şi iubească soţul (I Petru 3, 1); lauda ei să fie omul cel tainic al inimii, al duhului blînd şi liniştit (I Petru 3, 4).

Aşa grăieşte Sf. Scriptură despre femeie. Mîntuitorul însuşi a cinstit-o şi a binecuvîntat viaţa şi menirea ei de soţie şi mamă.

In Ţara noastră se dă o mare importanţă femeilor şi copiilor. Femeile sînt chemate mai cu tărie să-şi dea neprecupeţitul sprijin făuririi vieţii mai fericite şi mai luminoase a poporului.

Femeile credincioase creştine, cu virtutea care trebuie să le caracterizeze, pot şi trebuie să fie alături de strădaniile celor mulţi pentru fericirea familiilor lor şi a întregului popor, viaţa Maicii Domnului servind pentru dînsele un exemplu însufleţitor la virtute, la muncă, pace şi dăruire de sine pentru binele tuturor.

Prot. Avram Petric

De la păcat la virtute

Adam şi Eva trăiau în rai într-o legătură directă cu Dumnezeu. Ca o verificare a iubirii faţă de Dumnezeu şi ca o încercare a ascultării sale, „ca mijloc de întărire a acelei determinări morale libere", s-a dat porunca aceea care oprea pe primii oameni să mănînce din pomul cunoştiinţei binelui şi a răului. Ingăduitoare probă a tăriei lor morale! Dar iată, ispititorul în chip de şarpe îşi strecoară silueta oscilatorie — ca şi sufletele nestatornice — şi cu vorbe de ispită îndeamnă pe cei ce nu cunoşteau încă păcatul. Să cunoască binele şi răul, iată o dorinţă puternică ce-şi făcu loc în cuibul sufletesc al femeii. Şi ea muşcă din fruct, îndemnînd şi pe Adam. Ce prăbuşire morală, ce alunecare iremediabilă! Era diavolul care acţionase şi care clătinase din resorturi tot echilibrul moral al omului. „Orice bine, pace, ordine, nevinovăţie şi ascultare deveniră urîte pentru spiritele neascultătoare (aruncate în tartar) şi ele încercau să le distrugă şi prin oameni, care se desfătau de fericirea vieţii raiului pe pămînt".

Confruntarea cu Dumnezeu, după păcat, stîrneşte sentimentul conştiinţei fărădelegii săvîrşite şi minciuna îşi face loc pentru a ascunde fapta. Fuga din faţa răspunderii marchează cu prisosinţă alt păcat ce s-a desprins din neascultare. Pedeapsa vine ca un act reparator şi de restabilire a stării fericite din raiul tulburat pentru o clipă de slăbiciunea perechii edenice. Alungarea şi degradarea din starea de fericire în lut vremelnic, supus durerilor şi morţii cu blestemarea şarpelui, încheie acest capitol. Dar

(Continuare în pag. 4)

De la păcat la virtute

(Urmare din pag. 3)

Dumnezeu promite din marea Sa iubire că va trimite un Izbăvitor, care va zdrobi capul șarpelui și ne va restabili în putința de a recîștiga raiul pierdut. Cît de minunată a fost viața celei dintîi perechi înainte de cădere! Era pace și fericire, „stare de desăvîrșire, întru care nu era nici o tensiune... Nici măcar urmărirea și dorirea binelui nu tulbura pacea și fericirea aceasta... O ordine morală perfectă" (Pr. L. Stan) stăpînea pretutindeni. Revenirea la starea inițială, a fericirii edenice, presupunea restabilirea noastră în starea paradisiacă.

Dar revenirea la forma inițială n-a mai fost posibilă. Doar prin jertfa cea mare am cîștigat din nou posibilitatea ajungerii după moarte în raiul fericirii. Pentru aceasta e nevoie ca prin noi să străbată curentul de apă vie, care să ne facă un ins moral, înarmat cu toate darurile care pot să-i deschidă perspective pentru o altă viață. „Creștinismul urmărește formarea personalităților morale după cum însuși Mîntuitorul cere prin imperativul Său: „Fiți desăvîrșiți, precum și Tatăl vostru desăvîrșit este".

Cel mai mare preț pentru răscumpărarea păcatului l-a plătit însuși Fiul lui Dumnezeu. El a adus iubirea între oameni și *pacea* pe pămînt (Luca 2, 14). Unde e iubire este și pace, unde este pace tronează Dumnezeu. „Pacea lui Dumnezeu, care covîrșește toată mintea, va păzi inimile voastre și cugetele voastre în Hristos Iisus" (Fil. 4, 7).

Cu El începe o nouă epocă, cu El se văd din nou zorii unei fericiri eterne licărind sub strașina vieții.

Iisus a vorbit despre nevoia egalității și iubirii în lumea exploatării, robiei și urii de atunci. Raportul de egalitate include și un raport de dreptate, izvorît din spiritul de justiție, la care oamenii sînt îndreptățiți cu toții în mod egal. In locul formulelor „homo homini lupus" și „bellum omnium contra omnes", conceptul juridic al egalității și dreptății înveșmîntează pînă în cele mai mici cute ale sale principiul divin, necunoscut înainte de Hristos: *iubirea deaproapelui ca pe tine însuți!*

Impărăția lui Dumnezeu — invocată mereu în rugăciunea „Tatăl nostru" — nu înseamnă altceva decît domnia dreptății, a adevărului, a păcii și a iubirii, năzuința cea mai aprigă a sufletului nostru, care justifică și valorifică existența omenească.

Ucenicii sînt „sarea pămîntului" și „lumina lumii" (Matei 5, 13—14), subliniind astfel menirea acestora de a face să lumineze lumina lui Hristos înaintea tuturor. Ca urmași ai acestora, preoții au dreptul și datoria de a conduce sufletele credincioase spre limanul mîntuirii. Ei trebuie să facă o pastorație, din care să străbată căldura iubirii pacificatoare și lumina Evangheliei sfinte. Luînd ca exemplu pe Iisus Hristos, preotul în toate ocaziile va putea turna peste inimile credincioșilor balsamul învățăturilor mîntuitoare. Și cultivînd virtutea în sufletele lor preotul poate începe și sprijini procesul de rechilibrare morală, de înnoire spirituală a lor.

Iar acel preot care urmează această cale își împlinește cu sîrguință chemarea sa de păstor de suflete pe cîmpiile însorite ale unei vieți morale, din care să străbată: *iubirea, omenia, dreptatea și pacea!*

Pr. Mircea Munteanu

Sfînta Cruce

In mijlocul Postului stă Duminica Crucii, cînd Biserica noastră aduce cinstire Sfintei Cruci a Domnului nostru Iisus Hristos, căci Crucea — după cuvîntul Sfîntului Apostol Pavel — „pentru noi cei ce ne mîntuim este puterea lui Dumnezeu" (I Cor. 1, 18).

Ea este „puterea lui Dumnezeu" pentru că prin Cruce Domnul nostru Iisus Hristos a omorît păcatul, a înlăturat vrăjmășia dintre noi, ne-a împăcat cu Dumnezeu-Tatăl și ne-a deschis porțile vieții veșnice, cu un cuvînt: prin cruce ne-a mîntuit. Crucea, care înainte de Hristos a fost semn de ocară, căci pe ea erau răstigniți tîlharii cei mai mari, a devenit semnul mîntuirii, pentru că ea a fost sfințită cu sîngele ce a curs din trupul lui Hristos, ea a fost altarul pe care s-a jertfit Hristos pentru mîntuirea noastră. Ea este semnul legămîntului celui nou, legămînt de pace și viață în Iisus Hristos. De aceea ea e și semnul urmașilor lui Hristos, ucenicilor Lui pentru totdeauna. De aceea Sf. Ap. Pavel zice: „Mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos" (Gal. 6, 14). La venirea a doua a Domnului, se va arăta pe cer „semnul Fiului Domnului", adică semnul crucii (Mt. 24, 30). Cine privește Sf. Cruce vede pe ea răstignit pe Domnul Iisus și se pătrunde de o adîncă evlavie și cinstire. Cu brațele întinse pe Cruce, Domnul îmbrățișează toată lumea, cu trupul atîrnînd pe Cruce, El leagă cerul cu pămîntul. La picioarele Crucii Lui găsim pacea, bucuria, mîntuirea.

Sfînta Cruce a fost prevestită în felurite chipuri încă din Vechiul Testament. Astfel, în mijlocul grădinii Eden, era sădit „pomul vieții", ale cărui roade cel ce le mînca trăia în veci (Gen. 2, 9; 3, 22). Acest pom preînchipuie Sf. Cruce: Ea este pomul, care poartă pe Iisus Hristos ca pe un fruct, din care toți cei ce se împărtășesc primesc viață veșnică. Moisi cînd a trecut pe evrei prin Marea Roșie la început a întins mîna înainte spre mare și marea s-a despărțit, de evreii au putut trece de partea cealaltă, după aceea a făcut semn cu mîna cruciș, și apele mării s-au împreunat înnecînd pe faraon și toată oastea lui (Eșire 14, 21—28). Tot așa prin Cruce, Iisus Hristos a nimicit puterea Celui rău, puterea diavolului, „faraonul cel duhovnicesc" și ne-a eliberat din țara păcatului, „țara robirii", ne-a deschis calea spre Canaanul vieții veșnice. Toiagul (lemnul) pe care Moise, la porunca Domnului, l-a aruncat în apa amară (Mara) și aceasta s-a făcut apă dulce (Eșire 15, 23—25), cu care apoi a lovit stînca Horebului și a țișnit apă din ea (Eșire 17, 6), închipuie „lemnul Crucii" prin care Domnul nostru Iisus Hristos a înlăturat amărăciunea și sterpiciunea păcatului și ne-a dăruit apa cea vie a Duhului spre viață veșnică. Deasemenea stîlpul, pe care Moisi a pus șarpele de aramă, și toți cei ce priveau la el nu mureau de mușcătura șerpilor ci trăiau, închipuie Crucea pe care este întins Hristos, ca toți cei ce privesc la El să scape de moartea păcatului și să aibă viață veșnică (Numeri 21, 9; In. 3, 14).

Despre semnul Crucii e vorba și la Eșire 12, 13, cînd semnul acesta a izbăvit pe evreii din Egipt de moarte — și la Iezechiil 9, 4, unde e vorba de semnul făcut de prooroc pe frunțile celor din Ierusalim (despre care se amintește și în Apocalipsă 7, 2—3).

Iată prin cîte feluri ne vorbește Sfînta Scriptură despre Sfînta Cruce. In toate acestea Ea apare ca omorîre a păcatului și morții și dătătoare a vieții cei veșnice, prin darul lui Iisus Hristos. De aceea creștinii de la început au cinstit Sf. Cruce. Ei își făceau semnul crucii, în el simțind lucrarea puterii lui Dumnezeu spre mîntuire. Sub împăratul Constantin și mama lui, Elena, s-a săpat pe Golgota și s-au dezgropat cele trei cruci, dintre care Crucea Domnului a fost cunoscută după minunea ce s-a făcut prin ea. In toate sfintele cruci din Biserici, este darul Crucii Domnului, puterea dumnezeiască revărsată prin jertfa lui Iisus Hristos. Cel ce cinstește Sf. Cruce cinstește pe Iisus Hristos. Hristos este Hristos cel răstignit, deci El este împreună cu Crucea, nu fără Cruce. Unde e Hristos e și Crucea Lui, unde e Crucea e și Hristos.

Dar cinstirea Sfintei Cruci nu se face numai prin sfintele slujbe și prin facerea semnului crucii, ci și prin răstignirea noastră față de păcat, ca să viem Domnului, și prin purtarea cu credință și dragoste a suferințelor (boală, necaz), căci crucea suferinții este cale spre mîntuire — că de vom pătimi împreună cu Hristos, de ne vom răstigni cu Hristos — vom și învia și ne vom preamări împreună cu El. Calea crucii este cale spre viața cea nemuritoare și fericită.

De aceea cîntăm în Duminica Sfintei Cruci: „Crucii Tale ne închinăm Hristoase și sfîntă Invierea Ta o lăudăm și o mărim".

N. M.

† Preotul Virgil Negrea

In sf. biserică din parohia Cîrța, protopopiatul Făgăraș, Duminică, în 20 decembrie 1964, s-a slujit, după Sf. Liturghie, prohodul preotului Virgil Negrea. La sf. suljbă au luat parte: P. C. Nicolae Geangalău, consilier arhiepiscopesc (Sibiu), P. C. Protopop Moise Ionașcu, un număr de 10 preoți, colegi din protopopiatele Făgăraș și Sibiu, soția celui adormit cu cei doi copii, Viorel și Angela, împreună cu nepoții și alte rudenii și cunoscuți, și credincioșii din parohia Cîrța, cărora preotul V. Negrea le-a fost îndrumător sufletesc peste 40 de ani.

Părintele Geangalău în cuvîntul său a spus că-l cunoaște pe părintele Negrea din teologia de la Blaj unde a avut o purtare exemplară. La învățătură a fost printre cei dintîi, nizuindu-se să-și facă o pregătire cît mai temeinică pentru misiunea preoțească. Tatăl lui a fost preot în Pojorta (Făgăraș). După ce V. Negrea a terminat teologia, s-a căsătorit în 1924 cu tînăra Petronela Bența din Hurez (Făgăraș). A avut doi copii, care sînt căsătoriți. Ca preot și-a împlinit misiunea cu devotament și cu rezultate deosebite.

Părintele protopop Moise Ionașcu elogiază amintirea fostului preot Negrea, care de la 24 august 1924, cînd a fost numit preot în Cîrța, a stat necontenit în mijlocul credincioșilor cu gîndul curat ca să ridice nimbul moral al parohiei la o treaptă cît mai înaltă.

Păr. Ștefan Chereches, în numele preoților din protopopiatul Făgăraș arată că fostul preot Negrea era un adevărat coleg și frate și că la conferințele preoțești în cadrul luptei pentru pace avea întotdeauna un cuvînt cumpănit, întărit prin activitatea corespunzătoare.

Păr. Vasile Vasu din Arpașul de Jos amintește că păr. Negrea în toamna anului 1948 la unificarea bisericească a declarat de la bun început că el și credincioșii lui se întorc cu bucurie la Biserica strămoșească, de unde au fost răpiți prin silnicie strămoșii noștri în urmă cu 250 ani.

A vorbit și preotul evanghelic luteran, spunînd că la adresa adormitului în Domnul a auzit numai cuvinte de laudă atît din partea credincioșilor evanghelici luterani cît și din partea credincioșilor ortodocși.

Inhumarea s-a făcut în cimitirul din jurul bisericii, la care a slujit în tot decursul vieții sale de preot.

Odihnească în pace!

N. G.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 1 martie 1965 Nr. 9—10

BIBLIOTECA SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÎNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Bilanţ rodnic

Pregătindu-se cu însufleţire pentru alegerile de deputaţi în Marea Adunare Naţională şi în sfaturile populare din 7 martie a. c. întregul nostru popor a luat cunoştinţă cu vie satisfacţie de noile şi însemnatele realizări care concretizează strădaniile şi munca sa entuziastă desfăşurată de-a lungul anului 1964. Aceste realizări completează cu date noi imaginea ţării în plin proces de desăvîrşire a construcţiei socialiste, progresele pe care le obţine an de an poporul nostru în ridicarea nivelului său de trai, material şi spiritual. Bogatul bilanţ cu care s-a încheiat anul 1964, este o expresie strălucită a vitalităţii orînduirii noastre socialiste, pentru a cărei continuă înflorire cetăţenii ţării îşi vor da votul în ziua de 7 martie.

Cifrele şi datele Comunicatului Direcţiei Centrale de Statistică pun în evidenţă una dintre caracteristicile de bază ale dezvoltării noastre economice din anii şesenalului: ritmul înalt. Anul trecut, producţia industrială globală a crescut cu 14,1 la sută, faţă de 1963, sarcinile planului de stat fiind realizate în proporţie de 102,6 la sută; pe ansamblul perioadei 1960—1964 producţia industrială a ţării a înregistrat un ritm mediu anual de creştere de 14,8 la sută — superior celui prevăzut de planul şesenal. Un asemenea ritm a asigurat obţinerea, în anul trecut, a unei producţii globale industriale de 2 ori mai mare decît cea realizată în 1959.

Sporurile cele mai mari s-au obţinut în ramurile de bază hotărîtoare pentru o economie modernă — în special în industria energiei electrice şi termice, chimică, a construcţiilor de maşini. In mod deosebit, Comunicatul subliniază succesele constructorilor de maşini şi ale lucrătorilor din ramura prelucrării metalelor care au depăşit, încă din anul trecut, nivelul producţiei prevăzut pentru 1965.

Noi şi însemnate obiective industriale au înscris pe actul lor de naştere anul 1964. Comunicatul redă o bogată listă a obiectivelor intrate în funcţiune anul trecut în toate ramurile industriale pe baza realizării unui vast program de investiţii — centrale şi linii electrice, instalaţii de prelucrare complexă a ţiţeiului, cuptoare Martin şi linii de laminoare, „cetăţi" ale chimiei şi complexe de industrializare a lemnului, noi capacităţi moderne de producţie în industria uşoară şi alimentară.

La loc de frunte îşi înscrie numele marele şantier al complexului hidroenergetic şi de navigaţie de la Porţile de Fier, ce se construieşte în colaborare cu Republica Socialistă Federativă Iugoslavia.

In agricultură, anul 1964 a marcat noi progrese pe calea dezvoltării ei intensive şi multilaterale. Industria a făurit şi a pus la dispoziţia lucrătorilor ogoarelor noi maşini şi utilaje, la sfîrşitul anului trecut parcul agricol totalizînd 74.400 de tractoare fizice, 63.500 de semănători mecanice, 35.200 de combine pentru cereale păioase şi alte maşini. Datorită creşterii gradului de mecanizare, suprafaţa arabilă ce revine în medie unui tractor fizic a scăzut de la 270 hectare în 1959 la 132 hectare în 1964.

O dată cu întărirea bazei tehnice a agriculturii a continuat acţiunea de consolidare economico-organizatorică a cooperativelor agricole de producţie. Noi pămînturi au fost redate agriculturii, prin lucrări de indiguiri şi desecări, noi vii şi livezi au fost plantate îndeosebi pe terenuri improprii altor culturi. Oamenii de ştiinţă au făurit şi pus la dispoziţia agriculturii soiuri superioare de plante, cu caracteristici de producţie superioare. Toate acestea au făcut mai spornică munca ţărănimii, contribuind la punerea mai largă în valoare a rezervelor de creştere a producţiei agricole. Aşa cum arată Comunicatul, anul trecut s-a obţinut o producţie de cereale superioară celei din anul 1963, ceea ce a asigurat satisfacerea nevoilor de consum al populaţiei şi a celorlalte necesităţi ale economiei. In perioada 1960—1964 s-a realizat, în medie, pe an, o producţie totală de cereale de 10,3 milioane tone, faţă de 9,2 milioane tone, media celor cinci ani anteriori. A sporit, de asemenea, producţia agricolă animală, ca rezultat al măsurilor luate pentru sporirea şeptelului.

Pe temelia trainică a succeselor obţinute în dezvoltarea economiei naţionale, a sporirii venitului naţional, anul trecut au fost continuate măsurile de creştere a nivelului de trai al oamenilor muncii. Au fost aplicate, într-o serie de ramuri, prevederile Hotărîrii Consiliului de Miniştri al R. P. Romîne de majorare a salariilor şi reducerea unor cote de impozite, urmînd ca pînă la sfîrşitul anului în curs această acţiune să cuprindă şi salariaţii din celelalte sectoare ale economiei naţionale; salariul real a crescut cu aproape 2 la sută faţă de 1963 şi cu 28 la sută faţă de 1959, veniturile băneşti ale populaţiei obţinute de la stat sporind numai în 1964 cu circa 5 miliarde lei. Toate acestea au contribuit la creşterea puterii de cumpărare a maselor. Anul trecut volumul total al vînzărilor de mărfuri prin comerţul socialist a fost cu 8 la sută mai mare decît în 1963 şi cu 75 la sută mai mare decît în 1959. Prin unităţile comerciale au fost puse la îndemîna oamenilor muncii mai multe mărfuri, într-un sortiment mai larg.

Pentru finanţarea diferitelor acţiuni social-culturale — învăţămînt, cultură şi ştiinţă, sănătate, prevederi sociale, asigurări sociale, alocaţii de stat pentru copii — statul a cheltuit anul trecut din bugetul său suma de 20,5 miliarde lei, cu 8 la sută mai mult decît în 1963. Au fost date în folosinţă noi staţii de televiziune, s-au construit noi cinematografe, la oraşe şi sate, s-a intensificat activitatea editorială etc., asigurîndu-se pătrunderea tot mai largă a culturii în rîndurile maselor. O realizare importantă o constituie încheierea, în anul trecut, a acţiunii de generalizare a învăţămîntului obligatoriu de 8 ani. In perioada 1960—1964 au fost date în folosinţa populaţiei, din fondurile statului, circa 214.000 apartamente convenţionale, din care 51.500 numai anul trecut; în aceeaşi perioadă, populaţia, în special cea din mediul rural, şi-a construit, din fonduri proprii, circa 457.000 de locuinţe. Odată cu construcţia de noi locuinţe s-a îmbunătăţit activitatea de gospodărire comunală; s-a extins reţeaua de distribuţie a apei, de termoficare şi canalizare. In peste 3.500 de sate s-a aprins, în ultimii 5 ani lumina electrică.

A continuat să se îmbunătăţească asistenţa medicală a populaţiei prin sporirea numărului Circumscripţiilor medico-sanitare şi al paturilor în spitale — în 1964 revenind, în medie, 696 de locuitori la un medic. Peste 750.000 de persoane au beneficiat anul trecut de odihnă şi tratament în staţiunile balneo-climaterice, tabere şi colonii.

Realizările economice şi social-culturale consemnate în comunicat sînt un prilej de mîndrie pentru întregul nostru popor şi totodată un îndemn de a munci şi mai hotărît pentru a le consolida şi lărgi continuu.

Patria noastră devine tot mai bogată, tot mai frumoasă, tot mai puternică, prin munca entuziastă a întregului popor.

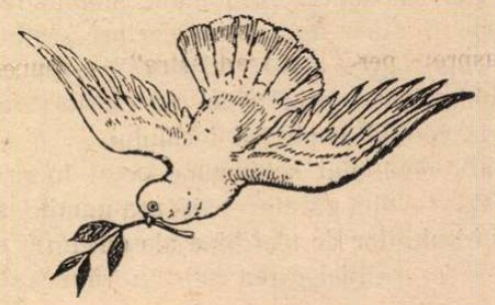

Idealul vieții și cucerirea lui

In curgerea existenței noastre de fiecare zi intervine într-un chip hotărîtor idealul nostru de viață. Acesta este forța care însuflețește și organizează — într-un întreg luminat și unitar — atitudinile și faptele noastre în cele mai diferite împrejurări ale vieții noastre.

Idealul este făclia aprinsă ce luminează puternic și despică însuși orizontul vieții noastre, îi desemnează contururile de viitor, îi croiește cărări pe care să urce spre muntele atît de înalt al unei existențe demne de om și al țintelor înalte ale acestuia, atingerea culmii căruia echivalează cu împlinirea destinului fixat nouă de către Providența divină.

Această vedere despre ideal se încadrează deplin în învățătura religiei creștine despre rostul lumii și al omului. După această învățătură, lumea este un întreg luminat de ideea sau de ideile divine care stau la baza planului divin al lumii. Pe acesta l-a conceput Dumnezeu din veșnicie și l-a realizat apoi — la începutul timpului — prin actul Său de creare (facere) a lumii. Astfel, lumea — așa cum a gîndit-o, a făcut-o și a rînduit-o Dumnezeu — ființează pentru un ideal: cucerirea Impărăției lui Dumnezeu, care este a dreptății și a păcii (Rom. 14, 17), a cărei zidire se face în viața aceasta pămîntească, menită să fie preludiul ei. Spre cucerirea acestui ideal lumea este condusă de Pronia dumnezeiască.

In consecință, năzuința spre împlinirea acestui ideal constituie dinamica sau linia de forțe creatoare, pozitive, ale istoriei universale. In realizarea și desfășurarea mărețului proces de dezvoltare a lumii Dumnezeu și omul, Providența divină și puterile omului credincios, se îngemînează în cea mai armonioasă și intensă sinergie (împreună lucrare).

Mulțumită idealului — ca încadrare conștientă și activă în planul iconomiei divine a lumii — noi credincioșii creștini ne coordonăm eforturile, ne eșalonăm acțiunile potrivit atingerii unei ținte și înaintăm organizat pe drumul trasat nouă de steaua polară a idealului ce ne însuflețește dorințele și ne înaripează năzuințele. Ca țel suprem al vieții noastre, idealul — forță de lumină și de atracție — dă o îmbinare armonioasă de luciditate deplină și de înflăcărare, de simț realist al măsurii chibzuite și drepte, de avînt nestăvilit în încordarea noastră spre mai bine, spre fericire.

Dar în același timp idealul este criteriul fundamental la lumina căruia se dezvăluie și se apreciază *calitatea* sau *valoarea* faptelor noastre. Idealul pune pecetea de *„bun"* sau de *„rău"* pe tot ceea ce săvîrșim noi în cursul fiecărei zile, în cursul întregei noastre vieți. Valoarea vieții noastre cîntărește atît cît ideal am pus la baza desfășurării ei, cît consum de energie am depus pe altarul năzuințelor sale pentru mai bine, pentru fericire.

Această minunată capacitate de a gîndi, simți și năzui pentru un ideal — capacitate exclusiv omenească — se verifică pe deplin abia în luptă cu viața. Căci năzuința firească și adîncă a omului spre împlinire nu rezolvă totul cînd este vorba de cucerirea idealului. Ei trebuie să i se adauge efortul asiduu și cuminte, pus în slujba împlinirii idealului. Orice obiectiv înalt — libertate, echitate sau dreptate socială, însușirea bunurilor materiale și spirituale în general și mai presus de toate pacea adînc stătătoare — nu poate fi atins decît prin eforturi susținute, uneori aspre: „per aspera ad astra" — spuneau cei vechi. Numai prin astfel de eforturi se ajunge la zenitul împlinirii idealului.

Cu atît mai mult se impune acest lucru, cu cît există — din păcate — și așa-numiții asasini ai idealurilor de mai bine ale omenirii, care frîng — în neînțelegerea sau în răutatea lor meschină — aripile idealului și ale celor ce luptă eroic pentru realizarea lui. Ei urzesc partea întunecată a istoriei, care constituie cea mai povarnică rușine pe obrazul omenirii.

Ca să ne dăm seama că nu greșim și nici nu exagerăm cînd spunem acest lucru, este deajuns să ne gîndim la acel mănunchi de cercuri ce vor să oprească și să întoarcă înapoi mersul istoriei spre o viață nouă, de dreptate socială, de libertate și de pace, prin încercarea de a menține vechile privilegii nedrepte și prin pregătirea unui nou război mondial, care ar constitui un dezastru pentru întreaga omenire.

Dar omul de bine, fiind într-un chip de nedespărțit legat de ideea progresului, nu cedează în lupta pentru realizarea acestei idei. Nu există în paginile istoriei universale capitol mai frumos decît încordarea titanică și lupta eroică pentru împlinirea idealurilor măreție și sfinte ale omenirii. El contrastează în chip izbitor cu capitolul atît de întunecat și de inuman al războaielor, care au fost piedica cea mai grea în calea urcușului omenirii spre cucerirea idealurilor ei scumpe.

Minunatul capitol închinat luptei eroice pentru progresul omenirii este scris de către luptătorii pînă la jertfire de sine pentru împlinirea idealurilor de mai bine ale omenirii — împreună cu mulțimile creatoare de istorie. In colaborare armonioasă cu acestea, ei întruchipau, în fiecare zi și în fiecare an, în acțiune, ideile nemuritoare ale iluminaților istoriei, oricît de grele aveau să fie jertfele cerute de izbînda în această luptă. Cu deosebire în zilele noastre luptătorii pentru împlinirea idealurilor de progres social și de viață lipsită de urgia războaielor sînt mai mulți la număr decît oricînd: toate popoarele lumii — hotărîte să zidească o viață nouă de descătușare completă a omului de orice l-ar înstrăina de adevărata lui menire.

Lupta pentru împlinirea idealului trebuie dusă în mod chibzuit și organizat, nu la întîmplare și după inspirație momentană. A acționa astfel înseamnă a armoniza — pînă la sudură completă — aspirațiile cu posibilitățile obiective de cucerire a viitorului. Pe lîngă aceasta, trebuie să contezi mereu cu gîndul că poți cădea în luptă înainte de a vedea tu personal roadele luptei. Avînd certitudinea victoriei cauzei pentru care lupți, conștiința să-ți strige mereu: *înainte!* Pînă la ultima răsuflare, cu ultima picătură de energie, să te dăruiești generos pentru triumful idealului, pentru făurirea pînă la capăt a unei lumi noi!

O astfel de atitudine în lupta pentru ideal o numim *eroism*, iar pe cel ce-o dovedește îl numim *erou*. Tot ceea ce se clădește pozitiv și măreț în istorie este ridicat aievea de minunata lor ținută eroică în fața idealului.

Mai ales în zilele noastre idealurile omenirii se lărgesc și acoperă întregul orizont al *vieții*. O dată cu ele și personalitatea omului trebuie să se lărgească, pentru că numai așa se va ajunge la continua înflorire a vieții de obște. De aceea, fiecare din noi trebuie să ne mărim dimensiunile interioare ale personalității pe măsura exigențelor pe care ni le pun în față idealurile de azi ale omenirii.

Viața deschide în fața noastră orizonturi infinite. Fără a ne trăda pe noi înșine, nu putem să ne așezăm pe o treptă — oricît de mult am fi rîvnit-o — și să spunem: „gata! Ne-am făcut suma. Am năzuit destul!". Căci de pe treapta atinsă priveliștile viitorului de-abia ne cheamă, societatea cea nouă de-abia ne solicită, satisfacțiile de-abia ne cer să continuăm urcușul.

Nu există bucurie mai curată și mai statornică decît să contribui — de la locul tău de muncă — la construirea și desăvîrșirea vieții celei noi, de dreptate socială și de pace.

Nimic nu este mai frumos și mai scump pentru noi oamenii decît viața pusă cu vrednicie în slujba idealului. N-o trăim decît o singură dată și de aceea trebuie s-o trăim astfel, încît să nu ne pară rău că am trăit-o. Ca astfel, în fața morții, să putem spune: lupta cea bună m-am luptat, toate puterile mi le-am închinat celui mai frumos ideal: eliberarea omului și așezarea lui pe făgașul unei vieți de dreptate socială și de pace.

Drept aceea, să continuăm cu tot mai multă rîvnă dăruirea noastră pentru tot mai binele și fericirea lumii și a poporului nostru, convinși fiind că prin această jertfă apropiem din ce în ce mai mult realizarea împărăției lui Dumnezeu, care „„este dreptate și pace și bucurie" (Rom. 14, 17).

C. Sîrbu

Cărți noi

Comitetul de Stat pentru construcții, arhitectură și sistematizare, Direcția Monumentelor Istorice ca și Departamentul Cultelor au inițiat publicarea unor tipărituri care merită să fie cunoscute și de cititorii noștri. O atare lucrare este cărticica intitulată *Biserica Trei Ierarhi* și Sala Gotică.

Călătorul sirian Pavel din Alep călătorind prin Moldova în anul 1655 mărturisea: „Toată lumea e de acord a spune că nici în Moldova, nici în Țara Romînească, nici în țara cazacilor, nu este vre-o biserică deopotrivă acesteia, fie în împodobire, fie ca frumusețe...

Ea este toată din piatră cioplită, iar pe din afară este sculptată în mod iscusit, ceea ce uimește mintea acelora care o văd".

Intr-adevăr, în dorința de a înălța o ctitorie fără seamăn, voievodul Moldovei, Vasile Lupu, a clădit în anul 1638 biserica Trei Ierarhi din Iași.

Elementele cele mai caracteristice ale acestei biserici sînt fațadele și turlele, decorate cu sculpturi în piatră de o mare finețe. Ceea ce face faima monumentului este dantela în piatră, care acoperă în întregime fațadele. Restaurarea a fost începută în anul 1958 și terminată în 1960, de Comitetul de Stat pentru Construcții.

Deodată cu biserica Trei Ierarhi s-a restaurat și renumita Sală Gotică — (fostă trapeză pentru monahi) din apropierea bisericii.

Prin restaurarea bisericii Trei Ierarhi și a Sălii Gotice s-au pus în valoare unele dintre cele mai prețioase monumente ale țării noastre. Cartea amintită ne arată chipul celor două monumente înainte de restaurare și înfățișarea lor după restaurare, însoțite de un scurt istoric al lor. Cartea a apărut în 1964.

O altă cărticică de felul acesteia este cea intitulată: *Mănăstirea Cozia*. E vorba despre Mănăstirea din apropiere de Călimănești, întemeiată de Mircea cel Bătrîn, domnul Țării Romînești. Ea datează din anul 1388. Pe trei laturi biserica este încadrată de clădirile monastice. In afara incintei mănăstirii, pe cealaltă parte a șoselei Călimănești-Sibiu, se înalță grațioasa biserică a Bolniței, zidită de meșteri pricepuți în 1542.

Restaurată între anii 1950—1962 de către Direcția Monumentelor Istorice, mănăstirea Cozia constituie un ansamblu arhitectonic de mare valoare. Importanța istorică a monumentului este subliniată de prezența în pronaos a mormîntului domnitorului Mircea cel Bătrîn (1418) și cel al mamei lui Mihai Viteazul, Teodora (1605—1606). Fotografiile reușite ale mănăstirii măresc interesul cititorilor. Cartea a apărut în 1964.

O altă lucrare din care se vede contribuția bisericii noastre la progresul artei arhitectonice este cea întitulată: *Indreptar artistic al monumentelor din nordul Moldovei*. Lucrarea este alcătuită de Petru Comarnescu. S-a tipărit în Suceava, fără indicarea datei. E vorba despre monumentele din vremea lui Ștefan cel Mare și des-

„Pentru unirea tuturor"

In fruntea rugăciunii obștești, cînd preotul se roagă în Sfînta Liturghie ca mijlocitor între Dumnezeu și credincioși, sfinții părinți au așezat cererea păcii. Inainte de orice dar implorat de la Părintele luminilor, slujitorii altarului ortodox mijlocesc pentru „pacea a toată lumea", apoi „pentru unirea tuturor".

Cu bună dreptate s-a așezat această rugăciune. Pentru că nimic nu e mai caracteristic vieții în Hristos ca pacea și iubirea între fiii Bisericii, dragostea între frați.

Ca oameni, sîntem zidiți de Dumnezeu ființe sociale. In calitate de creștini sîntem renăscuți să trăim în duhul iubirii. Nimic nu se recomandă mai stăruitor în Evanghelia Domnului Iisus, nici o poruncă nu e mai presus de această unire și dragoste frățească: *„Aceasta este porunca Mea, să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit și Eu"* (Ioan 15, 12).

Și iarăși, tot Mîntuitorul a zis ucenicilor Săi: *„In aceasta vor cunoaște oamenii că sînteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste între voi"* (Ioan 13, 35).

Noi știm că dragostea aceasta de care vorbește Evanghelia este un dar de sus, un rod al Duhului Sfînt, împărtășit credincioșilor pe temeiul jertfei aduse de Fiul lui Dumnezeu, care a iubit lumea atît de mult, încît și-a pus viața pentru cei păcătoși.

De aceea pacea și unirea între creștini se cer mereu de la Dumnezeu, aproape că în toate ectteniile și rugăciunile Bisericii.

Dar viața creștină, ca și florile, ca și holdele, este o întîlnire între „roua cerului" și „grăsimea pămîntului", un rod al unei permanente conlucrări între harul cel nevăzut al Duhului dumnezeiesc și voința noastră. Dumnezeu se îndură, ascultă ruga credincioșilor, le luminează mințile întru lucrarea faptelor bune, le încălzește inimile. Dar atîrnă și de voia lor ca pacea și unirea să se înfăptuiască.

De aceea și apostolul Pavel îi învață pe primii creștini din Roma să-și supravegheze inimile și voințele, ca o condiție pentru realizarea frățietății, să le sfințească și să le curățească: *„Intrucît atîrnă de voi, trăiți în pace cu toți oamenii"* (Rom. 12, 18).

Multe sînt căile păcii și ale bunei conviețuiri omenești. Vom aminti doar cîteva.

In fruntea tuturor condițiilor unirii punem lepădarea de duhul lăcomiei și al mîndriei.

Egoismul și poftele sînt cauzele cele mai mari ale oricărei dezbinări. Acest adevăr ni-l arată Sf. Ap. Iacob: *„De unde vin luptele și certurile între voi"?* întreba el. *„Oare nu din poftele voastre? — Voi poftiți și nu aveți .De aceea ucideți, pizmuiți, vă certați și vă luptați"* (Iac. 4, 1—2).

Certurile, ura, procesele, crimele, izvorăesc din iadul inimilor cuprinse de ambiții, de lăcomia înavuțirii, de trufie.

Pentru o viață de pace se cer virtuțile contrare: smerenie, mulțumirea cu ceea ce ai, grija pentru binele aproapelui. *„Ca niște aleși ai lui Dumnezeu, îmbrăcați-vă cu o inimă plină de îndurare, cu bunătate, cu smerenie, cu blîndețe, cu îndelungă răbdare"* (Col. 3, 12). *„Să nu ne plăcem nouă ci fiecare să facă ce este spre plăcerea aproapelui"* (Rom. 15, 1—2).

Prin acest mijloc s-a întărit pacea în lume. Intre păstorii lui Avraam și ai lui Lot s-au ivit totdeauna neînțelegeri din cauza pășunatului vitelor. Certurile zilnice între slugi amenințau să otrăvească și legăturile între stăpîni care erau și rude apropiate. Atunci Avraam, condus de o dragoste îndelung-răbdătoare și de o blîndețe pe care nimic n-o poate tulbura, s-a adresat nepotului său Lot și i-a zis: *„Rogu-te, să nu fie ceartă între noi! Nu-i oare tot ținutul înaintea ta? Mai bine desparte-te de mine. Iar dacă tu vei apuca la stînga eu voi lua-o la dreapta și dacă tu vei alege dreapta, eu voi apuca-o la stînga!"* (Facere 13, 8—9).

Fără îndoială că această lepădare de sine, această biruință asupra lăcomiei, a menținut unirea între cei doi patriarhi.

Altă cale a păcii și a unirii este *facerea binelui.*

Credința și legea lui Hristos ne îndeamnă: *„Nu te lăsa biruit de rău, ci biruiește răul prin bine"* (Rom. 12, 21)).

Așa a făcut David și l-a cîștigat pe Saul. Acesta îl urmărea pe tînărul David cum pîndește lupul un miel nevinovat. Intîmplarea a făcut însă ca Saul să cadă în capcană: Saul a poposit în peștera în care prigonitul său era ascuns. David ar fi putut să se răzbune, oamenii săi îl îndemnau să-l omoare. Dar bunul David s-a mulțumit să-i taie poala mantalei lui Saul, ca semn că l-a avut în mînă, apoi să-i zică: „De ce asculți de oamenii care zic să eu îți vreau răul? Domnul te-a dat în mîinile mele, dar te-am cruțat. Nu te-am ucis ca să vezi că în inima mea nu-i răutate, nici răzvrătire... Iată, părintele meu, colțul hainei tale în mîna mea".

Cînd a auzit aceste vorbe și a văzut bunătatea lui David, Saul s-a îmblînzit. Răzbunătorului parcă i s-au pus cărbuni pe creștet: așa i s-a topit toată ura și înverșunarea. Ridicîndu-și glasul, Saul a plîns și a zis: *„Tu ești mai bun ca mine, Davide! Eu ți-am făcut rău, dar tu mi-ai răspuns cu bine... Domnul să-ți răsplătească pentru ce mi-ai făcut astăzi"* (I Samuil 24, 16—19).

In sfîrșit, un al treilea mijloc al unirii este *prețuirea omului ca un lucru dumnezeiesc.*

Multă vreme în trecut, chiar astăzi în alte părți ale lumii, oamenii au fost și sînt prețuiți pe temeiul averii și al puterii. Bogații cei mari, au fost stimați, băgați în seamă, lăudați. Pe cînd obiditii și umiliții vieții au fost disprețuiți și călcați în picioare.

Nu se cuvine să domnească astfel de judecăți despre valoarea omului. După învățătura creștină omul trebuie prețuit după ce are el mai scump în ființa lui: după sufletul nemuritor. Fiecare este un chip al lui Dumnezeu, un răscumpărat prin sîngele crucii.

Nimic nu întărește mai mult dragostea aproapelui față de noi decît convingerea ce-o are că îl iubim, că avem părere bună despre dînsul, că vorbim bine despre el.

Are defecte? Are păcate? Dar care dintre noi nu-i cu greșeli? Ori cîte păcate ar avea fratele nostru, să-i arătăm înțelegere și îngăduință, stimă și cinste. El este menit să fie „împreună cetățean cu sfinții".

Să privim ce e bun în el, să lăsăm la o parte cele întunecate și slabe! Să procedăm ca albinele care se opresc numai asupra florilor, nu și asupra spinilor ce le înconjoară!

Pentru unirea tuturor, să ne rugăm lui Dumnezeu, dar să ne păzim și inimile *„căci din ele ies izvoarele vieții"* (Pilde 4, 23).

Preot Șt. Slevoacă

Gînduri în timpul serii

Intre slujbele Bisericii noastre se numără și slujba de seara, Vecernia, izvor de gînduri alese pentru vremea înserării.

Vecernia începe cu psalmul 103, psalm în care sufletul este chemat să binecuvînteze pe Dumnezeu, făcătorul și proniatorul tuturor. In ei ni se aduce aminte de rînduiala cea minunată arătată în făpturi, în lumea văzută, despre înțelepciunea cea negrăită, cu care sînt ele așezate, despre purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru fiecare dintre făpturi. Chemat este sufletul să preamărească pe Dumnezeu și toată viața să-I aducă laudă...

In continuare, prin psalmii 140 și 141, chemat este sufletul să ceară ajutor de la Dumnezeu întru a-și păzi limba despre toată răutatea și viclenia, întru a se feri de cei răi, și întru a fi izbăvit din temnița păcatului.

In scopul de a ne îndruma să ne mutăm mintea de la lumina cea lină din amurg, la lumina cea adevărată, adică la Hristos Mîntuitorul pus-a sfînta Biserică, în rînduiala cea de seara, rugăciunea sfîntului mucenic Atinoghen: „Lumină lină". Prin ea sîntem chemați a lăuda pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfîntul Duh, Dumnezeu, cu lauda cea cuviincioasă la apusul soarelui.

Cea mai frumoasă laudă adusă lui Dumnezeu este viața cea după voia lui Dumnezeu, adică o viață fără de întinăciunea păcatului. O astfel de viață se înfăptuiește cu ajutor de la Dumnezeu. Lucrul acesta îl mărturisim în rugăciunea „Invredniceste-ne Doamne"..., prin care cerem a fi învredniciți a ne păzi fără de păcat și în vremea serii, ca să lăudăm pe Cel Căruia se cuvine a-I aduce laudă, cîntare și mărire, adică pe Dumnezeu Cel în Treime lăudat.

Seara, care este sfîrșit al zilei, este socotită și chip al sfîrșitului vieții celei date nouă în scopul de a ne lucra mîntuirea. De aceea e așezată în rînduiala Vecerniei și rugăciunea dreptului Simeon, „Acum slobozește", prin care el a cerut de la Dumnezeu slobozire din viață, ca unul ce a văzut mîntuirea cea de Dumnezeu gătită. Prin această rugăciune sîntem îndemnați și noi a ne cerceta viața, ca să cunoaștem de sîntem cu grija mîntuirii; sîntem îndemnați să ne gîndim la sfîrșitul cel de obște, pe care îl vom vedea, așa cum vedem sfîrșitul fiecărei zile.

Odată cu aceste gînduri, sfînta Biserică ne îndrumează, prin rînduiala vecerniei, să cerem de la Dumnezeu ajutor întru înțelegerea vieții celei duhovnicești și întru a prețui toate cele ce se lucrează pentru a noastră îmbunătățire. Astfel în ziua de sîmbătă, ni se aduce aminte de învierea Domnului, prin care și noi din păcat putem să înviem. In ziua de Duminică, despre sfintele Puteri cerești se face pomenire, pe care le avem ca chip de slujire și prin al căror ajutor și folosință, nădejde avem la darul lui Dumnezeu. In ziua de luni, amintire se face de sfîntul măritul prooroc și Inainte Mergătorul și Botezătorul Domnului, de sfîntul Ioan, pe care însuși Domnul l-a arătat a fi mare. Fiind el propovăduitor al pocăinței, și noi, prin a lui povățuire, la pocăință sîntem îndemnați. In ziua de marți și în cea de joi, amintire se face despre patima cea mîntuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos, puterea cinstitei și de viață făcătoarei Cruci aducînd-o înainte. In ziua de miercuri, despre sfinții mucenici. Toate aceste pomeniri, de peste săptămînă, îndemnuri sînt pentru noi la îmbunătățirea vieții.

Pe lîngă pomenirile rînduite pentru fiecare zi a săptămînii, pomeniri se fac și pentru fiecare zi din an, așa încît gîndurile ni se luminează cu sfintele prăznuiri care, pe de o parte pe cei vrednici de pomenire îi laudă, pe de altă parte, nouă îndemn ne dau să urmăm pe urmele celor bine plăcuți lui Dumnezeu.

De-asemenea ecteniile și imnele de la Vecernie ne îndeamnă să cerem de la Dumnezeu și să ne rugăm sfinților pomeniți pentru pacea de sus, pentru pacea a toată lumea. Astfel sîntem chemați a fi făcători de pace.

Să fim, deci, cu bună luare aminte la toate cele ce sînt rînduite la sfintele slujbe, ca din slujba Vecerniei gînduri bune să agonisim, pentru mîntuire și pace. In felul acesta ne vom arăta buni fii ai Bisericii și oameni cu bună rînduială, oameni ai păcii în lume.

Ierodiaconul Teofil

---

pre creațiile urmașilor săi, monumentele Sf. Ilie, Sf. Gheorghe, Sf. Dumitru din Suceava, Sf. Gheorghe Hîrlău, Sf. Nicolae Dorohoi, Sf. Nicolae Popăuți, Mănăstirea Probota, Mănăstirea Sucevița, Mănăstirea Dragomirna, Mănăstirea Vatra Moldoviței, Putna și alte lăcașuri sfinte. Cele 80 de ilustrații ale cărții confirmă la prima ochire că lucrarea închide în sine o bogată comoară de creații artistice. *N. Neaga*

Votez

Pentru dimineţile încărcate de soare,
Pentru pîinea ce creşte pe-nfrăţite ogoare,
Pentru oraşe drapate în crini şi mătase
Şi pentru hronicul acestor vremuri frumoase,
Votez.

Pentru ca pacea să-şi fluture lumina sub cer,
Pentru ca oamenii să-nalţe cu braţe de fer
Uriaşele construcţii ale fericirii,
Pentru ca-n inimi să crească trandafirii iubirii
Votez.

Votez pentru noile răspunderi ce ne-apasă,
Pentru belşugul ce-o rîde din casă în casă,
Pentru Patria ce mîine mai mîndră-o să stea
Pe piscuri de slavă, sub pîrghii de mari
curcubee

Preot Ştefan Tascianu

Întîmpinarea Domnului

Conform legii lui Moise fiecare fiu întîi născut se considera proprietatea lui Iehova şi trebuia să servească la templu. Dar fiindcă legea recunoaşte deosebita instituţie a preoţiei, rezervată pentru membrii tribului Levi, membrii celorlalte triburi puteau fi răscumpăraţi din obligaţia de a servi la templu prin aducerea unei jertfe.

Deci la 40 de zile după ce a născut pe Iisus, Maica Domnului a plecat cu pruncul la Ierusalim şi s-a prezentat preotului. In asemenea cazuri se cerea a se aduce un miel de un an ca jertfă arderii de tot (holocaust) şi o porumbiţă sau o turturea ca jertfă pentru păcat. Săracilor cari nu erau în stare să aducă o jertfă aşa de scumpă, se îngăduia să prezinte numai două turturele (Lc. 2, 21—24). Cu acest prilej Maria, mama lui Iisus, s-a învrednicit de o mare fericire şi anume, pruncul ei a fost recunoscut ca Mîntuitorul lumii de către dreptul Simion şi proorociţa Ana (Lc. 2, 25—38). Dar tot atunci i s-a prezis şi suferinţa grea ce o aştepta, de către acelaş Simion, prin cuvintele: „Inima ta va fi pătrunsă de sabie" (Lc. 2, 35). Sabia durerii celei mai crunte a sfîşiat inima ei de mamă iubitoare, cînd a văzut cu ochii ei, mai tîrziu, cum se sfîrşeşte pe cruce în chinuri înspăimîntătoare Fiul ei mult iubit.

O tradiţie susţine să dreptul Simion ar fi fost unul din cei 70 traducători ai Bibliei evreeşti în limba greacă, traducere numită „Septuaginta". Lui îi revine să traducă vestita proorocie a lui Isaia despre naşterea lui Mesia din Fecioară. El se îndoi de putinţa unui asemenea lucru şi pentru această îndoială „i se prezise de la Duhul Sfînt, că el nu va muri, pînă nu va vedea pe Hristosul Domnul" (Lc. 2, 26).

Făgăduinţa fu plăcută pentru dînsul, dar anii treceau unii după alţii, adăugînd mereu asupra lui povara neputinţei bătrîneşti şi Mesia nu se mai arăta. In anii din urmă ai vieţii sale devenise aproape locuitor permanent al templului şi al pridvoarelor lui şi el necontenit înălţa rugăciuni pentru împlinirea cît mai repede a făgăduinţei date lui. Iar pentru vorbele şi sfaturile lui înţelepte toată lumea îl cunoştea şi-l preamărea ca pe unul din cei mai vestiţi bărbaţi în Israil.

Şi iată că într-o zi apăru la templu Fecioara Maria cu dumnezeiescul ei Prunc. La vederea acestui copil minunat saltă sufletul bătrînului luminat de Dumnezeu. Dreptul Simion cu duhul său cel proorocesc înţelese, că acesta este Mesia, Mîntuitorul lumii. După ce s-a săvîrşit asupra pruncului ritualul prescris de lege, Simion îl luă în braţele sale bătrîne şi slăbănoage şi-şi exprimă convingerea şi recunoştinţa sa faţă de Dumnezeu prin cuvintele nepieritoare :„Acum slobozeşte pe robul tău Stăpîne, după cuvîntul Tău, în pace, căci văzură ochii mei mîntuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor şi mărire poporului Tău Israil".

Dreptul Iosif şi Maica Domnului se mirau de toate cele ce auzeau, iară el, adresîndu-se către dînşii, îi binecuvîntă, adăugînd către Mama pruncului cuvinte foarte semnificative, care vesteau activitatea de mai tîrziu a lui Iisus şi urmările acestei activităţi. „Iată — zise bătrînul arătînd spre Prunc — acesta este pus spre cădere şi spre sculare multora în Israil şi ca semn contra căruia se va vorbi" (Lc. 2, 34).

Cînd Simion termină binecuvîntarea sa pentru părinţii Pruncului, s-a apropiat de dînşii bătrîna Ana, cunoscută cercetătorilor templului sub numele de proorociţă. Ea era o femeie tot aşa de dreaptă ca şi Simion, se pogora din neamul lui Aşer, adică din Galilea şi avea 84 ani. De cînd ţinea ea minte, se săvîrşiseră multe fapte mari ca: luptele între fraţii Asmonei, Aristobul şi Hircan, care au zdruncinat puterea morală a poporului şi au contribuit la uzurparea tronului lui David de către vicleanul idumeian Irod, etc. Intreaga domnie a lui Irod cu grozăviile şi vărsările ei de sînge se desfăşurase sub ochii ei şi stîrnise într-însa cu atît mai puternică dorinţa de a vedea mîntuirea lui Israil. Pioasă din fire, trăind cu bărbatul său numai şapte ani, după moartea lui s-a consacrat cu totul „slujirii lui Dumnezeu ziua şi noaptea". Pentru această abnegaţie ea de asemenea s-a învednicit să vadă pe Mîntuitorul lumii. Acum văzîndu-L, ea slăvi pe Domnul şi vorbi despre Dînsul tuturor, cari aşteptau mîntuirea în Ierusălim. Cuvintele ei întăriră inima tinerei Mame şi o umplură de bucurie cerească şi de nădejdea în viitorul luminos al Fiului ei. Sf. noastră Biserică prăznuieşte Întîmpinarea Domnului la 2 februarie a fiecărui an.

N. Terchilă

Despre chemarea preotului

Preoţia este o continuă lucrare în via Domnului. Indatoririle preoţeşti nu se pot reduce numai la împlinirea unor anumite forme de ordin ritual şi pastoral. Căci preoţia este un apostolat, după cum o cunoaştem din cuvintele Mîntuitorului: „Nu voi M-aţi ales pe Mine, ci Eu v-am ales şi v-am pus, ca să mergeţi şi să aduceţi roadă, ca roada voastră să rămîie şi ca orice veţi cere de la Tatăl în numele Meu, să vă dea" (Ioan 16, 15).

„Preoţii, după învăţătura sfinţilor părinţi, sînt moştenirea deosebită a lui Iisus Hristos, zidul Bisericii, luminile vieţii, stîlpii credinţei, conducătorii turmei... Domnului, prietenii şi casnicii lui Dumnezeu, împreună lucrătorii Domnului ... şi în sfîrşit, mijlocitorii între Dumnezeu şi credincioşi. Nu om, nu îngeri, ci însuşi Dumnezeu a aşezat starea preoţească... Dumnezeu-Tatăl toată puterea a dat-o Fiului Său, iar Fiul a dat-o preoţilor" (Pr. Dr. Hradil). In aceste cuvinte se află sintetizată toată misiunea preotului ca păstor. E frumoasă, dar şi grea. Nu grea ca sarcină, ci ca răspundere. Prin munca sa continuă va căuta să picure în sufletele credincioşilor un strop din veşnicie şi să le umple de duhul iubirii de Dumnezeu şi de semen.

Preotul este un îndrumător permanent şi activ pentru îmbunătăţirea vieţii, păstrînd înaintea ochilor zarea cerească a desăvîrşirii.

Prin serviciile divine şi cîntările bisericeşti înalţă sufletele în sfere de acorduri încîntătoare, prin predica de pe amvon rosteşte învăţătura principiilor fundamentale de trăire creştinească, iar prin îndeletnicirea zilnică de sfătuitor al credincioşilor netezeşte asperităţile, propovăduieşte buna înţelegere şi călăuzeşte paşii pe drumul de lumină şi împlinire al îndemnurilor sfinte.

Iată portretul preotului scris de un mare scriitor francez: „In fiecare parohie este un om al tuturor (credincioşilor), pentru că e părintele sufletesc al tuturor: este chemat ca martor, ca sfătuitor, ori ca reprezentant în toate actele cele mai solemne ale vieţii lor; care ia pe credincios de la sînul mamei sale şi nu-l lasă decît la mormînt; care binecuvintează ori sfinţeşte leagănul, nunta, patul morţii şi sicriul; un om, la picioarele căruia creştinii merg a depune mărturisirile lor cele mai intime; un om, care, prin starea sa, este mîngîitorul tuturor nenorocirilor sufletului şi ale trupului; ... care recomandă o religiune a iubirii de oameni; un om, în fine ... al cărui cuvînt cade ... asupra credincioşilor cu autoritatea unei misiuni dumnezeieşti. Acest om e preotul" (Lamartine).

O măsură despre forţa sufletească care străbate din firea covîrşită de importanţa chemării sale, se află în felul cum turma ştie să meargă pe drumul pe care-l trasează — potrivit poruncii Mîntuitorului — păstorul ales şi activ. Acesta caută „cu timp şi fără timp" să slujească pe credincioşi, alegînd toate prilejurile potrivite pentru a arunca sămînţa bună în ogorul deştelenit cu pricepere şi alimentat cu grijă deosebită. Păstorul cel bun este slujitor al turmei sale, după pilda Mîntuitorului, care zice despre Sine: „Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca să-şi dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora" (Matei 20, 28).

„Nu iau în seamă nimica, nici nu preţuiesc viaţa mea, numai şi numai să-mi termin cu bucurie calea şi slujirea, pe care am primit-o de la Domnul Iisus, de a propovădui Evanghelia harului Dumnezeiesc" (F. Ap. 20, 24) — mărturiseşte Sf. Ap. Pavel.

Pe cît este de sublimă, de frumoasă, de divină chemarea, pe atît cere o dăruire totală lui Hristos şi Bisericii, lui Hristos şi poporului.

A face pe creştin să iubească şi să cinstească pe Dumnezeu; a-l face bun, drept şi iubitor faţă de aproapele său fără nici o deosebire; a-l îndruma să se supună stăpînirii şi a fi un loial cetăţean al Patriei; a răspunde cu rîvnă la toate chemările pentru promovarea intereselor obşteşti, pentru cauza păcii — iată menirea păstorului de suflete.

Implinind toate acestea din dragoste nepărmurită pentru izbăvirea credincioşilor, cu inimă curată, gînd cucernic şi rîvnă neostenită, înseamnă a fi un vrednic şi bun „împreună lucrător" al Domnului întru mîntuirea credincioşilor. „Căci noi sîntem împreună lucrători lui Dumnezeu..." (1 Cor. III, 9).

Preot Mircea Munteanu

† Pr. Cornel Moldovan

Duminică 5 iulie 1964 şi-a dat sufletul în mîna Creatorului Pr. Cornel Moldovan din parohia Obreja, prot. Alba Iulia.

Născut în com. Mihalţ, la 8 nov. 1908 din părinţi plugari, a urmat şcoala primară din Mihalţ, iar liceul în Blaj, Alba Iulia şi Aiud. Urmează apoi Institutul teologic la Cluj şi Sibiu. A fost numit paroh în Berghin, unde a păstorit 16 ani, apoi în Obreja tot 16 ani. In ambele parohii a fost preţuit de credincioşi pentru modestia, bunătatea şi rîvna lui în cele sfinte, cum şi pentru hărnicia lui în administrarea bunurilor parohiale.

In Berghin a zidit casele parohiale şi a procurat material pentru zidirea unei noi biserici.

In Obreja, a ştiut să se apropie sufleteşte de credincioşi şi să semene în ele dragostea, pacea şi bună înţelegerea. A fost de asemenea un soţ şi părinte vrednic şi iubit.

Inmormîntarea a avut loc în 7 iulie. A slujit un sobor de 12 preoţi în frunte cu P. C. Prot. Victor Negrea.

Au cuvîntat despre viaţa şi vredniciile celui adormit P. C. Prot. V. Negrea, Pr. M. Breazu, Pr. Bordeanu, Pr. L. Silvăşan, Pr. N. Barna, Pr. Stoica şi cîntăreţul Bobiţan din Obreja

Veşnică să-i fie pomenirea!

Pr. Marian Breazu

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 113 Sibiu, 15 martie 1965 Nr. 11—12

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÎNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Romîn, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

După alegeri

Alegerile din 7 martie 1965 au fost o manifestare sărbătorească a ataşamentului poporului nostru faţă de regimul de democraţie populară şi de conducătorii lui. Participarea largă la propunerile de candidaţi, bilanţul realizărilor de pînă acum şi propunerile de noi realizări în întîlnirile cu candidaţii, au arătat democratismul profund al orînduirii noastre, în care poporul este făuritorul vieţii celei noi. Insufleţiţi de marile progrese ale ţării şi de perspectivele viitorului, oamenii muncii şi-au dat votul cu încredere celor mai buni dintre cei buni, acelora care au dovedit prin activitatea lor că sînt pricepuţi gospodari ai bunului obştesc, devotaţi cu trup şi suflet poporului şi vieţii celei noi. Astfel au fost trimişi în Marea Adunare Naţională, în Sfaturile Populare Regionale, Raionale şi Comunale reprezentanţi de nădejde ai poporului, muncitori din uzine, mine, construcţii şi alte sectoare, ţărani, intelectuali, oameni care în munca lor şi în activitatea lor obştească s-au remarcat în mod deosebit. Ca semn al preţuirii ce se acordă sprijinului pe care Biserica noastră şi alte culte îl dau muncii poporului pentru înflorirea patriei şi luptei lui pentru pace au fost propuşi candidaţi şi aleşi ca deputaţi, şi reprezentanţi ai Bisericii noastre şi ai celorlalte culte. In felul acesta se vădeşte superioritatea democraţiei socialiste, care nu face nici o discriminare, ci garantează dreptul de a alege şi a fi ales tuturor cetăţenilor, fără deosebire de naţionalitate, sex, profesiune, credinţă religioasă etc.

Victoria în alegeri a Frontului Democraţiei Populare nu reflectă numai adeziunea totală a poporului la marile realizări din anii puterii populare, ci şi un angajament însufleţit pentru împlinirea noilor sarcini, noilor obiective ale planului şesenal. Deja unele sectoare ale economiei naţionale ajunseseră în 1964 la nivelul preconizat în plan pentru anul 1965. Astfel că startul pentru 1965 a pornit de la o situaţie avansată şi există toate garanţiile că ultimul an al şesenalului se va încheia cu noi succese şi cu noi depăşiri de plan. Alegerile din 7 martie a. c. declanşează un nou avînt în muncă. Oamenii muncii sînt hotărîţi ca, sub conducerea celor mai buni fii ai Patriei, să obţină noi şi importante realizări în dezvoltarea economiei şi culturii naţionale şi în ridicarea nivelului de trai, material şi cultural al poporului.

Clerul şi credincioşii Bisericii noastre şi-au dat votul pentru candidaţii F.D.P. şi păşesc alături de întregul popor pe calea păcii şi progresului, muncind pentru întărirea Patriei noastre scumpe, Republica Populară Romînă şi luptînd şi rugîndu-se „pentru pacea a toată lumea".

T. R.

Acţiuni pentru pace

Popoarele vor pace, căci pacea fereşte omenirea de distrugerile războiului şi oferă climatul necesar progresului economic şi cultural. De aici mulţimea acţiunilor pentru pace, care angajează oameni de diferite convingeri politice, de diferite concepţii filozofice, de diferite credinţe religioase. Amintim cîteva din aceste acţiuni.

Prezidiul Consiliului Mondial al Păcii în sesiunea de la Berlin din 6—9 decembrie 1964 a adoptat un Apel în care se condamnă proiectul de creare a forţei nucleare multilaterale N.A.T.O. *Acest proiect „implică grave primejdii pentru securitatea în Europa şi în lume. Înfăptuirea sa ar contribui la diseminarea armelor nucleare; ea ar fi o lovitură serioasă dată destinderii internaţionale şi ar face să atîrne o ameninţare asupra tuturor apelor internaţionale în care operează puterile din N.A.T.O.". Totodată, dînd posibilitate Germaniei Federale să participe la acest proiect, realizarea lui „riscă să devină premiza unui război nuclear". Salutînd acţiunea forţelor care luptă împotriva proiectului forţei nucleare multilaterale, Prezidiul Consiliului Mondial al Păcii spune că „pentru a face să eşueze forţa nucleară multilaterală este necesară o acţiune de mare amploare... Prezidiul Consiliului Mondial al Păcii se adresează tuturor partidelor şi organizaţiilor, sindicatelor şi Bisericilor, grupărilor şi asociaţiilor de tineri şi femei, tuturor forţelor păcii din ţările N.A.T.O., şi îndeosebi celor din S.U.A. şi R.F.G. pentru ca prin acţiunile lor, omenirea să păşească cu hotărîre pe calea dezarmării, a păcii şi prosperităţii".*

Intr-o declaraţie generală cu privire la popoarele care luptă pentru independenţă, *Prezidiul C.M.P. condamnă agresiunile imperialiste împotriva Vietnamului, Cubei, Congoului, Ciprului şi împotriva tuturor popoarelor care, în diferite continente, se ridică pentru a-şi apăra suveranitatea împotriva forţelor agresive". Sesiunea a adoptat o rezoluţie de protest împotriva prescrierii în R.F.G. a crimelor naziste şi a crimelor de război, care n-au ajuns încă să fie judecate.*

Prezidiul Consiliului Mondial al Păcii a comunicat totodată că între 10 şi 17 iulie 1965 va avea loc la Helsinki (Finlanda) un Congres Mondial al Păcii. La acest Congres se vor întîlni „toţi cei pe care îi preocupă marile probleme ale păcii, independenţei popoarelor şi dezarmării generale".

Cu prilejul sesiunii Consiliului Ministerial al N.A.T.O. care s-a ţinut între 15 şi 17 decembrie 1964 la Paris, s-au adunat la Paris delegaţii de luptători pentru pace din ţările N.A.T.O. La o conferinţă de presă a luat cuvîntul, între alţii, pastorul Werner din R. F. G., care a spus că din Germania Federală au venit patru sute luptători pentru pace spre a arăta opiniei publice că o parte importantă a populaţiei e ostilă faţă de orice formă de armament nuclear.

La Londra a avut loc Conferinţa „Mişcării pentru dezarmare nucleară", condusă de canonicul Collins. Conferinţa a protestat împotriva planurilor de creare a forţei nucleare multilaterale N.A.T.O. şi a respins orice planuri care ar contribui la răspîndirea armelor nucleare, ar împiedica slăbirea destinderii internaţionale sau ar zădărnici realizarea unui progres în domeniul dezarmării. S-a iniţiat o campanie împotriva creerii F.N.M. sub orice formă, pentru crearea unei zone denuclearizate în Europa, pentru lichidarea bazelor militare amplasate pe teritorii străine, etc.

La Roma a avut loc în februarie a. c., conferinţa „pentru pace în Europa", organizată de „Conferinţa Internaţională pentru dezarmare şi Pace", care cuprinde organizaţii culturale, politice, religioase din ţările occidentale. In rezoluţia Conferinţei se cere crearea unor zone denuclearizate în Peninsula Scandinavă, Europa Centrală şi regiunea Mediteranei, acordarea de sprijin ţărilor în curs de dezvoltare, ţinerea unei conferinţe europene pentru pace la Londra odată cu sesiunea N.A.T.O., încetarea acţiunilor agresive americane în Vietnamul de Nord, rezolvarea chestiunii vietnameze pe cale paşnică, etc.

In acelaşi sens — pentru dezarmare, împotriva armelor nucleare, pentru zonele denuclearizate, pentru rezolvarea problemelor litigioase prin tratative, etc., — s-au pronunţat şi alte mişcări pentru pace la Conferinţe ţinute în S.U.A., America de Sud, R.F. Germană, ţările socialiste ş. a. Creştinii de pretutindeni şi-au alăturat lucrarea pentru pace la acţiunea generală a popoarelor pentru dezarmare şi pace. Bisericile ortodoxe şi-au reafirmat în pastoralele de Crăciun, schimburile de mesage de Anul Nou, în diferite conferinţe, adeziunea la cauza păcii. Conferinţa Creştină pentru Pace şi Consiliul Ecumenic al Bisericilor de asemenea au continuat să sprijinească eforturile forţelor păcii din lume pentru evitarea războiului şi pentru destindere. Papa Paul al VI-lea a făcut Apel pentru rezolvarea problemelor litigioase prin tratative. Lup-

(Continuare în pag. 2)

Puterea cuvîntului împotriva războiului

In fiecare om voitor de bine și cinstit, războiul poate avea un *potrivnic,* care își desfășoară lucrarea sa în măsura în care el (omul) își dă seama de primejdia lui, și anume *limba.* Prin aceasta, omul de bine și cinstit desfășoară o vorbire (grăire) plină, o convorbire adevărată, la îndemîna căreia se înțelege cu ceilalți oameni.

Războiul începe numai acolo, unde limba încetează, adică acolo unde oamenii nu mai stau de vorbă unii cu alții cu privire la obiectivele litigioase, nu mai folosesc limba (vorbirea) ca mijloc de aplanare, ci se sustrag vorbirii pentru a căuta în mutenia uciderii reciproce o pretinsă așa-zicînd „hotărîre a unei puteri mai presus de ei". In felul acesta, războiul pune stăpînire pe limbă și face din ea o unealtă în slujba unui strigăt în favoarea uciderii între oameni.

Dar acolo unde limba — fie și numai în chip timid la început — se face auzită între oameni, războiul este pus deja sub semnul întrebării. Cuvîntul poate deveni, în acest caz, din ce în ce mai răspicat și mai puternic și poartă peste tot în inimi încunoștiințarea că nici un conflict omenesc nu se poate rezolva de fapt prin uciderea în masă. In felul acesta, cuvîntul omenesc pus în slujba păcii începe să reducă la tăcere glasul armelor.

Din cele de mai sus rezultă limpede *puterea și însemnătatea cuvîntului — vorbit sau scris — îndreptat împotriva războiului.* De aceea, în chestiunile litigioase trebuie folosit cuvîntul ca mijloc de înțelegere și de aplanare pașnică a acestora. Căci unde încetează cuvîntul (vorbirea) de la om la om, acolo începe urletul sălbatic al armelor. Or, trebuie — spre binele omenirii întregi — să vorbească rațiunea, mintea sănătoasă și limpede, ca să nu poată vorbi puterea nimicitoare a armelor.

Ținînd seamă de această putere a cuvîntului ca mijloc potrivnic războiului, Biserica noastră a desfășurat și desfășoară o strădanie susținută de punere a lui (a cuvîntului vorbit sau scris) în lucrare împotriva războiului și în favoarea păcii. Prin predici, prin cuvîntări ocazionale și prin cuvînt de lămurire de la credincios la credincios, precum și prin articole, scrisori pastorale și studii publicate în revistele sau foile noastre bisericești, slujitorii Bisericii noastre arată primejdia și — în general — răul războiului și foloasele păcii, chemînd pe credincioși să fie factori tot mai activi în lupta pentru pace.

„Pace pe pămînt, bunăvoire între oameni! Iată visul sfînt al oamenilor de bunăcredință de pretutindeni și din toate timpurile, a cărui împlinire a întîrziat mult prea mult. Ca oameni ai Bisericii, credincioși și păstori sufletești, — așa sună cuvîntul pus în slujba păcii al Prea Fericitului nostru Patriarh Justinian — avem cei dintîi datoria să ascultăm îndemnurile acestei vestiri îngerești, făcînd pace între noi, arătînd bunăvoire și înțelegere unii față de alții, împlinind astfel chemarea Mîntuitorului Hristos, care atît de mult a dorit ca urmașii Săi să trăiască în pace și unire pe toată fața pămîntului" (Pastorală la Nașterea Domnului 1964, p. 9 și următ.).

„Înțeleasă ca revărsare a dragostei lui Dumnezeu peste lume, pacea este un dar, — teologhisește în chip practic Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei — pe care trebuie să ni-l însușim prin credință și să-l arătăm, prin fapte bune, în viețuirea fiecăruia dintre noi și a tuturor îndeobște, în întreaga lume. Ca rod al mîntuirii noastre, pacea face parte din însăși ființa noastră; este un bun al nostru; este însăși temelia vieții noastre. De aceea, pacea trebuie propovăduită, trăită și sporită fără încetare" (Pastorală de Nașterea Domnului 1964, p. 9).

„Dar primejdia încă nu-i înlăturată cu totul. Viața omenească — arată cu glas părintesc Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Ardealului — continuă să fie pîndită de pierzanie. Oamenii de știință ... nu contenesc a ne preveni că astăzi sînt îngrămădite pe Pămînt atîtea unelte de război atomic încît ele ar putea nimici de cîteva ori orice urmă de viață și de vietate din lume. De-o astfel de primejdie fără seamăn, numai dezarmarea ne poate feri" (Pastorală la Nașterea Domnului 1964, p. 7).

Dar oricît de frumos, de chibzuit și de stăruitor ar fi cuvîntul pus de către Sfînta noastră Biserică în slujba păcii, el dă roade numai dacă găsește un răsunet adînc în sufletele credincioșilor. Numai dacă aceștia îi dau ascultare și-l transformă în acte făcătoare de pace, acest cuvînt capătă puterea necesară rostului său de a glăsui împotriva războiului.

Intrucît primejdia unui nou război mondial nu este încă întru totul înlăturată, Biserica noastră întețește această punere a cuvîntului în slujba păcii și împotriva războiului. Căci ea își dă seama că dacă fiii săi sînt cu adevărat creștini și sarea pămîntului, atunci aceștia trebuie să fie tot mai solidari cu toți cei ce apără pacea și se ridică împotriva războiului.

In acest sens, ea caută să convingă cît mai mult pe toți fiii săi despre capacitatea și datoria lor de a fi factori de *iubire* și de *împăcare* între toți oamenii, de împotrivire spirituală față de orice încercare de vătămare sau ucidere a omului prin urgia războiului.

Totodată, Biserica noastră este hotărîtă să pronunțe un tot mai puternic și mai hotărît *„nu"* împotriva armelor atomice. Nu se poate justifica nicidecum pretenția că aceste arme de nimicire în masă ar putea fi recunoscute ca mijloc de constrîngere în lupta împotriva nedreptății. Cu atît mai vîrtos, cu cît puterea de distrugere a acestor arme este așa de mare, încît folosirea lor ar fi o adevărată nebunie!...

De aceea, ea consideră că creștinii nu și-au făcut încă îndeajuns datoria cu privire la aceste instrumente de nimicire în masă. In acest sens, ea intensifică punerea cuvîntului în lucrare împotriva cursei înarmărilor și pentru dezarmare. Aceasta, pentru ca să se trezească toate conștiințele credincioșilor creștini și să se producă în sufletele lor o și mai hotărîtă atitudine pentru dezarmare.

Procesul prin care insul îmbracă cuvîntul cu puterea necesară pentru a fi rodnic împotriva războiului, presupune un act de luare a *răspunderii* de către fiecare luptător pentru pace și de către toate popoarele laolaltă.

Dar în această problemă a *conștiinței răspunderii* în lupta pentru pace nu trebuie uitat un lucru: pentru a fi rodnică, conștiința răspunderii *trebuie ținută mereu trează, reînnoită și raportată la mersul luptei pentru pace, la stadiul acestei lupte.*

Este limpede că în etapa actuală avem — ca luptători conștienți și activi pentru pace — *datorii noi, sarcini sporite.* Lupta noastră pentru pace trebuie să sprijinească tot mai activ lupta tuturor oamenilor cinstiți și de bine voitori din întreaga lume pentru împlinirea acestui măreț ideal. Incercarea de a face față acestor datorii noi și sarcini sporite prin mijloace ușoare, prin întrelăsări sau prin menținerea străduaniei în vechiul ei ritm, se poate ivi numai la adăpostul unei răspunderi luate cîndva, dar nereînnoite zilnic.

Este nevoie ca glasul și fapta noastră să-și croiască drum tot mai adînc împotriva războiului și pentru pace. De aceea, trebuie să ne întrebăm cu seriozitate: am făcut, oare, întrutotul față răspunderilor ce ni le-am luat pînă acum în lupta pentru pace? A ne pune — peste orice succese — mereu cu gravitate această întrebare și dorința trează de a face tot mai mult pe acest tărîm, constituie cea mai tare chezășie că ne înțelegem în adevăr răspunderea de adevărați luptători pentru pace și cel mai bun stimulent de a împlini ceea ce cere de la noi lupta pentru pace în stadiul ei actual.

Conștient că trebuie să stea de vorbă cu cei încredințați lui spre păstorire — în toate împrejurările potrivite — mai ales în problema păcii și a războiului, preotul păstor de suflete este chemat să fie tot mai conștient și mai activ luptător pentru pace. Cum? — Formîndu-se pe sine însuși cît și pe păstoriții săi în sensul unei *conștiințe a răspunderii mereu treze și active* față de mersul luptei pentru pace!...

C. Sîrbu

Acțiuni pentru pace

(Continuare din pag. 1)

tătorii pentru pace catolici se bazează în acțiunea lor pe enciclica papii Ioan al XXIII-lea: „Pacem in terris", pe care cercuri reacționare catolice au voit s-o treacă sub tăcere. Se arată astfel din nou că întru servirea păcii pot și trebuie să lucreze împreună creștini de diferite confesiuni din toată lumea. Membrii diferitelor Biserici și membrii diferitelor organizații pentru pace trebuie să-și unească forțele și acțiunile, ca lucrarea păcii să aibă rezultate și mai bune.

Ierarhii, clerul și credincioșii Bisericii noastre sînt alături de popor și sprijină lupta pentru pace, dezarmare și progres.

Prin acțiunea unită a sutelor de milioane de partizani ai păcii din toată lumea, pacea va birui!

T. R.

Mamă

Mamă, te văd cu ochi de fîntînă adînci,
Te văd mereu prin desiș de ani ca atunci
Cînd copil, ca un nufăr, la sîn m-alintai
Și-mi puneai în priviri cer albastru de mai.

Mamă, perdele de liliac înflorit
Iți acopere chipul senin, fericit,
Chipul tău aplecat peste leagăn și pat
De la care am luat gînd și suflet curat.

Sub sprînceană de timp primăvara ți-a-ntins
O livadă de meri peste părul tău nins
Dar anii duc zorile tale pe umeri
Și-n tot ce e bun în viață te numeri.

Preot Ștefan Tascianu

Sf. Ioan Damaschin

Cinstirea icoanelor

De multe ori neavînd înainte patima Domnului, dar văzînd icoana răstignirii lui Hristos, ne aducem aminte de patima mîntuitoare și căzînd în genunchi ne închinăm. Nu ne închinăm materiei, ci celui ce este înfățișat în icoană, după cum nu ne închinăm materiei din care este făcută Evanghelia, nici materiei crucii, ci chipului crucii. Deci prin ce se deosebește crucea care are chipul Domnului de una care nu-l are? Tot astfel și cu privire la Maica Domnului. Cinstea dată ei se urcă spre cel întrupat din ea. Tot astfel și cu isprăvile sfinților bărbați, isprăvi, care ne îndeamnă spre bărbăție, spre rîvnă, spre imitarea virtuții lor și spre slava lui Dumnezeu. Căci după cum am spus, cinstea dată de cei împreună robi către cei buni este dovada dragostei față de stăpînul obștesc, și cinstea adusă icoanei se îndreaptă către cel înfățișat în icoană. Tradiția închinării la icoane este nescrisă, după cum nescrisă este și închinarea spre răsărit, închinarea la cruce și altele foarte multe asemenea acestora. (Dogmatica, p. 283).

Culegere: D. Călugăr

Arta bisericească în timpul lui Ştefan cel Mare

Epoca lui Ştefan cel Mare a fost o epocă de înflorire a culturii şi artelor. Ea este socotită drept cea mai importantă perioadă în formarea şi desăvîrşirea unei arte şi a unui stil moldovenesc original.

Meşterii din vremea lui Ştefan cel Mare au creat o arhitectură proprie, foarte însemnată, cu calităţi deosebite, prin tehnica construcţiilor, prin originalitatea formelor, prin elementele decorative şi printr-o bogată şi foarte atrăgătoare policromie, o sinteză nouă a tradiţiilor locale cu fondul artistic creat anterior pe pămîntul Moldovei, şi cu unele înrîuriri noi venite dinafară. Şi chiar dacă aceste monumente care înfloresc pe pămîntul Moldovei sînt uneori modeste ca dimensiuni, sînt totuşi potrivite cu necesităţile vremii de atunci şi de o valoare artistică universală.

Printre activităţile lui Ştefan cel Mare una dintre cele mai de seamă este şi aceea de ctitor bisericesc. Căci zice cronicarul Gr. Ureche: „Domnit-a Ştefan Vodă 47 ani, 2 luni şi 3 săptămîni şi a zidit 44 mănăstiri şi biserici".

Nu ne putem ocupa aici cu descrierea tuturor bisericilor şi mănăstirilor zidite de Ştefan cel Mare, deoarece ar necesita un spaţiu prea lung. Precizăm numai că din punct de vedere al planului şi al bolţilor avem două tipuri de biserici: unele cu plan dreptunghiular, cu o absidă circulară în interior şi poligonală în exterior. Acest fel de biserici sînt acoperite cu bolţi semicilindrice. Prin dimensiunile lor, prin planul şi sistemul de boltire, ca şi prin forma acoperişului, bisericile din acest grup sînt asemănătoare cu bisericile de lemn din Maramureş. Dintre acestea amintim: biserica din Bălineşti, Arbore, Pătrăuţi, Borzeşti şi Sf. Ioan din Piatra.

Al doilea grup îl formează bisericile cu plan treflat şi cu un bogat decor de discuri din ceramică. Caracterele principale ale acestui grup de biserici sînt: Planul treflat cu o absidă mare în partea de est şi două absidă mai mici laterale. Naosul în formă dreptunghiulară este încununat cu o turlă. Tot o caracteristică a acestor monumente este şi sistemul de boltire, bolţile moldoveneşti, care constau în aşezarea cupolei pe un sistem de arcuri suprapuse. Acest sistem de boltire îl aflăm la foarte multe dintre bisericile lui Ştefan cel Mare, uneori însă cu forme mai complicate care apar mai tîrziu. Dintre bisericile din acest grup putem aminti: biserica din Pătrăuţi, Voroneţ, Hîrlău, Mănăstirea Neamţu, Dorohoi, Popăuţi, Botoşani etc.

Dar epoca lui Ştefan cel Mare nu se caracterizează numai prin realizări valoroase din punct de vedere arhitectonic ci şi prin realizări valoroase din punct de vedere pictural şi sculptural. Ne-au rămas însă puţine monumente de pictură de la Ştefan cel Mare. Cele mai însemnate sînt: biserica Sf. Gheorghe din Hîrlău, Sf. Nicolae din Pătrăuţi, biserica din Botoşani, mănăstirea Voroneţ, biserica din Bălineşti, Sf. Nicolae din Dorohoi, etc., în care putem recunoaşte un program iconografic şi o concepţie simplă şi precisă. Alegerea şi distribuţia scenelor se încadrează formelor diferitelor bolţi, pe pereţi avem întotdeauna două sau trei rînduri deosebite: un brîu constituit din medalioane, o friză şi teoria de sfinţi.

In pictura moldovenească din epoca lui Ştefan cel Mare şi de mai tîrziu putem recunoaşte tradiţii ale picturii bizantine şi influenţe apusene transmise fie prin Polonia, fie prin legăturile directe cu Veneţia. Pictura aceasta însă e expresia unei şcoli de pictură moldovenească, cu unele particularităţi stilistice şi iconografice bine definite şi specifice care vor rămîne în iconografia moldovenească pînă aproape de timpurile noastre. Pictura bisericilor din Lujeni, Dolheştii Mari, Sf. Cruce din Pătrăuţi, Sf. Procopie din Milişăuţi ne dovedeşte că programul iconografic al picturii bisericeşti din timpul lui Ştefan cel Mare apare definitiv fixat. Pictura bisericii mănăstirii Voroneţ, a bisericii Sf. Gheorghe din Hîrlău, care se repetă la biserica Sf. Nicolae din Popăuţi-Botoşani şi Sf. Nicolae domnesc din Dorohoi, nu aduce modificări esenţiale în programul iconografic ci numai o îmbogăţire a ciclurilor reprezentate. De o valoare excepţională din punct de vedere pictural este friza care reprezintă ciclul Patimilor Mîntuitorului la biserica Sf. Nicolae din Dorohoi.

Alături de pictură a înflorit în epoca lui Ştefan cel Mare şi sculptura, mai ales a chenarelor uşilor şi ferestrelor şi decoraţia zidurilor exterioare. Tot acum cunosc o mare dezvoltare artele decorative, broderia, miniatura, lucrarea metalelor preţioase ca şi ceramica decorativă pentru înfrumuseţarea mai ales a bisericilor.

Putem spune deci că domnia lui Ştefan cel Mare nu este numai timpul cînd se fixează definitiv stilul moldovenesc, ci este şi epoca în care se clădeşte mai mult, mai trainic şi mai frumos din întreaga istorie a Moldovei. In acest efort de realizări artistice rolul personalităţii lui Ştefan cel Mare este covîrşitor. Activitatea de ctitor bisericesc rămîne una din trăsăturile esenţiale ale marelui voievod, care era după cum îl caracterizează arhimandritul Vartolomei Măzăreanul, fost stareţ al mănăstirii Putna, „drept fiu al patriei, bun domn şi apărător creştin prin fapte s-a arătat. Pe ţară o a uşurat, obiceiuri bune a întărit şi pravoslavia a păzit".

Al. Moisiu

Recunoaşterea păcatelor

„Să nu abaţi, Doamne, inima mea spre cuvinte de vicleşug, ca să-mi dezvinovăţesc păcatele mele".

(Ps. 140, 4).

Cînd fiul rătăcit, a recunoscut păcatul neascultării de tatăl său, a început a se căi şi s-a hotărît să se întoarcă acasă, să-şi mărturisească vinovăţia şi să-şi ceară iertare. Cu inima îndurerată, fiul se întoarce la tatăl său, îşi mărturiseşte păcatul, iar tatăl îl iartă cu bucurie. Observăm că în această pildă se arată toate treptele pocăinţei, pe care trebuie să le urce credinciosul, pentru a dobîndi iertarea păcatelor.

Prima treaptă a pocăinţei este recunoaşterea păcatelor. Este de altfel unul dintre cei mai importanţi paşi spre mîntuire şi cine a făcut acest mare pas, merge de cele mai multe ori mai departe şi-şi ajunge ţinta mîntuirii. Aşa s-a întîmplat cu fiul rătăcit. De îndată ce şi-a recunoscut păcatul, această recunoaştere l-a dus la mărturisire şi la căinţa faţă de păcat. Aşa s-a întîmplat şi cu David. Intîi şi-a recunoscut păcatul: „Fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea" (Ps. 50). Pentru ca apoi să mărturisească şi faţă de cine a făcut păcatul: „Ţie unuia am greşit şi ce este rău înaintea ta am făcut". Şi imediat să-şi arate încrederea în Dumnezeu, că-l va curăţi de păcat: „Spăla-mă-vei şi mai vîrtos decît zăpada mă voi albi" şi prin aceasta să fie curat la inimă şi cu duh înoit (vers 12). Această înoire, odată făcută se va arăta prin faptele bune de îndreptare a semenului (vers 15). Observăm că greul a fost recunoaşterea păcatului — căci celelalte trepte au fost parcurse mai uşor şi parcă s-au chemat una pe alta. De fapt scopul profetului Natan prin pilda ce i-o spune lui David (II Sam. 12, 1—5), a fost tocmai acesta, ca David să-şi recunoască păcatul. Aceasta pentru că recunoaşterea păcatului, odată făcută, este prin ea însăşi un îndemn la pocăinţă, căci în momentul acela, conştiinţa care se vrea curată, îl îndeamnă pe cel ce a greşit să se cureţe de acel păcat, pentru a fi iarăşi curată, deci îl îndeamnă să urce şi celelalte trepte ale pocăinţei, cum văzurăm mai sus. Este acelaşi lucru pe care îl face acela care privindu-se în oglindă şi observînd o pată pe faţă sau pe haine, caută să o cureţe. Dacă n-o vede, n-o „recunoaşte", nici n-o curăţă, fiindcă nu-şi dă seama că o are.

Sînt cazuri însă, cînd creştinul nu-şi recunoaşte păcatele, nu recunoaşte că haina botezului e pătată. Şi ce e mai curios, e că face sforţări să se convingă că e nevinovat, încercînd să facă şi mai multe sforţări ca să convingă şi pe alţii că e nevinovat. Pentru aceasta ori neagă păcatul, ori caută desvinovăţiri în faţa conştiinţei, a lui Dumnezeu şi a oamenilor. Dăm cîteva cazuri de acestea.

Aşa a fost cazul lui Cain. După ucidere, întrebat fiind unde e fratele său, el în loc să-şi recunoască păcatul, răspunde: „Nu ştiu, au nu cumva păzitorul fratelui meu sînt eu?" (Fac. 4, 9)), vrînd să spună, prin aceste cuvinte, că el nu ştia nimic şi că chiar dacă Abel este mort, el nu e vinovat cu nimic. Pentru aceasta el se serveşte de o minciună, „nu ştiu" şi de o viclenie „nu cumva păzitorul fratelui meu sînt eu?".

In istoria Susanei, cei doi bătrîni, care au căutat să păcătuiască cu Susana, se desvinovăţesc de păcatul lor, învinovăţind-o pe aceasta de păcatul pe care voiau să-l săvîrşească ei şi condamnînd-o la moarte. Deci desvinovăţindu-se pe ei, mint, învinovăţesc, viclenesc.

Pilat, deşi ştia şi era convins că Mîntuitorul e nevinovat, îl condamnă totuşi la moarte, dar se dezvinovăţeşte, se spală pe mîini că este nevinovat de moartea lui: „Nevinovat sînt eu de sîngele acestui drept" (Mt. 27, 24).

Dar nu numai cînd călcăm o poruncă, căutăm desvinovăţiri, ci şi cînd sîntem chemaţi să facem o faptă bună, sau cînd avem ocazia să o facem şi n-o facem, (căci „cine ştie să facă ce e bine şi nu face, păcat are" — Iacob 4, 17), nu recunoaştem că prin aceasta păcătuim şi căutăm să ne dezvinovăţim. Evanghelia nu ne spune cum s-au simţit preotul şi levitul cînd au trecut indiferenţi pe lîngă omul aproape mort, din pilda samarineanului milostiv, dar desigur că ei în gîndul lor au căutat motive, desvinovăţiri, prin care să argumenteze că nu erau obligaţi să ajute pe nenorocit, adică căutau să se desvinovăţească de păcatul ce-l făcuseră în a nu ajuta pe omul căzut în nenorocire.

De ce aceste desvinovăţiri, de ce aceste viclenii sau chiar minciuni? Se ştie că Dumnezeu voieşte ca toţi să se mîntuiască (I Tim. 2, 4). Dar pentru că fiecare e supus păcatului în timpul vieţii, ca să se poată mîntui, pe lîngă credinţă, nădejde, dragoste, creştinul trebuie să se pocăiască de păcatele făcute. Dar pentru ca să se pocăiască trebuie să se recunoască de greşit, de păcătos. Fără recunoaştere, care este începutul pocăinţei, nu există pocăinţă. Dar recunoaşterii îi premerge smerenia de a-ţi recunoaşte păcatul. Aici e greul, căci recunoaşterea păcatelor prin smerenie n-o poate face cel ce e lipsit de smerenie, căci mîndria nu-l lasă să le recunoască. De multe ori, fiecare din amor propriu ar dori să se ştie că e mai ceva decît oricare din semenii săi şi atunci, dacă nu poate nega păcatul, caută ca prin cuvinte de vicleşug să se desvinovăţească — adică pentru fiecare păcat caută să găsească portiţă de ieşire — desvinovăţire. Acum înţelegem de ce profetul Natan, pentru a-l face pe David să-şi recunoască păcatul, nu i-a spus direct păcatul său, ceea ce i-ar fi provocat mîndria, l-ar fi ambiţionat şi nu şi-ar fi recunoscut păcatul, ci a trebuit să-i spună acea pildă, care-i ilustra atît de bine păcatul, încît acesta n-a mai avut nici un cuvînt de dezvinovăţire şi a înţeles cît este de mare păcatul pe care l-a săvîrşit (II Sam. 12, 7 şi 13).

(Continuare în pag. 4)

Ingerul nostru păzitor

„Adevăr vă spun: Ingerii din ceruri văd pururea fața Tatălui meu, care este în ceruri". (Mt. 18, 10).

Invățătura Bisericii noastre ne spune că îngerii au o prezență ocrotitoare asupra vieții noastre, o misiune binefăcătoare de călăuzire pe drumul binelui. Istoria Legămîntului lui Dumnezeu cu oamenii ne arată că îngerii au îndeplinit de multe ori misiuni cerești.

In Vechiul Testament se face amintire de Heruvimi, care stau cu sabia de foc la poarta raiului pămîntesc, de îngerul care însoțește pe Agar în pustie, de îngerul care oprește brațul lui Avram, care vrea să-și jertfească fiul, de îngerul care conduce pe Israilteni spre pămîntul făgăduinței, de îngerul care ajută pe Iudit, îngerul din cuptorul de foc, care apără pe Azaria și soții săi să nu fie arși și de atîtea alte misiuni ale îngerilor pînă la îngerul de la scăldătoarea Vitezdei, care „ tulbura apa din vreme în vreme și cel ce intra întîi după tulburarea apei se făcea sănătos, ori de ce boală era cuprins" (Ioan 5, 4).

Ingerii au îndeplinit voia lui Dumnezeu, vestind patriarhilor, lui Moisi și proorocilor, poruncile lui Dumnezeu, pentru călăuzirea poporului pe căile dreptății.

In Legea Nouă se arată și mai mult misiunea îngerilor. Arhanghelul Gavriil vestește lui Zaharia nașterea lui Ioan Botezătorul, apoi Fecioarei Maria nașterea lui Iisus. Un înger vestește păstorilor nașterea Mîntuitorului, în timp ce corul îngerilor arăta întreg scopul acestui eveniment divin: *„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace și între oameni bună învoire"*.

Un înger vestește lui Iosif să fugă în Egipet cu pruncul Iisus și tot un înger îl îndeamnă să se întoarcă în Nazaret, după moartea lui Irod. In Grădina Ghetsimani un înger mîngîie și întărește pe Fiul Omului. Ingerii sînt cei dintîi care vestesc Invierea. Mîntuitorul a spus că îngerii vor vesti Ziua cea Mare a dreptei Judecăți.

Sf. Apostol Pavel explică în chip deplin lucrarea îngerilor în legătura dintre credincioși și Dumnezeu. „Nu sînt oare îngerii duhuri slujitoare, trimiși ca să slujească, pentru cei ce vor fi moștenitorii mîntuirii?" (Evrei 1, 14). Ca niște călători care căutăm Patria cerească, sîntem călăuziți și păziți de îngeri, ca de niște frați care trăiesc în deplinătatea bunătăților veșnice. Ca să nu pierdem mîntuirea, dobîndită prin jertfa Domnului nostru Iisus Hristos, îngerii lui Dumnezeu ne apără și ne călăuzesc asemenea unor mîini nevăzute cerești.

*

După cuvîntul Scripturii și învățătura Bisericii, îngerii îndeplinesc nu numai o slujbă generală de ocrotire a credincioșilor, sînt adică nu numai manifestări ai unei providențe divine generale, ci ei acordă un ajutor special fiecărui suflet. Fiecare dintre noi are îngerul său păzitor. Biserica ne învață că toate sufletele sînt sub grija îngerilor păzitori. „Dumnezeu a dat îngerilor Săi o slujbă pentru voi, aceea de a vă păzi în toate căile", spune Psalmistul (Psalm 90, 11).

Această credință în grija îngerului păzitor era foarte scumpă primilor creștini. Sf. Ap. Petru era închis. Acolo, fiind păzit cu strășnicie, aștepta judecata și osînda din partea lui Irod. In acest timp creștinii se rugau pentru apostoli. In noaptea înaintea judecății, un înger, de bună seamă îngerul păzitor al apostolului, îl trezi, îl desprinse din lanțuri, îl scoase din închisoare, ale cărei porți se deschideau singure. Apoi îngerul a dispărut (Fapte 12, 7 urm.). In actele martirilor se arată cît de puternică era în acel timp credința în ocrotirea și călăuzirea vieții de îngerul păzitor. In vremea Părinților Bisericii, această credință era generală, după cum mărturisește Sf. Vasile cel Mare.

Dar această credință în călăuzirea și apărarea vieții noastre de către îngeri a venit pînă în zilele noastre. Noi ne rugăm în fiecare zi îngerului păzitor să fie cu noi, să ne învețe a face binele, să ne ferească de rău.

Credința în îngerul păzitor o mărturisim și în rugăciunile Bisericii, în chip deosebit în Sf. Liturghie. Aici, noi preamărim pe Dumnezeu cu îngerii, cîntînd cu ei: „Sfînt, sfînt, sfînt e Domnul Sabaoth, plin este cerul și pămîntul de mărirea Lui"...

„O, daruri minunate ale lui Hristos, zice Sf. Ioan Gură de Aur. In înălțimi, legiunile îngerilor cîntă imnul de mărire; pe pămînt, în biserici, de asemenea, creștinii strînși în coruri, cîntă după pilda lor același imn. Sus Serafimii fac să se audă întreită cîntare. Pe pămînt, mulțimea creștinilor trimite spre cer aceleași laude. Cerul și pămîntul se unesc laolaltă în sărbătoare: mulțumiri, bucurie, totul este comun. Acest imn pe care nemîngîiata bunătate a lui Dumnezeu ni-l îngăduie slăbiciunii noastre, l-a compus Duhul Sfînt". (De oratione, cartea III, citat P. Vintilescu: Două imne îngerești în Liturghie, p. 55—56).

De voim să știm mai amănunțit care este lucrarea îngerului păzitor, să ne aducem aminte de istoria lui Tovie, însoțit în călătoria lui de îngerul Rafail. Acest trimis al lui Dumnezeu i-a dat lui Tovie sfatul bun, l-a călăuzit pe drum, l-a ferit de primejdie cînd a trecut apa, l-a ajutat să ducă la bun sfîrșit misiunea dată de tatăl său, i-a arătat mijlocul prin care a tămăduit pe tatăl său orb. In sfîrșit, l-a întors sănătos în casa părintească.

Ajutoarele pe care Rafail le-a dat lui Tovie sînt aceleași pe care ni le poate da îngerul nostru păzitor, dacă îl chemăm într-ajutor. Ajutorul lui rămîne pentru noi acum o taină, nu ne dăm seama în fiecare moment de el, dar după cum Rafael necunoscut de Tovie în timpul călătoriei, cînd s-a întors în casa bătrînului Tovie, a făcut cunoscută „lucrarea lui Dumnezeu" prin el, tot așa și noi, cînd vom ajunge mai tîrziu în Casa Tatălui ceresc, îngerul nostru păzitor, însoțitorul bun și scump al călătoriei noastre în lume, ne va descoperi tot ceea ce a făcut pentru noi: de cîte accidente ne-a scăpat viața noastră trupească, cîte idei sănătoase și înțelepte ne-a inspirat, cîte hotărîri fericite ne-a îndemnat să luăm, cîte ispite de la cel rău ne-a ajutat să biruim și cît ajutor zilnic ne-a dat.

Atunci ne vom încredința de cuvintele Psalmistului care zice: „Ingerii Lui vă vor întinde mîinile și piciorul vostru nu se va lovi de piatră" (Psalm 90).

Tot ceea ce facem bine, rugăciunile, milosteniile și toate faptele izvorîte din dragoste de oameni, sînt înfățișate înaintea lui Dumnezeu de îngerul nostru păzitor, așa precum i-a spus îngerul Rafael bătrînului Tovie: „Rugăciunile voastre cu lacrimi și îngroparea morților cu prețul atîtor sacrificii eu le-am înfățișat înaintea Domnului" (Tovie 12, 12).

Iar mai la urmă, cînd vom încheia călătoria noastră aici pe pămînt, îngerul nostru păzitor va duce sufletul nostru înaintea lui Dumnezeu ca să dea răspuns bun, așa după cum ne-a încredințat însuși Mîntuitorul, prin pilda săracului Lazăr: „Săracul a murit și a fost dus de îngeri în sînul lui Avraam" (Luca 16, 22).

Iată cît de necesară și binefăcătoare este lucrarea îngerului păzitor în viața noastră. De aceea Biserica ne învață să cerem lui Dumnezeu: „înger de pace, credincios, îndreptător, păzitor sufletelor și trupurilor noastre".

Cunoscînd lucrarea îngerului păzitor pentru mîntuirea noastră, vom înțelege cît de mult trebuie să mulțumim lui Dumnezeu pentru această purtare de grijă, prin trimiterea îngerilor Săi și cît de recunoscători se cuvine să fim acestor soli ai Cerului.

Tînărul Tovie, ajuns acasă, i-a zis îngerului Rafael: „Ce răsplată să-ți dăm pentru tot binele ce ni l-ai făcut?". Ei voiau să-i ofere jumătate din averea lor, dar îngerul s-a făcut nevăzut.

Și noi se cuvine să fim conștienți de ajutorul îngerului nostru păzitor, care este pururea cu noi. Să împlinim voia lui Dumnezeu, după sfatul bun al îngerului păzitor. Gîndurile noastre, sentimentele noastre, hotărîrile și faptele noastre să fie mereu călăuzite de sfatul îngerului păzitor și să înlesnim, prin purtarea noastră, ocrotirea lui asupra vieții noastre.

Părintele Vasile

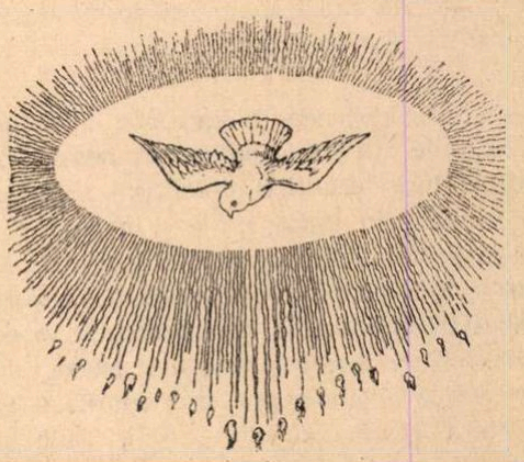

Recunoașterea păcatelor

(Urmare din pag. 3)

Dar nerecunoașterea păcatului, este și un păcat în plus, pe lîngă păcatul care nu e recunoscut, iar cuvintele de desvinovățire care se aduc sînt alte păcate pe lîngă cel făcut. Și ce este mai rău, este faptul că această desvinovățire te împiedică de a te îndrepta. Pentru că dacă pînă la un moment dat îți cauți desvinovățire prin viclesug că n-ai păcătuit, crezînd să înșeli pe Dumnezeu și pe semeni, mai tîrziu, datorită desvinovățirilor dese nu mai ești în stare să faci deosebire între bine și rău, te înșeli pe tine și atunci cu greu te mai poți îndrepta. Și aceasta, deoarece ai ajuns în situația de a te crede așa de desăvîrșit, așa de curat, încît ți se pare că faci numai bine și nu greșești. Și o altă urmare: de acolo de sus de unde ți se pare că ești vei vedea și critica toate greșalele semenilor tăi, îi vei defăima și-i vei vorbi de rău. Unor astfel de oameni, care nu-și mai văd, nu-și mai recunosc păcatele lor, dar le văd pe ale altora mai mari decît sînt, le spune Mîntuitorul: „De ce vezi paiul din ochiul fratelui tău și de bîrna din ochiul tău nu-ți dai seama? Fățarnice, scoate mai întîi bîrna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău" (Mt. 7, 3 și 5).

Acum înțelegem de ce Psalmistul, care cunoștea bine urmările acestui păcat din experiența ce-o avusese în viață, se ruga lui Dumnezeu: „Să nu abați Doamne inima mea spre cuvinte de vicleșug, ca să-mi desvinovățesc păcatele mele" (Ps. 140, 4). Căci recunoscîndu-ți păcatul, precum și gravitatea lui, vei căuta să te ferești de el.

Să recunoaștem deci orice păcat săvîrșit, fără a-i mai căuta desvinovățire, să analizăm cauzele, care au contribuit la săvîrșirea lui și pocăindu-ne de el, nu numai să ne ferim de a-l repeta, dar să ferim și pe alții de a greși, arătîndu-le gravitatea și urmările păcatului: „Învăța-voi pe cei fărădelege căile tale" (Ps. 50, 15). Iată pentru ce rugăciunea lui Efrem Sirul cu care ne rugăm și noi se termină: „Așa, Doamne Impărate, dăruiește-mi mie să văd greșalele mele și să nu osîndesc pe fratele meu, că binecuvîntat ești în vecii vecilor". Amin.

Pr. Ioan Graure

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 1 aprilie 1965 Nr. 13—14

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Conducătorului iubit: Gheorghe Gheorghiu-Dej

Ţara întreagă s-a îmbrăcat în zăbranic de durere, cînd pe undele cernite ale văzduhului din după masa zilei de 19 martie a. c., s-a răspîndit vestea neaşteptată a încetării din viaţă a conducătorului iubit, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Preşedinte al Consiliului de Stat şi fiu credincios al poporului român. Inima îndoliată a ţării s-a aplecat în faţa marelui dispărut şi l-a condus pe drumul cel din urmă aşezîndu-l în panteonul marilor eroi ai poporului, ai istoriei. S-au adunat într-un sobor măreţ, ca să aducă omagiul lor suprem, toate veacurile de luptă pentru libertate şi dreptate ale acestui popor cu toţi eroii cunoscuţi şi necunoscuţi, voievozi şi oameni de rînd, a căror luptă, trudă şi jertfă şi-au găsit împlinirea în lupta şi fapta ziditoare de viaţă nouă a Celui ce a întruchipat cele mai înalte năzuinţe ale poporului român, Gheorghe Gheorghiu-Dej. S-au adunat toţi cei ce i-au fost prieteni apropiaţi, tovarăşi de luptă şi muncă, toţi cei ce au păşit sub îndrumarea lui clarvăzătoare şi au adus partea lor de gînd şi lucrare la făurirea unei ţări noi şi prospere, toţi cei ce la chemarea lui şi-au ridicat fruntea din ţărînă spre soarele unei vieţi îmbelşugate, fericite şi luminate, toţi cei ce însufleţiţi de cuvîntul lui se îndreptau prin marile realizări ale prezentului spre perspectivele largi ale viitorului strălucit. Şi nu numai oamenii, care muncesc cu braţele şi cu mintea, ci natura însăşi, cu munţii şi cîmpiile, apele şi marea, holdele şi livezile, clădirile şi uzinele, totul şi toate, care s-au înnoit în anii aceştia, primind pecetea vieţii celei noi, parcă s-au aplecat cu durere în faţa Celui ce şi-a risipit lumina gîndului şi căldura inimii sale pretutindeni. Un popor întreg şi o ţară nouă l-au condus şi l-au aşezat în racla amintirii neşterse, ca să rămînă în inima istoriei o forţă mereu vie, un îndemn mereu înnoit spre progres. Prezente au fost de asemenea toate popoarele, prin reprezentanţii lor şi prin doliul lor, căci ele au văzut în marele dispărut pilda şi simbolul luptei lor pentru libertate, muncii lor pentru o viaţă mai bună.

Nici nu putea fi altfel, de vreme ce Gheorghe Gheorghiu-Dej a cuprins în fiinţa şi viaţa sa tot ce este mai de preţ în fiinţa poporului nostru, toată energia şi visele înaintaşilor, tot avîntul şi setea de mai bine a mulţimilor, tot zvîcnetul spre înălţimi şi forţa creatoare a epocii noastre, ctitoritoare de viaţă nouă. Născut în 8 noiembrie 1901 la Bîrlad, într-o familie de muncitori, a început să muncească de la 11 ani. A cunoscut din copilărie condiţiile grele de muncă şi de viaţă ale muncitorilor. Aceasta i-a trezit în suflet din fragedă tinereţe revolta împotriva asupririi şi nedreptăţii. Identificat cu soarta apăsătoare a muncitorimii şi cu setea de dreptate şi năzuinţa ei spre o viaţă mai bună, eliberată de exploatare, Gheorghe Gheorghiu-Dej a devenit luptătorul dîrz şi conducătorul înţelept şi clarvăzător, organizator şi însufleţitor al maselor în luptă. Aceste însuşiri şi-au găsit expresie puternică în eroicele lupte din februarie 1933, cu larg ecou nu numai în ţară ci şi peste hotare. Glasul lui, care înfiera orînduirea capitalistă, ce „aduce foamete, şomaj, teroare şi moarte" pentru muncitori, pentru cei împilaţi, şi care chema poporul să-şi strîngă rîndurile şi să păşească mai departe la luptă pentru o viaţă mai bună, pentru pace şi independenţă naţională, n-a putut fi înăbuşit chiar dacă Gheorghe Gheorghiu-Dej a fost aruncat în temniţele cele mai crunte. De acolo a păstrat continuu legătura cu poporul, menţinînd trează încrederea în biruinţa finală şi pregătind, prin oameni de nădejde, ziua luminoasă a eliberării Patriei noastre de sub jugul fascist. In felul acesta 23 August 1944 a deschis o nouă eră în istoria poporului român, care şi-a luat soarta în mîinile sale.

De atunci au trecut 20 ani de realizări deosebite, de biruinţe fără egal. Acum ies în evidenţă calităţile de eminent om de Stat ale lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, legat de popor şi devotat Patriei, cu un simţ adînc al realităţii, cu o vedere clară a perspectivelor de ansamblu şi a mijloacelor de înfăptuire, cu un spirit echilibrat şi cumpănit, cu încredere în capacitatea şi forţa creatoare a poporului, simplu şi apropiat sufleteşte de oameni, dăruindu-şi întreaga fiinţă pentru cauza bunăstării şi fericirii poporului şi însufleţind la muncă entuziastă pentru făurirea României socialiste. Sub îndrumarea celor mai buni fii ai poporului, în frunte cu Gheorghe

Conducătorului iubit: Gheorghe Gheorghiu-Dej

Gheorghiu-Dej, țara noastră a devenit dintr-o țară agrară înapoiată o țară cu o industrie armonios dezvoltată, cu o agricultură avansată, cu o cultură înfloritoare și un nivel de trai din ce în ce mai ridicat. Ea stă astăzi alături de țările dezvoltate, aducînd contribuția sa la progresul social, cultural și economic al omenirii. Poporul român este mîndru de patria sa, înălțată din înapoiere și sărăcie la propășire și belșug, din robie la independență și libertate.

Realizările acestea au dus la ridicarea prestigiului internațional al țării noastre și glasul ei în slujba păcii și prieteniei între popoare a avut un ecou tot mai larg și mai puternic. Politica de coexistență pașnică, bazată pe respectarea egalității, suveranității și independenței popoarelor, în interesul colaborării între popoare, solidaritatea cu forțele socialismului, democrației și păcii, au transformat poporul nostru într-un factor activ al istoriei contemporane, caracterizată prin lupta popoarelor pentru pace și progres social.

Toate aceste realizări epocale pe plan intern și pe plan extern sînt strîns legate de munca neobosită și înflăcărată, de mintea clarvăzătoare, de energia realizatoare a eminentului om de Stat, Gheorghe Gheorghiu-Dej. Aceasta i-a adus înalta prețuire și dragostea fierbinte a întregului popor. Numele lui rămîne întipărit pe fața cea nouă a țării noastre, în tot ceea ce a creat poporul în aceste decenii de avînt și progres fără precedent în istoria noastră. Mai mult decît atît: în scrisoarea adresată la 18 martie a. c., Marii Adunări Naționale, el amintea de perioada viitorului Plan Cincinal (1966—1970), „ani de muncă bogată în roadă", și chema întregul popor: „Să înzecim eforturile în lupta pentru prosperitatea Patriei și făurirea unei vieți fericite celor ce muncesc", „spre a asigura ridicarea Republicii Populare Române pe noi culmi ale progresului economic și social", deschizînd astfel orizontul viitorului din ce în ce mai luminos.

Marele luptător și eminentul om de Stat a închis ochii într-o țară în plină înflorire, fericit că și-a împlinit datoria pînă la capăt, și arătînd spre culmile viitorului de aur. De aceea la catafalcul lui poporul întreg a făcut legămînt ca să cinstească amintirea conducătorului iubit prin noi victorii pentru înflorirea Republicii Populare Române, în lupta pentru pace și progres social. Exemplul vieții lui însuflețește pe oamenii muncii la noi biruințe.

Amintirea lui este veșnic vie în inima poporului.

Telegraful Român

CUVÎNTUL BISERICII

Incetarea din viață a președintelui Consiliului de Stat, Gheorghe Gheorghiu-Dej, a îndurerat profund întregul nostru popor. La această durere profundă a luat parte și Biserica Ortodoxă Română, legată de țara aceasta și de poporul acesta. Credincioșii și slujitorii Bisericii, cu Sfîntul Sinod, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, au adus prinosul lor de dragoste și recunoștință eminentului bărbat de Stat pentru tot ceea ce a înfăptuit și a dăruit patriei și tuturor fiilor ei. Cu inima îndoliată au veghiat la catafalc și l-au condus — cu întregul popor — pe drumul cel din urmă. Clopotele tuturor bisericilor din țară au vestit, împreună cu sirenele, durerea — ce nu putea fi cuprinsă în cuvinte. Iar duminică, 28 martie a. c., de pe amvoanele tuturor bisericilor s-a citit cuvîntul Bisericii noastre de omagiu cald și recunoscător pentru marele fiu și conducător al poporului român. Redăm aici textul acestui cuvînt.

„Intregul nostru popor a trăit și trăiește zile de mare durere, pricinuite de încetarea din viață a iubitului și înțeleptului său conducător, Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Odrăslit din sînul poporului, înfrățit cu suferințele lui de veacuri și cu năzuințele lui spre fericire, Gheorghe Gheorghiu-Dej și-a închinat toată viața și toată puterea sa de muncă luptei pentru libertatea poporului român, pentru adevărata independență a României, pentru statornicirea unei orînduiri de dreptate socială și pentru afirmarea demnității naționale a țării noastre în lumea întreagă. Sub conducerea neînfricată a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, cei mai buni patrioți au înfăptuit la 23 August 1944, eliberarea României de sub jugul fascist, deschizînd în istoria poporului român căi largi pentru împlinirea celor mai nobile și mai drepte aspirații ale sale. In cei peste 20 de ani ce s-au scurs de atunci și pînă azi, poporul nostru a dobîndit, sub conducerea lui înțeleaptă, mari biruințe în drumul său spre lumină, spre bună stare, spre fericire; a fost inaugurată puterea populară, a fost proclamată Republica Populară Română și a fost făurită noua orînduire socială, care a înlăturat pentru totdeauna exploatarea omului de către om din viața poporului nostru.

Ințelepciunea lui, munca lui neobosită, credința lui nesovăitoare în puterile de creație și de afirmare ale poporului român sînt prezente în chipul luminos pe pe care îl are astăzi țara noastră; sînt prezente în industria noastră înfloritoare, în uriașele uzine și fabrici, a căror producție acoperă nevoile țării și dă posibilitate unor tot mai largi schimburi comerciale cu alte țări; sînt prezente în agricultura noastră cooperativizată, care dispune de unelte mecanizate și dă, din an în an, recolte tot mai bogate, pentru belșugul obștesc; sînt prezente în grija ce se acordă astăzi sănătății poporului, în înflorirea culturală și în dezvoltarea fără egal a învățămîntului, care cuprinde tot tineretul țării; sînt prezente pretutindeni, în marile înnoiri ale vieții poporului nostru.

Dar gîndul luminat, îndemnul stăruitor și munca neobosită a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, sînt deasemenea prezente în înalta prețuire pe care țara noastră și-a cîștigat-o în ultimii ani în rîndul tuturor țărilor de pe pămînt. Slujirea neabătută a păcii în lume, acțiunile întreprinse de guvernul Republicii Populare Române pentru coexistența pașnică și pentru conlucrarea prietenească între toate statele, au adus României în lumea întreagă o cinstire pe care nu a avut-o niciodată în trecut.

Pentru toate acestea, poporul nostru a dăruit lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, dragostea sa sinceră și recunoștința sa nețărmurită. Poporul întreg a simțit mereu în ultimii 20 de ani de viață nouă inima caldă a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej bătînd lîngă inima sa; a simțit mintea lui clar văzătoare călăuzindu-l pe drum drept; a simțit grija părintească lîngă încordările sale în muncă; a simțit bucuria lui generoasă lîngă bucuria propriilor sale izbînzi.

Indreptățită și fără margini este, deci, durerea poporului nostru în clipa în care — oprită de o boală nemiloasă — a încetat să mai bată inima lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, inimă în care a încăput atîta omenie, atîta dragoste de țară și atîta duh de jertfă pentru binele și fericirea întregului popor.

La această nețărmurită durere a poporului român, pricinuită de neașteptata încetare din viață a iubitului său conducător, ia parte, cu aceleași simțăminte de dragoste și recunoștință, și Biserica Ortodoxă Română care prețuiește în chip deosebit marile înfăptuiri istorice realizate de regimul nostru democrat popular, sub conducerea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, realizări ale căror binefaceri s-au răsfrînt deopotrivă și asupra fiilor săi. Subliniind cu recunoștință că regimul democrat popular a asigurat o reală libertate religioasă, o egalitate a tuturor cultelor în fața legilor și că numeroase mănăstiri ctitorite de evlavioși voievozi au fost restaurate cu sprijinul larg al Statului, Biserica Ortodoxă Română a adus încă odată omagiul ei cald și recunoscător marelui fiu și conducător al poporului român, în clipele în care el a fost condus la locul de veșnică odihnă.

Ierarhii, preoții și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române încredințează cu acest prilej conducerea de Stat a Republicii Populare Române, că vor munci și în viitor cu aceeași însuflețire, alături de întregul popor, pentru înfăptuirea măreților țeluri pe care Gheorghe Gheorghiu-Dej le-a deschis în istoria poporului român și cărora el le-a închinat întreaga sa viață. In acest fel, toți fiii Bisericii Ortodoxe Române își vor mărturisi prin faptă prețuirea și dragostea lor față de marele și iubitul conducător al poporului român, a cărui amintire va fi pururea vie în inimile tuturor. Amin!".

La moartea Președintelui Consiliului de Stat GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Și de-ai plecat în lumea umbrelor
Inimile noastre pline de dor
Nu te pot uita nicicînd vreodată
Că ne-ai fost drag la toți — un tată.

Ai purtat primăverile Țării
Și azi de la țărmul înserării
Privești toate cîte s-au înălțat
Sub chivăra gîndului tău curat.

Jerbe de lumină te înconjor
Ca pe cel mai vrednic conducător
Să fi în primăvară, primăveri,
Plin de amintiri și mîngîieri.

Și din iubiri noi cetăți să durăm,
Republica în veci s-o apărăm,
Sfredelind într-una spre frumuseți
Te păstrăm luceafăr în dimineți.

Preot Ștefan Tascianu

Mitropoliții Simion Ștefan și Sava Brancovici

In 1643 soborul protopopilor ardeleni a ales și principele Gheorghe Rakoczy I a întărit în scaunul mitropoliei din Bălgrad (Alba Iulia) pe Simion Ștefan (1643—1654).

Sub păstorirea mitropolitului Simion Ștefan și cu binecuvîntarea lui, a apărut în anul 1648 în limba română Noul Testament, pe care începuse a-l traduce ieromonahul Silvestru. In prefața acestei cărți, se scoate la iveală silința traducătorilor de a scrie pe înțelesul tuturor românilor, deoarece „cuvintele trebuie să fie ca banii, că banii aceia sînt buni, cari umblă în toate țările, așa și cuvintele acelea sînt bune, pe cari le înțeleg toți românii". Dacă nu vor fi reușit deplin în această silință nobilă, vina nu poate fi a lor, ci a celor ce „au răsfirat românii printr-alte țări, de și-au amestecat cuvintele cu alte limbi, de nu grăiesc toți într-un chip".

La 1651 au fost supuse mitropolitului Simion Ștefan și bisericile românești din părțile Sătmarului și Maramureșului, fiind îndrumați episcopii de aci să ia parte la sinoadele anuale de sub conducerea mitropolitului. Jurisdicțiunea lui Simion Ștefan avea întindere impunătoare, cum se vede chiar din titulatura lui: „Arhiepiscop și Mitropolit al scaunului Bălgradului și a Vadudului și a Maramureșului și a toată țara Ardealului".

La sfîrșitul anul 1656 fu confirmat mitropolit al Ardealului Sava Brancovici (1656—1659 și 1661—1680), care fusese hirotonit arhiereu de către mitropolitul Ștefan al Ungrovlahiei, la 14 septembrie 1656. Atunci sluji Sava de 2 ori în biserica mitropolitană din Tîrgoviște și odată în prezența Principelui Constantin Basarab, în biserica de la Curtea domnească, fiind cinstit cu odăjdii și cu alte daruri din partea Domnului Țării Românești. Iar mitropolitul Ștefan „pentru a întări frăția", i-a dăruit lui Sava toiagul său arhieresc. La Alba Iulia fu primit Sava cu mare alai, soldații lui Gheorghe Rakoczi II, între ei foarte mulți seimeni de legea ortodoxă, înșirîndu-se în 2 rînduri pe marginea drumului de la poarta mare a Mitropoliei pînă la podul de peste Mureș, au întîmpinat pe noul mitropolit impreună cu tagma duhovnicească, introducîndu-l în biserica mitropolitană „după ritul obișnuit și cu vrednică preaslăvire". Slujind cea dintîi Sf. Liturghie în catedrala mitropolitană din Alba Iulia ca un al doilea Pavel, apostol al Domnului, rosti în auzul tuturor învățătură cu îndemn astfel, încît mulți au lăcrămat bucurîndu-se. Mănăstirea arsă de două ori și jefuită de turci și tătari Sava Brancovici o acoperi cu șindrilă, apoi cu țiglă adusă din alte părți, iar pe turnurile bisericii așeză cruci de fier (făcute în Țara Românească) cu globuri de aramă aurite.

El a avut o stăpînire bisericească foarte întinsă. Nu numai românii din Ardeal, ci și cei din Banat, Bihor și Maramureș ascultau cuvîntul lui de îndrumare duhovnicească. Vechea mitropolie ardeleană apare, sub păstorirea lui, cuprinzînd întreg teritoriul locuit de românii transilvăneni.

Sava a cîrmuit la început biserica ardeleană numai 3 ani. Izbucnind atunci un război crunt între Rakoczy și între turci, aceștia au înlocuit pe Rakoczy cu Acațiu Barcsai, un român calvinit, care a înlăturat pe Sava Brancovici din scaunul mitropoliei, fiindcă în cursul războiului ținuse cu Rakoczy. In locul lui Brancovici a întărit un călugăr rus din Putivlia cu numele Gheorghe (în călugărie Ghenadie).

Fiind însă domnia lui Barcsai de scurtă durată, după căderea lui a ajuns Sava Brancovici din nou în scaunul mitropolitan.

Biserica ardeleană se găsea într-o stare tristă, avînd să sufere atunci din cauza războiului cu turcii pagube mari în clădiri, în vase și în odoare. Sava a plecat în Rusia după ajutoare (1668). Țarul i-a dăruit o frumoasă mitră arhierească și alte odoare și cărți bisericești.

In zilele lui Sava s-a înființat la Făgăraș o școală românească, pentru cei ce voiau să se facă învățători și preoți, în satele din Țara Oltului. In școala aceasta se învăța cîntarea, scrierea și citirea română (cu litere latine). Plata unui profesor era: 40 fiorini pe an, 16 gălete (hl) de grîu, 25 vedre de vin, 25 care de lemne, 2 case, 2 vite și cîte o găină. S-a păstrat regulamentul școalei (3 aprilie 1657) din care se vede, că în timpul acela erau multe școli sătești în Țara Făgărașului, dascălii acestor școale fiind obligați să urmeze cursurile din Făgăraș, căci altfel își pierdeau dreptul la dăscălie și cădeau la starea de iobagi (cap. III art. 1). Regulamentul prevedea, că vor fi primiți aci la învățătură nu numai fiii boierilor și ai preoților, ci și ai țăranilor. Școala avea și un internat, în care erau primiți cei mai săraci, cîte 8 dintre ei fiind întreținuți gratuit și dîndu-li-se cîte 4 pînișoare (țipăi) pe zi, de persoană, pe cheltuiala cetății Făgărașului. Cei mai distinși dintre absolvenții cursului românesc erau admiși în cursul superior, unde învățau și latinește.

Sava Brancovici a dat ordine severe, să predice preoții în biserică românește. Pe cei ce nu voiau să predice pe înțelesul poporului, îi amenința că-i „scoate din popie". La 1677 mitropolitul Sava, sfințind pe preotul Paștiu, i-a dat sfatul acesta părintesc: să te nevoiești foarte tare, ca să propovăduiești sf. Evanghelie curat și luminos credincioșilor și să povestești, ca să înțeleagă tot creștinul cuvîntul lui Dumnezeu.

La 1680 principele Mihail Apafy i-a luat lui Sava Brancovici toată averea și l-a aruncat în temnița din Vinț și în cea din Iernut. De aci îl scoteau în fiecare săptămînă și îl băteau cu toiege înaintea poporului. In astfel de suferințe grele s-a stins viața acestui mitropolit, pe care cronicarul maghiar Mihail Cserei îl laudă ca pe un om învățat și cu experință, spunînd că osîndirea lui a fost o „nemai auzită păgînească și cumplită tiranie".

Pentru vredniciile lui și pentru ceea ce a suferit din pricina credinței ortodoxe, Biserica noastră îl cinstește — împreună cu Ilie Iorest — în 24 aprilie, ca pe un sfînt mărturisitor al dreptei credințe.

I. L.

Pentru unitatea Creștinismului

O Biserică a înființat Mîntuitorul Iisus Hristos, ca să fie o turmă cu un păstor (Ioan 10, 16). Dar cu timpul vitregiile de ordin uman au provocat sfîșierea cămășii celei necusute a Domnului și au produs divizări (Mat. 27, 35).

De aceea în timpul nou, Consiliul Ecumenic al Bisericilor, cu sediul la Geneva, din care face parte și Patriarhia Română, a lansat gîndul creștinesc de a se inaugura „săptămîna rugăciunii pentru unitatea creștină", în care creștinii din întreaga lume să înalțe rugăciuni și să-și mărturisească convingerea că aparțin aceleiași Biserici a Mîntuitorului Iisus Hristos, spre încetarea diviziunilor și apropierea dintre creștini.

Pentru anul 1965 a fost aleasă ca temă centrală de orientare îndrumarea Domnului din Apocalipsă: „Iată noi le fac pe toate" (Apoc. 21, 5), căci prin venirea Mîntuitorului în lume și permanența Sa în Biserică s-au deschis perspectivele pentru continua înnoire sufletească, care să ducă la restabilirea unității Creștinismului.

Astfel au fost alese următoarele teme și texte pentru fiecare din cele șapte zile, urmate de meditații și îndrumări.

Pentru ziua 1-a tema: „Deci dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă" (2 Cor. 5, 17) cu lectură din: Isaia 65, 15—25, unde este vorba despre: zidirea cerului nou și a pămîntului nou, în care oamenii vor fi neam binecuvîntat și vor trăi fără pagubă, și apoi din 2 Cor. 5, 13—17 despre: dragostea lui Hristos care îi unește pe toți în jurul Mîntuitorului. — Din cele indicate se desprinde concluzia că dacă în Hristos sîntem o făptură nouă, acest fapt ne cheamă la înnoire continuă și se realizează în actualitate prin străduința spre înnoire întru unitate creștină.

Pentru ziua a 2-a tema: „Iată vin zile, zice Domnul, și voi încheia cu voi legămînt nou" (Ieremia 31, 31), cu lecturi din: Ieremia 31, 31—34 unde se vorbește despre punerea legii divine în inima credincioșilor și astfel Domnul le va ierta fărădelegile și păcatele lor; și apoi la Matei 26, 26—29 despre instituirea Sf. Taine a Euharistiei spre iertarea păcatelor. De aici se desprinde învățătura că dacă Mîntuitorul Hristos s-a jertfit pentru credincioși, aceasta înseamnă că aceștia constituie un singur trup cu Hristos și prin urmare divizarea creștină este un păcat în fața Mîntuitorului.

Pentru ziua a 3-a tema: „Iată acum vreme priincioasă, iată acum ziua mîntuirii" (2 Cor. 6, 2), cu lecturi din: Isaia 61, unde proorocul anunță că Domnul vine ca să-i mîngîie pe toți, să-i vindece, să le vestească liberare, să le aducă bucurie în loc de jale, să așeze dreptatea și pe toți să-i îmbrace în haina mîntuirii; apoi de la Luca 4, 14—30 despre: venirea Mîntuitorului ca să tămăduiască, să povățuiască, să dea drumul celor apăsați și să vestească anul plăcut Domnului. — De aici se desprinde învățătura că pe Domnul Iisus, care vine să împlinească anul mîntuirii, trebuie să-l primim făcînd fapte de iubire frățească.

Pentru ziua a 4-a tema: „Ci vinul nou trebuie pus în burdufuri noi" (Luca 5, 38), cu lecturi de la Isaia 42, 1—9, unde se vorbește despre: trimiterea Robului lui Dumnezeu ca să așeze lege pe pămînt, pe care o așteaptă toate îndepărtatele ținuturi; apoi de la Luca 5, 33—39 unde este vorba despre faptul că nimeni nu pune petec de la haină nouă ca să-l cîrpească la una veche. De aici derivă învățătura că vestmîntul nou al sufletului de creștin nu poate fi cîrpit cu apucături vechi și nici acestea nu pot fi cîrpite cu petici din învățătura creștină, ci prin Hristos credinciosul trebuie să devină o făptură nouă, fără nici un fel de peticiri, spre înnoire deplină în duh și conștiință.

Pentru ziua a 5-a tema: „Cine zice că este în lumină și pe fratele său îl urăște, acela este în întuneric" (1 Ioan 2, 9), cu lecturi din: Isaia 19, 19—24, în care se precizează că Dumnezeu va trimite un mîntuitor și cei ce vor face pocăință vor fi tămăduiți; apoi de la I Ioan 2, 7—17 în care Sf. Apostol îndeamnă să se ia aminte de cuvîntul auzit de la Mîntuitorul Hristos, căci păcatele izvorîte din pofta trupului, pofta ochilor și deșarta slavă a vieții, nu sînt de la Tatăl ceresc, și acelea trec, dar cel ce face voia lui Dumnezeu rămîne în veac. De aceea creștinii nu pot trăi după pofte trecătoare, ci să stăruiască împreună în ce este bine și plăcut Domnului.

Pentru ziua a 6-a tema: „Și pacea lui Hristos, întru care ați fost chemați ca să fiți un singur trup, să stăpînească în inimile voastre" (Coloseni 3, 15), cu lecturi din: Isaia 26, 12—21, în care prorocul cheamă pacea ce o va da Domnul și învierea celor morți prin „roua dătătoare de viață" a harului; apoi de la Coloseni 3, 1—17 unde Sf. Apostol își îndeamnă cititorii că: dacă ați înviat împreună cu Hristos ,căutați cele de sus, cele bune; deci lepădați desfrînarea, necurăția, patima, pofta rea, zgîrcenia, mînia, răutatea, defăimarea, cuvîntul de rușine, nu vă mințiți unul pe altul, căci v-ați desbrăcat de omul vechi și v-ați îmbrăcat în omul cel nou, iar peste toate

(Continuare în pag. 4)

Bisericile noastre de lemn

Se știe că cele mai vechi lăcașuri de cult pe care le cunoaștem pe teritoriul țării noastre sînt bazilicile vechi creștine din Dobrogea și din Oltenia din secolele IV—VII. Din sec. VI și pînă în secolul X nu mai cunoaștem pe teritoriul patriei noastre lăcașuri de cult creștine din piatră. In vremea aceea lăcașurile de cult, ca și locuințele, erau construite mai mult din lemn. De aceea la începuturile artei românești singurele forme de manifestare arhitectonică sînt construcțiile din lemn. Aceste biserici reprezintă legătura dintre arta veche care a existat pe teritoriul pe care mai tîrziu s-a dezvoltat poporul romîn și manifestările artistice din timpurile mai apropiate de noi. Ele constituie cele mai vechi tipuri de arhitectură și oglindesc atît prin plan, structură, materialul din care sînt făcute, ca și prin ornamentația sculptată, vremile foarte îndepărtate de noi cînd cel mai important și mai la îndemînă material de construcție era lemnul.

Bisericile de lemn sînt răspîndite pe întreg cuprinsul țării atît în Transilvania, cît și în Țara Romînească și Moldova. Construite de meșteri ambulanți sau locali, uneori mutate dintr-un sat în altul, bisericile din lemn sînt toate de același tip și de același plan, de același stil, aproape pe aceleași dimensiuni, cu aceeași decorație interioară, reprezentînd numai variații de detaliu. Aceste variații de detaliu fac totuși ca să nu se găsească două biserici al căror interior sau exterior să fie întru totul asemănător. Astfel, în bisericile din Bihor găsim peste 25 varietăți de porți sculptate, peste 30 de varietăți de clopotnițe și aproape 30 de varietăți de planuri. Se poate admira în aceste biserici și varietatea mobilierului și a obiectelor liturgice.

Și în alte țări există asemenea biserici de lemn cum e Suedia, Norvegia, Germania, etc. însă nici unde ele nu se pot compara ca frumusețe și măestrie cu ale noastre. Un învățat austriac pe la 1866 care le-a consacrat și prima monografie, le găsește neîntrecute, iar în ce privește decorul scrie că sînt o expresie a artei populare.

Cea mai bogată regiune în construcții de lemn este Transilvania. Bisericile de lemn se află răspîndite pe valea Mureșului, de-a lungul Munților Apuseni, în Bihor și Țara Oașului, pînă în Maramureș. In aceste regiuni se află cele mai multe, cele mai frumoase și totodată cele mai vechi biserici de lemn.

Bisericile de lemn prezintă o mare asemănare cu casa țărănească. Mai ales atunci cînd biserica e lipsită de turlă, asemănarea e și mai evidentă. Materialul e același ca și la casele de lemn. Și tehnica e identică: pereții sînt lucrați din bîrne de stejar, așezate orizontal pe o talpă formată din trunchi masivi de gorun. Bîrnele sînt îmbinate printr-un fel de crestături la capete. Pentru înălțarea pereților nu e nevoie de nici un fel de legături de fier. Acoperișul e din șindrilă, cu streașini largi, în ape repezi și de multe ori etajate.

Ceea ce constituie o caracteristică a acestor biserici este turnul, uneori cu două etaje, cu cerdac deschis în partea superioară, încununat de o săgeată, care servește drept clopotniță sau uneori ca loc de strajă.

Adeseori, mai ales la bisericile din Oltenia, intrarea bisericii e precedată de un pridvor deschis, cu balustradă și stîlpișori sculptați. De pe dealul care domină satul, biserica de lemn atrăgea de departe privirea călătorului de parc-ar vrea să-l invite la rugăciune prin silueta ei elegantă și înălțată spre ceruri. Acesta este aspectul celor mai multe și mai frumoase biserici din lemn.

O caracteristică a bisericilor de lemn este sculptura, care s-a manifestat prin crestături la capetele grinzilor, prin sculpturi și tăieturi la stîlpii pridvorului, la chenarele ușilor și ferestrelor, a scaunelor, a porților. Motivele cele mai des întîlnite sînt: motivul solar (soarele), roza vînturilor, șarpele, Adam și Eva, pomul vieții, etc. La unele biserici sub streașină găsim o friză care constă din motivul decorativ: funia răsucită. Adeseori pe tăblia și chenarul ușilor avem și motive creștine.

In decorul interior de un interes deosebit la aceste biserici este pictura. Pereții construiți din bîrne sînt adeseori acoperiți cu un strat de tencuială, peste care se aplică un al doilea strat care primește pictura. De multe ori, însă, pictura este executată pe o pînză, care se aplică direct pe pereți. Foarte rar pictura este aplicată direct pe lemn. De obicei întreg interiorul acestor biserici este pictat. Compozițiile sînt inspirații din Vechiul și Noul Testament. Pictura acestor biserici avea un scop moralizator: să instruiască și să învețe pe credincioși. Era o adevărată Biblie a celor care nu știau să citească și să scrie. Din punct de vedere artistic în picturile acestea se resimte o puternică influență bizantină, iar alteori au un caracter popular foarte pronunțat. Uneori însă sînt fără valoare artistică.

Pînă în 1930 au existat aproximativ 1.200 biserici de lemn. Numărul lor a scăzut din cauza lipsei de grijă a păturilor conducătoare din trecut.

Regimul nostru de democrație populară a acordat acestor biserici o atenție și o grijă deosebită. Aproape toate au fost luate în plan de renovare și consolidare. La multe din ele lucrările au fost deja terminate, iar la altele lucrările sînt în curs.

Datoria noastră este ca să prețuim și să îngrijim aceste comori de artă ale trecutului nostru istoric care sînt adevărate capodopere arhitectonice. Ele sînt bunuri ale întregului popor, fiindcă în ele și prin ele poporul și-a exprimat dragostea lui de frumos și simțul său artistic.

Pr. Alex. Moisiu

Purtătoarele de mir!

Femeile, care au urmat lui Iisus, care au venit în zorii duminicii să ungă pe cel mort cu mir, și au auzit de la înger vestea că Iisus a înviat, au fost numite „purtătoare de mir" sau „mironosițe". — Ce frumos nume!

Căci, într-adevăr, ce poate fi mai sfînt, mai plăcut și mai mirositor decît — „Mirul"!

— Acest mir în vechime se pregătea din mirodenii — plante mirositoare ce cresc prin părțile Palestinei. Cu el se ungea trupul celui răposat după datină — cînd se punea în mormînt

In Evanghelia Sf. Ioan c. 19, v. 39, ni se spune chiar din ce era pregătit acest mir... „A venit Nicodim ... aducînd ca la o sută de litre de amestecătură de smirnă și de aloe!".

— Aceste femei purtătoare de mir ... pe care le arată Evangheliile de la Matei c. 28 și Marcu c. 16 a fi, Maria Magdalena — și cealaltă Marie, Maria, mama lui Iacob cel mic și a lui Iosie, Salomia ș. a. sînt zugrăvite de faptele lor înseși.

Dintre ele ni se înfățișează mai întîi Maria Magdalena ... care înainte de a sluji Domnului — a dus o viață în desmierdări — fiind stăpînită de șapte patimi!

Apoi cealaltă Marie — ...spălase cu lacrimi — picioarele Domnului Iisus Hristos — și le-a șters cu părul capului!

„Find Iisus în Betania, în casa lui Simon ... s-a apropiat de el o femeie, avînd un alabastru cu mir de mare preț — și l-a turnat pe capul Lui...".

— Aceasta a primit iertare de păcate. Domnul i-a zis: „Iertate îi sînt păcatele cele multe — căci a iubit mult!"...

— Pe cine a iubit? Pe Domnul Iisus. Pe El l-au iubit toate „purtătoarele de mir".

Ce dragoste mare!...

„Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, din toată inima ta, din tot sufletul tău...". Ele au îndeplinit cea mai mare poruncă din lege, ajungînd la o dragoste desăvîrșită.

Ele l-au iubit pe Domnul Iisus Hristos — din toată inima și cu tot sufletul...

— L-au slujit cu drag — urmîndu-l și pe Golgota! Cu inimile îndurerate stînd lîngă cruce! Au plîns cu lacrimi pogorîrea în mormînt. Iar acuma mergeau să-și facă și cea din urmă datorie pentru cel pe care l-au iubit atît de mult: să ungă cu mireasmă trupul Domnului Iisus!

„Și în ziua întîia a săptămînii, foarte de dimineață; cînd răsărea soarele, au venit la mormînt — și intrînd ... au văzut un tînăr șezînd în partea dreaptă'" (Marcu c. 16, v. 2—5).

„Fața lui strălucind ca fulgerul și veșmintele lui fiind sclipitoare ca zăpada, le-a grăit:

— „Nu vă spăimîntați! Căutați pe Iisus Nazarineanul? A înviat"!

— Cu adevărat, El a înviat...

O, ce bucurie ... dar și frică și spaimă le cuprinsese! Incît nimic nimănui n-au spus că se temeau. Abia după ce s-au întîlnit cu ucenicii, au grăit.

— Biserica a cunoscut mare pietate și credință la aceste femei.

Ele vin la biserica Domnului Iisus Hristos, în loc de mir — aducînd prinoase de rugăciuni pentru ai lor și pentru toată lumea, — pentru liniște și pace.

Pr. I. Pancu

Pentru unitatea Creștinismului

(continuare din pag. 3)

îmbrăcați-vă cu iubire, care este legătura desăvîrșirii. — Prin urmare Mîntuitorul Hristos este Domn pentru acel credincios, care a știut să îndepărteze apucăturile cele vechi păcătoase, ca să se îmbrace în virtuțile mîntuitoare; între acestea este și cea a dragostei către semen, care se realizează și prin înnoirea întru unitate creștină, în jurul Mîntuitorului.

Pentru ziua a 7-a tema: „Și voi scrie pe el numele meu cel nou" (Apocalipsa 3, 12), cu lecturi din: Isaia 12, în care proorocul se bucură că: deși Domnul este supărat împotriva credinciosului, totuși mînia s-a întors de la el și a primit mîngîiere, așa că nădejdea va dăinui în veac; apoi din Apocalipsă 3, 7—13 unde se zice că: pentru că ai păzit cuvîntul răbdării mele și eu te voi păzi pe tine de ceasul ispitei ce va să vină peste lume. — Deci dacă numele cel nou al așezămîntului de mîntuire este Biserica, și Domnul aduce mîngîiere celor păcătoși și-i va păzi de ispite, este necesar ca creștinii să nu mai stăruie în dezbinări, ci să se adune împreună spre a primi acest nume nou de la Hristos.

Pentru ziua a 8-a tema: „Cîntați Domnului cîntare nouă, cîntați Domnului tot pămîntul" (Ps. 96, 1), cu lecturi din: Psalmul 96 pentru lauda lui Dumnezeu care vine să judece pămîntul și lumea cu dreptate; apoi din Apocalipsă 5, 6—14 unde este proslăvit Mielul cel înjunghiat, care ia puterea, bogăția, înțelepciunea, tăria, cinstea, mărirea și binecuvîntarea de la Domnul din ceruri. — Prin urmare creștinii sînt chemați să cînte o cîntare nouă Mîntuitorului Hristos, să aducă osanale celui ce a învins păcatul și moartea și va judeca după dreptate. De aceea necontenit să se ridice imnuri de slavă Celui ce a înființat Biserica spre mîntuirea lumii întregi; aceasă cîntare, unitară, să se audă pe suprafața întregului univers.

„Deci fraților, căutați desăvîrșirea, mîngîiați-vă, fiți uniți în cuget, trăiți în pace și Dumnezeul dragostei și al păcii va fi cu voi"! (2 Cor. 13, 11).

Prof. M. Șesan

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 15 aprilie 1965 Nr. 15—16

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Impotriva armelor atomice

S-au împlinit 15 ani de la Apelul de la Stockholm (1950) al partizanilor păcii pentru interzicerea armelor atomice. „Cerem — se spunea în Apel — interzicerea necondiţionată a armei atomice ca armă de agresiune şi de distrugere în masă a oamenilor şi stabilirea unui strict control internaţional asupra aplicării acestei hotărîri. Vom considera criminal de război acel guvern care va folosi primul arma atomică împotriva oricărei ţări". Apelul a fost lansat într-o perioadă în care aţîţătorii „războiului rece" împingeau omenirea spre un nou război, care avînd în vedere puterea distrugătoare a armelor atomice ar fi avut urmări catastrofale. De aici largul ecou al Apelului care a fost semnat de 500.000.000 de oameni. Semnăturile acestea erau un angajament de a apăra pacea şi de a împiedica izbucnirea unui război nuclear. In faţa manifestării de solidaritate a sutelor de milioane de oameni în acţiunea pentru interzicerea armelor atomice şi pentru declararea ca criminal de război a acelui guvern care va folosi primul arma atomică, forţele agresive au dat înapoi. Dacă S.U.A. — cu toată influenţa unor oameni politici şi militari, care pledau pentru folosirea armei atomice în Coreea — n-a păşit pe calea aceasta, se datoreşte şi avertismentului pe care l-a dat opinia publică mondială prin semnarea Apelului de la Stockholm. Acest Apel a mobilizat popoarele şi a pus început luptei organizate împotriva primejdiei războiului atomic. De atunci forţele păcii s-au înmulţit şi lupta pentru pace a dobîndit noi succese. Pe planul acţiunii împotriva armelor atomice s-a făcut un pas important prin acordul de la Moscova de interzicere a experienţelor cu bombe atomice în trei medii şi prin convenţia de a nu folosi spaţiul cosmic în scopuri militare. Totuşi primejdia unui război atomic nu este înlăturată. Atîta vreme cît există depozite de arme atomice şi se încearcă crearea forţei nucleare multilaterale a N.A.T.O., atîta vreme cît cercurile imperialiste provoacă încordare internaţională prin intervenţii armate în Congo, Vietnam etc., omenirea este vigilentă şi cere să se facă un pas mai departe, să fie interzise experienţele subterane cu arme nucleare, să fie nimicite toate armele atomice. Pentru realizarea acestui ţel ar fi importantă convocarea unei conferinţe mondiale a şefilor de state şi guverne pentru discutarea problemei interzicerii generale şi distrugerii totale a armelor nucleare, conferinţă propusă de guvernul R. P. Chineze. In lupta pentru dezarmarea nucleară are însemnătate şi aplicarea propunerilor de declarare ca zone denuclearizate a Africii, Americii de Sud, Europei de Nord, etc. Ţara noastră, care sprijină toate acţiunile pe linia dezarmării generale şi nucleare, a propus transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii şi colaborării, fără arme nucleare — ceea ce ar fi o contribuţie la cauza păcii mondiale şi la ferirea omenirii de un război atomic.

Intre sutele de milioane de oameni, care luptă împotriva armelor atomice, pentru pace, sînt şi creştini aparţinători diferitelor Biserici. Biserica Ortodoxă a fost dintru început şi rămîne alături de forţele păcii pentru interzicerea armelor atomice. In apus „marşurile de Paşti" întrunesc credincioşi protestanţi şi catolici, care manifestă împotriva războiului, împotriva planului forţelor nucleare multilaterale, împotriva armelor atomice, pentru o zonă denuclearizată în Europa centrală. Consiliul ecumenic al Bisericilor şi Conferinţa Creştină pentru Pace s-au pronunţat în repetate rînduri pentru dezarmare generală, împotriva înarmării atomice. Papa Ioan al XXIII-lea şi papa Paul al VI-lea deasemenea au făcut Apel pentru rezolvarea problemelor litigioase prin tratative şi pentru înlăturarea primejdiei războiului atomic şi interzicerea armelor atomice.

Lupta pornită cu 15 ani în urmă pentru interzicerea armelor nucleare se continuă cu forţe sporite. Succesele dobîndite pînă acum sînt un început, pe care forţele păcii luptă să-l lărgească, pentru ca omenirea să fie salvată de primejdia războiului nuclear şi în pace să-şi consacre toate forţele făuririi unei vieţi mai bune şi mai fericite pe pămînt.

M.

O carte bună

De curînd a apărut romanul *„Plecarea Vlaşinilor"* de Ioana Postelnicu. Facem amintire în paginile foii noastre despre această carte literară din două motive. Intîi, pentru că în ea se oglindeşte viaţa zbuciumată a ciobanilor din jurul Sibiului din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, supuşi unei îndoite înrobiri: naţională şi socială. In paginile ei se întîlnesc astfel locuri, obiceiuri şi instituţii din acea vreme din aceste părţi, începînd cu Cetatea Sibiului, cu guvernatorul, magistratul şi paterul ei, unelte ale înrobitorilor habsburgi, şi pînă la satul de pe vîrful Ghilghiului şi Măgurei, la satul Vlaşinilor, care nu este altul decît Poiana-Sibiului. Viaţa zbuciumată a acestor păstori „prieteni şi împăraţi ai munţilor", supuşi la tot felul de dijme de către împărăteasă, care nu semăna de loc cu „împărăţitele din basme" fiindcă era lacomă şi nesătulă de rodul muncii lor şi care, la un moment dat, nu mai era mulţumită cu dijma în lînă, brînză şi miere a Vlaşinilor, ci vrea să le ia prin magistratul din Sibiu, stăpînirea asupra munţilor şi prin paterul de la Alba Iulia, legea lor românească. De aici începe tot conflictul între aceşti oameni paşnici, care îşi duceau viaţa liniştită, dar tari ca granitul cînd a fost vorba să renunţe la dragostea lor de poenile şi vîrfurile munţilor, din veac ale lor, sau cînd a fost vorba să li se ia cu sila legea lor strămoşească.

In chipul greavului Alexa Banu, mai marele obştii, sînt întruchipate cele mai frumoase virtuţi cetăţeneşti, sociale, morale şi religioase, ale acestor ciobani, chipuri de bunătate şi credinţă rară, dar de statornicie neclintită în faţa numeroaselor furtuni din acea vreme.

In al doilea rînd, amintim aici această carte literară în care este oglindită lupta eroică a ţăranilor ardeleni din această regiune, în faţa samavolnicelor încercări ale curţii din Viena şi catolicismului habsburgic de a le răpi munţii şi legea strămoşească.

Autoarea cărţii, bine documentată asupra acestui trecut, a prezentat mentalitatea acelor oameni, la care era o legătură strînsă, între credinţa ortodoxă şi afirmarea năzuinţelor lor de dreptate şi libertate.

Intîlnim în carte chipul pozitiv al părintelui Gherasim, una cu credincioşii săi ciobani nu numai prin cioarecii şi cămaşa care erau la fel cu ai lor, dar şi prin sudura de nedesfăcut dintre credinţa şi viaţa lui şi credinţa şi viaţa păstoriţilor săi. Căci era credinţa părintelui Gherasim un cheag care îi cuprindea pe toţi de acelaşi neam, aflaţi şi în cuprinsul munţilor şi în cuprinsul şesului... „care slujeau la groli şi osteneau pe moşii străine"...

„Fără cheagul ăsta al legii în care s-au născut — zice părintele — neamul s-ar fi risipit ca sămînţa luată de vînt. Impărăteasa dorea să fiarbă popoarele cîte le stăpînea în aceeaşi oală, ca pe buruienile de leac, să le topească laolaltă, să nu se mai cunoască unele pe altele. Să le prefacă toate într-o zamă pe care s-o înghită cu uşurinţă pîntecele ei lacom"...

Legea strămoşească „le era sprijin în toate cîte se înşirau de-alungul vieţii lor trudite, socotindu-se neajutoraţi fără ea". Păstrînd-o oamenii nu aveau să-şi uite graiul şi obîrşia. „Pen-

(Continuare în pag. 2)

Maica Domnului și Fiul ei

Multe bucurii a avut Maica Domnului de pe urma pruncului Iisus, care creștea și se întărea cu înțelepciunea an de an. Dar după ce Iisus a ieșit la propovăduire au început grijile și durerile. Cărturarii ca și fariseii căutau pricină lui Iisus ca să-l piardă.

Prima dată în Nazaretul însăși, unii dușmani tîrîră pe Iisus pe sprînceana muntelui apropiat, pentru a-L arunca în prăpastie. Puterea lui Dumnezeu însă L-a scăpat de o moarte năpraznică și prematură. El trecu prin mijlocul celor orbiți de furie și se depărtă pentru totdeauna din Nazaretul copilăriei Sale, zicînd: „Un proroc nu este disprețuit decît în patria lui, între rudele lui și în casa lui" (Lc. 4, 15—30).

Primejdia morții l-a pîndit pe Iisus în tot timpul propovăduirii Sale și Maria, mama Lui, afla totdeauna cu teamă despre aceasta, pentru că și ea se afla în grupul femeilor devotate care slujeau Lui. Ura cărturarilor și a fariseilor a căror fățărnicie o biciuia El public, de cîte ori avea prilej, la templu și în provincie, îl urmărea pe Iisus, așteptînd ocazia binevenită ca să-l prindă. Această grijă a făcut să treacă adeseori prin inima ei chinuită, sabia proorocită de bătrînul Simion. Suferințele ei deveneau tot mai mari, pentru că presimțirea mamei iubitoare îi spunea, că deznodămîntul tragic și inevitabil se apropie tot mai mult.

Și iată, după o scurtă strălucire a soarelui nădejdii cu prilejul intrării triumfale în Ierusalim, s-a dezlănțuit furtuna patimilor și a morții Fiului ei iubit. Maica Domnului a fost nevoită să golească pînă la fund paharul amar al suferințelor. A fost nevoită să privească neputincioasă, cu ochii înlăcrămați, cu inima însîngerată, cum îndură cele mai mari chinuri Fiul ei cel unul născut, nădejdea și mîndria vieții sale; să privească neputincioasă cum este bătut pînă la sînge, batjocorit, scuipat în față, încoronat cu cunună de spini care i-au însîngerat capul și fața, și în urmă, să-L vadă cum se stinge încet, în chinuri neînchipuite, pironit pe cruce. Sufe-rințele inimaginabile ale mamei îndurerate la vederea Fiului propriu chinuit pînă la moarte sînt exprimate în cuvintele atît de simple ale Evanghelistului: „Lîngă crucea lui Iisus stătea mama lui" (In. 19, 25); iar țipătul durerii sfîșietoare care străbate orice inimă simțitoare și zguduie din temelii toată firea cu adevărat omenească, răsună din cuvintele de la prohodul lui Iisus, rostite de Maria, mama Lui: „Primăvară dulce; Fiul meu prea dulce frumusețea unde ți-a apus?".

Pierderea fiului său iubit devine și mai dureroasă pentru mama chinuită, cînd aude glasul lui Iisus care în mijlocul durerilor morții pe cruce se îngrijește de soarta mamei sale prin cuvintele: „Femee, iată fiul tău", cuvinte rostite de El cînd a văzut-o pe mama sa și lîngă ea, pe ucenicul pe care-l iubea. Apoi a zis ucenicului: „Iată mama ta". „Și din ceasul acela ucenicul a luat-o la el acasă" (In. 19, 26—27).

Dar dacă i-a fost dat să golească pînă la fund paharul amar al durerii, Maria, mama lui Iisus s-a învrednicit să guste și din nectarul fericirii cerești atunci cînd: „Ingerul a strigat către cea plină de dar „bucură-te" și iarăși zic „bucură-te", că Fiul tău a înviat a treia zi din groapă". Vestea învierii și bucuria cerească pentru aceasta a pătruns și a cucerit între cele dintîi inima iubitoare a Maicii Domnului.

Maria, mama lui Iisus, a trăit apoi primele zile fericite ale Bisericii lui Hristos în comunitatea apostolilor, fiind încredințată de Fiul său purtării de grijă filială „a ucenicului pe care-l iubea Iisus", precum ne mărturisește Scriptura prin cuvintele: „Toți aceștia stăruiau cu un cuget în rugăciune și în cereri, împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus și cu frații Lui" (F. Ap. 1, 14).

Din Sf. Tradiție aflăm că Maria, mama lui Iisus și-a încheiat viața pămîntească liniștită și fericită în satul Ghetsimani, aproape de Ierusalim, pînă cînd Fiul ei a mutat-o întru mărire și cinste, ca pe o Maică prea iubită și mijlocitoare a noastră a tuturor. *Pr. N. Terchilă*

Apostolul Toma

A fost unul din cei doisprezece care l-au însoțit pe Domnul Iisus Hristos în activitatea Sa! Se spunea Toma, Didim sau Geamănul. A fost tot atît de înflăcărat și aprins, de entuziast și credincios ca și ceilalți ucenici, dar a rămas cu faima de îndoielnic, pentru că s-a îndoit de mărturia celorlalți apostoli că Iisus a înviat.

Fără îndoială, Toma îl iubea pe Iisus. Cînd le vorbise odată de moartea Sa, Toma nu întîrzie să-și dovedească dragostea, spunînd că vor merge și ei cu El. Și totuși în vremea sfintelor patimi, îl părăsiseră toți. Iisus rămase singur.

Învățătorul iubit murise pe cruce, spre desnădejdea lui Toma. Sfîrșitul acesta îl zdruncinase adînc pe Didim. Nădejdile lui păreau înșelate. Va rămîne în suflet cu această deznădejde vreme de zece zile. Au fost zile de greu zbucium și de amară îndoială. După îngroparea lui Iisus Toma plecase din Ierusalim, mîhnit, descumpănit. Iisus care făcuse atîtea minuni cu alții, acum nu făcuse nici una cu sine, ca să scape de furia ucigașilor Săi. De ce nu-și arătase măcar acum dumnezeirea de care el era încredințat? Să mai creadă oare că Iisus cel răstignit va învia?

Și totuși minunea învierii se petrecu: Femeile, și, în primul rînd Maria Magdalena, îl văzură cele dintîi.

— „L-am văzut pe Domnul!", au mărturisit ele pline de bucurie.

— „L-am văzut și noi", au spus mai apoi și Ioan și Petru și Luca și Cleopa. — „L-am văzut", grăiră toți ceilalți ucenici.

Ei îl văzuseră, dar Toma nu fusese de față. Îi auzise pe ceilalți vorbind despre învierea Învățătorului lor, dar se îndoia că așa ceva ar fi fost cu putință.

— „De nu voi vedea în mîinile lui semnul cuielor, le spuse Toma, și de nu voi pune degetul meu în semnul cuielor și de nu voi pune mîna mea în coasta lui nu voi crede".

Mărturiile celorlalți nu-l mulțumeau. Voia să vadă semnul cuielor, să atingă rănile. Ceilalți crezuseră în învierea lui Iisus Hristos, numai văzîndu-l. El vrea dovezi certe, grăitoare: o atingere cu mîna nu este vedenie și nici înșelăciune. El vrea nu numai să vadă ci și să pipăie!

Va fi și una și alta.

Opt zile după înviere, ucenicii se găseau într-o casă din marginea Ierusalimului. Printre ei, era acum și Toma Geamănul. Ușile erau încuiate. Evanghelistul mărturisește: „Iar Iisus venind, a stătut în mijlocul lor și a zis: „Pace vouă"!

Toma privi cu spaimă, dar și cu bucurie. Cel ce le spusese "Pace vouă" era însuși Iisus, învățătorul său. Îl recunoscu mai întîi după glas, apoi după chipul Său. Era același din vremea patimilor, același de totdeauna. Iisus privind spre el, îi zise:

— „Privește Toma. Adu-ți degetul tău încoace și vezi mîinile mele; adu-ți mîna ta și o pune în coasta mea".

Geamănul se încredință cu adevărat că acela care-i vorbise astfel, era Iisus Hristos. Cu bucurie el mărturisi:

— „Domnul meu și Dumnezeul meu". Iisus nu-l mustră ci îi spuse blajin:

— „Pentru că m-ai văzut Toma, ai crezut! Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut".

Cuvîntul acesta va aduce o nesfîrșită fericire în sufletul acelora care, fără a mai vedea semnul cuielor și fără a mai pune degetul în rănile mîinilor, vor crede lui Iisus. De aceea cuvîntul acesta a luminat veacuri întregi de creștini care au îngenunchiat pe lespedea roasă de vreme și închinare a altarelor, mărturisind că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu, cel care ne-a mîntuit din robia păcatului, deschizîndu-ne prin învierea Sa ușile raiului și ale împărăției cerurilor.

Emanuel Copăcionu

O CARTE BUNĂ

(Urmare din pag. 1)

tru acest fapt își puteau da și viața". (Pag. 43—44).

Iar cînd este vorba să li se ceară lepădarea legii strămoșești, părintele Gherasim împrumută glas de profet și le spune: „Ne aflăm înaintea unui foc mare. Cu viclenie ascunsă lucrează împărăția ai cărei supuși sîntem, să rătăcească mințile unora dintre noi... Să împrumulăm tăria munților... Cum nu se poate clinti Ciuha, nici Măgura din loc, nu ne clintim nici noi din ceea ce am apucat din veac. Noi nu vrem să mîniem împărăteasa, numai nu pricepem: voia ei și dacă n-o pricepem, ne închinăm mai departe pe limba noastră, în legea noastră străbună. De aceea, așa precum a grăit greavul, grăiesc și eu. Și turme, și biserică nu se vor abate din cale, cum nu se abate săgeata odată pornită din arc".

In ziua în care s-a citit în satul Vlașinilor porunca împărătească să-și lase românii legea și slujbele ortodoxe și să li se ia munții, pe care de acum aveau să-i folosească cu arîndă de la magistratul Sibiului, s-a ridicat Greavul Alexa, ca un munte în fața obștii și a zis: „Cu aceste slabe mîini și picioare și cu trupul meu am lucrat zi și noapte să împlinesc robota. Ele sînt ale crăiesei și de ar vrea să mi le ia, nu am ce face. Dar nu am decît un suflet pe care îl păstrez pentru mine și nici o putere omenească nu-l poate îndoi. Cît privește pășunile, ale noastre sînt și ale noastre rămîn. Nu-i putere să ne desfacă de ele".

In cele 495 pagini ale cărții, împărțită în 37 de capitole, este înfățișată viața de fiecare zi a păstorilor Vlașini, în drumețiile lor cu turmele prin munți și la șes.

Sînt mișcătoare îndeosebi capitolele în care se vorbește despre trecerea ciobanilor în Țara Românească din pricina asupritorilor, trădarea obștii de către Branga, moartea mucenicească pe roată a greavului Alexa în piața Sibiului, cu ultimile cuvinte pe buze: „Mai bine murim cu toții decît să trăim robi", schingiuirea femeilor, a preotesei Paraschiva, a Istinei și a celorlalte și pedepsirea trădătorului Branga. Sînt capitole de un dramatism puternic, din mjlocul căruia se reliefează ca pe un cer întunecat dragostea de patrie, de libertate și de legea strămoșească a păstorilor mărgineni în secolul al optsprezecelea.

Lăsăm criticilor literari sarcina de a înfățișa valoarea cărții din acest punct de vedere. Ne-a plăcut îndeosebi stilul atrăgător, cu graiul de atunci și de pe acele plaiuri pe care și azi îl auzim în gura nepoților de vlașini. Citind-o ne-am adus aminte că mai anul trecut, urcînd pe Valea Sîmbetei în munții Făgărașului am găsit în stînă un păstor citind romanul lui M. Sadoveanu: „Baltagul". Două chipuri de păstori din două vremuri îndepărtate una de alta, dar uniți prin aceleași năzuințe de libertate, dreptate, de dragoste de patrie. „Plecarea Vlașinilor" ne înfățișează în chip real și dinamic această epocă din trecutul păstorilor mărgineni, și în paginile ei parcă defilează ca într-un film viața unui popor cu trecutul lui eroic și cu năzuințele lui de dreptate și pace.

Vasile Coman

La Vinerea Patimilor

„Mi-e sete!“ (Ioan 19, 28)

Iisus este pironit pe cruce. Saducheii și fariseii, marele sinedriu îl condamnaseră la moarte.

...Te-aŭ condamnat la moarte, Doamne, pentru că ai îndrăznit să ridici masca de pe fața lor și să-i arăți lumii ceea ce sînt cu adevărat: morminte văruite, înșelători ai poporului.

...Te-au condamnat la moarte Iisuse, pentru că ai îndrăznit să tămăduiești pe slăbănogi într-o zi de sîmbătă.

..Te-au răstignit, Doamne, pentru că ai venit să declari război răului, ai venit să ștergi vina păcatului cel vechi și să-l faci pe om din nou fiu al Celui Prea Inalt.

...Te-au răstignit Iisuse pentru că ai zis că Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Te-au răstignit pentru că ai afirmat că vei întemeia o nouă împărăție, împărăția iubirii, care nu va avea sfîrșit.

...Te-au prins Doamne și Te-au răstignit.

...Și sentința sinedriului se execută cu fast deosebit. Soldații romani desăvîrșesc decorul. Iisus este pe cruce. Are pe cap o cunună de împărat, dar nu de aur, ci din lemn uscat, nu cu pietre scumpe, ci cu ghimpi ascuțiți care pătrund în capul lui sfînt, îmbrobodindu-l cu picături de sînge. Și Iisus istovit de dureri și de chinuri, de bătăi și scuipări, istovit de greutatea crucii sale și de rănile adînci ce-i sîngerau, își exprimă singura dorință către chinuitorii Lui, își exprimă ultima rugă către neamul omenesc.

— „Mi-e sete!“. Mi-e trupul însetat după un strop de apă. M-ați chinuit prea mult și simt acum mare sete în trupul Meu. Aș dori să-Mi alin durerea, să-Mi sting focul trupului biciuit cu o picătură de apă pe care o implor.

— „Mi-e sete“. Mi-e însetat sufletul după voi. Mi-e însetat sufletul după dreptatea și mai ales, după dragostea voastră. Am venit la voi din cea mai curată iubire ca să vă ofer iubirea absolută, ca pururea să trăiți în iubire.

— „Mi-e sete“. In ceasul cel de pe urmă vă rog să-mi potoliți setea sufletului Meu.

...Și ostașii, la ruga lui Iisus, au luat un burete cu oțet, l-au pus într-o trestie de isop și i l-au oferit să bea. Așa au înțeles ei să potolească setea lui Iisus, cu oțet și fiere, nu cu apă bună și curată. Și Iisus gustînd și-a plecat capul și și-a dat sufletul.

Intocmai cu ostașii și eu deseori, la ruga Ta Doamne, Ți-am oferit oțet ca să-Ți potolești setea sufletului Tău, Ți-am oferit chiar fiere...

La ruga Ta, Doamne, eu Ți-am oferit faptele mele rele. Recunosc azi, în ziua patimilor Tale, cît de rău m-am purtat cu Tine în viața mea, mai rău chiar decît ostașii de odinioară; aceia din neștiință făceau ceea ce au făcut cu Tine, dar eu fac cu bună știință. Aceia nu știau Doamne, că Tu ești Fiul lui Dumnezeu. Ei credeau că Tu ești un tîlhar și Te-au tratat ca atare după porunca mai-marilor lor. Dar eu, Doamne, Te-am chinuit prin faptele mele rele. Ți-am dat palme prin înjurătura mea; cu ghimpii răutății mele Ți-am rănit inima care arde de dragoste pentru mine. Știind bine că Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Ți-am oferit pînă acum numai oțet și fiere.

Dar astăzi, stau rezemat de lemnul crucii Tale, stau aproape de Tine Doamne și vreau ca la ruga Ta să fiu gata să-ți ofer puțină apă, să bei apă îndeajuns din potirul curat al sufletului meu, apa bunătății și facerii de bine — ca Tu să-mi dai apa harului, apa dătătoare de viață veșnică!

Prof. A. Zarea

HRISTOS A ÎNVIAT . . .

Hristos a înviat din morți
Și ne-a izbăvit pe toți
Iar a iadului urgie
O clăti din temelie...

O! Iisuse — Miel divin —
Umilit la Tine vin —
Iartă-mi multele greșale
De ziua-nvierii Tale...

Dă belșug la cel ce ară
De cu zori și pînă-n seară
Și la fel celor din mină
Sau din falnica uzină!

Și te rog — iar, mai la urmă:
— Nu uita aleasa-ți turmă;
Fă ca-n pace să trăiască —
Veșnic să te preamărească!

Nicolae M. Isac cîntăreț bisericesc

Mitropoliții Teofil și Ștefan ai Ungrovlahiei

In sec. 16 limba română a pătruns în slujba bisericii prin numeroasele tipărituri ale diaconului Coresi (la Brașov) și ale altor ostenitori pentru luminarea poporului român.

Curentul acesta a pătruns și peste Carpați. Cu încetul limba română a cucerit teren tot mai larg în actele cancelariilor domnești și în cărțile bisericești. Cei doritori de progres n-aveau decît să continue începutul făcut în Ardeal, unde în răstimpul de la 1544—1648 au apărut în limba română multe cărți bisericești de mare valoare, între care Noul Testament de la Alba Iulia. Dar după o jumătate de veac limba română și-a primit consacrarea oficială prin stăruința vrednicilor mitropoliți din timpul lui Matei Basarab în Muntenia și Vasile Lupu în Moldova.

Sprijinitori ai curentului românesc au fost în timpul lui Matei Basarab mitropoliții Teofil și Ștefan. Cel dintîi a fost călugăr și egumen la mănăstirea Bistrița, de unde ajunse episcop la Rîmnic, iar de la 1637—48 a funcționat ca mitropolit al Țării Românești. La îndemnul și stăruința lui a tradus călugărul Mihail Moxa o cronică slavonă, cuprinzînd diferite știri, din cele mai vechi timpuri pînă la căderea Constantinopolului (1453) și un Nomocanon, care s-a tipărit la 1640 (Pravila de la Govora sau Pravila cea mică). Tot în timpul lui Teofil apăru la mănăstirea Dealul și importanta Cazanie întitulată „Evanghelie învățătoare, Duminecilor peste tot anul și la praznice domnești și la sfinți mari aleși cu porunca și cu cheltuiala Prealuminatului creștin Mateiu Basarab voevod, Domn biruitoriu a toată Țara Românească și cu nevoința sfîntului Kir Teofil mitropolit a toată Țara Românească” (1644) fiind „ispravnic mult greșitul ieromonah Meletie Macedonul, proegumen al Govorii”. In prefață făcîndu-se ușoară mustrare celor ce „n-au grije de spășenia (mîntuirea) creștinilor, cărora sînt sufletele în mîinile lor”, li se oferă această cazanie îndemnînd pe „fie cine să o primească măcar puțin, căci și puținul bine este de folos”.

Mitropolitul Ungrovlahiei hirotoni la Tîrgoviște pe mitropolitul Transilvaniei: Ilie Iorest, care din pricina prigonirilor nu a putut păstori decît 3 ani (1640—1643). A fost prigonit și aruncat în temniță. După ce a scăpat, a trecut în Moldova.

Urmașul lui Teofil în scaunul mitropoliei a fost Ștefan (1648—1668). Născut din părinți țărani în Costești (Vîlcea), înainte de a urca cea mai înaltă treaptă ierarhică, s-a distins prin rîvna sa pentru biserică și pentru buna sporire a Evangheliei lui Hristos. Ca mitropolit, a continuat cu rîvnă sporită munca pentru luminarea preoților și pentru ridicarea lor la o stare culturală mai însemnată. Cu scop de a le da învățăturile necesare în privința tainelor bisericești, a tipărit la Tîrgoviște (1651) cartea întitulată Mistirio (Sacrament), dînd lămuriri privitoare la botez și la ungerea cu sfîntul mir, după ce tipărise ceva mai înainte (1650) Progribania preoților mireni, cu rugăciunile obișnuite la înmormîntarea preoților.

Cu cheltuiala lui s-a tipărit și Indreptarea legii, s-au Pravila cea mare (Tîrgoviște 1652) cuprinzînd în limba română canoanele și rînduielile bisericești în traducerea făcută de Daniil „Panonianul” (Ardeleanul).

(Continuare în pag. 4)

Invierea Domnului

Praznicul Invierii Domnului este cel mai mare praznic al creștinătății, învierea fiind temelia credinței noastre. Intr-adevăr, învierea ne descoperă deplin dumnezeirea lui Iisus și viața pe care El ne-a adus-o și la care El ne ridică. De aceasta ne asigură Sf. Apostol Ioan, cînd scrie „că ... vom fi asemenea Lui” (I Ioan 3, 2). Ne spune și Sf. Apostol Pavel: „Hristos a înviat din morți, s-a făcut începătură celor adormiți ... căci precum toți mor în Adam, așa toți vor fi făcuți vii în Hristos” (I Cor. 15, 20. 22). Așadar, prin învierea Domnului am devenit părtași ai vieții veșnice. Aceasta pentru că învierea Domnului este deosebită de învierea lui Lazăr, a fiicei lui Iair și a tînărului din Nain. La aceștia a fost vorba de întoarcerea la viața obișnuită: ei și-au recăpătat viața dar n-au devenit nemuritori, ci după ani de zile a sosit vremea ca să moară. La ei nu este vorba de înviere propriu-zisă, ci numai de revenire din stare de moarte la viața trupească supusă morții. Invierea Domnului e adevărată înviere, pentru că ea e ridicare la o viață veșnică. Lazăr, ca să iasă din mormînt, a trebuit să fie ridicată piatra de pe mormînt și legăturile de la mîini și picioare să fie dezlegate. Iisus cel înviat a ieșit din mormînt piatra fiind pe mormînt și lăsînd pecețile neschimbate, a intrat la ucenici și a ieșit de la ei în vreme ce ușile camerei erau încuiate. Trupul Domnului înviat nu mai este ca trupul obișnuit. E același trup al lui Iisus, cu care El a viețuit și a pătimit, dar schimbat prin puterea lui Dumnezeu, înduhovnicit. Așa cum fierul înroșit în foc e tot fier, dar acum luminează și încălzește, tot așa trupul lui Iisus cel înviat e același trup, dar pătruns de focul dumnezeirii, de lumina dumnezeiască, s-a transformat într-un trup înduhovnicit, care participă la viața veșnică, la mărirea dumnezeiască.

Dacă Hristos a înviat și noi vom învia, ne asigură Sf. Apostoli Pavel și Ioan, și anume vom avea ca și El trup duhovnicesc, trup preamărit, ca să viețuim în veșnicie întru lumina lui Hristos pe care-l vom vedea așa cum este El, „față către față”. Prin învierea Domnului a fost înfrîntă pentru totdeauna puterea morții, viața s-a dovedit mai tare decît moartea. Această biruință asupra morții în Invierea lui Hristos, se va arăta deplin în învierea noastră a tuturor, cînd vom deveni părtași ai „vieții cei fără de moarte”. Ca să facă înțeles acest lucru credincioșilor, Sf. Apostol Pavel compară moartea și învierea noastră cu semănatul sămînței și răsărirea plantei.

Dar, spre a „purta chipul celui ceresc”, spre a viețui întru mărirea cea veșnică, e nevoie atîta vreme cît trăim pe pămînt să murim păcatului și să viem virtuții, să fim morți față de păcat și vii pentru Dumnezeu. In felul acesta ne pregătim, prin învierea sufletelor noastre, pentru învierea trupurilor noastre. Hristos cel înviat este cu noi prin Sf. Sa Biserică, ne pătrunde cu harul Lui și sufletul și trupul și ne ajută să fim biruitori asupra păcatului și să facem fapte bune, faptele iubirii și păcii în lume. Dacă trăim în duhul lui Hristos, slujind cu toată inima binele semenului, binele poporului, binele omenirii, ne arătăm de-acum ca fii ai învierii și avem nădejde că la venirea Lui vom învia și vom fi asemenea Lui, precum ne încredințează Sf. Ioan, Apostolul iubit al Domnului.

Pr. N. Mladin

Dragostea creștină

De-aș grăi în limbi omenești și îngerești, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător... Dragostea îndelung rabdă, se milostivește, dragostea nu pizmuiește, nu se trufește.. Dragostea niciodată nu piere... Ci acum rămîn aceste trei: Credința, nădejdea și dragostea. Dar mai mare între ele este dragostea (I Cor. 13, 1, 4, 8, 13).

Marele Apostol al neamurilor ne-a arătat cu cuvîntul și cu fapta cum trebuie să fie creștinul care iubește cu adevărat pe Dumnezeu, creștinul care are dragoste de aproapele. Toată știința pe care am dobîndit-o, toate faptele noastre nu au nici o valoare dacă nu avem dragoste. Dar nici nu există fapte bune fără dragoste, deoarece ele își au izvorul în dragoste.

Dragostea creștină trebuie canalizată în trei direcții: spre Dumnezeu, spre aproapele și spre noi înșine.

In relațiile de dragoste ce se stabilesc între noi și Dumnezeu, Dumnezeu revarsă asupra noastră harul nemărginitei Sale iubiri făcînd să rodească în suflet adevărata dragoste, întocmai cum Nilul revărsîndu-se lăsa mîlul său roditor din care răsar holdele Egiptului. De aceea zice marele Apostol că dragostea îndelung rabdă, se milostivește, nu pizmuiește, nu se semețește, nu se trufește. Aceasta este adevărata dragoste, dragostea revărsată din Dumnezeu asupra noastră. Cel ce iubește pe Dumnezeu, cel ce are această dragoste primește și dă, primește harul dragostei și răspîndește în jurul său dragoste. Iar, după cuvintele Sf. Apostol Ioan, de zicem că iubim pe Dumnezeu și urîm pe aproapele, mincinoși sîntem. Cum putem să iubim pe Dumnezeu pe carele nu-l vedem, cînd nu iubim pe aproapele pe carele îl vedem?

Iubirea față de aproapele este o consecință a iubirii față de Dumnezeu; nu putem iubi pe Dumnezeu fără să iubim pe aproapele. Există o legătură firească între dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele.

Vom zice cumva că putem iubi pe Dumnezeu care ne-a făcut numai bine, dar nu putem iubi pe aproapele care ne pizmuiește? Nici decum. Doar Dumnezeu iubește și pe cei buni și pe cei răi, pe drepți și pe păcătoși și ne învață să facem și noi la fel (Mt. 6, 45. 48).

Cîtă mărinimie sălășluiește într-un astfel de suflet care este capabil să răspundă la rău cu bine, la insultă cu dragoste! Acesta va culege adevăratele roade ale dragostei, acesta este un adevărat fiu al lui Dumnezeu, care este dragoste, acesta este încă de aci de pe pămînt un cetățean al raiului, un moștenitor al Impărăției lui Dumnezeu. Dintr-un astfel de suflet dragostea iradiază în jur, cum razele Roentgen iradiază țesuturile bolnave, aducînd vindecare. Dragostea lui va vindeca multe suflete de mînie, pizmă și răutăți. Ce fericit trebuie să fie acesta, ce privire senină, ce voce blîndă trebuie să aibă și ce cuvinte frumoase ies din gura lui! Acestea toate nu au nici o valoare în comparație cu răsplata ce-l așteaptă în viața viitoare.

Dragostea trebuie s-o îndreptăm și față de noi înșine. Această dragoste nu trebuie să depășească anumite limite. Ea se arată în îngrijirea ce o dăm trupului ca sălaș al sufletului, dar mai ales în grija ce o avem de sufletul nostru, căruia sîntem datori să-i dăm hrana necesară. Dacă iubim pe Dumnezeu și pe aproapele hrana sufletului este asigurată, deoarece dragostea pe care o arătăm față de Dumnezeu și de aproapele se revarsă din suflet și îmbogățește sufletul.

Trupul trebuie îngrijit ca sălaș al sufletului, dar nu trebuie îngrijit spre îmbuibare, deoarece îmbuibarea duce la trîndăvie care împiedică practicarea virtuților și deci și a dragostei.

Pomul se apreciază după roade, iar cel stăpînit de dragoste după roadele ei care sînt virtuțile ce izvorăsc din ea. Dragostea, după cum spune mai departe marele Apostol, „nu caută ale sale, nu se întărîtă, nu gîndește la rău, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă". Ea trece și dincolo de limitele mormîntului, celelalte virtuți — credința și nădejdea — vor înceta, ea singură e veșnică pentru că Dumnezeu, care e veșnic, dragoste este.

In dragoste își are izvorul pacea și buna înțelegere între popoare. Din dragoste bunul Dumnezeu și-a jertfit pe Unicul Său Fiu pentru noi oamenii, în slujba dragostei au fost cei 12 Apostoli și Apostolul neamurilor care scrie uceniculuí său Timotei:

„Că iată eu sînt gata de jertfă și vremea despărțirii mele s-a apropiat. Lupta cea bună m-am luptat, am ajuns la capătul drumului, păzind credința. De acum mă așteaptă pe mine cununa dreptății, pe care mi-o va da mie Domnul, judecătorul cel drept, în ziua aceea; și nu numai mie, ci și tuturor celor ce au iubit arătarea Lui" (II Tim. 4, 6—8).

M. Cristea

Mitropoliții Teofil și Ștefan ai Ungrovlahiei

(Continuare din pag. 3)

Acesta arată în prefață că din îndemnul mitropolitului Ștefan — „înțeleptului și cu toate felurile de flori ale darului împodobit, tocmai apostolilor" — s-a apucat să „propună împreună cu doi greci (Ignatie Petriți și Pantelimon Ligaridi) această Indreptare de lege dă pre elinească pre proastă (=simplă) românească".

In precuvîntarea sa la Indreptarea Legii, Mitropolitul Ștefan lămurește pe cititori că a făcut „alegere din multe și bogate pravile trimițînd pînă la împărătească cetate la prea sfîntul nostru și a toată lumea Patriarh. Și așa cu multă osîrdie și îndemnare o am scos din întuneric la lumină, și cu buna voie a luminatului și blagocestivului meu Domn Io Mathei Voevod Basarab și cu tot sfatul Mării Sale, cu blagoslovenia Părintelui meu Paisie Patriarhul Ierusalimului și cu îndemnarea a doi frați iubitori de Dumnezeu și tocmai slujitori ai oblaștiei smereniei noastre tipăritu-s-au ca să fie de folos tuturor de obște, ca o grădină de flori mirositoare ale raiului sau ca un vistieriu de obște bisericei" (Bianu-Hodoș, Bibliografia Românească Veche, vol. I, p. 200-201). In același an apăru și „Tîrnosania" (1652) care cuprinde slujbele obișnuite la sfințirea bisericilor.

Mitropolitul Ștefan era omul de încredere al domnului Matei Basarab. In timpul lui a fost mutată reședința mitropoliei de la Tirgoviște la București.

I. Lupaș

† Prot. stavr. Candid Mușlea

Din arborele bisericii brașovene s-a desprins un ram, un slujitor al bisericii lui Hristos, un talent pasionat în cercetarea trecutului, căruia s-a dăruit cu generozitate: Protopopul stavrofor Candid Mușlea, decedat în 10 martie 1965.

A plecat dintre noi în cel de-al 79-lea an, încă scriind.

Al șaselea copil, din cei zece, Candid Mușlea s-a născut în 7/19 februarie 1886, în Brașov, unde a terminat liceul „A. Șaguna". Și-a continuat studiile, absolvind Seminarul Andreian din Sibiu.

In duminici și sărbători pr. C. Mușlea a slujit la Sf. Altare ale bisericilor: Sf. Treimi, Sf. Nicolae, Cetate, Dîrste, Turcheș, Baciu, ș. a., iar în amvon îndrepta sufletele creștine, zidind, prin legea ortodoxă, viața cu Hristos.

Indrăgostit al trecutului, caută prin arhive, dînd la iveală lucrări inedite. Răvașe și cărți din vremi cărunte, aflate prin arhivele bisericilor Țării Bîrsei, sînt studiate cu răbdare și pricepere. Texte germane, latine, slavone și maghiare, toate deopotrivă s-au bucurat de interesul și atenția ochiului său neobosit.

Arhivist minuțios, a dat la iveală un enorm material inedit, important pentru lămurirea vieții și activității unor personalități ecclsiastice și culturale. Cărțile publicate cuprind informații bogate, iar cele despre miniaturi, legături și ferecături, ca și cele despre odoare, interesează deaproape și istoria artelor românești.

Utile biografii ale „Protopopilor de altădată ai Brașovului: Eustație Grid, Gheorghe Haines, Bratu Baiul, Bartolomeu Baiulescu", precum și „O dinastie de preoți și protopopi Radu Tempea", premiată de Academia Română, arată vocația rară pentru istoria bisericii din Țara Bîrsei.

El nu s-a mărginit numai la aceste cercetări, ci a trecut la biografii cuprinzătoare. Așa este monografia documentată a uneia din cele mai vechi biserici din Ardeal: „Biserica Sf. Nicolae din Scheii Brașovului", în trei volume, începînd cu anul 1292 pînă azi. Au fost publicate două volume, iar al 3-lea e gata de tipar. In istoria acestei biserici se urmărește atît evoluția școlii românești din Ardeal, care a crescut sub zidurile ei, cît și viața socială-economică a brașovenilor, precum și relațiile scheienilor cu breslele și cu cei din principate.

A colaborat la: „Gazeta Transilvaniei" din Brașov, „Românul" și „Tribuna" din Arad, „Telegraful Român" din Sibiu și rev. „Țara Bîrsei".

Această activitate izvora din setea de a scoate de sub lespedea uitării evenimentele trecutului și figuri de oameni pilduitori în zdroaba pentru binele poporului. N-a încetat utila sa activitate pînă în clipa săvîrșirii lui. A făcut prețioase comunicări la Societatea de istorie și filologie din Brașov.

Răsplată binemeritată a fost hirotesirea prof. C. Mușlea întru Protopop stavrofor, de către I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae.

Odată cu moartea prot. stavr. C. Mușlea, a coborît în mormînt mintea, inima și mîna unui istoriograf bisericesc ales.

Despre el vor scrie pe îndelete cei care îi vor răsfoi opera, deoarece personalitatea Prot. stavr. C. Mușlea va fi un exemplu și un izvor nesecat de învățături și de generoase sugestii. Mîinți pioase și pricepute vor trebui să strîngă manuscrisele publicate și însemnările acestui perseverent cercetător, orientat în istoria transilvană.

Inmormîntarea a avut loc, vineri 16 martie, în biserica „Sf. Nicolae" din Schei, cînd preoțimea brașoveană, împreună cu numeroși credincioși au adus un ultim omagiu acestui distins preot-cărturar, slujitor al sfintei biserici. Despre viața și activitatea lui au vorbit Prot. Dr. Vasile Coman, care a adus omagiul preoțimii și Dr. Valer Stinghe, în numele foștilor elevi. Odihnească cu aleșii lui Dumnezeu!

Preot Nic. Birsan

Rîndunica

Sus pe muntele Golgota
Stă Iisus pe Cruce mort
Plînge soarele și luna,
Cerul și pămîntul tot...

O micuță rîndunică,
Repede s-a apucat
Cu ciocul să scoată spinii
Din capul, pe piept culcat...

Tu, din păsările toate,
Zise Maica îndurerată,
Vreau să fii în lumea-ntreagă
Cea mai binecuvîntată!...

A. V. Girlonța

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 1 mai 1965 Nr. 17—18

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Marşuri ale păcii

A devenit o tradiţie în unele ţări occidentale ca să se organizeze primăvara „marşuri de paşti" pentru pace. Şi anul acesta au avut loc tradiţionalele marşuri de paşti la 18 aprilie (data paştilor la protestanţi şi catolici) în R.F. Germană, Anglia, Elveţia, etc., la care luptătorii pentru pace au demonstrat împotriva armelor atomice, pentru dezarmare, împotriva acţiunilor agresive ale S.U.A. în Vietnam. La marşuri au participat şi cunoscuţi fruntaşi politici din aceste ţări şi luptătorii pentru pace din alte ţări.

In Anglia, marşul păcii — organizat de Campania pentru dezarmare nucleară — a început sîmbătă (17 aprilie), în ajunul paştilor, de la Naphill (la 50 km de Londra) unde este cartierul general al bombardierelor britanice. A doua zi, duminică (ziua I de paşti) demonstranţii au trecut pe lîngă cartierul general al forţelor aeriene americane de la Ruislip, cerînd retragerea americanilor din Vietnam şi desfiinţarea bazelor aeriene americane din Anglia. Luni dimineaţa (a doua zi de paşti) coloana de circa 20.000 de oameni a demonstrat pe străzile Londrei. In fruntea coloanei erau deputaţi laburişti, grupuri de participanţi din S.U.A., Belgia, Franţa, canonicul Stanley Evans, şi alte personalităţi. După masă a avut loc un miting în Trafalgar Square. S-a luat cuvîntul şi s-a manifestat împotriva agresiunii americane în Vietnam, pentru dezarmare nucleară. S-a cerut guvernului englez să intervină activ pentru încetarea războiului în Vietnam. In timpul mitingului s-au strîns semnături pe apeluri care cereau reducerea cheltuielilor militare. S-a subliniat necesitatea de a se lărgi activitatea mişcării pentru pace şi dezarmare. După încheierea mitingului o delegaţie a înmînat, la reşedinţa primului ministru, o scrisoare, cuprinzînd cerinţele exprimate la mitingul din Trafalgar Square. Participanţii la marşul păcii aparţineau diferitelor organizaţii politice şi de masă, de variate Biserici creştine, uniţi în acelaşi ţel al dezarmării şi păcii în lume.

In Elveţia „marşul de paşti" al păcii s-a desfăşurat sub semnul condamnării agresiunii din Vietnam, pentru interzicerea şi pentru distrugerea armelor atomice. Marşul a început sîmbătă 17 aprilie din Olten, capitala cantonului Soleure. După ce, pe drumul munţilor Jura, manifestanţii au infruntat ploaia şi frigul, care creştea mereu, ei au ajuns luni, 19 aprilie, la Basel, al doilea oraş din Elveţia ca număr de locuitori. La mitingul final, care a avut loc în piaţa Catedralei gotice, au luat cuvîntul preşedintele guvernului cantonal Basel, un consilier naţional din Geneva, pastorul Walter Lüthi din Berna, ş. a. Alături de cei 10.000 manifestanţi şi de populaţia din Basel au fost prezenţi şi mulţi delegaţi din Franţa şi R.F. Germană.

In landurile vest-germane deasemenea s-au desfăşurat marşuri de paşti pentru pace — în zilele de 17—18 aprilie. Ele au fost organizate de organizaţia vest-germană „Campania pentru dezarmare" şi au avut ca obiectiv dezarmarea atomică, încetarea agresiunii din Vietnam. La marşuri au participat şi luptători pentru pace din Franţa, Belgia, Elveţia, Danemarca, Italia.

Ne limităm la aceste cîteva date. Ele mărturisesc despre intensificarea luptei pentru pace a maselor populare şi despre participarea mai activă şi mai largă la mişcarea pentru pace şi dezarmare a creştinilor de diferite confesiuni. Pe linia creştină mai amintim Apelul Comisiei pentru afacerile internaţionale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor (care cuprinde Biserici ortodoxe şi protestante), difuzat în 13 martie a. c. la Palatul Naţiunilor din Geneva (Elveţia).

Sub semnătura conducătorilor comisiei, Sir Kenneth Grubb (Marea Britanie) şi Frederick Nodle (S.U.A.) documentul cere marilor puteri şi organizaţiilor internaţionale să depună toate eforturile pentru a determina în Vietnam „trecerea de pe cîmpul de luptă la masa de conferinţe". Consiliul recomandă angajarea imediată a negocierilor menite să ducă la o soluţionare paşnică a conflictului, afirmînd, totodată, dreptul poporului sud-vietnamez de a-şi spune cuvîntul în problema staţionării de trupe străine pe teritoriul său. De asemenea, Apelul preconizează admiterea R. P. Chineze în O.N.U., precum şi participarea ţărilor sud-est asiatice la adoptarea de măsuri în vederea garantării securităţii acestei regiuni, securitate grav prejudiciată prin încălcarea acordurilor de la Geneva din 1954.

Marşurile păcii şi Apelul acesta arată că luptătorii pentru pace intervin efectiv în desfăşurarea evenimentelor internaţionale, cerînd rezolvarea problemelor litigioase, cum e cazul agresiunii americane în Vietnam, nu prin război, ci prin tratative. Poporul nostru luptă activ pentru pace şi — alături de celelalte popoare — cere „pace în Vietnam" prin retragerea armatelor americane şi garantarea libertăţii şi unităţii poporului vietnamez. Clerul şi credincioşii Bisericii noastre sînt alături de cauza dreaptă a poporului vietnamez şi sprijină lupta pentru pace şi dezarmare a popoarelor lumii.

Prin lupta unită a tuturor oamenilor cinstiţi de diferite convingeri politice şi variate credinţe religioase, omenirea va ajunge să elimine războiul din viaţa ei şi să stabilească pacea statornică şi rodnică pe pămînt şi în cosmos. *T.*

După 20 de ani

La 9 mai a. c. se împlinesc 20 de ani de la capitularea Germaniei hitleriste, de la victoria asupra fascismului (1945—1965). De aceea anul acesta Ziua Victoriei este sărbătorită cu mai multă însufleţire. Popoarele nu uită. Privind în urmă, popoarele stigmatizează crimele nazismului, care a declanşat al doilea război mondial, a adus atîtea distrugeri şi suferinţe, a nimicit în lagăre, prin gazare şi un regim de exterminare, milioane de oameni nevinovaţi, copii, femei, bătrîni etc. Ele cer ca toţi cei vinovaţi să-şi primească pedeapsa cuvenită. E adevărat că o parte dintre aceştia au fost judecaţi şi condamnaţi. Justiţia vest-germană însă a fost destul de îngăduitoare cu ei. In plus, foarte mulţi dintre cei vinovaţi de crime împotriva umanităţii sînt liberi şi continuă să uneltească împotriva păcii, să promoveze revanşismul şi agitaţia războinică. Bundestagul vest-german a luat chiar hotărîrea ca aceste crime să intre în termenul de prescripţie în 1969. Deci, de atunci înainte vinovaţii de crimele naziste nu vor mai fi urmăriţi şi judecaţi.

Popoarele însă sînt de altă părere. Ele socotesc că astfel de crime sînt imprescriptibile şi că problema criminalilor nazişti nu e o chestiune pur internă a Republicii Federale Germane, ci o chestiune internaţională. Uciderea a milioane de oameni, genocidul, nu are termen de prescripţie: ea cere pedepsirea tuturor celor vinovaţi. Numai în felul acesta se dă satisfacţie omenirii şi justiţiei.

Pe de altă parte, în aceşti 20 de ani, forţele democraţiei, socialismului şi păcii au crescut şi au dobîndit noi victorii. Ţările socialiste s-au dezvoltat într-un ritm rapid şi constituie o forţă internaţională puternică în slujba păcii, libertăţii şi progre-

(Continuare în pag. 2)

Bucurie și dragoste

I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae a trimis și în acest an credincioșilor și preoților noștri din Arhiepiscopie îndătinata Pastorală prilejuită de Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. Pastorala este bogată în învățături creștinești și îndemnuri calde la bucurie, dragoste și pace.

Bucuria este prilejuită atît de „trezirea firii sub soarele primăverii", cît mai ales de Învierea Domnului. „Bucuria Învierii Domnului ne-a adunat laolaltă la sfintele rugăciuni ale Paștilor, cîntînd cu osîrdie, inimă lîngă inimă și glas lîngă glas, cîntarea pururea nouă: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcînd și celor din morminturi viață dăruindu-le".

Bucuria Învierii Domnului, ne învață Pastorala, „este bucuria adusă de biruința vieții asupra morții, a luminii asupra întunericului neștiinței, a virtuții asupra poticnirilor păcatului". Viața, patimile, moartea și apoi Învierea Domnului nostru Iisus Hristos ne arată însă și aceea că „nici o faptă mare", „nici o biruință răsunătoare" nu se dobîndește „fără jertfă, fără lepădare de sine". De aceea, „jertfa Lui — mare și curată — a fost încununată de biruința vieții asupra morții", Învierea Domnului constituind astfel „chezășia învierii noastre". „Așa cum prin îngroparea și încolțirea grăuntelui de grîu se înmulțește în chip tainic pîinea trebuincioasă vieții noastre vremelnice, tot astfel prin moartea și învierea Mîntuitorului nostru Iisus Hristos s-au înmulțit darurile cerului pentru dobîndirea vieții celei fără de sfîrșit". Toate aceste adevăruri ne luminează și ne întăresc „ori de cîte ori prăznuim Sfintele Paști".

Ne luminează și ne întăresc cu deosebire la împlinirea celei mai mari porunci creștine: „porunca dragostei" de Dumnezeu și de oameni.

„Noi îl iubim pe Dumnezeu, dragii mei — spune I. P. Sf. Mitropolit Nicolae — „pentru că el ne-a iubit mai întîi pe noi" (Ioan 4, 19). Astfel, „din iubire a zidit Dumnezeu lumea; din iubire a zidit pe om, după chipul și asemănarea Sa; din iubire pentru om a împodobit cerul cu stele și pămîntul cu flori; din iubire a trimis proroci îndrumători și pe însuși Fiul Său".

Dacă părintele nostru ceresc ne-a arătat o astfel de mare dragoste, este firesc deci că „și noi datori sîntem să ne iubim unul pe altul" — așa după cum bine ne învață Sf. Apostol Ioan (I Ioan 4, 11). „Fără această virtute — mai de preț decît credința, mai luminoasă decît nădejdea, mai cuceritoare decît înțelepciunea și mai tare decît bărbăția — nu avem dreptul nici să ne numim creștini, nici să așteptăm bună viețuire în lume", nici să gustăm din „ospățul cel duhovnicesc al Sfintelor Paști".

Dragostea este calea cea dreaptă și luminoasă care ne apropie atît de Dumnezeu cît și de oameni. Ea este în stare să întindă „puntea de înțelegere și bunăvoire, de pace și frățească împreună viețuire între oameni".

De aceea, se cade „ca iubirea noastră de semeni să fie deplină și nezmintită". „Să ascultăm de înțeleptele întocmiri prin care ocîrmuirea țării face ca Patria noastră să propășească spre mîndria și binele tuturor fiilor ei". „Să dăm bucuros mînă de ajutor la săvîrșirea a tot lucrul bun". De încheiere I. P. Sf. nostru Mitropolit îndeamnă: „Să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să ne îmbrățișăm — ca fățuri ale aceluiaș Ziditor a toate, ca fii ai aceleiași Patrii, ca frate pe frate!".

T.

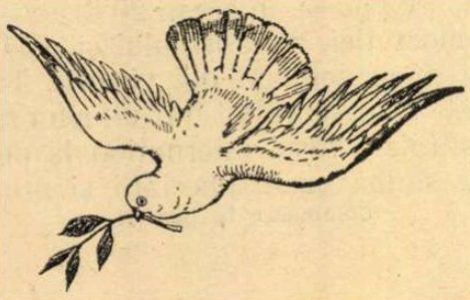

După 20 de ani

(Continuare din pag. 1)

sului social. Colonialismul e în destrămare. Puține popoare mai sînt în robie colonială și luptă pentru eliberare. Țările noi — care și-au cucerit libertatea — luptă pentru consolidarea independenței lor, pentru dezvoltarea lor economică și culturală, pentru dezarmare generală și pace. In țările burgheze cresc forțele populare, care revendică o viață mai bună și pace.

Totuși mai există cercuri agresive, care vor să împingă omenirea într-un nou război. Ele provoacă intervenții armate în Congo, Vietnam, ș. a., amenințînd pacea lumii. Ele, prin planul forțelor nucleare multilaterale, vor să dea acces vest-germanilor revanșarzi la armele atomice, mărind astfel pericolul declanșării unui război nuclear. In fața uneltirilor acestor cercuri, popoarele își strîng rîndurile în lupta pentru pace și dezarmare. Popoarele sînt vigilente! Ele știu că pacea se cucerește prin luptă necontenită. Ele demască pe atîțătorii la război și prin acțiuni unite zădărnicesc realizarea planurilor agresive ale acestora.

După 20 de ani de la victorie, forțele păcii sînt mai puternice decît cercurile războinice. Omenirea nu va îngădui ca pămîntul să ardă în focul nimicitor al unui cuptor atomic. Lupta pentru pace și progres social cucerește mereu noi victorii.

Alături de sutele de milioane de partizani ai păcii, sînt astăzi și creștinii de toate confesiunile, care își dau seama de răspunderea creștină pentru pace, de faptul că ucenicii lui Hristos trebuie să fie „făcători ai păcii". Ei își spun cuvîntul în Organizații internaționale pentru pace, în Consiliul Ecumenic al Bisericilor, în Conferința Creștină pentru Pace, în alte organizații naționale pentru pace, etc.

Țara noastră — în acești 20 ani de libertate — a devenit dintr-o țară agrară înapoiată, o țară industrial-agrară dezvoltată, cu o economie avansată, o cultură înfloritoare, o viață îmbelșugată și fericită. Ea e o forță activă pe frontul păcii, democrației și socialismului. Intreținînd relații comerciale și culturale cu toate țările, indiferent de regimul lor social-politic, pe temeiul principiilor coexistenței pașnice, al independenței, egalității și avantajului reciproc, țara noastră sprijinește lupta pentru eliberare a popoarelor din colonii, propășirea popoarelor în curs de dezvoltare, lupta pentru pace, dezarmare și prietenia dintre popoare. Ea este împotriva colonialismului și neocolonialismului și împotriva atîțătorilor la război. Popor constructor al unei vieți noi, libere și îmbelșugate, poporul nostru este interesat vital în cauza păcii și este alături de forțele care duc omenirea înainte spre un viitor de pace și fericire.

Biserica noastră este alături de popor și sprijinește munca lui pentru viața cea nouă și lupta lui pentru pace.

Bilanțul celor 20 de ani de la victoria asupra fascismului este pozitiv, deși forțele agresive nu s-au potolit. Prin lupta unită a popoarelor lumii succesele de pînă acum vor fi lărgite și viitorul va aparține rațiunii și înfrățirii, care zidesc o viață de pace și belșug pe pămînt.

R.

Cu privire la rugăciune

„Știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință" (Matei 6, 8).

Se spunea adesea, și pe drept cuvînt, că nu se poate concepe viață creștină fără rugăciune. Creștinul care nu se roagă nu se poate numi creștin adevărat. Rugăciunea deci face parte ființială din viața noastră creștină. Ea rezultă firesc din relațiile sau legăturile spirituale care sînt între noi și Dumnezeu, Creatorul și Părintele nostru ceresc. De aceea, rugăciunea se face mai vădită cu deosebire atunci cînd ființa noastră este pătrunsă de o puternică dragoste de Dumnezeu și oameni. Acest adevăr avîndu-l în vedere, un Sf. Părinte ne spune: „Cel ce iubește pe Dumnezeu stă de vorbă cu El de-a pururi. cum ar sta cu un tată". De vorbă cu Dumnezeu stăm prin rugăciune.

Din acest motiv rugăciunea ne este cerută de însuși Mîntuitorul, de Sfinții Apostoli, de Sfinții Părinți, de poruncile bisericești și de întreaga literatură și cugetare creștină. „Priveghiați și vă rugați" (Matei 26, 41) ne poruncește Hristos — Domnul nostru, sau: „Rugați-vă neîncetat", precum ne cere și Sf. Apostol Pavel (I Tes. 5, 17), ca să dăm doar două exemple.

Asupra rostului sau sensului rugăciunii în viața noastră creștină, nu toți credincioșii însă au o idee clară, limpede.

Astfel, în mintea unora stăruie convingerea că Dumnezeu ne-a poruncit să ne rugăm ca și cînd ar avea nevoie de rugăciunile noastre. De aceea, plăcut lui Dumnezeu, socotesc ei, este cu deosebire acela care rostește cît mai multe rugăciuni, indiferent cum și cu ce intenții. Cercetînd însă cu atenție Sf. Scriptură și scrierile Sf. Părinți, vom vedea că rugăciunea o facem nu pentru Dumnezeu, ci pentru noi, numai și numai pentru folosul nostru. Și cu adevărat, de la ea avem mult de cîștigat. Dumnezeu, așa cum înțelept ne învață Sf. Apostol Pavel, toate le vrea și le-a făcut „spre folosul nostru, ca să ne împărtășim din sfințenia lui" (Evrei 12, 10). Rugăciunea constituie și ea o cale spre acest înalt țel, așa cum desprindem și din cele ce urmează.

Mai întîi știm cu toții că Dumnezeu este atotperfect, din care motiv Ființa Sa nu afîrnă sau nu are nevoie de nimic din afară. „Dacă păcătuiești, ce-i cășunezi tu lui Dumnezeu și dacă păcatele sînt numeroase, ce-i strică lui? Dacă ești drept ce dar îi faci, sau ce primește el din mîna ta? Răutatea ta poate să strice unui om ca tine, iar dreptatea ta să folosească celui ca și tine, născut din om" — citim în cartea Iov 35, 6—8. Dumnezeu este pretutindeni prezent — după cum ne spune Sf. Ioan Gură de Aur — auzindu-ne „înainte de a vorbi și cunoscîndu-ne toate tainele inimii". Tîlcuind versetul 2 al Psalmului 114, unde se spune că Dumnezeu „și-a plecat urechea", Sf. Vasile cel Mare ne arată că „se zice astfel nu pentru ca să-ți faci vreo idee trupească despre Dumnezeu, ca și cum El ar avea urechi și că pe acestea le-ar pleca pentru ca să audă cu ele glasul nostru, ci pentru ca să-ți arate prin aceasta slăbiciunea ta, căci auzul dumnezeiesc nu are nevoie de vreun glas oarecare pentru ca să poată înțelege, deoarece El știe să înțeleagă cele de care are nevoie cineva chiar și numai din mișcarea inimii lui". „Dumnezeu— continuă Sf. Vasile — știe să asculte chiar și sîngele dreptului, care nu are limbă și nici glas care să străbată aerul".

Dumnezeu nu este lipsit de nimic, dimpotrivă, El „poate face nenumărat mai mult decît cele ce cerem sau cugetăm", după cum nimerit ne învață Sf. Apostol Pavel (Efes. 3, 20). „El nu dorește nimic din partea noastră — ne spune Sf. Ioan Gură de Aur — decît numai mîntuirea noastră. El nu are nevoie nici de serviciul nostru, nici de slavă și nici de altceva din partea noastră".

Avînd în vedere jertfele de animale care se aduceau în vechime, în Epistola către Diognet se arată că „fac o mare nebunie" cei ce socotesc

că „Dumnezeu are trebuință de cele ce i se aduc jertfă, pentru că Cel ce a făcut cerul și pămîntul și toate cele dintr-însele și care ne dă tuturor din belșug cele de trebuință nu duce lipsă de nimic din cele ce Insuși dă celor care cred că ei îi dau Lui".

In fața acestei evidente realități, ne vom întreba desigur, ca și Sf. Ioan Gură de Aur, „pentru ce (în acest caz, Dumnezeu) ne-a poruncit să ne rugăm?". Răspunsul la această întrebare îl vom lăsa să-l dea tot Sf. Ioan Gură de Aur, acest adînc tălmăcitor al sensurilor învățăturii creștine. Răspunzînd deci la întrebarea de mai sus, el ne arată că Dumnezeu ne-a poruncit să ne rugăm, „pentru ca dragostea noastră către El să devină mai fierbinte", pentru că creștinul care se roagă lui Dumnezeu „va fi totdeauna mai cu băgare de seamă" la viața sa, „mai serios", pentru că cinstind „pe Dumnezeu,. pe noi înșine ne cinstim". In această privință Sf. Părinte vine cu o grăitoare exemplificare, arătînd că „după cum cel ce deschide ochii spre a vedea lumina soarelui pe el singur s-a folosit, admirînd frumusețea acestui corp ceresc și bucurîndu-se de razele sale, iar aceluia (soarelui) nu i-a adus nici o mulțumire, pentru că doar nu l-a făcut mai strălucitor de cum era, tot așa, ba încă mai mult cu Dumnezeu, căci cel ce admiră și cinstește pe Dumnezeu, pe el singur se cinstește și se folosește foarte mult. Cum? Săvîrșind virtutea, pe el se slăvește".

Așa după cum floarea soarelui, deschizîndu-și spre soare potirul ei de aur, primește de la acesta lumina și căldura necesară creșterii și rodirii sale îmbelșugate, la fel și sufletul creștin — cînd se deschide cu sinceritate prin rugăciune spre Dumnezeu — se luminează, se întărește și încălzește spre tot lucrul bun, simte prezența lui Dumnezeu atoatebinefăcătoare în sine. Rostind cuvintele: „Fericiți cei milostivi, — ne spune tot un Sf. Părinte — fericiți cei curați cu inima, fericiți cei blînzi, fericiți făcătorii de pace, Dumnezeu nu se folosește cu nimic de aici, ci ne poruncește acestea pentru a ne împodobi și a ne orîndui după cuviință viața noastră. La fel și cînd El spune „am flămînzit", nu zice doar pentru că ar avea nevoie de vreo slujbă din partea noastră, ci pentru a te îndemna pe tine spre ajutorarea altuia". De asemenea, cînd rostim către Domnul rugăciunile noastre nu facem aceasta pentru a-l „informa", după cum ne spune Sf. Ioan Gură de Aur, ci pentru a ne „împrieteni cu El prin legătura continuă a rugăciunii, pentru a ne smeri în fața Lui și pentru a ne aminti cît mai des de păcatele noastre".

Intr-adevăr, dacă ne oprim puțin asupra conținutului rugăciunilor noastre creștinești, vedem că ele cuprind o mare bogăție de idei, de învățături morale și de credință; ele sînt pline de îndemnuri la căință pentru tot răul pe care l-am făcut și pentru binele pe care nu l-am făcut, dar îl puteam face, sînt pline de solidaritate umană, de îndemnuri în a fi mereu treji, mereu cu atenție asupra noastră, de îndemnuri în a ține mereu la suprafața minții sau a sufletului nostru obligațiile pe care le avem față de semenii noștri, față de noi și rostul nostru în lume. Să ne gîndim de pildă la rugăciunea noastră creștină de căpătîi, la „Tatăl nostru", în care numai chiar aceste cuvinte ne împărtășesc un mare număr de învățături spre binele vieții noastre. Tîlcuind aceste cuvinte, Sf. Ioan Gură de Aur ne arată că prin ele Dumnezeu „ne învață să ne rugăm pentru toți frații noștri. Nu zice Tatăl meu, ci Tatăl nostru, pentru ca rugăciunea noastră să fie spre binele obștei, pentru ca orice om să se uite la interesul tuturor. In felul acesta, El (Dumnezeu) alungă toate dușmăniile și certurile, înăbușă îngîmfarea, îndepărtează invidia și sădește în suflete dragostea", făcînd astfel să se destrame deosebirile dintre oameni. Cu un cuvînt, „la toți oamenii Dumnezeu le dă aceeași demnitate, atunci cînd vrea să se cheme Tatăl nostru" — încheie Sf. Părinte.

Așadar, rugăciunea noastră primește sens sau valoare numai atunci cînd gîndim adînc, fierbinte și sincer la ceea ce spunem, cînd viața noastră este angajată sau se angajează cît mai deplin pe drumul drept și luminos al unei viețuiri creștine cît mai sănătoase. Pentru că fiecare gînd curat către Dumnezeu și semenii noștri este o rugăciune, fiecare faptă bună este o rugăciune, fiecare simțămînt de bucurie curată este o rugăciune, etc. Acum înțelegem mai bine cuvintele Mîntuitorului Iisus Hristos, care ne învață că atunci cînd ne rugăm să nu grăim multe ca aceia „cărora li se pare că întru mulțimea vorbelor lor vor fi auziți" (Matei 6, 7), cum erau fariseii și cum îi vedem pe preoții zeului Baal (III Regi 18, 26); cuvintele Sf. Apostol Pavel care ne îndeamnă să facem „rugăciuni, mijlociri și mulțumiri pentru toți oamenii", dar „fără mînie și fără gîlceavă" (I Tim. 2, 1. 8); cuvintele unui Părinte din vechime care ne spune că „de nu se vor uni faptele cu rugăciunea, în zadar ne ostenim", ca și cuvintele Fer. Augustin care ne povățuiește să ne rugăm lui Dumnezeu „cîntîndu-i cîntarea cea nouă și cu glasul și cu mintea și prin faptele bune, astfel încît mîna noastră să cînte în armonie cu cuvintele noastre, după pilda Sfinților".

*

Știind deci toate acestea și încă altele care s-ar mai fi putut spune, să ne străduim să facem din rugăciune un prieten bun al vieții noastre creștinești. Să facem însă acest lucru cu convingerea clară că rugăciunea n-o facem pentru Dumnezeu, ci în primul rînd pentru noi, pentru binele nostru sub toate formele.

De aceea, să ne rugăm cu cuvîntul, să ne rugăm cu gîndul, dar mai ales să ne rugăm cu fapta, cu fuga de rău și cu lucrarea a tot ceea ce este frumos și folositor pentru noi și semenii noștri, așa cum desprindem din cuprinsul tuturor rugăciunilor Bisericii noastre.

Diac. Gh. Papuc

Legătura dintre jertfa de pe Golgota și Sf. Liturghie

Mîntuitorul Iisus Hristos s-a jertfit o singură dată în mod sîngeros pe lemnul crucii. Jertfa aceasta a fost atît de prețioasă și roadele ei au fost atît de bogate încît n-a mai fost necesară pentru mîntuirea creștinilor nici o altă jertfă sîngeroasă. Adevărul acesta al credinței creștine îl exprimă foarte clar Sf. Apostol Pavel cînd spune: *„Un arhiereu ca acesta ... n-are nevoie, ca alți arhierei, în toate zilele să aducă jertfe, întîi pentru păcatele sale, apoi pentru ale poporului, căci aceasta a făcut-o odată"*, aducîndu-se jertfă pe sine (Evrei 7, 26—27; 9, 27—28; 10, 10—14).

Dar pentru ca roadele binefăcătoare ale acestei jertfe să nu rămînă numai la ucenicii care au trăit în vremea aceea și în locurile acelea, ci din aceste roade să poată să guste toate generațiile viitoare și toți locuitorii globului pămîntesc care doresc acest lucru, Mîntuitorul a găsit mijlocul potrivit, calea minunată a acestei înfăptuiri. El, în iubirea Lui cea fără de margini și în înțelepciunea Lui dumnezeiască, a întemeiat jertfa Legii cele noi, jertfa nesîngeroasă a Testamentului Nou, pe care a rînduit-o să se aducă necontenit în Biserica Sa, în locul jertfelor sîngeroase ale Legii Vechi.

Mîntuitorul a pregătit lumea pentru jertfa cea nouă, vestindu-o cu mult înainte de patima Sa. Indată după înmulțirea pîinilor în pustie Iisus Hristos s-a adresat mulțimilor și le-a spus: „Eu sînt pîinea cea vie, care s-a coborît din cer. De va mînca cineva din pîinea aceasta, va fi viu în veci. Și pîinea pe care eu o voi da, este trupul meu, pe care îl voi da pentru viața lumii" (Ioan 6, 51).

Intemeierea sau instituirea jertfei euharistice s-a făcut însă numai în ajunul morții Sale pe cruce, adică joi seara, la Cina cea de taină. Atunci Mîntuitorul, serbînd împreună cu Apostolii Săi, ceva mai înainte decît trebuia, Paștile iudeilor, a întemeiat această Taină.

„...In timp ce mîncau ei, Iisus a luat pîinea și *binecuvîntînd-o*, a frînt și a dat ucenicilor zicînd: *Luați, mîncați, acesta este trupul meu.* Și luînd paharul și mulțumind (binecuvîntînd), a dat lor zicînd: *Beți dintru acesta toți, acesta este sîngele meu al Legii celei noi,* care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor" (Matei 26, 26—28; Marcu 14, 22—24; Luca 22, 19—20 și I Cor. 11, 23—25).

La Cina cea de Taină din joia aceea s-a săvîrșit, deci, cea dintîi Liturghie creștină din lume. Sub această formă sacramentală, nesîngeroasă, sub forma pîinii și a vinului, Mîntuitorul a oferit ucenicilor Săi și prin ei tuturor urmașilor și tuturor acelora care vor crede în El, Trupul și Sîngele Său, care avea să se jertfească peste o zi în chip real și sîngeros pe crucea de pe Golgota. Această jertfă nouă, sacramentală, nesîngeroasă, a poruncit Mîntuitorul să fie adusă neîntrerupt de acum înainte în Biserică. *„Aceasta să o faceți întru pomenirea mea"* (Luca 22, 19 și I Cor. 11, 24). Prin aceste cuvinte Mîntuitorul a dat dreptul, puterea și obligația ucenicilor Săi și prin ei tuturor urmașilor lor, adică tuturor episcopilor, arhiereilor și preoților de a săvîrși Sf. Liturghie.

Sf. Liturghie este o jertfă adevărată și reală. Acest adevăr a fost totdeauna propovăduit de către toți Sf. Părinți, de către toți scriitorii bisericești și de către toți teologii creștini din Răsărit și Apus pînă la ivirea Reformației în secolul XVI.

Nu se poate vorbi în chip propriu despre o legătură, despre un raport între jertfa de pe Golgota și jertfa Sf. Liturghii. Legătura se face totdeauna între două lucruri deosebite, ceea ce ar însemna în cazul de față, să existe două jertfe deosebite una de alta, ceea ce nu este cazul. Vorbind în chip propriu, între jertfa Crucii și jertfa din Liturghie nu există nici o deosebire de esență. Intre cele două jertfe există *o identitate perfectă,* adică jertfa din Liturghie este una și aceeași cu jertfa de pe Cruce. Unitatea sau identitatea dintre cele două jertfe decurge în chip natural din următoarele trei elemente:

1. Unitatea sau identitatea săvîrșitorului acestei jertfe.

2. Unitatea sau identitatea darului de jertfă și

3. Unitatea sau identitatea primitorului acestei jertfe.

Să cercetăm pe rînd fiecare din aceste elemente.

1. In Sf. Liturghie adevăratul preot, adevăratul slujitor și săvîrșitor al Sfintei Taine este Mîntuitorul Iisus Hristos. El este *„minister principalis"* după cum îl numește teologia catolică. Iisus Hristos este acela care sfințește pîinea și vinul aduse de credincioși. El preface, cu venirea Duhului Sfînt, pîinea și vinul în adevăratul Său Trup și Sînge, cu care El s-a jertfit pe Cruce. Tot El este acela care le oferă apoi, le prezintă lui Dumnezeu Tatăl ca dar de jertfă din partea obștei credincioșilor, din partea Bisericii luptătoare. Deci atît pe Cruce cît și în Liturghie săvîrșitorul jertfei este una și aceeași persoană, Iisus Hristos Mîntuitorul nostru.

Preotul slujitor este în Sf. Liturghie numai un organ, un instrument, o unealtă prin care lucrează Iisus Hristos. Mîntuitorul se folosește deci în cazul de față de mîinile și de graiul preotului, prin care sfințește darurile. Preotul rămîne deci un *ministru secundar.*

(Continuare în pag. 4)

Sfîntul Ciprian

Cecilius Ciprianus, numit Tacius, s-a născut în Cartagina. Data nașterii lui nu este sigură. Toți autorii care s-au ocupat cu studierea vieții lui așează data nașterii între anii 200 și 210. Încă din tinerețe a primit o educație aleasă, iar la anul 245 cînd s-a convertit la creștinism, era deja celebru prin cultura sa, încununată de arta retorică.

Un ucenic al său, Pontius, scoate în evidență frumoasa cultură, cînd vorbește de „studiile și artele liberale", care împodobeau pe Ciprian, îndeosebi inima sa evlavioasă.

Ciprian legă o prietenie strînsă cu un preot Ceciliu, pe care-l considera ca pe tatăl vieții sale celei noi, onorîndu-l și iubindu-l foarte mult. Acesta a pregătit îndelung și cu migală convertirea lui Ciprian, descoperindu-i credința creștină. Drept recunoștință pentru învățătura pe care Ceciliu i-a dat-o, Sf. Ciprian a adăugat la numele său și pe acela al lui Ceciliu.

Sf. Ciprian a studiat cu mare sîrguință Sf. Scriptură. Indată după primirea botezului el își dedică viața rugăciunii. Credincioșii îl cinsteau mult și îi cereau cu stăruință să intre în preoție. După un an de la primirea botezului el a fost hirotonit preot pentru biserica din Cartagina. In acest timp episcopul Donat murind, credincioșii de acolo într-un glas l-au cerut ca episcop pe Ciprian. Auzind acestea, el a încercat să fugă, zicînd că ceea ce i se cere este o misiune foarte grea. Dar nescăpînd de stăruința credincioșilor a trebuit să primească. Astfel, la anul 249, a fost hirotonit episcop în Cartagina.

După cuvîntul biografului său, el a fost făcut episcop prin harul lui Dumnezeu și alegerea poporului credincios. El era preot — zice Pontius — înainte de a fi hirotonit.

De îndată ce a fost ales episcop al Cartaginei, de fapt mitropolit al Africei proconsulare, Sf. Ciprian se consacră cîtorva probleme fundamentale de conducere bisericească, dovedind o energie și o consecvență de fier.

In administrație îmbina blîndețea și iubirea, cu îndrăzneala și tăria de caracter. Nu se putea uita cineva la el fără iubire și respect; îmbrăcămintea îi era modestă și demnă.

In ce privește pe preoți, Sf. Ciprian a fost un înțelept călăuzitor și cerea ca ei să se ocupe numai cu cele ale preoției.

Moare la data de 14 septembrie 258.

Sf. Ciprian a fost și un valoros scriitor bisericesc. Scrierile lui au un caracter practic bisericesc, moral și epistolar. Operele din perioada episcopatului nu sînt lucrări științifice, ci, asemenea scrierilor Sf. Dionisie al Alexandrici, ele sînt expresii ale activității sale pastorale: sfaturi, îndemnuri, scrieri de îndrumare bisericească. Ciprian a fost un „om al faptei nu al teoriei, un om de credință în care arde evlavia". El se dedică în întregime adevărurilor de credință pe care le acceptă integral. Simțul său practic, mintea sa clară și pătrunzătoare, atașamentul său profund la marile idealuri morale creștine și dragostea sa caldă față de dreptate, de bine și de pace îi dădeau o capacitate deosebită pentru rezolvarea celor mai complicate probleme și situații, prin alegerea mijloacelor celor mai potrivite.

In cele ce urmează vom reda cîteva din problemele care au fost aduse la lumină de opera Sf. Ciprian.

In scrierea sa „către Donat" Sf. Ciprian arată că starea creștinismului e o stare dăruită de Dumnezeu. Duhul ceresc coboară peste creștin așa cum soarele trimite raze, cum ziua luminează, cum izvorul curge, cum ploaia cade. Duhul se revarsă în valuri pe care nu le îngrădește nici un hotar și pe care nu le restrînge nici un dig. El izvorăște continuu, curge abundent, atît cît e setea și deschiderea inimii noastre, sorbim har după capacitatea credinței noastre.

Disciplina este redată în opera sa „Despre ținuta fecioarelor". El zice că „disciplina este păzitoarea nădejdii, pavăza credinței, călăuza pe calea mîntuirii, stimulentul și hrana unei firi bune, învățătoarea virtuții, ea face ca noi să rămînem continuu în Hristos și să trăim strîns cu Dumnezeu, să ajungem la făgăduințele cerești și la răsplățile dumnezeiești; a urma disciplina e lucru mîntuitor, a i te opune și a o neglija este lucru aducător de moarte".

Sfîntul Ciprian, următor al lăsămîntului scripturistic, al tradiției Apostolice și al scriitorilor bisericești din sec. I și II, învață că Dumnezeu e întreit: Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt. El arată rolul fiecăruia din aceste trei persoane. *Tatăl* este cauza primară și adevărul creator. El este Tatăl Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. *Fiul* este Unul născut și Înțelepciunea lui Dumnezeu, prin care toate au fost create. El e Cuvîntul lui Dumnezeu, mîna lui Dumnezeu, brațul, îngerul lui Dumnezeu, Dumnezeu însuși. El e numit Cuvîntul lui Dumnezeu pentru că a vorbit prin proroci și s-a făcut trup. El este mai ales Mîntuitorul nostru. El a venit ca luminător și mîntuitor al neamului omenesc, ca mijlocitor între noi și Dumnezeu. *Duhul Sfînt*, a treia persoană a Sf. Treimi, este pus în continuă legătură cu credința, cu harul și cu toate efectele harului. Toată sfințenia vine de la Duhul Sfînt, tot ce se face în Biserică se face prin El. Fiecare creștin e sălaș al Duhului Sfînt, Sfintele Taine sînt lucrarea directă a Sf. Duh.

Sfîntul Ciprian ne arată că Botezul este prima taină a Bisericii prin care se dă harul care spală de păcatul strămoșesc și de celelalte păcate și inaugurează o viață nouă, viața cea după Sf. Duh, în cel botezat. Coborînd harul asupra noastră, el ne face fii ai lui Dumnezeu.

In Sf. Euharistie noi primim pe însuși Hristos, ea înseamnă comuniune și unire. Sf. Ciprian arată că pîinea euharistică este trupul Domnului Hristos, este pîinea vieții și pîinea noastră. El arată că în Sf. Potir, sub forma vinului, se găsește sîngele lui Hristos.

In scrierile sale Sf. Ciprian stăruie și asupra felului cum trebuie făcută rugăciunea. El ne dă ca model de rugăciune, rugăciunea Tatăl nostru. Trebuie să ne rugăm în duh și adevăr. Este bine ca în rugăciune să folosim cuvintele date nouă de Hristos, Mîntuitorul nostru. Rugăciunea trebuie făcută cu smerenie, cu cuviință și cu credință. Ea trebuie însoțită de fapte bune. Ne îndeamnă să ne rugăm nu numai pentru pacea noastră ci și pentru pacea a toată lumea, să nu fim egoiști în rugăciune.

De neegalat rămîne, însă, Sf. Ciprian de-a-lungul întregii epoci patristice, prin concepția sa despre Unitatea Bisericii. Nimeni nu a exprimat mai plastic și mai adînc necesitatea unității Bisericii, rămînînd actual, mai ales în timpurile noastre, cînd se discută tot mai mult unirea tuturor creștinilor într-o singură Biserică. Sf. Ciprian ne arată că frumusețea și valoarea Bisericii stau în unitatea ei. Unitatea Bisericii este de fapt unitatea credinței, iar idealul fiecărui creștin trebuie să fie unitatea în aceeași Biserică a lui Hristos. Credincioșii trebuie să fie uniți între ei, avînd în centru pe episcop. „Nu poate să aibă pe Dumnezeu de tată, acela care nu are Biserica de mamă". Unitatea Bisericii este garantată de colaborarea episcopilor. Fiecare creștin este dator să asculte de episcopul său, să comunice cu el, căci prin episcop comunică cu Biserica universală. Unitatea Bisericii vine din harul dumnezeiesc și ține de tainele cerești. Cine nu păstrează unitatea Bisericii, nu păstrează legea lui Dumnezeu, nu păzește credința Tatălui și a Fiului, nu păzește viața și mîntuirea. Taina unității este exprimată plastic prin cămașa cea necusută a Domnului Iisus Hristos. Hristos a adus cu El unitatea, care vine de sus, de la Tatăl, unitatea care nu poate fi ruptă de aceia care o primeau. Ea mai e exprimată simbolic prin porumbel, pasăre curată, blîndă, iubind ospitalitatea omenească și necunoscînd decît sălașul unei singure case. Pacea și dragostea porumbeilor exprimă pacea, dragostea și unitatea Bisericii.

Sfîntul Ciprian a fost înzestrat cu o inteligență clară, cu un sentiment cald și voință neîndoplecată. El deveni scriitorul clasic al lumii apusene în secolele următoare. Sf. Ciprian a fost modelul episcopului vrednic. A ținut la drepturile ierarhiei și și-a exercitat cu mult zel și cu multă îndemînare funcția episcopească. A convocat foarte des pe episcopii Africii în sinod, fiind convins că episcopatul întreg este organul de conducere al Bisericii. Ca om s-a impus prin distincție și superioritate, s-a făcut iubit prin simplitate și caritate.

Diacon. C. Voicu

Legătura dintre jertfa de pe Golgota ...

(Urmare din pag. 3)

2. Darul de jertfă, sau materia jertfei care se aduce lui Dumnezeu în Liturghie este aceeași cu cea adusă de Hristos pe Cruce, adică este sfîntul Său Trup și Sînge.

3. Primitorul jertfei din Liturghie este același cu al celei de pe Cruce. Biserica Ortodoxă a învățat totdeauna și învață și acum că jertfa de pe Cruce și jertfa din Liturghie — care în esența ei este una și aceeași — a fost și este adusă Sfintei Treimi. Deci atît pe Cruce cît și în Liturghie Mîntuitorul apare atît ca dar de jertfă cît și ca aducător, ca săvîrșitor, precum și ca primitor al jertfei. In rugăciunea din Liturghier, pe care preotul o citește în taină în timpul Heruvicului, se exprimă clar această învățătură ortodoxă, în cuvintele: *„Căci tu ești cel ce aduci* (jertfa), *și cel ce Te aduci* (ca jertfă), *cel ce primești* (jertfa), *și cel ce Te împarți, Hristoase, Dumnezeul nostru"*. Tîlcuitorii Sf. Liturghii spun: „Hristos *aduce* și *primește* jertfa liturgică, fiind Dumnezeu, deci ca Dumnezeu, și se aduce jertfă ca om".

Datorită acestor trei elemente principale care se cuprind în jertfa Crucii cît și în jertfa Sf. Liturghii, această jertfă este una și aceeași cu jertfa de pe Golgota. *Pr. Sp. Cândea*

† Vlad Dogar din Purcăreni

La 27 II 1965 s-a săvîrșit din viață cîntărețul bisericesc î. r. Vlad Dogar, din parohia Purcăreni (Prot. Sf. Gheorghe) în vîrstă de 100 de ani.

Adormitul în Domnul a slujit la strana Bisericii, vreme de aproape 70 de ani, fiind un cantor model între ceilalți cantori și în fața credincioșilor.

Om modest și evlavios rîvnitor pentru casa Domnului, a avut o viață creștinească și a învățat la strană tipicul și toate cîntările bisericești, încît putem spune cu Anton Pann că „el și-a fost singur dascăl". Cantorul Vlad Dogar n-a lipsit duminica sau sărbătoarea de la strană.

Una din cele mai mari bucurii duhovnicești ale îndelungatei vieți a bătrînului cantor, a fost vizita în parohia noastră a I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae Colan, la Ziua Crucii din anul 1959.

Prohodirea adormitului în Domnul s-a făcut în ziua de 1 martie 1965, în biserica din Purcăreni, de față fiind familia răposatului, formată din 10 copii, 45 nepoți și 28 strănepoți, precum și preoții I. Aldeșiu din Zizin, Aron Milea din Tîrlungeni și Gh. Luca din Purcăreni (care a rostit și predica) și mulți credincioși.

Dumnezeu să-l așeze cu drepții în împărăția Sa! *Pr. Gh. Luca*

Redactor: Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 15 mai 1965 Nr. 19—20

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Răspunderea creştină pentru pace

Intre 8—10 aprilie 1965 a avut loc la Leningrad prima sesiune a Comisiunii teologice a Conferinţei Creştine pentru Pace. Au participat reprezentanţi ai Bisericilor ortodoxe din Antiohia, U.R.S.S., România şi Polonia, ai Bisericii ortodoxe siriene din India, ai Bisericilor evanghelice-luterane din R. D. Germană, R. F. Germană, Suedia, Polonia, Uruguay, etc. ai Bisericilor reformate din Franţa, R. F. Germană, Ungaria, ai Bisericilor unite în Iisus Hristos din S.U.A. ş. a. Biserica noastră a fost reprezentată de P. C. consilier patriarhal Gh. Soare, P. C. prof. I. Coman (Bucureşti) şi P. C. prof. Is. Todoran (Sibiu). Toţi participanţii au fost oaspeţii Patriarhiei de Moscova.

Tema principală a sesiunii a fost: „Intruparea lui Iisus Hristos şi răspunderea comunităţii pentru lume". Ca subteme s-au discutat: „Comunitatea în societatea în necontenită schimbare"; „Problema temeinicirii teologice a acţiunii politice a creştinilor". Un interes deosebit s-a acordat şi temei: „Teologie, istorie, eshatologie".

Sesiunea a fost prezidată de Dr. Orend van Leeuwen, membru al Bisericii reformate olandeze. Ea a fost deschisă cu un cuvînt al I. P. Sf. mitropolit Nicodim de Leningrad şi Ladoga. Din partea Bisericii noastre a prezentat un referat P. C. prof. I. Coman. Toţi cei ce au luat cuvîntul şi întreaga adunare au fost de acord că voia Domnului este ca creştinii să-şi exercite răspunderea în toate chestiunile care privesc binele omenirii. Intruparea Fiului lui Dumnezeu obligă pe creştini să-şi zidească gîndurile, viaţa personală şi socială pe temelia divină a iubirii şi păcii. De aici rezultă marea răspundere a creştinilor pentru pace, condiţie esenţială a vieţii omeneşti.

Creştinii nu pot sta nepăsători faţă de nici o acţiune, care duce la înrăutăţirea relaţiilor internaţionale. Acum ei sînt adînc neliniştiţi de situaţia din Asia sud-estică, unde conflictele locale pot uşor să se transforme în un război mondial. Creştinii trebuie să fie neliniştiţi în faţa asupririi sociale şi rasiale din unele părţi ale lumii şi în faţa încercării de a înăbuşi lupta popoarelor pentru libertate. In toate aceste probleme răspunderea creştină trebuie să se arate activă pentru binele popoarelor, pentru pace.

Participanţii la şedinţă au asistat la sfintele slujbe în mai multe biserici ortodoxe din Leningrad. Ei au vizitat Moscova şi Leningradul. După încheierea sesiunii s-au dat recepţii, una din partea d. W. A. Kurojedow, preşedinte al Comitetului pentru chestiunile Bisericii Ortodoxe Ruse de pe lîngă Consiliul de Miniştri al U.S., alta din partea I. P. Sf. mitropolit Nicodim de Leningrad şi Ladoga.

Şedinţa Comisiei Teologice a Conferinţei Creştine pentru Pace a reafirmat temeiurile teologice ale acţiunii creştine pentru pace şi o viaţă mai bună: întruparea Domnului obligă pe toţi creştinii să lucreze solidar, în spiritul iubirii, pentru înlăturarea primejdiei războiului şi discriminărilor rasiale, pentru libertatea şi bunăstarea popoarelor, pentru pace.

I. T.

Sf. Euharistie şi unitatea creştină

Sf. Euharistie este atît o Taină cît şi un simbol al unităţii creştine. Căci cea dintîi Taină ne încorporează în Trupul tainic al Domnului: Biserica, iar cea de-a doua hrăneşte şi desăvîrşeşte această încorporare — întărită prin Sf. Taină a Mirungerii cu darurile Sf. Duh — prin împărtăşirea cu Trupul şi Sîngele Domnului.

Prin această împărtăşire sfîntă toţi credincioşii creştini se fac părtaşi ai aceleiaşi vieţi dumnezeieşti, ei fiind mădulare ale Bisericii, care este continuarea şi plinătatea Domnului nostru Iisus Hristos (I Cor. 10, 15—17).

Ca Taină a împăcării şi a unirii cu Domnul nostru Iisus Hristos, prin care se comunică din plin puterea mai presus de fire a dumnezeiescului Har, Sf. Euharistie îi împacă între ei şi îi leagă pe credincioşii creştini cu această putere harică, care îi cuprinde în torentul ei pe toţi cei ce se împărtăşesc cu vrednicie şi-i face pe aceştia să fie una, după cum unul este şi Domnul Iisus Hristos, cu care se împacă şi se unesc.

Prin faptul că — datorită Sf. Euharistii — Domnul nostru Iisus Hristos petrece în noi şi noi petrecem în El (I Ioan 2, 6. 8) se înfăptuieşte o unitate deplină între Domnul Hristos şi credinciosul creştin, care prin El se uneşte cu Dumnezeu-Tatăl în Sf. Duh. Acesta este rodul mai de seamă al Sf. Euharistii. Prin împărtăşirea (după cuviinţă) frecventă cu Domnul Hristos în această Sf. Taină, noi primim puteri, mulţumită cărora se înnoieşte întreaga noastră viaţă — şi prin faptul acesta — se adînceşte pînă la plinătate unirea noastră cu Mîntuitorul.

Ca Taină a unităţii creştine, Sf. Euharistie îi împărtăşeşte pe cei care o primesc cu vrednicie cu puterea de a simţi şi de a trăi sentimentul unităţii reale. Căci toţi cei ce se cuminecă cu vrednicie se încheagă ca într-un singur trup, temeluind şi zidind această unitate nu numai în chip religios-haric, ci şi în chip moral şi social. Aşa se ajunge la o mare familie creştină, străbătută de duhul unităţii.

Totodată, Sf. Euharistie mijloceşte sentimentul solidarităţii cu toţi cei ce sînt mîntuiţi prin lucrarea Domnului nostru Iisus Hristos cu care se unesc, cu toţi oamenii, cu care se simt închegînd a unitate prin mijlocirea Domnului Hristos şi prin împărtăşirea de roadele lucrării Sale de mîntuire. Cu atît mai vîrtos, cu cît Sf. Euharistie exprimă şi în mod simbolic unitatea creştină, unitatea întregii creştinătăţi, pe care ne-o putem înfăţişa în chipul unei adunări ecumenice, în mijlocul căreia tronează Domnul Iisus Hristos.

Roadele Sf. Euharistii, ca Taină a unităţii creştine, se produc şi se vădesc mai întîi în comunităţile creştine locale prin împărtăşirea tuturor credincioşilor din acelaşi Sf. Potir. Şi cum împărtăşirea din acelaşi Sf. Potir, în sînul unei comunităţi locale este acelaşi lucru cu împărtăşirea din cuprinsul tuturor comunităţilor creştine din întreaga Biserică, rezultă că actul împărtăşirii constituie — în mod real şi văzut — o manifestare a unităţii creştine.

Că aceasta este semnificaţia şi modul fundamental al Sf. Taine a Euharistiei, este un fapt pe care Sf. Părinţi îl exprimă cu convingere. De pildă, frumoasa rugăciune din Didahii cere, între altele, următorul lucru: „Precum această pîine era împrăştiată (ca grîu) ... şi fiind adunată, a devenit una, aşa să se adune Biserica Ta, de la marginile pămîntul în împărăţia Ta!". Pe de altă parte, Fer. Augustin — talmăcind cu însufleţire afirmaţia paulină de la I Cor. 10, 17: „Un trup sîntem şi noi cei mulţi, căci toţi ne împărtăşim dintr-o (singură) pîine" — subliniază: „O singură pîine"; şi ce este această pîine unică? Un singur trup (făcut) din multe grăunţe. Gîndiţi-vă că pîinea nu se face cu un singur bob, ci cu multe... Cît despre Potir..., Apostolul învaţă destul de limpede... Amintiţi-vă cum se face vinul. Multe boabe atîrnă de un ciorchine, dar mustul din boabe se contopeşte în unitate. In acest fel, Domnul ne-a înfăţişat pe noi înşine în El, a voit ca noi să-I aparţinem şi a consfinţit pe altarul Său Taina păcii voastre şi a unităţii noastre".

Prin unitatea realizată în sînul comunităţii locale, Sf. Euharistie îşi răsfrînge roadele sale asupra întregii Biserici. Căci toate mădularele care alcătuiesc Biserica, prin faptul că se află într-o unitate de nedespărţit al cărei izvor de viaţă este Sf. Duh cu lucrarea Sa — sînt închegate nu numai într-o unitate locală, ci tocmai prin aceasta se află şi într-o unire cu întreaga Biserica. De unde rezultă limpede faptul că cine se află în comuniune, adică în împărtăşire euharistică, cu un preot, cu un episcop ori cu o parohie, se află în comuniune cu Biserica întreagă şi — în consecinţă — întăreşte unitatea întregului corp al creştinătăţii.

(Continuare în pag. 2)

Manuscrisele unui preot-copist din Ardeal

In inventarul bibliotecii parohiale din Ighiel — sat așezat la vreo 14 km nord-vest de Alba Iulia, la poalele Apusenilor —, figurează și un vechi manuscris bisericesc. De fapt el e o piesă în modestul muzeu parohial înființat de înaintașul meu în acea parohie, fie iertatul preot Aurel Velea.

Nefiind nicăieri notată proveniența în Ighiel a acestui manuscris, înseamnă că el se află între cărțile parohiei de mulți ani.

Acest manuscris venea spre Ighiel din partea Bradului (Brad-Deva), căci la 1672 îl cumpăra și îl dona popii „Mihăil" din București (Brad) Nistor Magda din Brotuna (Vața-Criș), „în pomana me și a frăției mele, amin", cum citim în frumos-scrisele rînduri de donație.

De la popa „Mihăil" din București manuscrisul trecea foarte curînd la Ampoița (circa 10 km de Alba Iulia, către Zlatna), fiindcă la 1684 el e cumpărat de la popa Ion din Ampoița de diacul „ot silo Ighiiu Ion" (din satul Ighiiu Ion), „dirипt 2 florinți".

Probabil pe la 1692 (cînd, fără pomenire de vreun nume, e notată o nouă mișcare a manuscrisului), îl va fi cumpărat cineva din Ighiel, unde a și rămas, iată, vreo 270 de ani.

Manuscrisul avînd azi 266 pagini de 19,2 cm×16 cm e legat în table de lemn acoperite cu piele și a fost folosit vreme îndelungată la slujbe, căci multe din foile lui sînt picate de ceară.

El a fost copiat de „popa Mihaiu" (altul decît popa „Mihăil" din București), care a trăit probabil tot undeva prin regiunea Bradului, poate mai spre nord.

Știm să popa Mihaiu a copiat partea cea mare din acest manuscris (anume 236 pagini din cîte are azi manuscrisul), pentru că în biblioteca mitropolitană din Sibiu se mai află încă și alte manuscrise de-ale lui: Nouă octoihuri mici, nu chiar întregi, și slujba patimilor din Joia Mare (mai pe scurt). Ori, formatul acestor manuscrise, hîrtia, scrisul, limba lor, arată limpede că toate acestea — în total 761 de pagini — le-am moștenit de la popa Mihaiu. El nu s-a semnat cu numele pe toate acestea decît o singură dată, la sfîrșitul slujbei patimilor, pe care, după însemnarea lui, aflăm că a copiat-o în anul 1647 — deci acum 318 ani.

In manuscrisul din Ighiel avem de la acest harnic preot-copist un fragment din slujba cununiei (după cel dintîi molitvelnic tipărit în românește, cel al diaconului Coresi, la Brașov, în 1564) și de asemeni un incomplet octoih mic.

Cu privire la fragmentul de cununie din acest manuscris trebuie să spunem că el aduce, cît poate mai mult, către rînduiala ortodoxă, cununia din Molitvelnicul lui Coresi, tipărit sub înriurirea calvinilor ce voiau atunci să ne cîștige la legea calvină.

Au fost atunci vremuri de mari frămîntări pentru Biserica ardeleană.

Manuscrisul din Ighiel mai conține — într-un scris ce nu-i aparține popii Mihaiu — o parte dintr-un fel de apocalips nebiblic (din pseudo-apocalipsul lui Ioan Bogoslovul) și cîteva frînturi de rugăciuni, mai ales de la sfințirea cea mare, de la Bobotează, a apei.

Cît despre octoihurile mici ale popii Mihaiu, ele cuprind firește aceleași cîntări ale celor 8 glasuri ce se cîntă și astăzi, la vecerniile de sîmbătă seara și la utreniile Duminicilor.

Foarte interesant e graiul acestor scrieri vechi, care, prin osteneala unor astfel de preoți-copiști, contribuiau cu măsură plină, la dezvoltarea limbii noastre, în general.

Acești copiști scriau, în zile și nopți de migală, și răspîndeau aceste „cărți" pentru că tiparul nu ajunsese încă să împlinească toate cerințele de carte bisericească tipărită. Unele cărți bisericești în românește, chiar octoihul, de pildă, n-a ajuns să fie tipărit decît tîrziu și, bine înțeles, nu în număr mare după cît s-ar fi cerut. De altminteri, în multe biserici se slujea încă în limba slavonă.

Cu popa Mihaiu, la anul 1647, sîntem într-un moment în care procesul de introducere a limbii române în slujbele bisericești era larg hotărît, mai ales pentru Ardeal.

Redăm mai jos cîteva cîntări din octoihurile popii Mihaiu, care, deși, cum am spus, sînt aceleași cu cele de azi, prin vechimea graiului au într-însele o adîncă evlavie și o trainică frumusețe. E ca și cum prin popa Mihaiu am sta de vorbă și am simți toată credința strămoșilor noștri de acum peste 300 de ani.

Cîntările pe care le reproducem aci le luăm în ordinea glasurilor. (Cuvintele „vecernie" sau „utrenie" pe care le punem în paranteză după stihirile reproduse au totdeauna în vedere vecerniile de sîmbăta spre Duminica și utreniile de Duminica, ale glasurilor).

„Cu crucia ta deșertaș blăstemulu de pre lemnu, cu îngroparia ta omorăși țineaaria morții, și cu scularia ta luminaș rodurile omenești, dereptu aceia strigînd ție, dulce dătătoare Hr(i)stoase D(o)anume slava ta" (vecernie, glas 2).

„Lumînași toate făpturile, cu învierea Ta D(o)amne. Și raiulu iară deschiseș toate fățurile te lăuda, cîntări pretutindinilea aducu-ți" (vecernie, glas 3).

„Viață dătătoare, scularia ta D(o)amne, toată lummia luminaș și a ta zidire din putredire o chemaș, derept acia dim blăstemulu lui adam i-ai schimbat, cântăm în toate putearnice slava ta" (vecernie, glas 3; stihoavnă).

„Giceți întru limbi că D(o)mnulu imparățește. Cântați D(o)mnului cântece noao" (Utrenie, glas 3; prochimen).

„Maica ta Hr(i)stoase ceia ce fără sămînță te-au născutu și vergură după naștere fu neputredă. aceasta-ți aducem în rugă Desputtoare în multu m(i)l(o)stive greșia(le)loru iertare ne dăruiește pururia strigăm cu credință, bucură-te adeverită vistiariulu vieție(i) (Glas 4, fericiri).

„Tatălu și Fiulu cu cuvente să i mărime și D(u)hului sfîntu să grăiim, troiță sf.(ă)ntă ispășește sufletele noastre" (Utrenie, glas 6, fericiri).

„O de tine bucură-se preabucurată toate fapturile, săboarăle înge-(re)ști și rodulu omenescă. O sf(i)nțită be(se)recă raiu cuvântat. lauda fecioareloru.

„Adecă acmu ce e mai bine și mai frumos ce să lăcuiască frații împreună, acestora au făgăduitu D(o)mnulu viața veaciloru" (Utrenie, glas 8; antifon).

„Ascultă adame și te bucură evvo. că v-ați dezbrăcat nainte amîndoi și cu prilăștitură luo voi prădătoriulu. ce cu chinulu lui H(risto)s deșertă-se" (Glas 8, fericiri).

„Că au luat D(o)mnulu mieu Mariia dzise. la mormîntu curse Simonu Pătru și altu ucenic a lui H(risto)s ce-l iubia. curseră îmbi=(amîndoi, ambii, n.n.) și aflară veșmentele de înlontru înseș dzăcând la cap ce era lepedeui însuș dereptu acia iară, tăcură. pănă pre H(risto)s vădzură" (Svetilna 7-a).

„Adecă întunearecu e, și e de demăniață. ce la mormîntu stai Marie multu întunearecu ai la mentia ta-de întrebi unde ieste pus I(isu)s. ce vedzi cum curseră ucenicii, cum cu veșmentele și cu lepedeulu învieria, aflară. și pomeniră ce ieste scris de aceastia. cu ei și printru ei, și noi creadem și cântăm ție, dătătoriulu vieției Hr(i)stoase" (Stihira Evangheliei a 7-a a învierii).

Pătruns odată în farmecul acestui străvechi grai bisericesc de o cuceritoare naturalețe și prospețime, uiți de oboseala pe care o întîmpini, în chip firesc, în parcurgerea unor astfel de texte vechi, știut fiind că adeseori astfel de texte, ca și acestea ale popii Mihaiu, sînt scrise fără nici o pauză între cuvinte.

Iar pentru că am reprodus aci numai cîntări din octoih, carte în serviciul stranei, de încheiere, reproducem deasemeni pentru cei de la stranele bisericilor noastre — dar, de fapt pentru noi toți cei din slujba Domnului—, un îndemn scris de popa Mihaiu între sedalnele glas. 8 (la utrenie) pe mss. din Ighiel, p. 205: „Să stea în talpe să nu se radzeme, pănă va cânta".

E asta și porunca unui respect străbun pentru slujba Domnului pe care o slujim.

Pr. Ioan Turcu

Sf. Euharistie și unitatea creștină

(Continuare din pag. 1)

Nu trebuie să scăpăm, însă, din vedere faptul că tot de aici rezultă încă un alt adevăr de mare însemnătate practică, și anume: cine nu este în comuniune cu biserica locală sau cu o oarecare comunitate a Bisericii, acela este în afara comuniunii cu Biserica întreagă. Ceea ce înseamnă că cel ce se exclude — printr-o atitudine creștină care atrage după sine excomunicarea — din comuniunea locală, se exclude totodată din sînul Bisericii întregi. De asemenea, mai rezultă indirect că dezbinarea, pe care o produce un credincios creștin în sînul comunității sale locale, se răsfrînge asupra întregii Biserici. asupra întregului corp de credincioși creștini.

Unindu-ne cu Domnul Hristos în Sf. Taină a Euharistiei, ne facem părtași de dragostea pe care El o are față de toți oamenii. Dar ca părtași ai dragostei depline a lui Hristos, trebuie să împărtășim și noi — din parte-ne — semenilor noștri — dragoste. Cu atît mai vîrtos, cu cît prin frecventa împărtășire după vrednicie cu Trupul și Sîngele Domnului, în Sf. Euharistie, se înmulțește necontenit puterea noastră de slujire a semenilor. De unde rezultă că uniți în Domnul nostru Iisus Hristos și înnoiți mereu prin El, noi putem aduce o contribuție mai rodnică la înfăptuirea în lume a tot ceea ce este lucru bun și folositor omenirii.

In rugăciunea de după sfințirea darurilor, Sf. Vasile cel Mare, și împreună cu el toți slujitorii ortodocși — roagă pe Dumnezeu să înceteze dezbinările dintre Biserici. Ceea ce este un fapt cu un adînc înțeles: de aici reiese clar că Trupul și Sîngele Domnului se dau — în Sf. Taină a Euharistiei — și în acest scop: al restaurării unității creștine. Acest scop se împlinește prin iubire.

De iubire atîrnă bucuria vieții și fericirea oamenilor. Căci „iubirea este legătura desăvîrșirii" (Col. 3, 14). De aceea, a face din iubire puntea de legătură dintre toți creștinii, dintre toți oamenii, dintre toate popoarele, este cel mai bineplăcut lui Dumnezeu chip de a răspunde la dragostea pe care ne-o împărtășește din plin Fiul Său în Sf. Taină a Euharistiei. Căci aceasta înseamnă împlinirea celei mai mari porunci a Domnului: „Iubiți-vă unul pe altul, cum v-am iubit și Eu pe voi... Aceasta vă poruncesc, să vă iubiți unul pe altul" (Ioan 15, 12. 17).

C. Sîrbu

Partea cea bună

Parcă îl vedem pe Mîntuitorul, străbătînd Ierihonul. Din cauza mulțimii însă și a staturii sale mici, Zaheu vameșul nu putea să-l vadă. Se urcă într-un pom. Cînd Iisus trece prin dreptul lui îi strigă: „Zaheu, grăbește-te și dă-te jos, căci astăzi, trebuie să rămîn în casa ta" (Lc. 19, 5). Urmează intrarea Mîntuitorului în casa lui Zaheu, la care toți murmurau „că a intrat să poposească la un om păcătos". In timpul acesta, Zaheu mărturisea Mîntuitorului: „Iată jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva întorc împă-

trit", la care Iisus spune: „Astăzi s-a făcut mîntuirea casei acesteia" (Lc. 19, 9).

Observăm aci. două atitudini: Una a Mîntuitorului, care avînd în vedere dorința vameșului Zaheu de a-l vedea, intră la el, unde mai iese la iveală altă parte bună: smerenia, sinceritatea și dorința mare de mîntuire a acestuia. A doua atitudine este a celorlalți, care avînd în vedere purtarea vameșilor în general și poate a lui Zaheu din trecut, vedeau în el un om atît de rău, de păcătos, încît și cel care intra să poposească la el în casă, era socotit păcătos, om rău.

Să observăm atitudinea Mîntuitorului și în alte împrejurări.

1. La fîntîna lui Iacob, Iisus Hristos stă de vorbă cu samarineanca, spre marea mirare a ucenicilor, pentru ca apoi că iasă la iveală dorința de mîntuire a acesteia, încît pe dată și pînă la moarte devine ucenică a Mîntuitorului: „Și mulți dintre samarinenii din acel oraș au crezut într-însul pentru cuvîntul femeii" (In. 4, 39). De altfel samarinenilor, cu care iudeii erau în ceartă și pe care îi acuzau de tot felul de păcate, Iisus Hristos le dă un nume bun peste veacuri, prin pilda samarineanului milostiv, făcînd din cuvîntul samarinean, care pînă atunci era nume ponegrit, un cuvînt cu cel mai frumos cuprins: om milostiv, plin de milă, plin de iubire.

2. Femeia păcătoasă pe care cărturarii și fariseii o credeau vrednică numai de moarte, prin atitudinea de bunătate și iertare pe care i-o dă Mîntuitorul, devine întîi rîvnitoare a credinței și apoi ucenică a Lui, dovedindu-se și prin aceasta, că El a venit ca lumea „să aibă viață și încă din belșug" (In. 10, 10).

3. Chiar fariseilor și celor care pentru multele lor păcate și patimi sînt mustrați cu asprime, mai ales în cap. 23 de la Matei, Mîntuitorul le găsește totuși și unele părți bune: „Deci toate cîte vă vor zice vouă faceți-le și păziți-le" (Mt. 23, 3).

4. In cei care l-au răstignit, Mîntuitorul nu vede numai răutate, ci și bunătate, pe care împrejurările, neștiința lor au înăbușit-o: „Iartă-le lor că nu știu ce fac", se roagă El pentru aceștia. Prin aceste cuvinte, Iisus vede în toți aceștia, nu niște oameni, care fac rău din răutate, ci pentru că nu știu ce fac, căci dacă ar ști nu ar face acest rău. De altfel, cîți dintre aceștia nu vor fi făcînd parte dintre cei 3.000 și apoi 5.000, care s-au botezat în zilele Cincizecimii, cînd va fi ieșit la iveală ce va fi fost bun din ei!

5. In Evanghelia de la Luca, cap. 10, Marta acuză pe Maria că n-o ajută, rugînd pe Mîntuitorul s-o sfătuiască s-o ajute în muncă. Sigur că Marta se aștepta și la o laudă din partea Mîntuitorului: că ea a pregătit toată masa și la o mustrare a Mariei, care în loc să facă la fel, a stat numai, ascultînd pe Mîntuitorul. Ea va fi rămas surprinsă de răspunsul Mîntuitorului, care laudă hărnicia Martei, dar scoate la iveală și „partea cea bună" a Mariei și deci n-o înfruntă, cum ar fi dorit Marta.

Din toate aceste exemple, am văzut cum Mîntuitorul caută să facă în așa fel, încît să dezvolte „partea cea bună", ca la un moment dat, această parte bună să înlocuiască păcatul sau patima rea. In cazul vameșului Zaheu, partea cea bună din el: dorința de mîntuire, smerenia, sinceritatea, dărnicia, avea să înlocuiască dorința de parvenire pe căi necinstite, înșelăciunea, zgîrcenia, slăbiciuni de pînă atunci.

„Dumnezeu vrea ca toți oamenii să se mîntuiască și să vină la cunoștința adevărului" (I Tim. 2, 4), spune Sfînta Scriptură. Asta înseamnă că fiecare are în el o sămînță de bunătate, care să-l facă vrednic de mîntuire, căci fără aceasta nu s-ar putea mîntui. Deci fiecare dintre noi are o virtute, un talent, o vocație, sau altceva, cu care poate face bine semenului și cu care poate fi de folos lui, familiei sale, sau în general societății din care face parte.

Ne ajutăm de cînd ne-am pomenit unii cu alții, ne bucurăm împreună. Dar cînd vorbim unul cu altul vorbim pe celălalt de rău. De ce? Pentru că acest „celălalt" a făcut o greșală, sau numai a spus cineva că a făcut și de atunci vedem în el un om rău și de aceea îl ocolim, îl nesocotim. Cînd e vorba însă, să apreciezi o faptă bună a sa, un talent, o virtute, pe aceea nu vrei s-o vezi, nu vrei s-o iei ca exemplu pentru tine, sau s-o dai ca pildă pentru semenul tău.

Este adevărat că bunătății nu i se răspunde totdeauna cu bunătate, iubirii cu iubire. Iubirea însă acceptă jertfa pentru binele semenului. Această jertfă a iubirii, cîte roade a dat peste veacuri? Chiar și momentan a dat la iveală anumite virtuți ascunse, anumite regrete, care au schimbat viața unor oameni dintr-odată: „Iar sutașul văzînd cele ce s-au făcut a mărit pe Dumnezeu și a zis: Cu adevărat omul acesta drept a fost. Și toată mulțimea care venise la această priveliște și văzuse cele întîmplate s-a întors acasă, bătîndu-se în piept" (Lc. 23, 47—48).

In relațiile dintre noi, să ne privim, să ne purtăm unii cu alții cum a privit și s-a purtat Mîntuitorul. Și așa va ieși la iveală din fiecare partea cea bună, care dezvoltată, va face ca lumea să aibă pace și viață și încă din belșug (In. 10, 10).

Pr. Ioan Graure

Înălțarea Domnului

Despre Înălțarea Domnului la cer vorbesc sfinții evangheliști Marcu și Luca. Cel care dă amănunte mai multe este Sf. Luca, în capitolul întîi din Faptele Apostolilor. De acolo vedem că Mîntuitorul a mai stat pe pămînt, după Inviere, încă 40 de zile, ca să-i încredințeze pe ucenici despre învierea Sa și să le dea ultimele învățături despre împărăția Sa. In ce privește învățăturile, le spusese înainte de patima Sa: „Mai am multe să vă spun, dar nu le puteți purta acum" (In. 18).

Invierea Domnului era un fapt atît de extraordinar, mai ales în urma umilirilor, la care se lăsase Domnul supus, pe Golgota, că Apostolilor li s-a părut vestea adusă de femeile mironosițe ca o „aiurare", deși fuseseră martori la învierea lui Lazăr și văzuseră înviat pe fiul văduvei din Nain și pe fiica lui Iair, și deși în mai multe rînduri, Mîntuitorul le prevestise patima, moartea și învierea Sa.

Golgota fusese însă parcă un burete, care le șterse din minte toate aceste fapte și cuvinte. De aceea la prima arătare, după Inviere, Domnul îi mustră *„pentru împietrirea inimii, că pe cei ce l-au văzut înviat, nu i-au crezut"* (Marcu 16, 14).

Celor doi călători, Luca și Cleopa, pe drumul spre Emaus, tot mustrare le face, Iisus, călătorul necunoscut, cînd le zice: „O, nepricepuților și zăbavnici cu inima a crede toate cele ce au grăit prorocii! Nu trebuia oare Hristos să pătimească acestea și să între întru slava sa? Și începînd de la Moise și de la toți prorocii, le-a tîlcuit cele scrise pentru el în toate scripturile" (Lc. 24, 25—27).

La prima arătare, după Inviere, în camera în care stăteau cu ușile încuiate, de frica iudeilor, ucenicii s-au spăimîntat și s-au tulburat, și fiindcă li se părea că văd duh, Mîntuitorul le-a arătat mîinile și picioarele și coasta sa și le-a spus: *„pipăiți-mă și vedeți, că duhul nu are carne și oase, cum vedeți că am Eu"* (Lc. 24, 39).

Le-a cerut apoi ceva de mîncare și ei i-au dat o bucată de pește fript și dintr-un fagur de miere *„și luînd a mîncat înaintea lor"* .

După aceea le-a spus:

„Acestea vi le-am grăit Eu, cînd eram cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în legea lui Moise și în proroci și în Psalmi. Atunci le-a deschis lor mintea, ca să înțeleagă scripturile" (Lc. 24, 44, 45).

Tot pentru încredințarea învierii Sale, a făcut și minuni ca aceea a pescuirii minunate, de la marea Tiberiadei, cînd ucenicii la cuvîntul Mîntuitorului, au aruncat mreaja și au prins 153 de pești mari. Iar cînd au ieșit pe uscat, au văzut pîine și jăratec întins și pe jăratec pește. Iisus le-a zis: *„Veniți de prînziți"*. Și nimenea din ucenici nu îndrăznea să-L întrebe: *„Cine ești Tu?, știind că este Domnul"* (In. 21, 9—12).

După ce i-a încredințat pe ucenici de adevărul Invierii Sale, după ce le-a dat noi învățături despre împărăția Sa, atunci Domnul s-a despărțit de ei și s-a înălțat de pe pămînt la cer, întru slava Sa.

— Locul despărțirii este prea cunoscut de ucenici. Este în afară de Ierusalim, în Betania, pe muntele măslinilor.

— Ucenicii mai pun o ultimă întrebare, înregistrată de Sf. Luca, în Faptele Apostolilor:

„Doamne, oare în vremea aceasta vii să statornicești din nou împărăția lui Israil?".

Și Domnul le răspunde: „Nu-i treaba voastră să știți vremile sau soroacele, pe care Tatăl le-a hotărît prin puterea sa; ci veți primi putere cînd se va pogorî Duhul Sfînt peste voi, și-mi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeia și Samaria și pînă la marginea pămîntului" (Fapt. 1, 7. 8).

Iar de la cei doi îngeri care apar după Înălțare, aud aceste cuvinte:

„Acest Iisus, care s-a înălțat de la voi la cer, așa va veni, cum L-ați văzut mergînd la cer" (Fapt. 1, 11).

Și s-au întors la Ierusalim cu bucurie mare. O despărțire cu bucurie!

Ei s-au întors bucuroși, pentru că Iisus, cel înviat, s-a înălțat întru mărire dumnezeiască, dar și pentru cuvîntul îngerilor că Iisus va veni și pe lîngă aceasta, bucuria lor era alimentată și de făgăduința venirii Sf. Duh, care îi va lumina și îi va întări.

Deci ei nu trebuie să se ocupe de timpul cînd va veni Iisus, ci să lucreze în via Domnului.

De altfel nu putem fixa o dată cînd va veni Domnul, fiindcă nu ne dă voie textul sfînt al ultimelor sale cuvinte dinainte de înălțare.

Sf. Petru, care răspunde unor frămîntări pe tema sfîrșitului lumii, spune următoarele:

„Dar un lucru, iubiților, nu trebuie să vă fie ascuns, și anume, că la Domnul o zi e ca o mie de ani și o mie de ani ca o zi. Domnul nu întîrzie a împlini făgăduințele" (II Petru 3, 8). Deci este o mare greșală să fixăm data venirii Domnului. E sigur că va veni, dar cînd va veni nu știm.

Domnul nu întîrzie a împlini făgăduințele. ...Cum toată Scriptura s-a împlinit în legătură cu viața Sa pe pămînt, așa se va împlini și făgăduința îngerilor, la înălțare: *„Acest Iisus va veni"*, făgăduință pe care o mărturisim cu fiecare crez: *„Și iarăși va să vie să judece vii și morții"*.

Să nu ne pierdem, dar, vremea cu gîndul la timpul cînd va veni, ci să ne facem datoria în viața aceasta după voia Domnului, arzînd în candela vieții noastre în permanență untdelemnul faptelor bune, al iubirii și păcii. In felul acesta vom fi pururea pregătiți să-l primim pe Domnul, Cel ce răsplătește fiecăruia după faptele sale.

Pr. I. Sanda

Locul mîntuirii noastre

Mîntuirea nu atîrnă de locul unde ne aflăm, ci de împlinirea voii lui Dumnezeu. „Oriunde vei merge pe Dumnezeu să-l ai înaintea ta totdeauna", zicea Sfîntul Antonie cel Mare către un frate ce voia să știe prin ce ar putea el să-i placă lui Dumnezeu. Aceste cuvinte nu îndrumează către un loc oarecare de la care să aștepte cineva mîntuirea, ci arată o lucrare menită să fie împlinită „oriunde vei merge", deci în orice loc se află cel ce dorește să se mîntuiască.

Ucenicul cuviosului Daniil, nemulțumit pentru faptul că adeseori trebuie să petreacă, împreună cu părintele său, afară de chilia liniștită, a întrebat pe povățuitorul său: „Părinte, noi cînd ne vom mai liniști la chilie?". La această întrebare, cuviosul Daniil a răspuns: „Cine ia pe Dumnezeu de la noi? — Dumnezeu este și în chilie și afară de chilie".

Răspunsul dat de cuviosul Daniil aduce aminte de cuvintele Psalmistului, care, vorbind cu Dumnezeu, în rugăciune, zicea: „Unde mă voi duce de la Duhul Tău și de la fața Ta unde voi fugi? de mă voi sui în ceruri, acolo ești; de mă voi coborî în iad, și acolo ești? De voi zbura pe aripile zorilor și mă voi muta la marginile mării, și acolo mă va povățui mîna Ta și dreapta Ta mă va sprijini" (Ps. 138, 7—9).

La fel gîndea și sfîntul Apostol Pavel, care învață: „Vreau ca bărbații să se roage în tot locul" (I Tim. 2, 8).

Luminat de lumina cunoștinței de Dumnezeu, care strălucește în dumnezeiestile Scripturi, sfîntul Ioan Gură de Aur și-a format convingerea că „de vei avea mintea curată de patimile cele necuvioase, măcar și în tîrg de ai fi, sau in cale, sau și pe mare, ori în gazdă, sau oriunde ai fi, vei putea să te rogi lui Dumnezeu și să dobîndești cererea ta". Aceasta cu atît mai mult cu cît „nu de glas este trebuință, pe cît de gîndire; precum nici de întinderea mîinilor, ci de întinderea și osîrduirea sufletului; nici de starea trupului în vreun fel oarecare, ci de cuget. Pentru că, măcar afară de biserică de ai fi, strigă: „Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă!". „Deși nu miști buzele, dar strigă cu mintea, pentru că Dumnezeu ne aude chiar și cînd noi tăcem. Nu locul, ci ținta se caută. Oriunde ai fi, roagă-te".

Dar știut este că Domnul nostru Iisus Hristos a arătat drept cale ce duce la Viață, împlinirea poruncilor lui Dumnezeu (Matei 19, 17), și anume, a tuturor poruncilor (Matei 28, 20; Luca 17, 10). Prin urmare, cînd ne gîndim la locul mîntuirii noastre, noi trebuie să avem în vedere nu, simplu, putința de a ne ruga ci putința de a împlini în el toate poruncile lui Dumnezeu.

Sfîntul Ioan Gură de Aur, ca „Mare Dascăl și Ierarh", cum îl numește Biserica, scoate din rătăcire pe cei ce erau ispitiți a crede că mîntuirea ar fi cu putință numai trăind în locurile cele liniștite, departe de zarva și învălmășala pe care o prezintă viața de toate zilele. Către unii ca aceștia fiindu-i cuvîntul, sfîntul Ioan Gură de Aur zice așa: „In știință să ne fie cum că nu ne va mîntui pe noi locul, dacă nu vom face voia lui Dumnezeu, ci pe fiecare mintea cea cu bunăvoire către Dumnezeu (îl duce la mîntuire). Pentru că nu este ajutor din dregătoria cea cinstită, nici din locul cel sfînt, celui ce nu face porunca lui Dumnezeu. Deoarece care dregătorie este mai mare decît aceea a lui Adam, — nemuritor fiind acela? Sau ce loc este mai frumos decît raiul, din care a fost izgonit Adam, călcînd porunca lui Dumnezeu? Sau ce este mai de ocară decît gunoiul, în care șezînd, Iov a păzit poruncile lui Dumnezeu, și în rai s-a sălășluit? Iară Saul în împărăție fiind și în palate de mult preț, însă și viața aceasta a pierdut-o și nici pe cealaltă nu a cîștigat-o. Lot, în Sodoma (cea plină de fărădelege), făcînd poruncile lui Dumnezeu, s-a mîntuit și cunună cu sfinții a luat. Deci de va zice cineva că nu se poate mîntui în lume, avînd femeie și copii, unul ca acela cu nebunie se înșală pe sineși, că pretutindeni ne primește Dumnezeu ,dacă facem poruncile Lui. Pe cînd locul pe nimenea nu mîntuiește, nici nu osîndește; ci pe fiecare faptele sale sau îl osîndesc sau îl mîntuiesc".

La unele ca acestea gîndind, au înțeles iubitorii de Dumnezeu că nici Mîntuitorul nostru Iisus Hristos n-a arătat vreun loc oarecare ce ar asigura mîntuirea celor ce petrec acolo, ci a arătat doar calea mîntuirii, întru împlinirea poruncilor lui Dumnezeu, care cu putință este a le împlini omul în orice loc în această lume, căci mîntuirea nu este legată de locul petrecerii noastre, ci de însăși ființa noastră. Nu locul, ci creștinul împlinește poruncile. Nu locul îl sfințește pe om, ci omul sfințește locul.

Locul mîntuirii noastre este locul în care ne este dat să viețuim.

Cu gînduri ca acestea în minte, să căutăm fiecare ca, în locul în care ne găsim, să înmulțim rugăciunea și silința ca să împlinim voia lui Dumnezeu, să fim „făcători de pace", să căutăm binele tuturor ,să muncim cu drag și spor, fructificînd „talanții" pe care ni i-a dat Dumnezeu.

Ierodiaconul Teofil

Rugăciunile Sfinților

Sf. Liturghie și toate rugăciunile sau ierurgiile făcute de preot pentru credincioși se încheie cu această ultimă invocare: *„Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluiește-ne pre noi"*. Adică, ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne ierte pe noi, pentru rugăciunile Sfinților.

Despre buna mijlocire a sfinților și a drepților, pe lîngă Dumnezeu, sîntem încredințați din faptele relatate de Sf. Scriptură. Sfinții Apostoli se roagă pentru femeia cananiancă și Mîntuitorul vindecă pe fiica bolnavă a acesteia (Mt. 15, 23).

Sf. Fecioară spune Fiului său și Dumnezeului nostru, la nunta din Cana, că mesenii *„vin nu au"* și Mîntuitorul, la rugăciunea Maicii Sale, transformă apa-n vin. Sf. Iacob, vorbind despre Sf. Ilie, spune că „mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului" (Iacob 5, 16).

Intr-adevăr, Sf. Ilie, prin rugăciunea sa către Domnul, aduce belșug în casa văduvei din Sarepta, îi învie fiul mort, etc.

Sfinții se roagă neîncetat, așa cum îi sfătuiește Sfîntul Pavel pe creștinii din Tesalonic: „rugați-vă neîncetat" (I Tes. 5, 7) și cum lasă poruncă Mîntuitorul, cînd spune, în Evanghelie, apostolilor *„să se roage pururea"*.

Rugăciunea Sfinților este stăruitoare. Sf. Ilie se roagă de șapte ori pînă să vină ploaia. In rugăciunile noastre din biserică, îndeosebi la Sfînta Liturghie, auzim mereu repetîndu-se „iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm". In taina Sfîntului Maslu, rugăciunea „Părinte Sfinte" pentru sfințirea untdelemnului este zisă de șapte ori de către preoți. (Și rugăciunile Bisericii sînt făcute de Sfinți, practicate de ei și moștenite de noi, cu obîrșie apostolică, în frunte cu Sfînta Liturghie).

Rugăciunea Sfinților este făcută din toată inima, dintr-o inimă plină de dragoste fierbinte către Dumnezeu și către oameni. In Evanghelie, ne arată Mîntuitorul ce fel trebuie să fie dragostea pentru Dumnezeu: „Cine are poruncile mele și le păzește, acela este cel care mă iubește" (In. 14, 21). Sfinții au împlinit poruncile și L-au iubit pe Invățătorul lor, urmîndu-I pilda pînă la sacrificiul vieții lor. Unul dintre sfinți — Sfîntul Simeon Noul Teolog —, spune despre Sfinții dinaintea lui, că așa s-au apropiat de Dumnezeu, prin pilda vieții lor „că Dumnezeu vorbește cu ei ca cu niște prieteni ai Lui adevărați". (Rugăciunea VII-a pentru Sf. Impărtășanie).

In virtutea acestei prietenii cu Dumnezeu rugăciunile Sfinților sînt de folos pentru noi și după ce ei s-au pristăvit.

Cu sufletul ei viețuiesc în ceruri și se roagă pentru noi Domnului. Trupurile lor însă au rămas la temelia Bisericii lui Hristos, și pînă astăzi nici o jertfă liturgică nu se face, decît pe un altar cu sfinte moaște, pe care se află și antimisul cu o infimă parte din sfintele moaște.

Dar și cuvintele cu care ei s-au rugat lui Dumnezeu ne sînt moșteniri tot atît de sfinte și cu aceste cuvinte ne rugăm și noi azi și ținem la ele.

De aceea, pe lîngă rămășițele sfinte ale trupurilor lor, așezate pe altarele tuturor bisericilor, Sfînta Liturghie cu toate rugăciunile ei, ca și cîntările, cîntate de preoți și credincioși, sînt opera Sfinților. Cu cuvintele cu care Sfinții s-au rugat lui Dumnezeu și cu cîntările de laudă, pe care ei le-au cîntat, se roagă și proslăvesc pe Dumnezeu, credincioșii Bisericii noastre. Pentru că ne rugăm cu rugăciunile lor, de aceea îndrăznim să invocăm îndurarea bunului Dumnezeu să fim și noi auziți, cum Sfinții au fost totdeauna auziți, ca viața noastră și viața lumii întregi să se desfășoare în pace, dragoste, bucurie, cu belșug în cele sufletești și în cele de trebuință trupului.

De aceea toate ierurgiile le încheiem cu această scurtă și ultimă rugăciune: „Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisus Hristoase, Dumnezeul nostru, miluiește-ne pre noi".

Pr. I. Sanda

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 1 iunie 1965 Nr. 21—22

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Victorie şi pace

Implinirea a 20 de ani de la victoria asupra Germaniei fasciste a fost sărbătorită în toate ţările. Această sărbătoare a fost prilej de aducere aminte a eroismului popoarelor care au luptat pentru eliberarea de sub jugul fascist şi de angajament de luptă împotriva reînvierii forţelor agresive şi revanşarde şi pentru pace şi progres social. Poporul român şi-a sărbătorit eroii şi cu mîndrie a făcut bilanţul participării lui la lupta popoarelor împotriva fascismului, pentru libertate şi o viaţă nouă.

Insurecţia armată din 23 August 1944 a răsturnat regimul fascist şi a dat posibilitate României să se alăture forţelor coaliţiei antifasciste. De atunci înainte toate energiile au fost concentrate în direcţia participării active a poporului nostru la războiul de eliberare. Prin contribuţia lui economică şi militară la acest război, poporul nostru s-a situat la loc de cinste între popoarele ce au participat la lupta împotriva robiei fasciste. Participarea României a fost expresia hotărîrii poporului român de a elibera întreg teritoriul ţării de sub jugul fascist şi de a lupta pînă la capăt, pînă la victoria finală.

Indată după 23 August 1944 întreaga armată română a întors armele împotriva Germaniei hitleriste şi Ungariei hortyste. Insufleţite de un fierbinte patriotism, sprijinite de întregul popor, unităţile armate române au zdrobit în decurs de opt zile, trupele hitleriste din regiunile centrale, de sud, sud-est şi sud-vest ale României. Ostaşii noştri, împreună cu cei sovietici, au înfrînt rezistenţa disperată a armatelor hitleriste şi hortyste de pe rîurile Mureş şi Someş, din Munţii Apuseni, au nimicit trupele fasciste din Sf. Gheorghe, Odorhei, Tîrgu Mureş, zonele Cluj, Oradea şi alte localităţi. La 25 octombrie 1944 au fost eliberate oraşele Carei şi Satu Mare, prin aceasta eliberîndu-se întreg teritoriul patriei. In perioada 7 septembrie—25 octombrie 1944 armata română a luptat cu aproape 270.000 de oameni. Ziua de 25 octombrie — ziua eliberării depline a pămîntului ţării şi a poporului de sub jugul fascist — e sărbătorită de poporul nostru ca zi a Forţelor Armate ale R. P. Române.

Infrîngînd forţele fasciste pe teritoriul Ţării, armatele române au participat, cot la cot cu armatele sovietice, la luptele pentru zdrobirea armatelor fasciste din Ungaria şi Cehoslovacia. Ostaşii noştri s-au acoperit de glorie în luptele de la Debreţin, pe Tisa Mijlocie, în bătălia pentru Budapesta, şi în Cehoslovacia, pe culmile înzăpezite ale munţilor Tatra, Carpaţii Albi, pe rîurile Vah, Morava, Hron, în zonele Roznava, Banska Bys'rica, Banovce şi altele pînă aproape de Praga. Pentru faptele lor de eroism peste 300.000 de soldaţi, subofiţeri şi ofiţeri români au fost decoraţi cu ordine şi medalii române, sovietice şi cehoslovace. Peste 538.000 de soldaţi români au participat la luptele dintre 23 august 1944 şi jumătatea lunii mai 1945. Timp de 260 de zile armata română a parcurs 1.000 de km din Transilvania pînă în Boemia. Ea a eliberat peste 3.800 de localităţi, dintre care 53 oraşe. Pierderile s-au ridicat la aproape 170.000 de oameni. Amintirea celor căzuţi, ca şi a tuturor luptătorilor români şi sovietici, rămîne veşnic înscrisă în inima poporului nostru.

Participarea noastră la războiul antifascist a întărit prietenia dintre poporul român şi popoarele sovietice. Sîngele vărsat pentru eliberarea Ungariei şi Cehoslovaciei e o temelie nouă la prietenia dintre poporul român şi popoarele maghiar şi cehoslovace. Acestor sentimente de prietenie li s-a dat glas la festivităţile organizate în U.R.S.S., Cehoslovacia şi Ungaria şi în ţara noastră cu ocazia aniversării la 9 mai a 20 de ani de la victoria asupra Germaniei hitleriste. Pretutindeni, unde odihnesc trupurile eroilor români căzuţi pentru libertate, în Cehoslovacia şi Ungaria, cimitirele sînt îngrijite cu drag de populaţie şi s-au ridicat monumente în cinstea lor, unde amintirea lor stăruie ca o candelă nestinsă. Astfel, armata română înscrie o pagină de glorie în cartea de aur a luptei popoarelor pentru libertate şi a tradiţiilor istorice de luptă a poporului român pentru independenţă şi unitatea patriei.

După 20 de ani ţara noastră este o ţară industrial-agrară avansată. Prin munca entuziastă a poporului, sub călăuzirea conducătorilor înţelepţi, ea a păşit şi păşeşte din treaptă în treaptă spre o viaţă din ce în ce mai îmbelşugată şi mai luminată. Ea străluceşte cu putere între celelalte ţări ale lumii. Popor al construcţiei paşnice, poporul român militează — alături de popoarele socialiste, de forţele păcii de pretutindeni — pentru pace şi prietenie între popoare. Promovînd relaţii, bazate pe principiile coexistenţei paşnice — principiile independenţei naţionale, suveranităţii, libertăţii, egalităţii şi avantajului reciproc — ţara noastră întreţine legături comerciale şi culturale cu peste 100 de ţări de diferite orînduiri social-politice. Ea este un factor activ în lupta pentru zădărnicirea uneltirilor cercurilor agresive şi revanşarde, care vor să întoarcă istoria înapoi, şi pentru dezarmare şi pace.

Ne este dragă patria noastră, eliberată prin jertfa celor mai buni fii ai poporului şi înălţată pe culmi de cultură şi civilizaţie prin munca entuziastă a tuturor. Uniţi în acelaş crez şi în aceeaşi muncă pentru propăşirea poporului şi înflorirea patriei, români şi cetăţeni de diferite naţionalităţi, ca şi slujitorii şi credincioşii ortodocşi şi ai celorlalte culte, cinstim memoria celor ce au luptat şi s-au jertfit, sîntem gata să apărăm libertatea patriei noastre şi cuceririle poporului, să aducem contribuţia noastră la biruinţa păcii în lume.

R.

Făcătorii de pace

In vremea noastră, cînd toate popoarele doresc pacea şi se străduiesc pentru pace, a fi „luptător pentru pace" e un titlu de cinste. Aceasta pentru că lupta se dă pentru cel mai de preţ bun al omenirii: pacea, şi pentru că în lupta împotriva aţiţătorilor la război se cere stăruinţă, vigilenţă, însufleţire şi răbdare. In ţările din Apus adeseori luptătorii pentru pace sînt prigoniţi, chiar condamnaţi. Ei dovedesc curajul de a înfrunta cercurile agresive şi de a mobiliza masele pentru a impune guvernelor soluţionarea problemelor internaţionale prin tratative, nu prin război. Toate acestea explică preţuirea ce o acordă popoarele luptei pentru pace şi cinstea ce se dă luptătorilor pentru pace. Numele marilor personalităţi, angajate în lupta pentru pace, ca şi ale organizaţiilor care acţionează pentru pace, sînt rostite în toată lumea cu respect şi dragoste.

Creştinii de pretutindeni sînt alături de lupta popoarelor pentru pace, sprijinesc această luptă şi cinstesc pe luptătorii proeminenţi pentru pace. Ceea ce este însă însemnat pentru creştinul luptător pentru pace este faptul că nu numai popoarele, nu numai oamenii, preţuiesc pe luptătorii păcii, ci Dumnezeu însuşi le-a dat un titlu de cinste deosebită. Astfel, Mîntuitorul spune: „Fericiţi făcătorii de pace că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema" (Mt. 5. 7). Ce cinste mai mare poate dori un creştin decît aceea de a fi numit „fiu al lui Dumnezeu", după asemănarea lui Iisus Hristos? De ce această cinste? Pentru că Unul Născut Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, a venit în lume ca să facă

(Continuare în pag. 2)

FĂCĂTORII DE PACE

(Continuare din pag. 1)

pace prin jertfa Sa între noi şi Dumnezeu, între om şi om, între popoare. El este deci, făcător de pace. Pe el îl avem pildă în lupta pentru pace pînă al jertfă. In lupta pentru pace noi păşim pe urmele lui Hristos, căutăm să ne asemănăm Lui. „Priviţi la Mine că sînt blînd şi smerit cu inima" — zice Mîntuitorul. Sau: „Să vă iubiţi unul pe altul aşa cum v-am iubit eu pe voi". Deci, El ne cheamă să fim ca El: plini de iubire, de blîndeţe şi smerenie. Iar cel ce iubeşte acela este şi făcător de pace, acela alungă vrajba şi instaurează pacea. Aşa cum Iisus Hristos din dragoste a făcut pace, aşa şi noi din dragoste să aducem pace. Aceasta înseamnă că nu e destul să dorim pacea, sau să ne rugăm pentru pace, ci e nevoie ca necontenit să şi acţionăm pentru pace. Aşa cum cînd fratele tău s-a supărat pe tine, cauţi să faci pace între tine şi el, aşa cum cînd doi cunoscuţi sînt în ceartă unul cu altul mergi şi cauţi să-i împaci, tot aşa se cuvine ca creştinii să sprijinească pe toţi aceia care se străduiesc să fie pace între popoare, să se stabilească o pace trainică pe toată suprafaţa pămîntului. Forţele unite ale păcii au întărit prietenia dintre popoare şi au zădărnicit uneltirile cercurilor războinice. Aceste forţe unite sînt în stare să înlăture norii ameninţători ai războiului şi să impună pacea. Ele reacţionează îndată ce pacea e tulburată în orice parte a lumii (Vietnam, Republica Dominicană, Cipru, Congo, etc.) împiedecînd astfel primejdia unui război. E nevoie de vigilenţă necontenită pentru a demasca pe aţîţătorii la război şi a feri omenirea de noi suferinţe. Creştinii, deci, sînt mereu alături de forţele păcii şi iau atitudine hotărîtă pentru pace. In felul acesta ei sînt cu adevărat „făcători de pace" şi vor merita cinstea de a fi numiţi „fii ai lui Dumnezeu", următori ai lui Iisus Hristos, Domnul păcii.

M.

Mitropoliţii Teodosie şi Antim

La 1668 fu ales mitropolit al Ungrovlahiei Teodosie Veştemeanul, ardelean de origine (din satul Veştem, lîngă Sibiu). El intrase de tînăr în mănăstirea Cozia, unde primise cinul călugăresc. Înfiinţînd Antonie Vodă din Popeşti la 1670 o şcoală românească în Cîmpulung, o puse prin hrisov domnesc sub îngrijirea mitropolitului Teodosie. Şi păstorirea lui Teodosie, ca mitropolit a fost zbuciumată şi întreruptă din cauze politice, ca şi a lui Sava Brancovici în Ardeal şi a lui Dosoftei în Moldova. De la 1672—1678 Teodosie fu surghiunit la mănăstirea Tismana şi înlocuit cu mitropolitul Dionisie. Dar ajungînd Şerban Cantacuzino în scaunul domniei (1678), a reparat nedreptatea ce se făcuse lui Teodosie şi l-a aşezat iarăşi în scaunul mitropoliei în care a şi rămas apoi netulburat pînă la moartea sa (1708). E îngropat lîngă altarul mitropoliei din Bucureşti.

In timpul acesta s-au tipărit cărţi bisericeşti în limba română, dintre care vom aminti Evanghelia (1682) şi Apostolul, tipărite amîndouă cu cheltuiala Principelui Şerban Cantacuzino, care trimise multe exemplare din aceste cărţi în dar şi pe la bisericile din Ardeal. Iar la 1688 a apărut în traducere românească întreaga Biblie, tipărită la Bucureşti. La traducerea Bibliei de la Bucureşti au lucrat mai mulţi inşi, ca arhiereul grec Gherman de Nisa, care ştia bine românește, episcopul Mitrofan, fraţii Radu şi Şerban Greceanu, vestiţi cărturari ai timpului şi învăţatul cronicar Constantin Stolnicul Cantacuzino, care studiase în Italia, la Padova. Însemnătatea acestei lucrări stă în faptul că dă pentru întîia oară întreaga Biblie în limba română. Inainte cu 40 de ani apăruse în Alba Iulia (Bălgrad) numai Noul Testament, sub îngrijirea mitropolitului Simion Ştefan, urmaşul lui Ilie Iorest. Tălmăcitorii Bibliei din Bucureşti şi-au dat silinţa să îmbrace cuvîntul lui Dumnezeu într-un grai, pe care să-l poată înţelege românii din orice ţară, „căci toţi românii dintr-o fîntînă cură", adică se trag din una şi aceeaşi obîrşie. „Insă Români se înţeleg nu numai aceştia de aici (din Ţara Românească), ci şi cei din Ardeal, cari încă şi mai neaoşi sînt". Însemnătatea Bibliei de la Bucureşti, ca şi a Noului Testament de la Bălgrad, este foarte mare din punctul de vedere al unităţii naţionale, religioase şi culturale.

Urmaşul lui Teodosie în scaunul mitropoliei din Bucureşti a fost Antim Ivireanul (1708—1716). Curentul pornit din Ardeal în secolul al XVI-lea pentru introducerea limbii române în serviciul divin s-a generalizat încetul cu încetul pînă cînd în timpul păstoririi lui Antim şi al domniei lui Constantin Brîncoveanul a reuşit să intre biruitor în toate bisericile româneşti.

Dintre marii ierarhi ai Moldovei, Dosoftei, dintre ai Munteniei, Antim, avură curajul să rupă cu tradiţia slavonă şi să introducă limba română în toate slujbele bisericeşti. Este cu atît mai mare meritul lui Antim Ivireanul, cu cît el nu era român de obîrşie, ci georgian. Numele de Ivireanul i s-a dat după ţara lui de naştere: Iviria, care este numele grecesc al ţării Georgia, în regiunea Caucazului. Numele lui de botez era Andrei. A venit ca mirean în Ţara Românească, unde a intrat în serviciul tipografiei din Buzău. La stăruinţa Mitropolitului Teodosie s-a călugărit, luîndu-şi numele Antim. Ajungînd egumen la mănăstirea Snagov, a înfiinţat aci tipografie şi a tipărit mai multe cărţi. Activitatea aceasta o continuă apoi şi ca episcop al Rîmnicului (1705—8), şi ca mitropolit.

Antim era om foarte talentat. Italianul Del Chiaro îl lăuda ca pe un om „înzestrat cu daruri aşa de rari, încît ştia să facă într-un chip minunat orice fel de lucrare de mînă, mai cu seamă săpături, desenuri şi broderii". Era vestit orator bisericesc, care în predicile sale (Didahii, 2 volume), mustra pe boieri şi îndemna preoţii să tălmăcească adevărurile Evangheliei. „Tîlcuirile — spunea mitropolitul Antim — voiu îndrăzni a zice, că sînt mai bune decît cetania Sfintei Evanghelii".

Antim a tipărit următoarele cărţi româneşti: Psaltirea (1694), Floarea Darurilor (1700), Învăţături creştine (1700), Noul Testament (1703), Carte sau lumină, tradusă din greceşte pentru combaterea catolicilor apuseni. Cu sprijinul lui Constantin Brîncoveanul a tipărit şi cărţi greceşti pentru bisericile grecilor de sub stăpînirea turcească, precum şi cărţi arăbeşti pentru preoţii arabi din patriarhia Antiohiei şi cărţi bisericeşti în limba georgiană pentru creştinii din mijlocul cărora s-a ridicat dînsul. Antim asemăna pe Constantin Brîncoveanul cu împăratul Constantin cel Mare din secolul al IV-lea, iar despre dărnicia lui creştinească scria, că a fost ca un „rîu cu curgerile de aur, dintru care au curs aceste 4 izvoare: ale românilor, elinilor, arabilor şi ale ivirilor tipare".

La 2 ani după moartea lui Brîncoveanu, Antim a fost izgonit din scaunul Mitropoliei de către Mavrocordat şi dat pe mîna turcilor, care l-au aruncat într-un rîu, unde s-a înnecat.

Contemporan cu Antim şi împreună luptător pentru biruinţa integrală a limbii române asupra celei slavone a fost şi Damaschin, episcopul Rîmnicului. După ce a păstorit timp de 5 ani (1703—1708) la Buzău, Damaschin a trecut la episcopia Rîmnicului, unde a desfăşurat o activitate însemnată de la 1708—1725. El avu îndrăzneala să ducă la bun sfîrşit lucrarea începută de către înaintaşi pentru întronarea limbii române în toată slujba bisericească. Despre Damaschin scrie ardeleanul Radu Tempea (în prefaţa gramaticii sale) că a tălmăcit „cea mai mare parte a cărţilor bisericeşti ... cu stil şi graiu luminat". Văzînd, cum însuşi spune, că „românii stau în biserică fără a înţelege ce se citeşte şi se cîntă, şi ies fără nici un folos din biserică", s-a hotărît la 1715 din îndemn dumnezeiesc, cu multă osteneală „a preface cărţile din limba grecească şi slavonească în limba noastră românească şi a le da la lumină".

I. L.

ŞTIRI

Cu ocazia împlinirii a 150 ani de existenţă a Academiei Teologice din Moscova, în 14 oct. 1964, în incinta Academiei a avut loc o solemnitate la care a participat şi Sanctitatea Sa Patriarhul Alexei al Moscovei şi al întregii Rusii.

Sanctitatea Sa, cu această ocazie, a rostit discursul inaugural.

Din această Academie, cea mai înaltă şcoală teologică, au ieşit şi ies şi acum slujitori ai Bisericii, ca: arhipăstori, păstori şi monahi ce poartă această servire cu mare zel şi dragoste. Aceasta se datoreşte, în mare parte, hranei spirituale a Fericitului Serghie.

Pentru bunul mers al şcolii, Sanctitatea Sa Patriarhul Alexei al Moscovei şi al întregii Rusii face apel la slujitorii acestei şcoli ca să muncească cu dragoste pentru ştiinţa teologică şi pentru progres.

Academia Teologică din Moscova a primit felicitări de la ierarhi, foşti studenţi şi de la mulţi alţi lucrători în ogorul Bisericii.

★

Teologul catolic francez Jolif la o consfătuire din aprilie 1965 vorbind despre „pacea lui Dumnezeu şi pacea oamenilor" a respins „orice sanctificare a războiului". Intruparea Domnului arată că pacea lui Dumnezeu nu e numai transcendentă, ci şi imanentă. Pacea trebuieşte realizată între oameni pe pămînt. La aceeaşi consfătuire prof. catolic Jouguelet de la Lyon a declarat că ideia păcii e inseparabilă de ideia dreptăţii. „Nu trebuie să se vorbească niciodată despre pace fără a nu se spune nimic despre foame, ura rasială, etc. El condamnă „spiritualitatea de oază", care izolează pe catolici de lume şi cere ca fiecare creştin să se angajeze activ pentru pace şi dreptate.

★

Douăzeci şi unu de teologi ortodocşi, catolici şi protestanţi din Europa şi America de Nord, întruniţi în aprilie 1965 la Neuchâtel, au hotărît crearea unei asociaţii liturgice interconfesionale „pentru încurajarea dialogului ecumenic asupra serviciului divin, care porneşte de la un studiu serios şi are ca scop înoirea şi unitatea". Reuniunea a discutat diferite chestiuni liturgice.

★

Biserica presbiteriană scoţiană — într-un raport pentru Adunarea ei Generală din mai 1965 — declară că nu există îndoială „că Biserica romano-catolică se arată dispusă să considere pe celelalte Biserici ca parteneri în mod mai serios decît a făcut-o vreodată de la reformă", totuşi socoteşte că „pe de altă parte atitudinea ei pare frecvent ezitantă şi echivocă".

★

Hotărîrea Conciliului II Vatican de reformă a dat naştere între unii preoţi şi credincioşi la nedumeriri şi tulburări, de teamă ca reformele să nu atingă însăşi credinţa. In schimb alţii doresc reforme mai profunde. Astfel unii preoţi catolici introduc în liturghie limba vulgară (contrar dispoziţiunilor de la Vatican), dau ostia în mîna credinciosului, care se împărtăşeşte singur, introduce slujbe noi, etc. Astfel, în Biserica romano-catolică e o mare frămîntare între aderenţii reformelor şi cei care nu vor să se schimbe nimic.

Cultul ortodox

Tot ce facem pentru manifestarea internă și externă a *adorării* lui Dumnezeu ca făcător și atottiitor al tuturor văzutelor și nevăzutelor, — *și a venerării* aleșilor Lui, constituie cultul. De la începutul legii celei noi s-au păstrat forme, simboale și acte firesc corespunzătoare *esențiale,* la care în cursul vremii din motive dogmatice, istorice, de disciplină și de apărare a dreptei credințe, s-au adaus, s-au intercalat prudent forme și acte *neesențiale,* care fie că explică indicînd atitudinea Bisericii obligatorie moralmente pentru fiecare credincios, fie că împrumută celor esențiale mai multă podoabă, căldură și lumină. Scopul permanent al cultului a fost și este: propagarea, prezentarea și adîncirea învățăturilor de credință cît mai intuitiv și totuși cît mai simplu, edificarea credincioșilor și realizarea sub puterea și lucrarea harului divin în credincios și în obștea bisericească a sfințirii vieții și mîntuirea spre a ne face vrednici de lumina cea în veci neapusă.

Originea și dezvoltarea cultului ortodox. — Temelia și începutul cultului nostru se află și trebuie căutată în poruncile și exemplele date nouă de Domnul nostru Iisus Hristos, Piatra cea din capul unghiului a Bisericii creștine, capul trupului mistic alcătuit din noi toți (Efes. 4, 15—16; 1, 22—23). El a propovăduit adevărul mîntuitor și a dovedit divinitatea Sa, a făcut minuni, s-a rugat și ne-a învățat să ne rugăm, cum să practicăm iubirea creștină, milostenia, postul, a trimis învățăceii doi cîte doi să ungă cu untdelemn, a instituit *taina* Sf. Botez, a Preoției, a Pocăinței, a Sf. Euharistii ca și pe celelalte pe care Sf. Evanghelii nu le arată cu precizia celor amintite, căci „făcut-a Iisus și alte multe ... care nu sînt scrise în cartea aceasta" (Is. 20, 30 și 21, 25).

Apostolii și credincioșii, care L-au văzut, L-au auzit, L-au pipăit pe Domnul, le-au practicat cu ardoare și pietate, împlinind cuvintele: „Iată pildă am dat vouă ca să faceți și voi asemenea" (Io. 13, 15) și „Aceasta să o faceți întru pomenirea Mea" (Lc. 22, 19; I Cor. 11, 24—25). Aceeași grijă trează și neîmputinată au manifestat-o pentru cele moștenite de la Domnul și practicate de primii slujitori și urmași ai legii celei noi, — toți cîți au intrat în Biserică după ei.

Actul central, am putea zice: nucleul cultului ortodox, l-a format și-l formează repetarea Cinei celei de taină *pentru perpetuarea jertfei Domnului,* spre răscumpărarea și sfințirea tuturor creștinilor din toate timpurile și locurile, căci „Adevăr grăiesc vouă, de nu veți mînca Trupul Fiului Omului și de nu veți bea sîngele Lui, nu veți avea viață întru voi" (Io. 6, 53). „Cel ce mănîncă trupul Meu și bea sîngele Meu rămîne întru Mine și Eu întru el" (Io. 6, 56). In jurul acestei sf. taine, fiii Evangheliei, la început evrei și prozeliți mozaici, au adus cu ei în cult și unele practici de la templu, dar puse în slujba noii credințe, ca: lecturi din V. T., cu deosebire cele mesianice, cetirea și cîntarea de psalmi „fiind umbra celor viitoare"; la ele se adăugau amintiri despre Domnul și de către Sf. Apostoli și de către cei ce au fost martori oculari și apoi și de urmașii acestora. După ce toți se împărtășeau cu însuși Trupul și cu însuși Sîngele Domnului din „aceeași pîne și din același potir", act urmat de rugăciuni de mulțumire (ce a făcut și Domnul după Cina cea de taină), luau împreună masa — agapele. După agapă continuau lecturile din V. T., cîntarea de psalmi, de imne scoase din Sf. Scriptură și de cîntări duhovnicești, care erau revărsări ale prisosului de religiozitate din inima celor mai răsăriți dintre ei, însă după povața Sf. Ap. Pavel, așa „ca să nu jigniți Duhul Sfînt al lui Dumnezeu cu care *ați fost pecetluiți* în ziua răscumpărării" (Efes. 4, 30), ci „petrecînd cu adevărat în dragoste să creștem mereu pînă la măsura Aceluia care este Hristos, capul nostru" (Efes. 4, 15), „întărindu-vă sufletește prin psalmi, laude și cîntări duhovnicești" (Efes. 5, 19; Colos. 3, 16; Iacob 5, 13), — cuvinte care constituie totodată și indicații cultice. Așa petreceau ziua Domnului de la răsăritul pînă la apusul soarelui creștinii primelor veacuri. Și așa și urmașii lor.

Tot ce practică azi Biserica ortodoxă s-a practicat de la începutul vieții religioase după legea cea nouă. Vorbim despre cele esențiale ale cultului.

Valurile tulburi din afară, veleitățile sau neputința de aprofundare sau sesizare ale unor credincioși au provocat erezii și mici sau mari abateri de la disciplină și morală, care se reflectau și în cult. Nu persoane singuratice, ci obștea, întreg „trupul" reacționa și căuta remediere. Sinoadele apostolești, locale, provinciale și ecumenice vor asigura unitatea credinței, a conducerii și a cultului și pentru a feri pe credincioși de rătăcire sau alunecare au încuviințat și aprobat introducerea pe lîngă actele liturgice esențiale și a unor acte și forme menite să asigure ecumenicitatea și prin cult. Faptul a atras după sine *prescurtarea* lecturilor și cîntărilor și reducerea lor la strictul crezut necesar din punct de vedere haric, didactic și al timpului de executare. Libertatea religioasă din imperiul roman de după anul 318 va îmbogăți și îmbrăca în strălucire cultul sub toate aspectele lui.

Biserica ortodoxă pe bună dreptate susține, că tot ce face ea e de la Sf. Apostoli și are caracter ecumenic. Apostolicitatea și ecumenicitatea cultului nostru nu poate fi pusă la îndoială și nici nu trebuie căutată în altă parte.

2. *Structura și rezultatele practicării neschimbate a cultului ortodox.* — Tot ce alcătuiește cultul are la bază clar, distinct, grija cultivării celor trei virtuți teologice în următoarea ordine: credința, iubirea și nădejdea, fără exagerarea uneia în paguba celeilalte, dar nu pierde din vedere cuvîntul Domnului că „din inimă ies toate" (Mt. 12, 25), corespunzător celor trei chemări ale Domnului. Ca o consecință firească a dogmei despre nemurirea sufletului și despre viața veșnică, stînd pe același temei al apostolicității și ecumenicității, s-a dezvoltat și practicat și cultul venerării sfinților, care adaugă la cultivarea virtuților teologice și pe cea a virtuților cardinale: înțelepciunea, bărbăția, înfrînarea și dreptatea, dar încreștinate, primind fiecare ca un coeficient — asemănător celui matematic — smerenia, singura care dă valoare creștină fiecăruia. Cît privește textul sau textele cultului, în majoritate absolută e întocmit din citate scoase din Noul și Vechiul Testament unite cu ideea fundamentală a serviciului respectiv, fapt care păstrează și împrospătează mereu, adîncind chiar, propovăduirea dreptei credințe, luînd un caracter didactic-educativ de-o forță irezistibilă. La acestea să adăugăm și puterea harului care lucrează prin și cu ele și sfințește toate, ca să se înțeleagă ce comoară am moștenit noi credincioșii acestei Biserici.

In serviciul acestora s-au pus locașuri proprii în stil emanat din duhul ortodoxiei, s-au fixat timpuri, locuri, vase, vestminte, icoane, cărți, simboale, muzică, predică, toate crescute și dezvoltate firesc din dogme; în cultul nostru nu există gest, mișcare, formulă, obiect oricît de neînsemnat, care să nu reprezinte concretizarea unei idei-învățătură poate foarte abstractă, a unui sentiment pios, a unei amintiri sfinte sau dureroase, a vreunei frămîntări istorice, toate consfințite prin predici aprobate de sinoade. (In Biserica Ortodoxă legiferarea s a făcut pornind de la practică la hotărîre sinodală, nu invers).

Biserica Ortodoxă de la început a recunoscut și a admis un anumit stil arhitectonic. Clădirea la temelie are forma unei corăbii (sau a unei cruci grecești, care în interior amintește tot de corabie). E corabia mîntuirii care ne duce la limanul cel lin, la Hristos. Stranele așezate numai dealungul pereților sînt scaunele vîslașilor care au să mîne corabia înainte spre țintă. In dreapta, mai ridicat, stă scaunul arhiereului, care „drept îndreptînd" conduce și supraveghează din încredințarea Domnului și a poporului munca celor din corabie. Pe patru stîlpi puternici, ascunși în zidăria pereților se ridică cupola, o emisferă uneori uriașă, simbolizînd cerul din care binecuvîntînd blînd pe cei de jos, privește Mîntuitorul-Pantocratorul, înconjurat cu ceva mai jos de Maica Domnului, de Sf. Ioan Botezătorul, de îngeri. Pe pandantivele de la cupolă străjuiesc stîlpii ortodoxiei: cei patru evangheliști, iar pe pereții din dreapta și în stînga, coborînd pînă la înălțimea stranelor, ne vorbesc minții inimii scene din viața pămîntească a Mîntuitorului, momente din istoria mîntuirii, chipuri grăitoare ale sfinților. La acestea să adăugăm tămîia, lumînările, candelele, policandrele, crucile, cîntările și toată atmosfera sfîntă pe care o crează și care te îndeamnă să fii mai bun și să te gîndești la eternitate. Intr-adevăr „în Biserica măririi Tale stînd, în cer ni se pare că stăm", cum zice o cîntare bisericească ortodoxă și nu putem decît să exclamăm: „deschide ușa milei Tale, Doamne". Și nu vorbim și de slujitorii altarelor.

Cum ușor se poate înțelege, în cultul ortodox e prezentă totdeauna și activ Biserica dogmatică, Biserica istorică, Biserica canonică și Biserica liturgică. Călăuzită numai de iubire creștină și de gîndul, că „Impărăția Mea — a Domnului — nu e din lumea aceasta" (Io. 18, 36), ea a creat un stil de viață creștinească. Toate au grai mai presus de limba vorbită de popoare, pe care ortodoxul de oriunde îl înțelege perfect.

Cultul nostru, prin tot ce ține în el, se prezintă ca un tot logic și psihologic, genial închegat sub călăuzirea Duhului Sfînt, care de fapt coboară cerul pe pămînt și ridică pămîntul la cer, învăluindu-ne într-o atmosferă religioasă blîndă, caldă, care predispune spre împăcare, unire și sfințenie.

g. m.

Din rugăciunile Liturghierului

Rugăciunea este un prieten nedespărțit al creștinului. Intr-un articol trecut am văzut însă că ea se face nu pentru că Dumnezeu ar avea absolută nevoie de rugăciunea noastră, ci se face pentru noi, numai și numai pentru zidirea noastră. Rugăciunea este și ea o cale, din mai multele pe care le are creștinul, prin care acesta își îmbogățește și își încălzește sufletul, își înnobilează și-și întărește ființa sa întreagă. Prin rugăciune adică stăm în permanentă legătură fiască cu Părintele nostru Ceresc, avem mereu în față conștiința dependenței noastre de El, conștiința adevărului că noi, creștinii, numai prin El ne putem împlini și desăvîrși; prin rugăciune ne ținem mereu trează conștiința vinovăției noastre, conștiința faptului că mereu greșim într-un fel sau altul față de Dumnezeu, față de noi, și față de semenii noștri, conștiință care nu ne lasă, nu ne permite să ne considerăm niciodată perfecți, avînd astfel un permanent îndemn sau imbold de a nu mai greși și a ne sălta sau a ne depăși mereu în desăvîrșirea sau îmbunătățirea noastră.

Comentînd Psalmul 1, Sf. Vasile cel Mare arată că cei vechi erau îndemnați la cîntarea Psalmilor pentru că, fără de știrea lor, odată cu bucuria și frumusețea celor auzite să primească și folosul care rezultă din cuvintele pe care le aud, „să creadă că fac cîntări, iar în realitate să-și cultive sufletele", că odată cu cîntarea Psalmilor, ceea ce produce o oarecare desfătare, „să învățăm și cele ce ne sînt de folos". Cam același lucru se poate spune și despre rostul rugăciunii în viața creștină.

(Continuare în pag. 4)

La mănăstirea Brîncoveanu

Izvorul Tămăduirii din vinerea Săptăminii luminate (30 aprilie a. c.) a fost prăznuit după cuviință la Sf. mănăstire Brîncoveanu (Simbăta de Sus).

Joi seara, vecernia a fost săvîrșită la altarul din pădure, cu participarea credincioșilor. La sfîrșit a vorbit celor de față C. ierod. *Teofil Părăianu* despre rugăciune, zăbovind mai mult asupra rugăciunii cu fapta.

Sf. Liturghie săvîrșită de un sobor, în frunte cu P. Sf. Episcop *Emilian Antal* de la mănăstirea „Sf. Ilie Prorocul" din Toplița, a început vineri dimineața la ora 9½ și s-a desfășurat în biserica mănăstirii.

La sfîrșitul Sf. Liturghii au vorbit credincioșilor:

P. C. Arhim. *Serafim Popescu* despre darurile atît de folositoare zidirii noastre creștinești, care izvorăsc din Invierea Domnului. Credincioșii sînt îndemnați să-și reînnoiască viața, să lapede patimile care îi stăpînesc și să trăiască astfel încît bucuria Invierii Domnului nostru Iisus Hristos să fie mereu vie în sufletele lor și să fie mereu fii ai păcii.

P. C. Prot. *Moise Ionașcu* (Făgăraș) despre porunca dragostei creștine. Aproapele nostru este orice om care are nevoie de ajutorul nostru și căruia noi avem datoria de a-i face bine. Îndeamnă la ascultare față de conducerea țării noastre.

P. C. Prof. Arhim. *Nicolae Mladin* (Sibiu) despre pacea lui Iisus Hristos - Domnul nostru ale cărui prime cuvinte rostite Apostolilor după Invierea Sa au fost: „Pace vouă"! Unde sălășluiește pacea lui Iisus Hristos acolo patimile sînt alungate și în acel suflet este liniște, iar cel ce are pace lăuntrică acela revarsă această pace și în jurul său, în familia și în societatea in care trăiește. De aceea, pacea lui Iisus Hristos ne chiamă mereu la pace, iar marșurile păcii care au avut loc și în această primăvară arată că creștinii vor pace, ca lumea să trăiască și să muncească în liniște. Să ne însușim deci cît mai mult această pace și să fim mereu făuritori ai păcii.

A vorbit apoi P. Sf. Arhiereu Emilian, *care, ocupîndu-se de învățătura Sf. Evanghelii, o aseamănă cu sămînța cea bună, care trebuie să rodească înzecit și înmiit în inima fiecărui credincios.*

In continuare, P. Sf. Sa face un scurt istoric al Izvorului Tămăduirii și arată că și astăzi mai sînt rele în lume, dintre care cel mai mare este războiul. De aceea, este necesar să ne sădim pacea în inimile noastre, pentru că „pacea singuraticilor oameni se va înmănunchia în snopul cel mare al tuturor oamenilor". Să fim solidari cu toți cei ce luptă pentru pace, împotriva războiului.

Împărtășind binecuvîntările I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae, *în încheiere P. Sf. Arhiereu Emilian îndeamnă pe credincioși la dragoste de Dumnezeu și de oameni, la rugăciune și la muncă.*

La sfîrșitul Sf. Liturghii a urmat sfințirea apei, un maslu de obște și o rugăciune de pomenire la mormîntul răposatului vlădică Nicolae Bălan.

După acestea, credincioșii s-au îndreptat spre casele lor, cu dorința de a lucra ca sămînța învățăturilor primite să rodească cît mai multă bucurie, muncă și pace. *Participant*

Cuvîntul preotului

Un factor al exercitării slujirii preoțești este: cuvîntul preoțesc.

Preschimbarea pîinii și vinului în trupul și sîngele Domnului se săvîrșește prin cîteva cuvinte rostite de preot, prin care invocă pogorîrea Sfîntului Duh peste sfintele daruri.

Hristos a dat putere rugăciunii de prefacere, care se întinde și străbate pînă la cer. Cu aceste cuvinte și-a ridicat pe preoții Săi la o slujire mai presus de cea a îngerilor.

Desigur, că nu fiecare cuvînt al nostru are o asemenea putere. Dar oare nu ne obligă pe noi cuvintele rugăciunii consacrării la aceea, ca gura noastră să fie poartă de aur a cuvintelor veșnice și a cuvintelor curate?

Trebuie să ne mînuim gura cu acea cheie biblică a auto-educației spre care ne îndrumă Sf. Scriptură, cînd fixează surprinzătorul avertisment: „Prin gură poate veni moarte și viață" (Pilde 19, 21).

Ca alcătuire a trupului, preotul nu e deosebit de ceilalți oameni. Și totuși credincioșii stau cu respect în jurul lui. Aceasta pentru că „fiecare arhiereu (și fiecare preot) e ales dintre noi și pus pentru oamenii credincioși spre cele ce sînt către Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate" (Evrei 5, 1).

De aceea ne cinstesc credincioșii căci știm să vorbim în limba lui Dumnezeu și cu cuvîntul nostru preoțesc știm să aducem și pe Hristos, cu dragoste și pace pentru toți.

Pe drept spune sfîntul Ioan Gură de Aur: „Sînt taine minunate acestea — minunate și înfricoșătoare!". *Trad. Prot. Iuliu Man*

Din rugăciunile Liturghierului

(Urmare din pag. 3)

Cîteva exemple de acest fel vom desprinde din unele rugăciuni pe care le găsim în Liturghier, rugăciuni pe care preotul le rostește fie în taină, fie cu voce tare. Găsim în aceste rugăciuni o mare bogăție de învățături sau de idei dogmatice și morale, încît pe multe dintre ele le-am putea numi pe drept cuvînt adevărate cărți de învățătură creștinească.

Învățăm astfel că Dumnezeu este „mare și lucruri minunate" face, că El „este negrăit și necuprins cu gîndul, nevăzut, neajuns, neschimbat, fără de început, pururea fiind și același fiind", neschimbabil adică. El singur este etern, atoateștiutor, căci „cunoaște cele nearătate și cele ascunse ale inimii oamenilor", El știe „vîrsta și numirea fiecăruia" și cunoaște „pe fiecare din pîntecele maicii sale" și „singur are putere a ierta păcatele".

Fiul lui Dumnezeu, Mîntuitorul Iisus Hristos, din „negrăită și nemăsurată iubire de oameni, fără mutare și fără schimbare s-a făcut om", „Dumnezeu fiind mai înainte de veci, pe pămînt s-a arătat și cu oamenii a petrecut, făcîndu-se pe Sine asemenea cu chipul smeritului nostru trup, ca să ne facă pe noi asemenea chipului slavei Sale", răstignit dar înviind a treia zi „cale făcînd orcărui trup la învierea cea din morți". „Pentru toate acestea mulțumim Ție și unuia născut Fiului Tău și Duhului Tău celui Sfînt pentru toate, care le știm și pentru care nu le știm, pentru binefacerile Tale cele arătate și cele nearătate ce ni s-au făcut nouă". Iisus-Domnul nostru este „chipul bunătății Tatălui, care întru Sine te arată pe Tine, Tată, cuvînt viu, Dumnezeu adevărat, înțelepciune mai înainte de veci, viață, sfințire, putere, lumina cea adevărată". De aceea și poruncile Sale „lumină sînt pentru noi".

Duhul Sfînt este „puterea cea dătătoare de viață, izvorul sfințeniei, vistierul bunătăților, făcătorul de minuni", atotputernic și atottiitor.

Cu privire la noi oamenii, de remarcat e că nici o rugăciune nu este formulată la singular, ci absolut toate sînt formulate la plural; pentru toți oamenii ne rugăm, pe toți trebuie să-i avem în inimă, cu toți trebuie să ne simțim într-o strînsă solidaritate.

„Imbracă-ne cu armele luminii"; „Nu ne lăsa pe noi să murim în faptele noastre cele rele"; „Ne dăruiește deșteptare și putere ca să facem voia Ta cu bună plăcere în chip desăvîrșit"; „risipește orice negură de la inimile noastre", întristarea adică, mînia și orice alte simțăminte care ar întuneca ființa noastră, cerînd în schimb de la Dumnezeu să strălucească „în inimile noastre lumina cea curată a cunoașterii dumnezeirii Tale și deschide ochii gîndului nostru spre înțelegerea evangheliceștilor Tale povățuiri", să ne dăruiască „credință neînfruntată, nădejde tare și dragoste nefățarnică", binecuvîntîndu-ne toate „faptele, lucrurile, cuvintele și gîndurile", ca astfel „cu frică și cu cutremur" să lucrăm la mîntuirea noastră.

La lucrarea de mîntuire este angajată toată ființa noastră, tot trupul nostru, cu toate mădularele sale. De aceea zicem: „Liberează toate simțurile noastre din amorțeala patimilor, punîndu-le povățuitor bun cugetul cel dinăuntru" (mintea, gîndirea luminată), pentru ca astfel „ochiul să fie ferit de toată vederea cea vicleană, auzul nestrăbătut de cuvinte deșarte, iar limba curată de vorbe necuviincioase, ca mîinile noastre să fie ferite de fapte rele și să lucreze numai cele plăcute Ție", bineștiind că cele plăcute lui Dumnezeu sînt toate „spre binele vieții noastre". De aceea, trebuie să ne arătăm mereu „fii ai luminii și ai zilei", nu ai nopții și ai faptelor întunericului.

De o mare frumusețe și de o rară bogăție este de pildă rugăciunea după prefacerea Sf. Daruri de la Liturghia Sf. Vasile cel Mare, în care cuprindem toată suflarea omenească, cînd zicem: „Pe cei buni întru bunătate îi păzește, pe cei răi buni îi fă, cămările lor (ale tuturor) le umple de tot binele, căsniciile lor în pace și întru unire le păzește, pe prunci îi crește, tinerețele le călăuzește, bătrînețele le întărește, pe cei slabi de suflet îi îmbărbătează, pe cei risipiți îi adună, pe cei rătăciți îi întoarce, văduvelor la ajută, pe orfani îi apără, pe cei robiți îi izbăvește, pe bolnavi îi tămăduiește" etc.

Pacea revine permanent în rugăciunile noastre. Ne rugăm „pentru pacea și bunăstarea întregii lumi", în care scop „pașii noștri" trebuie să fie călăuziți permanent „în calea păcii", ceea ce înseamnă o totală angajare a noastră în orice lucrare care duce la pace.

Ne rugăm ca conducătorii țării să aibă „pașnică cîrmuire, ca și noi, întru liniștea lor, viață pașnică și netulburată să trăim, în toată cucernicia și curăția".

*

Acestea și încă alte asemenea înălțătoare idei cuprind rugăciunile noastre ortodoxe.

Pentru a ne fi însă de real folos, trebuie să le rostim cu toată atenția, cu inimă trează și cuget viu, pentru că numai în acest fel le pătrundem înțelesul și numai astfel rugăciunile își primesc adevăratul sens sau rost pe care ele le au în viața noastră creștină.

Diac. Gh. Papuc

Sigil păcii

Mai vastă ca oceanul mi-i chemarea
Și fluxul ei l-am îndrumat în versuri:
Să vină îngeri ca în noaptea sfîntă
Cu visul meu să cînte-n universuri.

Din izbucniri de zori mi-s făurite
Chemările de trîmbiți spre lumină,
Ca lumile astrale să admire
Planeta — galaxiilor grădină.

Spre țara primăverii fără nouri
Iisus ne-a pus în suflet idealuri;
Gîndirea vălurind nisipul vremii
Va exploda din calea vieții maluri.

Țîșnind zbura-va nava rațiunii
Distanța umilind spre bolți albastre,
Voi rupe crini-luceferi și-i voi pune
Sigil de pergament dorinței noastre.

D. Ichim

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 15 iunie 1965 Nr. 23—24

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

PENTRU PACE

Implinirea a douăzeci de ani de la zdrobirea fascismului a fost un prilej de aducere aminte a crimelor naziste şi de preamărire a eroismului, cu care au luptat popoarele pentru libertate şi o viaţă nouă. Cercuri agresive imperialiste întreţin războiul rece şi declanşează intervenţii militare în Vietnam, Republica Dominicană etc., ameninţînd omenirea cu un război nuclear. In faţa acestei primejdii grave pentru viaţa omenirii se ridică la luptă într-un front unit toate forţele păcii! Impotriva războiului din Vietnam şi intervenţiei din Republica Dominicană s-au pronunţat toate ţările socialiste, sprijinind poporul vietnamez în lupta lui pentru unitate şi independenţă şi poporul dominican în voinţa lui de a avea o conducere democratică şi de a-şi determina singur soarta. In acelaşi sens s-a pronunţat Consiliul Mondial al Păcii, dînd expresie voinţei de pace a sutelor de milioane de partizani ai păcii. La şedinţa specială a Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii de la Stockholm (24—25 IV 1965) s-au luat hotărîri pentru încetarea agresiunii americane în Vietnam şi pentru lichidarea colonialismului. De-asemenea s-a hotărît organizarea unui Congres Mondial pentru pace. Manifestaţii pentru rezolvarea problemelor litigioase prin tratative, pentru lichidarea centrelor de tulburare a păcii, au avut loc în toate ţările.

Creştinii aparţinători diferitelor Biserici au participat şi participă la aceste acţiuni ale popoarelor pentru tratative şi pace, pentru înlăturarea primejdiei războiului. Voinţa lor de pace a fost exprimată şi la şedinţele organizate de Conferinţa Creştină pentru Pace şi de Consiliul Ecumenic al Bisericilor. Comitetul Executiv al Conferinţei Creştine pentru Pace în sesiunea de la Sofia (2—6 martie 1965) a făcut apel către creştini de a-şi uni străduinţele pentru pace şi rezolvarea problemelor actuale, cum e situaţia din Asia de Sud-Est. „Ca creştini — se spune în Apel — sîntem îndatoraţi, nu numai să rugăm neîncetat pe Dumnezeu să dăruiască tuturor oamenilor, şi în special oamenilor din Vietnam, o pace dreaptă, ci şi să intervenim ca războiul să fie evitat şi dreptatea să stăpînească". Situaţia actuală „cere de la toţi vigilenţă continuă şi dispoziţie de răspundere". Creştinii trebuie să se roage şi să acţioneze pentru pace, să reacţioneze prompt, la toate situaţiile, împotriva uneltirilor cercurilor agresive şi pentru pace, alături de popoarele lumii.

In acelaş sens s-a pronunţat Comisia teologică a Conferinţei Creştine pentru Pace la sesiunea ei din 9—10 aprilie 1965 care a avut loc la Leningrad. „Răspunderea creştină trebuie să se arate activă pentru binele popoarelor, pentru pace", atît în problema Vietnamului, cît şi în lupta împotriva colonialismului şi împotriva rasismului, pentru înlăturarea primejdiei unui nou război mondial, pentru dreptate şi o viaţă mai bună.

Comitetul Central al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, în sesiunea de la Enugu (Nigeria), din 12—21 ianuarie 1965, referindu-se la problemele internaţionale, recomandă măsuri pentru dezarmare, pentru rezolvarea paşnică a situaţiei critice din Cipru, Congo, etc., pentru lichidarea colonialismului, etc. „Pentru înlăturarea problemelor care ameninţă armonia popoarelor şi naţiunilor, toţi oamenii trebuie să lucreze neobosit pentru a promova o încredere mai adîncă şi o colaborare mai extinsă...". Anul 1965, pe care O.N.U. l-a proclamat ca „an al colaborării internaţionale" trebuie să fie an al păcii. „Credinţa creştină trebuie să slujească omenirii, să fim slujitori ai păcii şi binelui în lume. Prin Comisia pentru afacerile internaţionale, Consiliul Ecumenic al Bisericilor s-a pronunţat în 13 martie a. c. pentru rezolvarea problemei vietnameze prin tratative, dînd posibilitate poporului vietnamez să hotărască singur calea pe care vrea să păşească. Papa Paul VI a făcut apel la încetarea războiului în Vietnam şi la tratative. Bisericile ortodoxe sînt alături de forţele păcii, sprijinesc lupta popoarelor pentru pace şi iniţiativele Consiliului Mondial al Păcii, Conferinţei Creştine pentru Pace, Consiliului Ecumenic al Bisericilor, luînd atitudine pentru rezolvarea problemelor din Vietnam, Republica Dominicană etc., prin tratative, pentru înlăturarea pericolului unui război nuclear.

Forţele păcii se unesc pentru acelaş scop: o lume fără războaie, o lume a progresului şi păcii. Scopul acesta se va împlini prin lupta fără răgaz a popoarelor lumii.

T.

Problema păcii în cadrul Mişcării Ecumenice

In cei peste cincizeci de ani ai săi de viaţă, Mişcarea Ecumenică a închinat o bună parte din rîvna şi străduinţile sale aşezării în lume a păcii celei mult dorite de către toţi oamenii de bine de totdeauna. Mai mult decît atîta: am putea spune — fără exagerare — că unul din motivele principale care au dus la înfiripărea primelor începuturi, din care s-a dezvoltat mai apoi Mişcarea Ecumenică în dimensiunile sale actuale, a fost grija pentru evitarea primejdiei războiului şi pentru aşezarea în lume a unei păci drepte şi adînc statătoare.

In cele ce urmează, vom arăta cu unele exemple cum s-a conturat — în linii mari — în cadrul Mişcării Ecumenice preocupările faţă de problemele păcii şi războiului, începînd cu primele iniţiative ecumeniste şi mergînd pînă aproape de zilele noastre. Asupra contribuţiei Mişcării Ecumenice din ultimii ani în cîmpul luptei pentru pace, nu vom stărui, întrucît aceasta este destul de bine cunoscută de către cititorii noştri.

Din ansamblul organismelor creştine internaţionale, în cadrul cărora a luat naştere Mişcarea Ecumenică şi de la care a primit un ajutor multiplu, face parte integrantă şi de seamă „Alianţa mondială pentru prietenie internaţională prin Biserici". *De notat că ideea de a promova pacea internaţională era deosebit de oportună în 1914, cînd s-a declanşat primul război mondial. Astfel, socotind că Bisericile pot aduce sprijinul lor în zidirea unui climat prielnic înţelegerii între popoare, creştinii din diferite ţări au întemeiat — în urma Conferinţei de la Lausanne (august 1914)* „Alianţa mondială pentru prietenia internaţională prin Biserici", *nume pe care şi l-a luat definitiv în reuniunea de la Berna (1915).*

In timpul primului război mondial, Alianţa a întreprins o acţiune în favoarea păcii, susţinută şi prin scris. In acelaşi timp, s-au stabilit legături cu noul episcop de Upsala, Nathan Söderblom, al cărui memorabil „Apel pentru Pace" din noiembrie 1914 constituie punctul de pornire *al uneia din ramurile cele mai de seamă ale Mişcării Ecumenice: „Viaţă şi Acţiune".*

La începuturile sale, „Viaţă şi Acţiune" se dezvoltă în legătură strînsă cu „Alianţa mondială pentru prietenie internaţională prin Biserici". Nici nu se poate despărţi activitatea uneia de iniţiativele celeilalte. Din 1926 s-a ajuns la înţelegerea de a rezerva Alianţei un obiectiv specific: promovarea prieteniei internaţionale.

Ea fiinţează pînă în 1948, cînd — după greutăţile celui de-al doilea război mondial şi în urma existenţei altor grupări similare — n-a fost cu putinţă să se dea Alianţei un avînt nou. Ceea ce a dus — în martie 1948 — la dizolvarea acestei organizaţii.

Este cu totul vrednic de subliniat faptul că orientarea „socială" a Mişcării „Viaţă şi Acţiune" şi a Consiliului Ecumenic al Bisericilor se datoreşte parţial legăturilor cu Alianţa.

In cadrul Conferinţei de la Stockholm (19—30 august 1925), promovată cu deosebire de către episcopul Nathan Söderblom, Comisia I avînd ca temă „Biserica şi chestiunile economice şi in-

(Continuare în pag. 2)

Nasterea Sfîntului Ioan Botezătorul

In timpul domniei lui Irod cel Mare în Iudeea, în unul din orașele preoțești numit Iuda, aproape de Ierusalim trăia o pereche evlavioasă și anume preotul Zaharia și soția sa Elisabeta. „Amîndoi erau neprihăniți înaintea lui Dumnezeu și păzeau fără pată toate poruncile și toate rînduielile Domnului" (Lc. 1, 6). Dar o întristare tainică le apăsa sufletul, deoarece amîndoi erau bătrîni și nu aveau copii. Insă cînd erau mai deznădăjduiți, iată că dorința lor fierbinte se împlini după planul lui Dumnezeu și în împrejurări neobișnuite.

In una din zilele de toamnă dreptul Zaharia strecurîndu-se prin mulțimea de credincioși care veniseră la biserică, se îndreptă spre încăperea pregătită pentru dînsul la templu. In ziua următoare dis de dimineață venea rîndul lui la slujirea preoțească și el trebuia să se pregătească pentru aceasta. Porțile masive și grele ale templului se deschiseră și prin oraș răsună întreitul sunet al trîmbițelor de argint, prin care preoții vesteau momentul aducerii jertfelor de dimineață. Poporul se îndrepta spre templu, unde preoții își împărțeau între dînșii complicatele îndatoriri ale slujbelor de peste zi.

Actul cu deosebire solemn al slujbei sfinte era *tămîierea* cu înălțare de rugăciune pentru credincioșii care stăteau în pridvor și în curte. Pentru săvîrșirea ei preotul se alegea prin tragerea sorților, deoarece acest act se considera atît de sfînt, încît săvîrșirea lui se oferea fiecărui preot numai odată pe an.

De data aceasta sorțul căzu pe dreptul Zaharia. O emoție sfîntă îl cuprinse și „cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste" începu să se pregătească, pentru slujba cea mare și sfîntă în nemijlocita apropiere de Sfînta Sfintelor. Ca ajutoare i se dădură doi preoți, dintre care unul cu evlavie îndepărta din jertfelnic tot ceea ce putuse rămînea de la slujba precedentă și înălțînd rugăciuni, se retrase. Celălalt aduse cărbuni aprinși, îi puse pe altarul tămîierii și deasemenea, înălțînd rugăciuni, se depărtă, așa că în sanctuar rămase singur preotul slujitor. Intre acestea în templu răsună sunetul puternic al trîmbiței de argint, care dădea de știre poporului din curțile templului începutul slujbei sfinte.

Preotul slujitor Zaharia, cu cădelnița de aur în mîna dreaptă se apropie cu evlavie de altarul tămîierii. La dreapta lui se afla masa pîinilor punerii înainte, la stînga se afla sfeșnicul cel de aur, care revărsa asupra lui razele unei lumini tainice, iar tocmai înaintea lui se afla însuși jertfelnicul tămîierii cu cărbunii aprinși pe dînsul. Aflîndu-se într-un loc așa de sfînt, în prezența tainică a lui Dumnezeu, dreptul Zaharia se umplu de simțul unei evlavii neobișnuite care cuprinse întregul popor ce stătea in pridvor, adîncit într-o tăcere sfîntă.

La semnalul dat preotul adună tămîia pe cărbunii aprinși și un stîlp de fum binemirositor îl cuprinse pe el însuși împreună cu întreg sanctuarul, simbolizînd rugăciunea ce se înalță pentru poporul care se roagă, pentru preotul slujitor și pentru familia lui. Pe cînd el înălța această rugăciune în care se amesteca și dorința tainică a inimii lui de a i se dărui urmași, deodată i se arătă Ingerul Domnului. „Zaharia văzîndu-l s-a tulburat și de frică a căzut peste dînsul".

Dar acesta era un vestitor bun, Arhanghelul Gavriil care avea să comunice dreptului Zaharia vestea care trebuia să servească de amanet bucuriei și pentru dînsul și pentru evlavioasa Elisabeta, pentru tot Israilul. Ingerul îi spuse că sosise timpul împlinirii rugăciunilor înflăcărate ale lui Zaharia și ale tuturor celor de un gînd cu dînsul. Lui i se va naște un fiu, care însuși va pregăti calea Mîntuitorului lumii. „El va fi nazireu, nu va bea nici vin, nici sicheră și se va umplea de Duhul Sfînt chiar din pîntecele maicii sale; și pe mulți din fiii lui Israil îi va întoarce la Domnul și Dumnezeul lor. Și va merge înaintea Lui cu duhul și puterea lui Ilie" (Luca 1, 13—17).

Auzind cele spuse de înger, preotul Zaharia oscilînd între credință și îndoială, își exprimă cu teamă dorința, ca vestea aceasta să fie adeverită prin vreun semn văzut, capabil să-l convingă că toată vedenia aceasta nu este o simplă amăgire. „Pe ce voi cunoaște eu aceasta? — întrebă Zaharia nedumerit — că eu sînt bătrîn și femeia mea înaintată în vîrstă". Atunci îngerul îi spuse: „Eu sînt Gavriil, cel ce stau înaintea lui Dummnezeu și sînt trimis să vorbesc cu tine și să-ți binevestesc aceasta. Și iată tu nu vei grăi și nu vei avea putință să vorbești pînă în ziua aceea cînd se va împlini aceasta, pentru că n-ai crezut cuvintelor mele, care se vor împlini la vremea lor". Apoi îngerul s-a făcut nevăzut, numai fumul de tămîie în valuri dese revărsa miros plăcut în sanctuar.

Uluit de toate acestea bătrînul preot stătea în uimire mută și fu pînă întru atîta cufundat în cugetarea la cele ce se petrecuseră, încît uită că afară îl aștepta mulțimea închinătorilor. Această întîrziere neobișnuită în sanctuar, poporului i se păru bănuitoare și mulți se mirau în sinea lor. Dar iată în sfîrșit, mult așteptatul slujitor ieși din templu ca să dea binecuvîntarea solemnă poporului, cînd își dădu seama că este mut. Poporul privea și se mira. Bănuiala că preotului i s-a întîmplat ceva, acum deveni limpede pentru toți și Zaharia încercă să se explice cumva prin semne. Toți au înțeles, că Dumnezeu i-a trimis lui Zaharia o veste mare.

Cînd s-a împlinit vremea, Elisabeta a născut un prunc. Multă bucurie era acum în casa preotului Zaharia pentru că s-a îndurat Domnul să ridice de la ei ocara dintre oameni Vecinii, cunoscuții și rudeniile au venit acolo, ca să se bucure împreună cu cei doi bătrîni. Voind să-i dea copilului nume, ei au ținut sfat familiar. Unii ziceau să-i pună numele Zaharia, ca și tatălui său. Alții ziceau să-i dea alt nume. Elisabeta le făcu semn și le zise: „Numele copilului va fi Ioan". Toți se mirau și ziceau: „Cum să-l cheme Ioan? Doar nimeni din rudeniile tale nu se numește așa". Atunci au socotit cu toții să ceară și sfatul lui Zaharia. El a luat o tăbliță și ascris: „Ioan este numele lui". In clipa aceea el și-a recăpătat graiul și a început să vorbească, preamărind pe Dumnezeu. Sf. noastră Biserică prăznuiește nașterea Sf. Ioan Botezătorul la 24 iunie în fiecare an.

Pr. N.Terchilă

Problema păcii în cadrul Mișcării Ecumenice

(Continuare din pag. 1)

dustriale" ajunge la concluzia: „Biserica creștină nu are să prezinte ea însăși planuri de reforme, ci să le pătrundă de spiritul care face viu și să coopereze în sinul acestora peste tot unde este nevoie... Trebuie să fie ea însași un centru de prietenie spirituală *și ca ea — mai presus de toate — să insiste asupra puterii creatoare a iubirii, a fraternității și a dreptății".*

Comisia IV-a avînd ca obiect: „Biserica și relațiile internaționale" subliniază că Biserica — „deși este supranațională — are obligația de a încuraja inițiativele internaționale care asigură sau promovează pacea între neamuri".

Cu ocazia Conferinței dela Edinburg (3—18 august 1937), și anume în cadrul discuțiilor eclesiologice privind raportul dintre „Biserică" și „Impărăția lui Dumnezeu", se accentuiază — între altele — că „Biserica trebuie să proclame dreptatea lui Dumnezeu așa cum s-a descoperit în Iisus Hristos; ea trebuie să încurajeze astfel și să conducă pe membrii ei în urmărirea dreptății, păcii, a bunelvoințe între toți oamenii și în toate domeniile vieții".

Inainte, în timpul și după cel de-al doilea război mondial, s-a ajuns la organizarea din ce în ce mai bună a Consiliului Ecumenic al Bisericilor. *In cadrul acestuia, un departament îl constituie* „Comisia Bisericilor pentru Afacerile Internaționale", *care se străduiește să fie pentru creștini un* stimulent *în examinarea problemelor ce li se pun la nivel mondial, precum și un organ reprezentativ al grupărilor creștine internaționale.*

In cadrul Adunării Generale de la Amsterdam (22 august—4 septembrie 1948) a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, una din comisii era consacrată temei: „Biserica și dezordinea internațională". Raportul ei abordează chestiuni multiple, între care la locul cel dintîi stă războiul, mai precis: atitudinea creștinului privind pacea și războiul. In problema aceasta nu s-a putut ajunge la unitate de vederi. Din contră, s-au conturat trei atitudini diferite.

Iată această atitudine triplă: a) Cugetînd că creștinul poate fi chemat — după împrejurări — să participe la război, unii considerau că războiul modern — cu distrugerile sale masive — nu poate constitui niciodată un act de dreptate. b) In lipsa unor instituții supranaționale imparțiale, stăpînia legii — după alții — nu poate fi asigurată pînă la urmă decît prin acțiunea militară. Trebuie, deci, să-i învățăm clar pe cetățeni că ei trebuie să apere legea prin forță dacă este nevoie de acest lucru; c) Alții, în fine, refuză serviciul militar sub toate formele sale, în convingerea că voința lui Dumnezeu cere din partea lor o mărturisire absolută împotriva războiului, pentru pace, precum și că ea reclamă o mărturisire asemănătoare din partea Bisericii.

Pe lîngă aceasta, la Amsterdam chestiunea războiului și a păcii e obiectul a nenumărate intervenții în cursul discuțiilor.

In cadrul celei de-a II-a Adunări Generale de la Evanston (15—31 august 1954), între temele speciale a figurat și tema: Care este „partea creștinilor în lupta în favoare unei comunități internaționale". Ea a constituit obiectul Comisiei a IV-a. Criza mondială aduce aminte cu ascuțime de responsabilitatea *creștinilor și mărturisirea pe care ei trebuie s-o facă în problemele internaționale. Amsterdamul a adus aminte asupra acestei responsabilități; dar se pune întrebarea: ce-au făcut creștinii de atunci incoace? Acestei întrebări i-a dat răspuns „Comisia pentru afacerile internaționale", care arată ceea ce s-a făcut în diferite domenii: războiul, dezarmarea, refugiații și migrațiunile, dezvoltarea popoarelor neautonome, cooperarea economică și tehnică, drepturile omului. Prin urmare, se poate spune că Adunarea Generală de la Evanston s-a reținut asupra temelor „tradiționale" ale Conferințelor ecumenice.*

Reunit la Davos (august 1955), Comitetul Central al Consiliului Ecumenic al Bisericilor trimite un mesaj Sanctității Sale Alexei, Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii, în care amintește rădăcinile adînci ale operei Consiliului Ecumenic și subliniază atenția pe care acest for o dă păcii, dreptății și libertății. Răspunsul Sf. Sinod de la Moscova veni la începutul lui 1956 și era consacrat problemelor păcii în lume.

In manifestările din sînul Consiliului Ecumenic al Bisericilor din ultimii ani, începînd cu cea de-a III-a Adunare Generală de la New-Delhi (1961), s-a intensificat acțiunea pentru pace și dezarmare și s-a dat mai multor Biserici și comunități ocazia de a lua atitudine în problemele actuale, ca: dezarmarea, pacea, șomajul ș. a., aceasta ca semn văzut al creșterii conștiinței de răspundere a creștinilor față de realitățile care ridică aceste probleme.

Astfel, dacă astăzi Bisericile creștine se întrunesc pentru a căuta împreună cele mai potrivite și mai rodnice căi de slujire activă a păcii în lume, nu fac altceva — între altele — decît să continue și să îmbogățească o tradiție consolidată în cadrul Mișcării Ecumenice, care e tradiția evanghelică a tuturor Bisericilor.

C. Sîrbu

Nunta de la Cana Galileii

Cana Galileii este un orășel devenit celebru prin aceea, că aici la o petrecere — poate erau rudele Fecioarei Maria — Iisus Hristos a făcut: „Începătura minunilor Sale" cum scrie ucenicul iubit. Pe atunci Cana era un orășel nici prea bogat și nici prea frumos. Ba dimpotrivă, faptul că în el se găseau și mulți străini, făcea ca el să capete o înfățișare și mai puțin plăcută, din pricina certurilor pe care băștinașii le aveau cu aceștia. Totuși Cana — singurul oraș care prin numele său amintește de Canaan (țara în care curge lapte și miere) — era cunoscută prin vinurile sale gustoase și parfumate.

Evanghelistul Ioan este singurul care vorbește despre minunata întîmplare din Cana Galileii.

„A treia zi (adică de la plecarea lui Iisus în Galileia) s-a făcut o nuntă în Cana Galileii și mama lui Iisus era acolo". Ceremonia nunții avea prescripțiuni certe la iudei.

Nunta avea loc miercuri seară dacă mireasa era fecioară și joi seara dacă era văduvă. Printre cei de față, se crede a fi fost și Natanail, ucenicul ales de numai cîteva zile. In relatarea lui Ioan, Fecioara Maria ocupă un loc de cinste în nunta din Cana. Aceasta ne îndreptățește să credem că nuntașii erau rudele Fecioarei. Alții au înclinat să creadă că mirele nunții era Simon Cananeul, unul din cei doisprezece. Bătrînul Iosif nu mai e amintit. Trecuseră treizeci de ani de la minunata întîmplare din peștera Betleemului și probabil dulgherul cuvios din Nazaret murise. „Și a fost chemat și Iisus cu ucenicii Lui la nuntă", istorisește autorul evangheliei a patra. Prilej fericit pentru cărturari și farisei să-i caute pricini de ceartă, dar și mai fericit prilej pentru Iisus care-i va mustra aspru, punîndu-le în față doi oameni și un adevăr:

— „A venit Ioan la voi nemîncînd și nebînd și ați zis: „are drac". A venit apoi Fiul omului care mănîncă și bea și ați zis: „iată omul căruia-i place să mănînce și să bea vin, prietenul vameșilor și al păcătoșilor". Venind la nuntă, Iisus a consfințit dragostea și cununia dintre bărbat și femeie: „ceea ce Dumnezeu a unit omul să nu despartă".

Și în vremea petrecerii, se petrecu ceva puțin obișnuit, ceva neprevăzut: se sfîrșise vinul. Ori petrecerea trebuia să continue, căci după obiceiul iudaic nunta ținea uneori o săptămînă întreagă. Dar vin de unde?

— „Nu mai au vin" spuse Fecioara Maria, Fiului ei. Cine altul ar fi putut spune cuvintele acestea, dacă nu ea? Nu crescuse sub ochii ei și acum cînd El avea treizeci de ani, nu înțelesese ea că Fiul Mariei era Fiul lui Dumnezeu?

„Incă nu a sosit ceasul meu", rosti Iisus.

Fecioara mamă nu mai stărui. Ea știa că Iisus îi va împlini ruga. De aceea, adresîndu-se slugilor, le zise: „Orice va zice vouă să faceți".

Și martorul minunatei întîmplări spune că erau acolo șase vase mari de piatră în care încăpeau cîte două trei vedre, vase care serveau — după datina evreilor — pentru spălarea picioarelor oaspeților de către gazdă, ca și pentru spălarea mîinilor înainte de masă.

Zis-a Iisus către slugi: „Umpleți vasele cu apă" și ei le-au umplut pînă sus.

Apoi le-a zis: „Scoateți acum și aduceți nunului". Și i-au adus.

Astfel nuntașii puteau continua petrecerea Vinul avea un gust deosebit, un parfum cu totul aparte. Nunul după ce gustase, mărturisi public lucrul acesta.

— „Tot omul pune întîi vinul cel bun și dacă mesenii se veselesc, pune vinul cel mai prost; tu însă ai ținut vinul cel bun pînă acum".

Nu e numai mărturisirea minunei săvîrșite așa de tăcut, de simplu, ci e mărturisirea de dragoste și respect pe care Fiul o arată față de mama Sa, care — cine ar putea spune și tot deodată cine ar putea tăgădui? — va fi făcut și alte minuni în Nazaretul copilăriei, despre care nu mai poate vorbi nimeni din fiii acestui veac!

Și martorul încheie deosebit de simplu: „astfel a făcut Iisus începutul minunilor Sale în Cana Galileii și și-a arătat slava sa și au crezut în El ucenicii Lui".

A crezut mai întîi Maria ... apoi nuntașii de față. Au crezut ucenicii Lui și îndeosebi Ioan, care nu se va mai despărți de Dascălul său, ci îi va sluji toată viața și scriindu-și evanghelia, nu va uita să mărturisească lumii de prefacerea apei în vin de la nunta din Cana Galileii.

Emanoil Copăcianu

Pictura cimitirelor vechi creştine

Dorința sufletului credincios și năzuința lui de a avea și de a-și aduce aminte de persoanele sfinte, de Mîntuitorul Hristos și de Sfinții Apostoli prin mijlocirea icoanelor, prin arta picturii a prins și comunitățile creștinilor de la început. De fapt, arta în antichitate a fost foarte mult prețuită și cultivată, deci era și natural ca să fie cultivată și de creștini. Artiștii convertiți la creștinism pictează de acum înainte și desenează conform cu indicațiile noii religii. In forma aceasta a luat naștere iconografia creștină. Lăcașurile în care se naște această nouă iconografie sînt cimitirele vechi creștine sau catacombele. Cele dintîi reprezentări iconografice sînt executate în aceste cimitire vechi creștine. La început aceste realizări picturale din catacombe ne redau într-o formă destul de stîngace și naivă unele adevăruri morale si dogmatice care uneori sînt reprezentate și în formă simbolică.

Reprezentărie picturale cele mai des întîlnite reproduc scene din V. și din N. Testament. Tabloul cel mai des întîlnit în catacombe este icoana Păstorului celui bun, care este Mîntuitorul Hristos. Artistul creștin a căutat să reprezinte pe păstorul cel bun cît mai frumos. Uneori este reprezentat cu o oaie pe umeri și alte oi sînt conduse de apostoli la picioarele Lui. Din V. T. întîlnim reprezentată corabia lui Noe, care simbolizează Biserica mîntuitoare. O reprezentare des întîlnită este și Iona înghițit de pîntecele chitului, care închipuiește învierea din morți a Mîntuitorului după cuvîntul Scripturii: „Precum Iona a fost în pîntecele chitului trei zile și trei nopți, așa va fi și Fiul omului în inima pămîntului trei zile și trei nopți" (Mt. 12, 40). In catacomba Priscillei întîlnim pe Susana, închipuind rugăciunea pentru pacea sufletului. Daniil în groapa leilor ca și cei trei coconi în cuptorul cel de foc sînt iarăși reprezentări pe care le întîlnim pe pereții camerelor funerare, în catacombe.

Mai dese sînt scenele din Noul Testament. Așa avem scena învierii lui Lazar, care închipuiește învierea din morți. Scena Nașterii Domnului ca și scena închinării magilor, sînt iarăși des întîlnite pe pereții cimitirelor vechi creștine. De multe ori o întîlnim reprezentată pe Sf. Fecioară care apare nu numai cu pruncul în brațe ci și în scena Buneivestiri. Sf. Apostoli sînt înfățișați avînd pe cap o ramură înverzită.

In catacombe, în afară de aceste reprezentări din Sfînta Scriptură mai întîlnim și semne simbolice, animale, plante, căci adeseori Mîntuitorul a vorbit despre păsările cerului și despre păstorul cu oile.

De altfel, forma aceasta de reprezentare simbolică era necesară și din cauza ca străinii să nu priceapă misterele pe care le săvîrșeau creștinii, și din motivul că ele exprimau în forme destul de simple adevărurile de credință și învățăturile creștinești.

Simbolul cel mai des întîlnit este peștele, care reprezintă pe Mîntuitorul, pentru că numele grecesc al peștelui, „ihtis" e format din primele litere ale cuvintelor: Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu Mîntuitor, scrise în grecește. Tot

(Continuare în pag. 4)

Intîlnirea cu Hristos Domnul

Evanghelia ne istorisește că Domnul mergînd pe străzile Ierusalimului s-a întîlnit cu un orb din naștere pe care l-a vindecat.

Această minune ne arată că Domnul este om și Dumnezeu adevărat. Ca om are trup, merge, discută și se înduioșază de suferința orbului, face tină și îi unge ochii, iar ca Dumnezeu îl vindecă.

Noi ne putem întîlni cu Domnul neîncetat și în tot locul, dar trebuie să-L dorim sincer. Sufletele credincioase care s-au întîlnit cu Domnul au primit cele mai prețioase daruri, și-au întărit voința morală și și-au purificat simțirile cugetului și ale inimii. El le-a umplut ființa de toate darurile, de toate virtuțile: de binefacere, de bunătate, blîndețe, iubire, iertare, etc.

Harul lui ne cheamă să desăvîrșim neîncetat pe omul cel duhovnicesc în noi, să creștem în Hristos, omorînd zilnic pe omul cel vechi al păcatelor și al patimilor, și să înviem în omul cel nou, al asemănării cu Hristos. Intîlnirea cu Domnul ne îmbracă cu armele credinței, nădejdii și dragostei de Dumnezeu și de aproapele, ale dreptății și păcii cu toți oamenii, ale sfințenici și armoniei cu Dumnezeu și cu semenii noștri. Intîlnirea cu Hristos Mîntuitorul topește în noi ghiața groasă a egoismului și aprinde duhul altruist de jertfă, de lepădare de noi înșine și de dăruire binelui tuturor.

Astfel s-au întîlnit cu Domnul cei 10 leproși, orbul Bartimeu, fiul lunatic, îndrăcitul din Gadara, femeia hananeancă, slăbănogul din Capernaum — și pe toți i-a vindecat de suferințe. S-au întîlnit cu El 5.000 de oameni care i-au ascultat predica în pustie și i-a săturat cu pîine trupească și sufletească. La fel Nicodim fariseul, vameșii și păcătoșii ca Zaheu, femeia samariteancă, Maria Magdalena, tîlharul de pe cruce etc., și pe toți i-a schimbat în oameni noi sau în apostoli sau ucenici ai Săi. S-au întîlnit cu El cei adormiți: tînărul din Nain, fiica lui Iair și Lazăr din Betania, pe care i-a înviat. După Inviere, s-au întîlnit cu El mironosițele femei, cei 10 Apostoli, Luca și Cleopa spre Emaus, Toma, cei 500 de frați din Galileia — și toți s-au bucurat. In sfîrșit, după Inălțarea la cer, s-a întîlnit cu Domnul, în lumină mare, Saul pe calea Damascului, care ajunge marele și nemuritorul Apostol Pavel. Tuturor acestora El le-a deschis ușile împărăției cerurilor.

Este firesc să ne întrebăm: unde și cum ne putem întîlni și noi cu Domnul? Răspunsul este clar: pretutindeni, dar mai ales în Biserica Sa. Ea este Betezda unde Domnul vine prin Sfintele Taine și ne dă harul Său ca să ne naștem, să creștem și să ne desăvîrșim după modelul Său. Indeosebi Sf. Impărtășanie ne unește cu Iisus Hristos, încît El petrece în noi și noi petrecem în El.

Căile sau mijloacele prin care ne întîlnim cu Domnul sînt: meditația, lectura sfîntă, reculegerea, examenul conștiinței, contemplarea, dar mai ales rugăciunea.

O altă cale pe care ne întîlnim este întîlnirea cu semenul nostru, creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Noi nu ne putem mîntui izolat de semenii noștri, cu care sîntem frați și formăm o mare familie. Numai creștinul care iubește pe semenul său dovedește că iubește pe Dumnezeu. Semenii sînt prilej de bucurie duhovnicească pentru noi, în sensul că prin ei, și în ei, ne întîlnim cu însuși Hristos Domnul, care îi iubește și s-a identificat cu ei, cu orice om, s-a făcut egalul, prietenul și fratele lor, și ne spune că orice bine făcut pentru semen este socotit ca un bine făcut Lui însuși și va fi răsplătit în ziua judecății (Mt. 25, 40).

Intîlnirea cu Domnul ne face mai buni, mai plini de dragoste și de pace. El revarsă duhul iubirii și păcii în nimile noastre și ne ajută să fim „făcători de pace", sprijinitori a tot ce este bun și frumos în lume.

Prot. Dr. Simion Radu

Mînie și iertare

Cît de împodobitoare și odihnitoare apar poruncile Domnului Hristos: „trăiți în pace unii cu alții" (Marcu 9, 50); „iubiți-vă unii pe alții" (Ioan 15, 12)!

Desigur, în viața de toate zilele intervin între oameni, căci e cu neputință să nu intervină, tulburări și mînie. Dar e lipsit de omenesc și cu totul fără înțelepciune ca acestea să nu fie stinse de vreme ci să fie prefăcute, cum din nefericire e cazul uneori între oameni, în ură neistovită, pe viața întreagă.

Sfîntul Apostol Pavel, neîntrecutul păstor de suflete, ne-a lăsat tuturor, într-una din epistolele lui, un sfat de mare înțelepciune: „Să nu apună soarele peste mînia voastră" (Efeseni 4, 26).

Sfatul marelui Apostol cheamă înțelepciunea la neîntîrziată intervenție în fața tulburărilor și mîniei: „să nu apună soarele"...

„Să nu apună soarele"..., înseamnă numaidecît împăcare: numaidecît iertare; numaidecît lumină între oameni.

Intr-o rugăciune de seara, dinainte de culcare, a unuia din Sfinții Părinți, întîlnim aceste cuvinte: „Doamne au nu-mi va fi mie acest pat groapă? Au vei mai lumina cu ziua nevrednicul meu suflet?".

Dacă apropiem aceste cuvinte de cele ale Apostolului Pavel: „Să nu apună soarele peste mînia voastră", graiul lor către noi e parcă și mai puternic. E parcă pentru toți un vibrant: „Să luăm aminte!". E știut doar că Marele Judecător nu-i va ierta decît pe cei ce au știut ierta — au iertat, după cuvintele lăsate nouă tuturor de El în rugăciune: „Și ne iartă nouă greșalele noastre precum iertăm și noi greșiților noștri"...

Mîntuitorul nu poate suferi noaptea între suflete. „Dacă îți aduci darul la altar — ne-a spus El — și acolo îți aduci aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă-ți darul înaintea altarului și du-te mai întîi de te împacă cu fratele tău, apoi vino să-ți aduci darul" (Matei 5, 23—24).

De aici, de fapt, a învățat Sf. Apostol Pavel (care zice „păsesc pe urmele lui Hristos" (I Cor. 11, 1) — osîrdia iertării arătată de el în cuvintele: „să nu apună soarele peste mînia voastră". Căci Mîntuitorul a stăruit cu putere deosebită și în dorință vie să fie mereu zi de sărbătoare, în bunăvoire, iertare și dragoste între oameni.

„Doamne, — L-a întrebat cîndva Sf. Apostol Petru pe Mîntuitorul —, de cîte ori să-l iert pe fratele meu cînd va păcătui împotriva mea? Pînă la șapte ori?" (Matei 18, 21).

Și Mîntuitorul i-a răspus: „Eu nu-ți zic pînă la șapte ori, ci pînă la șaptezeci de ori cîte șapte" (Matei 18, 22).

Dumnezeu ne-a dat această minune a împăcării sufletelor: iertarea.

Iertarea desființează răul — noaptea între suflete.

L-a topit minunea iertării, această lege de Duminică dintre sufletele noastre.

„Eu nu-ți zic ție pînă la șapte ori, ci de șaptezeci de ori cîte șapte"...

„Să nu apună soarele peste mînia voastră"...

De bună seamă, atunci, că nu în Duminică sufletească și nu în lumină e cel ce prelungește mînia, momentul de noapte și tulburare intervenit cîndva între el și semen.

Căci dacă de nu știu cîte ori, de șaptezeci de ori cîte șapte cineva e în stare să-și șteargă din minte porunca Mîntuitorului pentru iertare, și iarăși, dacă de nu știu cîte ori, de șaptezeci de ori șapte lasă soarele să apună peste mînia lui — de tot atîtea ori și tot mai străin de el, un astfel de creștin se jefuiește de cerul din el și se depărtează de umanul din el.

„...Sau au ținut minte răul...", pomenește ca păcat între multe alte păcate, una din străvechile rugăciuni de dezlegare, din rugăciunile Maicii duhovnicești, Biserica.

Așadar să ții minte răul e păcat.

De aceea, evident, atitudinea contrară, de a nu ține minte răul, e semn că lăuntric nu te simți bine în hotarul răului, că te obosește noaptea lui, vecinătatea lui, povara lui.

In bogata sa corespondență — (colecție de multe scrisori adresate multor cunoscuți și prieteni), — Cuviosul Isidor Pelusiotul, ucenic de al Sfîntului Ioan Gură de Aur, folosește ca îndemn un foarte grăitor proverb al antichității (al lumii vechi): „Scrieți răul pe apă".

Cuvîntul acesta e, deasemeni, cît se poate de încărcat de înțelepciune. Căci apa nu ține minte răul.

De fapt, dacă m-aș apuca să scriu pe suprafața netedă, liniștită a unei ape că, să zicem, un oarecare Andrei mi-a făcut un rău pe care nu vreau să-l uit — bag de seamă că, după ce am scris în apă slova „A", (prima din numele celui ce mi-a făcut rău), cînd abia pornesc să-i scriu pe „*n*", slova a doua din numele lui, apa a și *uitat*, prima slovă scrisă într-însa de mine s-a netezit. Și-a liniștit îndată. Apa nu ține minte răul.

De aceea chipul apei trebuie să devină înțelepciune în mine și în viața mea o sfîntă lege.

„Scrieți răul pe apă"...

Mîntuitorul numește Harul Duhului Sfînt ce se dăruiește oamenilor prin Jertfa Sa: „apă vie" — „apa cea vie" (Ioan 7, 37—39; cf. și Ioan 4, 10; 13—14).

Ori, cel ce are, prin Domnul Hristos, „apa cea vie", cel ce este prin Hristos în Harul Duhului, — acela cu adevărat „scrie răul pe apă", căci în Har el nu-i învățat să țină minte răul și nu ține minte răul.

El plinește dorința Apostolului: „să nu apună soarele peste mînia voastră", căci se teme, nu cumva să adoarmă în păcate de moarte spre judecată, știind și cuvîntul Domnului nostru ce zice: „ori cine se mînie pe fratele său, va cădea sub pedeapsa judecății" (Matei 5, 22). In sfîrșit, acestuia nu-i vine greu și nu-i pare mult să ierte „de șaptezeci de ori cîte șapte", — căci el e fiu al Celui ce pentru noi toți și pentru a noastră iertare, pînă pe Cruce întru răstignire S-a suit și întru jertfă la iertare pe toți ne-a chemat.

Un astfel de creștin e totdeauna activ spre pace și spre frumusețe între oameni.

Pr. Ioan Turcu

Pictura cimitirelor vechi creștine

(Continuare din pag. 3

peștele mai simbolizează pe creștinul renăscut din apa botezului. Intr-un cimitir se află reprezentat un pește care are pe spate un coș cu pîine și o sticlă cu vin roșu. Fără îndoială că această scenă reprezintă Sf. Euharistie. In catacomba Sf. Calist din Roma se află reprezentată o masă pe care se află un pește și trei pîini, iar jos șapte coșuri cu pîine. Și scena aceasta reprezintă Sf. Euharistie. Adeseori se întîlnește scena înmulțirii pîinilor. Scena învierii lui Lazăr ca și vindecarea paraliticului, închipuiește creștinul vindecat de păcate. Păunul este simbolul nemuririi și închipuie viața cea veșnică. Cerbul simbolizează pe creștinul care aleargă la izvorul ceresc al fericirii. Măslinul reprezintă semnul de biruință și de pace al creștinului pe lumea aceasta. Vița de vie reprezintă pe Mîntuitorul care s-a numit pe Sine viță iar pe creștini mlădițele (In. 15, 5). Ancora era semnul nădejdii în învierea din morți (Evr. 6, 19). Cocoșul simbolizează pocăința lui Petru ca și privegherea creștinului care nu știe cînd va veni ceasul să se unească cu Hristos. Mai întîlnim scene de ospețe (ospețe funerare), ospețe cerești, ospețe euharistice, ospețe care se petrec în ceruri unde oile aduse de Păstorul cel bun se bucură de masa obștească, precum zice El: „Și eu vă rînduiesc vouă precum mi-a rînduit Tatăl meu împărăția ca să mîncați și să beți întru împărăția mea și să ședeți pe scaune" (I.c. 22, 29—30).

După cum am văzut cele mai de seamă reprezentări picturale, sau mai bine zis singurele picturi creștine care ni s-au păstrat de dinainte de Constantin cel Mare, se află în catacombe, care erau și locurile de înmormîntare a primilor creștini și de adunare la sfintele slujbe, avînd multe un fel de capele. Toate simboalele pe care le-am văzut, ca și persoanele biblice, diferitele scene și reprezentări felurite, nu urmăresc altceva decît redarea și exprimarea acelorași idei de bază ale religiei creștine: viața de dincolo de mormînt, mîntuirea și învierea. Toate aceste idei sînt reprezentate prin simboale specific creștine și prin scene din V. și din N. Testament. De la primii creștini am moștenit și noi icoanele și cinstirea icoanelor, împodobirea bisericilor cu picturi sfinte. Chiar unele icoane ale Maicii Domnului, spune tradiția, că ar fi fost zugrăvite de Sf. Evanghelist Luca, doctor și pictor. Cinstirea icoanelor ține de credința cea adevărată, pe care au primit-o și au ținut-o primii creștini.

A. Moisiu

Rugăciune și jertfă

Domnul nostru Iisus Hristos — chiar la începutul propovăduirii Sale — în cuvîntul de învățătură a predicii de pe munte, învață pe ucenici „rugăciunea domnească". Deci voi așa să vă rugați: „Tatăl nostru, carele ești în ceruri"... Rugă Sfîntă — rodul buzelor dumnezeiești și Sfinte ale Domnului nostru Iisus Hristos! Spusă în propovăduirea Evangheliei, de către Sfinții învățăcei și Apostoli. Mărturisită de cuvioșii Părinți Sfinți, Pustinici și toți acei care au viețuit în credința creștină, ea ne rămîne deapururi rugăciunea cea dumnezeiască!

De aceea o spunem și noi toți credincioșii — cu glas, în cînt și în taină — în biserică și acasă — seara și dimineața, la masă, la începutul și la isprăvitul a tot lucrului bun și de folos.

— După ce ne-a învățat ce trebuie să spunem, cînd ne rugăm — Domnul nostru Iisus Hristos a mai arătat și prin pilde, felul de credincioși, care sînt și cum se roagă! Acest fel de credincioși, sînt zugrăviți aievea în Evanghelie de Sf. Evanghelist Luca (c. 18, v. 10—15).

— „Doi oameni s-au suit să se roage"...

Rugăciunea fiecăruia din ei, a fost în felul ei!

Una lăudăroasă și plină de osîndă asupra aproapelui... Cealaltă, pornită din umilință străbate templul ... îndreptîndu-se către Dumnezeu.

— Asemănător celor dintîi lucrători ai pămîntului: Cain și Abel (Gen. 4).

Cain era agricultor, Abel, păstor de oi.

Cei doi s-au suit să aducă jertfe lui Dumnezeu, din rodul muncii lor. Cain din roadele pămîntului, Abel, din cele întîi născute ale oilor.

Cain a adus jertfă mai mult din nepăsare și nesocotință... Iar Abel a spus: Dacă aduc jertfă Domnului Dumnezeului meu — voi aduce din cele mai bune — din ce am mai bun... De aceea și jertfa lui a fost bine primită.

Tot așa și rugăciunea pornită din umilință, l-a făcut pe vameș să se pogoare mai îndreptat...

— Ruga preotului din ectenie în ectenie — se îmbină cu a credincioșilor. Iar prinosul pentru Sf. Jertfă: „Prescura Sfîntă" — rodul muncii — este adusă de credincioși la Sf. Altare cu dragoste pentru săvîrșirea Sfintei Jertfe pe altarul bisericii.

De aceea și rugăciunea noastră împreună „Sfînta Jertfă", cu rugăciunea lui Iisus și a sfinților și în plină smerenie se înalță ca o mireasmă de tămîie bine primită deapururea înaintea lui Dumnezeu.

Pr. I. Pancu

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 42.418

ANUL 113 Sibiu, 1 iulie 1965 Nr. 25—26

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Perspective mărețe

Prin munca, talentul şi capacitatea creatoare a poporului nostru, sub îndrumarea conducătorilor înţelepţi şi clarvăzători, patria noastră a realizat în anii şesenalului (1960—1965) progrese însemnate în toate sectoarele economiei şi culturii, ceea ce a dus la biruinţa socialismului nu numai la oraşe ci şi la sate, la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a bazei tehnico-materiale a socialismului şi a nivelului de trai material şi cultural al oamenilor muncii.

Pe baza acestor progrese remarcabile, proiectul de Directive cu privire la dezvoltarea economiei naţionale în perioada 1966—1970 şi proiectul de Directive cu privire la valorificarea surselor energetice şi electrificarea ţării în perioada 1966—1975 trasează un program vast de noi obiective şi sarcini, care continuă şi dezvoltă realizările şesenalului şi marchează o nouă etapă importantă în întărirea şi propăşirea socialismului în ţara noastră. Măreţele perspective deschise de aceste proiecte declanşează în toţi oamenii muncii noi energii creatoare, un nou avînt în muncă, şi întăreşte încrederea lor în viitorul luminos al patriei socialiste şi entuziasmul şi mîndria lor patriotică.

Amintim aici numai cîteva din obiectivele noului plan cincinal (1966—1970).

În primul rînd se continuă dezvoltarea în ritm înalt a industriei socialiste, prioritate acordîndu-se producţiei mijloacelor de producţie (adică, industriei grele constructoare de maşini). Ritmul mediu anual de creştere a producţiei industriale va fi de 10,5 la sută. Astfel, în 1970 producţia industrială globală va fi cu circa 65 la sută mai mare decît producţia din 1965. Aproape două treimi din cantitatea de maşini, instalaţii şi utilaje, necesare economiei vor fi asigurate prin producţia proprie. Pentru asigurarea unei baze tot mai largi de aprovizionare a industriei cu materii prime se prevede un program vast de cercetări geologice, îndreptate în primul rînd spre mărirea rezervelor de ţiţei, gaz metan, minereuri neferoase şi nemetalifere. Producţia de energie electrică (în hidrocentrale, termocentrale şi centrale atomice) va creşte mai rapid decît industria, ridicîndu-se în 1975 la 55—60 miliarde Kwh.

O dezvoltare însemnată se va acorda şi industriei bunurilor de consum. În industria chimică (cu producţie de 2, 3 ori mai mare în 1970 decît în 1965) va spori în deosebi producţia de îngrăşăminte chimice, antidăunători, materiale plastice şi cauciuc sintetic, fibre şi fire chimice, coloranţi, medicamente, etc. Industria uşoară va spori producţia cu 50—55 la sută şi va pune accent deosebit pe producţia de ţesături, tricotaje, confecţii şi încălţăminte. Producţia industriei alimentare va creşte cu 50 la sută şi va dezvolta în special producţia de carne, lactate, peşte, conserve de legume şi fructe, zahăr, ulei.

Concomitent cu industria se va dezvolta şi agricultura. În perioada 1965—1970 se prevede creşterea producţiei agricole globale cu circa 20 la sută faţă de media anilor 1961—1965. Pentru realizarea acestui obiectiv se vor accentua eforturile pentru îmbunătăţirea înzestrării tehnico-materiale a agriculturii, pentru extinderea şi consolidarea rezultatelor pozitive de pînă acum, pentru executarea de importante lucrări de hidroamelioraţii. Se va dezvolta producţia de îngrăşăminte, va creşte gradul de mecanizare a lucrărilor agricole, se vor folosi seminţele cele mai productive, va spori numărul specialiştilor în agricultură şi mecanizatorilor, se vor îmbunătăţi rasele de animale şi va creşte numărul de animale.

Dezvoltarea economiei naţionale cere şi dezvoltarea corespunzătoare a transportului şi telecomunicaţiilor. În acest sector se prevede modernizarea transportului feroviar, dotarea parcului auto cu noi mijloace, sporirea capacităţii flotei maritime şi fluviale, dezvoltarea transporturilor aeriene de călători.

Pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor noului cincinal se va promova şi extinde tehnica înaintată, se va ridica nivelul cercetării ştiinţifice, se va îmbunătăţi calificarea profesională a muncitorilor, tehnicienilor şi inginerilor. În felul acesta va creşte productivitatea muncii şi calitatea produselor şi se va reduce preţul de cost.

Dezvoltarea întregii economii va asigura creşterea continuă a venitului naţional şi în consecinţă a bunăstării materiale şi culturale a oamenilor muncii. În 1970 salariul real va fi cu 20—25 la sută mai mare decît în 1965, iar veniturile ţărănimii vor creşte cu 20 la sută. Vor spori şi veniturile pensionarilor. Se vor acorda noi mijloace pentru dezvoltarea învăţămîntului şi culturii, ocrotirii sănătăţii, culturii fizice şi sportului. Pentru îmbunătăţirea condiţiilor de locuit se vor construi în anii cincinalului din fondurile statului circa 300.000 de apartamente, cu circa 25 la sută mai mult decît între 1961—1965. Se vor electrifica cel puţin 1.000 de sate anual, încît electrificarea rurală va fi practic încheiată în 1972—1973. Volumul desfacerilor de mărfuri va creşte cu 50—55 la sută.

Dezvoltarea economiei atrage după sine şi lărgirea schimburilor comerciale şi colaborării economice cu ţările socialiste şi a relaţiilor comerciale cu toate statele pe baza principiilor independenţei, egalităţii şi avantajului reciproc. La fel vor spori şi relaţiile culturale cu popoarele socialiste şi cu celelalte popoare.

Măreţele perspective ale noului plan cincinal continuă linia ascendentă de dezvoltare a patriei noastre într-un mod echilibrat şi armonios. Ele se bazează pe posibilităţile reale ale ţării noastre şi exprimă năzuinţele întregului popor. Poporul nostru este încredinţat, astfel, că aceste perspective vor deveni realitate vie. Înfăptuirea obiectivelor planului cincinal constituie cauza vitală a tuturor oamenilor muncii şi va determina întărirea continuă a coeziunii întregului popor, a unităţii dintre guvern şi popor, va arăta din nou dragostea de patria socialistă ce însufleţeşte pe toţi fiii poporului. Însufleţiţi de realizările de pînă acum şi de măreţele perspective din viitor, oamenii muncii îşi vor consacra toate forţele, toate capacităţile lor creatoare, realizării şi depăşirii prevederilor planului cincinal 1966—1970 pentru creşterea bunăstării materiale şi spirituale a întregului popor, pentru înflorirea şi prosperitatea patriei noastre socialiste, pentru biruinţa păcii şi progresului social în toată lumea.

T. R.

Vizită prietenească

Între 2 şi 8 iunie a. c., la invitaţia Prea Fericitului Patriarh Justinian, a făcut o vizită Bisericii noastre Graţia Sa Arhiepiscopul de Canterbury dr. Michael Ramsey, primat al întregii Anglii şi mitropolit, însoţit de episcopul de Gibraltar Eley Stanley şi de canonicii John Satterthwaite, John Findlow şi John Andrew.

Oaspeţii au vizitat atelierele de obiecte bisericeşti, tipografia Institutului biblic, biserica parohială Sf. Elefterie, Institutul Teologic de grad universitar, mînăstirile Cernica şi Ghighiu, Tîrgovişte, Viforîta, Mînăstirea Dealul, parohia sătească Leordeni, fiind întîmpinaţi peste tot cu dragoste de clerici, monahi şi credincioşi. La Curtea de Argeş au fost primiţi de preoţii de la Cursurile de Îndrumare. Graţia Sa Arhiepiscopul Michael Ramsey, răspunzînd la cuvîntul P. C. rector Sofron Vlad, a vor-

(Continuare în pag. 2)

Vizită prietenească

(Continuare din pag. 1)

bit preoților despre lucrarea Duhului Sfînt prin slujirea preoțească și unitatea creștină. Cu ocazia aceasta oaspeții au văzut și șantierul hidrocentralei „Gheorghe Gheorghiu-Dej" de pe Argeș, unde s-au întreținut cu ingineri, tehnicieni și muncitori.

La Institutul Teologic Universitar din București, Grația Sa Arhiepiscopul dr. Michael Ramsey a ținut o conferință și a avut o convorbire cu profesorii Institutului.

Duminecă, 6 iunie, — la împlinirea a 17 ani de la instalarea Prea Fericitului Patriarh Justinian — a avut loc la biserica Sf. Spiridon o Sf. Liturghie patriarhală, în cadrul căreia au vorbit Prea Fericitul Patriarh Justinian și Grația Sa Arhiepiscopul dr. M. Ramsey. A doua zi a avut loc o întîlnire a oaspeților cu Sfîntul Sinod al Bisericii noastre.

La sfîrșitul vizitei oaspeților anglicani a fost dat un Comunicat, semnat de Prea Fericitul Patriarh Justinian și de Grația Sa Arhiepiscopul dr. M. Ramsey, în care s-a arătat că vizita aceasta și convorbirile ce au avut loc sînt o contribuție însemnată la dezvoltarea legăturilor tradiționale de prietenie dintre poporul român și poporul englez și la slujirea păcii, înțelegerii și colaborării dintre popoarele lumii.

Grația Sa Arhiepiscopul de Canterbury dr. M. Ramsey a fost primit de domnul Chivu Stoica, Președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Române, și de domnul Ion Gheorghe Maurer, Președintele Consiliului de Miniștri și de alte persoane oficiale, cu care s-a întreținut într-o atmosferă cordială. Departamentul Cultelor a dat un dejun în cinstea Grației Sale Arhiepiscopului dr. M. Ramsey, la care au participat membrii Sfîntului Sinod, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, șefii cultelor din țara noastră, membrii ai Consiliului Național Bisericesc, rectorii Institutelor Teologice (București și Sibiu) și alte persoane oficiale. Grația Sa Arhiepiscopul de Canterbury și-a exprimat profunda satisfacție pentru amabilitatea și prietenia cu care a fost primit de conducătorii țării noastre și a spus că Anglia dorește să aibă relații prietenești cu România.

La încheierea vizitei făcute în țara noastră, Grația Sa Arhiepiscopul dr. M. Ramsey a făcut o declarație, în care și-a manifestat satisfacția pentru ocazia ce i s-a oferit prin invitația Prea Fericitului Patriarh Justinian de a vizita România, de a cunoaște poporul român, de a lua contact cu reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române și ai celorlalte culte. „Poporul român nutrește o mare dorință de prietenie cu toate celelalte țări, inclusiv cu Marea Britanie. Acest sentiment de prietenie este reciproc" și „în țara mea se manifestă o dorință deopotrivă de sinceră în acest sens. Fie ca să mergem înainte cu toții pe calea prieteniei și păcii".

„Am avut plăcerea să mă întîlnesc și să port discuții cu Justinian, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, precum și cu conducătorii altor culte din țara dv., creștine, mozaic, musulman, și îmi pare bine că pot afirma că practicanții acestor culte sînt fericiți, întrețin relațiile cele mai prietenești unii cu alții, precum și cu Biserica Ortodoxă Română".

— „Am convingerea, că astfel credincioșii din diferite țări, din România, din Anglia, pot sprijini cauza consolidării păcii. Ei pot ajuta la promovarea păcii care se bazează pe principiile creștine — principiul dreptății, carității, respectului pentru conștiința individuală și pentru drepturile minorităților din fiecare țară".

— „Acum 30 de ani a avut loc la București o conferință a teologilor români și anglicani. Ea a avut un rol remarcabil în dezbaterea teologică, urmărind realizarea unității anglicano-române. Este necesar să continuăm în această direcție. Există multe deosebiri între Biserica Ortodoxă și Biserica Anglicană, însă unitatea de bază este atît de mare încît trebuie să ne simțim încurajați să mergem înainte pe calea unității. Bineînțeles ne preocupă întreaga comuniune anglicană din lume, după cum ne preocupă întreaga Biserică Ortodoxă din lume, însă este cu putință ca Biserica Română și Biserica Anglicană să dea un impuls în această direcție. Cred că vizita mea în țara dvs. a acționat în acest sens. Am toată încrederea că aceeași este și atitudinea patriarhului Justinian".

Vizita Grației Sale Arhiepiscop de Canterbury M. Ramsey este o contribuție la cauza prieteniei și păcii, la apropierea între Biserica anglicană și Biserica noastră și la unitatea tuturor cultelor pentru promovarea păcii în lume. T.

La Institutul Teologic

Duminecă, 27 iunie a.c., a avut loc festivitatea încheierii anului școlar 1964—1965 la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu. Sfînta Liturghie s-a săvîrșit în Catedrala mitropolitană — de față fiind I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae — de către P. S. Teofil al Clujului și un sobor de preoți și diaconi. A predicat P. C. prof. Sp. Cîndea despre misiunea preoției pe plan religios și pe plan social-patriotic. Răspunsurile le-a dat corul studenților teologi, sub conducerea P. C. prof. Gh. Șoima.

La Festivitatea din Aula Institutului au luat parte: P. S. Teofil al Clujului, d. rector St. Juhasz, de la Institutul Protestant Universitar din Cluj, d. decan H. Binder de la secția luterană a Institutului protestant, P. C. Consilieri I. Nicoară, I. Vlad, corpul profesoral, studenții teologi, ș. a.

Festivitatea a fost deschisă cu Imnul de Stat (al Republicii Populare Române), executat de corul studenților teologi.

Luînd cuvîntul, P. C. rector Dr. Sofron Vlad *vorbește despre marile realizări din ultimii douăzeci de ani, prin care România a devenit o țară în plin avînt, cu o economie multilateral dezvoltată, cu o cultură înfloritoare și cu un nivel de trai ridicat. Proiectul de directive cu privire la dezvoltarea economiei naționale în perioada 1966—1970 și proiectul de Directive cu privire la valorificarea surselor energetice și electrificarea țării în perioada 1966—1975 deschide mărețe perspective patriei noastre. În 1970 producția industrială va fi cu circa 65 la sută mai mare ca în 1965, cea agricolă va spori cu circa 20 la sută, salariul real cu circa 20—25 la sută. În 1972—1973 va fi încheiată practic electrificarea satelor. Aceste date — și altele — vorbesc despre ritmul accelerat de dezvoltare a țării noastre și despre avîntul în muncă al unui popor liber, care-și construiește o viață din ce în ce mai îmbelșugată și mai luminată.*

Din realizările de pînă acum și din perspectivele luminoase ce se deschid, primim și noi îndemn de felul cum trebuie să lucrăm pentru a aduce aportul nostru la viața Bisericii și la înflorirea patriei. Amintind de contribuția Bisericii noastre în decursul istoriei poporului român la formarea limbii literare și literaturii române, amintind de însemnătatea reîntregirii bisericești din 1948, P. C. rector S. Vlad cheamă pe toți să fie conștienți de obligațiile Bisericii în cadrul lumii celei noi, să fie vrednici slujitori ai Bisericii și ai patriei. Legătura cu Iisus Hristos trebuie fructificată în acțiunea pentru îmbunătățirea vieții omenești. Verticala, care ne unește cu cerul, să se reverse pe orizontala, prin care îmbrățișăm pe semenul nostru, poporul, omenirea. Să muncim pentru unitatea Bisericii, pentru viața cea nouă, pentru pace. Să privim mereu înainte spre idealul unității, spre zările de fericire și pace. Absolvenții Institutului nostru să aplice ceea ce au învățat în anii de studii, să urmeze pilda poporului, a ierarhilor, a profesorior, ș. a.

Mulțumește Prea Fericitului Patriarh Justinian, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, I. P. S. și P. S. ierarhi din Ardeal și Banat, P. S. Teofil al Clujului.

Mulțumește Departamentului Cultelor pentru înțelegerea și sprijinul acordat.

Mulțumește profesorilor și altor ostenitori și studenților.

Corul execută „Psalm" (muzica de P. C. prof. Gh. Șoima).

Absolventul Ștefan Liviu vorbește despre slujirea preoțească. Preoția e punte între cer și pămînt, căci prin ea se înalță dorirele credincioșilor spre Dumnezeu și Dumnezeu revarsă harul său peste credincioși. Nimeni nu e vrednic de harul preoției și nimeni nu poate, numai prin forțele sale, să realizeze cele cerute de slujirea preoțească. Avem însă făgăduința că Iisus Hristos este cu noi și ne ajută. Noi trebuie să ne identificăm cu voia lui Hristos, cu misiunea Bisericii, cu strădania poporului pentru o viață pașnică și îmbelșugată.

Mulțumește P. F. Patriarh Justinian, I. P. S. și P. S. ierarhi din Ardeal și Banat, în deosebi I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae. Mulțumește profesorilor și duhovnicilor, urează spor la lucru colegilor din ceilalți ani, și făgăduiește că absolvenții se vor strădui să fie așa cum îi vrea poporul și patria, Hristos și Biserica Sa.

Corul execută: „Pescarul" de D. Kiriac.

Prea Sfințitul Teofil al Clujului, pornind de la chemarea Apostolilor (Evanghelia Duminicii, Mt. 4, 18—23), vorbește despre cele trei sensuri ale împărăției lui Dumnezeu. Din pilda grîului și neghinei și din pilda năvodului rezultă că împărăția lui Dumnezeu e Biserica, în care, pînă la judecata din urmă, sînt și buni și răi. Din cuvîntul Mîntuitorului că „împărăția lui Dumnezeu e înlăuntrul nostru" rezultă că ea e harul divin, sălășluirea Sf. Treimi în noi. Din cele spuse de Mîntuitorul despre judecata din urmă rezultă că împărăția lui Dumnezeu este raiul, împărăția Tatălui, gătită spre fericire veșnică tuturor drepților.

La serbarea aceasta de sfîrșit de an cinstim roadele unei munci care slujește împărăția lui Dumnezeu în toate înțelesurile ei. Se cuvine să mulțumim conducerii, profesorilor și duhovnicilor Institutului pentru rîvna și priceperea cu care au lucrat la instruirea și educarea viitorilor slujitori ai altarelor. Felicită în numele Sfîntului Sinod, al I. P. S. Mitropolit Nicolae și al celorlalți I. P. S. și P. S. ierarhi din Ardeal și Banat pe profesori și studenți pentru rezultatele obținute.

Prea Sfinția Sa amintește că între prezențele românești peste hotare putem enumera și prezențele Bisericii noastre și ale celorlalte culte. Aceste prezențe, între care sînt și profesori de la acest Institut, fac cinste Bisericii și țării noastre. Aceasta pentru că delegații noștrii se prezintă la manifestările Conferinței Creștine pentru

Pentru creșterea producției agricole

Hotărîrea Consiliului de Miniștri al R. P. Române din mai 1965 privind unele măsuri de îmbunătățire a regimului de valorificare a produselor agricole, vegetale și animale crează noi condiții și stimulează creșterea producției agricole vegetale și animale, în vederea sporirii veniturilor țărănimii, aprovizionării tot mai bune a populației cu produse agroalimentare, satisfacerii nevoilor industriei prelucrătoare și asigurării fondului de rezervă și de export.

Unele măsuri se referă la perfecționarea sistemului de valorificare a produselor agricole — prin contractări și achiziții — Cooperativa agricolă de producție stabilește partea din producție, care urmează să fie valorificată. Contractele ce se încheie de cooperativa agricolă cu organizațiile economice de contractare sînt valabile numai după aprobarea lor de către adunarea generală a cooperatorilor. Principala sursă a veniturilor cooperativelor agricole, prin care se dezvoltă continuu proprietatea obștească — temelie a bunăstării țăranilor cooperatori — este valorificarea de cantități tot mai mari de cereale și altor produse agricole prin contractări. Conform Hotărîrii, cooperativele agricole pentru contractele încheiate înainte de recoltare au dreptul să primească avansuri bănești. Deasemenea ele pot vinde tot timpul anului unităților de stat cereale din producția disponibilă. Membrii cooperatori pot să-și vîndă prisosul din produsele primite pentru zile muncă fie prin cooperativa agricolă, fie direct pe piață sau prin cooperația de consum. Cumpărarea de grîu, porumb și secară pentru revînzare este interzisă, îngăduită fiind numai cumpărarea pentru consumul propriu.

Sistemul de contractare e extins și la fructe. Pot încheia contracte cooperativele agricole, membrii cooperatori și producătorii individuali din zonele pomicole. Restaurantele, cantinele și alți consumatori colectivi pot cumpăra legume și fructe prin contracte cu cooperativele agricole sau prin achiziții de la membrii cooperatori și de la producătorii individuali. Cooperativele agricole și membrii lor și producătorii individuali își pot vinde legumele și fructele și direct pe piață.

In ce privește animalele și produsele animale, cooperativele agricole le pot vinde organelor comerciale de stat (prin contractări) și altor cooperative agricole. Cooperativele agricole și membrii lor și producătorii individuali le pot vinde și direct pe piață.

De asemenea se simplifică formele de contractare și achiziție la legume și fructe și se introduc mijloace mai operative pentru stabilirea prețurilor la aceste produse. Cooperativele agricole au posibilitatea să folosească fără nici o restricție mijloacele lor de transport în toate zonele țării, ceea ce permite vînzarea în mai bune condiții a producției și procurarea de materiale necesare îmbunătățirii producției.

Alte măsuri se referă la prețurile acordate de stat pentru produsele agricole contractate sau achiziționate. Prețurile acestea aduc venituri însemnate cooperativelor agricole, membrilor lor și celorlalți producători. Începînd cu 17 mai 1965 s-a mărit prețul de contractare și achiziționare la lapte, la porcii ce depășesc 130 kg., la vin, cartofi, struguri din vii hibride și țuică. Se acordă avantaje și prin avansuri în bani, aprovizionarea cu furaje, porumb, și alte produse necesare hrănirii animalelor, etc. Sporul general de venituri pe anul în curs al cooperativelor agricole, membrilor lor și altor producători va fi de circa 625 milioane lei. Aceasta reprezintă un important sprijin economic pentru țărănime.

Se prevede apoi un program complex de înzestrare a agriculturii cu noi mașini și utilaje, de extindere a folosirii îngrășămintelor chimice, de intensificare a lucrărilor de indiguiri, desecări și amenajări în vederea lărgirii suprafețelor irigate, ș. a.

Toate aceste măsuri și altele, preconizate în Hotărîrea Consiliului de Miniștri, dau un nou impuls eforturilor țărănimii pentru creșterea continuă a producției și productivității muncii, în agricultură, pentru aplicarea pe scară largă a celor mai avansate metode, pentru sporirea fondului obștesc în cooperativele agricole. Creșterea producției va aduce nu numai venituri suplimentare pentru țărănime, ci și o îmbunătățire substanțială a aprovizionării populației și industriei prelucrătoare și disponibilităților de export, pentru întărirea patriei socialiste și pentru asigurarea unui trai tot mai îmbelșugat în orașele și satele noastre.

Pace, ale Consiliului Ecumenic al Bisericilor, etc. la nivelul necesar, dovedind o pregătire și o orientare temeinică. În felul acesta profesorii contribuie la succesul manifestărilor consacrate cauzei păcii.

Prea Sfinția Sa urează ostenitorilor de la Institutul Teologic noi puteri de muncă spre a sluji Biserica și unitatea de credință și a sprijini cauza mare și importantă a păcii și progresului. Face apoi, apel către absolvenți să fie următori învățăturilor și pildei date de profesorii lor, să păsească pe urmele lui Hristos, să slujească împărăția lui Dumnezeu, să fie apostoli ai lui Hristos. Făcîndu-se preoți, ei să călăuzească pe credincioși spre o viață morală superioară și să-i formeze cetățeni loiali și devotați ai patriei noastre, să sprijinească iureșul muncii din țara noastră.

Cauza păcii e unul din țelurile însemnate spre care năzuiește conducerea patriei noastre și poporul nostru. Noi servim această cauză lucrînd pentru așezarea păcii în sufletele credincioșilor prin înlăturarea păcatului și promovarea virtuții. Pacea lăuntrică însă, se răsfrînge în afară. De aceea nu ne limităm la pacea lăuntrică, ci sprijinim acțiunea pentru pace a poporului și a mișcării mondiale pentru pace.

Viitorii preoți să fie convinși că de pe amvon și de la altar ei vor sluji Biserica și patria. Ei lucrează pentru fericirea veșnică și pentru fericirea pămîntească. În felul acesta ei vor valorifica talanții, pe care îi au și vor răspunde nădejdilor ce s-au pus în ei, de ierarhi, profesori și credincioși.

Prea Sfinția Sa îndrumează pe studenții teologi să se poarte întotdeauna (și în vacanță) în chip demn de educația primită, de chemarea lor. În tot locul și în toată vremea să aibă o purtare exemplară. Urează Institutului Teologic și viitorilor preoți să rodească roade de mîntuire, de înflorire pentru Biserică și pentru patrie.

Festivitatea se încheie cu „Hora Republicii" (compozitor : prof. Nicolae Lungu).

Astfel porțile Institutului Teologic de grad Universitar s-au închis, ca să se deschidă iarăși în septembrie 1965 pentru primirea de noi studenți și pregătirea de noi slujitori ai Bisericii, în duhul iubirii de Hristos, iubirii de patrie și iubirii de pace.

T.

Despre rugăciune

Creștinul adevărat se roagă. Inima sa îl îndeamnă să pună în cuvinte cugetările, sentimentele și dorințele ce nutrește față de Dumnezeu.

Recunoscîndu-L pe Dumnezeu de făcătorul tuturor celor văzute și nevăzute, cunoscînd nespusa rînduială așezată de El în mersul lumii acesteia, credinciosul preamărește puterea și înțelepciunea cea fără de margini a lui Dumnezeu, zicînd : Minunate sînt lucrările Tale, Doamne.

Creștinul care înțelege cîtă dragoste a dovedit El pentru noi, dînd în sfîrșit și pe însăși singurul Său Fiu să moară pentru răscumpărarea de la moarte a neamului omenesc, credinciosul, care de-atîtea ori a gustat din bunătățile harului dumnezeesc laudă bunătatea cea neasemuită a lui Dumnezeu, mulțumește cu cea mai adîncă recunoștință pentru nenumăratele Lui binefaceri, arată dragostea sa pentru El, dragostea ce-i stăpînește toată ființa.

Omul evlavios, fiind conștient de atîrnarea sa de Făcătorul și Binefăcătorul său care este Dumnezeu, dîndu-și seama de neputința de-a ajunge la mîntuire numai cu ajutorul propriilor sale puteri, se îndreaptă totdeauna și în toate împrejurările către Dumnezeu, rugîndu-L pentru dar și sprijin, punîndu-și în El toată nădejdea vieții sale.

Creștinul adevărat deci în tot locul și în totdeauna își înalță sufletul către Dumnezeu prin rugăciune. De aceea cu drept cuvînt se zice, că rugăciunea pentru sufletul credinciosului este aceea ce pentru trup e răsuflarea. Trupul, ca să trăiască stă în neîntreruptă legătură cu aerul. Tot așa sufletul credincios fără încetare este în comunicare cu Dumnezeu.

Dacă rugăciunea este ridicarea inimii către Dumnezeu, mijlocul de a vorbi cu Dumnezeu a sufletului credincios, atunci la rugăciune sînt două persoane : Dumnezeu, căruia se aduce rugăciune, și creștinul care se roagă. Deci cine dă cea mai potrivită formulă de rugăciune, acela trebuie să cunoască foarte bine și pe Dumnezeu și pe om, va putea spune întocmai mărirea, puterea, dreptatea și bunătatea nespusă a lui Dumnezeu. Nimeni nu cunoaște în chip deplin pe Dumnezeu, afară de Domnul nostru Iisus Hristos. El singur Îl cunoaște în chip desăvîrșit, pentru că El este Fiul lui Dumnezeu. „Nimeni nu cunoaște pe Tatăl afară de Fiul și de acela căruia Fiul voește să-i descopere" (Matei 11, 27) ne spune însuși Iisus. Dar și pe noi Iisus Hristos, Domnul nostru, ne cunoaște mai bine decît ori și cine, ne cunoaște în chip desăvîrșit. Atît pe urma atotștiinței Lui dumnezeești, cît și pe urma vieții ce a trăit pe pămînt, ca om, în mijlocul nostru. El a fost și om adevărat, în toate asemenea nouă afară de păcat. Lipsurile, nevoile, sentimentele inimii omenești le-a cunoscut în suferințe și în bucurii, în strîmtoare și părăsire, bînd paharul durerii pînă la fund, pînă la crîncena și rușinoasa moarte pe cruce.

El deci Dumnezeu și Omul, El care a fost singurul și cel mai în stare a zidi podul mîntuirii între noi și Dumnezeu, numai El știe în chip deplin cum trebuie să fie și vorbirea sufletului nostru cu Dumnezeu, cum și care trebuie să fie rugăciunea noastră. El, care însuși s-a rugat sau binecuvîntînd sau mulțumind sau cerînd împlinirea voiei Tatălui, El a binevoit a descoperi și apostolilor Săi, cum trebuie să ne rugăm. Cînd aceștia se apropiară de El și-L rugară : „Doamne, învață-ne să ne rugăm" (Luca 11, 1) — Domnul nostru Iisus Hristos ascultîndu-le rugămintea, i-a învățat cum trebuie să se roage, zicînd : „Cînd vă rugați, ziceți :" (Luca 11, 2) — și apostolii cărora Fiul lui Dumnezeu a voit să le descopere, au învățat rugăciunea Domnească, au scris-o în Sfînta Scriptură, au așezat-o în Sfînta Tradițiune a maicei noastre Biserici, predicînd-o lumii întregi, tuturor neamurilor, în toată vremea și în toate locurile. În toate limbile pămîntului, de milioane de ori, atît la slujbele dumnezeești cît și în ruga credincioșilor, de peste o mie și nouă sute de ani, această rugăciune s-a ridicat și se ridică fără încetare la picioarele tronului dumnezeesc în numele Domnului nostru Iisus Hristos. „Tatăl nostru" este rugăciunea Domnului, așa precum dragostea este porunca Lui și sfînta împărtășanie taina Lui.

„Tatăl nostru" ; nu există credincios care să

(Continuare în pag. 4)

Comemorarea lui Ioan Hus

La 6 iulie 1415 a fost ars pe rug ca eretic magistrul ceh Ioan Hus, profesor la Universitatea din Praga. Forul de judecată a fost Conciliul de la Constanța-Elveția, în cadrul marei lupte contra schismei papale, existînd atunci trei papi, pentru care motiv conciliul a proclamat „teoria conciliara", de a fi mai presus de papă și de a hotărî în mod suprem în Biserica latină.

Condamnarea lui Hus însă a provocat o mare frămîntare, pentru că era evident că avea la bază intrigi și o anchetă superficială, singura vină a lui Hus fiind faptul că a subliniat greșelile papilor, a refuzat indulgențele pentru simonie și a cerut înnoirea vieții creștine din Apusul european latin. Din această frămîntare au generat apoi „războaiele husite", susținute de cehi contra coaliției feudale dintre Vatican și împăratul german.

Deoarece în anul acesta, la 6 iulie, se împlinesc 550 de ani de la acest fapt, autoritățile Republicii Cehoslovace și Biserica evanghelică cehoslovacă, condusă de patriarhul M. Novak, au hotărît să organizeze comemorări solemne. Biserica cehoslovacă le susține pentru motivul că ea se consideră a fi moștenitoarea directă a tradițiilor lăsate de Ioan Hus. De aceea, ea, avînd în vedere că procesul de la Constanța din 1415 a avut lipsuri juridice și că acuza de erezie nu a fost dovedită, cere ca procesul lui Ioan Hus să fie revizuit, chiar spre o reabilitare a lui, asemenea faptului revizuirii realizate în cazul lui Girolamo Savonarola, ars și el pe rug, în 1498 la porunca inchiziției, și apoi reconsiderat și eliberat de acuza de erezie.

Ortodocșii au luat cunoștință de „cazul Hus" în mai multe feluri: astfel credincioșii din Lituania l-au cunoscut pe prietenul său, Ieronim de Praga, care în 1413 a trecut acolo pe față la Ortodoxie; ei au aflat că amîndoi, Hus și Ieronim, au început să învețe grecește ca să poată citi în original lucrarea Sf. Ioan Damaschinul: Expunere precisă a credinței ortodoxe, numită Acrivia. Dar delegația ortodoxă la conciliul de la Constanța, din 1418, condusă de mitropolitul Grigorie Țamblac din Kiev, a aflat că Ioan Hus a fost condamnat ca eretic; de fapt, eretici păreau și husiții radicali, care s-au împrăștiat și prin țări cu ortodocși, ca în Transilvania, în Moldova și în alte regiuni; pentru compromiterea husitismului s-au ostenit și inchizitorii papali. Totuși în 1451 delegatul husit Petru Payneu, trimis de husiții de la Praga conduși de arhiepiscopul Rokyțana, s-a înțeles la Constantinopol cu partida ortodocșilor, condusă de Gheorghe Scholariul, pentru realizarea unei unificări, credința husiților nefiind prea îndepărtată de cea ortodoxă. Dar unificarea nu s-a putut realiza pentru motive istorice: Constantinopolul a căzut sub turci.

Dar în sec. XIX cercetătorii ortodocși ruși, ca E. Novikov, H. Hilferding și I. Palmov au demonstrat că în problema lui Ioan Hus se include și un aspect ortodox, deși pe atunci încă nemărturisit de Hus, dar exprimat prin trecerea la Ortodoxie a prietenului său Ieronim în 1413. De aceea ei l-au considerat pe Hus chiar „martir pentru credința ortodoxă".

De aceea cu ocazia comemorării lui Ioan Hus în 1925, episcopul ortodox sîrb, Nicolae Velimirovici, a și publicat la Belgrad lucrarea: „Sfîntul Ioan Hus". Dar faptul a prilejuit atunci o discuție aprinsă, părîndu-se uneori că ar fi prea îndrăznet, în fața puterii Vaticanului.

Dar după 1945 s-a putut vorbi liber. Astfel s-a constatat de cercetători că ivirea lui Ioan Hus se încadrează deplin în tradițiile ortodoxe ale apostolilor slavilor Constantin-Ciril și Metodie, și că Hus cerea în primul rînd: o Biserică fără primat papal personal, o teologie a potirului cu prefacerea sf. daruri și împărtășirea sub ambele forme și o lume cu pace. Astfel Hus se înfățișează și ca apărător al celor obidiți.

La noi românii, husitismul a fost obiect de cercetare și s-a crezut, de istoricul Nicolae Iorga că el a dat impulsul pentru inițierea traducerilor Sf. Scripturi în limba poporului; a fost o teorie vremelnică. Se poate apoi, ca unele elemente husite radicale să fi intervenit în Răscoala de la Bobîlna, din 1437, dar lipsesc suficiente documentări.

În orice caz, unii dintre husiți au fost adăpostiți o vreme în Moldova lui Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare; ei pleacă însă pînă în 1492, „nimica isprăvind". Totuși au lăsat amintiri și de ele se leagă mai tîrziu și prietenia dintre poporul român și cehoslovac.

Comemorarea actuală a lui Ioan Hus trezește amintiri.

Prof. M. Șesan

Despre rugăciune

(Urmare din pag. 3)

nu cunoască această rugăciune și să nu o rostească.

Dar cîți și de cîte ori cugetă asupra lucrurilor ce mărturisesc, cer și promit în această rugăciune? Cîți simt în adîncul inimii lor aceasta și cîți se hotăresc tare de a pecetlui și cu felul lor de viață îndatoririle ce le iau asupra lor prin săvîrșirea acestei rugăciuni?

Cînd depunem o mărturie înaintea judecătorului, cîntărim și măsurăm toate cuvintele noastre și ne dăm seama cu cea mai mare luare aminte de tot ce spunem. Cînd luăm asupra noastră o îndatorire față de cineva, căutăm să cunoaștem bine și cugetăm temeinic asupra lucrurilor ce întărim cu iscălitura numelui nostru. Alegem vorbele de mulțumire ce le spunem celor ce ne fac bine, și cugetăm adînc, din inimă, cu multă căldură asupra rîndurilor ce le scriem celor ce ne sînt dragi. Facem oare tot astfel, cînd în rugăciune vorbim cu Dumnezeu? Punem toată înțelegerea, toată pătrunderea și încredințarea cîtă ne-o îngăduie slabele noastre puteri, și cîte trebuie să punem? Turnăm noi în rugăciunea noastră toată căldura, tot focul unei inimi nutrite de adevărata credință, iubire și nădejde creștină? Să ne cercetăm numai puțin, fără părtinire, pe noi înșine și vom vedea că foarte rar facem așa.

Înaintea Judecătorului celui mare, înaintea celui mai mare Binefăcător al nostru, înaintea Aceluia care ne iubește mai mult decît ne iubim noi înșine, și pe care datori sîntem a-l iubi mai mult decît pe noi înșine, înaintea lui Dumnezeu, adesea ne zicem rugăciunile cu mintea adormită sau împrăștiată, în altă parte, cu inima rece, nesimțitoare, nedîndu-ne seama de cele ce vorbim în rugăciunea noastră, de cele ce cerem prin ea și promitem să facem. O astfel de rugăciune este rugăciunea cu buzele, este acel fel de rugăciune pe care Domnul nostru Iisus Hristos îl osîndește și-l oprește zicînd: „Cînd vă rugați, nu borborosiți" (Matei 6, 7). Vorbele multe și mișcările fără suflet, repetate de mii de ori nu au preț nici cît un singur cuvînt rostit cu deplină înțelegere, căldură și supunere.

Să luăm îndemnare spre rugăciune de la Domnul Nostru Iisus Hristos, care singur s-a rugat și singur ne-a învățat a ne ruga. Dar învățătura Lui o vom putea înțelege, numai pregătindu-ne pentru rugăciune, cugetînd adesea asupra ei, cu zel și cu dragoste. „Înaintea rugăciunii pregătește-ți sufletul"... îndeamnă Sfînta Scriptură. Căldura și adîncimea rugăciunii va crește mult dacă vom cugeta cu mai mult temei asupra lucrurilor pentru care ne rugăm dîndu-ne bine seama despre ele în toată privința. Nu voim să zicem că vom pătrunde toate adîncimile ei, căci în ea se oglindește puterea, înțelepciunea și iubirea lui Dumnezeu, ale căror margini ochiul minții noastre nici o dată nu le va cuprinde în întregime. Dar urmînd cu bunăvoință și luare aminte sensul cuvintelor rugăciunii, vom putea înțelege atît cît, potrivit puterilor noastre, este nevoie spre a ne putea ruga lui Dumnezeu într-un chip care va face rugăciunea noastră bine plăcută Părintelui nostru celui din ceruri.

N. Cofos

Binecuvîntarea bisericii din Mica

Credincioșii ortodocși din parohia Mica, protopopiatul Tîrnăveni, în ziua de duminică 11 aprilie 1965, au avut o zi de mare bucurie duhovnicească, asistînd la ceremonia binecuvîntării bisericii lor.

Biserica este o construcție nouă, ridicată în locul celei vechi care nu mai corespundea. Ea s-a ridicat prin munca credincioșilor și prin ajutorul primit de la P. F. Patriarh Justinian și I. P. S. nostru mitropolit Nicolae.

În munca de organizare a lucrărilor, sub îndrumarea P. C. pr. Crețu Emil, a participat zi de zi epitropul Cozma Gheorghe și Consiliul parohial.

În cei 34 ani de activitate preoțească, preotul Emil Crețu a construit trei biserici noi, cea din urmă fiind biserica din Mica. La slujba binecuvîntării au luat parte Pr. Pompiliu Boeriu preot în Deaj și preotul local, care au vorbit despre biserică. Credincioșii reformați din Mica au participat prin o delegație condusă de preotul Nagy Geza, care a elogiat străduința credincioșilor și buna înțelegere dintre credincioșii celor două Biserici, arătată și în ajutorul material dăruit de credincioși reformați pentru biserica nou zidită.

Credincioșii din parohia Mica, pe această cale mulțumesc Prea Fericitului Patriarh Justinian, Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae, pentru sprijinul moral și material acordat. Ei mulțumesc de asemenea Departamentului Cultelor.

Pr. E. C.

† Prot. stavr. Izidor Vlad

La 16 mai a. c. a adormit în Domnul părintele Izidor Vlad, paroh în Miercurea Ciuc (prot. Toplița).

Născut în 10 iulie 1884 din părinții Vasile și Rafila, țărani, în com. Mihăileni (r. Mediaș), a urmat școala primară în satul natal și liceul și Academia teologică la Blaj. Căsătorit cu Laura Albu în septembrie 1908, a păstorit între 1908—1921 la Cașolț (r. Sibiu), iar din 1921 pînă la moarte — vreme de 44 ani — la Miercurea-Ciuc.

Pentru vredniciile lui, I.P.S. nostru mitropolit Nicolae l-a distins cu brîu roșu și cu rangul de protopop stavrofor.

Slujba înmormîntării s-a săvîrșit în 18 mai a. c. de un sobor de preoți în frunte cu P. C. prot. Grigorie Chichernea (Toplița). Despre viața și realizările adormitului în Domnul au cuvîntat: P. C. prot. G. Chichernea, pr. Gavril Colceriu (Voslobeni), pr. S. Suciu (Subcetate), pr. romano-catolic Iosif Antal și pastorul Ștefan Kovacsi — ambii din Miercurea-Ciuc. S-a remarcat slujirea lui preoțească în Biserica ortodoxă, prietenia cu slujitorii și credincioșii celorlalte culte, iubirea de popor și de patrie. Totodată s-a amintit și de „familia" animalelor îmblînzite de răposatul, prin care a devenit cunoscut în cercuri mai largi (Nuvela „Modoraș" de Mihail Sadoveanu vorbește despre aceasta).

A fost așezat apoi în cripta familiei de lîngă biserica din Miercurea-Ciuc, plîns de soția sa, de fiica și ginerele său și regretat de preoți, credincioși și cunoscuți.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

I. V.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 15 iulie 1965 Nr. 27—28

BIBLIOTECA CENTRALA SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Pentru dezarmare și pace

Comisia pentru afacerile internaționale *a Conferinței Creștine pentru pace (C.C.P.P.) și-a ținut prima sesiune între 23—25 mai a.c. la Salzerbad în Austria. Sesiunea a fost prezidată de pastorul Giorgio Girardet (Italia). Au participat reprezentanți ai Bisericilor ortodoxe din U.R.S.S. și România, ai Bisericii etiopiene, ai Bisericilor evanghelic-luterane din Cehoslovacia, R.D.G. și R.F.G., Ungaria și U.R.S.S., ai bisericilor protestante din România, ai Bisericii reformate din Olanda, Quäkerilor din Anglia și S.U.A., ai bisericii rusaliilor (penticostali) din Suedia. Din țara noastră au fost delegați: P. C. rector S. Vlad și prof. Kovacs Lajos.*

Premisele teologice și linia lucrărilor sesiunii au fost puse de sesiunea Comitetului executiv de la Sofia și de sesiunea Comitetului Teologic de la Leningrad: Întruparea Domnului — temelia păcii și dreptății — cheamă pe creștini la slujire frățească pentru pace și dreptate, care sînt inseparabile. Pornind de la acest temei teologic, *Comisia pentru afacerile internaționale s-a ocupat de probleme internaționale actuale.*

Tema sesiunii a fost: „Însemnătatea politică și economică a dezarmării pentru solidaritatea și colaborarea între popoare". *Ea a fost tratată în perspectiva temei: „Solidaritate și colaborare pentru dreptate și pace", ce se va dezbate la sesiunea Comitetului consultativ ce va avea loc în octombrie 1965. Referatul principal l-a avut prof. Rasker. Au mai prezentat referate: Schottstädt („Pentru solidaritatea și cooperarea omenirii") și Secretariatul C.C.P.P. (date despre inarmare și dezarmare).*

Prima problemă dezbătută a fost problema dezarmării. *În situația încordată actuală, dezarmarea apare ca o sarcină esențială a tuturor popoarelor. Solidaritatea cheamă toate popoarele să creeze între ele relații bazate pe dreptate și cooperare. Indeosebi creștinii trebuie să se străduiască să fie întărite în lume dreptatea și frățietatea și să se aprindă dragostea între toți oamenii. Colaborarea e condiția păcii și a întăririi relațiilor sociale drepte și a progresului general. Ea însă cere creștinilor și omenirii întregi să contribuie la realizarea dezarmării generale și totale, care poate asigura coexistența pașnică și colaborarea între popoare cu orînduiri sociale deosebite. Dezarmarea crează temelii economice sigure pentru înlăturarea foamei, care este un flagel în unele țări ale lumii.*

Trebuiesc înlăturate piedicile din calea dezarmării (amestecul în treburile interne ale altor state, colonialismul și neocolonialismul, etc.) și trebuiesc sprijinite dezarmarea spirituală și toate inițiativele de dezarmare nucleare și dezarmare generală. (Lucrările Comisiei celor 18 state pentru dezarmare de la Geneva, mișcarea Pugwach, planurile de zone denuclearizate Gomulka, Thirring, etc., interzicerea experiențelor subterane cu arme atomice, zădărnicirea planului forțelor nucleare multilaterale N.A.T.O., hotărîrile Congreselor mondiale pentru pace, etc.).

Comisia s-a ocupat și de criza O.N.U., recomandînd rezolvarea urgentă a ei, pentru ca O.N.U. să-și poată împlini misiunea de promovare a păcii în lume.

Comisia salută orice inițiativă pentru promovarea relațiilor economice între state și îndeosebi continuarea lucrărilor Conferinței O.N.U. pentru comerț și dezvoltare.

Referindu-se la situațiile actuale, Comisia și-a manifestat îngrijorarea asupra politicii S.U.A. în Vietnam, care amenință pacea lumii întregi și asupra amestecului S.U.A. în treburile interne ale Republicii Dominicane.

Comisia și-a exprimat speranța că străduințile Conferinței Creștine pentru Pace pentru asigurarea păcii vor găsi tot mai larg sprijin în toate Bisericile și în opinia publică creștină și așa se va ajuta la micșorarea actualei tensiuni internaționale.

Ca semn al prestigiului C.C.P.P., secretarul general Ondra a informat pe membrii Comisiei că C.C.P.P. a intrat în legătură cu U.N.E.S.C.O. și e posibil să fie înregistrată de O.N.U. ca o mișcare internațională.

Apelul Comisiei pentru problemele internaționale cheamă, deci, pe toți creștinii să sprijinească eforturile pentru dezarmare generală și totală, pentru crearea de zone denuclearizate, pentru interzicerea experiențelor subterane cu arme atomice, pentru zădărnicirea planului înființării forțelor nucleare multilaterale N.A.T.O., pentru întărirea O.N.U. ca forță a păcii, pentru relații economice și ajutorarea dezvoltării țărilor în curs de dezvoltare, pentru rezolvarea prin tratative a situației din Vietnam și Republica Dominicană. Totodată creștinii sînt chemați să sprijine hotărîrile Congresului mondial pentru pace și dezarmare, convocat de Consiliul Mondial al Păcii pentru anul acesta. Acțiunea unită a creștinilor de pretutindeni, izvorîtă din convingerea că un adevărat creștin este „făcător de pace" și că creștinii trebuie să sprijinească lupta pentru pace a popoarelor, constituie o contribuție la cauza dezarmării și păcii, cauză scumpă tuturor oamenilor din lume.

R.

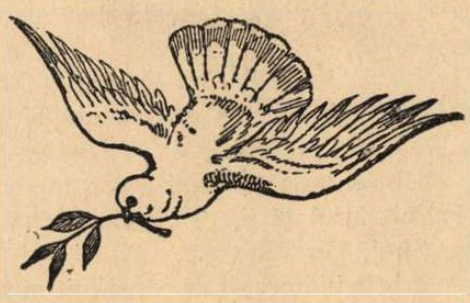

Sarcini de seamă ale luptei pentru pace

Lupta pentru apărarea și consolidarea păcii se desfășoară în funcție de condițiile date în timpul respectiv, adică ținînd seama de situația pe care o creează mersul înainte al clădirii în lume a vieții celei noi, precum și de acțiunile celor ce nu iubesc pacea și încearcă să dezlănțuie un nou război mondial.

De aici desprindem lesne ideea călăuzitoare că și noi, credincioșii creștini, nu putem continua după cum se cuvine străduaniile de sprijinire activă a luptei pentru pace decît ținînd seamă de stadiul recent și actual al luptei pentru pace pe plan mondial și lucrînd în funcție de sarcinile momentului dat.

În cele ce urmează, încercăm să conturăm în linii generale acest stadiu și sarcinile legate de continuarea cu succes a luptei pentru pace, pentru a putea desprinde, apoi, ce anume avem, acum, noi, credincioșii creștini de făcut pe linia de sprijinire mai departe, în mod activ, a luptei pentru pace, pentru ca străduaniile noastre să fie la locul lor și rodnice.

După cum se știe, coordonarea luptei pentru pace a tuturor popoarelor o face Consiliul Mondial al Păcii, organ internațional reprezentativ al întregii lumi. Preocuparea centrală a acestui mare for de luptă pentru pace este DEZARMAREA. Totodată, acest organism mondial pus în slujba păcii acționează pentru prevenirea, reducerea și lichidarea focarelor de neliniște și încordare care periclitează pacea în respectivele regiuni ale lumii.

Pe această linie a lucrat: a) Sesiunea de la Malmö-Suedia (2—3.III.1963) a Prezidiului C.M. al Păcii, care discută și „Campania mondială pentru dezarmare și pace" și adoptă o serie de documente în sprijinul dezarmării și coexistenței pașnice, în care accentul principal se pune pe necesitatea *unirii* tuturor forțelor păcii b) Sesiunea de la Viena (27—28.IX.1963) a Prezid. C.M. al Păcii adoptînd între rezoluții și una cu privire la Vietnamul de sud; c) Sesiunea ordinară a C. M. al Păcii de la Varșovia (28.XI—2.XII 1964), care — alături de o serie întreagă de rezoluții — adoptă, ca cel mai de seamă document al său, *Chemarea la acțiuni*. După ce cheamă pe toți oamenii de bine să intensifice lupta pentru pace pe o scară mai mare decît oricînd, se atrage atenția: „Este urgent să acționăm"; d) Sesiunea de la Budapesta (25—27.IV.1964), care adoptă hotărîrea de a convoca în vara lui 1965 un Congres al Mișcării mondiale pentru pace; e) Sesiunea de la Berlin a aceluiași Prezidiu al C.M. al Păcii (6—9.XII.1964) adoptînd un Apel ce condamnă proiectul de creare a forțelor nucleare multilaterale și cheamă toate forțele păcii — inclusiv Bisericile din țările N.A.T.O.

(Continuare în pag. 2)

Sarcini de seamă...

(Continuare din pag. 1)

— la acțiuni pentru dezarmare. Totodată, adoptă declarații separate cu privire la situația din Vietnam și Congo; f) ședința specială a Prezidiului C.M. al Păcii de la Stockholm (24-25.IV.1965), care discută situația din Asia de sud-est și agresiunea americană împotriva poporului vietnamez; lichidarea colonialismului, organizarea Congresului mondial pentru pace.

Potrivit liniilor de acțiune trasate de C. M. al Păcii, obiectivele de seamă ale luptei pentru pace sînt: urnirea în sens pozitiv a tratativelor și acțiunilor în general pentru dezarmare, precum și zădărnicirea încercărilor pe care le fac cercurile imperialiste agresive de a menține sau aprinde focare de neliniște și de a înăbuși prin forța armelor mișcarea de eliberare a popoarelor. Acestui din urmă obiectiv îi sînt dedicate eforturile susținute ale campaniei de proteste împotriva agresiunii americane din Vietnam.

Încadrîndu-se pe linia trasată de către C. M. al Păcii în modul arătat mai sus, Bisericile creștine susțin activ măsurile preconizate de acest organism internațional, acționînd mai ales în direcția *contribuției specifice* pe care ele au s-o aducă la rezolvarea fericită a problemelor păcii.

Acțiunea pentru pace a Bisericilor creștine se desfășoară în cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor, Conferinței Creștine pentru Pace și Conferinței Bisericilor Europene. Din manifestările recente ale acestor trei organisme creștine, desprindem cu claritate sarcinile mai de seamă ale credincioșilor creștini în lupta pentru pace.

În sesiunea sa de la Enugu-Nigeria (12—21. I.1965), C.C. al C.E. al Bis. intervine pentru pace, dreptate și libertate emițînd documentul: „Comitetul Central al Consiliului Ecumenic despre problemele internaționale". Aici recomandă o seamă de măsuri în problema dezarmării, menținerii păcii, crizei O.N.U., discriminării rasiale, situației încordate din Indonezia și Malaezia ș. a. În încheiere, se dau următoarele îndrumări și îndemnuri: „Pentru înlăturarea problemelor care amenință armonia popoarelor și națiunilor, toți oamenii trebuiesc să lucreze neobosit pentru a promova o încredere mai adîncă și o colaborare mai întinsă... Anul 1965, pe care Națiunile Unite l-au destinat ca „An al colaborării internaționale", indică o primă posibilitate spre acest țel: „Nimic nu va contribui mai mult la atingerea acestui țel, decît o *înnoire a credinței*, care se propovăduiește în *slujire a omenirii*".

Continuînd antrenarea creștinilor de toate confesiunile la o acțiune unită în slujba păcii, Conferința Creștină pentru Pace — în sesiunea de la Sofia (2—6.III.1965) a Comitetului său de lucru — subliniază că „este necesar a *uni* toate străduințile pentru pace și a le înmulți". „Sîntem îndatorați nu numai să rugăm neîncetat pe Dumnezeu să dăruiască tuturor oamenilor, și în special oamenilor din Vietnam, o pace dreaptă, ci și să intervenim ca războiul să fie evitat și dreptatea să stăpînească. Tragicul situației cere de la toți *vigilență continuă* și dispoziție de *răspundere*".

Continuînd să caute a întinde punți de înțelegere între Est și Vest, a IV-a sesiune (Nyborg, 5—9.IX.1964) a Conferinței Bisericilor Europene își desfășoară lucrările sub semnul lozincii: „A trăi împreună continente și generații". Prin toate dezbaterile ei străbate ca un fir roșu îndatorirea credincioșilor creștini de a rezolva problemele pe care lumea de azi le ridică în fața lor și mai ales de a sluji în chip smerit împlinirea năzuințelor mari și sfinte ale omenirii din zilele noastre.

În condițiile actuale, sarcinile de seamă ale preoților în lupta pentru pace sînt: 1) Întreținerea și adîncirea în păstoriți a climatului spiritual moral necesar înfăptuirii marilor obiective trasate de organismele creștine ale luptei pentru pace și Consiliul Mondial al Păcii, stăruind îndeosebi în direcția îndatoririi credincioșilor de a deveni creștini tot mai buni și — prin aceasta — mai vrednici luptători pentru pace, sporind vigilența, conștiința răspunderii și a îndatoririi de a intensifica prin angajament personal slujirea activă a omenirii de azi în năzuința sa nobilă de a înlătura pentru totdeauna războiul din viața omenească; 2) Informarea la zi a păstoriților despre mersul luptei pentru pace și difuzarea în sînul lor a inițiativelor și documentelor organizații și sarcinile ce se desprind — pentru tine — dedicate păcii, dîndu-le astfel posibilitatea să cunoască obiectivele urmărite de aceste organizații și sarcinile ce se desprind — pentru ei — din aceste obiective; 3) Participarea activă a preoțimii și a păstoriților ei la acțiunile pentru pace — bisericești și nebisericești — din Patria noastră.

C. Sîrbu

Surse bogate de energie

Energia electrică are un rol deosebit nu numai în dezvoltarea industriei, ci și pentru progresul societății în general. Din acest motiv, țara noastră a acordat și acordă importanța cuvenită acestei probleme. Cîteva date ne vor fi edificatoare în această privință.

Astfel, în anul în curs — 1965 — în numai 24 de zile se produce mai mult curent electric decît întreaga cantitate de energie electrică care se realiza la noi în 1938. Numai în 1964 au fost puse în funcțiune surse de energie electrică care însumează o putere mai mare decît cea instalată pînă în 1938. În privința electrificării apoi este de arătat că în perioada 1950—1964 au fost electrificate 6056 de sate, față de 438 de sate electrificate pînă în anul 1945, prevăzîndu-se ca în anii viitori să se electrifice cel puțin 1000 de sate anual, astfel ca electrificarea rurală să fie încheiată în anii 1972—1973.

Toate aceste progrese au fost posibile datorită importantelor sume de bani pe care conducerea țării noastre le-a alocat în construirea de centrale termo și hidroelectrice.

Așa se face de pildă, că în perioada 1952—1954 au intrat în funcțiune mai multe centrale cu o producție electrică mijlocie, cum este centrala de la Doicești.

În anii 1954—1956 s-au construit centrale care au fost înzestrate cu agregate mai puternice, ca de pildă termocentralele de la Fîntînele, Paroșeni și Borzești.

O realizare importantă o constituie centrala hidroelectrică de la Bicaz, care are o putere instalată de 210 MW. De remarcat că mai în jos de această hidrocentrală, tot pe apa Bistriței, vor fi puse în funcțiune, parte din ele funcționînd deja, alte 12 hidrocentrale mai mici sau microhidrocentrale cum se mai numesc, care vor avea o putere instalată de 250.000 K W.

O importantă sursă de energie o va constitui hidrocentrala „Gh. Gheorghiu-Dej" de pe Argeș începută în 1962 și care va intra în funcțiune în 1966, avînd o putere de 220 M. W. Imensa poartă care va zăgăzui apele Argeșului la cheile sale va avea o înălțime de 165 m.

Se construiește și se va da în folosință pînă în 1970—1971 importantul nod hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier" de pe Dunăre, care se realizează în colaborare cu Republica Socialistă Federativă Jugoslavia, avînd o putere instalată pe partea românească de peste 1 milion KW și o producție anuală mai mare de 5 miliarde KWh.

Se lucrează, împreună cu Republica Populară Bulgaria, la elaborarea documentației privind construirea unei hidrocentrale pe Dunăre în zona Islaz. Hidrocentrale mai mici vor fi construite apoi în interiorul țării, pe rîurile Lotru, Sebeș, Someș, Siret, Olt, Criș ș.a.

Toate aceste hidrocentrale constituie și vor constitui și importante puncte turistice, avînd în vedere amploarea construcțiilor și frumusețea peisajelor în care sînt și vor fi amplasate, precum și importante mijloace de dirijare a apelor pentru irigare și pentru alimentarea orașelor cu apă. Astfel, numai în bazinul Argeșului vor fi irigate peste 100.000 ha. și vor fi scoase de sub inundații peste 10.000 ha.

În curs de realizare este de asemenea centrala electrică de termoficare de la Craiova, care va avea în prima etapă o putere de 350 M W.

O vastă rețea de linii electrice legate între ele, însumînd o lungime de peste 95.000 km, împînzește pămîntul patriei noastre, ducînd curentul de-a lungul și de-a latul țării, constituind ceea ce se numește sistemul electroenergetic național.

Toate acestea avîndu-le în vedere, putem spune că nu peste mult țara noastră se va număra printre țările cu producție și consum ridicat de energie electrică pe cap de locuitor.

P.

ȘTIRI

În 17 mai a.c. a avut loc la Institutul Teologic de grad universitar din București o ședință de lucru a teologilor din țara noastră. Au fost prezenți profesori de teologie de la Institutele Teologice Universitare ortodoxe din București și Sibiu, de la Institutul Teologic Universitar Protestant (Cluj și Sibiu), directorii de la seminariile teologice, etc. Ședința a fost prezidată de P. S. Antim, vicar patriarhal și de P. S. Visarion, vicar patriarhal.

Referatul despre: „Concepția Vaticanului despre celelalte Biserici creștine și atitudinea lui față de ele în situația ecumenică actuală" a fost susținut de P. C. prof. D. Stăniloaie de la Institutul Teologic ortodox din București. Coreferatul a fost prezentat de d. decan H. Binder de la secția evanghelică din Sibiu a Institutului Protestant. La discuții au luat cuvîntul: P. S. Antim și P. S. Visarion, vicari patriarhali, d. rector St. Juhasz de la Institutul Teologic Universitar Protestant din Cluj, P. C. prof. I. Coman, Rămureanu, Pavel, N. I. Nicolaescu (rector al Inst. Teol. Univ. București), Ciurea, d. Gere Paul, Covaci, P. C. prof. Iz. Todoran, L. Stan, S. Vlad (rector Inst. Teol. Univ. Sibiu), N. Mladin, Veza, Msg. Emil Juga.

Din referat, coreferat și discuții a rezultat că, de fapt, Conciliul II Vatican n-a schimbat atitudinea Romei papale față de celelalte Biserici creștine, ci numai tactica. Folosind cuvinte de „frățietate" și bunăvoință, Roma rămîne pe vechile poziții, adică se socotește pe sine ca staulul lui Petru, la care trebuie să se întoarcă Bisericile necatolice. Chiar dacă acordă Bisericii Ortodoxe titlul de Biserică, iar protestanților le recunoaște unele elemente eclesiale, Roma papală cheamă și pe ortodocși și pe protestanți să devină catolici. Conciliul II Vatican, în loc să micșoreze puterea papii și să ridice valoarea sinodului și episcopatului, a dat ultima formă absolutismului papal. După schema De ecclesia, Conciliul tuturor episcopilor nu poate hotărî valid decît împreună cu papa, dar papa poate hotărî valid singur fără Conciliu. La sesiunea III-a a Conciliului II Vatican papa Paul VI a arătat practic că papa hotărește, nu Conciliul. De fapt Conciliul n-are nici o putere. Astfel, în trei probleme, în care majoritatea Conciliului a fost de o părere, papa a impus părerea minorității. Deasemenea Conciliul n-a voit să formuleze doctrina despre „Maria, mama Bisericii", Papa a proclamat această doctrină prin propria lui deciziune fără să mai consulte Conciliul. Papa deci, are putere absolută și infailibilă asupra Bisericii și Conciliului.

În astfel de condiții dialogul cu Biserica romano-catolică nu mai are nici un rost: papalitatea a fost cauza dezbinării Bisericii creștine. Protestanții nu pot accepta supunerea față de

papalitate. Biserica ortodoxă, păstrătoare a credinței, organizării, cultului și tradițiilor Bisericii ecumenice, a combătut și combate primatul și infalibilitatea papală. Biserica Ortodoxă nu renunță la autonomia sa, la sinodalitate, la autocefalia Bisericilor naționale și la întreg tezaurul transmis nouă de veacurile apostolice și patristice.

Concluzia este: Conciliul II Vatican nu a deschis căi de apropiere și unire între Biserici, ci — prin afirmarea mai deplină a absolutismului papal — a închis orice posibilitate de discuție frățească și de unire într-o singură Biserică. Unitatea creștină nu se poate realiza prin dictatura papală, ci numai și numai în Iisus Hristos, Domnul iubirii și păcii. Întîlnirea frățească nu se va realiza în „staulul lui Petru" sau al papii, ci în staulul lui Hristos, singurul Păstor și Cap al Bisericii Sale. Unitatea aceasta — deocamdată — se realizează prin acțiunea comună a creștinilor din diferite Biserici pentru pace și progres — în cadrele Conferinței Creștine pentru pace, Consiliului Ecumenic al Bisericilor, ș.a.

*

Cele două Biserici luterane din Franța, separate de la 1870 au ținut la Strasbourg în mai a. c. un prosinod comun. Prosinodul a adresat un mesaj către parohiile celor două Biserici pentru colaborare în domeniul cultului și alte probleme bisericești și în slujirea lumii.

*

Biserica romano-catolică din Franța se află în criză — a declarat arhiepiscopul — coadjutor Pailler de Rouen. „Noi primim aproape zilnic scrisori anonime sau semnate. Scrisorile vorbesc despre un refuz de ascultare și despre fidelitatea față de o anumită Biserică, — ceea ce ar putea fi o pregătire a schismei". Acelaș lucru îl spune campania din ziare și reviste care amenință cu declanșarea schizmei. Schizma urmează să fie provocată de acei catolici francezi, care sînt împotriva înoirilor aduse de Conciliul II Vatican și cer să nu se schimbe nimic în Biserica lor. Dacă după Conciliul I Vatican (1870) s-a rupt de Biserica romano-catolică și s-a constituit Biserica vechilor catolici, care nu admite primatul și infailibilitatea papei, (există și o Biserică catolică liberală, cu 15 provincii bisericești în diferite țări, Anglia, Olanda, Franța, etc.), acum amenință să se rupă de Biserica rom. catolică alți clarici și credincioși, care nu admit nici o înnoire în Biserică. În special îi nemulțumește reforma liturghiei.

*

La 20 noiembrie 1964 Conciliul II Vatican a votat cu majoritate o Declarație referitoare la evrei, prin care absolvă poporul evreesc de vina de a fi răstignit pe Hristos. (De fapt orice credincios știe din Sf. Evanghelii că vinovați de condamnarea la moarte a lui Iisus Hristos sînt cărturarii și fariseii, sinedriul în frunte cu Caiafa). Totuși votul definitiv al Conciliului a fost amînat, așa că Declarația nu e aprobată. Acum se vorbește în cercurile Vaticanului că se va renunța la ea. De ce? — Pentru că statul Izrael ar exploata politic această declarație și pentru că statele arabe ar fi protestat împotriva ei. Vaticanul din motive politice, ar zădărnici promulgarea unei declarații votată de Conciliu. Aceasta revoltă pe unii catolici, care așteaptă ca Biserica rom. catolică să arate că „e liberă de orice preocupare, care nu e strict religioasă". Zadarnică așteptare, de vreme ce istoria arată că Vaticanul întotdeauna a urmărit scopuri politice și nu pur religioase și a sprijinit forțele sociale reacționare. Vaticanul nu a separat și nu separă religia de politică, ci pune religia în slujba politicii reacționare.

*

In 9 iunie a. c. a avut loc la Institutul Teologic Protestant de grad Universitar din Cluj o sesiune de lucru a Institutelor Teologice din țara noastră. Au participat: d. episcop reformat I. Nagy, P. Sf. Teofil al Clujului, profesorii de la Institutul Teologic Protestant (Cluj și Sibiu), delegați ai Institutelor Teologice Ortodoxe de la București și Sibiu, directorul și profesorii de la Seminarul teologic din Cluj, ș. a.

Tema sesiunii a fost: „Opera reconciliatoare a lui Dumnezeu, azi, între popoare". Au prezentat referate și coreferate d. prof. L. Binder și asistent Gafi Zoltan de la Institutul Protestant, P. C. prof. D. Stăniloaie și Iz. Todoran de la Institutele Ortodoxe din București și Sibiu. La discuții au luat cuvîntul P. Sf. Teofil al Clujului, P. C. rector N. I. Nicolaescu (București), P. C. prof. Dr. Grigorie Marcu (Sibiu), d. rector St. Iuhasz (Cluj), d. decan H. Binder (luteran-Sibiu), T. Cosma, prof. I. Zăgreanu (Cluj), d. episcop I. Nagy, ș. a.

Concluzia sesiunii a fost că Iisus Hristos prin jertfa de pe cruce a adus împăcare între om și Dumnezeu, om și om, popor și popor. Această lucrare de împăcare dată în Iisus Hristos obligă pe creștinii de azi să se străduiască a sluji cauza împăcării dintre popoare, sprijinind lupta omenirii pentru pace și o viață mai bună.

*

Pastorul francez G. Casalis a făcut o vizită în Uniunea Sovietică. La Leningrad, ca invitat al I. P. Sf. Mitropolit Nicodim, a predicat în catedrala ortodoxă. El a fost impresionat de viața religioasă a Bisericii Ortodoxe Ruse și de participarea credincioșilor la sfintele slujbe în biserici.

*

In Franța s-a făcut proiectul unei Biblii ecumenice. Traducerea ei în l. franceză va fi făcută de teologi protestanți și catolici, cu consultarea și a teologilor ortodocși. Va fi un singur text, cu introducere și note comune. Realizarea acestui proiect e prevăzută pentru 10—15 ani.

Duminică, 20 iunie a. c., a avut loc la Institutul Teologic din Sibiu întîlnirea de 10 ani a absolvenților acestui Institut din 1955. După Sf. Liturghie, în cadrul căreia a predicat Pr. I. Turcu, a avut loc prezentarea absolvenților în sala de curs. Pr. prof. Is. Todoran, dirigintele acestui curs, a ținut o prelegere despre „creștinismul și pacea". In numele absolvenților a vorbit Ică Ion, casier la Institutul Teologic, arătînd activitatea lor pe plan bisericesc și în slujirea marilor idealuri de pace și progres, pentru unitatea creștină și pentru înflorirea patriei. Rapoartele de activitate prezentate de fiecare au arătat că în cei zece ani toți și-au împlinit datoria la locul de muncă, pe care și l-au ales. Intrunirea a adus totodată angajamentul tuturor ca pe viitor să muncească cu și mai mult spor pentru binele Bisericii și propășirea poporului.

*

In orașul vest-german Frankfurt pe Main a avut loc un mare miting organizat în sprijinul hotărîrii O.N.U. de a declara anul 1965 „Anul colaborării internaționale". Au participat locuitori ai orașului și oaspeți străini. In cuvîntările lor vorbitorii s-au pronunțat împotriva militarizării vieții în R.F. Germană, împotriva înarmării Bundeswehrului cu arma nucleară și a creării forțelor nucleare multilaterale, ale N.A.T.O., au condamnat acțiunile agresive ale S.U.A. în Vietnam și Republica Dominicană.

Luînd cuvîntul în fața participanților, cunoscutul luptător pentru pace, pastorul Niemöller, a chemat populația vest-germană la lupta împotriva planurilor de instituire în R. F. Germană a legislației excepționale.

Pentru pace, pentru unitate

Era în primele zile ale Bisericii creștine cînd unii dintre Apostoli, ca de pildă Sf. Apostol Petru, erau încă sub puterea poruncii la care era supus poporul evreu de atunci, că „nu se cuvine unui iudeu să se lipească sau să se apropie de cel de alt neam", după cum însuși spune (F. Ap. 10, 28)). Iată însă că în urma vedeniei pe care a avut-o pe cînd se ruga în casa lui Simion curelarul din Iopi, în mintea Sf. Apostol Petru se face lumină deplină, ceea ce îl face să mărturisească lui Corneliu, sutașul roman din Chesarea, revelatoarele cuvinte: „Mie Dumnezeu mi-a arătat, ca pe nici un om să nu-l socotesc spurcat sau necurat" (F. Ap. 10. 28). Ca după ce Corneliu îi povestește faptele care l-au determinat să-l cheme la sine, Sf. Petru să-și începă astfel cuvîntul său de învățătură către cei de alt neam aflați în casa sutașului: „Cu adevărat înțeleg, că Dumnezeu nu se uită la față, dimpotrivă, pe cel ce se teme de el și face dreptate, oridece neam ar fi, îl primește" *(F. Ap. 10, 35).*

Astăzi, cînd lumea este mult frămîntată în căutările ei de forme mai bune de viață, cînd mai sînt încă popoare înrobite care vor să-și arunce jugul colonial și rasial, cînd toate popoarele caută să se apropie mai mult unele de altele pentru a se cunoaște și pentru a se înțelege astfel mai bine între ele și a statornici prietenia și pacea pe pămînt, cînd creștinii înșiși, cuprinși în organizații internaționale, lucrează pentru statornicirea păcii și pentru apropierea dintre ei, cuvintele de mai sus ale Sf. Apostol Petru sînt de-o adîncă importanță și actualitate.

Sînt importante și actuale aceste cuvinte pentru că cuprind în ele un profund umanitarism, o învățătură creștină cum nu se poate mai limpede, care arată că toți oamenii sînt egali, că nu există om „necurat" sau rase inferioare, că nu fața sau înfățișarea văzută, exterioară, dau valoare cuiva, ci „dreptatea", binele pe care îl lucrează cineva e singurul element care valorează înaintea Marelui nostru Creator. „Dumnezeu mi-a arătat, ca pe nici un om să nu-l socotesc spurcat sau necurat" — sînt cuvinte pe care Sf. Apostol Petru parcă ieri le-ar fi rostit, cuvinte care se ridică ca un zid uriaș de netrecut împotriva rasiștilor, constituind un trăznet ceresc împotriva celor care, creștini numindu-se, fac deosebiri între față și față, pun în stare de inferioritate pe frații lor de altă culoare.

De aceea, cuvintele Sf. Apostol Petru rostite către Corneliu sutașul ne duc cu gîndul la unul dintre temeiurile teologice cele mai importante ale acțiunii creștine împotriva războiului și discriminărilor rasiale, pentru dreptate, unitate și pace în lume. Acest temei este dragostea de oameni.

Știm cu toții că, așa după cum arată Sf. Apostol Ioan, Dumnezeu „ne-a iubit mai întîi pe noi" (I Ioan 4, 19). Din acest motiv și noi datorăm lui Dumnezeu o puternică dragoste, care însă trece prin semenii noștri, pe care adică ne-o dovedim iubind pe semenii noștri, pe oamenii de toate culorile și de toate stările. „Nici de Dumnezeu și nici de oameni — după cum potrivit arată I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului în Pastorala de Paști (1965) — nu ne putem apropia decît prin dragoste. Puntea de înțelegere și bunăvoire, de pace și frățească împreună viețuire între oameni tot numai dragostea e în stare s-o întindă". Intr-adevăr, dragostea este acea forță minunată care sfarmă zidurile despărțitoare sau barierele dintre oameni, apropiindu-i unii de alții, este acel foc puternic, care topește inimile tuturor într-o flacără binefăcătoare pentru toți cei cuprinși în razele sale. Dragostea făcea în comunitatea primilor creștini din multe trupuri unul singur, contopindu-le sufletele într-o singură înțelegere — ne spune Sf. Vasile cel Mare.

Intocmai ca un bun grădinar sau ca un bun cultivator, dragostea nu lasă să răsară și să crească nici o pornire, nici o buruiană vătămătoare ființei noastre omenești; ea face să înflorească viața și să amuțească, să dispară tot ceea ce e împotriva vieții. „Unde este dragoste —

(Continuare în pag. 4)

Sfîntul ILIE

Sf. Ilie este profetul care n-a scris nimic, dar care s-a impus atenției contemporanilor și urmașilor atît de mult cum niciunul din marii profeți n-a făcut. El singur a trebuit să se lupte cu regele Ahab, care asuprea poporul. Lupta lui Ilie se duce împotriva regalității imorale și nedrepte. Ne găsim după împărțirea regatului Israil în două țări mici, ca moșteniri, pentru cei doi fii ai înțeleptului Solomon. Dar scindarea administrativă aduce după sine și o separație spirituală. Regatul din nord, ce rămîne cu denumirea de Israil, este tot mai mult supus influențelor idolatre din afară, — părăsind legea lui Moise, care dăduse evreilor credința într-un singur Dumnezeu.

Influența idolatriei culminează în vremea regelui Ahab, contemporanul profetului Ilie. Ahab se căsătorise cu o feniciană din Sidon, de neam regesc, care aduce cu ea idolatria Sidonului, — și întreține în jurul ei și în întreaga Palestină de Nord, o întreagă armată de preoți ai lui Baal. Cum se manifestă practic idolatria se poate vedea din istorisirea biblică: desfrîul stăpînea în țară și la curtea regală, iar nedreptățile, pe care le săvîrșeau funcționarii împărăției se țineau lanț. Uciderea lui Nabot prin pîri nedrepte și răpirea moștenirii părintești a acestuia, cu amestecul perfid al reginei Isabela, ilustrează îndeajuns lanțul nesfîrșitelor fărădelegi.

In fața idolatriei și a nedreptăților, a fărădelegilor și a crimelor, sprijinite de curtea regală, apare, din pustiul Arabiei, din Tișbe, un om care îndrăznește să înfrunte pe rege pentru uciderea lui Nabot și să-i anunțe că, drept pedeapsă pentru fărădelegile ce stăpînesc în țară, Dumnezeu nu va da ploaie trei ani și șase luni.

Seceta are urmări dezastruoase.

Sf. Ilie se retrage la pîrîul Kerit și după aceea la văduva din Sarepta Sidonului, din afara granițelor țării sale.

La pîrîul Kerit — spune Sf. Scriptură — este alimentat de corbi; — la văduva din Sarepta, care aștepta să moară de foame ea și fiul ei, — profetul face să nu se mai termine proviziile de făină și untdelemn și învie pe fiul văduvei, care murise pe neașteptate.

După trecerea anilor de pedeapsă prin secetă, profetul Ilie cheamă pe rege și pe profeții lui Baal, în număr de 850, pe muntele Carmel, ca în fața poporului să le arate că adevăratul Dumnezeu este Dumnezeul lui Ilie, care face minuni și nu Baal. O jumătate de zi se roagă preoții idolești de Baal, ca să pogoare foc din cer și să ardă jertfa pe care i-au adus-o. Baal este surd și n-aude, pentru că nici nu există decît în închipuirea lor.

La rugăciunea lui Ilie,Dumnezeu trimite foc și jertfa este arsă. Urmează apoi pedepsirea preoților mincinoși și rugăciunea pentru ploaie, care vine cu îmbelșugare după cei trei ani și șase luni de secetă aprigă. Cine citește istorisirea biblică a acestui eveniment extraordinar, va observa că profetul se roagă Domnului de șapte ori și numai după această stăruitoare rugăciune, încep norii să se ridice din Marea Mediterană și să aducă ploaie. Deci dacă Sfîntul Ilie de șapte ori se roagă ca să vină ploaie, noi nu trebuie să ne descurajăm niciodată, dacă rugăciunea noastră nu s-a împlinit de îndată.

Sînt la mijloc păcatele noastre și lipsa de stăruință care sînt piedică în fața împlinirii rugăciunii. In Sfînta Liturghie se aude mereu îndemnul la stăruința în rugăciune: „iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm".

Sfîntul Iacob, în epistola sa îndeamnă pe creștini să se roage unii pentru alții, „că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului", gîndindu-se la rugăciunea pentru ploaie a Sfîntului Ilie. „Ilie a fost om cu slăbiciuni asemenea nouă, și s-a rugat cu stăruință ca să nu fie ploaie și n-a plouat pe pămînt trei ani și șase luni. Apoi iarăși s-a rugat și cerul a dat ploaie și pămîntul a odrăslit roada sa" (Iacob 5, 16—17).

Sfîrșitul vieții Sfîntului Ilie este acesta:

Intr-un vîrtej de flăcări, cu înfățișarea unei căruțe cu cai de foc, Sfîntul Ilie se înalță la cer.

Focul acesta nu era însă foc material, care să ardă, ca cel ce se coborîse peste jertfă, pe muntele Carmel, ci era energie divină, cu înfățișarea luminii care transfigurează și înalță.

Era aceeași lumină, în care apare Mîntuitorul pe muntele Taborului, cînd se schimbă la față și stă de vorbă cu Moise și cu Ilie. Lumina aceasta îl cuprinse și pe Moise, pe muntele Sinai, cînd a primit tablele legii din mîna lui Dumnezeu și strălucea atît de puternic fața lui, că israeliții nu puteau privi pe Moise în față ci trebuia să se acopere cu un văl (Eșire 34, 33; II Corint. 3, 7) — cum nici cei trei ucenici nu pot privi strălucirea lui Dumnezeu și cad la pămînt, — dar totuși se simt atît de fericiți, încît ar vrea să rămînă pentru totdeauna în starea aceasta. Deci Sf. Ilie a fost ridicat întru lumina cea veșnică.

Pentru creștini, Sfîntul Ilie este pildă vie de credință puternică în Dumnezeu și de dragoste fierbinte pentru poporul său. *Pr. I. Sanda*

Inchinare Sfinților Trei Ierarhi

Trei Ierarhi: trei buni prieteni ce-au trăit veacuri în urmă,
Trei Ierarhi: ca trei toiaguri de cuvîntătoare turmă
Trei făclii ce-au ars în sfeșnic, surpători ai răutății,
Corifei ce-au pus în jertfă, sufletul pe-altarul vieții.
Trei Ierarhi: trei culmi semețe de gîndire ortodoxă,
Trei Ierarhi, cu chip de îngeri, slujitori ai lui Hristos;
Trei Ierarhi: trei stînci de piatră neclintită în tărie;
Trei Ierarhi: trei stînci de boltă proiectată-n veșnicie;
Trei Ierarhi: trei dulci izvoare ce țîșnesc șuvoi de dogme,
Trei Ierarhi: trei soli ai păcii și dascăli ai prieteniei,
Trei Ierarhi: poruncă tare și-ndreptar spre mîntuire
Trei Ierarhi: trei drumuri drepte care duc la nemurire!
Pildă și lumină sînteți, pavăză teologiei,
De la voi învață astăzi dascălii Ortodoxiei
Duh și slovă, chip de rugă. Voi ne-ați dăruit altar,
Liturghie și Jertfelnic, preoție sfîntă, jar,
De la care se aprinde sufletul iereului
Și se mistuie-n vii flăcări viața arhiereului.
Ruga noastră împliniți-o, solitori spre Tron ceresc,
Pentru pace, pentru viață, pentru tot ce-i creștinesc!

Diacon Lefter Anatolie

Pentru pace, pentru unitate

(Urmare din pag. 3)

ne arată Sf. Ioan Gură de Aur — este și ajutorul lui Dumnezeu, căci precum dezbinările și războaiele sînt un principiu al morții, dragostea, unirea inimilor este o sursă a păcii, *a armoniei, iar armonia și pacea sînt totdeauna însoțite de o viață ferită de orice pericol, plină de încredere și de siguranță".*

Dragostea — ne spune tot Sf. Ioan Gură de Aur — este întocmai „ca un dirijor magic, care face pe membrii unei orchestre să cînte la fel, armonios, plăcut". Aceeași comparație o folosește și marele poet german Schiller, cînd spune: „Dragostea nu-i face pe cei ce se iubesc să sune la fel, ci armonic". Dragostea adică nu distruge individualitatea, personalitatea cuiva, ci, dimpotrivă, o îmbogățește, o canalizează, o orientează spre un scop înalt, superior.

„Dragostea oriunde trece
Și-unde pe ea o cinstesc,
Cu ei ca frații petrece
Și-i face de se unesc" — citim într-una din poeziile lui Anton Pann.

Dragostea înnobilează firea noastră, înțeleptește și îmblînzește, „îndulcește inima noastră, o face pașnică", după cum spune Diadoh al Foticeei, ea caută la folosul tuturor oamenilor. Dragostea aceasta trebuie să caracterizeze pe fiecare creștin și pe orice obște, ea este calea cea mai dreaptă de apropiere între Bisericile creștine, căci „s-a făcut biserică nu ca să fim împărțiți sau împărechiați, noi care ne adunăm în ea, ci pentru ca cei împărțiți să devenim uniți", cum potrivit ne învață Sf. Ioan Gură de Aur.

Pe linia acestor gînduri este și cuvîntul care, la recomandarea Consiliului Ecumenic al Bisericilor de a se chema credincioșii la o săptămînă de rugăciuni în vederea realizării unității creștine și a unui climat de pace în lumea întreagă, a fost trimis de Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române spre a fi rostit în bisericile noastre în ziua Pogorîrii Duhului Sfînt. Astfel că în ziua de Rusalii toți preoții și-au axat predica lor pe acest cuvînt, în care, printre altele, se arată că una dintre semnificațiile pogorîrii Duhului Sfînt, care-și revarsă puterea Sa peste toți cei care au primit Sf. Botez fără deosebire de neam sau rasă, este aceea a dragostei de oameni, căci Duhul Sfînt este Duhul adevărului, al dragostei și al păcii.

Din această dragoste față de oameni izvorăște datoria împlinirii „unor fapte prin care să slujim întregei obști, întregii comunități umane". Aceste fapte sînt „faptele păcii, pentru că după pace însetează omenirea mai mult decît după orice și pentru că lipsa păcii amenință omenirea mai mult decît orice". Slujind păcii, apărării și consolidării ei, „ne dovedim pătrunși de Duhul Sfînt", lucrarea păcii însemnînd o mărturisire a Mîntuitorului nostru, a „Domnului păcii".

*

Să ne străduim deci a ne pătrunde de cît mai multă dragoste de oameni, urmînd îndemnul pe care Sf. Sinod al Bisericii noastre ni-l dă atît de cald și stăruitor în cuvinte ca cele arătate mai sus.

Să fim fiecare la locul nostru un izvor de omenie, de muncă și de pace, spre binele nostru, al Patriei noastre dragi și al omenirii întregi.

Diacon Gh. Papuc

Proverbe înțelepte

— Ajută-te singur și cerul te va ajuta negreșit.

— La nevoie se cunoaște prietenul cel bun și prețios.

— Fiecare este meșteșugarul norocului său. Croiește-ți singur norocul, prin muncă cinstită și învățătură!

— Ceeace tu sameni, aceea vei și secera cu bucurie.

— Dumnezeu nu vrea moartea celui ce păcătuește; ci dorește mai ales să se îndrepte, pe căile cele bune. Mare bucurie e în ceruri pentru cel ce se pocăiește sincer!

— Trebuie să-nveți s-asculți ca să știi să poruncești și să conduci.

— Greșala mărturisită este iertată pe jumătate.

— Trebuie să mănînci, ca să trăiești și nu să trăiești, ca să mănînci. Vrednic e lucrătorul „de pîinea sa"!

— Mîna stîngă trebuie să nu știe ceiace dă mîna cea dreaptă; adică fă binele chiar cu ochii închiși!

Prel. de *Pr. V. Anastasiu Bassarabin*

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 1 august 1965 Nr. 29—30

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

„Fericit este cel pe care l-ai ales şi l-ai primit, Doamne“ !

Cei mutaţi întru odihna cea fericită lasă în urmă amintirile şi înfăptuirile legate de osîrdia şi destoinicia lor. Cînd sînt oameni deosebiţi, urmele paşilor lor făgăduiesc să nu se şteargă în veac din conştiinţa şi preţuirea urmaşilor.

S-au împlinit zece ani de cînd am aşezat în mormîntul nou din biserica ctitoriei brîncoveneşti de la Sîmbăta de Sus osemintele pămînteşti ale marelui mitropolit Nicolae Bălan.

Inimile noastre plînse asistau atunci — în murmur de rugă obştească şi-n dangăt prelung de clopote — la o despărţire care ne umplea de mîhnire.

...Dar şi de nebiruită speranţă în tăinicia operei sale excepţionale.

Într-adevăr, tot ceea ce a făurit pururea pomenitul mitropolit Nicolae Bălan într-o jumătate de veac de strălucită slujire a Bisericii ortodoxe române din Ardeal — 15 ani ca profesor de teologie (1905—1920) şi alţi 35 de ani ca arhiepiscop şi mitropolit (1920—1955) — poartă pecetea tăiniciei.

Profesorul a dovedit însemnătatea pregătirii teologice a preoţimii şi trebuinţa unui cler care să împletească credinţa cu cultura, spre a fi la înălţimea vremurilor, care nu stau pe loc.

Ierarhul a năzuit şi s-a străduit ca viaţa Bisericii noastre să-şi păstreze caracterul ei românesc, avînd inimă deschisă către toate posibilităţile de propăşire duhovnicească şi naţională.

A fost măsurat, chibzuit şi hotărît în toate ale sale. Ştia de unde vine, pe ce cale să apuce şi cum să umble ca să ajungă acolo unde voia, acolo unde trebuia.

Nu l-am văzut niciodată grăbit. Dar nici zăbavnic... Nu-i plăceau improvizaţiile, ci lucrurile durate pe-ndelete, ca să înfrunte veacurile. Tot ce gîndea şi săvîrşea, făcea „ca pentru Domnul“ (Col. 3, 23) : cu cumpăt, cu temei, cu simţ pentru monumental. De aceea Dumnezeu a şi binecuvîntat cu roade îmbelşugate jertfa ostenelilor lui.

Viaţa Bisericii noastre în prima jumătate a veacului acestuia îl numără între c t i t o r i i ei. „Semnelor vremii profet“ fiind, a întrevăzut măreţia zilelor de-acum şi a înlesnit Bisericii noastre o dreaptă orientare în problemele vieţii contemporane.

Făcîndu-i cuvenita pomenire creştinească după un deceniu de la plecarea lui pe drumul întoarcerii întru înviere, îi preţuim şi perpetuăm cu sfinţenie moştenirea de gînd şi faptă înnoitoare.

Dumnezeu să odihnească sufletul lui mare !

Sibiu, 6 august 1965

† NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

De va şi muri, viu va fi

Un deceniu şi-a scuturat anii peste lespedea mormîntului de la mănăstirea Sîmbăta de sus, unde zac osemintele marelui mitropolit Nicolae Bălan. Acum, cînd facem un popas mai îndelung în preajma acestui mormînt, ne întrebăm nu atît ceea ce a fost el şi ceea ce a realizat, cît mai mult ceea ce rămîne şi ceea ce este şi azi îndemn şi călăuză pentru Biserică, pentru slujitorii şi credincioşii ei. Căci el este viu şi după moarte. Nu numai în înţelesul creştinesc, că trupul s-a dat mormîntului, iar sufletul viază întru slavă veşnică ; nici numai în înţelesul că tot ce a realizat el slujind cu rîvnă, pricepere şi jertfelnicie Biserica, constituie un monument, care grăieşte despre personalitatea lui, care îi perpetuiază amintirea peste generaţii. Pentru sufletul lui ne rugăm Domnului la fiecare sfîntă Liturghie, făcînd pomenire şi an de an, iar cele realizate de el ne străduim să le păstrăm şi să le desăvîrşim. Oriunde întîlneşti o zidire, o lucrare din vremea arhipăstoririi lui, fie la Institutul Teologic de grad universitar din Sibiu, fie la Tipografia şi Librăria arhidiecezană, fie la Mînăstirea „Brîncoveanu“, fie la Păltiniş, fie în parohii, toate îţi vorbesc de duhul mitropolitului Nicolae Bălan. La fel îţi vorbesc despre el oamenii pe care i-a format, aşezînd la conducerea eparhiilor ucenici destoinici, temeinic pregătiţi, pregătind teologi cărturari ca să transforme Sibiul într-un centru de cultură teologică, crescînd generaţii de preoţi la înălţimea chemării lor, făurind şi consolidînd reîntregirea bisericească. În toţi şi toate trăieşte mai departe amintirea, duhul mitropolitului Bălan.

Şi totuşi el este viu şi în alt înţeles. Nu numai pomenirea lui, nu numai urmele în lucruri şi oameni îl păstrează viu, ci şi faptul că din personalitatea lui şi din opera lui sorbim şi azi lumini de orientare,

(Continuare în pag. 2)

Comemorarea mitropolitului Nicolae Bălan

La data de 6 august a. c., s-au împlinit 10 ani de la încetarea din viaţă a aceluia care a fost arhiepiscopul şi mitropolitul Bisericii noastre ortodoxe din Ardeal. Biserica noastră prin slujitorii şi credincioşii ei îi cinsteşte memoria cu toată pietatea şi lauda cuvenită.

Defunctul mitropolit, încă pînă era în viaţă şi-a exprimat dorinţa ca să fie înmormîntat la Mănăstirea Brîncoveanu de la Sîmbăta de sus. Această dorinţă i-a fost respectată cu sfinţenie de către Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu. De fapt, pitorescul aşezămînt mînăstiresc de la Sîmbăta de sus, dacă există ca loc de mînăstire şi-şi are un rost în cadrul Arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia şi Sibiu, aceasta se datoreşte în primul rînd mitropolitului Nicolae Bălan, care personal s-a îngrijit de reconstruirea, organizarea şi funcţionarea lui ca mînăstire, preocupîndu-se şi de viaţa monahală a călugărilor vieţuitori din acest lăcaş de închinare.

Mitropolitul Nicolae Bălan a fost o figură de Ierarh distins — El a ştiut ca nimeni altul, să ridice permanent prestigiul Bisericii Ortodoxe Ardelene şi al clerului în tot timpul arhipăstoririi sale. Preocupat cu atenţie deosebită de ridicarea vieţii spirituale şi morale a clerului, a avut mare grijă şi de viaţa administrativă, economică şi culturală a Bisericii sale. În lunga sa arhipăstorire i-a reuşit să promoveze pe culmi tot mai înalte Biserica Ortodoxă Ardeleană.

Fericitul întru Domnul mitropolit Nicolae Bălan, în neţărmurita sa dragoste faţă de Biserica Ortodoxă şi pentru unitatea credinţei în Hristos Domnul — a fost preocupat mereu de a-i vedea pe toţi credincioşii români din Ardeal într-o singură Biserică strămoşească — adică Biserica cea una dinainte de anul 1698. Bunul Dumnezeu l-a învrednicit încă fiind în viaţă, să-şi poată vedea înfăptuit acest mare ideal, pentru care a luptat de la urcarea în scaunul de Mitropolit al Ardealului : Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Ardelene.

Se cuvine să pomenim memoria marelui mitropolit Nicolae Bălan la împlinirea unui deceniu de la încetarea lui din viaţă — cler şi credincioşi, păstrîndu-i amintirea cu cinstire, dragoste şi preţuire şi rugînd pe milostivul Dumnezeu să-i odihnească cu cei drepţi, sufletul său mare şi nobil.

Tr. Belaşcu
vicar arhiepiscopesc

Pentru pace, independență și dezarmare

Între 10—15 iulie a avut loc la Helsinki (Finlanda) Congresul mondial pentru pace, independență și dezarmare. La lucrările Congresului au participat 1470 delegați, observatori și invitați din 98 de țări, precum și reprezentanți a 18 organizații internaționale.

Problema principală, în care s-a și adoptat o rezoluție specială, a fost problema vietnameză, problemă de acută actualitate pentru pacea lumii. De asemenea au fost dezbătute și alte probleme ale păcii în actuala situație internațională. În ședințe plenare s-au prezentat rapoarte despre: „Sprijinul acordat de popoarele lumii poporului vietnamez în lupta sa justă pentru independență, unitate și pace", „eliberarea popoarelor aflate încă sub jugul colonial, respectarea suveranității și apărarea ei împotriva oricărei încălcări"; problema dezarmării generale și a măsurilor parțiale de dezarmare; problema lichidării rămășițelor celui de al doilea război mondial; consecințele sociale și economice ale cursei înarmărilor; suveranitatea economică a națiunilor și altele. S-a lucrat de asemenea în șapte comisii, care au prezentat în ședințe plenare comunicări și recomandări despre problemele arzătoare ale păcii, cum sînt: încetarea agresiunii împotriva poporului vietnamez, interzicerea armelor nucleare și crearea de zone denuclearizate, eliberarea popoarelor coloniale, apărarea suveranității, ș. a. Au avut loc și reuniuni pe profesii, în care s-au întîlnit medicii, juriștii, oamenii de știință, personalitățile religioase, tinerii — prezenți la Congres.

S-a hotărît să se aleagă un nou Consiliu Mondial al Păcii, care să cuprindă aproximativ 500 de personalități, ce reprezintă mișcarea pentru pace din 104 țări.

Congresul Mondial pentru pace, independență și dezarmare a adoptat o *Declarație generală* și o *Rezoluție cu privire la Războiul din Vietnam.*

În declarația generală *se face o amplă trecere în revistă a situației din Vietnam și Asia de sud-est, din Africa, Orientul Mijlociu și America Latină și se subliniază pericolul pe care îl prezintă pentru pacea lumii acțiunile imperialismului.*

În declarație se arată că starea încordată din Europa, provocată de cursa înarmărilor, pe care N.A.T.O. o stimulează, devine și mai complicată din cauza proiectului de constituire a forțelor nucleare multilaterale. Acest lucru determină necesitatea unui sistem de securitate colectivă europeană și a constituirii de urgență a unei zone denuclearizate în centrul Europei. De aceea, Congresul sprijină propunerea de a se convoca o conferință pentru securitatea europeană la nivelul șefilor de guverne.

Arătînd că actuala situație din lume reclamă tot mai imperios interzicerea armei nucleare, distrugerea și excluderea folosirii ei, declarația recomandă sprijinirea propunerii cu privire la o conferință mondială a șefilor de state și de guverne în această problemă.

Congresul cheamă toate popoarele să ceară guvernelor lor acțiuni care să stăvilească agresiunea imperialismului american, să sprijine popoarele care luptă împotriva colonialismului și neocolonialismului, pentru independență, libertate și dezvoltare social-economică. Congresul cheamă toate popoarele să acționeze pentru încetarea cursei înarmărilor, pentru aplicarea măsurilor practice de dezarmare, să ceară lichidarea bazelor militare și retragerea trupelor care staționează pe teritorii străine, măsuri concrete pentru asigurarea securității în întreaga lume și pentru rezolvarea pe cale pașnică a problemelor litigioase.

În rezoluția cu privire la războiul din Vietnam *se exprimă indignarea profundă față de agresiunea armată întreprinsă de imperialiștii americani și față de încălcarea de către aceștia a acordurilor de la Geneva din 1954.*

Congresul declară că singurele principii raționale pentru o rezolvare justă a problemei vietnameze constă în respectarea drepturilor fundamentale și sfinte ale poporului vietnamez la independență, suveranitate, unitate și integritate teritorială, recunoscute în mod solemn de acordurile de la Geneva din 1954 cu privire la Vietnam.

Congresul cere încetarea de urgență a agresiunii Statelor Unite în Vietnamul de sud, retragerea imediată a trupelor americane și a trupelor sateliților lor din Vietnamul de sud, lichidarea bazelor militare americane din Vietnamul de sud, încetarea imediată a bombardamentelor și a celorlalte acțiuni agresive împotriva R. D. Vietnam.

În rezoluție se recomandă forțelor păcii și organizațiilor democratice din întreaga lume să desfășoare o mișcare largă, puternică și permanentă în vederea acordării unui sprijin multilateral poporului vietnamez în lupta sa împotriva războiului agresiv al S.U.A., pentru independență națională, unitate și pace.

Delegația română, condusă de acad. A. Joja — a luat cuvîntul în ședințele plenare, în comisii și în reuniuni, exprimînd voința de pace a poporului nostru, prezentînd propuneri deosebit de apreciate, condamnînd agresiunea din Vietnam, sprijinind dezarmarea generală, interzicerea armelor atomice, crearea de zone denuclearizate, apărarea independenței naționale, lichidarea colonialismului, promovarea păcii și prieteniei între popoare, etc.

Din delegația noastră a făcut parte și I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei. I. P. S. Sa a participat activ la lucrările Congresului și a vorbit în Comisia a șaptea despre crearea unei atmosfere favorabile păcii și despre rolul culturii și educației în această privință. În reuniunea personalităților religioase, I. P. S. Sa a adus mărturia pentru pace a Bisericii Ortodoxe Române.

Concluzia Congresului pentru pace, independență și dezarmare este cuprinsă în cuvintele rezoluției generale: „Unitatea este forța popoarelor în acțiunea lor pentru salvgardarea păcii". Unitatea aceasta este tot mai deplină. Oamenii de diferite convingeri politice și credințe religioase luptă într-un front unit împotriva războiului, pentru pace. Poporul nostru — prin munca sa de înflorire a patriei și prin acțiunile și inițiativele pe plan internațional în favoarea păcii, independenței și dezarmării — e un luptător activ al Mișcării mondiale pentru pace.

Biserica Ortodoxă Română sprijinește hotărîrile Congresului Mondial pentru pace de la Helsinki și — alături de întregul popor — răspunde chemării popoarelor la pace, înfrățire și prosperitate.

Prin lupta unită a tuturor popoarelor lumii pacea va birui! *T.*

De va și muri, viu va fi

(Urmare din pag. 1)

energii de realizare. Nu vom aminti decît cîteva din aceste orientări.

În primul rînd este hristocentrismul: Hristos în centrul vieții bisericești, în centrul vieții slujitorilor și credincioșilor Bisericii. Legătura vie cu Iisus Hristos a propovăduit-o și a turnat-o mitropolitul Bălan în sufletele preoților și credincioșilor.

În al doilea rînd, este ortodoxia în general și ortodoxia românească în special. Iisus Hristos este adevărul divin. El este viu și lucrător în Biserica Ortodoxă, Biserica dreptei credințe. Ortodoxia cea una însă s-a nuanțat variat la diferite popoare. Se poate vorbi deci de o ortodoxie românească, de ortodoxia așa cum au trăit-o și au plăsmuit-o de-a lungul veacurilor credincioșii români și cum o trăiesc și astăzi. Biserica Ortodoxă Română e Biserica strămoșească, Biserica strămoșilor noștri, în care vibrează spiritul lor. Ea este legată de aceste plaiuri, de tradițiile și năzuințele poporului român. De aici rezultă și faptul, că cu toată dezbinarea bisericească de la 1698, legea strămoșească a rămas neschimbată, în ambele „biserici românești" păstrîndu-se aceeași credință, aceleași sfinte slujbe și rînduieli. De aceea refacerea unității bisericești și consolidarea ei s-a realizat fără sdruncinări și frămîntări: cler și credincioși s-au regăsit în cadrele aceleiași Biserici strămoșești, una și aceeași de la începuturile ei pînă astăzi.

În al treilea rînd, este conlucrarea dintre cler și credincioși. Dacă mitropolitul Nicolae Bălan a pus accentul pe formarea preoțimii, căci Biserica trăiește prin puterea apostolatului, el totodată a cerut participarea activă a credincioșilor la viața Bisericii, precizînd rolul mirenilor în Biserică și promovînd drepturile lor.

În al patrulea rînd, este legătura cu poporul și cu progresele vremii. Iisus Hristos, același ieri, azi și mîine, este izvor de viață nouă pentru credincioși și îndemn la permanentă înnoire. De aceea Biserica aceasta — sub conducerea mitropolitului Nicolae Bălan — a sprijinit noua orînduire populară și lupta pentru pace.

Toate aceste principii — pe care le-am enumerat pe scurt, ca și altele, fac ca mitropolitul Bălan să fie călăuză vie și pentru noi. Ele ne învață să viețuim în Hristos, în credința strămoșească, să păstrăm conlucrarea vie dintre ierarh, cler și credincioși, să sprijinim munca poporului pentru desăvîrșirea vieții celei noi și lupta lui pentru pace și prietenie între popoare. Așa am învățat, așa învățăm. Așa am făcut și așa facem și vom face mereu, lucrînd în duhul lui Hristos pentru binele Bisericii, pentru înflorirea patriei noastre scumpe, pentru fericirea poporului și pacea a toată lumea.

În felul acesta la un deceniu de la adormirea în Domnul a mitropolitului Nicolae Bălan se adeverește și despre el cuvintele Mîntuitorului: „Cel ce crede în Mine, de va și muri viu va fi" (In. 11, 25). Și în acest înțeles, Biserica noastră — cler și credincioși — aduce în praznicul Schimbării la Față mărturia prețuirii, recunoștinței și dragostei sale celui ce mare a fost în viață și mare a rămas și după moarte.

Telegraful Român

ȘTIRI

Între 9—12 iulie a. c. a avut loc la Geneva (Elveția) sesiunea Comisiei pentru Afacerile Internaționale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Din partea Bisericii noastre a participat P.C. rector Sofron Vlad. Sesiunea a dezbătut diferite probleme internaționale, ca: dezarmarea, comerț și dezvoltare, situația din Vietnam, Rep. Dominicană, discriminarea rasială, ș. a. S-a hotărît să fie sprijinite eforturile pentru dezarmare generală și pentru încetarea totală a experiențelor cu arme atomice, ca să se elimine pericolele legate de precipitațiile radioactive. S-a cerut interzicerea armelor chimice. S-a cerut rezolvarea prin tratative a problemei vietnameze și garantarea libertății poporului dominican de a-și soluționa singur problemele și a-și alege forma de guvernămînt. A fost condamnată politica de

Viața și ideile lui G. Barițiu

Între bărbații iluștri ai poporului nostru, care își dorm somnul de veci lîngă biserica „dintre brazi", din orașul Sibiu, e și G. Barițiu. Un obelisc din labrador median, cu inscripția lapidară: „născ. 1812, rep. 1893" îi străjuește mormîntul. La baza monumentului se află o dedicație familiară: „In semn de pietate, fetele, nepoții și nepoatele". Ce măreață simplitate! Nici unul din titlurile naționale și cărturărești pe care le-a purtat sau pe care posteritatea recunoscătoare i le-a acordat, nu sînt trecute pe acest monument funerar, încît vizitatorul grăbit și neavizat, trece fără să-și dea seama că a văzut mormîntul celui dintîi gazetar ardelean.

Apariția cărții: „Viața și ideile lui G. Barițiu — Studiu introductiv, antologie și note", de Radu Pantazi, e binevenită, atît pentru intelectuali, cît și pentru masele largi populare. Primii au posibilitatea să cunoască o justă interpretare a vieții și activității lui G. Barițiu, iar poporul să facă cunoștință cu un mare luptător pentru eliberarea socială și națională a poporului român din Ardeal, de sub jugul habsburgic și al nobilimii maghiare.

G. Barițiu s-a născut în com. Jucul de jos, reg. Cluj. Și-a făcut studiile la Trascău, Blaj și Cluj. La Blaj a făcut seminarul teologic, iar la Cluj filosofia. După ce funcționează la Blaj un an ca profesor de fizică, se stabilește în Brașov unde își continuă activitatea profesorală pînă în 1845. Activitatea și-o începe cu „Dizertația despre școli, pentru toți credincioșii de legea greciască din Brașov". În 1838 el dă viață „Foii pentru minte, inimă și literatură" și „Gazetei de Transilvania", sau cum s-a numit mai tîrziu „Gazeta Transilvaniei". Prin aceste foi, G. Barițiu e considerat pe bună dreptate ca întemeietorul presei periodice românești din Transilvania, împlinind aici rolul pe care în Țara Românească l-a avut I. Eliade Rădulescu, iar în Moldova Gh. Asachi. Din Brașov face o călătorie în Țara Românească, vizitînd o mulțime de monumente istorice și face cunoștință cu cărturarii munteni. Spirit progresist e însuflețit de idealul comun patrioților din cele 3 țări românești. Desfășoară o activitate prodigioasă ce se întinde pe aproape 6 decenii. În pregătirea ideologică a revoluției din 1848, din Transilvania rolul lui e însemnat. E arestat de autoritățile austriace în Bucovina, dar e eliberat de fam. Hurmuzache.

În epoca absolutismului, Barițiu fiind îndepărtat de la conducerea foilor, se mulțumește numai cu colaborarea la ele. În acest timp scoate calendare pentru popor.

O activitate bogată a desfășurat Barițiu și în cadrul „Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român", în calitate de secretar încă de la fondare, apoi ca președinte din 1887. El redactează în Sibiu, unde se mută revista „Transilvania", iar cu fiul său Ironim scoate tot aici la Sibiu un nou periodic: „Observatorul". Spre sfîrșitul vieții sale e ales președinte al Academiei Române. Ca o încoronare a activității sale publicistice publică o lucrare istorică în 3 volume: Părți alese din istoria Transilvaniei pe două sute ani în urmă.

G. Barițiu a scris enorm. Paginile scrise de el, cum observă cercetătorul R. Pantazi, se cifrează la ordinul miilor și chiar al zecilor de mii. Valoarea scrisului lui Barițiu nu trebuie evaluată numai din punct de vedere cantitativ, ci și calitativ. În adevăr cine citește și numai antologia aceasta din opera lui Barițiu, se încredințează pe deplin că el a fost un spirit înaintat pentru vremea sa, că el a luat o poziție justă în o mulțime de probleme. El a militat pentru progres, combătînd superstițiile, a susținut drepturile popoarelor la viață, combătînd colonialismul și asuprirea popoarelor. A luptat pentru pacea între popoare, criticînd și osîndind șovinismul, malthusianismul — „o adevărată infamie", filosofia lui Schopenhauer...

Dar și din punct de vedere religios G. Barițiu a manifestat un spirit înaintat, larg, înrudit cu cel al fruntașilor școlii ardelene. El a slujit poporul credincios român fără nici o rezervă. Astfel deși fiu de preot „unit", cu studii teologice la Blaj, el și-a desfășurat cea mai mare parte din activitatea sa în centre ortodoxe ca Brașovul și Sibiul frecventînd bisericile ortodoxe cum ne istorisește singur.

Pentru acest motiv sîntem îndreptățiți să trecem în rîndul precursorilor reîntregirii noastre bisericești și pe marele G. Barițiu.

Prot. A. Radu

---

apartheid, practicată de rasiștii din Rep. Africa de Sud. S-a cerut ajutorarea efectivă a țărilor în curs de dezvoltare prin comerț, împrumuturi, reducerea barierelor vamale, etc.

*

În *ziua de 23 iulie a.c.* a sosit la Sibiu, în călătoria ce a făcut-o în țara noastră, un grup de opt studenți — între care și un preot romano-catolic —, conduși de preotul anglican Edward Shotter. Doi erau francezi, unul spaniol, ceilalți englezi. Ei aparțineau de diferite biserici: anglicani, metodiști, catolici, congregaționaliști, armata mîntuirii. Au fost găzduiți la Institutul Teologic de grad universitar. Au vizitat catedrala ortodoxă, capela, Biblioteca Institutului Teologic, etc. și s-au interesat de viața bisericească și de organizarea școlilor teologice. Au rămas cu impresii frumoase despre cele văzute la Sibiu.

*

La 7 iulie a.c. pr. Bl. Gardasevici, profesor la Facultatea de Teologie de la Belgrad (R. S. F. Jugoslavia), a fost oaspetele Institutului Teologic de grad Universitar din Sibiu. P. C. Sa a scris în limba sîrbă articole despre Biserica Ortodoxă Română. Acum a făcut o vizită în țara noastră ca să adîncească informarea și cunoașterea vieții Bisericii noastre. La Sibiu a văzut Institutul Teologic, Catedrala, biserici, reședința de la Rășinar a primilor episcopi sîrbi, care au condus episcopia ortodoxă română după 1761 și alte așezăminte bisericești.

*

La 6 august a.c. — împlinindu-se zece ani de la moartea mitropolitului Nicolae Bălan s-a făcut pomenirea cu parastas a marelui mitropolit în bisericile din Arhiepiscopia noastră. La Sf. Mănăstire „Brîncoveanu" de la Simbăta de Sus s-a slujit parastasul în prezența I. P. S. nostru mitropolit Nicolae. A ținut cuvînt de pomenire P. C. Arhim. I. Dinu. La Catedrala mitropolitană din Sibiu a vorbit P. C. prof. N. Mladin despre personalitatea mitropolitului N. Bălan și despre învățămintele vieții lui pentru activitatea noastră bisericească și patriotică. Pomenirea marelui mitropolit a fost un prilej de a ne reaminti realizările lui și de a reînnoi hotărîrea de a lucra — așa cum ne-a învățat el cu fapta și cuvîntul — pentru binele Bisericii, înflorirea patriei și pacea a toată lumea.

*

In 6 august a. c. la Sf. Liturghie preoții din toată țara au amintit despre împlinirea a 20 ani de la aruncarea primei bombe atomice americane asupra Hiroshimei. Cu această ocazie s-a spus că creștinii sînt pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice și sprijinesc lupta popoarelor pentru rezolvarea problemelor litigioase prin tratative și pentru interzicerea tuturor experiențelor cu arme nucleare, pentru dezarmare nucleară.

Cuvînt și faptă

Nu o spun eu, ci Sf. apostol Pavel care zice: „Orice faceți cu cuvîntul sau cu lucrul, toate să le faceți ca pentru Domnul" (Col. III, 23), în numele Domnului Iisus și prin El să mulțumiți lui Dumnezeu și Tatăl (III, 17), iar „vorbirea voastră să fie cu sare dreasă" (IV, 6), și nu cu grabă la vorbă, căci zice Sf. Iacob că „orice om să fie grabnic să asculte, zăbavnic să vorbească, zăbavnic la mînie... că dacă cineva socotește că e cucernic, dar nu-și ține limba în frîu, ci își amăgește inima, cucernicia acestuia este zadarnică" (I. 19. și 26).

De aceea, cînd vorbești gîndește-te că vorba ta va rămîne scrisă în sufletul celui care o ascultă. Să te zidești pe tine și pe el cu fiecare cuvînt. Și el și tu sînteți ai lui Hristos, care pentru noi creștinii, este temelia vieții noastre. „Iar pe această temelie, pe care se zidește: aur, argint, pietre scumpe, lemne, fîn, trestie: lucrul fiecăruia se va face cunoscut; îl va da pe față ziua Domnului... prin foc... și dacă lucrul pe care l-a clădit va rămînea, va lua plată. Dacă lucrul lui va arde, va fi păgubaș..." (I. Cor. III, 11—15).

De te consideri un pom roditor, să nu-ți fie tot una de o tufă pădureață sau altoi! N-ați văzut un pom crescut în voia sorții? E înconjurat de crengi ca o tufă sălbatică. Grădinarul priceput, știe însă că acestea consumă zadarnic și puterea și frumusețea pomului și de aceea le înlătură prin tăiere. Tulpina rămasă singură, o sprijină de un tutore ca să-i asigure o recreștere armonioasă. Așa și tu, creștine, retează cu foarfeca voii tale și a harului dumnezeesc, crengile rele ale minciunii, furtului, sudalmei, neascultării ș.c.l. și ca pom care vreai să rodești rămîi legat ca de-un tutore de Cuvîntul lui Dumnezeu.

Dînd de lucru gîndului, nu-l vei mai lăsa să zămislească păcatul care să nască fapte rușinoase.

Pr. T. Nichifor

Spini și trandafiri

Purtăm în inimi mîndri trandafiri,
Urcînd mereu în ani de înfloriri
Dar nu uităm de spinii cari mai ieri
Ne-au sfîșiat cu-amarnice dureri.

Un vad de frumusețe s-a deschis
Și Patria-i măreață ca un vis
Dar n-am uitat pe-acei care-au căzut
Cu fața spre dușman și ne-au fost scut.

Sub cerul păcii fără pic de nor
Vom duce-n suflet amintirea lor
Și n-om lăsa nicicînd ca să mai fie
Vreo noapte de război și de urgie.

Vom arde spinii ce ne-au despărțit
De tată, frate și de soț iubit
Și-n loc de sîrmele ghimpate
Cresc trandafirii păcii-ndelungate.

Preot Ștefan Tascianu

† Preoteasa Elena Pușcașiu

Duminică în 30 mai a.c., a încetat din viață preoteasa Elena Pușcașiu, născ. Truța, — soția parohului din enoria Ighiel, prot. Alba-Iulia, după lungi și grele suferințe.

Înmormîntarea a avut loc în ziua de 1 iunie a.c. în cimitirul bisericii ort. rom. din Țelna, lîngă fericitul ei tată, preotul Truța.

Serviciul religios a fost săvîrșit de un sobor de preoți în frunte cu delegatul protoieriei Alba-Iulia.

Am dus la locul odihnei de veci, un suflet ales și înzestrat cu cele mai frumoase virtuți creștine, pe care le-a valorificat defuncta în chip rodnic alături de părintele Mihail Pușcașiu, atît în parohia Țelna, cît și în Stremțiu și Ighiel.

Veșnică să fie pomenirea ei!

Pr. V. Bîrluțiu

Schimbarea la față

Dacă deschidem „Mineiul lunei lui august" în ziua a 6-a, ne întîmpină o bogăție de imne, care preamăresc praznicul Schimbării la Față a Domnului pe muntele Taborului.

Așa de pildă în cîntarea cu Mărire... Și acum... de la stihoavna vecerniei celei mari se istorisește : „Lui Petru și lui Ioan și lui Iacob, ucenicilor tăi celor mai aleși Doamne, astăzi în muntele Taborului ți-ai arătat slava chipului tău celui dumnezeesc. Că au văzut hainele tale strălucind ca lumina, și fața ta mai mult decît soarele".

Troparul acestui praznic împărătesc prezintă pe scurt realitatea prăznuirii și dorința creștinului care-l cîntă la strana bisericii sau îl ascultă : „Schimbatu-te-ai la față în munte Hristoase Dumnezeule, arătînd ucenicilor tăi slava ta, pre cît li se putea. Strălucească și nouă păcătoșilor, lumina ta cea pururea fiitoare pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, dătătorule de lumină, slavă ție".

Credinciosul ortodox, la mărturiile acestor texte de slujbă bisericească își lasă inima cuprinsă de dorința schimbării sale la față, a înnoirii sufletului său și cu mintea încearcă să păsească pe urmele Mîntuitorului Hristos.

El recunoaște că minunea Schimbării la față a Domnului este dovada sfințeniei. Iar sfințenia este veșnica petrecere în săvîrșirea faptelor celor bune, este rămînerea în viață cinstită, departe de orice urmă a păcatului !

Așa cum Domnul nostru Iisus Hristos prin cuvîntul Său a predicat „Evanghelia păcii", a semănat dragostea în inimi învrăjbite, cu fapta s-a aplecat spre cei bolnavi, ridicîndu-i din suferințe felurite, a șters lacrimile văduvei din Nain, săvîrșind numai bine pe pămînt, tot așa — păsind pe urmele Mîntuitorului Hristos, credinciosul se ostenește să trăiască în viață bună, creștinească, ca să fie de folos celor din jur și prin cuvînt și prin faptă.

În felul acesta el arată că în inima lui e o rază din lumina lui Hristos, ce a strălucit pe Tabor.

Prin cuvînt — după ce învață legile binelui, progresului — le samănă în inimile altora și dacă acolo își găsesc pămînt bun, aduc rod îmbelșugat. Unii se învață pe alții și așa cu toții împreună prin bună știință aduc folos societății, promovînd binele, cinstea, omenia și întregul ansamblu de științe folositoare omului de pretutindenea. Și atunci cînd roadele științelor cresc, conștiința semănătorului de bine e veșnic împăcată !...

Creștinii își pot arăta virtutea trăirii după învățătura Domnului luptînd pentru pacea a toată lumea și pentru alungarea norilor negrii purtători de ploaia de foc a războiului. Și aceștia găsesc în inima lor bună și cinstită, multă pace !

Cu fapta credincioșii își împlinesc datoria din dragoste la locul lor de muncă. Agricultorul se scoală odată cu cîntecul rîndunicii la revărsatul zorilor și se îndreaptă spre ogor, unde rămîne toată ziua sub razele aprinse ale soarelui de vară. Seceră holda aurie ce se apleacă grea de spice pline în bătaia vîntului. Toamna umple coșuri cu struguri copți sau lăzi cu legume de tot felul. Și atunci cînd umbrele înserării se prelungesc peste sat, el se întoarce acasă cu fața veselă.

În întreprinderi muncitorii toarnă metale, făuresc unelte, montează mașini de tot felul, dau în folosința societății bunuri materiale, sporesc avutul obștesc pus la îndemîna tuturor și oferit fiecărui om ce-și împletește munca lui cu a altuia ca să adauge o picătură la marea bunei stări sociale ! Și acești muncitori cînd aud sirena de încetarea lucrului, dacă și-au făcut datoria la locul de muncă, privesc înapoi, la plecare, fericiți că au dat patriei noi bunuri.

Și toți cei ce săvîrșesc binele prin cuvînt sau prin faptă, acolo unde își au rostul obștesc, prin munca lor de zi cu zi, urcă muntele înalt al perfecțiunii morale. De acolo privesc satisfăcuți în toate părțile lăsîndu-se cuceriți de frumusețile ce-i înconjoară. Și inima lor se umple de caldă și intimă bucurie, iar fața li se schimbă luminîndu-se de simțămîntul conștiinței care mulțumește fiecăruia pentru împlinirea datoriilor sale !

„Strălucească și nouă... lumina cea pururea fiitoare" — așa cum glăsuește troparul Shimbării la Față din Mineiul lunei lui august. Cu adevărat acea lumină strălucește pe fața fiecărui credincios, care — păsind pe urmele lui Hristos — se străduiește să facă binele, să slujească fericirii tuturor.

Pr. I. Buta

„Apa vie"

Domnul nostru Iisus Hristos a făcut o călătorie din Ierusalim la Galileia prin Samaria. Fiind în apropierea orașului Sihari, la amiaza unei zile călduroase, s-a așezat să se odihnească lîngă o fîntînă. La fîntînă a sosit după apă o femeie samarineancă. Mîntuitorul a intrat în vorbă cu ea. Mîntuitorul a început convobirea cu ea despre „apa vie". Arătînd spre fîntînă, El a spus femeii : „Fiecare, cel ce bea din apa aceasta însetează din nou ; iar care va bea din apa pe care Eu îi voi da, acela nu va înseta în veci ; iar apa pe care Eu îi voi da, se va face în el izvor de apă, ce curge în viața veșnică" (In. 4. 13—14).

Femeia nu înțelegea despre ce fel de apă vorbește Iisus. Ea se gîndea numai la apa din fîntînă, pentru care venise ea aci. Iar noi, fiii credincioși ai Bisericii știm bine, despre care „apă vie" a vorbit Dumnezeu Mîntuitorul.

Pentru un moment să ne îndepărtăm de această întîlnire a Mîntuitorului cu samarineanca și să ne imaginăm un alt tablou : un pustiu fără de țărmuri și cu nisipuri încălzite de arșița soarelui. Unul dintre aceste pustiuri se poate vedea în apropierea orașului Cairo, capitala Egiptului. Unde și unde prin pustiul acesta sînt împrăștiate insule verzi, așa zise oaze, pe care cresc palmieri, iar sub pomi — verdeață și un izvor cu apă. Prin pustiu merge o caravană. Animalele cu greu își scot picioarele din nisipul mișcător ; atît oamenii cît și animalele sufăr de o sete insuportabilă ; atît unii cît și alții se reped către oaza, care se vede în depărtare. Își poate oricine imagina cu cîtă lăcomie gurile uscate sorb umezeala răcoritoare. Caravana se odihnește sub umbra arborilor. Iar a doua zi din nou trebuie mers mai departe, și din nou același pustiu arzător și aceeași sete.

Așa este și rînduiala firii noastre omenești ; în fiecare zi mîncăm și bem și a doua zi din nou vrem să mîncăm și să bem. La fel se poate spune și despre patimi. Cu cît mai mult satisfacem setea lor, cu atît mai nesătulă devine în noi poita după ele. Cu cît vom arunca mai mult combustibil în soba încălzită, cu atît mai mult ea se va încălzi. Încă din timpurile vechi ale Testamentului Vechi a spus înțeleptul : „Cine iubește argintul, acela nu se va sătura de argint" (Ecl. 5, 9).

În cel credincios există și o altă sete : Sufletul lui tinde către Dumnezeu și dorește comuniunea cu El, însetează după El. Această sete este potolită de Domnul însuși, care vine la noi.

Să ne transportăm cu gîndul la timpul vieții pămîntești a Domnului nostru Iisus Hristos. Cuvintele Domnului Hristos erau ca picăturile unei ploi binecuvîntate, izvorul acelei „ape vii", care a adăpat inimile însetate de mîntuire.

Mîntuitorul le vorbea despre Dumnezeul cel adevărat, ca Părinte Ceresc al nostru al tuturor, le spunea că oamenii sînt frați între ei, că frumusețea adevărată constă în frumusețea internă a sufletului, că El a venit ca să aducă pace, bucurie și viață veșnică.

Mîntuitorul i-a învățat cum să înlăture povara păcatului care duce la pieirea veșnică.

Cuvîntul lui Hristos a fost scris pe tablele inimilor lor de Sf. Apostoli și dus dincolo de granițele Palestinei. Și cuvîntul lui Dumnezeu a devenit „apa vie", ce hrănește sufletele credincioase. Cuvintele Sfinților Apostoli și ale urmașilor lor, care au fost sfinții și păstorii, au cuprins mulțime de creștini. Sf. Grigorie Teologul, marele învățător al Bisericii (sec. IV), a început una dintre predicile sale cu astfel de cuvinte : „O, cum n-aș fi vrut să umplu vasele inimilor voastre pînă sus cu acea apă vie, care curge din Izvorul Dumnezeesc".

Dumnezeu ne-a lăsat nouă și un alt izvor de „apă vie", harul Său cel dumnzeeesc. În zilele vieții Sale pămîntești Iisus Hristos însuși a fost Izvorul și Purtătorul acestei puteri dumnezeești. Cu ea a vindecat El pe bolnavi și a înviat pe morți. Prin puterea acestui har vameșii și păcătoșii au devenit drepți. După terminarea activității Sale pămîntești, trimițînd de la Tatăl Său pe Sf. Duh asupra apostolilor, Dumnezeu a lăsat Bisericii Sale vasul nesecat cu acest har. Iar Biserica noastră, ca o mamă plină de iubire, împarte acest har tuturor acelora care se apropie de sfîntul altar cu credință și cu dragoste. Și, Biserica oricît ar împărtăși credincioșilor această „apă vie", acest izvor „niciodată nu seacă". Această „apă vie" acest har dumnezeesc îi dă credinciosului ce-i trebuie pentru viața veșnică. Ea însăși e arvuna vieții veșnice.

Noi toți „ne naștem din nou" în Sf. Taină a Botezului. Prin această taină Sf. Biserică ne dă harul divin, întroducîndu-ne în staulul său și ne face fii ai Tatălui Ceresc. Prin harul botezului sîntem în comuniune cu Hristos și devenim moștenitori ai vieții veșnice fericite.

Pentru ca să fim uniți și mai strîns cu Hristos, Biserica ne hrănește cu Sfîntul Trup și Sînge chiar din ziua primirii Botezului. Această hrană spirituală o dă ea fiilor săi în tot cursul vieții lor pămîntești.

Iar cînd sîntem întinați de păcat, Biserica, primind căința noastră, anunță un nou har care ne spală păcatele, iertînd pe păcătos.

Pr. Chiril Pistrui

Cugetări alese

Sf. ap. Pavel, zis Moise al Noului Testament biblic, ne dă o învățătură înțeleaptă și anume : „Dragii mei fii, răscumpărați vremea !" (Efes. 5, 16). Cu alte cuvinte, el ne învață : să folosim timpul cît mai bine cu putință și să nu-l prăpădim cu lucruri de mică valoare, ori chiar cu lucruri de nimic, în viața noastră cea de toate zilele. Să nu pierdem ziua de azi, pe care n-o mai prindem niciodată ; căci astăzi este ziua noastră și prin ea ne pregătim pentru ziua viitoare, de mîine. Să muncim cu hărnicie și cu multă ordine, în toate, cu mare tragere de inimă și cu bucurie, în mod cît mai disciplinat. Aceasta înseamnă să răscumpărăm vremea, cu toată bunăvoința și dragostea, și s-o transformăm în lucruri și valori alese, intelectuale și morale. Deviza vieții noastre să fie : muncă cinstită la timp optim. Și potrivit proverbului înțelept, „să nu lăsăm lucrurile de azi, pentru mîine sau pentru altă dată". Ceea ce poți face astăzi, te asigur că nu mai poți face mîine. Ziua de mîine vine cu grijile și lucrurile ei. Ce poți cîștiga pe ziua de azi, nu mai poți cîștiga mîine. Deci, fiule, folosește-te de timp cît mai mult și cît mai bine posibil și vei fi fericit !

Căci munca stăruitoare, zi de zi, este o înaltă funcție socială și-o bună educație, care aduce numai și numai roade îmbelșugate, pentru toți, iar pacea este supremul bun al vieții omenești cînd se pot construi opere de mare valoare. Munca și pacea să le apărăm cu drag, căci muncitorul în pace e adevărat erou.

Pr. V. Atanasiu Bassarabin

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 15 august 1965 Nr. 31—32

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

23 August

Poporul nostru întîmpină 23 August, ziua eliberării patriei noastre de sub jugul fascist, cu mîndrie pentru marile realizări de pînă acum şi cu entuziasm pentru măreţele perspective ale viitorului.

Într-adevăr în anii puterii populare ţara noastră a făcut progrese uriaşe, dezvoltîndu-se într-un ritm accelerat. Liber şi stăpîn pe soarta sa, poporul român a făurit o patrie bogată, puternică, liberă, fericită.

La baza marilor progrese şi a înălţării patriei a stat industrializarea socialistă. Obiectivul central a fost dezvoltarea industriei, precădere avînd industria grea, îndeosebi industria construcţiei de maşini. Creşterea medie anuală în anii şesenalului (1960—1965) este de 14,4 la sută, faţă de 13 la sută cît era prevăzut. În felul acesta — prin depăşirea planului de şase ani, producţia industrială din anul 1965 este de 2,24 ori mai mare decît cea din 1959 (producţia industriei constructoare de maşini este în 1965 de 2,6 ori mai mare decît în 1959, iar a industriei chimice de 3,6 ori mai mare). Aceasta arată ritmul înalt în care s-a dezvoltat şi se dezvoltă industria noastră.

Încheierea cooperativizării agriculturii cu aproape patru ani mai de vreme a însemnat biruinţa deplină a socialismului în ţara noastră. Astfel s-a dezvoltat, pe temelia industriei socialiste, şi o agricultură socialistă, care este în necontenit progres. Pe ogoarele întinse ale cooperativelor agricole de producţie, oamenii satelor, înfrăţiţi în muncă, au aplicat, sub conducerea unor cadre calificate, metode ştiinţifice şi au folosit mijloace tehnice avansate recoltînd an de an o producţie agricolă vegetală şi animală tot mai ridicată. Ca să dăm o singură cifră, între anii 1960—1964 media anuală a producţiei cerealelor a depăşit cu peste 2.300.000 tone producţia medie a anilor 1934—1938. Deşi în unii ani condiţiile climaterice au fost mai puţin favorabile, totuşi agricultura socialistă a asigurat permanent aprovizionarea populaţiei cu produse agricole şi a industriei cu materii prime şi a furnizat produse pentru rezervele de stat şi pentru export.

Această dezvoltare multilaterală şi impetuoasă a economiei a avut drept rezultat creşterea venitului naţional cu aproape 65 la sută faţă de 1959 şi a nivelului de trai material şi cultural al poporului. Pe lîngă mărirea venitului şi a puterii de cumpărare a populaţiei, care s-a reflectat în faptul că în 1965 volumul mărfurilor vîndute prin comerţul socialist întrece de 1,9 ori pe cel din 1959, s-au cheltuit fonduri însemnate pentru satisfacerea nevoilor social-culturale ale poporului, pentru învăţămînt, pentru înflorirea ştiinţei şi artelor, pentru ocrotirea sănătăţii publice şi dezvoltarea asigurărilor sociale. Amintim aici, ca exemplu, generalizarea învăţămîntului de 8 ani şi acordarea gratuită a manualelor pentru elevii din cei 8 ani (începînd cu anul viitor şi pentru cei de la licee).

Dezvoltarea economico-culturală rapidă a ţării noastre, ca şi politica de pace şi prietenie pe plan internaţional, au mărit prestigiul patriei noastre între popoare. Marile realizări ale poporului român şi iniţiativele de pace şi colaborare pe baza principiilor coexistenţei paşnice, ne-au adus o preţuire deosebită pe plan internaţional. Forţa creatoare a poporului nostru străluceşte cu vigoare sub zările istoriei.

Aceste realizări constituie însă pentru poporul român baza de plecare pentru noi realizări, pentru ridicarea pe o treaptă superioară a ţării noastre, de înaltă civilizaţie materială şi spirituală. În acest sens s-a trasat programul înfloririi multilaterale a României socialiste, al desăvîrşirii construcţiei socialismului prin noul plan cincinal (1966—1970). Conform acestui plan producţia industrială va creşte anual cu 10,5 la sută. La sfîrşitul cincinalului se va produce în 24 zile cît a fost toată producţia anului 1938. De asemenea în 1970 întreaga producţie de energie electrică din 1938 se va realiza în 12 zile. Dezvoltarea în ritm intens a industriei va fi însoţită de dezvoltarea corespunzătoare a agriculturii, de sporirea producţiei vegetale şi animale. În perioada 1966—1970 producţia agricolă va creşte cu circa 20 la sută faţă de media anilor 1961—1965. Venitul naţional va fi în 1970 cu circa 40 la sută mai mare decît în 1965, adică de patru ori şi jumătate mai mare decît cel mai ridicat nivel dinainte de război.

Salarul real se va mări cu 20—25 la sută, se vor majora pensiile (care se vor acorda şi membrilor cooperativelor agricole de producţie) şi vor creşte veniturile reale ale ţărănimii cu circa 20 la sută. Se vor construi din fondurile statului circa 300.000 apartamente. Se vor dezvolta învăţămîntul, ştiinţa, artele, etc. Nivelul de trai material şi cultural al poporului se va ridica la un nivel superior.

Aceste perspective măreţe de dezvoltare rapidă şi multilaterală a patriei noastre, Republica Socialistă România, însufleţesc pe oamenii muncii de la oraşe şi sate la noi realizări, dau un nou avînt forţelor creatoare ale poporului nostru.

Biserica noastră, clerul şi credincioşii ei, se bucură de marile realizări din anii precedenţi şi de luminoasele perspective din viitor şi sprijină munca poporului pentru desăvîrşirea construcţiei socialismului şi lupta lui pentru pace şi prietenie între popoare.

Strîns uniţi în jurul conducătorilor iubiţi, oamenii muncii din ţara noastră sărbătoresc cu entuziasm la 23 August marile victorii ale patriei noastre şi îşi iau angajamentul să muncească mai bine, mai cu spor, pentru ca România socialistă să urce pe noi culmi de bunăstare, cultură şi civilizaţie.

T. R.

Vasile Alecsandri

— 75 de ani de la moartea sa —

La puţin timp după ce părăseşte Romanul pe frumoasa şosea care duce spre Iaşi, un drum mai puţin bătătorit se desprinde la stînga, înainte ca şoseaua să treacă Siretul, pe care mergînd iubitorul de drumeţie şi de ceea ce e frumos şi măreţ în istoria Patriei noastre, după cîţiva kilometri de mers printre fîneţe, holde şi izlazuri, ajunge în localitatea Mircesti. Pe cărarea care urcă din stradă, străjuită de lilieci, se ajunge la o casă destul de modestă, casa memorială „Vasile Alecsandri", acest „rege al poeziei", precum cu deplin temei l-a numit marele Eminescu. În curtea plină de verdeaţă şi de un farmec cu anevoie de grăit, alături de cîţiva stejari bătrîni, de bună seamă prieteni buni ai „bardului", se află şi mausoleul cu mormîntul poetului, mausoleu ai cărui pereţi interiori sînt îmbrăcaţi într-o plăcută pictură bisericească.

Purtîndu-ne paşii, către sfîrşitul lunii mai a anului în curs, pe aceste dragi plaiuri moldovene, bogate în istorie veche şi nouă, şi aruncîndu-ne ochii pe cartea de impresii de la această casă memorială, am reţinut printre altele şi aceste cuvinte încrestate pe una din filele ei de-o inimă caldă de patriot: „Cinste ţie popor român; mare prin tine şi prin fiii tăi".

Vasile Alecsandri este într-adevăr unul dintre fiii de seamă ai poporului nostru. Ni-l arată atît bogata sa operă literară, străbătută de o puternică dragoste de popor, de mulţimile de jos şi de ţară, precum şi activitatea sa politică, de revoluţionar şi diplomat, pusă toată în interesul patriei sale. Acest lucru ni-l spune chiar el în nişte versuri scrise către sfîrşitul vieţii sale, din care reţinem:

Eu care din junie stătut-am neclintit,
Cu inima lipită de ţara strămoşească,
Şi toate-a ei avînturi profund le-am resimţit...

Cu adevărat, versurile sale cu deosebire ni-l dovedesc pe Alecsandri profund legat de neamul său, vibrînd puternic la toate durerile şi aspiraţiile poporului din care făcea parte. Dragostea de patrie şi năzuinţa spre libertate a poporului nostru este bogat oglindită în opera entuziastului nostru poet. Deşi sînt scrise de-a lungul a aproape cincizeci de ani, versurile lui V. Alecsandri sînt

(Continuare în pag. 2)

Vasile Alecsandri

(Urmare din pag. 1)

mereu proaspete, calde și vibrante, ceea ce-l determină pe Eminescu să ni-l arate în „Epigonii" „vecinic tînăr și ferice".

Revoluția din 1848, Unirea Țărilor Române din 1859 cu alegerea ca domnitor a lui Al. I. Cuza, precum și obținerea independenței naționale prin războiul din 1877, evenimente de mare importanță în istoria patriei și poporului nostru din veacul trecut, au largi ecouri în opera poetului.

Astfel, în 1848 îl întîlnim în fruntea intelectualilor progresiști, luptînd și contribuind mai ales la difuzarea în mase a ideilor revoluționare și la educarea patriotică a poporului. Așa se face că în primăvara anului 1848, Alecsandri scrie avîntata sa chemare către popor, intitulată la început „Către români", pe urmă „Deșteptarea României", poezie care a constituit unul din manifestele mobilizatoare ale revoluției din 1848 și din care reținem versuri ca acestea :

Nu simțiți inima voastră că tresare și se bate ?
Nu simțiți în pieptul vostru un dor sfînt și românesc.
La cel gînd de înviere, la cel glas de libertate
Ce pătrunde și răzbate
Orice suflet omenesc ?

încheind cu versurile :

Fericit, măreț acela care sub un falnic soare
Pentru Patria sa moare
Nemurire moștenind.

Revoluția fiind înăbușită și trebuind să fugă în munți iar apoi în Transilvania, Alecsandri își exprimă durerea îndepărtării de locurile sale dragi în „Adio Moldovei", în astfel de calde versuri :

Scumpă țară și frumoasă
O ! Moldovă, țara mea !
Cine pleacă și te lasă
E pătruns de jalea grea.

Întorcîndu-se din exil, în 1849, el scria :

În țara mea dulce sînt drumuri de flori ;
În dulcea mea țară, zbori, murgule zbori.
Periți, neguri dese ! iată dulcea stea !
Pei, străinătate ! iată țara mea !

Fiind în Brașov, în același an 1848, Alecsandri scrie în gazeta „Foaie pentru minte, inimă și literatură", sub semnătura „Un român", poeziile : „Hora Ardealului" și „15 mai 1848", prilejuită de ziua marii adunări de pe Cîmpia Libertății de lîngă Blaj, spunînd în prima strofă :

Fraților, nădejde bună ! Fiți cu toți în veselie !
Cerul însuși ocrotește scumpa noastră românie !
Azi e ziua de-nviere a românului popor,
Care singur își urzește dulce, mîndru viitor.

Tot la Brașov scrie și publică în broșură memoriul întitulat : „Protestație în numele Moldovei, a Omenirii și a lui Dumnezeu", în care arată evenimentele revoluționare petrecute la Iași în martie 1848.

Trebuie să spunem și aceea că versuri de ale sale constituiau și unul din marșurile revoluționarilor lui Avram Iancu, precum și faptul că marelui revoluționar și patriot pașoptist Nicolae Bălcescu, Alecsandri îi închina minunatele-i versuri : „N. Bălcescu murind".

În 1856 lupta pentru Unirea Țărilor Române se intensifică, de aceea Vasile Alecsandri scrie acum cunoscuta „Hora Unirii", poezie care, datorită conținutului său mobilizator, melodiei antrenante și formei sale populare, ajunge în foarte scurt timp un adevărat cîntec de mase.

Apărută în foi volante, poezia : „Moldova în 1857" oglindește aceeași luptă dusă în Moldova pentru Unirea Țărilor Române.

E scrisă-n ceruri sfînta Unire !
E scrisă-n inimi cu foc ceresc !
O ! Românie ! l-a lta mărire,
Lucrează brațul dumnezeiesc !

— spune Alecsandri în această poezie. Luînd o energică poziție împotriva dușmanilor interni și externi ai Unirii, poetul aruncă asupra lor aceste binemeritate blesteme :

Fie-vă viața neagră, amară !
Copii să n-aveți de sărutat !
Să n-aveți nume, să n-aveți țară,
Aici să n-aveți loc de-ngropat !
Și cînd pe calea de vecinicie,
Veți pleca sarbezi, tremurători,
Pe fruntea voastră moartea să scrie :
Dușmani ai țării ! Cruzi vînzători !

Bun prieten al lui Al. I. Cuza, V. Alecsandri dedică primului domn după Unirea Țărilor Române poezia : „Cuza Vodă", din care reproducem strofa :

O clipă apăruta-i în plaiul veciniciei
Și vecinice mari fapte lăsat-ai României ;
'Nălțînd din părăsire antica-i demnitate.
Prin magica *Unire* și sacra *Libertate*

— precum și poezia : „Hora lui Cuza-Vodă", care exprimă simpatia de care Cuza s-a bucurat în rîndurile poporului prin reformele și dragostea sa de dreptate, în versuri ca acestea :

Frunză verde pom rodit
De cînd Cuza s-a domnit
Pînele s-au mai dospit
Ocele s-au mai mărit.

Ciclul de poezii „Ostașii noștri" este prilejuit de războiul pentru independență din 1877, în care ostașii români s-au acoperit de glorie. Alături de „Balcanul și Carpatul", în care Balcanul simbolizează aici Imperiul otoman, iar Carpatul poporul român, din acest ciclu mai desprindem cunoscute poezii ca : „Peneș Curcanul", „Sergentul", „Hora de la Plevna", precum și „Eroii de la Plevna", în care, punînd față în față vitejia și importanța victoriei obținută de feciorii țării cu mizeria neagră în care ei erau obligați să trăiască reîntorși acasă, „ologi, ciuntiți, goi și searbezi", poetul face o aspră critică politicienilor vremii, vinovați de această stare, în astfel de versuri :

S-au dus feciorii oastei pe calea strămoșească,
S-au prins cu moartea cruntă la luptă voinicească
Și au ieșit din luptă viteji, învingători,
Scăldați în al lor sînge, puternicii feciori !
Ei bine, oameni vitregi, cu inimile sterpe
Legați de cîrma țării cu-ncolăciri de șerpe,
Voi care-ați stat departe de foc și de dureri,
Cum ați reîntors copiii la sînul bietei țări ?

De altfel împotriva celor care conduceau destinele țării din acea vreme, însetați de „ambiții nesățioase", de parvenire și exploatare, poetul nostru scrie și alte usturătoare versuri, ca : „O scăfîrlie uriașă" și „Plugul blăstemat".

Vasile Alecsandri a scris desigur încă multe alte poezii. Astfel sînt de pildă ciclurile : Lăcrămioare, Mărgăritărele și neîntrecutele sale Pasteluri, cuprinzînd un bogat mănunchi de tablouri inspirate din frumusețile naturii Patriei noastre, cu deosebire din peisajul de la Mircești (Lunca din Mircești, Malul Siretului, Concert în luncă etc.), din peisajul anotimpurilor (Iarna, Gerul, Oaspeții primăverii etc.), precum și din momentele cele mai de seamă ale vieții țăranilor noștri (Plugurile, Sămănătorii, Secerișul, Cositul etc.). De-o mare bogăție și simț patriotic sînt apoi Legendele sale, în care evocă trecutul zbuciumat dar plin de fapte mărețe ale poporului român, ceea ce-l determină pe Eminescu să spună despre Alecsandri în aceeași „Epigonii" :

El deșteaptă-n sînul nostru dorul țării cei străbune,
El revocă-n dulci icoane a istoriei minune.

Vasile Alecsandri mai are însă un merit pe care nimeni nu l-a avut pînă la el și anume acela de a culege și prelucra într-o oarecare măsură tezaurul de poezii al poporului nostru, minunatele balade și doine ale țăranului român, scoțînd în lumină frumusețea poeziei și talentul neîntrecut al poetului anonim. El a făcut prima culegere a acestor comori și tot el face și prima lor traducere în limba franceză pentru a fi cunoscute și peste hotare.

Ne sînt știute în această privință ciclul Doinelor cu minunatele poezii : Doina, Groza, Andrii Popa, Cîntec haiducesc ș. a. Era atît de entuziasmat de aceste producții populare, încît Alecsandri însuși se considera un produs al lor, cînd zice : „Dacă împrejurările m-au făcut poet, aceasta am s-o mulțumesc poporului român din care m-am născut și care cuprinde în sînul său comoara nesecată de cea mai sublimă poezie".

V. Alecsandri este de asemenea și ctitor al teatrului românesc, atît ca organizator cît și ca autor. Piesele sale cu caracter satiric, ca : Chirița la Iași, Iorgu de la Sadagura, Iașii în carnaval, precum și cele cu caracter istoric, ca : Despot Vodă, Fîntîna Blanduziei, Ovidiu, Sînziana și Pepelea sînt gustate pînă astăzi.

Marele nostru poet Vasile Alecsandri s-a născut în anul 1821 în Bacău și, la capătul multor osteneli închinate pe de-antregul ridicării sociale, culturale și naționale a poporului nostru, închinate binelui patriei din care făcea parte, din care doar o mică parte am cuprins în rîndurile de mai sus, în 22 august 1890 se stinge din viață la Mircești, alături de stejarii și lunca sa dragă, alături de mulțimile truditoare pe care le-a iubit atît de mult.

Comemorînd 75 de ani de la moartea sa, poporul nostru, acum liber și stăpîn pe soartă — așa cum l-a dorit atît de mult V. Alecsandri — prin diverse manifestări, prin monografii, articole și studii, prin programe de radioteleviziune, prin publicarea operelor sale etc. a adus acestui „rege al poeziei" un binemeritat omagiu.

Aceste rînduri constituie și ele o floare din acest mare buchet omagial.

Gh. Papuc

Mișcarea ecumenică și binele uman general

Încă de la primele sale începuturi, Mișcarea Ecumenică se preocupă — în chip conștiincios și statornic — cu problemele legate de binele întregii lumi, de propășirea umană generală.

Această preocupare a ei se desfășoară pe două planuri : a) unul teoretic sau de învățătură și b) altul practic — de transformare în viață a învățăturii creștine și în latura promovării fericirii pămîntești pentru toți oamenii. Totdeauna a fost mai mult luat în seamă planul al doilea, adică s-a pus accent principal pe preocupările de ordin practic.

Prima latură a fost dezbătută și cultivată mai ales în cadrul ramurii sale numite „Credință și Constituție", iar a doua îndeosebi în cadrul ramurii sale cu numele de „Viață și Acțiune".

În cadrul celei dintîi preocupări, Mișcarea Ecumenică caută să lămurească și să fixeze teologic chemarea Bisericii și a credincioșilor ei în latura promovării binelui uman general, a propășirii societății omenești atît pe plan material cît și pe plan spiritual. În cadrul celei de-a doua preocupări, Mișcarea Ecumenică se străduiește să organizeze cît mai potrivit și mai bine acțiunea de sprijinire — din partea credincioșilor creștini — a tuturor celor întreprinse de omenire în vederea înlăturării suferințelor sociale și așezării în lume a dreptății sociale, a păcii și a propășirii în toate domeniile.

În cele ce urmează, vom prezenta numai cîteva fapte, care dovedesc că, în consfătuirile și acțiunile Mișcării Ecumenice, problemele binelui uman general ocupă un loc însemnat.

Astfel, sfîrșitul veacului trecut și începutul celui actual sînt marcate de o seamă întreagă de inițiative creștine în domeniul promovării binelui tuturor, care pînă la urmă au dus — între altele — la înființarea ramurii „Viață și Acțiune" din cadrul Mișcării Ecumenice.

În decembrie 1917, unul din pionierii Mișcării Ecumenice : arhiepiscopul de Upsala, Nathan Söderblom, organizează o Conferință bisericească neutrală dezbătînd temele : a) Unitatea creștinilor ; b) Creștinii și viața de obște ; c) Creștinii

și ordinea internațională. Aceste teme se discută și mai tîrziu în cadrul întrunirilor organizate de către Mișcarea Ecumenică.

Alt pionier al Mișcării Ecumenice, și anume Episcopul Brent, tatăl ramurii „Credință și Constituție", se manifestă — între altele — și ca luptător împotriva suferințelor sociale.

Un moment de seamă, în șirul preocupărilor Mișcării Ecumenice față de binele tuturor oamenilor, îl constituie Conferința de la Stockholm (1925), în cadrul căreia Bisericile creștine se confruntă cu catastrofa morală provocată de primul război mondial și de înrîuririle sale asupra vieții omenești în general.

In faza sa de pregătire, temele propuse de cele 5 comisii constituie un fel de program social creștin. De exemplu, Comisia I are ca temă: „Biserica și chestiunile economice și industriale". Concluzia sa este următoarea: „Biserica creștină n-are să prezinte ea însăși planuri de reformă, ci să le pătrundă de spiritul care face viu și să coopereze aici peste tot unde trebuie. Trebuie ca ea însăși să fie un centru de amiciție spirituală, și ca ea, mai presus de toate, să insiste asupra puterii creatoare a iubirii, fraternității și dreptății".

Comisia II se ocupă de tema: „Biserica și problemele morale și sociale". Plecînd de la ideea de „Impărăție a lui Dumnezeu" și de condiții temporale, ea abordează toate chestiunile privind datoria Bisericii de a contribui activ la promovarea binelui general, a dreptății și a păcii între toți oamenii.

Delegații la Conferința de la Stockholm elaborează un program de ordin social care îmbrățișează întreg ansamblul problemelor umane. Tot ea consacră formula: „communio in adorando et serviendo oecumenica (comuniune în adorare și în serviciu practic ecumenic)".

Comitetul de continuare numit de această Conferință preconizează înființarea unui Institut creștin social internațional, care să constituie un centru de studii și de colaborare între Biserici.

In cadrul primei Conferințe mondiale a ramurii „Credință și Constituție' (Lausanne 1927), se discută — între altele — tema: care este în mod exact mesajul Evangheliei către lume?

In 1937, la Oxford, Bisericile creștine se confruntă cu sarcina de a elabora o etică socială teologic dezvoltată. Aceasta are să folosească ca îndreptar pentru acțiunea creștină în mijlocul marii crize economice și al conflictelor ideologice, cărora a căzut pradă lumea occidentală în anii dintre cele două războaie mondiale. Ea discută problemele atitudinii Bisericii în problemele sociale și practice pe care le pune creștinilor viața contemporană. Tema fundamentală a acestei Conferințe poate fi rezumată astfel: Bisericile, Națiunea și Statul, și anume principiile care trebuiesc să dirijeze comportamentul creștinilor în fața situației politice și sociale din 1937.

La Adunarea Generală de la Amsterdam (1948), discuția despre „Biserică și dizolvarea ordinei sociale" se ocupă cu problemele reconstrucției în anii de după război. Astfel, Secția III-a are sarcina dificilă de a defini rolul Bisericii în fața dezordinei sociale. Constatînd că lumea actuală trece printr-o criză socială, *pe care o domină doi factori: o vastă concentrare de putere — economică și politică — și tehnica, Conferința subliniază că sarcina Bisericilor este să fie fidele Evangheliei, să discearnă „semnele timpului" și planul lui Dumnezeu în vastele mișcări și revoluții ale timpului prezent, precum și să facă să pătrundă în sînul omenirii ideile de dreptate și de pace.*

In cadrul celei de-a II-a Adunări Generale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor (Evanston 1954), se continuă discuțiile de la Amsterdam. Cea mai mare parte a delegaților sînt preocupați de probleme sociale concrete. Cu toate că se ajunge la o tensiune teologică între cei ce exagerează însemnătatea preocupărilor față de „lumea de dincolo" și cei ce pun accent prea deosebit pe preocupările cu cele ale „lumii de aici" de pe pămînt, totuși se discută și se desfășoară larg învățătura Bisericii cu privire la binele uman general și se obțin îmbunătățiri — față de trecut — în anumite puncte.

In cursul lui 1959, Consiliul Ecumenic al Bisericilor organizează la Saloniki Conferința cu tema „Transformarea socială rapidă".

In etapa de pregătire a celei de-a III-a Adunări Generale de la New-Delhi (1961), și anume de la Evanston la New-Delhi (1954—1961), Departamentul „Biserică și Societate" — care reprezintă acum ramura „Viață și Acțiune" în cadrul Consiliului Ecumenic — se orientează spre problemele privind responsabilitatea creștinilor în fața unei societăți în plină evoluție.

Conducătorii acestui Departament au hotărît recent să reconsidere perspectivele teologice și fundamentale etice ale problemelor sociale majore ale epocii noastre, într-o conferință mondială care urmează să fie convocată la Geneva în cursul lui 1966. Tema generală a acestei conferințe ar putea fi formulată astfel: „Dumnezeu, omul și societatea contemporană".

In vederea acestei conferințe, lucrează în prezent o grupă numeroasă de laici și de teologi, care participă la pregătirea programului acestei conferințe prin contribuții scrise și prin discuții.

Din cele arătate mai sus, se poate vedea cîtă importanță acordă Mișcarea Ecumenică pe seama străduințiilor de așezare în lume a binelui și fericirii tuturor popoarelor.

Faptul acesta constituie pentru noi o pildă, o îndrumare și un îndemn. Drept aceea, astăzi — cînd omenirea întreagă se străduiește să-și construiască o viață îmbelșugată și fericită prin înlăturarea nedreptăților sociale și așezarea în lume a unor condiții de propășire pașnică multilaterală — preotul păstor de suflete este chemat să-și lămurească și îndemne credincioșii în sensul de a aduce contribuția cuvenită la traducerea în faptă a inițiativelor Mișcării Ecumenice în direcția sprijinirii active a năzuințelor lumii de azi spre fericirea tuturor popoarelor.

C. Sîrbu

Impăcarea lui Dumnezeu între neamuri

— „Să se veselească toți cei ce nădăjduiesc în Tine și să salte de bucurie pururea cei pe care Tu îi ocrotești; să se desfăteze întru Tine cei ce iubesc numele Tău; căci binecuvintezi pe cel drept, Doamne, și-l încunjuri cu bună plăcerea Ta, cum îl-ai încunjura cu o pavăză" (Ps. 5, 12—13). Psalmistul ne arată că între Dumnezeu și credincioși există relații de nădejde, bucurie, ocrotire, dragoste, binecuvîntare și dreptate. Toate sînt relații de împăcare.

Aici se vorbește despre relații între Dumnezeu și credincioși, deci între Creator și creatura Sa, la singular.

Punem întrebarea: oare există aceleași relații și între Creator și pluralitatea de credincioși, care constituie o populație, un popor? Iată ce zice psalmistul: „Tu ai iertat fărădelegile poporului Tău și ai acoperit toate păcatele lui, Tu ai potolit toată mînia Ta" (Ps 85, 3—4).

Și aceste relații merg ascendent pînă la exclamarea psalmistului: „lăudați-l pe Domnul toate popoarele, preamăriți-l pe El toate neamurile, căci mare este mila lui față de noi și credincioșia Domnului ține în veac" (Ps. 117, 1—2). Deci împăcarea lui Dumnezeu cu toate neamurile merge pe linia milei și a credincioșiei Sale.

Aceasta ne arată că Dumnezeu a realizat împăcarea sa cu lumea, cu creațiunea, cu omul, cu poporul și cu toate popoarele.

Iată primul principiu al împăcării lui Dumnezeu.

Al doilea principiu îl deducem din primul: Dacă Dumnezeu s-a împăcat cu creațiunea, atunci există oare, sau este necesară, și împăcarea în cadrul creațiunii, în cadrul omenirii, adică o împăcare și între popoare?

Se recunoaște că „poporul" sau „neamul" este o creațiune a lui Dumnezeu, că multiplicitatea națională este o realitate umană, din voință divină. Așa zice Scriptura: „acestea sînt familiile fiilor lui Noe, după spițele lor și după noroadele lor, iar dintre ei se trag neamurile care s-au împrăștiat după potop" (Gen. 10, 32).

Deși neamurile s-au împrăștiat pe pămînt, ele au dus mai departe conștiința unității lor, a unității între neamuri, spre solidaritate și colaborare. Așa zice Scriptura: „și tot pămîntul avea un singur grai și aceleași cuvinte" (Gen. 11, 1).

Dar s-a înmulțit păcatul și s-a stricat împăcarea lui Dumnezeu, în urma zidirii turnului Babel; s-a născut babilonia limbilor și babilonia relațiilor între popoare. Totuși Dumnezeu nu și-a uitat legămîntul împăcării sale.

Așa zice proorocul Isaia: „Cu adevărat, Domnul face legămînt cu popoare de alt neam" (Is. 2, 6). De fapt, pe toate popoarele le va chema Dumnezeu la judecată (Ioil 4, 2 și 12); și apoi: „neamuri multe vor zice: veniți să ne suim în muntele Domnului ca să ne învețe căile sale" (Mihea 4, 2); însă „toate popoarele vor umbla, fiecare în numele dumnezeului său, iar noi vom umbla în numele Domnului Dumnezeului nostru, de acum și pînă în veac" (Mih. 4, 5).

Și iată, vine Mesia, Hristos Răscumpărătorul, cel care stabilește pe veci împăcarea lui Dumnezeu cu lumea și încheie cu ea legămînt de viață și pace. Astfel Evanghelia Sa se va propovădui în toată lumea spre mîntuire la toate neamurile (Mat. 24, 14); Apostolii sînt trimiși către toate neamurile (Mat. 28, 19; Luca 24, 47) și în toată lumea (Marcu 16, 15).

Astfel Rusaliile-Cincizecimea înseamnă sfințirea neamurilor și a tuturor limbilor; toți apostolii s-au umplut de Duhul Sfînt și au început să vorbească în alte limbi (Fapte 2, 4); și erau acolo neamuri multe la Ierusalim (F. 2, 9—11); căci în adevăr, „nu mai este nici iudeu nici elin; nu mai este nic rob nici slobod fiindcă toți sînteți una în Hristos Iisus" (Gal. 3, 28). Afirmația era îndreptățită, pentru că Mama lui Iisus era de neam iudaic, Iisus a făcut minuni și față de samariteni și sirieni, s-a milostivit și de un ostaș roman, a avut cuvinte bune față de greci și un african i-a purtat crucea (Din rugăciunea creștinilor din tribul african: Zulu).

Momentul Cincizecimii — al glossolaliei — împlinește atît împăcarea publică a lui Dumnezeu cu lumea, precum și pe cea din cadrul creațiunii.

Precum Apostolii s-au făcut vestitori în limbi către toate neamurile, așa unitatea lor, colectivitatea — sinodul, simbolizează sinodalitatea — unitatea tuturor limbilor și a tuturor neamurilor în Hristos, care este Capul.

Această Cincizecime are prelungire modernă în ecumenism, într-un ecumenism creștin, care stăruie contra divizărilor intolerante naționale, (rasism, discriminări) și totodată împiedică amalgamizări silnice (cosmopolitismul).

Astfel conștiința unității în Hristos, a împăcării cu Dumnezeu, nu este numai o propunere umană ci este o obligație neotestamentară și totodată și un dar divin. Ea stăruie pentru progresism de apropiere comună spre Hristos, în vederea integrismului sufletesc în El; e calea conștiinței răspunderii colective creștine în lume. Pentru creștin evoluția și progresul stau în strînsă legătură cu pronia divină, care îndrumează spre viitor. Deci nădejdea creștină nu este un simbol, ci o realitate îndreptată spre cele viitoare.

Biserica Ortodoxă a ținut seamă de aceste rea-

(Continuare în pag. 4)

Dumnezeu este iubire

„Dumnezeu este iubire“ zice Sf. Apostol Ioan, cuprinzînd în aceste cuvinte cel mai de preț lucru ce ni l-a descoperit Iisus Hristos (I. In. 4, 5). Într-adevăr, Iisus a venit în lume ca să ne descopere pe Dumnezeu-Tatăl. Dumnezeu este Tatăl nostru al tuturor. Fiind Tată Dumnezeu este iubire. Și El este așa iubire, încît „răsare soarele și peste cei răi și peste cei buni și plouă peste cei drepți și peste cei nedrepți“. El e desăvîrșit în iubire. (Mt. 5, 45, 48). De aceea iubirea Lui nu se stinge nici cînd Adam a căzut în păcat și, prin el, tot omul. Asemeni părintelui din pilda fiului risipitor, Tatăl aduce jertfă pentru izbăvirea noastră. „Că așa a iubit Dumnezeu lumea, încît pe Fiul Său cel unul născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața de veci“. De aceea îndrăznim să alergăm la Dumnezeu-Tatăl și să-l numim „Tatăl nostru“, să-i cerem daruri duhovnicești și materiale cu încredere deplină că vom primi de la El tot ceea ce e de folos spre mîntuire. „Roagă-te Tatălui tău“, ne îndeamnă Mîntuitorul căci „Tatăl vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la El“ (Mt. 6, 6; 7, 11). Tatăl cunoaște inima fiecăruia și faptele lui cele bune și Tatăl răsplătește pe fiecare după inima sa și după fapta sa, celui cu milă dîndu-i milă, celui cu iertare, iertare, etc. El priveghează asupra vieții noastre. (Mt. 6, 4, 14, 18). Mîntuitorul însuși ne-a dat pildă cu cîtă dragoste, încredere și ascultare trebuie să ne îndreptăm spre Dumnezeu-Tatăl. De la vîrsta de 12 ani, El spune: „în cele ale Tatălui meu mi se cade să fiu“ (Lc. 2, 49). Apoi, adesea, a înălțat glas de rugă către Tatăl, mulțumindu-I și preamărindu-L: „Mulțumescu-ți, Părinte, Doamne al cerului și al pămîntului“ (Lc. 10, 21). Tatălui s-a rugat în grădina Ghetsimani, Lui s-a rugat și pe cruce pentru iertarea celor ce-l răstigniseră. Iisus a venit în lume ca să împlinească voia Tatălui. De aceea, după ce a împlinit această voie, a zis, dîndu-și duhul: „Părinte în mîinile Tale încredințez duhul meu“ (Lc. 23, 34, 46). A venit de la Tatăl și s-a întors la Tatăl, căci El este în Tatăl și Tatăl este în El (In. 14, 11—12).

Iubire este Tatăl. Iubire este și Fiul. Și iubirea Fiului față de noi s-a arătat în faptul că El s-a făcut om, a viețuit pe pămînt, a propovăduit, a revărsat puteri dumnezeești în jurul Lui, a mîngîiat pe cei întristați, a eliberat pe cei robiți păcatului, a vindecat pe cei bolnavi, a hrănit pe cei flămînzi, și „sufletul său și-a dat pentru oi“ (In. 10, 11), jertfindu-se pe cruce pentru mîntuirea noastră. Chiar dacă s-a înălțat la cer, nu s-a despărțit de ai Săi, ci i-a asigurat: „Iată cu voi sînt pînă la sfîrșitul veacurilor“ (Mt. 28, 20). El a lucrat prin Sf. Apostoli și lucrează mereu în Biserica Sa mîntuirea tot celui ce crede Cuvîntului iubirii Lui.

Iubire este Tatăl. Iubire este Fiul. Iubire este și Duhul Sfînt. Duhul Tatălui, care de la Tatăl purcede este iubire, precum și Tatăl iubire este. Duhul Fiului, pe care Fiul l-a trimis și-l trimite peste noi în Biserica Sa, este iubire, precum și Fiul este iubire. De aceea zice Apostolul Pavel că „dragostea lui Dumnezeu s-a revărsat în inimile noastre prin Duhul Sfînt“ (Rm. 5, 5). De aceea Mîntuitorul zice că Duhul Sfînt este „Mîngîietorul“, care rămîne cu noi în veac (In. 14, 16), ca să lumineze și să îndrumeze pe căile mîntuirii.

Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfîntul Duh, iubire este. Și iubirea Lui s-a revărsat și se revarsă neîncetat din Tatăl prin Fiul în Duhul Sfînt, în Biserica Sa și în inimile noastre, căci mădulare ale Bisericii fiind noi înșine sîntem „templu al Duhului Sfînt, care este în noi“. (I. Cor. 6, 19).

Dar dacă Dumnezeu este iubire, rezultă că și noi trebuie, ca fii ai iubirii lui Dumnezeu, să fim iubire. Căci „cine rămîne în iubire rămîne în Dumnezeu și Dumnezeu rămîne în El“ (I. In. 4, 16). Aceasta înseamnă ca și noi să iubim pe Dumnezeu și să împlinim voia Lui, să fim fii ai Tatălui așa cum ne-a arătat Iisus Hristos că este un adevărat fiu al Tatălui. „Noi iubim pe Dumnezeu pentrucă El ne-a iubit întîi“ (I In. 4, 5). Dumnezeu ne-a iubit și ne iubește, ne-a arătat și ne arată iubirea Lui. La o așa iubire, care a mers pînă la jertfă, noi răspundem cu iubire. Iar la iubirea noastră Dumnezeu răspunde printr-o nouă revărsare de iubire: „Cel ce mă iubește pe mine — zice Mîntuitorul — va fi iubit de Tatăl meu și-l voi iubi și eu... și vom veni la el și locaș în el vom face“ (In. 14 21, 23).

Dar „a rămîne în iubire“ nu înseamnă numai a iubi pe Dumnezeu și a fi iubit de Dumnezeu, ci totodată și a iubi pe om, pe semenul nostru. „Cine iubește pe Dumnezeu, iubește și pe fratele său“ — aceasta e legea iubirii (I. In. 4, 21). Că iubim cu adevărat pe Dumnezeu, că sîntem ucenici ai lui Iisus, se cunoaște după faptul că ne iubim unii pe alții, că iubim și pe semenii noștri așa cum i-a iubit și îi iubește Iisus. (In. 13, 34—35). Pornind de la acest gînd un părinte spunea că fiecare din noi trebuie să fim „un dumnezeu“ pentru semeni, adică să revărsăm asupra lor o iubire așa de mare, așa de puternică, așa de curată, așa de jertfelnică, cum este iubirea lui Dumnezeu însuși. Cine poate face așa ceva? Desigur niciodată nu vom ajunge la înălțimea iubirii dumnezeești, dar mereu trebuie să ne străduim a crește în iubire, a face ca — prin harul lui Dumnezeu — iubirea de semen să sporească necontenit în inimile noastre și să aducă roadă tot mai bogată. „Să vă iubiți unul pe altul așa cum v-am iubit eu pe voi“ — e chemarea ce ne-o adresează Hristos (In. 13, 34). Să iubim după pilda dumnezeiască a lui Iisus Hristos — este ținta spre care trebuie să tindem mereu. Această iubire e lepădare de sine pentru binele semenului, pentru binele obștesc, e ajutor în necazuri, toiag bătrînețelor, ocrotitor orfanilor, luptătoare pînă la jertfă împotriva răului, a nedreptății, pentru eliberarea celor robiți, pentru înlăturarea foamei și mizeriei, pentru ctitorirea unei vieți pașnice, îmbelșugate și luminate pentru tot omul ce vine în lume.

Dumnezeu este iubire. Omul — chip al lui Dumnezeu — (după învățătura Bisericii noastre) este iubire. Iubirea lui Dumnezeu se revarsă în sufletele noastre și iubirea noastră se înalță spre El și așa în iubire ne unim cu El și dobîndim viața veșnică. Iubirea lui Dumnezeu îmbrățișează pe tot omul, toată lumea. Iubirea noastră trebuie să îmbrățișeze pe tot omul, toată lumea. Prin noi, prin iubirea noastră de semen, să lucreze însăși iubirea lui Dumnezeu, cea spre binele tuturor. Căci cel ce iubește nu face răul, ci face binele. Așa sîntem — prin iubire — izvor nesecat de pace, bucurie, fapte bune, și vom aduce contribuția noastră la strădaniile popoarelor pentru o viață din ce în ce mai bună și mai fericită pe pămînt.

Pr. N. Mladin

Impăcarea lui Dumnezeu...

(Urmare din pag. 3)

lități, care se prezintă dialectic: cu diversități naționale în unitatea omenirii, care ca o colectivitate unitară se îndreaptă pe variate căi spre viitorul, care în cele din urmă va fi comun. Astfel Biserica Ortodoxă este una prin sinod ecumenic, dar respectă principiul național, cu respectarea fiecărui popor în parte, cu specificul său propriu, cu limba sa, cu sfinții săi.

De aceea Biserica Ortodoxă Română împlinește Evanghelia Domnului, caută să contribuie la realizarea împăcării în cadrul creațiunii, ca o consecință a împăcării lui Dumnezeu cu creațiunea întreagă.

In acest sens, Prea Fericitul Patriarh Justinian a pus ca principiu ecumenist: „Pentru a se putea înțelege, creștinii trebuie să găsească întîi tonul și termenii potriviți de a se uni... Bisericile trebuie să se apropie... dar pînă la fericita realizare a consensului întreg și general, dacă va putea fi, este bine și posibil ca Bisericile să pornească una spre alta și să cucerească treptat și împreună terenul înțelegerii lor, recunoscînd întîi ceea ce le aseamănă și le apropie (În slujba Bisericii și a Patriei, București 1958, 402 s). Căci Biserica are menirea să slujească popoarele, spre a contribui la zidirea unei lumi mai bune, care să fie demnă de Creatorul ei“ (B.O.R. 5/6 1963, p. 393 s).

Prof. M. Șesan

Comori sufletești

În apropierea marilor sărbători, cum sînt Nașterea și Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, creștinii au o deosebită grijă să se înnoiască într-un fel oarecare. Ei se înnoiesc în îmbrăcăminte, s. ex. Îmbrăcămintea o dorește omul cît mai frumoasă, ca și alte podoabe, care să i se pară că-i dau o înfățișare mai plăcută.

Este bine ca omul să-și îngrijească trupul, însă grija să nu fie exagerată.

Bunul Dumnezeu ne-a dat porunca de a îngriji și împodobi întîi sufletul, căci el e mai de preț. Nu se poate lucru mai nepotrivit ca un trup îmbrăcat bine și frumos, alături de un suflet gol și urît. Podoabele și îmbrăcămintea sufletului nu costă bani, fiecare și le poate dobîndi numai dacă vrea. Pentru aceea vom înșira cîteva dintre cele mai de seamă: iubirea de Dumnezeu și de oameni este haina albă și strălucitoare a sufletului și ferice de cel ce-o are. Aceasta se poate dobîndi ușor din deprinderea de a trăi învățăturile Celui mai mare iubitor de oameni, ale Domnului nostru Iisus Hristos.

Lumina sănătoasă a minții este coroana care încununează viața sufletului nostru.

Smerenia și ascultarea sînt aerul de care are trebuință sufletul.

Stăruința și răbdarea îl hrănesc neîncetat cu nădejdea izbînzii, iar cinstea e aurul din care putem făuri sufletului podoabe mult mai scumpe decît briliantele din lume.

Un suflet așa înzestrat e idealul creștinului. Toate minunățiile și frumusețile pe care le vedem izvorînd din mîna meșteră a omului, nu au valoarea frumuseții unui suflet astfel înzestrat. Dar sînt unii creștini care-și lasă sufletul în părăsire, peste care se așternpăcatele vieții și îl întunecă.

Credința și rugăciunea să devină comoara nelipsită și scumpă a fiecărui din noi și atunci Dumnezeu ne va ajuta întru toate.

Să ascultăm și să ne supunem poruncilor Bisericii și ale Statului care să ne călăuzească în acțiunile noastre. Așa se va întări respectul față de avutul obștesc, smerenia, dragostea de aproapele, dreptatea și așa se va îndeplini cuvîntul îngerilor de la Nașterea Mîntuitorului „Pe pămînt pace și între oameni bună învoire“, iar noi fiii lui Dumnezeu ne vom chema. (Matei V, 9).

Pr. I. Surăceanu

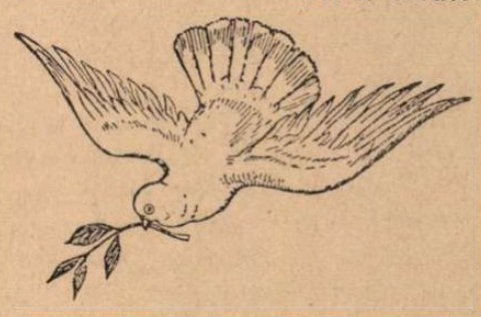

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 1 septembrie 1965 Nr. 33—34

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Republica Socialistă România

In dimineaţa zilei de 21 august 1965 Marea Adunare Naţională a votat, într-o atmosferă de mare entuziasm, Constituţia Republicii Socialiste România. Prin acest act de însemnătate istorică patria noastră a primit denumirea — Republica Socialistă România, noua Constituţie consfinţind biruinţa definitivă a socialismului în ţara noastră şi asigurînd cadrul constituţional pentru ridicarea poporului pe noi culmi ale civilizaţiei socialiste. Exprimînd marile transformări ce au avut loc în cei 21 ani de la eliberarea României de sub jugul fascist, noua Constituţie — legea fundamentală a României Socialiste — înfăţişează chipul unei patrii în plină înaintare pe drumul progresului, bunăstării şi civilizaţiei, viaţa luminoasă a poporului român, liber şi stăpîn, făurar al propriului său destin, care — pe temeiul celor înfăptuite pînă acum — păşeşte cu hotărîre şi entuziasm spre zările măreţe ale desăvîrşirii construcţiei socialismului în ţara noastră.

Noua denumire a statului nostru — Republica Socialistă România — este oglindire şi simbol al celor mai înalte cuceriri ale poporului român, al împlinirii idealului pentru care au luptat şi s-au jertfit cei mai buni fii ai patriei, au muncit şi muncesc cu avînt toţi oamenii muncii de la oraşe şi sate. Căci „Republica Socialistă România — cum glăsuieşte art. I al Constituţiei — este stat al oamenilor muncii de la oraşe şi sate, suveran, independent şi unitar" al cărui teritoriu „este inalienabil şi indivizibil". Întreaga putere în ţara noastră aparţine poporului, liber şi stăpîn pe soarta sa. În strînsă unire, toţi oamenii muncii, fără deosebire de naţionalitate, sînt însufleţiţi de aceeaşi cauză măreaţă — cauza desăvîrşirii construcţiei socialismului. Poporul îşi exercită puterea prin Marea Adunare Naţională — organ suprem al puterii de stat — şi sfaturile populare, organe alese prin vot universal, egal, direct şi secret. Aceasta arată profundul democratism al orînduirii socialiste, participarea activă a maselor populare la conducerea şi gospodărirea treburilor ţării.

Temelia României socialiste este economia socialistă, bazată pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producţie. Iar proprietatea socialistă este fie proprietate de stat — asupra bunurilor aparţinînd întregului popor, — fie proprietate cooperatistă — asupra bunurilor fiecărei organizaţii cooperatiste. Proprietatea socialistă dă posibilitate dezvoltării planificate a economiei naţionale, pentru bunăstarea şi fericirea poporului. Cuprinzînd bogăţiile subsolului, minele, fondul funciar de stat, apele, izvoarele de energie naturală, fabricile şi uzinele, băncile, gospodăriile agricole de stat, staţiunile de maşini şi tractoare, căile de comunicaţie, mijloacele de transport şi telecomunicaţii, fondul de stat de clădiri şi locuinţe, baza materială a instituţiilor social-culturale de stat aparţinînd întregului popor, proprietatea socialistă de stat are rolul hotărîtor în dezvoltarea economiei naţionale, în ridicarea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii. De asemenea cooperativele agricole de producţie, care deţin locul cel mai însemnat în agricultură, aduc o mare contribuţie la dezvoltarea economică a ţării noastre şi la creşterea bunăstării poporului. Constituţia garantează şi ocroteşte proprietatea cooperativelor agricole de producţie asupra pămîntului, animalelor, uneltelor, instalaţiilor şi construcţiilor ce le aparţin. Proprietate cooperatistă sînt şi uneltele, maşinile, instalaţiile şi construcţiile cooperativelor meşteşugăreşti şi ale cooperativelor de consum. Întărirea continuă a proprietăţii socialiste, de stat şi cooperatiste, este condiţia de bază a progresului ţării noastre.

Statul garantează proprietatea personală a ţăranilor cooperatori, proprietate care cuprinde: casa de locuit şi construcţiile gospodăreşti anexe, terenul pe care se află acestea, animalele productive şi inventarul agricol mărunt, conform statutului cooperativelor agricole de producţie. Deasemenea ţăranilor care din pricina condiţiilor naturale (o serie de localităţi de deal şi munte) nu se pot organiza în cooperative agricole de producţie, statul le garantează proprietatea asupra pămîntului pe care îl lucrează ei înşişi şi familiile lor şi asupra uneltelor folosite pentru aceasta.

Intreaga activitate de stat are drept scop dezvoltarea orînduirii socialiste, creşterea continuă a bunăstării materiale şi culturale a poporului, asigurarea libertăţii şi demnităţii omului, afirmarea multilaterală a personalităţii umane. Statul garantază egalitatea în drepturi a tuturor cetăţenilor, fără deosebire de naţionalitate, sex sau religie, în toate domeniile vieţii economice, politice, juridice, sociale şi culturale. Orice manifestare de stabilire a unor îngrădiri a drepturilor şi a exercitării lor, propaganda naţionalist-şovină, aţîţarea urii de rasă sau naţionale nu sînt îngăduite şi sînt pedepsite de lege. Constituţia asigură astfel drepturile fundamentale ale cetăţenilor: dreptul la muncă, dreptul la odihnă, dreptul la asigurarea materială în caz de bătrineţe, boală sau incapacitate de muncă, dreptul la învăţătură, dreptul de a alege şi a fi aleşi în Marea Adunare Naţională şi în sfaturile populare, dreptul de a se asocia în organizaţii obşteşti, libertatea cuvîntului, presei, întrunirilor, mitingurilor şi demonstraţiilor, libertatea conştiinţei, inviolabilitatea persoanei şi a domiciliului, dreptul de petiţionare, dreptul de proprietate şi moştenire. Se garantează libertatea exercitării cultului religios, secretul corespondenţei şi al convorbirilor telefonice şi e ocrotită proprietatea personală, care constă din veniturile şi economiile provenite din muncă, casa de locuit, gospodăria de pe lîngă ea şi terenul pe care se află ele şi bunurile de uz şi confort personal. Femeia are drepturi egale cu bărbatul. Căsătoria şi familia sînt ocrotite şi interesele mamei şi copilului sînt asigurate şi apărate.

Naţionalităţilor conlocuitoare li se asigură folosirea liberă a limbii materne, precum şi cărţi, ziare, reviste, teatre, învăţămîntul de toate gradele, în limba proprie. Egalitatea în drepturi a tuturor cetăţenilor, fără deosebire de naţionalitate sau rasă, munca înfrăţită pentru înflorirea patriei comune, Republica Socialistă România, arată că oamenii muncii, români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi alcătuiesc împreună marea familie a României socialiste, care păşeşte cu hotărîre spre noi trepte de bunăstare şi progres.

Odată cu proclamarea drepturilor, Constituţia arată şi îndatoririle fundamentale ale cetăţenilor. Acestea exprimă spiritul de răspundere al oamenilor muncii faţă de interesele generale ale poporului, faţă de interesele colectivităţii, ale patriei. Fiecare cetăţean este dator să respecte constituţia şi legile, să apere proprietatea socialistă, să contribuie la întărirea şi dezvoltarea orînduirii socialiste. Serviciul militar e o datorie de onoare a cetăţenilor, iar apărarea patriei este datoria sfîntă a fiecărui cetăţean al Republicii Socialiste România.

In ce priveşte relaţiile externe, Constituţia arată că Republica Socialistă România întreţine şi dezvoltă relaţii de prietenie şi colaborare frăţească cu ţările socialiste, promovează relaţii multilaterale cu toate statele fără deosebire de orînduire socială, în spiritul principiilor coexistenţei paşnice, activează în organizaţii

(Continuare în pag. 2)

Republica Socialistă România

(Urmare din pag. 1)

internaționale în scopul asigurării păcii și înțelegerii între popoare. La baza relațiilor externe ale țării noastre stau principiile respectării suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. Aceste principii asigură relații normale între state și dreptul fiecărui popor de a-și făuri soarta, de a-și rezolva singur treburile și problemele, fără nici un amestec din afară. Pe linia aceasta poporul nostru își afirmă „solidaritatea cu toate popoarele care luptă pentru eliberarea lor națională și socială, pentru pace și progres".

Am redat pe scurt prevederile Constituției Republicii Socialiste România, cuprinse în „Titlul I: Republica Socialistă România" și „Titlul II: Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor". Titlurile următoare tratează despre: Organele supreme de stat (Titlul III): Marea Adunare Națională (Organul suprem al puterii de stat, unicul organ legiuitor al Republicii Socialiste România), Consiliul de Stat (organ suprem al puterii de Stat cu activitate permanentă, subordonat Marii Adunări Naționale); Organele centrale ale administrației de stat (Titlul IV): Consiliul de Miniștri (organul suprem al administrației de stat), miniștrii și conducătorii celorlalte organe centrale ale administrației de stat; Organele locale ale puterii de stat și organele locale ale administrației de stat (Titlul V): Sfaturile Populare, Comitetele Executive și organe locale de specialitate ale administrației de stat de pe lîngă Comitetele Executive; Organele Judecătorești (Titlul VI): Tribunalul Suprem, tribunalele regionale, tribunalele populare și tribunalele militare; Organele procuraturii (Titlul VII): Procuratura Republicii Socialiste România are ca organe Procuratura Generală, procuratura regională, raională și orășenească, precum și procuratura militară; Însemnele Republicii Socialiste România (Titlul VIII): Dispoziții finale și tranzitorii (Titlul IX).

Constituția Republicii Socialiste România este „Marea Cartă a libertăților poporului român", „Carta libertății și suveranității naționale, a înfloririi națiunii socialiste, a egalității depline în drepturi pentru toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate, a afirmării multilaterale a demnității și personalității omului, constructor al socialismului, făuritor conștient al propriei sale istorii". Întruchipînd năzuințele poporului român, Constituția — legea fundamentală a României Socialiste — stimulează și sporește hotărîrea maselor populare de a-și consacra toate forțele, întreaga capacitate creatoare pentru realizarea obiectivelor noului plan cincinal (1966—1970), pentru desăvîrșirea construirii socialismului în țara noastră.

Slujitorii și credincioșii Bisericii noastre, sînt alături de poporul român, se bucură de marile realizări ale țării noastre și sprijinesc împlinirea noilor perspective de belșug și lumină. Ei și-au manifestat „satisfacția deplină" că între drepturile înscrise în Constituție se află și libertatea conștiinței și a cultelor, prevăzută la art. 30: „Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România. Ori cine este liber să împărtășească sau nu o credință religioasă. Libertatea exercitării cultului religios este garantată. Cultele religioase se organizează și funcționează liber". În felul acesta „se confirmă starea de drept și de fapt a existenței deplinei libertăți religioase pentru toate cultele din patria noastră în mod egal, fără nici o îngrădire sau discriminare... Prețuind după cuviință garantarea deplinei lor libertăți religioase, credincioșii și slujitorii bisericești, însuflețiți de năzuințele măreție ale întregului nostru popor își vor aduce cu hărnicie și devotament, întreaga lor contribuție la sporirea binelui obștesc, ca împreună lucrători cu toți oamenii muncii din țară la zidirea cea nouă a patriei noastre dragi" și „își vor înteți strădaniile", „împreună cu toți fiii patriei noastre" „în lucrarea de asigurare a păcii trainice între popoare" (din cuvîntul I. P. Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei la Marea Adunare Națională).

Poporul nostru, însuflețit de mărețele perspective ale viitorului de aur al patriei noastre, mărturisește prin munca sa entuziastă, care transformă în ritm rapid fața țării, dragostea sa nețărmurită față de patria socialistă, încrederea neclintită în conducătorii săi luminați și înțelepți, devotamentul nemărginit față de cauza socialismului și păcii. Sub îndrumarea celor mai buni fii ai patriei noastre, oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate sau credințe religioase, într-o unitate deplină păşesc înainte, cu hotărîre și entuziasm, spre marele țel al înfăptuirii unui viitor strălucit, al ridicării națiunii și patriei pe noi culmi de civilizație.

Trăiască și înflorească scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România!

Telegraful Român

O carte despre continentul negru

Multă vreme s-a negat de-a dreptul că Africa are o istorie de milenii. Totodată, continentul negru era văzut din perspectivă exclusiv europeană. Ceea ce a făcut ca în vechime acest continent să fie aproape cu totul necunoscut: *lumea „de dincolo de coloanele lui Hercule" exista numai în povești și în amintiri. Apoi în timpul modern Africa a contat în fața restului lumii numai ca* obiect de exploatare.

În astfel de condiții era de așteptat ca istoria și cultura Africii să fie insuficient cercetate și cunoscute, precum și apreciate din perspectiva unei optici greșite.

Dar îndeosebi prin „Anul african" 1960, în care s-au născut 17 state independente, continentul negru s-a ridicat puternic în conștiința lumii: Africa stă azi în centrul evenimentelor mondiale, politice și economice. Căci o dată cu ridicarea ei spre regăsirea drumului către sine însăși și spre o viață nouă, interesul față de trecutul său sporește mereu. În consecință, descoperiri și cercetări noi scot la lumină vechimea și originalitatea *culturii africane. Ceea ce a atras după sine și faptul că în ultimul timp literatura (cărțile scrise) asupra acestei părți a lumii a crescut într-un ritm atît de mare, încît nu se poate da o privire completă asupra ei.*

Din cadrul acestei imense literaturi ce privește continentul negru, face parte și cartea istoricului africanolog de renume mondial, Basil Davidson: „Redescoperirea Africii vechi". Ingrijire științifică și cuvînt înainte de Acad. Prof. Em. Condurachi. Supracoperta și coperta de Val. Munteanu. București, Editura științifică, 1964. Pagini. 390.

Cartea conține referiri la viața creștină africană, care tinde și ea spre o formă de sine stătătoare.

Pasajul care ni se pare a exprima mai bine și mai mult titlul cărții este următorul: „Decăderea comerțului indian și declinul porturilor africane, comerțul maritim cu sclavi, cuceririle coloniale și alte împrejurări vor învălui în întuneric și ne vor ascunde trecutul Africii. Acum *începem să descifrăm mai clar contururile acesteia" (p. 233).*

Introducerea (p. 21—29) înfățișează rezultatele de pînă acum ale cercetării arheologice-istorice ale Africii cu trecerea pe scurt în revistă a diferitelor poziții și puncte de vedere în această materie. Totodată, arată metoda și obiectivele urmărite.

Cît privește restul cuprinsului cărții, este edificatoare însăși lămurirea următoare: „Epoca africană a metalului, care cuprinde ultimele 15 sau 20 de secole, este perioada de formare a Africii moderne; ea se caracterizează printr-o dinamică proprie a dezvoltării și a transformărilor. Ea a produs culturi și civilizații proprii, pur africane. *Această perioadă constituie tema centrală a acestei cărți" (p. 51).*

Scrisă dintr-o perspectivă vastă (vezi în special relațiile cu Asia), foarte completă în raport cu cunoștințele de pînă acuma asupra acestui domeniu (vezi, de pildă, p. 210sq.), cartea impresionează prin mulțimea masivă de noutăți, rezultat al săpăturilor arheologice recente; de asemenea, prin bogate informații bibliografice. Acestea o fac deosebit de interesantă și de atrăgătoare.

Nu mai puțin reține atenția stăruința cu care autorul urmărește atingerea obiectivelor fixate, dintre care se disting cu deosebire două: 1. Vechimea culturii și civilizației în Africa ca și caracterul lor original-autohton, fără să facă din ele un ce autonom ci relevînd — ori de cîte ori era cazul — influențele venite din afară; 2. Unitatea neamului omenesc prin evidențierea faptului că așa-numitul „continent negru" este o parte integrantă a speciei umane și dovadă eclatantă a unității acesteia.

La prospețimea informației se adaugă nota de actualitate vie și arzătoare nu numai prin reliefarea unității neamului omenesc ci și prin faptul că din carte se desprinde concluzia clară și fermă asupra inconsistenței teoriilor despre „europocentrism", precum și a teoriilor rasiste (v. p. 40, 87, 241, 362), precum și prin acela că autorul este convins despre viitorul mare ce se deschide în fața continentului negru (vezi p. 362). Aceeași notă de vie actualitate prezintă și alte aspecte ale cărții ca: foloasele păcii (p. 123), continua circulație de valori (p. 160), tragedia umană în condițiile sclaviei (p. 163), precum și o seamă de sugestii cu care vine autorul (vezi p. 78, 242, 335—338).

Cum este și firesc, dezvăluirea trecutului Africii se răsfrînge pozitiv și asupra istorei religiilor *din acest continent: apar aspecte tot mai interesante și mai demne de atenție ale manifestărilor religioase din această parte a lumii. Date privind religia sau referiri la aceasta se găsesc la p.: 14, 17, 33, 38, 45, 51, 55, 57, 59, 65, 66, 71, 73, 74—77, 78, 79, 80, 81, 82, 85, 86, 87, 90, 92—96, 99, 101, 103, 199, 115, 121, 122—123, 124, 125, 128, 129—133, 136, 140sq., 142, 143, 144—149, 162, 165, 168—170, 172—177, 189, 195, 196, 201, 208—209, 212—213, 217, 220, 226—228, 229, 232, 234, 235, 236, 237, 238, 245—250, 251—253, 254, 255, 259, 267, 271, 276, 277—281, 285, 294, 296, 298, 299—303, 315, 322, 323, 329—331, 344, 345, 353, 354.*

Ținînd seamă de ieșirea în evidență — din ultima vreme, a continentului african, de însemnătatea lui și de îndatorirea — trecută de atîtea ori cu vederea și totuși atît de necesară și de la sine înțeleasă! — de a-l face cunoscut cu oamenii și cu problemele sale așa cum se înțelege el pe sine, ne dăm seama de contribuția remarcabilă pe care o constituie cartea în discuție. Ea ne ajută să înțelegem mai bine Africa prezentului, deschide ochii asupra vinei și sarcinii

Mitropoliții Varlaam și Dosoftei ai Moldovei

Cei mai însemnați mitropoliți ai Moldovei în secolul al XVII-lea au fost Varlaam și Dosoftei.

Varlaam s-a născut în ținutul Putnei din părinți răzeși. Ucenicia călugărească și-o făcuse la mănăstirea Secul, unde pe la 1610 era egumen. Ca egumen al acestei mănăstiri a călătorit la Moscova și la Chiev, unde a făcut cunoștință cu vestitul învățat Petru Movilă. Prin vrednicia sa Varlaam ajunse la 1632 de-adreptul mitropolit al Moldovei, treapta ierarhică cea mai înaltă, spre care rîvneau și ceilalți 3 episcopi moldoveni din acel timp. Ca om de încredere al lui Vasile Lupu, Varlaam a putut mijloci de la acesta încuviințarea, ca preoții moldoveni să fie scutiți de birurile ce se luau de la ei iar pîrile se s-ar ridica împotriva lor, să fie judecate înaintea dregătorilor bisericești, urmînd ca numai pentru uciderі să fie dați în judecata Principelui.

În tipografia înființată de Vasile Lupu, tipări mitropolitul Varlaam la 1643 o frumoasă carte în limba română: „Carte românească de învățătură la Duminecile de peste an și la praznice împărătești și la sfinții cei mari". Această carte s-a răspîndit în toate părțile locuite de români și e cunoscută sub numirea de „Cazania lui Varlaam". În prefață spune luminatul mitropolit al Moldovei, că s-a simțit îndemnat a o îndrepta către „toată semința românească de pretutindeni, care se află pravoslavnică în această limbă". Tot aci a tipărit mitropolitul Varlaam și scrierea sa „Răspunsuri la catehismul calvinesc" (1644), în care combate părerile și obiceiurile calvinilor. Cu un an mai tîrziu tipări cartea întitulată Șapte taine, tradusă din grecește de logofătul Istratie, care era un învățat moldovean.

În timpul lui Varlaam s-a ținut și vestitul Sinod din Iași (1642), la care au luat parte reprezentanții Patriarhiei din Constantinopol, căpeteniile bisericii moldovene și trimișii mitropolitului Petru Movilă din Chiev, și s-a aprobat „Mărturisirea de credință" a Bisericii Ortodoxe. Varlaam era trimis adeseori de Vasile Lupu în misiuni diplomatice, cum a fost cazul în toamna anului 1643, cînd s-a dus „cu trebi domnești", la curtea lui Matei Basarab, Domnul Țării Românești și a reușit să încheie pace între Muntenia și Moldova. Pentru eternizarea acestei păci, Matei zidi biserica din Soveja (Vrancea), iar Vasile biserica Stelea din Tîrgoviște.

Căzînd Vasile Lupu din domnie (1653), s-a retras și Varlaam în liniștea mănăstirii Secul, de unde pornise în frumoasa lui ascensiune ierarhică. Aci a murit la 1657 lăsînd întreaga sa avere acestei mănăstiri, unde sînt așezate spre odihna de veci osemintele lui.

Mitropolitul Dosoftei (1671—1686), fusese mai înainte episcop la Huși (1658—1659) și la Roman (1659—1671). La 1673 cînd Ștefan Petriceicu, Domnul Moldovei, trecuse cu prilejul expediției de la Hotin în tabăra polonă, l-a urmat și mitropolitul Dosoftei, trăind doi ani în mănăstirea Uniev. Întors apoi în Moldova, și-a dat silința să înființeze tipografie la Iași, unde cea din timpul lui Varlaam se risipise. Patriarhul rusesc al Moscovei, Ioachim, i-a stat în ajutor să-și poată duce la îndeplinire gîndul cel bun de a răspîndi cartea și cutura românească.

Cînd a năvălit regele Poloniei Ioan Sobieschi în Moldova (1686), mitropolitul Dosoftei ajunse prizonier și fu dus la Zolkiev, în Galiția, împreună cu odoarele mitropoliei și cu moaștele Sf. Ioan cel Nou. Aci a murit la sfîrșitul anului 1693, (în vîrstă de 69 ani), după o muncă neîntreruptă pentru răspîndirea cărții în limba română.

Între lucrările lui cele mai însemnate este: Psaltirea în versuri, tipărită la 1673 în mănăstirea Uniev (Polonia). In această lucrare migăloasă Dosoftei a avut ca model traducerea vestitului scriitor polon Jan Kochanovski (tipărită la Cracovia 1579), dar n-a urmat slugarnic modelul străin, ci a lăsat adeseori să străbată în versurile sale ritmul mai săltăreț al poeziei populare românești.

Versurile românești, scrise de Dosoftei, sînt frumoase și curgătoare, aproape ca ale poeziei populare. El păstrează din psalmi numai ideea principală, pe care o împodobește apoi cu versificarea sa plăcută, amestecînd în ea adeseori aluzii la împrejurările de atunci.

Credincioșii români de la sate mai cîntă și azi, în părțile ardelene psalmii traduși în versuri de mitropolitul Dosoftei. Iar cîteva versuri din traducerea lui Dosoftei (ca cele din psalmul 46) au pătruns în colindele de Crăciun.

La 1673 a tipărit tot la Chiev, unde era refugiat, Acaftistul Născătoarei de Dumnezeu, tradus din limba slavonă în limba română, iar la 1679, a tipărit în Iași Dumnezeiasca Liturghie tradusă din grecește ca să priceapă „toți cari nu înțeleg sîrbește sau elinește". După cum Varlaam, tipărindu-și Cazania (1643), se gîndea la „toată semința" pravoslavnică românească, tot asemenea și Dosoftei îmbrățișa cu gîndul său de părinte grijuliu și darnic nu numai pe păstoriții săi din mitropolia Moldovei, ci „tot neamul românesc".

Cartea aceasta e foarte însemnată, fiindcă ea a contribuit mult la pătrunderea limbii române în slujba bisericii, răspîndindu-se atît de repede încît la 1683 trebui să se tipărească a doua oară tot în Iași. Prin aceasta Dosoftei a dat dovadă de mai multă îndrăzneală decît contemporanul său, mitropolitul Teodosie din București, care „nici n-a cutezat, nici n-a vrut a muta liturghia toată pe limba noastră", ci în cartea tipărită de el la 1680 a lăsat-o tot în slavonește, dînd numai îndrumările în limba română. La 1680 tipări Dosoftei Psaltirea de-nțeles, cu text slavon și român. In prefața acestei cărți îndemna pe cei obișnuiți a se ruga în limbi străine, să se silească a înțelege ce spun. „Căci scrie Sf. Apostol Pavel, de mă voiu ruga în limbă străină, duhul meu se roagă, iară mintea mea stă fără de roadă. Ce este dară? Mă voi ruga cu duhul, mă voiu ruga și cu mintea ... ci în biserică mai voia mi-i cinci cuvinte cu mintea mea să graesc, ca și pe alții să învăț, decît zece mii de cuvinte într-altă limbă".

Era deci mitropolitul Dosoftei însuflețit de aceeași rîvnă care-l îndemnase înainte cu un secol și pe harnicul diacon Coresi în truda lui binecuvîntată de a tipări la Brașov cărți bisericești în limba română.

La 1681 tipări Dosoftei un Molitvelnic de nțeles (Iași), introducînd astfel limba română în toate serviciile divine de la diferite prilejuri și cerințe ale vieții creștinești. De la 1682—1686 a tradus și tipărit Viețile sfinților în 4 volume. A mai tipărit Octoihul.

Cronicarul moldovean Ioan Neculce a scris despre mitropolitul Dosoftei cele mai meritate și mai drepte cuvinte de laudă, spunînd că „adînc din cărți știa și deplin călugăr și cucernic și blînd ca un miel era, în țara Moldovii pe acele vremi nu se afla om ca acela".

În zile bune și în zile rele, în timpuri de pace ca și în anii pribegiei dureroase, neobositul Dosoftei a muncit fără preget, sporind prin traducerile sale literatura religioasă a românilor. Numai moartea a putut potoli neastîmpărul cugetului și condeiului său strădalnic.

I. L.

---

ce revin mai ales Europei și Americii. Se poate aduce un serviciu Africii numai dacă o cunoaștem și o iubim. Or, cartea lui Basil Davidson are un merit vrednic de subliniat în această privință.

Ca atare, cartea nu interesează numai pe africaniștii de specialitate, care găsesc în ea nu numai orientare, un instrument prețios de lucru, ci și un stimulent spre mai departe cercetare; dimpotrivă, ea interesează pe toți aceia care se preocupă — într-un fel sau altul — de soarta marelui continent negru.

În desfășurarea ei problema africană străbate două faze de seamă: I. Faza primei revoluții — încă neîmplinită — care are ca scop eliberarea de sub jugul puterilor coloniale; II. Faza celei de-a doua revoluții, a cărei sarcină principală o constituie eliberarea de foame, de boală și de ignoranță. Este aproape de prisos a spune că în cadrul problemei africane Creștinismul are să vină cu o sprijinire activă întru rezolvarea ei fericită. De la acest lucru nu se poate sustrage fără prejudicierea rostului său în lume.

Din această perspectivă trebuie văzută și apreciată cartea lui Davidson de către oamenii Bisericii. Ea constituie — cel puțin indirect — o chemare spre a îmbrățișa cu frățească solicitudine problema atît de adînc umană a continentului negru!...

Să nu uităm că în vremea noastră continentele pot crește numai împreună. Un sud-african exprimă această idee într-o rugăciune pentru mîntuirea tuturor raselor: „Doamne Hristoase, care ai fost născut de o mamă evreică, dar ai fost plin de bucurie în fața credinței unei femei siriene și a unui soldat roman, Tu care pe grecii care te vizitau i-ai primit prietenește, ai îngăduit ca un african să poarte crucea Ta, ajută-ne nouă să aducem oameni ai tuturor raselor ca împreună-moșteni în Împărăția Ta".

Pr. Prof. Corneliu Sîrbu

Tatăl nostru

Începem rugăciunea Domnească, chemînd pe Dumnezeu, cu numirea de Tată. Așa L-a numit însuși Iisus Hristos, rugîndu-se, așa îi învață El pe Apostolii Săi să-l numească, așa este chemat Dumnezeu astăzi de toți cei ce se roagă în numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Prin această numire, de Tată, recunoaștem pe Dumnezeu de Făcătorul, Susținătorul și Binefăcătorul nostru, de la început; prin această numire recunoaștem atîrnarea noastră de El ca copilul de maica sa. El este acela care a făcut lumea din jurul nostru cu toate frumusețile și bunătățile ei, El este acela care a așezat în lume legile firii, pe urma cărora avem și părinții care poartă grijă pentru noi, și din care a ieșit și rînduiala omenească de pe urma căreia avem stăpînirile care ne ocîrmuiesc și ne apără. El fiecăruia din noi ne-a trimis cîte un înger păzitor care stă neadormit de strajă lîngă noi, pe toate căile vieții noastre pămîntene. Dumnezeu, Tatăl cel bun, este acela care ne-a dat și a doua viață, viața harului, prin nașterea de a doua oară, de care ne facem părtași prin taina botezului asigurîndu-ne viața cea fericită, veșnică. El ne-a dat pe maica noastră Biserică, ne-a chemat și ne-a ajutat să venim la sînul ei, și să ne nutrim cu pîinea vieții de veci și să ne vindecăm cu leacurile iertării de păcate ale sfintelor taine.

Noi în raportul dintre părinți și copii vedem legătura cea mai strînsă dintre om și om. Pot să fiu un fiu rău, neascultător, un fiu pierdut; tatăl poate să zică: nu voiesc să te mai știu de copilul meu. Cu toate acestea eu tot fiul lui rămîn.

De aceea și fiul cel pierdut, de care vorbește Sfînta Scriptură, întorcîndu-se la tatăl său, nu zice: nu mai sînt fiul tău, ci zice numai: Nu sînt vrednic a mă numi fiul tău (Matei 15, 21).

Este o mare mîngîiere că putem numi „Tată" pe Dumnezeu. Dacă se poate vorbi între oameni de o dragoste care nici o dată nu încetează aceea este dragostea părinților pentru copiii lor. Părinții sînt aceia care ne-au născut, ne-au îngrijit, ne-au crescut așa cum s-au priceput mai bine. Părinții trăiesc numai pentru copiii lor. Orice neînțelegere dintre ei și copiii lor este numai trecătoare. În adîncuri inima unui părinte rămîne totdeauna inimă de părinte. Deci voind să

(Continuare în pag. 4)

Tatăl nostru

(continuare din pag. 3)

spunem iubirea lui Dumnezeu pentru noi, nu o putem spune mai potrivit decît zicîndu-i „Tată".

Da, iubirea de tată este nemărginită, dar puterea unui tată firesc este totdeauna numai putere mărginită. El dacă nu poate ajuta nu ajută, și atunci strigăm cu psalmistul „tatăl și mama mă părăsesc" (Psalm 27, 10)

Iubirii nemărginite a lui Dumnezeu însă îi răspunde și puterea nemărginită; toate le poate Dumnezeu. Iată de ce am zis, că mare este mîngîierea ce o avem putînd să-L numim Tată pe Dumnezeu. Căci după iubirea lui de părinte, El poate să ne și ajute totdeauna. Părăsiți de tată și mamă pămînteană, totdeauna putem nădăjdui cu psalmistul: Domnul mă primește pe mine (Psalm 27, 10).

Cînd cele două femei se certau pentru un copil, Solomon, judecătorul înțelept, a poruncit să se taie copilul în două părți asemenea de mari, ca să le mulțumească pe amîndouă. Atunci mama cea adevărată nu s-a învoit; inima ei de mamă, plină de milă pentru copil, n-a putut să vadă acest lucru, primind mai bine să rămînă fără copil decît să-l vadă mort. Cum vom putea arăta mai bine îndurarea desăvîrșită a lui Dumnezeu decît asemănînd-o cu îndurarea inimii de părinte? Cu toate răutățile și fărădelegile noastre, El veșnic rămîne „Părintele îndurărilor și Dumnezeu a toată mîngîierea" (2 Corinteni 1, 3). Credinciosul ce greșește, întorcîndu-se cu părere de rău și rugăciune curată către Dumnezeu, dobîndește iertare. Ori cît de tîrziu, fiul cel pierdut, înapoindu-se cu inima înfrîntă și mărturisindu-și păcatul, va fi primit cu mare bucurie de Tatăl ceresc.

Dacă Dumnezeu este Tatăl nostru, atunci noi sîntem copiii Lui. Sîntem copiii lui Dumnezeu și frații Fiului Său, al Domnului nostru Iisus Hristos. Se poate o demnitate mai mare decît aceasta? „Vedeți ce iubire mare ne-a dat nouă Tatăl, ca să fim fii ai lui Dumnezeu, și sîntem" (1 Ioan 3, 1). Iar copiii lui Dumnezeu fiind, vom fi moștenitorii Împărăției Lui.

Dar acestei mari demnități îi corespund și datorii mari, și Acela care acum ne este Tată iubitor, la sfîrșitul veacurilor ne va fi și judecător drept. Dacă îndrăznim să-L numim Tată, trebuie să ne silim a avea și o purtare ca a unor copii ai lui. Domnul nostru Iisus Hristos, în cîteva rînduri, a zis, că de nu vom fi ca pruncii, nu vom putea intra întru Împărăția Tatălui.

De ce a zis aceasta, vom înțelege mai ușor, dacă ne vom da seama, întru cîtva care sînt însușirile unui copil.

Copilul crede, spre pildă, că el poate face orice lucru și se apucă cu mare bucurie de toate. Îndată însă ce a văzut că nu poate izbuti, pune lucrul început în mîinile părinților sau în ale celor mai tari și mai dibaci din apropierea lui, rugîndu-i să le facă ei jucăria. Nesuccesul l-a învățat umilință. Aceasta voiește să zică Iisus prin cuvintele: Fiți ca pruncii. Noi toți ne încredem în puterile noastre, dar cînd vedem că ele nu ne slujesc îndeajuns, ori se frîng înainte de a duce la capăt întreprinderea începută, cînd ne simțim înșelați, obosiți, biruiți de greul vieții, atunci recunoaștem slăbiciunea noastră, atunci cu umilință ne apropiem de Dumnezeu, înțelegînd că noi, de la noi înșine, fără ajutorul lui Dumnezeu, nu putem face nimic spre folosul mîntuirii sufletului nostru.

Să fim ca pruncii, să avem încredere în Dumnezeu, ca pruncii în părinții lor, și atunci orice lucru am început cu tărie și veselie, vom putea zice „noi urmăm Tatălui nostru".

A doua învățătură ce-o cîștigăm, privind la copii, este dragostea. Este fără îndoială adevărat, că pruncii nu iubesc pe oricicine, ei sînt sfioși față de străini. Ei nici nu au ce să dee cuiva decît pe sine. Deci și în această privință, după îndemnul Domnului, trebuie să urmăm pe copii. Să ne dăm întregi lui Dumnezeu. Imitînd pe copii, să dăm lui Dumnezeu singurul lucru care este al nostru cu adevărat, să I ne dăm pe noi înșine, să-I dăm inima noastră, și să I-o dăm întreagă, și să I-o dăm cu întreaga noastră voință, putere și iubire.

Să fim copii — este îndemnul, este porunca Domnului nostru Iisus Hristos, cuprinsă în chiar cel dintîi cuvînt al Rugăciunii Domnești, în cuvîntul „Tată".

N. Cotos

Timpul

Timpul este un factor hotărîtor în viața omului. Timpul este o comoară, pe care fiecare trebuie să o fructifice. Și încă în chip conștiincios.

Se știe că Edison a fost un copil foarte sărac. Copilăria și-a risipit-o hoinărind, căci era folosit comisionar La vîrsta de 18 ani, cînd a devenit sclavul experiențelor, a primit de la căile ferate un vagon vechi, ca să continue acolo experiențele. Acesta a fost primul lui atelier de lucru. Odată fosforul topit i s-a aprins. Și a acoperit cu flăcări vagonul. Edison, speriat, s-a refugiat din curioasa sa sală de experiențe, dar un paznic, care a crezut că are de a face cu un incendiator, a luat după el și l-a bătut de moarte.

Începînd din acest timp, treptat-treptat i-a slăbit auzul. Dar Edison nu și-a pierdut dispoziția. A visat și a experimentat mai departe. Deși niciodată nu a putut umbla la universitate și nu a putut cunoaște limbajul savanților, pînă la bătrînețe a îmbogățit globul pămîntesc cu aproape o mie de descoperiri.

Odată l-au întrebat, care a fost cheia succeselor sale?

Bătrînul Edison a spus doar atît:

— Timpul!

Și Edison a lucrat mai departe.

Mulți, deasemenea, își folosesc timpul foarte conștiincios. Careva a scris mult. A citit mult. Învăța și în timpul călătoriilor. Ceea ce gîndea pe drum, ajuns acasă și le nota. Una din lucrările sale științifice din cele mai mari, a scris-o cu ocaziunea unei călătorii. Acesta a socotit timpul ca un prilej de muncă.

Trebuie să prețuim timpul și în frînturile și în minutele lui!

Sînt din cei care socotesc de nimic prilejurile de muncă de un sfert sau de o jumătate de oră.

Greșește cel ce spune aceasta!

Și cinci minute e timp! In cinci minute omul poate să lucreze ceva.

...Se spune că un savant a scris o lucrare în un an de zile, numai în timpul cînd aștepta să i se servească masa.

Deci fiecare să folosească și cinci minute, sau sferturile de oră. Să nu arunce nimeni de la sine clipele mărunte ale anilor și zilelor.

Dacă socotim anii, zilele și minutele vieții celor ce nu prețuiesc timpul, vom fi surprinși, că orele nefolosite le acoperă mare parte din viață. Și cîte cinci minute nefolosite ne petecesc viața! Nu se îngrozesc oare aceștia de acele prăpăstii deschise, de acele goluri de timp, care nu împodobesc viața și anii trecători? Nu observă oare că sînt ruină de cetate, unde nu se mai alipesc piatră la piatră, minutelor minute, unde pereți întregi sînt despărțiți unul de altul de inactivitate și de prăpastia zilelor pierdute?

Omul vremurilor noastre prețuiește timpul și nu lasă nici o clipă să treacă fără folos. El muncește și crează bunuri materiale și spirituale, pentru bunăstarea și înfrumusețarea vieții tuturor. Astfel el face timpul roditor. Și ce bucurie e să privești — la sfîrșitul vieții — peste anii plini de roada muncii care-ți învăluie fruntea în aureolă!

„Răscumpărați vremea" — ne îndeamnă Sf. Apostol Pavel. Adică, folosiți timpul, lucrînd binele, ca fiecare clipă să fie o punte spre mai bine, spre mîntuire.

Prot. Iuliu Man

Inmulțirea pîinilor

Este îndeobște cunoscută fapta înmulțirii pîinilor de către Mîntuitorul Iisus Hristos (Mat. 14, 13—21 și 15, 29—38). Mîntuitorul a săvîrșit-o „făcîndu-i-se milă de norod" (Mat. 14, 14 și 15, 32) și „ca să nu plece de la el flămînd" (Mat. 15, 32).

Gestul acesta stă în strînsă legătură cu cuvintele Mîntuitorului, rostite în predica de pe munte, cînd a indicat în cadrul Rugăciunii Domnești și cererea: „pîinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi" (Mat. 6, 11). Era în vederile Mîntuitorului ca să-i sature pe cei ce veneau la El (Mat. 14, 20 și 15, 37).

Acest exemplu este pilduitor pentru noi creștinii. Săturarea semenului nu se poate face numai din milă și ocazional, ci ea este o datorie permanentă în viața „de toate zilele".

Și Mîntuitorul a lămurit-o și atunci cînd a anunțat că va zice către unii: „veniți binecuvîntații Părintelui meu de moșteniți împărăția cea pregătită vouă, căci flămînd am fost și m-ați săturat" (Mat. 25, 35). Iar la întrebarea acestora: „cînd Te-am văzut, Doamne, flămînd și Te-am hrănit", Mîntuitorul precizează: „întrucît ați făcut unuia dintre acești frați ai mei mai mici, mie mi-ați făcut" (Mat. 25, 40).

Astfel învățăm de la Hristos ca să fim pătrunși de aceeași bunătate de a hrăni semenii, căci așa se va putea împlini între toți „aceeași vorbire și unitate în gînd și faptă, cu o simțire și judecată" (1 Cor. 1, 10).

Prin urmare să înmulțim pîinea, adică produsul muncii noastre, ca să se poată folosi de ea cît mai mulți și încă să prisosească.

Să ne străduim deci să prisosim în strădaniile noastre zilnice în ceea ce este bun și să fim folositori.

M. Șesan

Sfaturi înțelepte

Mitropolitul Antim Ivireanul a scris predici cu mult tîlc pastoral, care poartă numele de: „Didahii", adică cuvîntări de învățături alese. În aceste predici, el ne arată cît de mare este sîrguința în muncă, istorisindu ne despre arici, care are o mare grijă pentru hrana puilor săi. El se duce în vie, zice mitropolitul Antim, prinde coardele de viță, scutură strugurii și se ghemuiește; apoi se rostogolește peste bobițele scuturate; și se duce cu țepile încărcate la puii lui. O asemenea pildă de iscusință grijulie trebuie s-o aibă orice mamă și orice tată, față de buna îngrijire pe care s-o dea copiilor lor, hrană la timp, îmbrăcăminte și toate cele trebuincioase, pînă se fac mari, tineri, care pot munci și pot să-și cîștige pîinea cea de toate zilele prin muncă stăruitoare și cinstită. Strămoșii noștri latini au avut un proverb înțelept, care grăiește astfel: „Munca stăruitoare biruiește totul". Și cel ce muncește cinstit, zi de zi, are parte de belșug mare de roade și se simte fericit. Să luăm exemplu de la ariciul din „Didahii" și să ne sîrguim și noi în munca cea de toate zilele! Omul harnic și muncitor își pune în mișcare toată energia trupului, își dezvoltă spiritul și-l face să fie cît mai vioi și cît mai sănătos posibil. Munca-i viață, energie și multă mulțumire sufletească. Rostul vieții noastre este de a munci cu sîrguință, pentru a putea dobîndi pîinea noastră cea de toate zilele și a ne îmbogăți viața și a o face cît mai bună și cît mai fericită!

Pr. V. Anastasiu-Bassarabin

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 15 septembrie 1965 Nr. 35—36

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

O amintire tristă

— 20 de ani de la aruncarea bombei atomice asupra Hiroşimei —

Sîntem obişnuiţi, mai bine zis, am dori să ne aducem aminte numai de acele evenimente din trecut care au adus un bine omenirii. Aniversarea lor este un prilej de bucurie şi optimism. Ele sînt tot atîtea popasuri în drumul spre progres al omenirii.

Dar, iată că sînt şi amintiri triste, fapte a căror aducere aminte pune multe probleme în faţa conştiinţei şi cer hotărîri eroice, ca ele să nu se mai întîmple. Între acestea este amintirea celor două oraşe japoneze: Hiroşima şi Nagasaki, prefăcute în ruină şi intrate în istoria lumii ca două „locuri ale durerii".

La 6 august 1945, ora 8,15 oraşul Hiroşima a fost distrus din temelii în cîteva secunde, de cea dintîi bombă americană. Era atomică îşi anunţase astfel un început plin de groază pentru omenire. Un raport japonez din acea vreme descria acest masacru neomenesc astfel: „La început a fost ca o fulguraţie, apoi a izbucnit o flacără imensă de foc. Flăcările de foc ale incendiului s-au întins ca un uragan, cu o viteză uimitoare, cuprinzînd întreg oraşul. La un moment dat era asupra Hiroşimei un foc enorm, cu un diametru de 4 kilometri. Apoi coloane întregi de fum negru se înălţau spre cer din centrul oraşului, pînă la o înălţime de multe mii de metri. Flacăra de foc era învăluită de nori albi, încercuiţi cu nori negri, care purtau în văduh pînă la mari distanţe praf şi părţi din pămîntul scormonit de bombă".

Temperatura atmosferei, relatează alţi martori, s-a ridicat brusc de la zero grade la 2000 grade. Flăcări de foc, ca tot atîţia sori, se purtau în văzduh în toate părţile şi în cîteva clipe un oraş cu aproximativ 300.000 de locuitori a încetat de a mai exista.

Cei care nu muriseră din primul moment umblau ca nişte fantome, îngroziţi de durere şi spaimă, se aruncau în apă, crezînd că îşi pot alina durerile, ieşeau şi strigau după ajutor, dar nu era nimeni, care să le poată da un sprijin.

Chiar cei care aveau leziuni mai mici, erau înspăimîntaţi de priveliştea de iad din jurul lor, şi, încărcaţi de unde radioactive, au murit în scurt timp. Era o lume de naufragiaţi care purta primejdia morţii. Nici acum la douăzeci de ani n-au încetat victimele de pe urma bombardamentului atomic de la Hiroşima.

Ziarele japoneze relatează că multe tragedii de sinucidere întîmplate în ultimii ani sînt o urmare a radiaţiunilor atomice ale bombei de la Hiroşima.

De aceea este greu de ştiut numărul morţilor de pe urma acestui bombordament atomic. Publicaţiile japoneze au arătat că de la început au fost peste 300.000 morţi, 223.000 la Hiroşima şi 120.000 la Nagasaki. Trebuie ţinut seama că familii întregi au murit fără nici un supravieţuitor, că atunci erau cantonaţi la Hiroşima peste 90.000 militari şi alţi civili care lucrau la şantierele navale ale oraşului. Dacă mai adăugăm numărul răniţilor, morţi în cei dintîi an după aruncarea bombei şi apoi al acelora care au murit în urma radiaţiunilor atomice, numărul celor morţi de pe urma acestui bombardament atomic se apropie de o jumătate de milion.

Iată de ce amintirea faptelor de la Hiroşima de acum douăzeci de ani face să se cutremure fiinţa omenească şi să condamne cu toată energia războiul atomic, ca şi orice fel de război de cucerire şi agresiune.

An de an, amintirea tristă a Hiroşimei a fost însoţită de proteste împotriva înarmării atomice, de condamnare a războiului ca mijloc de rezol-

(Continuare în pag. 2)

Pentru pace

Sfînta noastră Biserică Ortodoxă Română, potrivit tradiţiei sale şi măsurilor luate de Sfîntul Sinod, a fost şi este mereu activă pe frontul păcii.

Astfel: a participat la toate Conferinţele intercreştine, prin delegaţii săi, atrăgînd atenţia tuturor prin ţinuta lor demnă, cum şi prin felul adînc cum au pus temele, aducînd o contribuţie substanţială. Inaltul prestigiu dobîndit de ţara şi Biserica noastră a atras vizitarea ţării noastre şi Sfintei noastre Biserici de către reprezentanţi ai Bisericilor surori şi ai confesiunilor creştine. De asemenea au avut loc întîlniri între profesorii teologi, schimburi între studenţii teologi, abonamente la reviste, relaţii între Institutele teologice, etc.

I. P. Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei şi Sucevei e membru în Comitetul Central al Consiliului Mondial al Bisericilor şi în Comitetul Consultativ al Conferinţei Creştine pentru pace. I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Banatului e membru în Comitetul Executiv şi în Comitetul Consultativ al Conferinţei Creştine pentru Pace. P. C. Prof. M. Şesan e membru permanent în Comitetul Consultativ al Conferinţei Creştine pentru Pace de la Praga; şi mulţi alţii sînt membrii în diferite secţii de lucru, Comisii, etc.

Datoria noastră a preoţilor e ca pildă bună făcîndu-ne credincioşilor prin deplinătatea slujbei bisericeşti şi slujirii cetăţeneşti şi prin popularizarea hotărîrilor, apelurilor, chemărilor, mesajelor Conferinţelor creştine şi laice pentru pace, înspre idealul libertăţii, coexistenţei paşnice, dezarmării, păcii internaţionale, contra colonialismului, segregaţiei rasiale, exploatării, înspre bunăvoire între popoare, să desfăşurăm o continuă activitate pentru pace şi progres. Hotărîrile Congreselor pentru pace să ajungă prin noi la cunoştinţa credincioşilor şi toţi să fie cuprinşi în acţiunea pentru pacea a toată lumea. Aşa vom fi cu adevărat „făcători de pace" şi sprijinitori ai luptei popoarelor pentru pace.

Preot V. I. Tomescu

ŞTIRI

La praznicul „Adormirii Maicii Domnului" a avut loc hramul Sf. mănăstiri „Brîncoveanu" de la Sîmbăta de Sus (Făgăraş). Sfînta Liturghie a fost săvîrşită de P. Sf. Emilian Antal, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi. A fost de faţă I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae. Corul bisericii din Sighişoara a dat răspunsurile.

Au predicat: Pr. Arhim. Serafim Popescu despre dragostea ce se revarsă de la Dumnezeu şi se arată în bunătate şi lucrare pentru binele semenului şi poporului; Pr. Consilier I. Vlad despre Maica Domnului şi despre împlinirea datoriilor cetăţeneşti; Pr. Arhim. N. Mladin despre rugăciune şi muncă pentru pace, pentru înflorirea patriei.

P. Sf. Emilian Antal, amintind despre Congresul mondial pentru pace, dezarmare şi independenţă naţională de la Helsinki, la care a participat şi I. P. Sf. mitropolit Iustin al Moldovei, a chemat la intensificarea acţiunii pentru pace a credincioşilor. Creştinul trebuie să fie un om al păcii. Pacea lăuntrică să se reverse în jur, în familie, în comună, în ţara toată şi peste toate popoarele. Pentru aceasta e nevoie de dragoste de semen, de patrie şi omenire. P. Sf. Sa exprimă bucuria noastră pentru prezenţa la Sf. Liturghie a I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae.

După Sf. Liturghie s-au săvîrşit Sfinţirea apei la fîntînă, Sf. Maslu şi ectenia la mormîntul mitropolitului Nicolae.

*

Teologul ortodox grec N. Nissiotis, care lucrează în cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor, a fost numit director al Institutului Ecumenic de la Bossey (lîngă Geneva-Elveţia).

*

La Centrul de studii protestante din Luegum Kloster (Danemarca) a avut loc o consfătuire între teologi protestanţi şi anglicani, veniţi din cinci ţări scandinave şi din Anglia. Tema referatelor şi discuţiilor a fost: problema botezului.

*

Mănăstirea de la Taizé (Franţa), unde conviet̨uiesc frăţeşte călugări ortodocşi (de la Constantinopol şi ruşi), catolici şi protestanţi, a sărbătorit 25 ani de existenţă. La serbări au participat episcopi ortodocşi (ruşi şi greci), episcopi catolici, episcopi anglicani şi pastori reformaţi, etc. In biserica reconcilierii (împăcării) s-a slujit un serviciu euharistic (protestant). De asemenea s-a săvîrşit Sf. Liturghie ortodoxă în limbile greacă şi rusă şi Missa catolică. La utrenia şi vecernia ortodoxă au participat şi episcopii catolici şi pastorii protestanţi. Sanctitatea Sa patriarhul ecumenic Atenagora a transmis un mesaj, în care spune că „obligaţiile spirituale ale ortodoxiei" strălucesc şi în acest centru monahal ecumenic. Urări de întărire a spiritului ecumenic a făcut secretarul general Wisser't Hooft al Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Papa Paul VI în mesajul său, citit de cardinalul Cocigniani, afirmă că se roagă pen-

(Continuare în pag. 2)

Iisus la sărbătoarea corturilor

Cetatea sfîntă prăznuia sărbătoarea corturilor, în amintirea vremii în care alesul popor al lui Iehova rătăcise în pustiu. În vremea aceasta iudeii, în amintirea vieții lor nomade, locuiau în corturi de frunze. Sărbătoarea ținea opt zile, zile pline de ceremonii religioase și de petreceri. În templu, în partea unde stăteau femeile, seara se aprindeau lumini bogate și se dansau jocurile sacre ale serbării. Ca o aluzie la aceasta, Iisus rosti într-una din cuvîntările Sale atît de cunoscute: „Eu sînt lumina lumii. Cel ce-mi urmează mie, nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții".

Orașul era plin de corturi care aduceau aminte de zilele grele ale robiei babilonice. Pelerinii, veniți de departe, treceau pe la templu de cîteva ori pe zi, făcîndu-și rugăciunile de mulțumire către Iehova. Atunci fusese sub robia babilonică, — iar acum sub stăpînirea romană. Profeții le vorbiseră de un Mesia eliberator. Credința lor era că acesta va fi un întemeetor al unei împărății politice. Aceasta așteptau unii de la Iisus. Ori Mesia — eliberator al cruntei robii a păcatului, era printre ei, dar ei nu-l recunoscuseră. Scriptura trebuia să se împlinească cu orice chip: „între ai săi a fost dar ai săi nu l-au cunoscut". Iisus nu se duse la praznicul acesta de la început „pentrucă iudeii căutau să-l omoare". Veni mai tîrziu la înjumătățirea praznicului. „Era acolo, dar, nu pe față, ci în taină".

Iudeii îl căutară. Auziseră vorbind lucruri multe și minunate despre El. Cei tămăduiți vorbeau de El ca de cel mai mare profet. De aceea iudeii-l priveau cu multă tulburare în sufletele lor. Unii din ei nădăjduiau că El va întemeia împărăția aceea pe care proorocii o vestiseră, ei o așteptau și Iisus le vorbea. Din pricina aceasta, pricire mare se făcu între ei pentru Iisus.

— „E un om bun", ziceau unii.

— „Nu, amăgește și înșeală norodul", ziceau alții.

Venind între ei, Iisus le vorbi din nou. Evanghelistul nu ne-a păstrat cuvîntarea asta. Dar se vede că a fost de o măreție deosebită, căci cei ce-l auziseră vorbind, se mirară:

— „Cum de știe acesta scripturile, fără să fi învățat?".

Atunci Iisus le spuse:

— „Învățătura mea nu este a mea, ci a celui ce m-a trimis. Cine voiește să facă voia lui, va cunoaște dacă învățătura aceasta este de la Dumnezeu, sau o grăiesc eu de la mine. Cel ce grăiește de la sine, slava sa o caută; iar cel ce caută slava celui ce l-a trimis, acela e adevărat și nu se află în el nedreptate".

Și din nou se făcu pricină între ei, unii recunoscîndu-l Hristosul cel adevărat, alții nu.

Iisus continuă să vorbească: vorbi despre sine ca Domn al sîmbetei și-și mărturisi încă odata dumnezeirea sa, numindu-se Fiul lui Dumnezeu.

Mulți dintre cei de față crezură lui și se întrebau că dacă va veni acel Hristos despre care le spuseră proorocii, „va face semne mai mari decît cele ce face Acesta?".

Dar auzind fariseii și căpeteniile preoților că e mare gîlceavă între iudei, din pricina lui Iisus, trimiseră slujitorii templului cu poruncă să-l aresteze. Acum urma sfîrșitul sărbătoarei corturilor. Ea avea o solemnitate deosebită. Printre altele era și o procesiune care amintea de scoaterea apei dintr-o stîncă prin lovitura toiagului lui Moise, în pustiu.

Iisus fusese de față la procesiunea aceasta care amintea încă o parte din neajunsurile îndurate în pustiul celor patruzeci de ani. Privind ceremonialul acesta, El grăi celor de față:

— „De însetează cineva, să vină la mine și să bea, de crede cineva în mine, dinlăuntrul aceluia vor curge rîuri de apă vie".

Evanghelistul amintește numai aceste cuvinte, aluzie la procesiunea apei de la poalele muntelui Moria. Au fost însă de ajuns ca ele sa aducă priciri noi între iudei.

— „Acesta-i Hristosul", grăiau unii.

— „Acesta-i cu adevărat, proorocul". ziceau alții.

Cei îndoielnici și potrivnici întrebară a dezbinare:

— „Au doară din Galileia are să vină Hristosul? Nu spune scriptura oare că Hristos are să vină din sămînța lui David și din orașul Betleem, de unde a fost și David?".

Slujitorii templului erau de față. Ascultară cuvintele lui Iisus care-i impresionează adînc atît de adînc, că nu îndrăzniseră să pună mîna pe El. Se întoarseră fără Iisus. Fariseii și căpeteniile preoților, văzîndu-i singuri se tulburară și mînioși întrebară:

— „Pentru ce nu l-ați adus?".

Oamenii, sinceri în convingerile lor și poate și admiratori ai lui Iisus, răspunseră cu duioasă simplitate:

— „Niciodată n-a vorbit om ca Acesta".

Cuvintele lor, cuvinte de sinceritate și modestie rară, pecetluiau pe veac un adevăr. Nimeni n-a vorbit ca Iisus, nimeni din fiii oamenilor. De aceea cuvintele lui au ajuns la marginile lumii și din izvorul lor viu s-au adăpat toate inimile creștine vreme de veacuri.

— „Nu cumva v-a amăgit și pe voi? ziseră fariseii. Ați văzut voi pe cineva dintre farisei crezînd numelui lui, în afară de aceștia care-l urmează, fiindcă nu știu legea?".

Da, mai era cineva afară de aceștia. Era unul care făcea parte din tagma lor: Nicodim, cel care fusese noaptea la Ei și-l auzise vorbind. El singur îndrăzni să spună:

— „Oare legea noastră osîndește pe om fără să-l asculte mai întîi și să-i cunoască vina?".

— „Nu cumva și tu ești din Galileia? Cercetează și vei vedea că prooroc din Galileia nu s-a sculat", răspunseră ei. Glasul lui de dreptate fusese înnăbușit. Dar Nicodim se dase pe față. Apărîndu-l, mărturisi că era de partea celui care a grăit așa cum încă nimeni nu vorbise pînă atunci.

În noaptea osîndirii, Nicodim va lipsi. Și fără îndoială, va suferi pentru nedreapta osîndire dată în numele legii, în virtutea căreia Iisus Hristos sfîrși apoi pe cruce în dealul Căpățînii.

Emanoil Copăcianu

O amintire tristă

(Urmare din pag. 1)

vare a problemelor litigioase dintre popoare și de manifestări populare pentru apărarea păcii, pentru dezarmare și eliberarea popoarelor înrobite de colonialiști.

Cincizeci și doi de laureați ai Premiului Nobel au publicat în 1955 o declarație prin care cereau: „Toate statele trebuie să se hotărască să renunțe la forță ca argument politic decisiv".

„Oamenii de știință atrag mereu atenția asupra măririi continue a pericolului unui război atomic și a răspunderii față de soarta omenirii".

Profesorul Linus Pauling a arătat că dacă numai 10% din stocul bombelor existente s-ar folosi în cursul unui război nuclear, ar fi uciși în scurt timp 720 milioane de oameni, ar fi rănite grav alte 60 milioane și numai 20 milioane ar supraviețui cu leziuni ușoare. Mai ales că astăzi un singur submarin dotat cu rachete transportă echivalentul a 400—800 bombe atomice de puterea celei de la Hiroșima.

Pe de altă parte trebuie ținut seama că într-un război atomic este lovită în cel mai mare grad populația civilă, fără putință de apărare.

În primul război mondial au murit nouă milioane opt sute mii oameni, dintre care cinci la la sută civili. În cursul celui de al doilea război mondial, cifra s-a ridicat la 52 milioane morți, dintre care 48 la sută civili. Totalul morților din Coreea a fost de 9.200.000, dintre care 84 la sută civili. Cifrele acestea arată cît de adevărate sînt cuvintele secretarului general al O.N.U., U. Thant: „Este nebun acela care propune folosirea armelor atomice în scopuri de distrugere".

La împlinirea celor douăzeci de ani de la bombardarea orașelor Hiroșima și Nagasaki au avut loc pe întreg globul manifestări de protest și de condamnare a înarmărilor atomice și a războiului de agresiune din Vietnamul de sud.

Conferința internațională a dezarmării atomice și nucleare a ținut în acest an o adunare în Japonia și a lansat un apel către toate popoarele lumii denunțînd și condamnînd războiul atomic.

Poporul nostru și credincioșii Bisericii noastre se alătură năzuințelor de pace ale omenirii progresiste, condamnă cu toată puterea agresiunea și cheamă pe toți oamenii de bine la luptă pentru pace și progres. c.

ȘTIRI

(Urmare din pag. 1)

tru unitatea creștină după voia lui Hristos. P.Sf. Antonie, exarh al patriarhiei de Moscova, a vorbit despre interpătrunderea dintre contemplație și acțiune. Starețul mănăstirii a spus că trebuie realizată sfințenia nu pentru sine însăși ci pentru semeni, pentru a sluji lumii.

Mănăstirea aceasta e un model de conlucrare ecumenică, deși fiecare își păstrează confesiunea sa. *

Teologul și doctorul Albert Schweitzer a încetat din viață la Lambarene (Gabon-Africa) în 4 septembrie. Născut în 1875, a studiat teologia, filozofia, muzica și medicina. A fost profesor de teologie la Facultatea protestantă din Strassbourg (Franța). Apoi a întemeiat la Gaben un spital pentru africani, unde a lucrat 50 de ani pentru alinarea suferințelor lor. A tipărit lucrări teologice (despre Sf. Ap. Pavel, „Viețile lui Iisus", etc.), filozofice (Respectul față de viață), de muzică, ș. a. A fost un aprig luptător pentru pace, împotriva armelor atomice. În 1958 publică lucrarea „pace sau război atomic". A fost laureat al premiului Nobel pentru pace și e prețuit ca unul din marii bărbați ai vremii noastre. *

După date recente populația lumii e de 3 miliarde 220 de milioane. Ea crește cu 1,9 la sută pe an, adică cu 60 milioane de suflete pe an. În ultimii zece ani populația mondială a crescut cu 480 milioane de oameni, cifră egală cu populația de azi a Europei. *

La centenarul Uniunii Internaționale de Telecomunicații (1865—1965) s-au publicat următoarele date: în 1965 există 400 milioane aparate de radio, 175 milioane posturi telefonice, 130 milioane ecrane de televiziune, sute de sateliți împrejurul pămîntului. *N.*

Binecuvîntarea bisericii din parohia Ivănești

Duminică 15 august 1965 — Adormirea Maicii Domnului — credincioșii parohiei ortodoxe române Ivănești, protopopiatul Tg. Mureș, au trăit momente de deosebită bucurie duhovnicească, avînd loc binecuvîntarea bisericii lor.

Biserica veche din lemn, fără fundație, a fost consolidată prin fundație de beton armat, pereți cu cărămidă și împodobită cu un nou iconostas.

Din încredințarea Inalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae, actul binecuvîntării bisericii, a fost săvîrșit de P. C. Prot. stavr. David Lazăr (Tg. Mureș), de preoții Nicolescu Aurel (Murgești), Crișan Teodor (Ivănești), Boian Ioan (Sapartoc).

La ora 9 începe slujba binecuvîntării bisericii cu rînduiala sfințirii apei, stropirea cu apă sfințită, iar la picioarele sfîntului prestol, în loc dinainte amenajat, se așează cuvenitul hrisov, curățirea Sf. prestol și sfințirea lui. Se continuă cu Sf. Liturghie.

Răspunsurile au fost date de un cor, condus

Dragostea și pacea

Învățătura creștină obligă pe toți credincioșii ei la dragoste.

În poruncile iubirii de Dumnezeu și aproapele, se cuprinde „toată legea și proorocii". Adevărul acesta îl mărturisește Sf. Evanghelie. El a fost spus de Mîntuitorul nostru Iisus Hristos către un om al legii vechi: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău: aceasta este întîia și cei mai mare poruncă. Iar a doua asemenea acesteia, este: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți. Aceste două porunci cuprind toată legea și proorocii" (Mat. 22, 37-40).

Prin împlinirea sinceră și sîrguincioasă a celor două porunci de mai sus, se ajunge la trăirea după „toată legea" în virtute a dragostei; și ăragostea e cea mai mare virtute creștină!

Trăirea în dragoste are ca urmare firească pacea. Cine iubește pe cineva, acela dobîndește prin dragostea sa o bună petrecere și o împă care cu cel iubit. Pacea sa e făurită de dragoste.

Dacă ne adîncim cu gîndul nostru în limpezimea acestui adevăr despre dragoste și pace, putem zice cu toată dreptatea: Dragostea este mama păcii; pacea este fiică crescută la sînul dragostei. Dragostea este pricina și pacea dobîndirea pricinei. Așa cum soarele este pricina primăverii și a bogăției adusă de toamnă, la fel dragostea are ca dobîndire binecuvîntată, toate manifestările păcii de pretutindeni. Dragostea este izvorul păcii; pacea este mărturia și plinătatea dragostei!

În trăirea sa, dragostea creștină, prin împlinirea celor două porunci ale Sf. Scripturi, aduce pe al treilea fel de dragoste — dragostea de sine — fiecare fel de dragoste cu specificul păcii sale. Ele sînt:

1. Dragostea de Dumnezeu. *Credinciosul care iubește pe Dumnezeu „cu tot sufletul său și din toată inima sa", acela caută numai săvîrșirea faptelor celor bune după voia lui Dumnezeu, ca prin faptele sale cele bune să fie preamărit Dumnezeu pe care îl iubește. El stă departe de petrecerea în păcate, nu se lasă ispitit de rău în nici o împrejurare. Din această dragoste de Dumnezeu, izvorăște pacea sufletească, pacea cu Dumnezeu.*

2. Dragostea de aproapele.

„Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți" (Mat. 22, 39). Ce poruncă înaltă! Limpezimea ei se vede în lămurirea prin care Mîntuitorul arată felul de dragoste: „ca pe tine însuți". Deci dragostea de aproapele trebuie să aibă aceeași măsură ca și dragostea de sine. căci aceasta a doua poruncă a Sf. Scripturi este „asemenea" celei dintîi, a iubirii de Dumnezeu.

Aproapele nostru — după parabola cu samarineanul milostiv (Lc. 10, 30—37) — poate fi orice om din lume, fără a căuta la neamul său, la țara sau religia sa sau la alte deosebiri omenești. Credinciosul care iubește cu tot sufletul său pe aproapele, acela zi și noapte se gîndește la binele pe care trebuie să-l facă semenilor săi acel om își dă silința în muncă pentru fericirea altora, nu caută să facă rău nimănui, iartă totdeauna, alungă supărări, alină dureri, ajută pe oricine!

Această dragoste își are rodul ei binecuvîntat: pacea obștească sau pacea lumii. Cu cît este mai multă dragoste între oameni, cu atît războaiele sînt mai înăbușite, cu atît e mai multă pace în toată lumea!

3. Dragostea de sine. *Orice credincios care trăiește în viață curată, cu sufletul plin de dragoste, față de Dumnezeu, cînd iubește pe cei din jurul său ca pe sine și se jertfește pentru binele lor, atunci dobîndește o bucurie personală, primește în dar pentru viața sa bună, dragostea față de viața sa. Dragostea de sine e starea de mulțumire a omului care a dezvoltat darurile date de Dumnezeu în lucrarea binelui, spre fericirea altora.*

Dragostea de sine nu trebuie să fie înțeleasă prin iubirea de plăceri pătimașe sau prin strîngerea de bunuri materiale peste măsura trebuințelor. Acestea aduc în urma lor multe griji și multă tulburare sufletească.

Dragostea și pacea sînt virtuți strîns înrudite între ele. Dragostea e cale de osteneală; pacea e roadă bună! Calea aceasta își are urcușurile ei spre care ne cheamă datoria noastră de trăire în legea iubirii. Urcușul e greu dar duce sus ... la înălțime ... pe culmea fericirii!

„Fericiți cei făcători de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema" (Mat. 5, 9).

Pr. I. Buta

---

de cîntărețul Pop Victor de la Miercurea Nirajului.

La priceasnă, cuvîntul de învățătură a fost rostit de P. C. Sa Păr. Prot. David Lazăr. Mînecînd de la Evanghelia zilei, bazat pe credința Apostolilor, P. C. Sa vorbește credincioșilor despre înnoirea noastră sufletească, dragostea către Dumnezeu și către Biserică. Arată bucuria ce o are pentru strădaniile credincioșilor și ale preotului lor, mai ales că dînsul servindu-i cinci ani, îi cunoaște buni și harnici credincioși.

Ca încheiere le leagă de suflet să cerceteze biserica înnoită și îi îndeamnă la muncă cinstită pe ogoarele patriei. La sfîrșitul Sf. Liturghii C. Preot-paroh Teodor Crișan — face darea de seamă asupra lucrărilor ce s-au executat, a prezentat situația parohiei din toate punctele de vedere, a citat numele tuturor celor ce au contribuit, într-o formă sau alta, la consolidarea și înnoirea bisericii și a adus mulțumiri tuturor dăruitorilor. Mulțumește Prea Fericitului Patriarh Justinian, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae și Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, pentru substanțialul sprijin din Fondul Central Misionar și pentru părintească purtare de grijă de care au fost învredniciți.

Mulțumește Onor. Departament al Cultelor pentru sprijinul și înțelegerea acordată cu toate ocaziile. Aduce mulțumiri organelor locale și celor ce au executat toată manopera lucrărilor. Mulțumește consilierilor parohiilor Bozed, Culpiu, Herghelia și Poienița și tuturor care s-au prezentat la acest praznic creștinesc.

Ca încheiere aduce mulțumiri păr. protopop David Lazăr, pentru grija ce le-a purtat, de la începutul lucrării pînă la sfîrșitul ei.

După slujbă, oficiul parohial a oferit o masă de obște.

Sfințirea bisericii din Ivănești a adus celor de față multă bucurie sufletească și îndemn la muncă și rugăciune. *Pr. Nicolescu Aurel*

Rugă

Doamne, care ai vrut bine —
Orișicînd, la orișicine —
Și-ai dorit întotdeauna
Ca ai Tăi să fie una,

Fă și-acum, cum ai tot vrut —
Tu — Acel fără-nceput —
Ca în pace să trăim;
Veșnic să te preamărim!

Nu uita — Stăpîn iubit —
Nici pe cei ce s-au jertfit
Pentru țară — pentru glie —
Și ne-au scos din grea robie!...

Piară, arma nucleară!
Iar frumoasa noastră țară
Ca o floare să-nflorească
Prin cinstită munca noastră!

Nicolae M. Isac
cîntăreț bisericesc

Psalmul 50

Pentru îndreptarea credinciosului care a greșit și a căzut în păcat, Sfînta Scriptură recomandă pe lîngă alte virtuți și pocăința. Primul exemplu de pocăință deplină, care ar putea fi dat ca pildă altora care cad în păcate grele și ar fi pe panta de a deznădăjdui, este pocăința lui David. Treptele acestei pocăințe se găsesc în psalmul 50. Pentru că acest psalm îl auzim la toate utreniile de Duminică și sărbătoare, precum și la alte slujbe bisericești, se cuvine să-i vedem înțelesul.

Mai întîi originea lui: David săvîrșise un păcat mare. Omorîse pe generalul Urie, trimițîndu-l pe linia întîia a frontului și se căsătorise cu soția acestuia, cu care păcătuise înainte de moartea lui Urie. Cu toate acestea, David nu-și dădea seama că păcătuise. Profetul Natan printr-o pildă îl face să înțeleagă gravitatea păcatului său. David își primește iertarea (II Regi cap. 11 și 12). Dar felul cum se mărturisește, cum conștiința lui se zbuciumă, cum înțelege el pocăința, toate acestea le vedem în psalmul 50. Astfel pocăința lui David, începe cu rugăciune, în care își arată nădejdea și încrederea în milostivirea lui Dumnezeu, atît de mare, încît îi poate ierta, îi poate șterge, nu numai păcatele mici, ci și pe cele mari: „Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea". Iertarea păcatelor de către Dumnezeu o aseamănă David, cu o baie, spălare. După cum aceasta curățește trupul de murdărie, tot așa iertarea lui Dumnezeu curățește sufletul de păcat. (De aici și numirea pocăinței de al doilea botez — în Molitvelnic): „Mai vîrtos mă spală de fărădelegea mea și de păcatul meu mă curățește". Cererea de iertarea păcatelor, o sprijină David și pe aceea că el recunoaște că a păcătuit și că păcatul îi stă ca o greutate mare în fața conștiinței care îl apasă, îl mustră într-una. „Că fărădelegea mea, eu o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea". Păcatul este față de Dumnezeu, căci David a făcut „ce este rău", și facerea răului e păcat față de Dumnezeu: „Ție unuia am greșit și ce este rău înaintea Ta, am făcut". Păcatul săvîrșit de el este si o urmare a păcatului strămoșesc, căci: „Intru fărădelegi am fost conceput și în păcate m-a născut maica mea". David a păcătuit cu toate că Dumnezeu iubește adevărul și „cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii Tale mi-ai arătat mie". De aceea păcatul e mai greu. Totuși el are încrederea în curățirea de păcat de către Dumnezeu: „Stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți, spăla-mă-vei și mai vîrtos decît zăpada mă voi albi". Dacă înainte de curățire, era întristat, căci păcatul care îi era pururea în față, îl tot apăsa, sufletul lui fiind chinuit, în schimb prin curățirea de păcat, bucuria va stăpîni toată firea, toate simțurile lui: „Auzului meu vei da bucurie și veselie; bucura-se-vor oasele cele smerite". Dar pentru ca să se întîmple acest lucru, el cere încă odată ca Dumnezeu, să-i șteargă păcatele, fiindcă amintirea păcatului îl chinuie mereu, nu-l lasă în pace: „Întoarce fața Ta de la păcatele mele și toate fărădelegile mele șterge-le".

Prin ștergerea fărădelegilor, David e convins că va rămîne curat. Dar își dă seama că oricît ar fi de curat, tot se va întina iarăși de păcat. De aceea în versetele următoare el cere ceva care să-l ferească de acum încolo de săvîrșirea păcatului, pentru ca astfel să poată duce o viață de sfințenie. Cere adică o transformare a vieții, care să-l facă să trăiască conform poruncilor lui Dumnezeu. Odată cu aceasta mai cere un duh atît de puternic, care să-l conducă nu din afară, ci dinăuntru, spre cele bune: „Inimă curată zidește întru mine Dumnezeule și duh drept înnoiește întru cele dinăuntru ale mele". Prin

(Continuare în pag. 4)

Psalmul 50

(Urmare din pag. 3)

păcat David rupsese legătura cu Dumnezeu. Cu toate acestea el avea încă asupra lui Duhul lui Dumnezeu ce venise peste dînsul în momentul ungerii de către Samuil (I Regi 16, 13). In momentul cînd și acest duh ar fi fost luat de la el, atunci ar fi fost ca și lepădat de la Dumnezeu. De aceea el se roagă: „Nu mă lepăda pe mine de la fața Ta și duhul Tău cel sfînt nu-l lua de la mine". Prin eliberarea de păcat și înnoirea vieții, va veni iarăși asupra sa bucuria mîntuirii, bucuria împăcării cu Dumnezeu. Dar mai avea o teamă. Pînă acum nu-și dăduse seama de păcat. De acum își va da. Acum știe. Dar această știință îi va da garanția că nu va mai păcătui? Nu! Acum zice după cuvîntul Ap. Pavel: „Nu fac binele pe care voiesc să-l fac, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvîrșesc" (Rom. 7, 9). De aceea mai cere un duh, care-l va stăpîni, îl va face stăpîn pe sine, așa cum nu fusese pînă acum: „Dă-mi iarăși bucuria mîntuirii Tale și cu duh stăpînitor mă întărește". Rezultatul înnoirii sufletești prin ștergerea păcatelor săvîrșite și bucuria mîntuirii ce o va avea, va fi nu numai îndreptarea lui, dar și a altora. Dacă el a primit iubirea lui Dumnezeu prin iertare și datorită acestei iertări, el a învățat calea Domnului, calea binelui, această cale o va arăta și altora căci „cel care a întors pe păcătos de la rătăcirea căii lui, își va mîntui sufletul din moarte și va acoperi mulțime de păcate" (Iacob 5, 20). Mai era totuși ceva, care-l îngrijora, care-i stăpînea gîndurile, care nu-i dădea liniște. El vărsase sînge, omorîse pe Urie, nu cu mîna lui, dar îl omorîse. Această vărsare de sînge nu va fi răzbunată? De această răzbunare ca și de altă vărsare de sînge se roagă acum lui Dumnezeu să-l scape. Și atunci se va bucura de această dreptate în care nu se mai aplică rău pentru rău, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, ci o altfel de dreptate împlinită cu iubire și iertare: „Scapă-mă de sîngiuiri Dumnezeule, Dumnezeul mîntuirii mele și se va bucura limba mea de dreptatea Ta". Și mai știa David ceva: Datorită păcatului, el nu mai putea aduce jertfă de laudă. Simțea ceea ce simte copilul cînd greșește părintelui său — cu capul plecat, nu mai îndrăznește să vorbească pînă cînd părintele nu-i arată iertare. Și el greșise și deci nu era în pace cu Dumnezeu și inspirat fiind, știa fără să fi auzit învățătura Mîntuitorului: „Cînd va fi să aduci darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo, înaintea altarului și mergi întîi împacă-te cu fratele tău și apoi venind adu darul tău" (Mat. 5, 23—24). Acum el mărturisise păcatul, se căise sincer, primise iertare, era împăcat cu Dumnezeu și de aceea cere de la Dumnezeu: „Doamne buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda Ta". In V. T. aproape pentru fiecare fel de păcat, legea prescria un fel de jertfă. Pentru păcatul pe care-l săvîrșise David însă, nu prescria nici o jertfă, ci moartea. David își dă seama de acest lucru. La această neputință de a aduce jertfă se referă versetul 18: „Că de ai fi voit jertfă ți-aș fi dat. Arderile de tot nu le vei binevoi". Lui Dumnezeu nu-i plac jertfele aduse de formă, ci El cere întîi o jertfă spirituală: căință din toată inima, pe care Dumnezeu în îndurarea lui o va primi: „Jertfă lui Dumnezeu, duh umilit, inimă înfrîntă și zdrobită, Dumnezeu nu o va urgisi". Prin rugăciunea stăruitoare de iertare, prin recunoașterea păcatelor, prin părerea de rău din toată inima, care-i transformase sufletul, prin promisiunea că nu va mai păcătui și va învăța și pe alții calea cea bună, David primind iertare se simte împăcat cu Dumnezeu. Se simte deci în stare să aducă și jertfele prescrise de lege, pe care am văzut nu le putuse aduce atîta timp cît nu era împăcat cu Dumnezeu. El se roagă: „Fă bine Doamne să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci vei binevoi jertfa dreptății, prinosul și arderile de tot, atunci voi pune pe altarul tău viței". El profețește astfel rezidirea Ierusalimului, dărîmat, și venirea vremii cînd se va aduce „jertfa dreptății", jertfă spirituală. Cum și sufletul e „templu al Duhului Sfînt" ne gîndim la înnoirea sufletului pocăit, care aduce fapte bune ca jertfă.

In toată această avalanșă de idei, de simțăminte, de zbucium sufletesc, am observat cum acest psalm cuprinde toate treptele pocăinței adevărate și sincere. Din această cauză, această rugăciune, în Biserica Ortodoxă, cum am amintit, ocupă un loc important aproape în toate slujbele bisericești — fie psalmul întreg, fie anumite versete din el, cum este cazul în Sf. Liturghie. De aceea și credincioșii noștri îl rostesc ca „psalm de pocăință" spre împăcarea conștiinței lor în fața lui Dumnezeu. *Pr. Ioan Graure*

Semnul Crucii

Biserica creștină cinstește în chip deosebit Crucea, pentru că pe ea a fost răstignit Mîntuitorul. Pentru acest motiv rugăciunile, pe care le facem, sînt însoțite de semnul crucii, cu pronunțarea numelui persoanelor Sfintei Treimi, — Tatăl, Fiul și Sfîntul Duh, — ducînd mîna dreaptă la frunte, la piept, la umărul drept și stîng, poziția noastră fiind cu fața spre răsărit, atunci cînd ne rugăm.

Închinarea aceasta este o datină veche a legii noastre sfinte și face parte din învățăturile nescrise ale *Sfintei Tradiții*, pe care Sfinții Apostoli ni le-au lăsat împreună cu altele, despre care Sfîntul Ioan Evanghelistul spune că n-au fost cuprinse în Cartea Sfîntă (In. 21, 25).

Singur semnul crucii poate fi și el o rugăciune, cea mai scurtă rugăciune.

Dacă Mîntuitorul este numit de profeți *„Împăratul păcii"* și dacă Biserica este împărăția Lui, stindardul acestei împărății a păcii este Crucea.

Sfîntul Apostol Matei ne spune că la judecata de apoi, *dreptul Judecător* va fi însoțit de *semnul Lui*, adică de Cruce (24, 40).

Despre Cruce, ne spune Sfîntul Pavel, că este *„puterea lui Dumnezeu"* ... *„căci vorbirea despre cruce pentru cei ce ne mîntuim este puterea lui Dumnezeu"* (I Cor. 1, 18).

Putere mîntuitoare a fost pentru sfîntul Constantin Crucea ce i s-a arătat pe cer, cu cuvintele: „prin acest semn vei învinge", — fapt relatat de istoricul vremii, Eusebiu de Cezareea.

Crucea este și armă de apărare împotriva diavolului așa cum auzim în rugăciunile Sfîntului Vasile cel Mare și în taina Sfîntului maslu: „Doamne, armă asupra diavolului — Crucea Ta ai dat-o nouă. Că se scutură și se cutremură neîndrăznind a căuta spre puterea ei. Că morții ai sculat și moartea ai surpat, pentru aceasta ne închinăm îngropării Tale și Invierii". (Evhologiu, Sf. Maslu).

Ce armă extraordinară! Să biruiască moartea, nu să provoace moartea, să scoale morții, nu să ridice viețile.

Dar pentru a birui moartea trebuie să știm să folosim crucea ca armă a vieții.

Mîntuitorul ne spune:

„Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia Crucea și să-mi urmeze".

In această chemare, crucea are sens de suferință și de jertfă.

Necazurile sînt pricinuite de patimile din noi, care ne tulbură pacea lăuntrică. Crucea e armă împotriva patimilor. Ea cheamă la luptă cu patimile și ajută la nimicirea lor.

Purtarea Crucii înseamnă efort, strădanie, biruință, muncă. Munca este minunată armă de luptă împotriva patimilor, imperios recomandată de apostolul neamurilor: *„Cine nu muncește să nu mănînce"* (II Tes. 3, 10).

In privința aceasta, Toma de Kempis, în cartea sa *Urmarea lui Hristos*, spune că „în răstignirea poftelor zace mîntuirea. Altă cale către cer și către pacea dinăuntru nu este decît calea sfintei cruci și răstignirea necurmată a poftelor".

Purtarea crucii nu înseamnă resemnare, ci luptă, acțiune, faptă, contribuția creștinului la opera sa de mîntuire, colaborarea lui cu Dumnezeu, așa cum Sf. Pavel grăiește corintenilor că *„noi sîntem împreună lucrători cu Dumnezeu"* (I Cor. 3, 9).

Crucea e jertfirea de sine pentru binele comun. Așa cum Mîntuitorul s-a jertfit pentru mîntuirea lumii, fiecare creștin e chemat să aducă sacrificiu pentru binele semenului, pentru biruința păcii și dragostei în lume.

Rezumînd cele spuse mai sus, să reținem că crucea nu-i numai lemnul pe care-l vedem sau semnul pe care-l facem cu mîna. Ea are și un grai al ei și o putere tainică, nevăzută, care sfințește și ne ajută la tot lucrul bun și la ferirea de rău. Pe de altă parte transpunerea în mintea noastră a chipului Mîntuitorului răstignit pe Cruce, pentru păcatele noastre, ne este un mare ajutor de stăpînire a mîniei, a vorbelor rele și de înfrînare a patimilor. Se adaugă la aceasta și puterea tainică a harului sfînt ce se pogoară peste noi odată cu semnul sfintei cruci sau cu sărutarea chipului ei. Ea ne întărește pe calea jertfei pentru binele tuturor.

Avînd permanent asemenea gînduri despre sfințenia crucii vom cugeta mai mult la purtarea crucii și la cinstirea ei, nu numai cu buzele ci și cu fapta, cu viața neprihănită și dăruită lui Hristos și fericirii obștești.

Pr. I. Sanda

Aproapele

Pe drumul ce coboară domol spre Ierihon
Drumețul zace-n sînge, cu fața ca de ceară...
Grăbiți se pierd tîlharii spre ascunziș de fiară
De larmă-nfricoșată pădurile dau zvon.

Rănitul se trezește în tremur tot mai greu
Imploră ajutorul... Cînd iată că grăbit
Un preot de la templu cu nepăsare trece și apoi
un levit
E om străin acesta — își zice fiecare —, nu e
din neamul meu.

E-aproape stins rănitul, cînd un samarinean
Se-oprește lîngă dînsul; de pe asin coboară,
În locu-i urcă grabnic pe cel ce stă să moară
Nu-ntreabă cine este. Il duce la un han,

Pe răni îi toarnă picuri de untdelemn și vin;
Din noapte face ziuă cu inima lui trează.
In zori, plătește gazdei: „De dînsul priveghează!
Curînd mă-ntorc și truda-ți voi răsplăti din
plin".

. . . . . .

Învățătorul Legii făcut-a ochii mari...
Iisus sfîrșise pilda și-i pune întrebare:
„Cine socoți că este *„aproape"* celui care
Lipsit de-ajutorare, căzuse-ntre tîlhari?".

„E cel ce-avuse milă!". Abia atît putu
Să-ngîne fariseul. Și fața-i se roșește
Cînd Domnul în adîncuri de suflet îl privește
Și-i leagă cu îndemnul: „Așa să faci și tu!".

. . . . . .

Aproapele-i tot omul, din orișice popor:
Și tînărul, și-acela ce-n plete neaua-și cerne
Și albul din ținutul zăpezilor eterne,
Și negrul ars de soare de lîngă ecuator.

Aproapele îl afli oriunde pe pămînt.
Să-ți fie rug iubirea și sufletul o floare!
In orice om un frate să vezi, căci fiecare
In sine poartă chipul lui Dumnezeu cel sfînt.

Cînd soarele iubirii în inimă-ai să porți
Și candela-ndurării mereu păstra-vei plină,
Un zîmbet fi-va omul, iar lumea o grădină
Cu pace și lumină și pîine pentru toți.

Pr. Dumitru Soare

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 1 octombrie 1965 Nr. 37—38

Telegraful Român

Biblioteca Orășenească "Ștefan Gheorghiu
Sibiu
str.Bariţiu nr..5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Pe calea păcii

Creştinii de pretutindeni sînt angajaţi activ pe calea păcii. Fie prin glasul Bisericilor din care fac parte, fie prin glasul organizaţiilor mondiale creştine, cum sînt Conferinţa Creştină pentru Pace, Consiliul Ecumenic al Bisericilor, Conferinţa Bisericilor Europene etc., creştinii iau atitudini concrete în situaţii concrete. A trecut de mult vremea cînd Bisericile făceau numai declaraţii generale despre pace, despre pacea lui Hristos, fără a se referi la problemele internaţionale curente. Acum Bisericile păşesc pe calea arătată de Mîntuitorul, calea „făcătorilor de pace". „Făcător de pace" nu e acela care se mărgineşte să dorească pacea, să facă declaraţii frumoase despre pace, ci este acela care intervine, acţionează în situaţia dată pentru a înlătura gîlceava, primejdia războiului şi a stabili pacea şi bună înţelegerea, este acela care ajută la realizarea condiţiilor necesare păcii şi la înlăturarea cauzelor care generează neînţelegeri şi conflicte. În sensul acesta au lucrat şi lucrează creştinii, sprijinind lupta popoarelor pentru pace.

Amintim aici numai cîteva manifestări ale Conferinţei Creştine pentru Pace şi ale Consiliului Ecumenic al Bisericilor din ultimele luni. Între 8—10 aprilie a. c. a avut loc la Leningrad sesiunea Comisiei Teologice (a Conferinţei Creştine pentru Pace). Din partea Bisericii noastre au participat: P. C. prof. I. Coman şi Izidor Todoran şi P. C. consilier patriarhal Gh. Soare.

Comisia şi-a exprimat speranţa că străduaniile Conferinţei Creştine pentru Pace pentru asigurarea păcii vor fi sprijinite de Biserici şi de opinia publică creştină şi vor contribui la promovarea luptei pentru pace a popoarelor.

Între 28 iunie—3 iulie a. c. a avut loc la Institutul ecumenic de la Bossey (Elveţia) o Conferinţă despre „Opera reconciliatoare a lui Dumnezeu astăzi între popoare", temă propusă de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Banatului. I. P. Sf. Mitropolit Iustin a arătat că oamenii caută azi unitatea şi frăţietatea. Toată lumea e însetată de pace şi creştinii — împlinind mesajul Evangheliei păcii — participă activ la lupta popoarelor pentru prietenie şi pace. Conferinţa a mărturisit hotărîrea creştinilor de a activa intens pentru statornicirea păcii în lume.

Comisia pentru afacerile internaţionale a Consiliului Ecumenic al Bisericior a avut şedinţă la Geneva între 9—12 iulie. Reprezentant al Bisericii noastre a fost P. C. rector S. Vlad. S-a hotărît să fie sprijinite eforturile pentru dezarmare generală şi totală, pentru încetarea experienţelor cu arme nucleare, pentru interzicerea armelor chimice. S-a condamnat politica de apartheid din Republica Sud-Africană. S-a cerut rezolvarea prin tratative a problemei vietnameze şi garantarea libertăţii poporului din Republica Dominicană de a-şi hotărî singur forma de guvernămînt. S-a făcut apel la ajutorarea efectivă a ţărilor în curs de dezvoltare prin comerţ echitabil, împrumuturi, formarea de cadre, etc.

Am enumerat numai cîteva din manifestările Conferinţei Creştine pentru Pace şi ale Consiliului Ecumenic al Bisericilor, din care se vede cum creştinii iau atitudini pe plan mondial în problemele actuale ale păcii şi conlucrării popoarelor. Biserica noastră — membră în ambele organizaţii — a adus totdeauna contribuţia sa apreciată la discuţii şi la luarea hotărîrilor celor mai potrivite. Pe lîngă problemele amintite în manifestările acestor organizaţii internaţionale creştine s-au mai tratat şi problema întăririi O.N.U., universalizării ei, restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze la O.N.U., folosirea energiei atomice în scopuri paşnice, etc.

Omenirea păşeşte hotărîtă pe calea păcii. Cu toate încercările cercurilor imperialiste de a tulbura pacea lumii, forţele păcii sînt destul de puternice ca — unite în luptă — să zădărnicească aceste uneltiri. Pacea se cucereşte prin luptă continuă şi îndîrjită. Creştinii din toate Bisericile sînt luptători activi alături de sutele de milioane de partizani ai păcii. Prin darul Domnului nostru Iisus Hristos şi prin străduaniile tuturor popoarelor pacea va birui şi va revărsa pe toată suprafaţa pămîntului belşugul, lumina şi înfrăţirea.

M.

Problema analfabetismului

Cu toate marile realizări ştiinţifice şi culturale din vremea noastră, totuşi mai există regiuni întinse pe glob în care bîntuie încă un mare flagel, o boală cu multe victime. Această boală este analfabetismul. Faptul că sînt încă multe, extrem de multe fiinţe omeneşti care nu cunosc binefacerile alfabetului, ale scrisului şi cititului, este de bună seamă un lucru neplăcut, cu totul dureros. Şi totuşi, adevărul este că din fiecare zece locuitori majori din lume, patru sînt neştiutori de carte, numărul lor ridicîndu-se la peste 750.000.000 de fiinţe omeneşti. Dacă la acestea se adaugă şi semianalfabeţii, numărul lor se ridică la un miliard.

La copiii de şcoală situaţia este mai dureroasă, căci aproape unul din fiecare doi copii de vîrstă şcolară este neşcolarizat, numărul lor ridicîndu-se la peste 500.000.000.

Cei mai mulţi neştiutori de carte se găsesc în America Latină, Asia şi Africa, cauza fiind situaţia grea politică şi economică în care au fost nevoite să trăiască aceste popoare, unele din ele fiind şi astăzi sub dominaţie străină.

Raportată la numărul locuitorilor, situaţia pe continente se prezintă astfel: În Africa 78 la sută din bărbaţi şi 84 la sută din femei sînt neştiutoare de carte; În Asia şi Oceania 53 la sută bărbaţi şi 57 la sută femei; În America 18 la sută bărbaţi şi 20 la sută femei; În Europa 3 la sută bărbaţi şi 7 la sută femei.

Trebuie arătat şi aceea că pe baza datelor furnizate de 84 de ţări, numai în 22 state, printre ele numărîndu-se şi ţara noastră, învăţămîntul este obligatoriu.

Pe lîngă ştirbirea demnităţii umane, neştiinţa de carte are şi grave urmări economice, sociale şi culturale pentru popoarele afectate de această boală.

Din acest motiv problema alfabetizării a primit un caracter internaţional, figurînd pe agenda O.N.U. şi a unor organisme ale sale. Ba mai mult, a fost elaborat de către U.N.E.S.C.O. un program mondial de alfabetizare. O primă etapă în împlinirea acestui program o constituie *Congresul mondial pentru lichidarea analfabetismului*, care s-a ţinut la Teheran (Iran), în prima jumătate a lui septembrie a. c.

Au participat la acest Congres cîteva sute de delegaţi din 87 de ţări. Delegaţia ţării noastre a fost condusă de dl acad. Ştefan Bălan, ministrul învăţămîntului.

La Congres s-au dezbătut metodele cele mai potrivite pentru combaterea analfabetismului, precum şi căile de ajutorare internaţională a ţărilor atinse mai mult de acest flagel. S-a discutat de asemenea problema finanţării acestui măreţ program de alfabetizare elaborat de U.N.E.S.C.O., cu care prilej s-a subliniat încă odată necesitatea dezarmării. Prin realizarea unui acord asupra dezarmării s-ar crea un climat mai potrivit pentru alfabetizare şi s-ar elibera totodată uriaşe fonduri băneşti, din care s-ar putea folosi o parte în scopul alfabetizării, ştiindu-se că înarmările înghit astăzi sume cu adevărat fabuloase.

Congresul a adresat un apel tuturor guvernelor, organizaţiilor internaţionale şi naţionale, oamenilor de ştiinţă şi cultură pentru intensificarea luptei împotriva analfabetismului.

În unanimitate s-a hotărît apoi, ca ziua de 8 septembrie, zi în care a început Congresul, să

(Continuare în pag. 4)

Oaspeţi ai Bisericii noastre

In ziua de 13 septembrie a. c. au sosit în Sibiu d. episcop luteran Ad. Wischmann, cu soţia (Frankfurt a. Main-R.F.G.), membru în Prezidiul Conferinţei Bisericilor Europene şi conducător al Secţiei relaţiilor externe a Bisericii Evanghelice din Germania (E.K.D.), şi d. Dr. Gl. Williams (Geneva-Elveţia), cu soţia, secretar general al C.B.E.

Din partea Departamentului Cultelor a fost prezent dl Director Nenciu Gheorghe. Oaspeţii, ca invitaţi ai Prea Fericitului Patriarh Justinian, ne-au vizitat ţara şi au luat contact cu Bisericile membre ale Conferinţei Bisericilor Europene.

In Sibiu

a avut loc la reşedinţa episcopală luterană o întîlnire între oaspeţi şi consilierii, profesorii de teologie, protopopi şi preoţi luterani, la care întîlnire au fost de faţă şi P. C. vicar Tr. Belaşcu şi P. C. arhim. prof. N. Mladin. După ce Vicarul şi decanul H. Binder a salutat pe oaspeţi şi le-a vorbit despre istoria şi activitatea actuală a Bisericii luterane C.A., exprimînd dorinţa ca vizitele să promoveze apropierea între Biserici şi pacea între popoare, au răspuns d. Wischmann şi d. Williams, mulţumind P. F. Patriarh Justinian că le-a dat prilejul să cunoască Biserica ortodoxă şi Biserica luterană şi bunele legături dintre aceste Biserici. Conferinţa Bisericilor Europene are ca membre 76 de Biserici din 23 ţări ale Europei de Vest şi Est. Noi nu despărţim Europa în două (Est şi Vest), căci sîntem fraţi împreună în Europa şi cuvîntul lui Hristos ne cheamă la înţelegere şi conlucrare. Bisericile din România sînt ancorate în actualitate, vieţuiesc într-o societate modernă. Am văzut în România lucruri frumoase şi realizări importante. Cel mai frumos lucru e însă întîlnirea frăţească dintre noi.

S-a vizitat apoi Catedrala luterană. La Catedrala ortodoxă a dat explicaţii despre istoricul Catedralei şi lucrările de pictură P. C. vicar Tr. Belaşcu.

După vizitarea capelei, bibliotecii şi Aulei Institutului Teologic de grad Universitar, a avut loc *în sala profesorală a întîlnire* între oaspeţi şi profesorii de teologie ortodocşi şi luterani.

P. C. Rector S. Vlad, salutînd pe oaspeţi, prezintă corpul profesoral şi istoricul Institutului nostru şi arată că profesorii de teologie ortodocşi şi protestanţi lucrează împreună, în înţelegere deplină toate temele ecumenice şi ale luptei pentru pace. Răspund d. Williams şi d. Wischmann, mulţumind pentru primirea călduroasă ce li s-a făcut şi pentru marele interes pe care Biserica Ortodoxă Română o poartă Conferinţei Bisericilor Europene. Acest interes s-a arătat în invitaţia P. F. Patriarh Justinian ca prezidiul C.B.E. să-şi ţină sesiunea la Bucureşti şi în activitatea I. P. Sf. Mitropolit Iustin, care e membru în Prezidiu. Lucrarea C.B.E. e o lucrare de conciliere, de chemare ca Bisericile să contribuie la concilierea între popoare şi restabilirea păcii în Europa şi în lume.

Apropierea dintre Biserica Ortodoxă şi Biserica luterană e un lucru minunat. Ea este un temei de a adînci dialogul dintre Biserici. Acum sîntem abia la început.

Conferinţa Bisericilor Europene încearcă să realizeze frăţietatea între Biserici prin reprezentanţii lor oficiali. Ea şi-a dat o Constituţie, se organizează în grupuri de muncă (Bisericile europene şi Bisericile altor continente; Biserica şi Statul în Europa de azi; Biserica în faţa dezvoltării sociale a Europei; eclesiologia; diaconia Bisericilor în situaţia actuală — ultimele două grupuri propuse de Biserica Ortodoxă Română). Se arată planurile ce le au, între care şi înfiinţarea într-o ţară neutră (ca Austria) a unui centru de contact între Bisericile europene.

In ce priveşte dialogul cu Biserica romano-catolică, azi încă nu se poate vorbi oficial de cooperare. Catolicii preferă să discute în cercuri restrînse şi prin Secretariatul pentru unitatea creştinilor. E prea de vreme ca să vorbim despre un dialog cu Biserica rom.-catolică.

In schimb C.B.E. are relaţii strînse de colaborare cu Consiliul Ecumenic al Bisericilor şi cu Conferinţa Creştină pentru Pace. Pe cînd însă Consiliul Ecumenic ca şi Conferinţa Creştină pentru Pace e pe plan mondial, C.B.E. se preocupă de problemele europene. În CCPP pot fi membri şi Biserici, dar şi indivizi, personalităţi creştine, pe cînd în C.B.E. sînt membri numai Biserici (europene).

După întîlnire, Arhiepiscopia noastră a dat *o agapă*. P. C. vicar Tr. Belaşcu a salutat pe oaspeţi în numele I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae (care lipseşte din Sibiu) şi spune că în Transilvania, există un ecumenism practic, că cultele se bucură de libertate şi egalitate şi colaborează în muncă pentru înflorirea patriei şi lupta pentru pace. D. Wischmann şi d. Williams mulţumesc pentru salutul călduros şi arată că întîlnirile acestea întăresc prietenia şi încrederea între Biserici.

La Cluj

d. Wischmann şi d. Williams au fost oaspeţii Episcopiei Ortodoxe în ziua de 14 septembrie a. c. Intîi a avut loc la Institutul Teologic Universitar Protestant o întîlnire cu profesorii de Teologie, la care au fost de faţă şi P. Sf. Teofil al Clujului şi episcopii Kis (unitarian) şi Argay (luteran). Din partea Institutului Teologic Universitar Ortodox de la Sibiu au luat parte: P. C. rector S. Vlad, N. Mladin, Iz. Todoran şi M. Şesan. Dl rector al Institutului Teologic Universitar Protestant, St. Juhasz, vorbeşte despre realitatea ecumenică de la noi, manifestată între altele in faptul că teologii ortodocşi şi protestanţi se întrunesc în şedinţe comune spre a lucra teme ecumenice. Noi ascultăm întrebările omului de azi şi ne străduim să dăm răspunsul potrivit cu vremile noastre.

D. Wischmann remarcă însemnătatea colaborării între Bisericile din România şi spune că e convins că în această ţară a avut loc pentru prima dată în lume întîlnirea dintre Biserica ortodoxă şi cea luterană. Sînt unii profeţi, care cred că întîlnirea dintre ortodocşi şi protestanţi nu va da rezultate. Noi însă avem nădejdea că începutul bun ce s-a făcut va fi continuat cu rezultate însemnate.

D. Williams vorbeşte despre organizarea şi ţelurile C.B.E. şi de colaborarea cu Consiliul Ecumenic al Bisericilor şi cu Conferinţa Creştină pentru Pace. Lucrarea apropierii între Biserici înaintează încet. Trebuie să ne întîlnim des, căci cunoscîndu-ne, trăind împreună ne vom deschide sufletele mai deplin şi ne vom apropia mai mult. Să ne rugăm pentru reconcilierea, pe care o predicăm şi pe care trebuie s-o şi practicăm. D. Wischmann aduce unele completări şi exprimă dorinţa ca dialogul să continue de la persoană la persoană, de la Biserică la Biserică, să se facă schimb de reviste, contacte prin conferinţe, etc. spre a sluji reconcilierea şi pacea.

După ce oaspeţii au vizitat Catedrala ortodoxă, a avut loc o masă la *episcopia ortodoxă. P. Sf.* Teofil *al Clujului a vorbit — plecînd de la Ezechil 36, 26 — despre necesitatea înnoirii lăuntrice pentru ca între om şi om, naţiune şi naţiune să existe relaţii de frăţietate şi a dat ca exemplu opera teologului, medicului, muzicianului şi marelui umanist Albert Schweitzer, care „a militat pînă în ultimele clipe ale vieţii sale pentru înţelegere şi cooperare între toate naţiunile, fie ele mari sau mici, avansate sau înapoiate".*

Adresîndu-se distinşilor oaspeţi, P. Sf. Sa spune:

„Distinşi oaspeţi de peste hotare, pe Domniile Voastre vă socotim însufleţiţi de acest nobil ideal al cunoaşterii sporite şi al apropierii dintre naţiuni. Vă primim cu dragoste ca pe nişte magi ai veacului nostru, călăuziţi de steaua umanismului către o ţintă sfîntă, aceea a salvării omenirii întregi de pericolul dezastrului totalitar.

Precum vedeţi, în cercul nostru de activitate mai restrîns, noi cei prezenţi şi împreună slujitorii noştri, deşi aparţinem unor confesiuni deosebite, ne străduim să cultivăm între noi, şi între noi şi credincioşii noştri, relaţii de prietenie şi frăţietate. Afecţiunea şi respectul reciproc le ridicăm la rangul de bunuri preţioase. Ne zace tuturor la inimă înflorirea Patriei noastre, creşterea binelui obştesc şi promovarea păcii între noi şi între toate popoarele. Pentru unirea tuturor şi pentru bunăstarea sfintelor biserici, ne rugăm lui Dumnezeu fără încetare.

Stăpîniţi de asemenea gînduri, vă dorim succes în misiunea DVs. nobilă şi mult folositoare, Vă urăm succese cît mai multe în construirea de punţi de legătură între Est şi Vest.

În chip special domnului Dr. Gleen Williams, secretarul general al Conferinţei Bisericilor Europene, care astăzi împlineşte 42 de ani de viaţă, îi urăm viaţă îndelungată în deplină sănătate şi bogată în măreţe realizări pentru Patria sa, pentru familia sa şi pentru binele omenirii întregi. Dorim tuturor oaspeţilor să vă simţiţi bine în ţară şi în oraşul nostru, vă asigurăm de toată preţuirea şi dragostea noastră creştinească. Să trăiţi la mulţi ani şi la revedere în anii viitori tot în Patria noastră".

D. *Williams* răspunde, exprimînd cea mai profundă recunoştinţă pentru amabilitatea cu care au fost primiţi de P. Sf. Teofil. Avem astfel un nou exemplu despre bunătatea naturală a poporului român. Ne simţim acasă. Mă voi întoarce în ţara natală (Ţara Galilor din Anglia) şi voi vorbi despre România şi voi explica poporului că în partea aceasta a Europei există oameni plini de bunătate şi ospitalieri, sînt credincioşi cu obiceiuri religioase diferite de ale noastre, cu care însă ne simţim uniţi în Hristos. Vă asigur că vom duce în inimi amintirea nestinsă a iubirii profunde ce ne-aţi arătat. Să ne binecuvinteze Domnul, să ne dea pace în inimi, ca să lucrăm împreună pentru pacea lumii.

Vizita d-lor Wischmann şi Williams la Sibiu şi Cluj a contribuit la apropierea între Biserici şi la adîncirea convingerii şi hotărîrii de lucru împreună pentru pace în Europa şi în toată lumea.

T. R.

ŞTIRI

Comitetul american al prietenilor în serviciul societăţii (Quakeri) a dat publicităţii un apel în care se arată că Statele Unite „trebuie să-şi revizuiască politica sa în Asia de Sud-Est". Potrivit agenţiei Associated Press, în apelul publicat în cele mai mari reviste americane comitetul cheamă Statele Unite să înceteze neîntîrziat bombardamentele asupra Vietnamului şi să-şi retragă trupele din această ţară.

Seminarul ortodox din Carlovit (R.S.F. Jugoslavia), la care a învăţat şi Şaguna, a fost înfiinţat în 1792 de sîrbii emigraţi în imperiul habsburgic. În 1920 el a încetat să funcţioneze. Redeschis în 15 septembrie 1964, seminarul din Carlovit pregăteşte slujitori ai altarelor în spiritul Evangheliei păcii, dreptăţii, iubirii.

Pastorul Lukas Vischer, observator al Consiliului Ecumenic al Bisericilor la conciliul II Vatican, vorbind despre schemele De Ecclesia şi De Oecumenismo, adoptate la sesiune a III-a a conciliului, conchide că „rezultatele sînt după chipul lui Janus, zeul porţilor, adică au o faţă dublă". Textele acestea pot fi interpretate şi progresist şi conservator. „Totul va depinde deci, de felul cum textele vor fi interpretate în viitor, de faţa lui Janus căreia îi va da preferinţă Biserica romană".

Delegaţi a şase biserici protestante din S.U.A, care reprezintă 1/3 din protestanţii americani, au hotărît să se formuleze pînă în mai 1966 un plan de unire a lor. Ei au declarat că episcopatul istoric „va fi acceptat ca un dar al lui Dumnezeu, care, în unire cu alţi slujitori potriviţi, serveşte la a da plenitudine oficiului cuvîntului şi sacramentelor".

M.

„Templul Duhului“

În dumnezeiasca Scriptură a Noului Testament se vorbește adeseori despre o sălășluire a lui Dumnezeu în sufletele credincioșilor. Astfel, Însuși Mîntuitorul Iisus Hristos a zis către ucenicii Săi: „Dacă mă iubește cineva, păzi-va cuvîntul meu și Tatăl meu îl va iubi pe el și vom veni la el și la el ne vom face locuință“ (Ioan 14, 23). Sfîntul Apostol Pavel cere de la Dumnezeu ca „Hristos să se sălășluiască prin credință în inimile“ credincioșilor (Ef. 3, 17), iar cu credincioșii creștini din Corint vorbește despre sălășluirea lui Dumnezeu în sufletele lor, ca despre un lucru ce le era cunoscut: „Nu știți oare că sînteți templul lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu sălășluiește întru voi?“ (I Cor. 3, 16) și iarăși: „Nu știți că trupul vostru este templul Duhului Sfînt, care locuiește întru voi și pe care-l aveți de la Dumnezeu și cum că voi nu sînteți ai voștri?“ (I Cor. 6, 19).

Aceiași credincioși creștini din Corint sînt îndemnați de Sfîntul Apostol Pavel să se ispitească pe ei înșiși de sînt în credință și să cunoască adevărul că Hristos este întru ei (II Cor. 13, 5).

Unele ca acestea avîndu-le în vedere, fericiții părinții noștri cei duhovnicești, ne arată cum trebuie să se pregătească creștinul ca să se facă primitor de Dumnezeu.

Pornind de la asemănarea cu casa cea văzută, Sfîntul Vasile cel Mare, Sfîntul Petru Damaschin și cuviosul Dorotei, amintesc că, pentru a zidi cineva o casă, trebuie mai întîi să găsească pămînt întărit, ca să pună pe el temelia, așa și cel ce voiește să zidească locașul cel spiritual, trebuie să-și agonisească întîi răbdarea, după cuvîntul Domnului, care zice: „Intru răbdarea voastră veți dobîndi sufletele voastre“ (Luca 21, 19), pentru că orice lucrare ce se face în veme îndelungată și cu osteneală, are trebuință de răbdare.

După ce a fost găsit pămîntul potrivit pentru zidirea casei, cel dintîi lucru ce se face este așezarea temeliei. Același lucru se cuvine a se face și la casa cea spirituală. Pe întărirea răbdării, se pune temelia credinței în Hristos, temeiie așezată de Sfinții Apostoli, prin propovăduirea lor (I Cor. 3, 10—11).

Pe temelia credinței, ca pe niște pietre întărite, să zidim cu toată osîrdia, faptele cele bune care își au începutul și pricina în poruncile lui Dumnezeu. Pe acestea să le săvîrșim, după putere, cu bună rînduială, silindu-ne ca din ele să ne alcătuim toată dreptatea (Matei 3, 15).

Să fim cu luare aminte ca să ne agonisim toate faptele bune poruncite nouă (Matei 28, 20; Luca 17, 10) și să nu ne mulțumim numai cu înplinirea unora din faptele cele bune, căci casa nu se alcătuiește nici dintr-o singură cărămidă și nici dintr-un singur perete, ci se alcătuiește din multe cărămizi sau pietre și are patru pereți. Dacă se va osteni cineva numai cu o anumită faptă bună, pe care o socotește mai potrivită pentru sine, iar la celelalte nu va lua aminte, acela se aseamănă cu omul care vrînd să clădească o casă, zidește un singur perete al ei, dar acel perete nu-i va putea sluji de casă, căci nici acoperișul nu se va putea pune pe el, iar neavînd sprijinul celorlalți pereți, va fi în primejdie să fie doborît de vînt. Așa e și în cele ale sufletului: o singură faptă bună nu are putere mîntuitoare de suflet, ci ea trebuie să fie însoțită de „toate cele poruncite“ nouă...

Precum la zidirea casei celei văzute, pietrele sau cărămizile trebuiesc lipite unele de altele, așa e și la casa cea spirituală, căci și la aceasta faptele cele bune trebuiesc întărite unele cu altele prin legătura smereniei, — smerenia fiind condiția cea mai însemnată pentru ca o lucrare oarecare să poată primi numele de faptă bună, adică de faptă ce ajută la mîntuirea sufletului.

Cel ce zidește o casă trebuie să fie cu multă grijă mai ales la zidirea colțurilor casei. Așa și cel ce se pregătește spre a fi lăcaș lui Dumnezeu se cuvine a fi cu grijă la întărirea sufletului său prin bărbăție și prin răbdare, acestea fiind întăriturile pe care se sprijinesc faptele bune, în așa fel ca să rămînă unite între ele.

După ce s-a isprăvit clădirea pereților casei, urmează așezarea acoperișului. Așa este și la casa cea spirituală după ce pe hotărîrea răbdării s-a așezat temelia credinței în Dumnezeu, iar pe aceasta s-au așezat, cu bună chibzuință, faptele cele bune, care au fost săvîrșite întru smerenie, bărbăție și răbdare, este vremea a se așeza deasupra acoperișul casei, care este dragostea cea duhovnicească, despre care zice Sfîntul Apostol Pavel că este „legătura desăvîrșirii“ (Col. 3, 14).

Toate faptele cele bune au darul și puterea de a îmbunătăți sufletul, de a-l face în stare să primească în sine dragostea cea duhovnicească și să lucreze cu ea spre mărirea lui Dumnezeu și spre fericirea sa și a semenilor săi. Dar la desăvîrșirea dragostei nu se poate ajunge altfel decît prin mijlocirea faptelor bune care o pregătesc, întocmai cum nu se poate începe clădirea unei case de la acoperiș în jos, ci se zidește totdeauna de la temelie în sus.

Așadar, toată făptura noastră, întemeiată pe credința în Dumnezeu și arătată în împlinirea dumnezeieștilor porunci, săvîrșită întru smerenie, ne pregătește ca să fim în stare de dragostea cea duhovnicească, în care slujim Domnului și semenilor noștri.

Fiecare din faptele cele bune, fie că este blîndețe, ori smerenie, milostenie, răbdare, bunătate, ajutorare, rugăciune sau orice altceva de acest fel, se lucrează cu ajutorul lui Dumnezeu, după cuvîntul cel zis de Domnul, în Sfînta Evanghelie: „Fără de mine nu puteți face nimic“ (Ioan 15, 57). Prin urmare, oricine se silește spre zidirea casei celei spirituale, ca lucrător al faptelor celor bune, este împreună lucrător cu Mîntuitorul Iisus Hristos, care își pregătește lăcaș la împlinitorul poruncilor Lui, și care vine și se sălășluiește în locașul pregătit, cînd s-a pus și acoperemîntul iubirii, de vreme ce a zis: „De mă iubește cineva, va păzi cuvîntul meu“, iar unuia ca acela îi făgăduiește că își va face lăcaș la dînsul.

Toată strădania credinciosului întru a zidi casa cea spirituală se face după fire, pe temeiul credinței, cu puterile așezate de Dumnezeu în firea noastră. La această strădanie se adaugă și darul lui Dumnezeu, dar însăși sălășluirea lui Dumnezeu în sufletul ce se pregătește ca să-l primească, este mai presus de fire și se face prin puterea lui Dumnezeu. Partea noastră este doar pregătirea firii ca să fie primitoare de Dumnezeu, iar a lui Dumnezeu este însăș descoperirea Sa în firea noastră. Aceasta se face prin cunoștința cea mai presus de fire, potrivit cu cuvîntul: „De acum nu vă mai zic slugi, căci sluga nu știe ce face domnul său, ci v-am numit pe voi prieteni, pentru că toate cîte am auzit de la Tatăl meu, v-am făcut cunoscut“ (Ioan 15, 15) și: „Mîngîitorul, Duhul cel Sfînt, pe care-l va trimite Tatăl întru numele meu, Acela vă va învăța pe voi toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus“ (Ioan 14, 26).

Scurt vorbind: pregătirea firii noastre, ca să primim în ea descoperirea lui Dumnezeu, este un lucru al făptuirii, iar însăși descoperirea este un lucru al cunoștinței de Dumnezeu, al vederii tainice a lui Dumnezeu.

Cade-se a ști că locuința spirituală și asemănarea ei cu casa cea văzută și cu zidirea acesteia se face numai pentru a putea înțelege noi ceva din lucrurile cele mai presus de asemănare; casa fiind numai înfățișarea stării sufletești proprii pentru a primi în ea descoperirea lui Dumnezeu.

Toate cele amintite mai înainte sînt cu putință prin darul lui Dumnezeu. De aceea, mai presus de toate, în strădania noastră ne este trebuitor ajutorul lui Dumnezeu, care ni se dăruiește prin mijlocirea rugăciunii. Cu o astfel de lucrare a strădaniei și rugăciunii putem nădăjdui să ajungem la bucuria pe care a avut-o Zaheu Vameșul, cînd a primit pe Domnul Hristos în casa sa și cînd a auzit de la El cuvîntul: „Astăzi s-a făcut mîntuire casei acesteia“ (Luca 19, 9).

Ierodiaconul Teofil

Pilda cu cele zece fecioare

Mîntuitorul Iisus Hristos a vorbit adesea despre venirea Fiului Omului. Dar ca să arate cum va fi și în ce chip se cade a ne pregăti pentru aceasta, El a spus pilda următoare:

„Atunci împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare care luîndu-și candelele lor, au ieșit întru întîmpinarea mirelui. Dintre acestea cinci erau înțelepte, iară cinci nebune. Cele nebune luîndu-și candelele lor, n-au luat cu sine untdelemn în vasele lor.

Intîrziind însă mirele, le-a prins pe toate somnul și au adormit. Iar pe la mijlocul nopții s-au făcut strigare: iată mirele vine, ieșiți întru întîmpinarea lui!

Atunci s-au sculat toate fecioarele acelea și și-au tocmit candelele lor. Cele nebune însă au zis către cele înțelepte: dați-ne din untdelemnul vostru, că se sting candelele noastre. Iară cele înțelepte au răspuns, zicînd: nu cumva să nu se ajungă nici nouă, nici vouă; mergeți mai bine la cei ce vînd și vă cumpărați.

Și ducîndu-se ele să-și cumpere, a venit mirele și cele ce erau gata au intrat cu el la nuntă și s-a închis ușa. Mai pe urmă au venit și celelalte fecioare și au zis: Doamne, Doamne, deschide-ne nouă. Iară el răspunzînd, le-a zis: adevărul vă grăiesc, nu vă cunosc pe voi!

Priveghiați dară, că nu știți nici ziua, nici ceasul, în care are să vie Fiul Omului“ (Matei 25, 1—13).

*

Prin mirele din pilda aceasta este înțeles Domnul nostru Iisus Hristos, iar prin cele zece fecioare sîntem înțeleși noi creștinii. Fecioarele cele nebune sînt aceia dintre noi, care nu se pregătesc din bună vreme pentru ceasul cel mare al judecății; în schimb, fecioarele cele înțelepte îi înfățișează pe aceia dintre noi, care se pregătesc zilnic sufletește pentru a intra cu vrednicie în împărăția lui Dumnezeu.

Candelele sînt sufletele noastre, iar prin untdelemn se înțeleg faptele cele bune ce trebuiesc săvîrșite de noi în vremea acestei vieți. Căci numai în această viață avem prilej să făptuim binele.

Ziua cea mare a venirii Domnului nu este știută de nimeni, cum ne învață însuși Mîntuitorul Hristos în pilda cu cele zece fecioare. De aceea și trebuie să fim pregătiți în orice moment pentru primirea ei cu vrednicie.

In alt loc, tot Mîntuitorul ne învață:

„De ziua ... sau ceasul acela nimenea nu știe, nici îngerii din cer, nici Fiul, ci numai Tatăl. Căutați de priveghiați, și vă rugați, căci nu știți cînd va fi vremea aceea“ (Marcu 13, 32, 33).

D .Călugăr

Problema analfabetismului

(Urmare din pag. 1)

fie sărbătorită de către toate statele ca „Ziua internațională a alfabetizării“.

Țara noastră, care a terminat de mult cu analfabetismul, sprijină prin toate mijloacele lichidarea acestui flagel și pe plan internațional.

O dovadă a acestui sprijin o constituie și Mesajul adresat Congresului de la Teheran de dl Chivu Stoica, Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, în care se arată printre altele: „Doresc să-i asigur pe toți participanții de profunda simpatie față de ideea nobilă care a inspirat acest Congres, menit să dezbată problema lichidării neștiinței de carte în lume și a căilor prin care să poată fi îndeplinită această sarcină umanitară“, subliniindu-se totodată, că „Republica Socialistă România înțelege să-și aducă în mod constant contribuția sa la eforturile care se depun astăzi în lume pentru găsirea celor mai eficace forme de lichidare a analfabetismului“.

Gh. P.

Sf. Maria Magdalena

In jurul Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, pe lîngă ucenicii Săi, s-au strîns și unele femei. Ele ascultau cuvîntul Domnului și-L urmau pe drumurile Sale, în care vindeca bolnavii și propovăduia dragostea și pacea. Acest adevăr e mărturisit de Sf. Evanghelie: „...Iisus a mers prin orașe și prin sate, poposind și binevestind Impărăția lui Dumnezeu, și erau cu El cei doisprezece și niște femei, care fuseseră vindecate de duhuri rele și de boale și anume: Maria Magdalena ... și altele care-L slujeau...“ (Lc. 8, 1-3),

Pomenirea sfintei Maria Magdalena se face de către Biserica Ortodoxă în ziua de 22 iulie.

Originară din satul Magdala, situat cu vreo cinci km mai spre nord de Tiberiada, această Marie e deosebită de celelalte femei cu același nume prin originea ei, prin care s-a numit, Magdalena. Unii interpreți ai Sf. Scripturi, cred că femeia păcătoasă care a uns pe Domnul cu mir în casa fariseului Simon a fost chiar Maria Magdalena.

Fericită femeie! Cu lacrimi calde, picurate din ochii ei îndurerați, a spălat picioarele Mîntuitorului; cu șuvițe de păr despletit a șters picioarele de praful drumurilor! Lacrimile și mirul sînt jertfa adusă Domnului din dragostea ei pentru îndreptarea vieții prin părăsirea păcatelor. Inima ei cea întinată de multe fărădelegi s-a curățit „mai vîrtos decît zăpada“ prin pocăință!.

Mîntuitorul Iisus Hristos, copleșit de această căință profundă și drept în hotărîrea Sa zise: „...Se iartă păcatele ei cele multe, pentru că a iubit mult...“ (Lc. 6, 47). Ea a iubit pe Mîntuitorul cu dragoste sfîntă: s-a căit de păcate și a devenit ucenica Domnului.

Maria Magdalena a urcat cea mai înaltă culme a dragostei sfinte, cînd a urmat pe Mîntuitorul sus pe colina Golgotei, în vremea răstignirii: „Și erau acolo multe femei, care priveau de departe și care veniseră după Iisus din Galileia, slujindu-I. Printre acelea erau: Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov și a lui Iosi și mama fiilor lui Zevedeu“ (Mt. 27, 55—56). Nici în culmea suferințelor, cînd ucenicii lui Iisus s-au răspîndit de frica iudeilor, Maria Magdalena nu s-a îndepărtat de Învățătorul!

Cînd guvernatorul roman al Palestinei Pilat, a dăruit trupul Domnului pentru îngropare lui Iosif din Arimateia, atunci a fost pogorît de pe lemnul Crucii, învăluit în giulgiu și așezat în mormînt nou: „...Maria Magdalena și Maria lui Iosi priveau unde-L pun“ (Mc. 15, 47).

Mai sînt și alte mărturii în Sf. Evanghelii despre dragostea, jertfelnicia și grija acestei femei.

In ziua învierii tot această sfîntă Marie, împreună cu alte femei, cumpărase miruri și s-au dus să ungă trupul Domnului, așa după cum era obiceiul iudeilor. Atunci s-a încredințat de învierea Mîntuitorului, care i s-a arătat și a vorbit cu ea, pe care înviere ea a vestit-o și celorlalți ucenici. De atunci Maria Magdalena, face parte din ceata sfintelor femei mironosițe (purtătoare de mir).

După înălțarea Domnului, această sf. mironosiță, a plecat cu Sf. Apostoli în lume pentru predicarea învățăturii lui Iisus Hristos la îndreptarea relelor obiceiuri ce stăpîneau lumea pe atunci, pentru înfrățirea cu sclavii pe care-i considera frați, pentru ridicarea femeii din starea ei de subjugare! Tradiția spune că Maria Magdalena a ajuns pînă la Roma, unde, în urma celor spuse de ea, împăratul Tiberiu, a pedepsit pe guvernatorul Palestinei, Pilat din Pont, pentru nedreptatea făcută prin răstignirea Mîntuitorului Iisus Hristos. Spre sfîrșitul vieții s-a retras la Efes, unde era și Sf. Apostol și Evanghelist Ioan. Acolo s-a învrednicit de obștescul sfîrșit.

Viața Sf. Maria Magdalena ne strălucește ca o pildă, îndemnîndu-ne la părăsirea păcatelor. la ascultarea învățăturilor celor folositoare, la petrecerea în dragoste cu cei din jurul nostru, la lucrare pentru binele tuturor oamenilor.

Pr. I. Buta

De la Vecernie

Invredniceşte-ne Doamne

Invredniceşte-ne Doamne
Astăzi fără de păcat
Să te lăudăm pe Tine
Dumnezeu adevărat.

Bine eşti cuvîntat Doamne
Al părinţilor stăpîn
Doamne preamărit să-Ţi fie
Numele în veci — Amin —

Mila Ta să fie Doamne
Spre noi pînă la sfîrşit
După cum noi întru Tine
Pururea-am nădăjduit.

Bine eşti cuvîntat Doamne
Mă învaţă voia Ta
Şi cu îndreptările Tale
Mă îndreaptă pururea.

Bine cuvîntat stăpîne
Eşti, înţeleptește-mă,
Cu îndreptările-ţi prea sfinte
De cel rău fereşte-mă.

Bine eşti cuvîntat Sfinte
Luminează duhul meu
Cu îndreptările-ţi divine
Ca să-ţi pot cînta mereu.

Doamne mila Ta cea mare
E din veac ca slava Ta
Şi lucrul mîinilor Tale
La uitare nu îl da.

Ţie laudă se cade,
Ţie cîntare-nălţăm,
Ţie slavă se cuvine,
Sfintei Treimi ne-nchinăm:

Tatălui principiul vieţii,
Fiului Mîntuitor,
Şi la Sfîntul Duh deapururi
În toţi vecii vecilor.

Pr. Al. Gheorghe!

Adevărata rugăciune

Clopotele serii ușoare și blînde, dau prin dangătul lor, chemare la rugăciune. Prin pîcla înserării o aromă de împărtășanie ne umple sufletele și pașii noștri se îndreaptă spre biserică. Aici sub cupola de slavă a sfîntului locaș, murmurul rugăciunii ca un tremur lung pe ape, ne înfioară și-n intimitatea de a ne găsi vorbind cu Dumnezeu, primim pe „Acela“ a cărui dragoste de oameni nu va intra niciodată în conul de umbră al uitării. La lumina altarului Îi simțim aplecîndu-ne cerul nădejdii și deschizîndune drum spre slava fericirii.

Așa fiind, nu ne putem ruga cu adevărat la Dumnezeu dacă purtăm în noi spinii urii, ai fărădelegilor, ai vrajbei. Dacă Dumnezeul nostru este Dumnezeul iubirii, nu ne putem ruga Lui aflîndu-ne în dușmănie unii cu alții și nu putem intra în „Casa Lui“ purtînd în noi dunga de întuneric a mîrșăviei. Adevărata rugăciune este adevărata dragoste. Nimic din ce mîngîie să nu ne scape căci sîntem creștini în măsura în care știm să ne iubim cu adevărat, cu toată ființa noastră.

In biserică, aici, în liniștea făcută parcă anume pentru a ocroti gîndul bun, să rostim adevărata rugăciune care este adevărata dragoste înțelegînd că viața este un lucru sublim și pentru această viață în dorința ca toți oamenii să se bucure de frumusețile pămîntului, sîntem datori să ne rugăm și să muncim potrivit vechiului dicton: ora et labora (roagă-te și muncește).

Preot Ștefan Tascianu

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 15 octombrie 1965 Nr. 39—40

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Ţară mîndră, ţară dragă

Vara care a trecut a fost bogată în evenimente deosebit de importante pentru ţara şi poporul nostru. Ţara şi-a schimbat numele — Republica Socialistă România — după haina nouă pe care a îmbrăcat-o, iar poporul i-a dat o lege de temelie, o nouă Constituţie, potrivit transformărilor şi noilor realităţi făurite între hotarele ei. S-au făcut bilanţuri asupra a ceea ce s-a realizat la noi în ţară în aceşti ani de mare avînt creator şi s-au făcut noi planuri, care proiectează puternice şi prelungi raze de lumină în drumul glorios pe care poporul nostru îl are de străbătut în anii care vin. S-a subliniat de asemenea cu prilejul acestor popasuri festive, că „avem o ţară frumoasă şi bogată, un popor harnic şi cutezător, care timp de peste două milenii, în anii grei de restrişte, înfrăţit cu codrii, cu rîurile şi văile şi-a apărat glia, iar acum îşi zideşte o viaţă nouă“ sub conducerea celor mai buni fii ai săi.

Cu prilejul aceloraşi festive popasuri se făcea celor ce mînuiesc pana, penelul, bagheta şi tuturor creatorilor de artă îndemnul plin de competenţă: „Cîntaţi patria şi poporul nostru minunat“, îndemn care încălzeşte şi entuziasmează orice simţire patriotică.

Căci avem într-adevăr o ţară mîndră, mîndră ca o floare şi ca o mireasă neprihănită. Este mîndră prin aşezarea şi înfăţişarea ei întocmai ca o cetate, prin armonia deplină a elementelor ei geografice: munţii, dealurile şi şesurile care par a-şi împărţi în mod egal întregul întins al ţării. Este mîndră cu poenile ei, adevărate „explozii de flori şi de lumină“ cum bine a spus cineva, cu izvoarele ei curate şi odihnitoare, cu apele ei care se răsfrîng de la centru spre margini întocmai ca spiţele unei roţi şi pe care apoi, în cele din urmă, le adună pe toate bătrîna Dunăre. Este mîndră ţara prin Delta Dunării, bogată în toate, marea împărăţie a păsărilor sălbatice, cu lebedele ei maiestoase şi cîrdurile zgomotoase de pelicani; prin codrii nesfîrşiţi, în care mişună ursul brun, rîsul, capra neagră, mistreţul, cocoşul de munte cel scump la auz şi vedere şi cerbul carpatin, deţinător de recorduri mondiale pentru frumuseţe. Este mîndră prin peşterile ei fără egal ca frumuseţe în Europa: Pojarul, Poliţii, Meziad, Lumea pierdută ş. a. prin ale căror labirinturi poţi rătăci ore şi zile întregi.

Toate acestea şi desigur încă multe alte frumuseţi ale meleagurilor noastre il făceau pe harnicul cronicar Miron Costin să noteze în scrierile sale şi observaţii ca acestea: „Dacă zeiţele din fabulele greceşti ar fi aflat despre aceste ţinuturi, ar fi venit desigur aci din Olimpul lor. Peste tot cîmpii mănoase şi păşuni întinse; care alte pămînturi din lume se pot asemăna cu acestea? Aci iapa adesea fată doi mînzi şi oaia trei miei deodată. O ţară cu cîmpii pline de flori, asemenea raiului“, conchide cronicarul. Frumuseţea acestor străbune plaiuri făceau să vibreze încă odată sufletul şi trupul încărcat de ani al lui Vasile Alecsandri, care, cu puţin timp înainte de moartea sa, scria plina de avînt poezie „Ţara“, din care reţinem strofele:

O! cuib al fericirilor,
O! Ţară luminoasă
Comoară-a nălucirilor
Grădina mea frumoasă!
Aici cu lăcrimioarele
Bujori se prind în horă,
Aice însuşi soarele
Are-ntre flori o soră.

Aceleaşi frumuseţi şi bogăţii ale patriei, de totdeauna şi de astăzi, l-au făcut şi pe marele bard al zilelor noastre, Tudor Arghezi, să spună în „Mamă ţară“:

Maică, mulţi te-au duşmănit
Că eşti neam blagoslovit.
Ai pămînt şi ape multe,
Vîntul stă să ţi le-asculte,
Şi izvoare
Călătoare.
Crapii-n ele-s cît berbecii,
În pomi piersici cît dovlecii.
Pepenii de zahăr roşu,
În grîu spicul cît cocoşu.
Pui un bob, din el răsare
Mia de mărgăritare.

Ne este dragă şi mîndră ţara pin trecutul ei plin de zbucium dar bogat în fapte măreţe, cu adevărat vrednice de un popor hotărît să-şi apere libertatea şi pămîntul pe care trăia. Rămîn neşterse figuri de domnitori cu dragoste de neam şi de ţară, ca Ştefan cel Mare, pe care poporul îl cînta în versuri ca:

Ştefan, Ştefan domn cel mare
Seamăn pe lume nu are
Decît numai mîndru soare,

sau Mihai Viteazul, care, prin acţiunile sale, a înfruntat glorios trufia otomană.

Este mîndră ţara prin monumentele din veacurile trecute ajunse pînă la noi, ca de pildă mănăstirile şi bisericile voievodale, presărate mai ales pe pămîntul Moldovei, monumente care, prin specificul şi bogăţia lor artistică, impresionează pe vizitatorii de astăzi ca şi pe cei de altă dată; prin comorile noastre de artă, care, prezentate peste hotare, se impun de la început atenţiei şi preţuirii celor care le văd. Aşa s-a întîmplat de pildă cu prilejul expoziţiei din Edinburgh (Anglia), din august a. c., cînd exponatele noastre: diferite ornamente, manuscrise, broderii, icoane etc. au fost declarate ca unice, „de nepreţuit“.

Ne este dragă şi mîndră ţara prin marii noştri făuritori de artă, prin Eminescu, Creangă, Caragiale, Enescu, despre care se vorbea la Viena încă din 1890 ca despre un „Mozart român“, şi încă prin atîţia alţii.

Este mîndră ţara cu deosebire prin poporul său paşnic, prietenos, bun, cuminte, înţelept, inventiv, harnic şi cinstit, care, în prezent, este făuritorul uneia dintre cele mai luminoase istorii. Poporul nostru îi adaugă astăzi patriei noi frumuseţi pe care ea nu le-a cunoscut niciodată în trecut.

Este mîndră prin tot ceea ce poporul a creat şi crează de 20 de ani încoace, în toate domeniile de activitate, ceea ce determină pe cei ce ne-au cunoscut altă dată şi ne văd astăzi să arate că au „adevărate sentimente de admiraţie faţă de dezvoltarea pe care a cunoscut-o România“ — cum declara de pildă Iulius Bomholt, conducătorul delegaţiei Parlamentului din Danemarca, care ne-a vizitat nu de mult ţara. Sau cum scria cu cîteva luni în urmă ziarul uruguayan „El Debate“, că „douăzeci de ani şi ceva au fost suficienţi pentru ca România să construiască, pe ruinele lăsate de război, o ţară nouă, plină de vitalitate“.

Aceste mărturii şi încă altele asemenea acestora au la bază observaţii reale, căci este mîndră ţara prin oraşele şi cartierele noi care apar, prin universităţile şi şcolile de tot felul care se înmulţesc din zi în zi, prin şoselele refăcute şi noile drumuri care brăzdează de la un cap la altul pămîntul drag al ţării, prin hidrocentralele uriaşe care apar mereu în munţii noştri şi cu deosebire prin fabricile şi uzinele noi care se nasc ca peste noapte pe tot cuprinsul patriei, în toate regiunile ţării.

Ne este dragă şi mîndră ţara prin politica sa de pace, de colaborare şi bună înţelegere pe care o promovează cu hotărire şi consecvenţă în relaţiile ei internaţionale. „Acţionînd în spiritul coexistenţei paşnice, România se pronunţă pentru dezvoltarea relaţiilor de colaborare cu toate ţările“, considerînd „că fiecare stat are de dat şi de primit în cadrul circulaţiei valorilor materiale şi spirituale create de popoare“. „Politica internaţională a ţării noastre are ca temelie trainică, permanentă, principiile suveranităţii şi independenţei naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc“, militînd permanent „pentru încetarea cursei înarmărilor şi înfăptuirea dezarmării, pentru crearea de zone denuclearizate, pentru interzicerea necondiţionată a folosirii armelor atomice şi distrugerea totală a stocurilor existente“

(Continuare în pag. 2)

Țară mîndră, țară dragă

(Urmare din pag. 1)

— cum se subliniază într-un document de seamă al Conducerii noastre.

Este mîndră prin legea ei de temelie — Constituția Republicii Socialiste România —, lege pătrunsă de la un cap la altul de un înalt umanitarism, din care desprindem idei ca acestea: „Munca este o îndatorire de onoare pentru fiecare cetățean capabil de muncă" (art. 5); Cetățenii țării „fără deosebire de naționalitate, rasă, sex sau religie, sînt egali în drepturi în toate domeniile vieții economice, politice, juridice, sociale și culturale" (art. 17); „Întreaga activitate de stat are drept scop dezvoltarea orînduirii și înflorirea națiunii socialiste, creșterea continuă a bunăstării materiale și culturale a poporului, asigurarea libertății și demnității omului, afirmarea multilaterală a personalității umane" (art. 13), tuturor cetățenilor țării fiindu-le garantată „libertatea conștiinței", „libertatea exercitării cultului religios" (art. 30) etc.

Acestea și, de bună seamă, încă multe asemenea fapte ne obligă să privim cu toată luarea aminte în jurul nostru, ne obligă să cunoaștem cît mai deplin realitățile noastre naționale, să ne cunoaștem cît mai bine țara, cu toate frumusețile și bogățiile ei de tot felul, cu toate comorile ei din trecut și realizările ei de astăzi.

Cunoscîndu-le, toate aceste realități apoi trebuie să ne umple inima de bucurie, de o tot mai caldă și curată dragoste față de țara și poporul nostru.

Trebuie, mai ales, să ne împingă spre noi avînturi, pentru a ne face țara tot mai mîndră, tot mai frumoasă, mereu mai bogată și mai fericită. Căci prosperitatea ei este prosperitatea noastră, bogăția ei este bogăția noastră, liniștea ei este liniștea noastră, fericirea ei este fericirea noastră a tuturor celor care stăm alături de ea cu inima, cu mintea și cu brațele noastre.

Gh. Papuc

RECENZIE

Gheorghe Șincai: Învățătură firească spre surparea superstiției norodului.

Studiu introductiv și ediție critică de Dumitru Ghișe și Pompiliu Teodor. Coperta de Ștefan Pandele. București, Editura științifică, 1964. Pagini 220.

Interesul cercetătorilor noștri cu privire la opera lui Gheorghe Șincai a oscilat în cursul vremii. El a îmbrățișat îndeosebi latura istorică și filozofică a însemnatului nostru iluminist ardelean, cercetarea aspectelor operei sale de luminător al poporului făcîndu-se numai într-o foarte mică măsură. Cît privește în special manuscrisul: „Învățătură firească spre surparea superstiției norodului", acesta este făcut cunoscut și prețuit la adevărata lui valoare abia în anii puterii populare.

După cea dintîi studiere a manuscrisului și subliniere a semnificației lui, datorite Acad. D. Prodan de la Cluj: „Un manuscris al lui Gheorghe Șincai împotriva superstițiilor", în „Studii și cercetări", Cluj I/1950, (fascicula 2), urmează lucrarea pe care o prezentăm aici.

Activitatea cărturarului ardelean din domeniul popularizării cunoștințelor științifice s-a concretizat în cîteva lucrări de seamă. Acestea sînt dedicate promovării unei culturi mai raționale a pămîntului, răspîndirii cunoștințelor științifice și combaterii superstițiilor.

Manuscrisul pe care-l prezintă lucrarea de care ne ocupăm aici, reprezintă un autograf al lui Gheorghe Șincai. El provine din fondul de manuscrise ce se păstrează de prezent la Secția de manuscrise a Bibliotecii Filialei Cluj a Academiei Republicii Socialiste România. Scris îngrijit cu litere chirilice cursive și elegante, el numără 155 pagini, dintre care tot a doua este lăsată liberă, fie în vederea trimiterii lui la tipar, fie pentru unele însemnări ulterioare. Are un format de 25×20 cm, este legat în carton, iar pe cotorul de piele scrie: Helmuth Physica, ceea ce indică izvorul său principal.

Cît privește alcătuirea de față, trebuie remarcată prefața semnată de Acad. D. Prodan și mai ales amplul studiu introductiv. Acesta subliniază și reliefează caracterele și valoarea manuscrisului sub cîteva laturi de seamă ale sale. Ceea ce se face într-o aleasă ținută științifică și la un nivel științific vrednic de menționat.

După înfățișarea pe scurt a manuscrisului (p. 35—39), în cadrul căreia se urmărește relevarea cîtorva „din numeroasele aspecte pozitive ale manuscrisului" (p. 35), se tratează raportul dintre manuscrisul lui Șincai și modelul său german (p. 39—48). În continuare (p. 49—51), se arată cum se reflectă problema cauzelor superstițiilor în manuscris. Șincai nu sesizează cauzele sociale, dar accentuiază — remarcă autorii studiului însoțitor — „aspectul social nociv" al superstițiilor pe care-l compară cu ciuma (p. 51) De asemenea, autorii subliniază pregnant valoarea din punct de vedere progresist-iluminist a manuscrisului (p. 51—57) și poziția înaintată la care s-a ridicat Șincai: este apreciat ca deist (vezi p. 55—56).

Manuscrisul reflectă și preocuparea lui Șincai de a crea o terminologie științifică accesibilă poporului (p. 56—60), marcată de „orientarea spre cuvîntul popular" (p. 58). Prin aceasta manuscrisul reprezintă o contribuție „la crearea terminologiei științifice, la dezvoltarea limbii literare românești" (p. 63).

Cît privește modul prezentării textului lucrării în discuție a lui Șincai, autorii ei arată: „am adoptat o transcriere interpretativă, socotind că în acest fel lectura textului este mai accesibilă cititorului contemporan" (p. 62). Pentru lămurirea cititorului se dau și cîteva exemplificări (p. 63sq.). De asemenea, prezentarea textului este însoțită și de note (p. 199—204), care lămuresc sau întregesc textul manuscrisului; de un glosar (p. 205—209), care mijlocește înțelegerea limbajului folosit de Șincai; de o scurtă bibliografie (p. 210—215), în care se consemnează lucrările lui Șincai în specificarea următoare: 1. lucrări publicate în timpul vieții lui Șincai; 2. lucrări imprimate după moartea lui Șincai; 3. lucrări în manuscris; 4. lucrări speciale.

Alcătuirea prezentă se încadrează nu numai pe linia dezvăluirii valorilor trecutului nostru, ci și pe aceea a susținutei campanii — de la noi — de răspîndire a culturii în masele largi populare și de combatere a superstițiilor.

Socotindu-ne obligați a considera manuscrisul autograf al lui Șincai din perspectiva teologică-bisericească, prezentăm pe scurt concepția iluministului nostru ardelean despre superstiții și atitudinea pe care o ia față de acestea.

In manuscrisul său autograf Șincai vizează direct și ferm o seamă dintre cele mai frecvente superstiții. De pildă: „Mai de demult, mulți credeau că unii oameni se pot face nevăzuți și muta în fiare. Ba și în vremile de acum se află nebuni carii cred acestea" (p. 72). De asemenea: practicarea vrăjitoriei sau magiei (p. 78 sq., 84 sq.); nuiaua de ghicit (p. 93 sq.); proba de apă pentru dovedirea strigoilor (p. 101) și altele (vezi p. 74, 76, 81, 103 sq., 124 sq., 133 sq., 136 sq., 150 sq., 160—163, 164, 166 sq., 194).

In ce privește cauzele superstițiilor, menționăm: în contextul scoaterii în evidență a folosului științei fizicei pentru om, arată că cauza superstițiilor este ignoranța: „Așadară, adevărat este că numai știința fizicei e mijlocirea aceea prin care se mîntuie oamenii de toate rătăcirile lor. Drept aceea, cine va învăța fizica se va mîntui de rătăcirile în care alții *din neștiință* s-au alunecat" (p. 68).

Șincai combate superstițiile prin confruntarea lor cu știința adevărată. Căci el se conduce după ideea fundamentală, pe care o expune amplu, complex și divers: cunoașterea legilor naturii înconjurătoare este remediul eficace împotriva superstițiilor. De aceea, procedează în modul următor: expune mai întîi un adevăr din știința fizicii și apoi îl aplică la superstițioși, evidențiind eroarea lor din punct de vedere al științei adevărate. Exemplificare: vorbind despre credința deșartă că unii oameni se pot face nevăzuți și transforma în animale, adaugă: „nebunia lor se poate arăta numai din proprietățile trupurilor, care singure dovedesc că trupul omului cel dintru atîtea părți alcătuit nu se poate face odată nevăzut și apoi iarăși văzut. Pentru că mutarea aceasta se împotrivește naturei trupurilor, pe care nici îngerii n-o pot muta prin orice meșteșug" (p. 72; vezi și p. sq., 81—84, 94, 102, 126 sq., 147, 151 sq., 153 sq., 160, 167 sq., 190, 197). De menționat este și faptul că combate și fatalismul, precum și că în combaterea superstițiilor folosește și argumente teologice (vezi p. 77, 78, 88 sq.). De ex.: Împotriva fatalismului opune afirmarea Proniei divine (p. 185).

Privită în ansamblu, concepția lui Șincai despre superstiții este — în fond — cea adecvată actuală, dar purtînd amprenta *limitelor* legate de condițiile științifico-culturale și sociale din vremea sa.

Valoarea poziției lui Șincai în fața superstițiilor constă și-n faptul că dă îndemnuri folositoare, ca de ex.: vorbind despre folosul științei fizicii — sub care înțelege „știința sau meșteșugul firei" (p. 67) — în păstrarea sănătății, dă îndemnul: „la știința aceasta trebuie să alerge fieștecarele cînd se bolnăvește, iară nu la descîntări și la boscoane, din care nu e de a nădăjdui vreun folos. Însă fiindcă nu toți oamenii pot ști fizica, cei bolnavi trebuie să alerge la doftorii cei prin ocîrmuire orînduiți, că aceștia au toată știința fizicii" (p. 68; vezi alte asemenea sfaturi practice la p. 117 sq., 169 sq.). Toate acestea izvorăsc din nădejdea fermă în progresul științei spre binele omului (vezi p. 153).

Pe lîngă faptul că manuscrisul conține unele elemente valabile și azi pentru combaterea superstițiilor, valoarea lui constă și în aceea că constituie o mărturie vie și grăitoare — din trecutul nostru — despre o atitudine înaintată împotriva superstițiilor și pledează — totodată — pentru o credință luminată, călăuzită de un spirit lucid, judicios și potrivnic negurilor neștiinței.

Pr. Prof. Corneliu Sîrbu

Lăcașuri vechi de închinare

Se știe că cele mai vechi lăcașuri de închinare de pe teritoriul țării noastre sînt bazilicile vechi creștine din Oltenia și Dobrogea din veacurile IV—VI. Pînă acuma se credea de unii învățați că din veacul VI și pînă în veacul al XI-lea nu mai cunoaștem pe teritoriul patriei noastre nici un lăcaș de cult creștin și că românii n-au avut pînă la întemeierea voievodatelor biserici din piatră sau din cărămidă. Lăcașurile de cult au fost din lemn ca și locuințele. De fapt avem puține dovezi și puțin probe referitoare la viața creștină pe teritoriul patriei noastre din veacul VI pînă în veacul X și XI.

In ultimii ani cercetătorii au scos la iveală urme foarte valoroase din trecutul nostru, care pun în lumină dezvoltarea vieții creștine între veacurile VI și X — Bisericuța de la Basarabi (regiunea Constanța), descoperită în anul 1957 de către cercetătorii de la Institutul de arheologie în colaborare cu Muzeul regiunii Constanța și cu fondurile puse la dispoziție de Sfatul Popular al Regiunii Constanța, constituie o dovadă luminoasă a vieții creștine din țara noastră la sfîrșitul sec. X d.Hr. Complexul de la Basarabi, așa cum arată un grafit deasupra ușii de intrare

cu litere cirilice, are vechimea din anul 992. Descoperirea de la Basarabi cuprinde nu numai o mică bisericuță, ci și două paraclise și un grup de șase încăperi săpate în stîncile calcaroase ale dealului Tibișirului de la Basarabi.

Bisericuța de la Basarabi are forma unui dreptunghiu cu o absidă semicirculară spre răsărit, avînd pronaos, naos și altar. Această bisericuță e importantă nu numai pentru vechimea ei ci și pentru elementele decorative murale care ni s-au păstrat. Pe pereții încăperilor s-au găsit incizate și zgîriate cruci și figuri de sfinți. În dreapta intrării sînt zgîriate două cruci, iar în stînga intrării o altă cruce mai mică. Pe pereții pronaosului sînt sculptate cruci de forme diferite și unele inscripții care n-au fost încă descifrate. În mijlocul peretelui din nord a naosului sînt zgîriate două cruci, dintre care una inscrisă într-un cerc. Alte două cruci sînt zgîriate pe peretele din sud. De asemenea sînt sculptate cîteva cruci de o parte și de alta a intrării în altar.

În camerele funerare s-au găsit oase omenești. Bisericuța de la Basarabi așa cum o cunoaștem azi e considerată cel mai vechi lăcaș de cult creștin de pe teritoriul țării noastre și e o mărturie destul de grăitoare privind viața creștină de pe teritoriul patriei noastre înainte de anul 1000. Ea constituie un foarte important document de arhitectură și pictură veche cunoscut pe teritoriul țării noastre.

Alte săpături arheologice făcute în anul 1950 în satul Garvăn, raionul Măcin, în nordul Dobrogei, unde mai înainte a fost cetatea romană Dinogeția, au scos la lumină ruinele uneia din cele mai vechi biserici de zid de pe teritoriul țării noastre. Bisericuța are forma patrată cu o absidă spre răsărit. Mici fragmente de tencuială zugrăvite în roșu, albastru și gălbui, dovedesc că interiorul bisericii a fost zugrăvit.

În interiorul bisericuței s-au aflat trei morminte, iar în jurul acesteia un cimitir întreg. Bisericuța de la Garvăn, datează din veacurile XI—XII. Planul ei, ca și acela al bisericuței de la Basarabi, amintește pe acela al unor morminte vechi din Capadochia și din Asia Mică.

La bisericuța de la Garvăn s-a aflat și un clopot de bronz, dar obiectul cel mai de valoare care s-a descoperit acolo este un engolpion din aur, cu lanț compus din 174 zale tot din aur. Această dublă cruce are în relief chipul lui Hristos răstignit, cu ornamente în filigram, cu patru opale și 10 mici safire. Înăuntru crucii se păstează o bucată de mătase în care e învelită o mică părticică de lemn sau sfinte moaște. Crucea e de factură bizantină și va fi aparținut vreunui episcop din secolul XI care va fi păstorit prin aceste regiuni.

Acestea sînt două dintre lăcașurile vechi de închinare care s-au descoperit pe teritoriul țării noastre înainte de anul 1000, dovadă că românii au cunoscut construcțiile de zid și înainte de această dată. Descoperirile acestea sînt foarte valoroase căci ele cuprind o întreagă istorie ale cărei pagini s-au scris de poporul nostru cu atîtea veacuri în urmă. *A. Moisiu*

Deschiderea cursurilor la Institutul Teologic

La 1 octombrie a. c. au început cursurile la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu. Festivitatea de deschidere a anului școlar a avut loc Duminică, 3 octombrie a. c., în Aula Institutului după Sf. Liturghie. (La Sf. Liturghie a predicat P. C. arhim. N. Mladin). La festivitate au fost prezenți: I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, P. C. vicar Tr. Belașcu, d. decan H. Binder de la secția evanghelică a Institutului teologic protestant, P. C. consilieri I. Veltan și I. Vlad, P. C. secretar arhiepiscopesc D. Călugăr, profesori și studenți teologi și credincioși. Corul studenților teologi, condus de P. C. prof. Gh. Șoima, a executat: Imnul arhieresc, Mare este taina creștinătății, Dragă-mi este țara mea (comp. Șoima).

P. C. rector Sofron Vlad *spune că în anul acesta se adaugă un inel nou la cele vechi în trunchiul Institutului, care are rădăcini adînc înfipte în tradiția ortodoxă a Bisericii de dincoace de Carpați. Prezentînd dezvoltarea de la seminarul din 1811 pînă la Institutul Teologic de grad Universitar de azi, P. C. rector arată că în sufletul profesorilor și studenților de la această școală teologică s-a împletit întotdeauna în mod armonios credința strămoșească cu patriotismul constructiv. Preoții pregătiți aici au slujit Biserica și năzuințele poporului român. Astăzi, cînd poporul nostru construiește o viață nouă, cînd Patria noastră liberă pășește spre noi culmi de cultură și civilizație, însuflețiți de realizările prezentului și de perspectivele viitorului, ierarhii, clericii și credincioșii Bisericii noastre sprijinesc hotărît munca poporului pentru înflorirea patriei noastre scumpe, Republica Socialistă România. În lucrarea aceasta este angajat și Institutul nostru sub îndrumarea Prea Fericitului Patriarh Justinian. I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae și a celorlalți Ierarhi din Ardeal și Banat. Profesorii participă la sarcinile legate de activitatea pe plan ecumenic și pe planul Conferinței Creștine pentru Pace. Prin studii și articole, prin activitatea didactică și educativă, ei se dovedesc însuflețiți de un spirit nou.*

P. C. rector face apel la studenți să adauge munca lor la munca profesorilor, să muncească cu tragere de inimă zi de zi. Ei trebuie să se pregătească temeinic spre a deveni preoți la înălțimea sarcinilor de azi. Institutul le oferă toate condițiile pentru formarea lor intelectuală și morală.

Institutul Teologic începe un nou an de muncă, însuflețit de hotărîrea de a aduce contribuția sa la dezvoltarea teologiei ortodoxe române, la desfășurarea vieții bisericești, la pregătirea viitorilor slujitori ai altarelor, la propășirea poporului și înflorirea patriei.

Mulțumește Prea Fericitului Patriarh Justinian, I. P. Sf. Mitropoliți Nicolae al Ardealului și Nicolae al Banatului și celorlalți P.P. S.S. Ierarhi din Ardeal și Banat.

Mulțumește Departamentului Cultelor, asigurînd de dăruirea tuturor forțelor noastre în slujba patriei.

P. C. prof. Gr. T. Marcu citește *Cuvîntul Inalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae:*

Iubiții mei fii sufletești,

După luminatele cuvinte rostite de Părintele Rector, poate că ar fi de prisos să vă vorbesc și eu. O fac totuși, mai ales pentru dragii mei studenți care nu mi-au auzit cuvîntul cam demult.

Dragii mei, dacă vreți să-mi faceți o bucurie acum, la începutul anului școlar, să nu vă gîndiți la mare lucru, ci la lucrul pe care un student teolog îl poate face oricînd, în decursul anului de muncă și după aceea: adică să învețe mult și bine și să se roage cu osîrdie.

Să învețe *mult,* fiindcă sînt multe de învățat și să învețe *bine,* fiindcă un lucru învățat rău este mai păgubitor decît unul neînvățat.

Bucuria mea — ca și a învățaților voștri dascăli — este să știu că în fiecare zi mai puneți ceva la luminile de ieri.

Prin aceasta, sporește prestigiul școalei noastre șaguniene, al Bisericii noastre întregi și al țării noastre scumpe, căci Biserica așteaptă să se lumineze preoții ei după cuvîntul Scripturii care zice: *„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzînd ei faptele voastre cele bune, să mărească pe Tatăl vostru cel din ceruri"* (Matei 5, 16).

Eu mă rog pentru sănătatea voastră trupească și sufletească și, prin a voastră, a țării. Voi, rugați-vă pentru mine ca să mă întăresc și eu în vîrtute.

Dumnezeu să Vă ajute în toate gîndurile bune ce le nutriți și să-și reverse binecuvîntările Sale bogate asupra ostenelilor profesorilor și studenților noștri teologi și în noul an școlar — și să ne rînduiască pace țării și lumii întregi.

P. C. rector mulțumește I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae și oaspeților, care au participat la această festivitate.

I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae binecuvintează pe cei prezenți. Darul lui Dumnezeu va înmulți roadele muncii Institutului nostru în noul an școlar universitar. *T.*

Nicodim ucenicul Domnului

Din pricina învățăturilor Sale și a minunilor săvîrșite de Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, mulți au crezut într-însul, ne spun Sf. Evangheliști. Intre aceștia era și bătrînul sinedrist Nicodim, om cu vază și fariseu încercat. El făcea parte dintr-una din cele mai strălucitoare familii iudaice din Ierusalim. Era preot și avea îndatorirea supravegherii apelor și fîntînilor necesare, în zilele de mare sărbătoare, pelerinilor. Auzise de Iisus, de minunile Lui, și căuta ca să stea de vorbă cu El. Dar nu veni ziua, ci noaptea, pentru că numele lui, poziția lui socială nu trebuia să fie pusă în discuție în văzul lumii. El știa că fariseii nu priveau cu ochi buni, ci cu dușmănie, pe ucenicii lui Hristos. Totuși era un om bun, un bătrîn sincer, care căuta adevărul. El n-a venit la Iisus ca să-L ispitească, ci ca să-și exprime admirația și să-și limpezească unele întrebări. Intîlnirea cu Iisus îi întări credința și în zilele patimilor lui Hristos, el va mărturisi această credință. Și el aștepta împărăția lui Dumnezeu, de aceea grăiește către Iisus Hristos: „Învățătorule, știu că de la Dumnezeu ai venit și că nimeni nu poate face toate aceste semne pe care Tu le faci, de nu va fi Dumnezeu cu dînsul".

Numai că împărăția așteptată de Nicodim nu era împărăție a Duhului, ci una politică, o împărăție care să scape pe iudei de asuprirea romană. Și el refuzase să primească botezul lui Ioan, socotind că-i de ajuns să fii urmaș a lui Avraam pentru a intra în împărăția cerească. De aceea Iisus îi răspunse: „Amin grăiesc ție, de nu se va naște cineva din nou nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu". Nicodim, fie că nu înțelese ceea ce vrusese Iisus să-i spună, fie că înțelese dar îi plăceau subtilitățile, întrebă cu naivitate: „cum poate un om să se nască, bătrîn fiind? Poate el oare să intre a doua oară în pîntecele mamei și să se nască din nou? Mîntuitorul spre a-i arăta că nu este destul să se numească fiu al lui Avraam zise: „Adevăr îți spun: de nu se va naște cineva din apă și din duh nu va putea să între în împărăția lui Dumnezeu. Ceea ce este născut din trup, trup este: ceea ce-i născut din duh, duh este. Nu te mira că ți-am spus: trebuie să vă nașteți de sus. Vîntul suflă încotro voiește și glasul lui îl auzi, dar nu știi de unde vine și unde merge. Așa e și cu cel născut din duh". Impărăția aceea, omul acela nou nu va fi realizat fără o schimbare interioară, fără o naștere în duhul lui Hristos și al Învățăturii Lui. Se mai potrivea învățătura „ochi pentru ochi", pe care o practica Nicodim, cu iubirea universală și jertfelnică, pe care o propovăduia Iisus Hristos?

Nicodim și mai surprins zise: „Cum poate să se facă aceasta?". Iisus îi răspunse: „Tu ești învățătorul lui Israil și nu știi acestea? Adevărat

(Continuare în pag. 4)

In casa lui Dumnezeu

La Sf. Liturghie ce se slujește în biserică, ne împărtășim de lucrarea tainică a mîntuirii, care se săvîrșește prin jertfa nesîngeroasă a Fiului lui Dumnezeu și dăruim Domnului, împreună cu darurile de jertfă, inimile și viața noastră ca să ni le sfințească.

Așa cum frunzele unui copac stau într-o legătură între ele prin aceeași hrană, pe care o primește prin ramuri de la trunchiu și rădăcină, tot asemenea creștinii care se află la Sf. Liturghie nu se află numai unul lîngă altul ci sînt legați într-o legătură de har și rugăciune cu altul și toți împreună cu Hristos. De aceea participăm la Sf. Liturghie cu evlavie, cu luare aminte, cu pace adîncă duhovnicească și cu toată ființa noastră îndreptată spre Dumnezeu, în tot timpul săvîrșirii ei.

Intrînd în biserică am intrat înăuntrul cerului, așa precum spune Psalmistul: „In biserică stînd în cer ni se pare a sta". Biserica este un „cer pămîntesc". Aici este de față Dumnezeu, Tatăl, Fiul, Cel ce se jertfește și Duhul Sfînt, cel ce sfințește darurile și inimile noastre. Maica Domnului, îngerii împreună cu noi se roagă și aduc laudă lui Dumnezeu.

De aceea intrînd în biserică, zicem: „Intra-voi în casa Ta, închina-mă-voi în biserica Ta" (Ps. 57) și iarăși: „Doamne buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda Ta", apoi rostim în taină rugăciunile dimineții, ne închinăm în fața iconostasului și intrăm în circuitul rugăciuniior și lucrării ce se săvîrșește în dumnezeiasca slujbă.

Cu inima înălțată la Dumnezeu ne rugăm „cu pace", „cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste", cum spune textul Sf. Liturghii. „Frica lui Dumnezeu" e frica respectului, a devotamentului și recunoștinței pe care o are copilul bun totdeauna față de părinții săi. Nu e frica robiei, căci Dumnezeu ne-a scos din toată robia și prin jertfa Unuia născut Fiului Său ne a arătat și pe noi fii și împreună moștenitori ai împărăției lui Dumnezeu.

Dar, alături de această stare și emoție cutremurătoare pe care o simte sufletul credincios în decursul Liturghiei, odrăslește a doua treaptă și simțămîntul puternic care ne apropie de Dumnezeu: credința. Mărturisirea credinței și unirea tuturor prin credință este una din înălțimile duhovnicești pe care le ajunge sufletul nostru în Sf. Liturghie.

Dar, haina cea mai aleasă, a inimii creștine in vremea Sfintei Liturghii este dragostea de Dumnezeu și de aproapele. Această slujbă nu este altceva decît semnul nesfîrșitei și permanentei iubiri a lui Dumnezeu față de noi. De aceea răspunsul cel mai deplin din partea noastră îl dă tot iubirea: „Iubite-voi, Doamne, virtutea mea". Sf. Liturghie e și rugăciunea iubirii noastre față de toți oamenii, ca pace și bună viețuire să fie pe pămînt.

Aceste virtuți sînt însoțite de smerenie. Ea se arată în timpul slujbei prin plecarea capului înaintea Domnului și prin îngenunchiere în anumite momente mai însemnate în decursul Liturghiei. Acestea sînt semnele văzute ale încredințării noastre purtării de grijă a lui Dumnezeu și a apropierii de El.

Cu plecarea capului și îngenunchiere întîmpinăm pe Domnul cînd iese cu Sf. Evanghelie, la citirea Sf. Evanghelii și la ieșirea cu Sf. Daruri.

Cu smerenie și îngenunchiere adîncă au stat bunii creștini totdeauna în momentul cel mai însemnat al Sf. Liturghii în timpul prefacerii Sf. Daruri în Trupul și Sîngele Domnului, cînd se cîntă: „Pre Tine Te lăudăm, pre Tine bine Te cuvîntăm, Ție îți mulțumim Doamne, și ne rugăm Ție Dumnezeului nostru".

De vreme ce Sf. Liturghie este slujba împăcării noastre cu Dumnezeu, cuvine-se să fim și noi cu inima slobodă de orice ură și vrăjmășie față de semenii noștri. „De vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău înaintea altarului și du-te de te împacă cu fratele tău și apoi venind adu darul tău" (Mat. 5, 23. 24). De asemenea ne rugăm pentru pacea a toată lumea. Lăsăm apoi toată „ploaia gîndurilor pătimașe", „rîurile" patimilor care duc la pieire și tot gîndul cel viclean.

Iertăm celui ce ne-a greșit, ca să ne învrednicim de iertarea Domnului. De am căzut in păcate cerem de la Domnul „lacrimi de pocăință" și, ca oarecînd vameșul, rostim: „Iisuse Hristoase fii milostiv mie, păcătosul". Ne rugăm „pentru toți și pentru toate", mulțumind Domnului pentru darurile lui.

Astfel îmbrăcîndu-ne cu „haina de nuntă" ne apropiem de „cămara cea prea împodobită" a darurilor lui Dumnezeu și zicem:

„Și ne fă pe noi, Doamne, vrednici de primirea Unuia născut Fiului Tău și Dumnezeului nostru, că iată preacuratul lui Trup și de viață făcătorul Sînge, întru acest ceas se pun înaintea noastră, înconjurat nevăzut de mulțimea oștilor îngerești. Dăruiește-ne ca împărtășirea cu ele să ne fie fără osîndă, pentru ca printr-însele luminîndu-ne ochiul gîndului nostru, fii ai luminei să ne facem" și primind pacea Ta să fim fii ai păcii în lume.

Părintele Vasile

Nicodim ucenicul Domnului

(Urmare din pag. 3)

grăiesc ție că ceea ce știm spunem și mărturisim ceea ce am văzut... Nimeni nu s-a suit în cer decît numai cel ce s-a pogorît din cer: Fiul Domnului care este în cer".

Nicodim asculta tăcut. Iisus continuă descoperirea tainei cei din veac ascunsă, zidind în sufletul lui Nicodim credința pe care nu o va părăsi niciodată și care-l va face să dobîndească viața veșnică: „Căci așa a iubit Dumnezeu lumea încît și pe unul născut Fiul său l-a dat ca tot cel ce crede în El să nu piară ci să aibă viață veșnică". Iisus își încheie spusele sale cu cuvintele: „Cel ce face adevărul vine la lumină ca să se vădească faptele sale, pentru că în Dumnezeu sînt lucrate", făcînd prin aceasta aluzie la venirea lui Nicodim în timpul nopții.

Cuvintele lui Iisus l-au impresionat mult pe bătrînul Nicodim. El le va păstra în inima sa și se va gîndi deseori la ele. Totuși el nu va părăsi locul său din Sinedriu. Iar atunci cînd Sinedriul va discuta osîndirea lui Iisus el va rosti cuvintele: „Oare legea noastră osîndește pe om fără să-l asculte mai întîi și să cunoască ce face?". Dar nu merse mai departe. Se temea de ceilalți. Mai ales că unul îi spuse: „Nu cumva și tu ești din Galileia? Cercetează și vei vedea că prooroc din Galileia nu s-a sculat". Și nici în ziua judecății lui Iisus nu va lua cuvîntul, preferînd să lipsească de la Sinedriu, așa cum lipsise și Iosif din Arimateia. Chiar de ar fi fost de față ce ar fi putut face acești doi ucenici împotriva celorlalți 70? Și totuși acest ucenic al Domnului se va îngriji cu deosebită cuviință de înmormîntarea învățătorului ale cărui cuvinte l-au impresionat atît de adînc. Va aduce o sută de litri de miresme și aromate și împreună cu Iosif vor îmbălsăma preacuratul trup și îl vor pune în gropnița arimateianului, plîngînd îndurerat pe cel ce-i arătase lumina credinței celei noi. A fost apoi părtaș la bucuria învierii Domnului și toată viața lui a rămas ucenic al lui Iisus Hristos.

Emanoil Copăcianu

Binecuvîntarea bisericii din Săsciori

In parohia Săsciori (prot. Făgăraș) s-a săvîrșit la 24 octombrie a. c. binecuvîntarea bisericii noi de către un sobor de preoți și diaconi, în frunte cu P. C. vicar Tr. Belașcu și arhim. N. Mladin, delegați ai I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae.

După ce s-a binecuvîntat biserica de către P. C. vicar Tr. Belașcu și după Sf. Liturghie au luat cuvîntul: P. C. prot. M. Ionașcu, P. C. arhim. N. Mladin, Pr. paroh M. Florea și P. C. vicar Tr. Belașcu. P. C. prot. *M. Ionașcu* vorbește despre felul cum Iisus Hristos a cinstit biserica, pe care a numit-o „Casa Tatălui". Credincioșii din Săsciori au ridicat această biserică prin munca și dărnicia lor, arătînd astfel că sînt buni fii ai Bisericii lui Hristos. In fapta lor e un ecou din credința voievodului Constantin Brîncoveanu, ctitor de biserici în Făgăraș. Incheie cu un îndemn la muncă pentru înflorirea patriei. P. C. arhim. *N. Mladin* spune că „păstorul cel bun", Iisus Hristos ne cheamă să fim una, să întărim unitatea noastră în credința strămoșească, să ne iubim unii pe alții, să iubim pe tot omul, să ne iubim patria și să arătăm această iubire prin muncă rodnică pentru binele tuturor. După cuvintele Mîntuitorului și ale Sfinților Apostoli, adevăratul creștin e acela care muncește, prin muncă își cîștigă cele de trebuință și produce bunuri folositoare și altora. Hărnicia credincioșilor acestei parohii dovedește că ei împlinesc cuvîntul Domnului și urmează pilda Lui și a Sfinților Apostoli. Pr. paroh *M. Florea* arată cum s-a zidit biserica și mulțumește Prea Fericitului Patriarh Justinian, I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, episcopiei Galaților și tuturor donatorilor. Mulțumește de asemenea Departamentului Cultelor și organelor locale ale puterii de stat.

P. C. vicar *Tr. Belașcu* spune că *aduce binecuvîntarea I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae cu un cuvînt cald, părintesc, de prețuire a jertfelniciei credincioșilor acestei parohii mici pentru înălțarea bisericii. E zi de mare bucurie azi cînd se dă spre slujire acest Sion, nouă biserică, loc de propovăduire a cuvîntului lui Hristos și de închinare. Noi vedem pretutindeni, la sate și orașe, marile realizări din ultimii douăzeci de ani. Ele ne umplu de mîndrie și de entuziasm. La munca aceasta pentru înflorirea patriei dragi, Republica Socialistă România, luăm și noi parte. Mîntuitorul și Sfinții Apostoli ne învață să muncim pentru îmbunătățirea vieții pe pămînt. Muncind cu hărnicie DV. v-ați împlinit datoria față de patrie, față de satul în care locuiți, față de Biserică.*

Să mulțumim Domnului că sîntem înfrățiți în aceeași Biserică strămoșească. In Biserica noastră *se propovăduiește pacea, bunăînțelegerea, prietenia între oameni și popoare. Cei ce am îngenunchiat azi împreună, în fața aceluiași altar și ne-am rugat împreună la aceiași Sf. Liturghie, am primit îndemn de a rămîne mereu una în muncă pentru înflorirea patriei și în credincioșia față de Biserica lui Hristos.*

La agapa, care a urmat, au luat cuvîntul: P. C. vicar Tr. Belașcu, prot. M. Ionașcu, pr. M. Florea, pr. Botu, ș. a.

A fost un praznic plin de bucurie duhovnicească, de la care au plecat toți cu hotărîrea de a lucra și în viitor pentru propășirea poporului și pentru slava Bisericii noastre.

N.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 1 noiembrie 1965 N. 41—42

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Pentru solidaritate şi colaborare

La marea adunare pancreştină a 2-a pentru pace din 1964 a fost ales pentru continuarea lucrărilor un Comitet consultativ, de 165 membri şi ca temă principală de conduită a fost ales textul din Evanghelia după Matei, în care Mîntuitorul Iisus Hristos zicea: „Fericiţi sînt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema“ (Matei 5, 9).

În consecinţă, pentru precizarea tematicii de lucru, în comisiile de studii, teologică, internaţională, ecumenică, a tineretului şi economică, s-a discutat asupra conţinutului următorului îndemn: prin solidaritate şi colaborare spre dreptate şi pace pe pămînt. A fost aleasă această concluzie, pentru că în ea se încadrează pentru actualitate legea iubirii către semen, pe care a dorit-o Mîntuitorul să fie îndrumătoare în viaţă.

Sesiunea Comitetului consultativ s-a ţinut la Budapesta, între 12—17 octombrie 1965, şi au participat la ea 220 delegaţi, din toate continentele, din 37 de ţări (18 europene, 10 africane, 5 americane şi 4 asiatice), împărţiţi în 12 confesiuni principale, aşa că pe drept cuvînt sesiunea poate fi considerată chiar pancreştină. În delegaţia română erau I. P. Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei şi Sucevei, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Banatului, dl episcop reformat Al. Buthi din Oradea, profesorii I. G. Coman şi M. Şesan şi inspectorul patriarhal I. Georgescu.

În rugăciunea inaugurală, pastorul A. Nelson din Ghana a pornit de la textul: „Fericiţi făcătorii de pace“ pentru a ajunge la finalul acţiunii „şi pe pămînt pace şi între oameni bunăvoire“ (Luca 2, 14). În adevăr, consilierul H. Kloppenburg din Germania Federală a stăruit apoi asupra faptului că precum există o solidaritate între creştini, întru Hristos Mîntuitorul, aşa trebuie să existe şi o solidaritate între oameni-cetăţeni, întru numele omenirii întregi; această solidaritate îndeamnă la colaborare şi prin ea spre adevăr, dreptate şi pace în lume. De aceea şi pastorul reformat L. Bakos a accentuat în meditaţia sa, că creştinii fiind soli ai lui Hristos, ei trebuie să stăruie pentru împăcare cu Dumnezeu şi prin dreptatea Lui să trăiască în armonie pe pămînt (2 Cor. 5, 19—21).

Pe baza acestor texte, preşedintele Conferinţei creştine, prof. J. Hromadka a putut apoi să-şi dezvolte referatul amplu despre necesitatea ca creştinismul să contribuie conştient la lucrarea păcii, fără de care nu este posibil progresul actual al omenirii întregi. În continuare cu această problemă s-au ocupat coreferenţii din cele patru continente şi anume: E. Coker a desfăşurat tema din punct de vedere african, R. Chandran din India l-a prezentat din punct de vedere asiatic, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Banatului din punct de vedere european şi prof. Julio de Santa Ana din Uruguay din punct de vedere al respectivului continent, dar totuşi şi în solidaritate internaţională. În adevăr aceasta era determinată de învăţătura Mîntuitorului Iisus Hristos, că împărăţia cerurilor se ia cu străduinţă (Mat. 11, 12), că fără de pace cu toată lumea nimeni nu va vedea pe Hristos (Evrei 12, 14), că de aceea trebuie susţinute acţiuni de „bun samarinean“, dar nu din simplă milă, ci din datorie faţă de semen care este oriunde un împreunăfrate, potrivit apelului apostolic: bucuraţi-vă cu cei ce se bucură şi plîngeţi cu cei ce plîng (Rom. 12, 15), căci toţi oamenii sînt din acelaşi neam (Fapte 17, 28) şi creştinul este obligat a ajuta pe semenul său (Gal. 6, 2), pentru că Domnul este Dumnezeu şi al dreptăţii (Is. 30, 18). Prin urmare credincioşii să nu iubească cu vorba, numai din gură, ci cu fapta şi cu adevărul (1 Ioan 3, 18), căci credinţa fără de fapte este moartă (Iacob 2, 17).

În consecinţă, cele cinci grupe de discuţii: teologică, internaţională, ecumenică, a tineretului şi economică, s-au străduit timp de două zile să definească conţinutul solidarităţii şi colaborării creştine actuale şi în acest sens au luat cuvîntul cei mai proeminenţi luptători pentru pace, arhierei, preoţi, teologi, laici, femei şi tineri, prezenţi la sesiune şi cunoscuţi în toată lumea pentru străduinţele lor generoase de a contribui la liniştirea frămîntărilor mondiale. Între ei se numără I. P. Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei, I. P. Sf. Mitropolit Emilian din Patriarhia ecumenică, I. P. Sf. Mitropolit Nicodim din Leningrad, arhiepiscopul luteran J. Kiivit din R. S. Estonia, episcopul luteran A. Wantula din Varşovia, episcopul evanghelic M. Mitzenheim din Germania Democrată, preşedintele bisericesc M. Niemöller din Germania Federală, prof. G. Casalis din Paris, prof. De Graaf din Olanda, pastorul J. Cadier din Dahomey, rev. A. Thampy din India, prof. J. Ogawa din Japonia, prof. H. Vogel din Berlin, rev. J. Heidbrink din S.U.A. şi atîţia alţii.

De aceea în Rezoluţia finală, ca sumă a discuţiilor, s-au prevăzut următoarele:

(Continuare în pag. 2)

Vizită la Sibiu

Biserica luterană C.A. (Sibiu) şi Biserica luterană sinodo-presbiteriană (Cluj) au fost primite ca membre în Alianţa Mondială Luterană, care cuprinde 72 de biserici luterane din diferite ţări. Ca să transmită această hotărîre a Alianţei Mondiale Luterane, au făcut o vizită în ţara noastră — ca oaspeţi ai Bisericilor luterane — Dr. K. Schmidt Clausen, secretarul general al A.M.L., Paul Hoffman, director al Comisiei Teologice, pastorul Paul Hansen, secretar. În spirit ecumenist oaspeţii au luat contact nu numai cu Bisericile luterane, ci şi cu Bisericile ortodoxă şi reformată.

După ce au fost la Bucureşti şi Braşov, în ziua de luni, 18 octombrie a. c. au participat în Sibiu la un program, desfăşurat la Institutul Teologic ortodox de grad universitar şi la Episcopia şi catedrala luterană.

La Institutul Teologic a avut loc o întîlnire cu profesorii de teologie de la acest Institut, prezenţi fiind şi reprezentanţi ai profesorilor de teologie luterani (d. decan Binder ş. a.) şi reformaţi (d. rector St. Juhasz, ş. a.).

P. C. rector *S. Vlad* spune că oaspeţii Bisericii luterane sînt şi prietenii noştri, întrucît între ortodocşi şi luterani există legături de prietenie, şi arată că profesorii de la Institutele Teologice ortodox şi protestant colaborează şi lucrează împreună teme ecumenice.

În desfăşurarea şedinţei, d. secretar *Kurt Schmidt-Clausen* s-a referit la organizarea Alianţei Mondiale Luterane şi la relaţiile cu Biserica Ortodoxă şi cu Biserica romano-catolică. Relaţiile bisericilor luterane cu Bisericile ortodoxe au adus — zice d. K. Schmidt-Clausen — roade foarte interesante. Aşa sînt relaţiile din cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor, legăturile cu reprezentantul Patriarhiei de Constantinopol (la Geneva), colaborarea strînsă între observatorii luterani şi ortodocşi la Conciliul II Vatican, dialogul cu Biserica ort. rusă (la Moscova), dialogul cu Biserica ortodoxă din America, etc. Biserica luterană e interesată pentru dialogul cu Biserica ortodoxă. Relaţiile strînse dintre ortodocşi şi luterani în Transilvania constituie un exemplu bun şi pentru alte regiuni.

De altfel Biserica luterană e în dialog şi cu alte Biserici, aceasta pentru că sîntem convinşi că în vremea noastră există probleme mari, pe care nu le poate rezolva o singură confesiune, ci trebuie să fie angajate toate confesiunile, întreaga creştinătate, în rezolvarea lor.

În ce priveşte dialogul cu Biserica romano-catolică acesta e dificil. Deşi Conciliul II Vatican a acceptat principiul colegialităţii (episcopale), care ne interesează şi pe noi (ortodocşii şi luteranii), totuşi dominaţia papalităţii a fost reafirmată cu vigoare ,menţinîndu-se astfel primatul (episcopatul universal) şi infailibilitatea

(Continuare în pag. 2)

Pentru solidaritate...

(Urmare din pag. 1)

1. obligaţia creştinilor, izvorîtă din cuvîntul Mîntuitorului cu privire la judecata finală (Mat. 25, 31—46), de a nu fi străini faţă de problemele vieţii semenilor, pentru că toate îndemnurile Mîntuitorului sînt pentru viaţa de pe acest pămînt; 2. necesitatea contribuţiei creştinilor pentru înlăturarea focarelor de războire din lume, cum se întîmplă în Vietnam, în Angola, Rhodesia, Mozambic, Congo şi în alte părţi ale lumii; 3. necesitatea realizării dezarmării generale, crearea de zone regionale denuclearizate şi sprijinirea tuturor acţiunilor care le pot înfăptui, şi 4. aplicarea de măsuri concrete din partea creştinilor pentru dovedirea solidarităţii şi colaborării între oameni, popoare şi state, pentru a fi izgonite din viaţa omenirii foametea, nevoile, bolile, sărăcia şi războiul ucigător şi distrugător de vieţi şi bunuri.

Pentru reuşita acestor strădanii, participanţii la sesiunea Comitetului consuitativ s-au rugat în Duminica din 17 oct. în numeroase biserici, precum şi la liturghii ecumenice din catedrala reformată şi cea ortodoxă din Budapesta.

În adevăr, ceea ce s-a discutat la această şedinţă a fost de importanţă covîrşitoare pentru orice creştin, pentru îndrumarea vieţii lui, ca să nu treacă nepăsător şi rece faţă de lipsurile semenilor, cum au trecut sacerdoţii pe lîngă cel căzut între tîlhari (Luca 10, 30—37), căci oricare creştin are datoria să fie un samarinean bun pentru semenii săi. In acest scop şi Sf. Evanghelie şi Biserica îi pun la dispoziţie atît învăţătura cît şi mijloacele sufleteşti potrivite, numai să facă uz de ele, ţinînd minte că Mîntuitorul va spune fiecăruia: „întrucît nu ai făcut unuia dintre aceşti mici, nici mie nu mi-ai făcut"!

Prof. M. Şesan

Vizită la Sibiu

(Urmare din pag. 1)

papii. Practic papa Paul VI a arătat ce însemnează acest primat prin faptul că în septembrie a. c., în vreme ce se ţinea sesiunea a patra a Conciliului II Vatican, fără să consulte nici Conciliul, nici pe cardinali, a dat o Enciclică despre Sfînta Euharistie, în care respectă toate distincţiile filozofice aristotelice referitoare la Euharistie, ca şi cînd acestea ar exprima învăţătura Bisericii. Cardinalul Alfrink, arhiepiscop de Utrecht (Olanda) a aflat de Enciclică din ziare, deşi în ea se condamnă păreri ale teologilor catolici olandezi. Se-nţelege că în astfel de condiţii dialogul nu e posibil. Vaticanul rămîne încă un mare semn de întrebare. Conciliul II Vatican, deşi a dat impresia unei înnoiri, totuşi eclesiologia a fost formulată în aşa fel încît se pare că ea a devenit mai romano-catolică decît era înainte.

Dl director Paul Hoffman *a dat lămuriri despre felul cum lucrează comisia Teologică a Alianţei Mondiale Luterane.*

In încheiere, P. C. rector Sofron Vlad *mulţumeşte că ni s-a dat ocazia de a vorbi de la inimă la inimă. În patria noastră e promovată colaborarea între culte. Teologii ortodocşi de la Bucureşti şi Sibiu şi teologii protestanţi de la Cluj şi Sibiu tratează împreună probleme teologice în spirit de frăţietate ecumenică. Colaborarea aceasta în cerc mic poate fi extinsă în cerc mare peste hotare. Apropierea între Biserici contribuie la apropierea între popoare.*

Intîlnirea de azi ne-a ajutat să ne cunoaştem mai bine şi a întărit dorinţa de a continua conlucrarea în spirit frăţesc.

La *recepţia de la Episcopia luterană* au participat ca reprezentanţi ai Mitropoliei Sibiului: P. C. vicar Tr. Belaşcu, rector Sofron Vlad, arhim. N. Mladin, prof. Gr. Marcu, prot. I. Munteanu. In cuvîntul Eminenţei Sale episcopului *Fr. Müller* s-a arătat — între altele — *că în patria noastră, unde s-au întîmplat mari schimbări politico-sociale — există o conviețuire paşnică între culte. Biserica trebuie să slujească, nu să stăpînească. Exprimă dorinţa ca prin acţiuni unite să pătrundă pretutindeni între Biserici şi popoare conviețuirea paşnică. Dl secretar general* Kurt Schmidt-Clausen *a spus — între altele — că bisericile luterane s-au unit în A. M. L., nu ca să se izoleze, ci ca să lucreze împreună cu alţii spre binele tuturor oamenilor, indiferent de naţionalitate, rasă, nivel de cultură, căci Domnul Hristos iubeşte pe toţi oamenii. De aceea exprimă bucuria că la recepţie sînt de faţă şi Bisericile surori (ortodoxe, reformate, etc.), ceea ce e un semn al ecumenismului creştin. Conlucrarea între Biserici e şi în interesul conviețuirii paşnice.*

In *Catedrala luterană* d. K. Schmidt-Clausen a vorbit despre apostolatul iubirii, iubire care îmbrăţişează pe toţi oamenii.

De la Sibiu oaspeţii au plecat la Cluj, unde a avut loc o consfătuire cu profesorii de teologie de la Institutul Teologic Protestant de grad Universitar, la care au participat şi P. C. rector S. Vlad, pr. prof. Iz. Todoran de la Institutul Teologic din Sibiu. Agapa s-a dat de către episcopia ortodoxă. In cuvîntul rostit de P. Sf. Teofil al Clujului şi în răspunsul d-lui K. Schmidt-Clausen s-a exprimat frăţietatea ecumenică prin care Bisericile se apropie unele de altele şi aduc contribuţia la cauza păcii şi prieteniei dintre popoare.

N. M.

ŞTIRI

Vineri, 15 octombrie 1965, a avut loc, sub preşedinţia I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, şedinţa Permanenţei Consiliului Eparhial împreună cu Comisia pentru pictarea Catedralei Mitropolitane din Sibiu. I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae dă laudă lui Dumnezeu că se apropie timpul cînd Catedrala poate fi redată destinaţiei sale îmbrăcată în haina unei picturi noi. Urmează să fixăm data sfinţirii, după ce se va face recepţia picturii de către Comisia de recepţie şi se vor face toate pregătirile necesare. Iau cuvîntul: P. C. rector S. Vlad, P. C. Prot. I. Munteanu, prof. I. Ivan. Drept urmare a acestei şedinţe a fost chemat la Sibiu d. prof. I. D. Ştefănescu, pentru recepţionarea picturii.

Luni, 25 octombrie 1965, a avut loc şedinţa Comisiei de pictură a Arhiepiscopiei noastre, care s-a ocupat de la început de mersul lucrărilor la Catedrala din Sibiu. Au participat toţi membrii Comisiei. Au fost prezenţi şi d. proi. univ. î. r. I. D. Ştefănescu şi d. pictor Avachian de la Comisia de pictură a Sf. Patriarhii. Dl prof. I. D. Ştefănescu a prezentat constatările făcute de Domnia Sa şi de d. Avachian în legătură cu lucrarea executată de dl Keber, concluzia fiind că pictura este bună. De asemenea a comunicat dorinţa I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae de a se face binecuvîntarea Catedralei anul acesta la Sf. Nicolae. Comisia a discutat asupra a ceea ce trebuie făcut pentru a se pregăti praznicul Catedralei îmbrăcată în podoabă nouă. Comisia a exprimat deosebite mulţumiri I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae pentru grija ce a purtat acestei lucrări de mare însemnătate. A mulţumit d. prof. I. D. Ştefănescu şi d. pictor Avachian pentru recepţionarea picturii. Astfel la Sf. Nicolae se împreună prăznuirea ierarhului nostru cu prăznuirea Catedralei mitropolitane, monument arhitectonic şi de artă, maica tuturor bisericilor din Mitropolia Ardealului.

*

La rugăciunea de seara din 27 octombrie a. c. de la capela Institutului nostru Teologic a avut loc aniversarea a 100 ani de cînd mitropolitul Andrei Şaguna a aşezat pe primul duhovnic al Institutului (ieromonahul Gherman din purcărenii Braşovului) şi 30 ani de cînd mitropolitul Nicolae Bălan a sfinţit capela, al cărei ctitor este (27 oct. 1935). Au fost prezenţi: P. C. consilier I. Vlad, ca delegat al Inalt Prea Sfinţitului nostru Mitropolit Nicolae, profesorii în frunte cu P. C. rector S. Vlad, duhovnicii, studenţii teologi.

După rugăciunea de seara, a luat cuvîntul P. C. pr. Simion Radu, duhovnic al Institutului nostru. P. C. Sa a arătat că prin numirea în 1865 a ierom. Gherman ca duhovnic şi prin „Instrucţiunea" ce i-a dat despre felul cum trebuie să fie duhovnicul, vlădica Andrei Şaguna este ctitorul educaţiei duhovniceşti la şcoala aceasta teologică. In cei 100 de ani (1865—1965) am avut 18 duhovnici, între care Dimitrie Cunţan a fost duhovnic şi profesor de cîntări bisericeşti şi tipic vreme de 33 ani. Faptul că — în lipsa unei capele — rugăciunea se făcea uneori în bisericile din oraş, alteori în săli de curs sau în aulă, constituia totuşi o lipsă, ce trebuia înlăturată. Aceasta a făcut-o mitropolitul Bălan, care a zidit capela, în care ne rugăm şi astăzi. Capela este o operă de artă şi ca arhitectură şi ca pictură (lucrarea pictorului A. Demian). Valoarea ei artistică este ridicată prin iconostasul de la sfîrşitul sec. 17, adus în capelă de la biserica din Bungard, zidită de negustorii macedoneni şi greci din Sibiu. In felul acesta studenţii teologi au primit un lăcaş de închinare, în care să se roage şi să primească îndrumări de educaţie sănătoasă. Ei au putut împleti studiul cu rugăciunea, munca cu evlavia, pregătindu-se astfel să fie buni slujitori ai altarului şi vrednici cetăţeni ai patriei. Vorbind despre rostul capelei, P. C. duhovnic S. Radu a încheiat cu apelul de a lucra pentru slava Bisericii, înflorirea patriei şi binele omenirii întregi.

Studenţii teologi au cîntat: „Cu adevărat mare este taina creştinătăţii" şi alte imne bisericeşti.

A fost o prăznuire caldă, sobră şi emoţionantă.

*

Conflictul ascuţit dintre integriştii şi progresiştii catolici francezi face pe episcopii francezi să apeleze mereu la împăcare, însă fără rezultat. Integriştii sînt împotriva oricărei schimbări în Biserica rom.cat. franceză, chiar şi împotriva schimbărilor introduse de episcopii francezi după îndrumările Conciliului II Vatican. Progresiştii catolici vor să meargă mai departe pe calea înnoirilor: ei cer schimbări radicale. O spune cardinalul Feltin, arhiepiscop de Paris, într-o conferinţă din septembrie a. c.: unii preoţi nerăbdători „cred că trebuie să meargă mai departe decît e prescris", alţii „refuză orice schimbare sau se neliniştesc în mod anormal de directivele episcopale inspirate din reformele conciliare". Unii „profeţi" spun că e zdruncinată „încrederea preoţilor în sacerdoţiul lor şi în păstorii (episcopii) lor".

Episcopul auxiliar Alfred Ancel de Lyon într-o scrisoare adresată preoţilor, recunoaşte că dezbinarea dintre integrişti şi progresişti este foarte gravă. „Ce trist exemplu dăm noi fraţilor noştri protestanţi sau ortodocşi. Ei ar putea să ne spună: înainte de a veni la o reuniune ecumenică, faceţi mai întîi pace între voi". Din scrisoare rezultă că dezbinarea n-are numai cauze bisericeşti, ci şi sociale. Privit bisericeşte, integriştii sînt cei ce cer să nu se schimbe nimic şi se revoltă împotriva oricărei înnoiri, progresiştii sînt cei ce vor să aibă o înnoire rapidă şi multilaterală. Din punct de vedere social, în grupa integriştilor s-au adunat: repatriaţii din Algeria (care şi-au părăsit fabricile, prăvăliile moşiile), cei ce sînt legaţi de regimurile trecute (monarhişti, nobili, etc.). Integriştii reprezintă deci pături sociale reacţionare. Progresiştii sînt: „bărbaţi şi femei care suferă şi nu mai pot suporta situaţia actuală", situaţie care menţine

„inegalități ce nu mai pot fi acceptate" — apoi cei ce au condiții de viață și de muncă inumane (au salarii foarte mici, trăiesc în permanentă nesiguranță, mici agricultori reduși la mizerie, muncitori înjosiți, etc.). Aceștia cer să fie înlocuită „ordinea stabilită" de o nouă ordine a dreptății sociale și frățietății. E de înțeles de ce aceste două grupe nu se pot împăca cu toate apelurile episcopatului la unitate. De aici și „atacurile și insultele aduse public împotriva episcopilor" de ambele grupe.

Opinia publică socotește că există o singură cale de unitate în Biserică: aceea a progresului. Atîta vreme cît Biserica — prin papa și unii episcopi — sub masca unei atitudini neutre, de compromis, vrea să salveze orînduiri bazate pe nedreptate și să liniștească pe progresiști cu cîteva reforme neesențiale, lupta dintre grupele acestea vor continua. Vremea noastră cere Bisericilor o înnoire totală și o angajare hotărîtă, fără echivoc, alături de lupta popoarelor pentru pace și progres social.

*

Consiliul Ecumenic al Bisericilor a înmînat primului ministru britanic, H. Wilson, rezoluția asupra Rodesiei adoptată de Comisiunea Bisericilor pentru afacerile internaționale a C.E.B., care cere să se dea o Constituție acceptabilă pentru întreg poporul rodesian și ca Anglia „să reziste cu mijloacele de care dispune la orice încercare a minorității albe de a forța independența". Revista ecumenică „New Christian", care apare la Londra, scrie că dacă guvernul din Rodesia de Sud ar declara independența în mod unilateral ar fi necesară „o acțiune directă împotriva guvernului rodesian". „A nu proteja patru milioane de rodesieni împotriva exploatării de către o minoritate albă, ar constitui o crimă împotriva umanității".

*

Cardinalul Jaeger, arhiepiscop de Paderborn (R.F.G.) a recunoscut că astăzi nici un creștin „nu se poate îndoi de originea Mișcării ecumenice așa cum s-a manifestat ea în afara Bisericii catolice în secolul nostru. Ea este opera Sfîntului Duh". Sînt recunoașteri semnificative dacă ne gîndim că nu cu mulți ani în urmă papii au condamnat Mișcarea ecumenică.

*

Juriul din Alabama (S.U.A.) a achitat pe Thomas Coleman, care a ucis pe studentul teolog episcopalian Jonathan Deniels, pentru că acesta participa la lupta pentru drepturile civile ale negrilor. Episcopul episcopalian John E. Hines a condamnat public sentința de achitare și a cerut să se revizuiască sistemul judecării de către juriu, căci aplicarea acestui sistem de oameni cu prejudecăți rasiste duce „la sacrificarea justiției pe altarul" acestor prejudecăți. Robert Spike, director executiv al Comisiei Religie și Rasă a Consiliului Național al Bisericilor din S.U.A. a afirmat că sentința e „o abominabilă caricatură a Justiției" și „un permis de a ucide acordat unui om împotriva altui om".

*

Prima adunare națională a evanghelicilor din Anglia s-a pronunțat în favoarea unui studiu a poziției evanghelice față de mișcarea ecumenică, de denominaționalism și de constituirea unei „Biserici evanghelice unite". Delegații au adoptat de asemenea o rezoluție, care subliniază că ei nu pot admite concepția romano-catolică despre liturghie, despre succesiunea apostolică drept unic mijloc de validare a slujitorilor Bisericii, ca și refuzul romano-catolicilor de a accepta sacerdoțiul universal și Biblia ca autoritate supremă în materie de doctrină și morală. „Unitatea creștină — se spune în rezoluție — are prin esență caracter spiritual, o unitate mai mult în dragoste decît o uniformitate de structură. Noi salutăm mișcarea pentru unitate a diferitelor Biserici vizibile și afirmăm că această unitate trebuie să fie bazată pe revelația biblică a adevărului (divin) nu pe considerații de oportunitate, echivoc și compromis".

Cardinalul Alfrink, arhiepiscop de Utrecht (Olanda) a afirmat — într-o conferință ținută în septembrie a. c. la Roma — că nu numai în Olanda, ci peste tot în Biserica romano-catolică (chiar și la Roma), există o atitudine „antiromană", care se manifestă în condamnarea unor „metode ale aparatului guvernamental roman (=curiei papale)" și a felului cum unele persoane folosesc aceste metode. De altfel Conciliul II Vatican a cerut să se facă o reformă a Curiei papale, între altele în sensul ca ea să nu fie numai „romană" (formată din italieni), ci să fie reprezentate toate Bisericile catolice. De asemenea se condamnă centralismul absolut, care înnăbușă orice inițiativă locală, și ia măsuri fără a se cunoaște situația de pe teren.

*

Conciliul II Vatican a cerut ca episcopatul catolic să fie reprezentat pe lîngă papa de un sinod al episcopilor, care să fie permanent și să fie for superior față de Curia papală. Papa Paul VI a hotărît (în septembrie 1965) înființarea sinodului episcopal însă sinodul nu va fi permanent, ci va fi convocat de papa cînd și unde va crede el de cuviință. De asemenea sinodul va discuta problemele, fixate de papa. Hotărîrile sinodului au caracter deliberativ, deci ca sfat și informare, de care papa nu-i obligat să țină seama. Curia papală rămîne tot organul permanent, prin care papa conduce Biserica rom.-catolică.

In Biserica Ortodoxă, sinodul ecumenic care cuprinde reprezentanți ai tuturor Bisericilor ortodoxe — este forul suprem, care ia hotărîri valabile pentru întreaga Biserică. In Biserica rom. cat. „sinodul episcopal" n-are nici o putere. De altfel și hotărîrile Conciliului II Vatican nu sînt valabile decît după ce papa le-a aprobat. Așa că papa rămîne șeful absolut, infailibil al Bisericii rom.-catolice, Conciliile și sinoadele episcopilor fiind întru totul supuse lui.

Biserica Ortodoxă n-a recunoscut și nu va recunoaște niciodată primatul și infailibilitatea papii.

Sfîntul Ioan Gură de Aur despre vorbire

Vorbirea este desigur o însușire de seamă a omului. Ca ființă rațională, singur omul are această facultate, prin care își exteriorizează gîndurile și simțirile sale. In viața noastră omenească, graiul sau vorbirea primește astfel o importanță deosebită. Limba noastră, vorbirea noastră arată lăuntricul nostru, însăși ființa noastră, preocupările, intențiile, bucuriile sau frămîntările noastre.

Vorbirea este prima și nemijlocita cale prin care venim în legătură cu semenul nostru, cu ceilalți oameni. Folosit deci în direcția firești lui destinații, graiul constituie un factor de prim ordin, de progres, de apropiere, de întrajutorare și de înălțare a oamenilor, așa după cum o limbă folosită cum nu trebuie poate aduce mari rele în lume. Din acest motiv, Sf. Scriptură ne dă nenumărate îndemnuri în folosirea cuviincioasă, numai și numai spre zidire, a acestui minunat dar pe care îl avem și care este vorbirea. Mîntuitorul Iisus Hristos ne pomenește astfel ca cuvîntul nostru să exprime totdeauna adevărul, „așa, așa" și „nu, nu", să fie adică mereu cinstit, loial (Matei 5, 37), iar Sf. Apostol Pavel de pildă ne îndeamnă ca „cuvînt urît să nu iasă din gura noastră" (Ef. 4, 28), ci dimpotrivă, el „să fie totdeauna plăcut, dres cu sare" (Col. 4, 6), cu gust adică, cu sens, „spre zidirea și folosul celor care ascultă" (Ef. 4, 28).

Pe linia acestor îndemnuri este și învățătura Sf. Ioan Gură de Aur. Ca adînc cunoscător al vieții și al sufletului omenesc, Sf. Ioan Gură de Aur acordă vorbirii, în omiliile sau cuvîntările sale, importanța care i se cuvenea, îndemnîndu-și credincioșii, și pe noi totodată, la cît mai buna ei folosire.

Sf. Părinte ne învață astfel să ne amintim mereu că sîntem cele mai alese făpturi ale Ziditorului și că, dîndu-ne vorbirea, Dumnezeu ne-a pus în gură „mir de mult preț", din care pricină nu ne este permis să scoatem din ea cuvinte urît mirositoare. „Ești om, — spune Sf. Ioan — de aceea nu vărsa din gura ta otrava aspidelor. Ești om, de aceea nu te face fiară sălbatică. De aceea ți s-a dat gură, nu ca să muști, ci ca să vindeci ranele altora". „Urechile și auzul — relevă Sf. Părinte — ni s-au dat nu ca să primim cuvinte de batjocură, ci de mîntuire", la fel și „gura nu ni s-a dat ca să grăim vorbe proaste, ci cuvinte demne și înțelepte". Se arată de asemenea că avem „stomac nu pentru a-l sparge cu mîncările, ci ca să putem trăi și gîndi", la fel și gura ni s-a dat pentru a vorbi numai cele ce „se cuvin".

„Din prisosința inimii grăiește gura — spune Mîntuitorul. Omul cel bun din comoara cea bună a inimii scoate cele bune, iar omul cel rău din comoara cea rea scoate cele rele" (Matei 12, 35). Așa se face că pălăvrăgeala, vorbele de prisos vădesc adesea un suflet sec; ies de cele mai multe ori „dintr-un spirit pustiu" — ne încredințează Sf. Ioan Gură de Aur. „Cel ce vorbește multe nu face nimic, pe cînd cel ce lucrează mult nu vorbește nimic fără timp și fără rost". Ba mai mult, cuvintele premerg adesea înseși îndeletnicirile noastre, fie bune, fie rele. „Vorbele sînt căile pe care călătoresc faptele" — spune Sf. Ioan Gură de Aur.

O gură spartă, o limbă necontrolată, nestrunită, aduce celor din jur o mulțime „de rele — ne arată Sf. Ioan Gură de Aur — ca de pildă: case stricate, prietenii rupte și alte mii de păcate". După cum sînt situații cînd o singură vorbă bună, spusă la timp potrivit, alină dureri și vindecă răni pe care nimic altceva nu le-a putut tămădui. „Sînt împrejurări cînd un singur cuvînt poate să ridice pe omul zdrobit de dureri, mai mult chiar decît toți banii din lume".

Pentru a arăta mai bine creștinilor rostul vorbirii și pentru a nu-i lăsa să cadă în batjocoriri și jigniri reciproce care totdeauna măresc răul, Sf. Ioan Gură de Aur recurge la următoarea comparație: „Gura — spune el — este o ușă, de aceea închide-o bine, pentru a împiedica curentul să pătrundă înăuntru. De pildă te-a insultat cineva, te-a bîrfit. Inchide bine gura, căci dacă o vei deschide, vei stîrni curentul și imediat vei stinge lumina. Nu vezi că la case cînd sînt deschise două uși se formează înăuntru un curent puternic care răstoarnă totul? Pe cînd dacă închizi una din ele nu se formează curent, pentru că curentul nu mai are puterea pe care o avea la început. Tot așa se petrece și cu oamenii: Două sînt ușile prin care intră curentul cel tare, vreau să spun duhul înșelăciunii: gura ta și gura celui care te batjocorește și necinstește. Deci dacă o închizi pe a ta, iată că ai stins cu totul puterea curentului, pe cînd dacă o deschizi — curentul este neîmpiedicat", provocînd mult rău și multă pagubă celor împricinați. De aceea, Sf. Ioan Gură de Aur vine și cu învățături și sfaturi ca acestea: „Să ne îngrijim mădularele noastre și să nu ne ascuțim limba unii împotriva altora și nici să vorbim cuvinte grele săpînd cinstea aproapelui, aruncîndu-ne și azvîrlindu-ne unii împotriva altora. Ce folos ai de post și de privegheri cînd limba îți este ca beată, vărsînd din ea lucruri urîte și devenindu-ți un canal de scurgere a murdăriilor". „Să ne înfrînăm limba și să o deprindem a fi plăcută. Nu de aceea ne-a dat-o Dumnezeu ca să hulim și ca să batjocorim, sau ca să ne defăimăm unii pe alții, ci ca să lăudăm pe Dumnezeu, ca să vorbim lucruri din acelea care sînt spre edificare, spre folosința semenilor noștri". „Pentru aceea ți-a dat Dumnezeu gură și limbă

(Continuare în pag. 4)

Sfîntul Grigorie de Nisa

Face parte din treimea Capadochiană, alături de Sf. Vasile cel Mare și Sf. Grigorie de Nazianz. S-a născut pe la anul 335 în Cesareia Capadochiei. Este fratele mai mic al Sf. Vasile cel Mare, față de care totdeauna a avut un deosebit respect și care i-a fost îndrumător și învățător. De aceea Sf. Grigorie îl numește „părintele și dascălul" său. El și-a desăvîrșit studiile la cele mai înfloritoare școli filozofice ale timpului, avînd ca profesor pe renumitul Libaniu. Datorită atmosferei religioase care exista în familia sa el îndrăgi Biserica și a ajuns pînă la treapta de citeț. Indemnurile fratelui său Vasile și ale prietenului său Grigorie de Nazianz, îl fac să se retragă la mănăstirea întemeiată de fratele său Vasile, pe malurile rîului Iris din Pont. Aici a stat 10 ani, pînă la anul 371, cînd Sf. Vasile îl alege episcop de Nisa, o mică localitate în partea extrem răsăriteană a Capadochiei. Această eparhie era sub ascultarea fratelui său Vasile din Cezarea Capadochiei. Ca episcop nu s-a distins prin calități pastorale, administrative. Această lipsă a completat-o prin învățătura și credința sa profundă. Situația Bisericii ortodoxe era grea pe vremea aceea, deoarece ereticii arieni o atacau din toate părțile. După cîțiva ani de păstorire pe la anul 376 arienii au reușit — cu vicleșug — să-l înlăture pe Sf. Grigorie din scaun. De la anul 378 — după moartea împăratului arian Valens — el se întoarce cu triumf în mijlocul credincioșilor săi. Moartea fratelui său Vasile face ca Grigorie de Nisa să rămînă unul din cei mai autorizați apărători ai ortodoxiei în Asia Mică.

La anul 379 a luat pare la un sinod din Antiohia, unde remarcîndu-se prin calitățile sale a fost încredințat cu misiunea de inspector bisericesc în Pont, Palestina și Arabia. In acest timp el este ales mitropolit de Sevasta, în Armenia, unde a fost reținut — după cum zice el — cîteva luni ca „într-o captivitate babilonică".

La anul 381, participă la al doilea sinod ecumenic, unde ca delegat al sinodului, a ținut o cuvîntare la moartea fostului președinte al acestuia, patriarhul Meletie din Antiohia. Ortodoxia lui s-a manifestat aici așa de strălucit, încît a fost numit „stîlp al ortodoxiei", iar împăratul Teodosie prin legea din 30 iulie 381, îi numără printre episcopii care constituiesc garanția ortodoxiei, hotărînd ca în dieceza Pontului să fie priviți ca eretici, toți cei care nu vor sta în comuniune cu Grigorie de Nisa.

Pe la anul 385 — datorită faimei pe care a cîștigat-o ca orator — este chemat la Constantinopol, unde rostește numeroase cuvîntări. După aceea, pe la anul 394, îl întîlnim din nou la Constantinopol, la un sinod, luînd parte și la sfințirea unei biserici de acolo. După această dată nu mai avem știri despre el. Probabl a murit la anul 394 sau 395. Sfînta noastră Biserică a stabilit ca dată de pomenire a Sf. Grigorie de Nisa ziua de 10 ianuarie.

Așa după cum am spus la început Sf. Grigorie de Nisa face parte din treimea Capadochiană. Toți trei au luptat, fiecare în felul lui, pentru triumful ortodoxiei. Sf. Vasile s-a distins ca om de conducere, Sf. Grigorie de Nazianz ca orator iar Sf. Grigorie de Nisa mai mult ca gînditor. Aceste caracteristici ale lor au făcut să se zică, că: Vasile era brațul care lucrează; Grigorie de Nazianz, gura care vorbește iar Grigorie de Nisa, capul care cugetă. Această caracterizare arată că ei s-au completat armonios unul pe altul și prin munca lor dezinteresată au ridicat foarte mult prestigiul ortodoxiei.

Sf. Grigorie de Nisa a căutat ca ideile sale să le expună totdeauna cît mai precis și să le armonizeze în așa fel ca să fie cît mai bine înțelese.

Sf. Grigorie de Nisa ne arată că pe Dumnezeu îl putem cunoaște printr-o credință tare, care să fie desprinsă din Sf. Scriptură și tradiția părinților bisericești, în care se găsește tot adevărul creștin. Dumnezeu este duh netrupesc și prezent peste tot. Cunoașterea lui Dumnezeu este scopul vieții noastre, este aducătoarea mîntuirii noastre.

Misterul Sfintei Treimi ocupă un loc de frunte în teologia Sf. Grigorie de Nisa, deoarece în vremea lui se discuta foarte mult despre legătura ce există între cele trei persoane dumnezeiești: Tatăl, Fiul și Sf. Duh. El dezvoltă credința în Dumnezeu unul și întreit în persoane. Astfel: Tatăl este Tată și nu Fiu, Fiul este Fiu și nu Tată, iar Sf. Duh nu e nici Tată nici Fiu. Tatăl a născut pe Fiu și a purces pe Duhul Sfînt. Tatăl este nenăscut, Fiul este născut iar Duhul Sfînt purces de la Tatăl.

Divinitatea Mîntuitorului o stabilește, Sf. Grigoire de Nisa, pornind de la izvoarele credinței. El a consolidat învățăturile înaintașilor săi, a adîncit dovezile biblice, alegîndu-le și dezvoltîndu-le cu multă strictețe. In disputa lui cu Apolinarie despre natura omenească a lui Hristos, el opune argumentelor filozofice ale acestuia, depozitul credinței, căci Sf. Scriptură propovăduiește limpede natura deplin omenească a lui Hristos. Hristos a avut fire umană integrală, adică trup real și suflet rațional și a avut firea divină completă. Cele două firi sînt strîns unite între ele, alcătuind o singură persoană. Întruparea este unirea specială a celui omniprezent cu natura noastră, pentru a o face din nou asemenea cu Dumnezeu, aducîndu-se jertfă pentru mîntuirea noastră, pentru ridicarea din starea în care căzusem în urma păcatului original.

Sf. Fecioară Maria este născătoare de Dumnezeu. Hristos s-a născut în trupul Fecioarei ca un vas divin, nefăcut de mînă omenească. „Dacă nu recunoaște cineva pe Maria născătoare de Dumnezeu, — zice Sf. Grigorie — atunci este lepădat de către Dumnezeu".

Sf. Duh este sfințitorul și desăvîrșitorul întregii făpturi, iar activitatea Sa culege cele mai bogate roade în unirea deplină și neîncetată a întregii făpturi cu Creatorul în făptura cea nouă.

Starea noastră de la început a fost asemănătoare cu chipul lui Dumnezeu, o copie a bunătății Lui nesfîrșite, înzestrată cu toate bunurile. Deși noi sîntem ființe create, iar Dumnezeu este ființă necreată, noi sîntem înzestrați cu frumusețe, cunoaștere, iubire, libertate. Din asemănarea noastră cu Dumnezeu rezultă datoria de a participa la prototipul binelui. Noi, însă, neam decis liber împotriva binelui, căzînd astfel în păcat, care este o lipsă a ceva ce ar trebui să fie. Pentru a ne ridica din povara păcatului, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, pe Iisus Hristos, să ne mîntuiască și să ne răscumpere pe noi cei robiți. Roadele întrupării lui Hristos sînt viața, îndumnezeirea, izbăvirea de moarte și din tirania diavolului. Învierea lui Iisus Hristos devine pentru cei supuși morții principiul reintoarcerii noastre la viața nemuritoare. Răscumpărarea are valoare universală, deoarece Dumnezeu ne-a chemat pe toți la credință, Cuvîntul a pus stăpînire pe toți, harul fiind la îndemîna oricui. Dobîndirea mîntuirii atîrnă numai de credința noastră. Dar aceasta se poate dobîndi nu numai prin puterile noastre, ci mai ales prin ajutorul lui Dumnezeu, care ne întărește slăbiciunea, aducîndu-ne curăție și îndumnezeire. Însușirea mîntuirii este astfel rezultatul conlucrării noastre cu Iisus Hristos cel preaînălțat, care lucrează în Sf. Duh. Dacă această conlucrare va fi statornică, atunci răul va dispare prin însăși natura sa. Păcătosul curățit se va îndrepta atunci către Dumnezeu, izbăvit de toată răutatea și vinovăția. „Dumnezeu totul în toate" va răsuna ca un cîntec de slavă a întregii făpturi răscumpărate și unite cu Dumnezeu, în bucurii nesfîrșite, în toți vecii.

Sf. Grigorie de Nisa ne arată că o continuare a întrupării Domnului în măsura îngăduită de firea noastră sînt Sf. Taine. Ele ne îngăduie să ne însușim efectele răscumpărării. Analizînd ființa, necesitatea și efectele Sfintelor Taine, el ne arată că renașterea e condiționată de credința noastră și că roadele trebuie să se arate în sfințenia vieții.

Botezul, care reproduce prin întreita cufundare moartea și învierea lui Hristos, este principiul indispensabil al înnoirii spirituale. Sf. Euharistie, care prin puterea binecuvîntării, preface pîinea și vinul în trupul și sîngele lui Hristos, îndumnezeite prin prezența Cuvîntului, este hrana trupului și sufletului. Credința dreaptă și hotărîrea fermă de îndreptare morală sînt indispensabile pentru eficacitatea Sfintelor Taine.

Dar Sf. Grigorie de Nisa nu a fost preocupat numai de problemele teologice. El a condamnat în operele sale războiul și a binecuvîntat pacea. Comentînd fericirea a șaptea: „Fericiți făcătorii de pace că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema" (Mt. 5, 9), el arată că războiul este rodul urii. El este tatăl dezastrului și al morții, el este o nenorocire obștească, ce depășește în dureri nenorocirile personale.

Dacă războiul este rod al urii, pacea, dimpotrivă, este rod al dragostei. Cultivarea dragostei produce pacea și o menține. Pentru a gusta din cele ce-s rîvnite de viață, observă Sf. Grigorie de Nisa, nimic nu e mai plăcut ca o existență în pace. Orice plăcere, spre a fi o plăcere, spune el, are nevoie de pace.

Pacea condiționează totul: și bunăstarea și sănătatea și petrecerile în bine și distracțiile și orice îndulcește viața; toate nu valorează nimic fără bunul păcii.

Gîndirea teologică a Sfîntului Grigorie de Nisa se bucură de un loc important în istoria dogmelor. El s-a străduit să cuprindă ansambiul învățăturii de credință creștină în diferite opere bine închegate, de a stabili raporturile lor față de rațiune, de a face teologia sa cît mai înțeleasă și de a o apăra împotriva ereticilor, dînd și bune sfaturi pentru trăirea în pace.

Diacon G. Voicu

Sf. Ioan Gură de Aur...

(Urmare din pag. 3)

ca să-i mulțumești Lui, ca să zidești pe alții, dar cînd tu strici în loc să zidești, este mai bine a tăcea și niciodată a nu mai vorbi. Căci și mîinile zidarului sînt demne de tăiat, dacă în loc să clădească, strică".

O limbă curată și cinstită este o adevărată podoabă a omului. „Ce poate fi mai plăcut ca gura unui credincios, care scoate cuvinte minunate?" — se întreabă Sf. Ioan. Pentru un astfel de dar, sau „pentru a ajunge la această țintă nu ni se cer cheltuieli mari". Trebuie dragoste de oameni, inimă bună și largă, care învață și deprind gura „să vorbească cuvinte plăcute" după urma cărora „vom avea un mare cîștig".

După cuvîntul Apostolului, cuvîntul nostru să „fie dres cu sare", căci „dacă cuvîntul este dres cu sare, chiar dacă este îndreptat către un sufiet dezmierdat îl va întoarce de la ușurătatea lui. Chiar sufletul îndărătnic se înmoaie, cînd cuvîntul care i se adresează este cu har. Nu fii deci greoi la cuvînt și nici ușurel, ci să cauți totdeauna să fii serios, dar în același timp și plăcut", urmînd pilda Sf. Apostol Pavel care, deși întristat din cauza mulțimii zeilor pe care i-a găsit în Atena, dus înaintea areopagului „nu le-a zis atenienilor: O, smintiților, ci: Bărbați atenieni...".

*

Să luăm deci aminte la aceste frumoase îndemnuri ale Sf. Ioan Gură de Aur, folosindu-ne cu toată grija acest minunat dar pe care îl avem și care este vorbirea, punînd-o totdeauna numai în slujba binelui, folosind-o numai și numai spre zidirea cea dintre noi, spre bucurie și pace în lume.

Gh. P.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 15 noiembrie 1965 Nr. 43—44

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Unitatea creştină şi slujirea lumii

Caracteristica Bisericii lui Iisus Hristos este iubirea între mădularele ei: „Întru aceasta vor cunoaşte toţi că sînteţi ucenicii mei, dacă veţi avea iubire unii către alţii“ (In. 13, 35). De aceea, calea cea mai dreaptă spre o unire bisericească este întoarcerea spre iubirea reciprocă prin unirea eforturilor tuturor formaţiunilor creştine în acţiunea de slujire a cerinţelor spirituale şi morale ale lumii de azi. Astfel, Biserica este chemată să realizeze *o unitate de mărturisire şi de acţiune* puse în slujba transpunerii în viaţă a celei mai înalte porunci a Mîntuitorului: iubirea faţă de semeni. Călăuzindu-se de spiritul providenţialei Enciclici din 1920 a Patriarhiei Ecumenice, „Koinonia“: prin acţiuni practice spre pregătirea climatului prielnic refacerii unităţii dogmatice, creştinătatea de azi are să răspundă chemării vieţii omeneşti în general de a înfăptui *o unitate de slujire a omului ca totalitate.*

Aşa fiind, toate formaţiunile creştine să se preocupe de problema necesităţii unei colaborări a creştinilor prin afirmarea unui confesionalism deschis, degajat de prejudecăţi, pus în slujba întregii omeniri. Fiecare formaţiune creştină înţelege rostul colaborării ecumenice spre binele şi fericirea lumii întregi, contribuie la realizarea unei întrepătrunderi organice între voinţa creştină de a sluji lumii şi ideea refacerii unităţii creştine pierdute.

Există, fără îndoială, o tendinţă umană fonciară spre unitate. Dacă fiecare om tinde în mod normal către unitate, atunci credinciosul creştin, nu-L poate urma pe Iisus Hristos decît văzînd în fiecare ins pe omul-frate, pentru care trebuie să se dăruiască generos după pilda dată nouă de către Mîntuitorul.

Există o unitate fundamentală care îmbină într-un mănunchi năzuinţele şi ţintele tuturor oamenilor de bine, promovarea unei existenţe demne de fiinţa umană, prosperă şi ferită de flăcările războiului. În această unitate sîntem chemaţi a ne integra tot mai mult şi noi credincioşii creştini în totalitatea noastră. De aceea deviza: *prin unitate creştină la slujire activă* — cot la cot cu toţi oamenii de bine din lume — *a marilor idealuri ale umanităţii contemporane.*

Cînd este vorba ca Creştinismul să-şi împlinească — în condiţiile actuale — funcţia sa de slujire a lumii de azi, se resimte dureros şi paralizant lipsa lui de unitate.

O conştiinţă creştină autentică pretinde ca mesajul Creştinismului către lumea de azi, prin slujirea acestei lumi, să fie ferm, străbătut de dreptate, iubire şi pace. Ceea ce nu se poate realiza decît de către *toţi* credincioşii creştini în colaborare activă şi multilaterală. Cu o condiţie: efortul de unire între creştinii dezbinaţi — concretizat în viaţă şi mărturisire — să nu fie făcut nici ostentativ, nici pentru sine, ci ca acţiune creştină de slujire a lumii.

Cît este de binecuvîntată de Dumnezeu această acţiune a Creştinismului de slujire a lumii, rezultă şi din faptul că *slujirea aceasta este un mijloc foarte potrivit şi eficace de promovare a conştiinţei ecumenice* la credincioşii tuturor formaţiunilor creştine şi — implicit — de afirmare a unităţii creştine. Pentru efortul lor comun dedicat slujirii active a lumii în străduinţele ei spre mai bine, Iisus Hristos îi răsplăteşte cu spor în coeziune şi unitate. Căci slujirea în colaborare — de către formaţiunile creştine — a tărîmului umanitar şi social pe plan mondial aduce Creştinismului un climat prielnic în vederea refacerii unităţii sale dintru început.

Slujirea activă a lumii şi unitatea creştină se condiţionează şi promovează reciproc. Cu cît acţionează mai intens în domeniul slujirii lumii, cu atît formaţiunile creştine descoperă şi motive noi de a căuta în chip tot mai stăruitor unitatea. Cu alte cuvinte, *unitatea creştină creşte în raport direct proporţional cu slujirea creştină a lumii.*

Lucrul acesta se explică prin faptul că fapta bună uneşte. În această privinţă, sînt deosebit de semnificative şi de concludente următoarele: 1. În străduinţa lor de a promova ecumenismul, Sf. Părinţi recomandau stăruitor „reluarea vieţii comunităţii apostolice de la Ierusalim şi înlăturarea tuturor neajunsurilor sociale, nedreptatea, exploatarea, sclavagismul, războiul“. 2. Informaţia dată de Sf. Grigorie de Nisa că la moartea Sf. Vasile cel Mare mulţime mare de popor — alcătuită din păgîni, evrei şi creştini — jelea pe marele ierarh, părinte al „Vasiliadei“, numindu-l „părintele nostru“.

Pe lîngă aceasta, comunitatea creştină de lucru întru slujirea lumii mijloceşte cunoaşterea reciprocă, iubirea frăţească şi adîncirea credinţei în Iisus Hristos. Întîlnirea, viaţa şi străduinţa în comun de a găsi soluţiile cele mai bune în sprijinirea activă a năzuinţelor lumii de azi, creează o dispoziţie de unire, pe care respectivii

(Continuare în pag. 2)

ZIUA O. N. U.

Organizaţia Naţiunilor Unite - O.N.U. - este, precum ştim, cel mai mare for internaţional din veacul nostru. S-au împlinit anul acesta, în 24 octombrie, 20 de ani de cînd a luat fiinţă această Organizaţie mondială, cu scopul măreţ de a promova în viaţa internaţională colaborarea şi pacea între toate popoarele, pentru a se evita un nou măcel, aşa cum au fost cele două războaie mondiale din secolul nostru. Aceste ţeluri rezultă chiar din preambulul Cartei O.N.U., unde se arată: *„Noi, popoarele Naţiunilor Unite, hotărîte*

să izbăvim generaţiile viitoare de flagelul războiului, care, în cursul unei vieţi de om, a provocat de două ori omenirii suferinţe nespuse,

să ne reafirmăm credinţa în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea şi valoarea persoanei umane, în egalitatea în drepturi a bărbaţilor şi a femeilor şi în egalitatea în drepturi a naţiunilor mari şi mici,

să favorizăm progresul social şi instaurarea unor condiţii de trai mai bune într-o libertate mai mare, şi

în vederea acestor scopuri,

să practicăm toleranţa şi să trăim în pace unul cu celălalt, ca buni vecini,

să ne unim forţele pentru menţinerea păcii şi securităţii internaţionale,

să acceptăm principii şi să instituim metode care să garanteze că forţa armată nu va fi folosită altfel decît în interesul comun,

să folosim instituţiile internaţionale pentru favorizarea progresului economic şi social al tuturor popoarelor,

am hotărît să ne unim eforturile întru înfăptuirea acestor scopuri“.

Vedem, aşadar, că principalul scop pentru care a fost creată Organizaţia Naţiunilor Unite a fost acela al prevenirii unui nou război mondial, pentru o securitate colectivă. prin unirea forţelor tuturor statelor, mari şi mici.

Într-adevăr, la deschiderea celei de a 20-a sesiuni a Adunării Generale din toamna aceasta, O.N.U. număra 117 state, ceea ce a ridicat mult puterea de acţiune a acestei Organizaţii. Totuşi O.N.U. continuă să fie lipsită de una din premisele de seamă ale bunei sale funcţionări, şi anume: universalitatea. Pe lîngă o serie de state care nu şi-au cîştigat încă independenţa, din O.N.U. lipseşeşte unul din marile state ale lumii: R. P. Chineză, ale cărui drepturi în O.N.U încă nu au fost restabilite, ceea ce pentru bunul mers al O.N.U. este, desigur, o pagubă.

(Continuare în pag. 2)

Unitatea creştină...

(Urmare din pag. 1)

o duc apoi în propria lor patrie şi în felul acesta măresc cercul celor ce vor refacerea unităţii creştine.

Dar şi mai mult decît atîta, acţiunea creştină de slujire a lumii asigură pe seama Creştinismului condiţia primordială pentru acţiunea sa rodnică în vederea refacerii unităţii creştine, întrucît mijloceşte calitatea creştină inerentă lucrului cu succes pe tărîm ecumenic, şi anume vieţuirea autentic creştină, care îşi găseşte cea mai concludentă verificare şi confirmare în acţiunea pusă în slujba nevoilor actuale ale lumii. Căci un creştin, care nu se face simţit în lume ca factor de dreptate, de pace şi progres, acela nu-şi împlineşte misiunea sa în lume.

Acţiunea de slujire creştină a lumii şi acţiunea de refacere a unităţii creştine sînt *corelate* — ca idee şi funcţiune — atît de strîns, încît nu pot fi despărţite una de alta fără consecinţe de nedorit atît pentru o latură cît şi pentru cealaltă latură a rostului Creştinismului în lumea de azi. Le îmbină în mod organic viaţa cu nevoile şi cu năzuinţele ei de afirmare şi de progres. Iar Creştinismul autentic nu este împotriva vieţii, ci pentru viaţă, pentru menţinerea, propăşirea şi desăvîrşirea ei.

Pentru toate cele arătate mai sus, se cuvine ca preotul păstor de suflete să se străduiască a transforma parohia sa în *comunitate slujitoare,* care se dăruieşte generos pentru mai binele şi fericirea lumii întregi.

C. Sîrbu

Ziua O. N. U.

(Urmare din pag. 1)

De la tribuna O.N.U. s-au făcut multe propuneri folositoare şi s-au adoptat o seamă de declaraţii, ca de pildă cele privitoare la drepturile omului, acordarea independenţei ţărilor şi popoarelor coloniale, eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, etc. Multe state şi-au afirmat apoi răspicat dorinţa lor de pace. Căci apărarea păcii, aşa după cum a arătat experienţa celor 20 de ani trecuţi, rămîne sarcina cea mai importantă a Naţiunilor Unite. Mai sînt desigur şi încă alte multe de făcut pentru atingerea scopurilor pe care O.N.U. şi le propunea la constituirea sa.

Această aniversare a O.N.U. marchează şi împlinirea a 10 ani de la intrarea ţării noastre în Organizaţia Naţiunilor Unite. Ca membră a O.N.U., ţara noastra a participat şi participă activ la cît mai buna desfăşurare a activităţii acestui mare for internaţional. De la rezoluţia propusă de România în 1957 pentru o „Declaraţie asupra principiilor colaborării economice internaţionale", de la sprijinirea iniţiativelor de dezarmare generală şi de interzicere a utilizării forţei nucleare în scopuri războinice şi pînă la unanim apreciatele iniţiative româneşti pentru colaborare internaţională în vederea educării tineretului în spiritul păcii, respectului reciproc şi prieteniei între popoare, sau pentru acţiuni de cooperare pe plan regional în interesul păcii —, activitatea ţării noastre la O.N.U. a cîştigat mereu în prestigiu. Despre numeroasele iniţiative ale patriei noastre îndreptate spre micşorarea încordării internaţionale şi dezvoltarea colaborării între popoare, spre întărirea păcii în lume, care au găsit un puternic ecou în cadrul O.N.U., s-a vorbit şi în şedinţa festivă care a avut loc la Bucureşti, prilejuită de sărbătorirea „Zilei Naţiunilor Unite".

Aceste idei sănătoase şi altele asemenea lor au fost subliniate şi în cuvîntarea pe care şeful delegaţiei ţării noastre la cea de a 20-a sesiune a Adunării Generale a ţinut-o, în 8 septembrie a. c., la tribuna O.N.U. S-a relevat astfel necesitatea înlăturării definitive şi grabnice a ultimelor forme de subjugare colonială şi a consolidării politice şi economice a statelor de curînd eliberate, primirea favorabilă a propunerii privind convocarea unei conferinţe mondiale de dezarmare cu participarea tuturor statelor, dezvoltarea multilaterală a colaborării internaţionale, creindu-se posibilitatea „ca fiecare popor să-şi afirme fiinţa şi personalitatea sa" etc.

In încheierea cuvîntării s-a arătat „hotărîrea guvernului Republicii Socialiste România de a-şi aduce şi în viitor — alături de celelalte ţări socialiste, de toate statele iubitoare de pace — întreaga contribuţie la normalizarea relaţiilor internaţionale, la afirmarea cauzei independenţei şi prosperităţii tuturor popoarelor, a păcii şi libertăţii în lume".

Cu acest prilej aniversar, menţionăm şi aceea că Prea Fericitul Părinte Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a trimis la O.N.U. mesaje de sprijinire a unor propuneri de ridicare, pace şi prosperitate a popoarelor.

Gh. P.

Notă la o excursie

S-a spus cu dreptate că, una din trăsăturile veacului nostru e şi turismul, drumeţia, călătoria sau ori cum s-ar mai putea ca numi. La munte, la mare, pe toate drumurile ţării, întîlneşti excursionişti de toate vîrstele, cu cele mai variate mijloace de locomoţie, plecaţi să cunoască şi admire frumuseţile patriei. Numai în anul trecut (1964), numărul celor care au străbătut plaiurile pămîntului nostru şi i-au admirat negrăitele lui frumuseţi, s-a ridicat la impresionanta cifră de 5 milioane.

Animaţi de dorinţa vie de a cunoaşte măcar o parte din „România pitorească", precum şi noile realizări din România socialistă, un grup de preoţi cu familiile lor, din protopopiatul Sibiu, au făcut o excursie de 6 zile — între 16—21 august a. c. avînd ca obiectiv principal vizitarea Moldovei.

In acest scop s-a fixat un itinerariu bine chibzuit, încît să se poată atinge cele mai însemnate puncte din această străveche provincie românească. Timpul urma să fie folosit cît mai înţelept, căci vorba aceea „numai nebunul vagabondează, singur omul înţelept Călătoreşte". Şi noi am călătorit cu tot confortul pe care O.N.T. ni l-a oferit printr-un autocar urmînd următoarea rută: Sibiu, Făgăraş, Braşov, Tg. Săcuiesc, Gheorghe Gheorghiu-Dej (Oneşti), Bacău, Roman, Mircesti, Tg. Frumos, Iaşi, Paşcani, Fălticeni, Suceava, Siret, Rădăuţi, Putna Marginea, Sucevita, Vatra, Moldovita, Gura Humorului, Voroneţ, Cîmpulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Broşteni, Poiana Teiului, Pipirig, Măn. Neamţu, Agapia, Văratec, Piatra Neamţ, Măn. Bistriţa, Bicaz, Lacul Roşu, Gheorgheni, Tg. Mureş, Sovata, Tg. Mureş. Mediaş şi Sibiu.

Deşi programul a fost foarte încărcat şi deci obositor, totuşi marile satisfacţii sufleteşti pe care le-am avut în urma celor văzute, ne-au răsplătit pentru toate.

După ce am parcurs mai bine de 1.800 km ne-am încredinţat odată mai mult de frumuseţile patriei noastre, preţuite şi de străini. In adevăr, mai anii trecuţi, în Franţa, la un concurs în felul: „Cine ştie cîştigă", s-a pus şi întrebarea, care e ţara cea mai frumoasă din Europa. Concurentul care totalizase cele mai multe puncte, a pierdut în cele din urmă fiindcă a indicat Elveţia. Juriul însă a spus: România.

Se înţelege de la sine că dacă străinii competenţi astfel apreciază frumuseţile ţării noastre, atunci datoria cea dintîi a oricărui român, este de a şi-o cunoaşte cît mai bine. Dacă după cuvîntul lui O. Goga:

„Privighetori din alte ţări
Vin doina să ne-asculte"; e o datorie sfîntă pentru fiecare român să-şi cunoască cît mai deplin patria.

Tot timpul excursiei am fost favorizaţi de o vreme minunată şi am avut plăcerea deosebită să fim însoţiţi de un „ghid" priceput care, cu ceilalţi ghizi locali, ne-au „luminat" pe drept cuvînt această călătorie pe cît de plăcută, tot pe atît de instructivă, căci pe lîngă „pitorescul" naturii şi frumuseţea monumentelor trecutului, noi am avut prilejul să admirăm măreţele realizări ale socialismului.

Din multele impresii ce le-am culeş în această excursie, voi căuta să împărtăşesc, măcar o parte şi cititorilor acestei foi.

A. Radu

Epitafe despre păstoritul mărginean

Epitafele prezintă un interes deosebit pentru cercetători, întrucît acestea reflectă structura socială structura ocupaţională precum şi unele evenimente de interes istoric şi economic, precum şi un interes etnografic.

In cele ce urmează, vom prezenta 3 epitafe din cimitirul din Poiana Sibiului, care ilustrează momente din viaţa păstorilor poienari, fiind în linii generale interesante pentru tot păstoritul mărginean, respectiv pentru viaţa acelor păstori care au făcut transhumanţă:

I.

Cînd am fost tînăr băiat
In Dobrogea am plecat
Şapte ani am ciobănit
Pe acasă n-am venit
După şapte ani de zile
Timpul de armată vine
Din Dobrogea am plecat
Ca să viu într-al meu sat,
La părinţii mei cei buni
Zece zile am stat acasă
Şi o moarte nemiloasă
M-a răpit de la părinţi
De la surori şi iubiţi
Chiar în floarea vieţii,
Lăsînd părinţi cu cele trei surori
Şi doi cumnaţi
Pe voi vă las supăraţi.

II.

Am fost tinerel băiat
Şi boala nu m-a întrebat
Mi-a rănit grav plumîna
Apa din Cernavoda
Am dus boala pe picioare
Crezînd c-oi avea scăpare
Dar după trei luni de zile
M-am gătat jalnic din lume.

III.

Fost-am tinerel băiat
Pentru oi viaţa mi-am dat
Bată-vă focul de oi
C-am ţinut prea mult la voi
Căci venind trenul turbat
Vrînd să fug m-a apucat
La un picior m-a zdrobit
Pînă seara am murit.
Nimic nu-i jalnic pe lume
Ca a muri în spital
Căci acolo n-ai pe nime
N-a fost nici măicuţa mea
Ca să-mi ţie lumina
Ea a rămas judecată
Pe viaţa ei pe toată
Iubiţi părinţi, surori, fraţi
Vă rog să nu mă uitaţi.

Spaţiul nu ne permite publicarea mai multor variante. Totuşi considerăm că cele trei epitafe prezentate mai sus demonstrează cu prisosinţă viaţa păstorului transhumant departe de ai

unele întîmplări cotidiene ale vieții pastorale. Fără a exagera importanța acestora socotim că se poate stabili pentru o anumită măsură circulația oierilor transhumanți și felul lor de viață. Se înțelege că acestea trebuie puse în concordanță cu documentele istorice și cu alte materiale de arhivă pe care le completează.

Din punct de vedere al realizării artistice acestea nu ating culmile creației folclorice fiindcă nu au avut circulația și implicit posibilitatea șlefuirilor în decursul transmiterii orale de la om la om și din generație în generație. Totuși această categorie folclorică prezintă cel puțin un dublu interes: cel documentar, în sensul că atestă unele situații de fapt, precum și acela de a ne permite să constatăm nivelul artistic inițial al unei piese folclorice înainte ca aceasta să „pornească în lume".

Culegerea și publicarea celor mai realizate epitafe din punct de vedere artistic și documentar ar aduce o reală contribuție la cunoașterea culturii noastre populare.

Ion Drăgoescu
Mircea Sfîrlea

Rugăciunea

Sufletul este oarecum chiagul ființei și vieții noastre și fără de el nimic nu am fi. Lucru deosebit de însemnat găsim în împrejurarea că sufletul se dorește neîncetat după ceva tot mai bun, tot mai frumos și mai înălțător, așa cum, spre pildă, cerbul se dorește după culmi înalte și însorite, însetoșează după apa limpede a izvoarelor din munți, după roua dimineților senine și după răsărit de soare plin de măreție și dătător de sănătate.

În ceea ce privește sufletul creștinului, acesta tinde cu toată puterea sa spre Făcătorul său, spre Dumnezeu. Iar dacă o dată L-a aflat, vrea să rămînă în legătură cu El, să trăiască în El, cu El și pentru mărirea Lui.

Dar calea cea mai potrivită pe care sufletul credinciosului creștin urcă la Dumnezeu și apoi mijlocul prin care poate rămîne în legătură cu El, este *rugăciunea*. De altfel, rugăciunea și este chiar grăirea noastră, prin limba sufletului, cu Dumnezeu; Ea este „ridicarea minții și voii noastre către Dumnezeu"; este și o arătare a dragostei noastre fiești către Tatăl nostru cel din ceruri. Căci numai „cel ce iubește pe Dumnezeu de-a pururi stă de vorbă cu Dînsul cum ar sta cu un tată, alungînd orice gînd pătimaș".

În mod firesc, zilnic avem trebuință de hrană, cu deosebire avem trebuință de pîine, ca să ne întărim trupește. Dar și sufletul își are hrana sa zilnică, după care se dorește tot în mod firesc. Iar hrana zilnică a sufletului credincios, a creștinului adevărat este rugăciunea, adică pîinea cea duhovnicească. Iată împrejurarea simplă care ne îndeamnă să ne rugăm zilnic, să ne întărim sufletul nostru de creștini cu rugăciune statornică, aleasă și curată, bine știind că astfel cugetul nostru se îndreaptă spre Tatăl Ceresc, voința se înduplecă a face numai binele, împlinind voia lui Dumnezeu, iar inima, vorbind cu Dumnezeu, saltă de bucurie și de dragoste.

Nu puține sînt însă pricinile din care izvorăște trebuința de a sta de vorbă, prin rugăciune, cu Dumnezeu. Uneori avem trebuință de ajutor; alte ori simțim îndatorirea de a-i mulțumi lui Dumnezeu pentru binefacerile Sale către noi; sau, cuceriți de mărirea lui Dumnezeu, de puterea și de strălucirea Lui, de podoaba în care El îmbracă lumea noastră, de frumusețea ce ne înconjoară în fiecare clipă, simțim îndemn lăuntric de a-L lăuda pe Dumnezeu din toată inima noastră, din tot sufletul și cugetul nostru, cu toată puterea noastră. Și așa ne hrănim sufletul creștinesc cu rugăciuni de cerere, de mulțumită și de laudă către Dumnezeu.

De orice fel ar fi rugăciunile noastre creștinești, ele sînt bine primite de Dumnezeu numai dacă le facem cu inimă smerită, cu gînd curat, cu stăruință neîmputinată și cu nădejde neclătinată. În chip smerit s-a rugat vameșul din Sf. Evanghelie și numai astfel făcînd „el s-a întors îndreptat la casa sa". Cu gînd curat s-a adresat Mîntuitorului Iisus Hristos femeia cananiancă și a dobîndit vindecarea fiicei ei. Stăruința unei văduve, ne arată Sf. Scriptură, l-a îmblînzit chiar și pe un judecător nedrept. Cum dară nu s-ar îndupleca dragostea nemărginită a lui Dumnezeu-Tatăl la stăruințele noastre drepte? — zice Mîntuitorul. Iar nădejdea l-a vindecat pe dreptul Iov de lepră, și tot nădejdea neclintită în ajutorul lui Dumnezeu l-a vindecat, după 38 de ani de suferință, pe bolnavul de la Vitezda.

Rugăciunea adevărată și puternică l-a întărit pe Mîntuitorul Iisus Hristos, în grădina Ghetsimani, cînd se afla în preajma jertfei Sale răscumpărătoare.

Sf. Scriptură ne înfățișează încă și multe alte exemple de adevărați rugători către Dumnezeu.

Dar, fără îndoială, nu ajunge să știm ce este rugăciunea și nu e de ajuns nici chiar dacă cunoaștem îndatorirea creștinească de a ne ruga zilnic lui Dumnezeu. Mai e de trebuință să știm cum să ne rugăm cu adevărat lui Dumnezeu. Deși, la prima vedere, ni s-ar părea că acest lucru nu ar fi prea greu, nu putem uita că pînă și Sf. Apostoli, adică oamenii cei mai apropiați de Mîntuitorul au stat în cumpănă, cînd și-au pus problema rugăciunii adevărate. Ei înșiși i s-au adresat Mîntuitorului Iisus Hristos cu rugămintea: „Doamne, învață-ne cum să ne rugăm" (Luca 11, 1).

Mîntuitorul Hristos le-a spus limpede și tot așa ne spune El și nouă, zicînd:

„Cînd te rogi, nu fii ca fățarnicii, că iubesc în sinagogi și în colțurile ulițelor stînd să se roage, ca să se arate oamenilor. Acum zic vouă, că își iau plata lor. Iar tu cînd te rogi, intră în cămara ta și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău, celui în ascuns și Tatăl tău, cel ce vede în ascuns, îți va răsplăti la arătare.

Și rugîndu-vă să nu grăiți multe ca închinătorii la idoli, că li se pare, că în multa lor vorbă vor fi auziți. Deci, nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi de la El" (Matei 6, 5—8).

Deci, să nu ne rugăm de ochii altora, ca să ne vadă aceștia și să ne fie nouă spre laudă deșartă; să nu căutăm, rugîndu-ne, lauda cea trecătoare, ci să nădăjduim în răsplata cea veșnică a bunului Dumnezeu. Să ne închidem în noi înșine, în cămara cea curată a sufletului nostru creștinesc și de acolo să stăm de vorbă, prin rugăciune, cu Dumnezeu. Căci El vede și judecă drept ascunsurile cele mai tăinuite ale ființei noastre.

Dar, cum arată Mîntuitorul Iisus Hristos, nici în vorbă lungă nu stă adevărata rugăciune, ci în cuvinte puține, în cuvinte care să ducă înaintea lui Dumnezeu simțămintele noastre cele mai curate.

Cade-se nouă să ne lăsăm cuceriți de îndemnurile Mîntuitorului, să ne rugăm lui Dumnezeu cum El însuși s-a rugat și cum El însuși ne învață să ne rugăm.

D. Călugăr

Despre viclenie

Între păcatele care ne împiedică la dobîndirea mîntuirii se numără și păcatul vicleniei. Acest păcat este mult osîndit în dumnezeiasca Scriptură, iar părinții cei duhovnicești îi stau împotrivă cu toată hotărîrea, ca unei răutăți vrednice de a fi defăimată.

Orice cititor, care citește cu luare aminte Psalmii, poate să-și dea seama, cu ușurință, că Proorocul David, vorbind cu Dumnezeu în rugăciune, zice: „Lîngă Tine nu se va adăposti vicleanul" (Ps. 5, 4). El se mai roagă zicînd: „Scapă-mă, Doamne, de omul viclean și de bărbatul nedrept mă izbăvește" (Ps. 139, 1), iar despre sine spune: „Cu oamenii cei mincinoși nu am șezut și cu cei vicleni nu mă voi împreuna. Adunarea celor vicleni am urît-o" (Ps. 25. 4—5). Același Psalmist fericește pe omul în sufletul căruia nu se află vicleșug (Ps. 31, 2).

A se depărta de vicleșug este o faptă a omului duhovnicesc, care știe că „cel viclean este de un nume și părtaș cu diavolul", cum spune sfîntul Ioan Scărarul.

Într-adevăr, în Sfînta Evanghelie, diavolul este numit „cel viclean".

De aceea cei doritori de mîntuire s-au ferit mereu de viclenie și lenevire, ca să nu aibă parte cu „sluga vicleană și leneșă", care, din pricina lenevirii sale, a ascuns talantul ce i-a fost încredințat spre a-l înmulți, iar prin viclenie a căutat să-și ascundă trîndăvia sa și vina a încercat s-o arunce asupra Celui ce i-a dat talantul (Matei 25, 24—25). Stăpînul însă, ca un cunoscător al inimilor, i-a descoperit trîndăvia și i-a arătat și viclenia, căci i-a zis: „Slugă vicleană și leneșă" (Matei 25, 26), iar pentru aceste două păcate i-a dat și răsplata ce i se cuvenea (Matei 25, 28—30).

Ca trăitori după învățătura Mîntuitorului Hristos, sfinții ucenici ai Domnului au trăit o viață cu totul lipsită de viclenie, viață ce le era cunoscută și credincioșilor pe care ei îi îndrumau. Astfel, Sfîntul Apostol Pavel scria credincioșilor creștini din Corint: „Lepădîndu-ne de cele ascunse și rușinoase, nu umblăm întru viclenie, nici nu prefacem cuvîntul lui Dumnezeu" (Cor II, 4, 2). El dorea ca și credincioșii săi să fie fără răutate și fără viclenie, de aceea îi și îndemna, zicînd: „Să facem praznicul nu cu aluat vechi și cu aluat de răutate și de viclenie, ci cu azimele curăției și ale adevărului" (I Cor. 5, 8). La un gînd cu Sfîntul Pavel este și Sfîntul Apostol Petru, care le scria credincioșilor următoarele cuvinte: „Lepădînd toată răutatea și tot vicleșugul și fățărniciile și pizmele și toate clevetirile, ca niște prunci de curînd născuți, doriți cu dor laptele cel duhovnicesc și neprefăcut, ca prin el să creșteți spre mîntuire, de vreme ce ați gustat că bun este Domnul" (I Petru 2, 1-3).

Potrivit îndemnurilor amintite, credincioșii au datoria de a se sili să înlăture din sufletul și din viața lor orice înfățișare a vicleniei, ca să se poată asemăna cu Sfinții Apostoli, cei fără de vicleșug, și să aibă parte cu Mîntuitorul Hristos, Cel ce învață că în Împărăția cerurilor vor intra numai aceia care sînt ca pruncii: „De nu vă veți întoarce ca să fiți ca pruncii, nu veți intra în Împărăția cerurilor" (Matei 18, 3). A fi ca pruncii însemnează, mai cu seamă a fi fără de răutate și fără de viclenie.

Dar ce este viclenia? La întrebarea aceasta ne răspunde lămurit sfîntul Ioan Scărarul, care învață că „Viclenia este o schimonosire a dreptății". Cel viclean, nedrept fiind, vrea să fie cunoscut ca drept, de aceea face totul ca să-și ascundă fărădelegile sale, iar în acest scop unelteste minciuna și chiar jurămîntul cel strîmb. Pentru o pricină ca aceasta, viclenia este arătată de același Sfînt Ioan Scăraru, a fi: „deprinderea de a minți" și cuprinzînd „jurămintele cele vrednice de osîndă".

Vicleanul tăinuiește cele ale inimii sale și nicidecum nu se mărturisește, deci pe dreptate s-a zis, iarăși, că viclenia este „tăinuirea inimii" și „dușmănia împotriva mărturisirii".

Înșelînd pe alții, cel viclean se înșeală și pe sine, însuși, ajungînd la părerea de sine, care intră în însăși firea lui, iar prin aceasta ajunge la cea mai de pe urmă cădere. Acestea le-a însemnat sfîntul scriitor al Scării, zicînd: „Viclenia este o minte înșelată, părerea de sine care a trecut în fire, pricinuitoarea căderilor".

Avînd ascunse în inimă răutăți nemărturisite, cel viclean nu se poate împărtăși de ajutorul celor ce ar putea fi în măsură să-l îndrumeze, așa că viclenia este și „piedică spre ridicarea din căderi".

Fiind înșelat în cugetarea sa, omul viclean în-

(Continuare în pag. 4)

Despre viclenie

(Urmare din pag. 3)

cearcă să se dezvinovățească pe sine, aducînd înainte intențiile cele bune. Și aceasta ia în seamă Sfîntul Ioan Scăraru, spunînd că viclenia este „o dezvinovățire mincinoasă, prin intențiile cele bune".

Ca fiică și însoțitoare a trufiei, viclenia fățărnicește smerenie, pocăință și evlavie, înaintea celor ce le prețuiesc pe acestea, dar și în acest caz lucrarea ei este mincinoasă (falsă), căci nu se face înaintea lui Dumnezeu, ci înaintea oamenilor, nu pentru mîntuire, ci pentru cinstea cea de la oameni.

Pentru toate pricinile amintite, viclenia este înfățișată ca fiind „viețuire drăcească". Iată de ce bine s-a zis că „cel viclean este de un nume și părtaș cu diavolul".

Cine ține seamă de toate acestea, înțelege de ce viclenia și mîndria, din care odrăsiește cea dintîi și prin care sporește, sînt înfățișate ca pricinile mai de căpetenie ale patimilor. Pentru aceasta, cel ce cugetă drept înțelege că, într-adevăr, vicleanul nu se poate adăposti lîngă Dumnezeu și nici nu este vrednic de Dumnezeu.

Cel viclean are o viață îndoită (dublă), într-un fel fiind înăuntrul sufletului său și în alt chip arătîndu-se în afară; altfel își este cunoscut lui însuși, adică conștiinței sale, și altfel vrea să fie cunoscut de oameni. Printr-o astfel de viețuire, vicleanul se unește cu Iuda, care l-a vîndut pe Mîntuitorul. Acesta, fiind cu ucenicii, se arăta următor al Domnului Hristos, dar a făcut legămînt cu fariseii dușmani ai Învățătorului, ca să-l dea în mîinile lor. Cînd a sosit vremea prinderii lui Iisus, Iuda s-a apropiat și l-a sărutat, zicîndu-I: „Bucură-te, Învățătorule", căci acesta a fost semnul pe care li-l dăduse mai înainte, ca să-l cunoască cei ce voiau să-l prindă (Matei 26, 48—49). Iată pînă unde duce viclenia: ea fățărnicește evlavie și dragoste, dar urmărește pe cele cu totul potrivnice acestora.

Sfînta Scriptură ne înfățișează și soarta celui ce cu atîta viclenie s-a purtat față de Mîntuitorul, și anume, ne spune, că „Iuda s-a dus și s-a spînzurat" (Matei 27, 3—5; Fapte 1, 18).

Toate cele de pînă aici ne încredințează că rea este viclenia și grea este osînda ei, pentru că rele sînt urmările pe care le are acest păcat, care este și pricină de multe pacate. Să ne cercetăm, deci, pe noi înșine de nu cumva sîntem sub puterea vicleniei, dacă o avem sau dacă o încuviințăm, iar dacă vom afla în noi urmele ei, ca unii care știm că prin aceasta ne facem de un nume și de o părtășie cu diavolul, și că nu ne putem apropia de Dumnezeu și nici mîntuirea n-o putem dobîndi, să stăm împotriva vicleniei cu toată puterea noastră. Aceasta o putem face mai cu seamă dacă ne vom obișnui a ne mărturisi gîndurile noastre la părinții cei cu sporire întru cunoștința sufletului și dacă vom primi sfatul lor, cu toată hotărîrea, făcînd nu ceea ce ni se pare nouă bun și folositor, ci ceea ce vor hotărî îndrumătorii noștri cei sufletești. Cu aceasta vom da cea mai însemnată lovitură vicleniei.

De asemenea, cînd vom simți că în sufletul nostru este o deosebire între ceea ce gîndim și între ceea ce făptuim, între felul cum ne aflăm înaintea conștiinței noastre și între felul cum ne arătăm oamenilor, să căutăm a înlătura această deosebire, această nepotrivire, silindu-ne să fim în conștiința noastră așa cum vrem să fim cunoscuți de oameni. Cu alte cuvinte, să nu ne fie numele mai mare decît viața, iar dacă se întîmplă să avem un nume mai presus de chipul nostru de viețuire, să ne străduim să ne ridicăm și viața la înălțimea numelui pe care îl avem.

In toată strădania noastră spre mai bine, spre înaintarea în virtute, lucrul nostru este cu rost numai prin ajutorul lui Dumnezeu. De aceea, toate cîte le facem noi, prin puterile firii noastre, pentru înlăturarea vicleniei din viața noastră, să le însoțim cu rugăciune stăruitoare către Dumnezeu, ca El să facă ceea ce nu putem face noi, mai ales că ne-am întunecat conștiința cu înșelăciunile vicleniei. Darul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu noi cu toți și să ne izbăvească de toate împletecirile vicleniei, să ne ajute a umbla întru smerenie și neprihană.

Ierodiaconul Teofil

Intrarea în biserică a Maicii Domnului

Lîngă templul din Ierusalim era în vechime o școală pentru creșterea fetițelor care-și închinau viața slujirii lui Dumnezeu. Sub supravegherea preoților, ele învățau aici Legea lui Moise, luau parte la rugăciunile și jertfele de dimineața și seara și participau activ la întreg serviciul divin prin cîntări frumoase și evlavioase. La unele slujbe citeau din Sf. Scriptură, din lege, Psalmi și Prooroci.

In cuprinsul acestei școli bisericești, pe lîngă virtuți sfinte, fetițele cîștigau obiceiuri alese ca să fie folositoare aproapelui. Aici se ocupau cu munca, lucrul de mînă, țesutul, lucratul hainelor preoțești, covoare etc. La vremea majoratului (adică în Orient la 14 ani), părinții le duceau acasă și le măritau.

La o astfel de școală de bună creștere au adus evlavioșii părinți Ioachim și Ana pe scumpa lor fetiță, Maria, la vîrsta de abia 3 ani și aici va rămîne pînă la 14 ani. Aici fecioara Maria și-a păstrat viața curată și nevinovată.

Din copilărie ea a înțeles că pentru credincios lucrul principal e a trăi cum voiește Dumnezeu, a păzi poruncile Lui, a-ți păstra cugetul și inima curată. Ea în biserică își închină toată viața slujirii lui Dumnezeu, iar mintea, inima și voința le deprinde să împlinească ceea ce este sfînt, drept și plăcut înaintea lui Dumnezeu.

Părinții Bisericii spun că din clipa intrării în biserică Sf. Maică a făcut vot înaintea lui Dumnezeu că va rămîne pururea fecioară. Ea a făcut această juruință din propriul îndemn, din inspirația Sf. Duh. Lucrul nu era nici simplu și nici ușor deoarece se știe să la evrei căsătoria era prețuită mai mult decît fecioria, iar rămînerea fără urmași era o rușine înaintea oamenilor și o pedeapsă a lui Dumnezeu pentru păcate neștiute.

Aici la templu a crescut Sf. Maică cu vîrsta și cu înțelepciunea înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor și harul Sf. Duh era cu ea în toate împrejurările și păcat n-a săvîrșit în viața sa. Cine poate să descrie sfintele virtuți care de pe acum încep să încolțească în ființa sa curată? De pe atunci inima ei a devenit altar de jertfă lui Dumnezeu și grădină de flori frumoase care creșteau sub alinarea și mîngîierea luminii și căldurii harului divin.

La umbra lăcașului divin, copila sfîntă a deprins frica fiiască de Dumnezeu. Aici a deprins credința, nădejdea și dragostea, învelite în haina smereniei. Aici s-a sădit trandafirul supunerii, crinul curăției și al ascultării de poruncile Celui Prea Inalt. Aceste virtuți creșteau pe tulpina dragostei de Dumnezeu. Aici asculta pe cei mari, pe cei egali cu ea îi ajuta și pe toți îi iubea, cu iubire cerească. In jurul său răspîndea numai gînduri, vorbe și fapte frumoase și toți o prețuiau și o iubeau.

In școala bisericii, viața Sf. Fecioare Maria era ca într-o familie mai mare, în care Dumnezeu este Tatăl tuturor, iar copiii Lui sînt celelalte fete, cu care era împreună. Fecioara vede în ele pe surorile sale pe care le iubea și le vorbea cald, blînd și cuminte. Ea este model de viață religios-morală tuturor. Ea n-a făcut rău nimănui. Inima ei era un fagure de miere, iar cuvintele sale erau pline de dulceață. Vorbea rar și puțin, dar totdeauna la loc potrivit. Cuvîntul său era plin de înțelepciune și putere și toți se bucurau de el pentru că înălța, întărea și mîngîia, căci spunea cele bune, grăia numai adevărul și dreptate. Era cuvînt de pace și de armonie, de prietenie și de zidire. Niciodată n-a ofensat pe nimeni și nu a supărat pe nimeni, nu s-au auzit minciuni de pe buzele ei și glasul său evlavios a fost scară care a ridicat totdeauna inima credincioșilor spre cer și așa rămîne în vecii vecilor.

Lîngă templu, Sfînta Fecioară a deprins bunătatea, blîndețea și răbdarea, rîvna de cele sfinte, munca și rugăciunea. Aici a învățat să-și împlinească toate datoriile față de Dumnezeu și de oameni. Era cea dintîi la privegheri și rugăciune, la citirea Scripturii și aducerea jertfelor. Conștiința ei curată a fost mereu trează la chemările cerului, iar viața ei în trup era sfîntă ca a îngerilor din cer, pentru aceasta, cînd a voit Dumnezeu, Sfînta Fecioară a fost aleasă să nască pe Fiul lui Dumnezeu și Fiul Omului, pe Mîntuitorul nostru Iisus Hristos.

Dar Sf. Fecioară Maria a cunoscut și a trăit și suferința din fragedă vîrstă. Paharul durerii a început să-l guste cînd a primit vestea despre moartea iubitului său tată și-l va goli pe deplin pe Golgota, la Patimile Fiului Său, la picioarele Crucii. Dreptul Ioachim a adormit în Domnul pe cînd Sf. Maria era fetiță în templu; el a fost cel dintîi muritor care a adus drepților vestea apropiatei răscumpărări.

Durere i-a produs apoi moartea mamei sale, ca și diferite încercări prin care a trecut. Ea însă toate le-a purtat cu răbdare, smerenie și încredere în Dumnezeu.

La vîrsta de 14 ani Sf. Fecioară părăsește templul, ocrotită de bătrînul și dreptul Iosif și petrece în Nazaret, unde primește de la Arhanghelul Gavriil marea veste de bucurie a întrupării lu Mesia cel făgăduit (Fac. 3, 15; Lc. 1, 26—45). Plină de bucurie, ea rostește în fața tainei divine rugăciunea: „Mărește suflete al meu pe Domnul și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mîntuitorul meu, că a căutat spre smerenia roabei sale, că iată de acum mă vor ferici toate neamurile" (Lc. 1, 47—48).

Înțelegînd că este voia Celui de Sus, ea se supune Proniei divine și ascultă cu smerenie și încredere pe Inger, devenind Maica Dumnezeului nostru.

Ea strălucește în Biserică, de-a dreapta Domnului, ca Palat al Impăratului ceresc, ca Biserica vie a lui Dumnezeu și Rugătoarea noastră către Fiul său.

Simion Radu

† Achim Cernea

Miercuri, 15 septembrie 1965, ora 13,30, s-a stins din viață, în etate de 57 de ani, Achim Cernea, conducătorul fabricii de lumînări a Arhiepiscopiei noastre.

Timp de 35 ani a fost la centru în slujba Mitropoliei noastre.

Slujba înmormîntării a fost săvîrșită sîmbătă, 18 septembrie 1965, ora 11, în Catedrala mitropolitană din Sibiu de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Părinte Consilier Ioan Vlad și P. C. Protopop Ioan Munteanu, care în cuvinte adînc simțite a scos în evidență viața celui mutat de la noi și meritele lui.

Il deplîng soția sa nemîngîiată, toți colegii săi și numeroși prieteni, care l-au apreciat și l-au însoțit pe ultimul drum.

Corpul său neînsuflețit a fost așezat spre veșnică odihnă în cimitirul ortodox din comuna Rășinari.

Odihnească-se în latura celor drepți!

Traian Chirilă

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 1 decembrie 1965 Nr. 45—46

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

In slujba Bisericii, a patriei şi păcii

La 6 noiembrie 1965 Prea Sfinţitul Valerian al Oradiei a împlinit frumoasa vîrstă de 60 ani. O viaţă de om închinată Bisericii, Patriei şi păcii. La această aniversare, alături de clerul şi credincioşii eparhiei Oradea şi de toţi cei ce au cunoscut şi preţuit vredniciile Prea Sfinţiei Sale, aducem şi noi cuvînt de cuvenită cinstire Ierarhului osîrduitor pe plaiurile ortodoxiei ardelene şi legat de Sibiul lui Andrei Şaguna.

Născut la 6 noiembrie 1905 în satul Muncel, com. Străoane de sus (fostul judeţ Putna), Vasile Zaharia a cunoscut din copilărie poverile vieţii. Crescut, ca orfan, la azilul din Brăila, a fost remarcat de dascălul său de la şcoala primară, Neculai Butoianu, care a sădit în sufletul lui dragostea de patrie, de Ardealul românesc, de dreptate şi pace şi l-a îndreptat spre seminarul „Sfîntul Andrei“ din Galaţi. Elev eminent, primeşte bursă, care îi asigură continuarea studiilor. Se simţea atras de viaţa monahală. În 1927 tînărul absolvent de seminar se înscrie la Facultatea de Teologie din Bucureşti, unde îşi desăvîrşeşte pregătirea teologică şi formarea duhovnicească. Semnificativ pentru preferinţele lui este faptul că subiectul tezei de licenţă a fost: „Regulele monahale după Sfîntul Vasile cel Mare şi Sfinţii Părinţi“. Terminînd Facultatea şi Seminarul pedagogic universitar şi reuşind printre primii la examenul de capacitate, acum temeinic pregătit, se îndreaptă spre cariera de profesor, luminător al minţii şi educator al inimii. Înainte de aceasta împlinise slujba de secretar al Şcolii de cîntăreţi de pe lîngă Sfînta Patriarhie (1929—1930), de protopsalt la biserica Spirea Veche din Bucureşti (1931—1932), de pedagog la seminarul monahal de la mînăstirea Cernica şi corector la Tipografia de acolo. La 28 septembrie 1932 primeşte tunderea ca monah în obştea monahală de la Cernica, devenind monahul Valerian. A doua zi e hirotonit ierodiacon şi numit profesor la Seminarul monahal şi la Şcoala de cîntăreţi. În septembrie 1933, la vîrsta de 28 ani, e înălţat în dregătoria de director al seminarului. În 1935 e sfinţit ieromonah, ca în 1936 să fie hirotesit protosincel şi în 1938 ridicat la treapta de arhimandrit. Între 1937—1940 împlineşte şi o sarcină însemnată, în organizarea şi conducerea şcolilor teologice eparhiale. După ce funcţionează la seminarul „Veniamin Costache“ din Iaşi, între 1941-44 e profesor la Ploieşti şi stareţ al mînăstirii Ghighiu, iar din 1944 devine Exarh al mînăstirilor din Arhiepiscopia Bucureştilor şi stareţ al mînăstirii Cîmpulung-Muscel.

Am enumerat suişul din treaptă în treaptă al profesorului şi ieromonahului Valerian, pentru că şi numai această enumerare vorbeşte elocvent despre munca, capacităţile, vredniciile şi realizările bogate ce caracterizează personalitatea lui. Ca profesor a pus nu numai truda minţii, ci şi sufletul său, pildă făcîndu-se cu ştiinţa şi fapta, ca să plămădească viitori slujitori ai Bisericii şi patriei, vrednici de această slujire. Ca director, stareţ şi exarh a dovedit calităţi de organizator, gospodar şi îndrumător, împletind astfel teoria profesorului cu practica organizatorului. La aceste calităţi se mai adaugă una: scriitorul.

Cel ce a cunoscut pita amară a orfanului şi a poporului obidit, cel ce a adunat întru osteneală şi rîvnă multă comoară de învăţături în Seminar şi Facultate, cel ce a împlinit cu vrednicie atîtea slujiri, la strană, la catedră, la direcţia seminarului, la stăreţie şi la exarhat, cel ce s-a dovedit un teolog temeinic pregătit şi un condeier pasionat şi ancorat în actualitate, legat de Biserică şi popor, era firesc să fie ridicat, prin voia clerului şi credincioşilor, la o treaptă mai înaltă, unde îl aşteptau noi sarcini în slujba Bisericii şi patriei. Astfel în 11 noiembrie 1951 Colegiul electoral al Bisericii noastre alege pe arhimandritul Valerian ca episcop al Eparhiei Oradea. După hirotonire şi învestitură, P. S. Valerian este înscăunat la 25 noiembrie pe scaunul episcopesc orădan. Cu prilejul înscăunării, mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului a spus că eparhia Oradea îşi aşteaptă păstorul cu simţăminte înălţate şi sfătuieşte pe noul episcop să pornească la lucru cu încredere în Dumnezeu şi în turma dreptcredincioasă, acum pe veci reîntregită, să fie alături de popor, să promoveze înfrăţirea cu celelalte culte şi cu naţionalităţile conlocuitoare. Idealul e ca Hristos să fie totul în toate, ca Hristos să fie viu în viaţa întregei eparhii. Lucrînd cu vreme şi fără vreme, noul ierarh va fi la înălţimea aşteptărilor poporului şi a chemării lui Hristos, a chemării vremurilor de azi.

Prea Sfinţitul Valerian a mărturisit că va continua moştenirea sacră lăsată de înaintaşi, ducînd mai departe făclia nestinsă a dreptei credinţe, va urma pilda

(Continuare în pag. 2)

Praznicul bucuriei

Bucuria mai ales, bucuria lăuntrică, sufletească, este ideea de căpătăi care se desprinde din Pastorala pe care I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae* a trimis-o credincioşilor şi preoţilor din Arhiepiscopie în acest an, cu prilejul Naşterii Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. „Bucuraţi-vă totdeauna în Domnul şi iarăşi zic bucuraţi-vă“, glăsuieşte Pastorala urmînd cuvîntul Sf. Apostol Pavel (Fil. 4, 4), cu deosebire astăzi, căci „Cuvîntul trup s-a făcut şi s-a sălăşluit între noi şi am văzut mărirea lui“ (Ioan 1, 14). Prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, inimile noastre sînt mai calde astăzi decît oricînd altă dată în cursul anului bisericesc.

Subiliniind naşterea din veşnicie din Tatăl, precum şi naşterea în timp din Fecioara Maria, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae arată că „Fiul Omului s-a născut din Mamă fără de tată, după cum se născuse mai-nainte de toţi vecii din Tată fără mamă“. Naşterea Sa în trup omenesc a fost umilă, nu „în bubuit de tobe şi-n zgomot de surle asurzitoare“, Iisus-Domnul venind între oameni „ca să-i mîngîie şi să-i umple de nădejdi în izbăvirea făgăduită de proroci“.

Precum i-a fost Naşterea în trup, la fel i-a fost şi viaţa pămîntească, simplă şi curată, atît de curată încît nici cărturarii şi fariseii, cei mai „neîmpăcaţi“ potrivnici ai lui Iisus, n-au putut să-l vădească de vreun păcat. De aceea, inima curată va constitui „adevăratul temei al vredniciei noastre“, atunci cînd cu toţii ne vom prezenta înaintea dreptului şi cerescului nostru Judecător.

Vorbind despre Naşterea Domnului, „trebuie să ne gîndim totdeauna şi la Preacurata Fecioară Maria de Dumnezeu Născătoarea“, naşterea din fecioară fiind prezisă de profetul Isaia (7, 14) cu aproape o mie de ani înainte de „plinirea vremii“. Întruparea Mîntuitorului din Fecioara Maria rămîne însă o taină a iconomiei divine, pe care nu o putem înţelege decît prin credinţă. Spunînd celor care slujeau la masa de la ospăţul din Cana Galileii cît şi nouă tuturor: „Faceţi orice vă va spune“ Iisus, Maica Domnului ne-a dat cea mai bună învăţătură, care cuprinde tot ceea ce este necesar şi folositor sufletului nostru creştinesc, învăţătură pe care Pastorala ne îndeamnă a nu o uita „niciodată“.

„Miezul acestei învăţături zace în porunca iubirii de Dumnezeu şi de aproapele. Iubirea de Dumnezeu este întruchipată în alipirea noastră de Biserica Fiu-

(Continuare în pag. 2)

In slujba Bisericii...

(Urmare din pag. 1)

strădaniilor mitropolitului Nicolae Bălan, cel mai proeminent urmaş al lui Şaguna. Îndrumat de astfel de înainte mergători, Prea Sfinţia Sa va întări unitatea clerului şi credincioşilor în aceeaşi Biserică strămoşească, va merge împreună cu poporul spre zările vieţii celei noi, va sprijini lupta pentru pace, nu va precupeţi nici muncă, nici o luptă şi nici o jertfă pentru buna sporire întru toate a Bisericii şi patriei. Aceste făgăduinţi aveau garanţia împlinirii în darul lui Dumnezeu, vistier al bunătăţilor, în personalitatea Prea Sfinţitului Valerian, în dragostea şi încrederea cu care a fost primit în Mitropolia Ardealului şi în Eparhia Oradea, în împrejurările noi de viaţă din patria noastră. În cei 14 ani de arhipăstorire ele au şi fost realizate spre binele Bisericii, propăşirea patriei şi întărirea păcii în lume.

E greu să concentrezi în puţine cuvinte activitatea multilaterală a Prea Sfinţitului Valerian. Cele spuse aici constituie numai o schiţă generală a realizărilor ce ni le oferă viaţa însăşi a ierarhului, identificat cu eparhia sa, cu Biserica şi poporul. Toate talentele Prea Sfinţiei Sale şi-au găsit acum teren larg de manifestare şi posibilităţi de deplină realizare.

Păzind unitatea cu Biserica întreagă şi cu Mitropolia Ardealului, Prea Sfinţia Sa a făcut din Eparhia Oradea un mădular vrednic al Bisericii noastre şi o eparhie de cinste a Mitropoliei noastre.

Ca episcop a aşezat în centrul activităţii sale altarul. De aici osîrdia de a sluji duminecă de duminecă, sărbătoare de sărbătoare, fie la Catedrala episcopală fie în bisericile din eparhie. La altar s-a împărtăşit din darurile cerului şi s-a făurit unitatea în Hristos a credincioşilor între ei şi a preoţilor şi credincioşilor cu ierarhul lor.

În al doilea rînd, Prea Sfinţia Sa s-a arătat un neostenit propovăduitor al dreptei credinţe. Prin predici, prin pastorale, prin calendare şi almanahuri, prin o mulţime de scrieri, Prea Sfinţia Sa a sădit învăţătura Bisericii noastre şi a înlăturat nedumeriri, rătăciri, credinţe deşarte.

Ca îndrumător şi conducător a îndemnat zi de zi — cu cuvîntul şi cu pilda — pe preoţi şi pe credincioşi să-şi împlinească datoriile faţă de Biserică şi patrie, fiecare să-şi facă slujba sa deplin şi să se supună canoanelor bisericeşti şi legilor Statului.

O grijă principală a fost consolidarea reîntregirii bisericeşti. Prea Sfinţia Sa — ca un adevărat părinte — n-a făcut deosebire între fiii săi duhovniceşti, între noi şi vechi ortodocşi, ci s-a înconjurat de consilieri vrednici, a numit protopopi şi preoţi fără căutare la faţă, a ajutat parohii şi credincioşi fără alegere, cinstind pretutindeni vrednicia fiecăruia. A vorbit şi a lucrat cu dragoste şi a recoltat dragoste. Se poate spune astfel că Prea Sfinţia Sa este astăzi ierarhul unei turme credincioase, una în dreapta credinţă, în duh şi rugăciune, una în aspiraţii şi fapte.

În cei 14 ani de arhipăstorire Eparhia Oradea s-a îmbogăţit prin noi biserici, s-a împodobit prin restaurări şi pictări de biserici, care toate au avut bucuria să fie sfinţite sau binecuvîntate de Prea Sfinţia Sa şi să primească darul cuvîntului său înţelept şi îndreptător spre iubire de Biserică şi iubire de patrie. Ca evenimente deosebite amintim praznicele celor două catedrale din Oradea şi celor două catedrale din Satu Mare, deopotrivă de înfrumuseţate şi de cinstite prin osîrdia ierarhului, clerului şi credincioşilor.

Dar Prea Sfinţia Sa a fost totodată pildă şi îndemn pentru toţi preoţii şi credincioşii de ataşament fierbinte faţă de patria noastră scumpă. El e propovăduitorul însufleţit al unui patriotism luminat, îndrumînd pe credincioşi să fie buni fii ai patriei, să cinstească pe conducătorii patriei noastre, să-şi îndeplinească toate datoriile cetăţeneşti, să muncească şi să se jertfească pentru binele obştesc, pentru bunăstarea şi fericirea poporului. O dragoste neclintită îl leagă şi de „pămîntul Ardealului sfînt şi drag", a cărei sămînţă a semănat-o în sufletul elevului dascălul de la şcoala primară şi care a rodit acum însutit.

Încadrat deplin în realităţile acestor locuri, Prea Sfinţia Sa a respectat şi dezvoltat tradiţiile ortodoxiei ardelene, a promovat relaţii de prietenie şi de colaborare cu celelalte culte şi a sprijinit înfrăţirea dintre poporul român şi naţionalităţile conlocuitoare în munca pentru înflorirea patriei şi în lupta pentru pace.

Luptător activ pentru pace, Prea Sfinţia Sa a răspîndit pretutindeni solia Evangheliei păcii, prin predicile din biserici, prin cuvîntările de la adunările păcii, ca delegat la Congresul Popoarelor pentru apărarea păcii (Viena 1952) şi la Sesiunea Consiliului Mondial al Păcii (Budapesta 1953), prin Pastoralele şi scrierile consacrate păcii. Pentru meritele patriotice, pentru munca neobosită şi luptă pentru pace, Prea Sfinţia Sa a fost decorat cu ordinul „Steaua Republicii Populare Române", clasa III-a.

Un cuvînt deosebit de preţuire se cuvine spus pentru bogata activitate scriitoricească. Mulţimea lucrărilor de înaltă valoare teologică, temeinic documentate, ancorate în actualitate şi scrise într-un stil limpede şi atractiv, mărturiseşte că Prea Sfinţia Sa este Ierarhul cărturar, preţuit şi în Biserica noastră şi de alte culte, şi în străinătate. Amintim aici titlurile cîtorva din aceste lucrări: Soborul popoarelor (1953), Unele probleme ale războiului şi păcii (1954), Atomocraţie sau demonocraţie? (1955), Taina mîntuirii oamenilor (1955), Buruieni crescute la umbra Bisericii (1955), Flori alese din grădina Sfintelor Scripturi, — Concordanţă biblică (1955), Alege deci viaţa! (1957), Glas în Rama s-a auzit (1958), Paştile, sărbătoarea vieţii şi a păcii (1959), Slujind Ortodoxia (1965).

Iată ce cunună de realizări se adună la a 60-a aniversare a zilei de naştere a Ierarhului orădan, să mărturisească tuturor vredniciile lui, roadele unei vieţi de muncă, de fructificare deplină a talanţilor în slujba Bisericii, Patriei şi păcii. De aceea ne unim şi noi glasul cu urarea rostită de clerul şi credincioşii din Eparhia Oradiei, de întreaga Biserică: „Întru mulţi ani Prea Sfinţite Părinte, de noi înfăptuiri spre slava Bisericii lui Hristos, spre binele Patriei noastre scumpe şi spre biruinţa păcii în lume!".

Telegraful Român

Praznicul bucuriei

(Urmare din pag. 1)

lui Său. Iubirea de aproapele, în cel mai larg înţeles al ei, se vădeşte în iubirea de Patrie, căci semenul nostru este întregul nostru popor". De aceea, preoţii şi credincioşii sînt îndemnaţi a „munci cu toţii pentru înălţarea Patriei noastre iubite şi pentru fericirea noastră obştească".

În încheiere, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae vesteşte credincioşilor şi bucuria binecuvîntării Catedralei noastre mitropolitane din Sibiu, care a avut loc la praznicul de pomenire a Sf. Ierarh Nicolae (6 decembrie), după ce ea a fost împodobită cu pictura „care-i îmbracă strălucit pereţii".

În sfîrşit, sîntem îndemnaţi cu toţii, ca Naşterea Domnului să fie încă un prilej de sîrguinţă spre fapte bune. „Ajutaţi-vă unii pe alţii ca fraţii cei buni, ca să pliniţi Evanghelia şi să se bucure toată suflarea de acest praznic luminat".

T. R.

In marele sfat al păcii

În sufletul tuturor luptătorilor pentru pace stăruie încă avîntul dat de Congresul Mondial pentru Pace, Independenţă Naţională şi Dezarmare Generală, care şi-a desfăşurat lucrările între 10 şi 15 iulie 1965 la Helsinki, dovedindu-se un for reprezentativ pentru lărgimea şi varietatea marii mişcări contemporane a popoarelor pentru apărarea păcii.

Dintre cei 1470 de participanţi la acest congres, veniţi din 98 de ţări ale lumii, unii au fost reprezentanţi de Biserici şi comunităţi religioase. Astfel, Biserica Ortodoxă Rusă a fost reprezentată de Î. P. Sf. Mitropolit Pimen, P. S. Episcop Filaret şi P. Cuv. Arhim. Juvenalie, iar P. F. Patriarh Chiril şi Î. P. Sf. Mitropolit Iustin au reprezentat Ortodoxia bulgară şi română. Din partea Bisericii Răsăritene au mai participat catolicosul Bisericii armene, Wasgen I şi mitropolitul Nifon Saba din Liban. De asemenea, au participat reprezentanţi ai celorlalte formaţiuni creştine. În afară de reprezentanţii creştinătăţii, au luat parte la congres şi reprezentanţi ai celorlalte religii mari, budişti, hinduişti, mohamedani şi iudei.

Conducătorul delegaţiei CCPP Andrei Ziak, a transmis congresului salutări cordiale din partea conducerii acestei mişcări. Totodată, declară, că — cu toate că CCPP este o mişcare creştină — ea nu intenţionează să se izoleze de celelalte organizaţii de pace. Căci „problema păcii este o problemă general umană. Ea priveşte pe fiecare om — indiferent de poziţia sa politică sau concepţia sa despre lume". În încheiere, subliniază: „Noi avem sarcini şi scopuri comune. Dacă vrem să realizăm aceste scopuri mari pentru viaţa omenirii în pace şi dreptate socială, noi toţi, care venim din diferite mişcări pentru pace, trebuie să stăm unanim laolaltă".

În Comisia IV-a avînd ca temă: „Înlăturarea rămăşiţelor celui de-al doilea război mondial", pastorul Dr. Bassarak din Berlin declară că principiul coexistenţei paşnice este un mijloc decisiv de lichidare a imperialismului. Coexistenţa paşnică nu înseamnă „pace cu orice preţ", ea nu este „cerşitorie pentru pace", ci propunerea unei întreceri paşnice între state cu orînduiri sociale diferite. Prin politica sa de agresiune imperialistă, guvernul S.U.A. dovedeşte că nu este dispus de prezent spre coexistenţă paşnică. Sarcina puterilor păcii din lume este a sili S.U.A. la coexistenţă paşnică.

Idei asemănătoare au fost exprimate şi în cadrul Comisiei VII-a, care se ocupase mai ales cu rolul culturii şi al religiei în crearea unui climat spiritual prielnic pentru pace. Lupta noastră pentru pace — afirmă pastorul Just (Konstanz) — este o luptă împotriva puterii războiului, dar totodată şi o luptă pentru aceia care trebuiesc cîştigaţi pentru o nouă politică a păcii. Lupta pentru libertate a popoarelor care se apără împotriva agresiunilor — arată P. F. Patriarh Chiril (Bulgaria) — face ca la toate

popoarele să se impună o voință comună spre coexistență pașnică și colaborare internațională. Lupta împotriva preamăririi războiului și a puterii în literatură și artă — subliniază I. P. Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei — este totodată o luptă pentru înțelegerea pașnică a popoarelor, pentru o comunicare spirituală largă cît lumea în slujba ideilor umanismului. Religiile, oricît ar fi ele de deosebite una de alta, poartă în această privință o mare răspundere și ar trebui ca toate să-și dea seama că sînt îndatorate să păstreze și să promoveze viața omenească. „Generația noastră, care a trăit nenorocirile a două războaie mondiale, este chemată ca — în răspundere pentru generațiile viitoare — să pregătească drumul unei cuprinzătoare umanizări a omului în timpul nostru".

„În lupta noastră pentru pace — declară P. Cuv. Juvenalie (Uniunea Sovietică) — noi trebuie să fim optimiști. Forțele păcii sînt mai puternice decît forțele războiului. La această luptă comunitățile religioase au să aducă o contribuție de seamă. Că reprezentanți conducători ai creștinătății mondiale recunosc tot mai limpede datoria lor de a participa împotriva uneltirilor imperialismului, au arătat recentele luări de poziții ale Patriarhului Alexei al Moscovei, ale Consiliului Ecumenic al Bisericilor și ale Papei roman față de agresiunile S.U.A. în Vietnam. Cu toate acestea, multe comunități și Biserici din lume ar trebui să întrebuințeze și mai intens decît pînă acum posibilitățile date lor pentru a ajuta ca lupta împotriva puterilor războiului să biruiască".

În cadrul aceleiași comisii, Episcopul Dr. Mitzenheim (R.D. Germană) declară că deosebirile în ce privește concepția despre lume „nu trebuie să devină niciodată temei de tulburare a păcii. Tocmai oamenii legați religios, creștinii, trebuie să contrazică atitarea intenționată a oricărei ideologii de cruciadă împotriva acelor state și popoare care s-au hotărît pentru ordine socialistă".

Înflăcărata solidaritate a participanților la congres cu lupta pentru libertate a poporului vietnamez și a celui dominican, s-a manifestat nu numai prin furtunoasele aplauze cu care au fost întîmpinați raportorii acestor țări, ci și prin nenumărate convorbiri singuratice.

„Mîinile jos de pe Vietnam!" — exclamă pastorul anglican David J. Pope din Australia, continuînd: „Aceasta este nu numai părerea mea personală, ci părerea marei majorități din Biserica mea, incluziv episcopii. Noi condamnăm nu numai intervenția S.U.A. în Vietnam, ci protestăm și împotriva hotărîrii guvernului nostru de a trimite trupe de ajutor australiene pentru sprijinirea războiului murdar al S.U.A. în Vietnamul de Sud. Poporul vietnamez trebuie să aibă în fine pace și independență. Acesta trebuie să-și poată determina el însuși dezvoltarea socială".

Un preot romano-catolic și un pastor protestant din Argentina au raportat despre tot mai intensa participare a creștinilor din America Latină la lupta pentru libertate a poporului dominican. Pastorul metodist H. Gualdieri menționă însemnata declarație, pe care o publicaseră recent reprezentanți de seamă ai Protestantismului latino-american, împotriva intervenției S.U.A. în Santo Domingo. Cu satisfacție a comunicat faptul că Consiliul Național al Bisericilor din S.U.A. s-a solidarizat public cu această declarație.

Apelul către toate Bisericile și comunitățile religioase din lume, lansat unanim de către reprezentanții Bisericilor și religiilor participanți la congres, spune: „În numele lui Dumnezeu și al iubirii Sale față de neamul omenesc, noi apelăm la voi în acest ceas serios, să vă ridicați glasurile voastre și să vă uniți pentru a îndepărta moartea și distrugerea din lume! Dacă se varsă sînge nevinovat, dar noi ignorăm suferințele omenirii, rugăciunile noastre pot să nu fie plăcute lui Dumnezeu, căci lipsa noastră de acțiune și tăcerea noastră ajută atîtătorilor la război înșiși. De aceea, noi trebuie — dacă îndreptăm spre Dumnezeu rugăciunile noastre arzătoare pentru pacea omenirii — ca cetățeni ai acestui pămînt să facem, totodată, tot ceea ce stă în puterile noastre pentru a alunga dușmănia, ura și războiul ucigător de frați din viața omenească. Vă rugăm stăruitor să întreprindeți pași activi, care duc la o sfîrșire de îndată a războiului ucigător împotriva poporului vietnamez de mult nespus de pătimitor și împotriva Republicii Dominicane".

În cadrul recepției pentru reprezentanții diferitelor Biserici și comunități religioase, care participaseră la congres, Episcopul evanghelic-luteran din Helsinki, Aarre Lauha, spuse între altele: „Este pentru noi încurajator să știm că oameni ai Bisericii și reprezentanți ai religiilor universale mari au venit la Helsinki pentru a lua parte la un congres care și-a propus ca scop salvarea păcii. La făgăduințele Evangheliei aparține „pacea pe pămînt". Toate eforturile, care sînt îndreptate spre acest scop, merită sprijinul fiecăruia, care se știe îndatorat în conștiința sa".

Conștient de răspunderea pe care o are în lupta pentru pace, preotul păstor de suflete este dator să mediteze stăruitor asupra celor de mai sus, iar îndemnurile și îndrumările pe care le desprinde din ele, să le transmită și credincioșilor săi.

C. SIRBU

Pentru progresul continuu al agriculturii

Datorită cooperativizării s-au creat pentru agricultura noastră condiții noi de dezvoltare și s-au deschis perspective largi de progres economic și social a satelor și de ridicare a nivelului de trai a țăranilor. E destul să amintim că datorită muncii însuflețite a țăranilor, înzestrării cu mijloace mecanizate, cu cadre de specialiști și folosirii metodelor agrotehnice avansate, în anii 1960—1964 producția medie agricolă pe țară a fost cu 12 la sută mai mare decît în media anilor 1955—1959 (adică media anilor 1960—1964 a fost mai mare față de 1955—1959 cu peste 1.100.000 tone, și cu peste 2.300.000 decît media anilor 1934—1938), ca să ne dăm seama de progresele realizate. În anul 1965 — cu toate condițiile climatice neprielnice — producția globală de cereale a fost cu circa 1,5 milioane tone mai mare decît în 1964. Această dezvoltare a producției agricole a avut ca urmare satisfacerea nevoilor de alimente a populației și de materii prime a industriei și creșterea bunăstării țărănimii.

Rezoluția din 11—12 noiembrie 1965 cu privire la îmbunătățirea conducerii și planificării agriculturii prevede noi măsuri prin care agricultura socialistă ia un nou avînt. Aceste măsuri se referă în primul rînd la modernizarea procesului de producție. „Singura cale de sporire a producției și productivității a muncii este aplicarea pe scară largă a științei și tehnicii înaintate, folosirea mijloacelor de muncă modernă — mecanizare, chimizare, irigații —, care să influențeze într-o măsură tot mai mare factorii naturali de care depinde progresul producției agricole". Conform planului cincinal 1966—1970 agricultura va primi din partea Statului în această perioadă investiții în valoare de peste 35 miliarde lei (cu 60 la sută mai mult ca în anii 1961—1965). La acestea se adaugă investițiile făcute de cooperativele agricole de producție din fonduri proprii. Astfel, prin mărirea producției de tractoare și mașini agricole, se vor asigura mecanizarea culturii grîului, porumbului, cartofilor, sfeclei de zahăr, extinderea mecanizării în producția și pregătirea furajelor, în legumicultură, viticultură, pomicultură, la lucrările pe terenurile în pantă. Industria noastră va pune la dispoziția agriculturii în 1970 peste 1.100.000 tone îngrășăminte substanță activă și cantitățile necesare de insectofungicide și ierbicide. Statul va aloca fonduri pentru irigarea a circa 400.000 hectare. Cooperativele agricole de producție vor iriga deasemenea prin mijloace proprii mari suprafețe de pămînt. Se vor extinde îndiguirea și desecarea terenurilor din luncile rîurilor interioare, redîndu-se agriculturii suprafețe de pămînt fertil. Dezvoltarea mecanizării și chimizării, extinderea irigațiilor, îndiguirilor și desecărilor, vor duce la o creștere însemnată a producției agricole.

Un factor de mare importanță pentru dezvoltarea agriculturii este perfecționarea continuă a conducerii și planificării agriculturii. În acest sens se prevede îmbunătățirea formei de organizare și a metodelor de muncă ale Consiliului Superior al Agriculturii și consiliilor regionale și raionale ca organe ale Statului de conducere a agriculturii. Răspunderea principală pentru planificarea agriculturii o are Consiliul Superior al Agriculturii. În colaborare cu Comitetul de stat al Planificării, cu Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole și cu alte organe economice centrale, Consiliul Superior al Agriculturii va stabili proporțiile dezvoltării unitare și echilibrate a tuturor ramurilor agriculturii. Se prevede totodată constituirea — prin adeziunea liberă a cooperativelor agricole de producție — a Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole și a uniunilor cooperatiste raionale și regionale. Sarcina principală a acestor uniuni este orientarea activității cooperativelor agricole în direcția cerințelor dezvoltării economiei noastre naționale, îmbinarea armonioasă a intereselor țărănimii cooperatiste cu interesele generale ale țării. Ele vor ajuta cooperativele agricole la organizarea muncii, normarea și retribuirea ei, în utilizarea rațională a fondurilor de investiții și a mijloacelor materiale de care dispun.

Rezoluția prevede dezvoltarea în continuare a relațiilor economice ale organizațiilor economice de stat cu țărănimea cooperatistă și sporirea cointeresării materiale a producătorilor. Pentru aceasta producția marfă a fiecărei culturi se va concentra în gospodăriile cu cele mai favorabile condiții naturale și social-economice, se va extinde sistemul de contractare pe termen lung și contractele încheiate prin bună învoială între organele de stat și cooperativele agricole vor cuprinde atît producția cît și suprafețele cultivate și efectivele de animale necesare obținerii producției contractate.

Pentru atragerea largă și activă a membrilor cooperatori la stabilirea și rezolvarea treburilor obștești, pentru lărgirea democrației cooperatiste și aplicarea consecventă a principiului conducerii colective și pentru stimularea țăranilor cooperatiști, se prevăd următoare măsuri: întărirea rolului adunării generale a cooperatorilor, care va hotărî asupra întregii activități economice, financiare și organizatorice a cooperativei agricole; sporirea răspunderii consiliilor de conducere în gospodărirea avutului obștesc; întărirea rolului brigăzii în procesul de producție și generalizarea practicii alcătuirii de brigăzi stabile, cu un număr mai mic de membri, cu compoziție și sarcini pe o perioadă îndelungată de timp; stabilirea unui raport rațional între fondul de acumulare și fondul de consum în fiecare cooperativă (fondul de acumulare — între 18—25 la sută din valoarea producției nete, iar fondul de consum — între 75—82 la sută); retribuirea suplimentară, alături de retribuirea pe bază de zile-muncă și plata cu regularitate a avansurilor bănești și în deosebi a avansurilor lunare; atribuirea lotului în folosință personală după criteriul participării la muncă a cooperatorilor; atribuirea de teren pentru casă, curte și construcții gospodărești pentru cei ce întemeiază un nou cămin; stabilirea unui sistem unitar pe întreaga țară de pensionare la bătrînețe sau în caz de boală a țăranilor cooperatori. Sistemul

(Continuare în pag. 4)

Restaurarea picturii bisericii din Sibiel

La 23 km de Sibiu, în șirul cununii de sate de mărgineni, pomenit în documente din secolul al XIV-lea, își continuă istoria satul cu frumoase tradiții românești, Sibielul.

Între comorile pe care le păstrează și le aduce din trecut, fără îndoială, că cea mai prețioasă e biserica — monument istoric — zidită în anul 1765, sub păstorirea episcopului Dionisie Novacovici, după cum se poate citi pe rama ușei de la intrare, pe partea interioară.

Zece ani mai tîrziu, 1774—1775, biserica a fost pictată în frescă, de către „zugravul" Stan, cum se găsește semnat de trei ori în interior și o dată pe una din icoanele din afară, de sub strașină, peretele de la Sud. Vremea, praful și nepriceperea omenească au degradat frescele în așa măsură, că nu mai aveau „nici chip, nici frumusețe". Pînă la baza bolților erau acoperite cu cinci straturi de var, aderînd puternic la suprafața picturilor, iar bolțile erau afumate, încît abia se mai puteau desluși figurile de sfinți. Cutremurele din decursul celor două sute de ani, ca și scurgerile de apă, prin acoperișul deteriorat, au cauzat apoi o mulțime de fisuri și crăpături în tencuielile de frescă.

Dar ceea ce a dăunat mai mult picturii, dublînd la sacrificări de figuri și de scene întregi, au fost modificările de arhitectură, descoperite în cursul lucrărilor de înlăturare a stratului de var. S-a constatat, în această privință, că singura fereastră originală din biserică, cu glafurile pictate, e cea din partea dreaptă a altarului. Fereastra din mijlocul altarului a fost lărgită, iar la proscomidier, unde s-a descoperit arcul original la cca 1,80 m înălțime de la dușumea, ori că n-a existat inițial fereastră, ori că a fost o fereastră mică, mai jos de arcul descoperit. La fel au fost lărgite toate celelalte ferestre din biserică și au fost dărîmați pereții despărțitori: între altar și naos (tîmpla) și între naos și pronaos. Modificările acestea au fost făcute în orice caz înainte de anul 1890, găsit pe tîmpla de lemn, pe icoana Sf. Nicolae, făcută cu cheltuiala lui Constantin Bucșan, locuitor al satului și pictată de I. Morariu, care nu se mai semnează: zugrav, ci: pictor.

Pe marginea de sus a tîmplei, pe una din șirul de iconițe, e semnat Ioan Zugravul, la anul 1865, ceea ce arată că la 1890 probabil s-a înlocuit doar tîmpla de lemn mai veche, păstrîndu-se ceea ce era în stare bună din ea.

Caracteristic pentru tîmpla de lemn, care e acum în biserică, e forma ei rustică de blidar, avînd caracterul blidarelor din partea locului. In general, e viu colorată, iar icoanele împărătești sînt executate în stilul renașterii, contrastînd cu stilul bizantin atonit (după caracterizarea prof. I. D. Ștefănescu) al întregii picturi.

In ceea ce privește autorul principal, zugravul Stan, mai semnalăm, că se găsesc în biserică mai multe icoane portative pe lemn, pictate de el, la date diferite: icoana Maicii Domnului, la anul 1776; a Sf. Nicolae, la anul 1779 și 12 prăznicare, pictate pe amîndouă părțile, la anul 1782. După caracterul picturii, probabil că tot el a pictat și scena murală din exterior, cu Maica Domnului între îngeri, din anul 1765, adică din anul zidirii bisericii.

Ideia restaurării picturii a fost mai veche, dar se vede că „plinirea vremii" pentru această lucrare a fost abia acum, cînd pe întreg cuprinsul țării se restaurează monumentele de artă ale trecutului și cînd se împlinesc două sute de ani de la zidirea bisericii.

Conștientă de această sarcină, dată de porunca istoriei și de comandamentele prezentului și încurajată printr-o primă donație de lei: 20.000, făcută bisericii în acest scop, de către familia originară din Sibiel: Ștefan și Filofteia Petra, conducerea de azi a parohiei a procedat la completarea fondului (în total prețul lucrării s-a ridicat la lei: 50.000), la obținerea aprobărilor necesare și la găsirea maestrului, care să execute lucrarea.

In ceea ce privește primul obiectiv, amintim ajutorul de lei: 5.000, acordat de către Prea Fericitul Patriarh Justinian, din partea Patriarhiei, ajutorul de lei: 2.000, acordat de către I.P. Sf. Sa Nicolae, Mitropolitul Ardealului, din partea Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Sibiu și daniile credincioșilor din Sibiel.

Am avut de asemenea înțelegerea și sprijinul d-lui Andrei Otetea, fiu al Sibielului, cercetător al trecutului și sprijinitor al creației romînești.

Direcția Monumentelor Istorice, Departamentul Cultelor și Comisia de Pictură de pe lîngă Sf. Patriarhie ne-au dat aprobarea lucrării și îndrumările necesare.

Iar în privința maestrului, conducerea parohiei a fost călăuzită de un singur gînd, să găsească pe unul dintre cei mai buni restauratori din țară, care să asigure conservarea monumentului și redarea lui culturii românești în cele mai bune condiții artistice.

Pentru acest motiv a fost ales pictorul Avakian Arutiun, care a lucrat cu colaboratorul său, Valentin Hoeflich.

Deși s-au găsit deteriorări cu mult mai grave decît s-au putut prevedea și s-au întîmpinat mari greutăți de execuție, tenacitatea, seriozitatea și priceperea artiștilor au realizat lucrarea în condiții optime, între datele de 12 mai și 15 august 1965, încît la data de 12 septembrie i s-a putut face bisericii binecuvîntarea, prevăzută canonic după orice lucrări interioare, de către un sobor de preoți, în frunte cu P. C. Sa Păr. Protopop al Sibiului, Ioan Munteanu, delegat de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. La sfîrșitul Sf. Liturghii a luat cuvîntul P. C. Prot. I. Munteanu, care a adus binecuvîntarea Inalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae, a prezentat rolul Bisericii în viața credincioșilor și a îndemnat pe credincioși să fie buni fii ai Bisericii strămoșești și buni cetățeni ai scumpei noastre Patrii.

P. C. pr. paroh Z. Oancea a prezentat mersul lucrărilor, a mulțumit donatorilor și a dat grai angajamentului de a munci și în viitor cu dragoste de Biserică și de popor. Astfel în 12 septembrie a. c. s-a redat culturii românești un monument de artă de creație românească,o mărturie a înaltelor însușiri ale poporului nostru din trecut, de a se ridica pe culmile frumosului și a le încrusta în materie; s-a redat Bisericii frumusețea unui locaș, a unui colț de paradis pămîntesc, în care să-și îndeplinească, cu mai mult fior, rostul ei de continuă împreunare a cerului cu pămîntul; s-a redat credincioșilor cadrul acesta minunat, prin care sufletul lor să se înalțe mai ușor spre Dumnezeu; s-a redat celor din trecut bucuria, că urmașii le continuă trăirile, le prețuiesc comorile și le împlinesc vrerile; și s-a redat sfinților mulțumirea, de a ne privi în icoana lor văzută, de a ne binecuvînta și de a ne împărtăși harul nevăzut al lui Dumnezeu.

Impăcată că a putut face ceea ce era datoare să facă, slujind Bisericii și poporului, conducerea parohiei din Sibiel mulțumește și pe această cale tuturor celor ce au ajutat-o, iar pentru tot darul ce i s-a dat, cu întreg poporul credincios, dă slavă lui Dumnezeu.

Pr. Zosim Oancea

† Preotul Aron Milea

Preoțimea protopopiatului Sf. Gheorghe a încercat o mare și neașteptată pierdere... Un ales și apreciat slujitor în via Domnului, Milea Aron, preotul parohiei Tărlungeni, a încetat din viață, în ziua de 5 octombrie 1965, în vîrstă de abia 53 ani.

Biografia sa ni-l arată ca un vrednic ostenitor ori unde a aprins candela credinței în sufletele păstoriților săi.

S-a născut în Ileni-Făgăraș, din părinți țărani. După terminarea cursurilor primare, studiază liceul și apoi Institutul Teologic. Calitățile sufletești deosebite, i-au fost remarcate încă de pe băncile școlii. Zelul său de păstor sufletesc s-a dovedit și evidențiat în parohiile: Arpașul de Sus, Ohaba și Tărlungeni.

În 1939 s-a căsătorit cu Eugenia Oprea din Buia, convietuind 26 de ani și avînd 4 copii.

Și acum firul vieții s-a rupt...

Slujba înmormîntării a avut loc în ziua de 7 octombrie a. c. în biserica ort. rom. din Tărlungeni. Ea a fost săvîrșită de un sobor de preoți, în frunte cu P. C. Protopop de Sf. Gheorghe, Nicodim Belea. A participat la dureroasa ceremonie și pastorul Mezei, din localitate, ca reprezentant al Bisericii Evanghelice maghiare.

Cuvîntul funebral a fost rostit de P. C. Prot. Nicodim Belea, care a scos în evidență calitățile preoțești cu totul deosebite ale defunctului, roadele obținute în pastorație și dragostea cu care a fost înconjurat de credincioșii din parohiile pe unde a trecut. P. C. Pr. Aldeșiu Ioan a vorbit în numele fraților preoți și al familiei.

Preotul evanghelic, Mezei, a vorbit în numele parohiei sale, relevînd prietenia ce există între credincioșii ortodocși și luterani, precum și afecțiunea cu care l-a înconjurat pe dispărut.

La groapă, în numele comitetului parohial, vorbește un consilier care arată tactul și priceperea cu care cel care acuma pleacă a știut să conducă parohia din Tărlungeni.

Tot aici, un credincios din Arpașul de Jos, în cuvinte înduioșătoare, apreciază calitățile și activitatea rămasă vie în inimile arpășenilor.

In jurul corpului neînsuflețit al răposatului se află nemîngîiata soție, cei 4 copii și ginerii, numeroase rudenii și credincioși. Drumul pămîntesc al preotului Milea s-a încheiat...

Doamne, preamărește sufletul lui, cu mărirea care este în Tine! *Prot. Nicolae Frateș-Mărcuș*

Pentru progresul...

(Urmare din pag. 3)

de pensionare cel mai indicat este cel mixt, în natură și bani. Pentru fondul pensiilor bănești fiecare cooperativă agricolă va aloca 3,5 la sută din valoarea producției sale globale și fiecare cooperator va aduce o contribuție bănească lunară. Ajutorul în natură se acordă din fondul de minimum 2 la sută din producția cooperativei. In sfîrșit, se hotărește crearea Comisiei Centrale de sistematizarea socialistă a satelor ca să se asigure ridicarea nivelului general de viață a țărănimii cooperatiste și folosirea cît mai lesnicioasă a instituțiilor social-culturale de utilitate publică, școli, dispensare, cămine culturale, unități comerciale, brutării, electrificare și alimentare cu apă.

Proiectul noului statut al cooperativelor agricole de producție, proiectul de statut al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole și proiectul de înființare a Casei Pensiilor de pe lîngă Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole vor fi dezbătute de țărănimea cooperatistă și supuse apoi aprobării Congresului uniunilor cooperatiste.

Inzestrarea în continuare cu mijloace tehnice moderne a agriculturii, perfecționarea conducerii și planificării agriculturii, organizarea uniunilor cooperatiste și îmbunătățirea activității cooperativelor agricole — prevăzute în Hotărîrea din 11—12 noiembrie 1965 — vor duce la o nouă dezvoltare a forțelor de producție și la creșterea rapidă a producției agricole. Noile măsuri vor antrena și mai larg țărănimea la activitatea de conducere a agriculturii, vor contribui la progresul continuu a agriculturii socialiste, la ridicarea nivelului de trai, material și cultural al țăranilor cooperatori și la înflorirea patriei noastre scumpe, Republica Socialistă România.

T. R.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206

ANUL 113 Sibiu, 15 decembrie 1965 Nr. 47—48

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

30 Decembrie

Proclamarea la 30 decembrie 1947 a Republicii Populare Române a constituit un eveniment de seamă în viaţa poporului nostru. Ea a deschis perspectivele largi ale construirii vieţii celei noi, ale înfloririi necontenite a patriei noastre.

După 18 ani de la proclamarea Republicii, poporul român îşi sărbătoreşte biruinţele într-o patrie în plină înaintare pe drumul progresului, bunăstării şi civilizaţiei, o patrie a socialismului creator, Republica Socialistă România. Aceasta înseamnă că socialismul a biruit definitiv în ţara noastră şi că poporul muncitor, liber şi stăpîn pe soarta sa, păşeşte cu entuziasm spre zările măreţe ale desăvîrşirii construcţiei socialismului şi ridicării pe noi culmi de civilizaţie socialistă.

Punînd la temelia dezvoltării patriei noastre industrializarea socialistă, dînd precădere industriei grele cu pivotul ei industria constructoare de maşini, poporul român a realizat o creştere armonioasă, echilibrată, a economiei naţionale. Ritmul mediu anual de creştere a producţiei industriale a fost în anii şesenalului (1960—1965) de 14,4 la sută faţă de 13 la sută cît era prevăzut. In 1965 industria noastră a produs în 40 de zile echivalentul producţiei de pe întreg anul 1938. Dacă în trecut importam 95 la sută din maşinile trebuitoare, astăzi industria constructoare de maşini asigură două treimi din necesarul de utilaj al economiei şi exportăm tractoare, strunguri, instalaţii petroliere şi alte utilaje şi maşini, fabricate la nivelul tehnicii mondiale. În ce priveşte producţia industrială, ţara noastră are unul din indicii de creştere cei mai dezvoltaţi din întreaga Europă. De remarcat e nu numai dezvoltarea impetuoasă a industriei, ci şi faptul că s-a avut în vedere justa repartizare teritorială a ei, asigurîndu-se progresul economic al tuturor regiunilor ţării, şi că se valorifică la un nivel tot mai înalt bogăţiile naturale ale ţării în interesul ridicării nivelului de trai a poporului nostru.

Progrese însemnate s-au realizat şi în agricultură. Biruinţa socialismului în agricultură a deschis perspective largi de dezvoltare şi acestui sector important al economiei naţionale. Înzestrarea cu tractoare şi maşini agricole perfecţionate, cu îngrăşăminte chimice, cu cadre medii şi superioare necesare, extinderea irigaţiei, mărirea suprafeţelor arabile prin indiguiri şi desecări, folosirea metodelor agrotehnice avansate, aplicarea cuceririlor ştiin-

(Continuare în pag. 2)

Binecuvîntarea catedralei din Sibiu

Luni, 6 decembrie, la praznicul Sfîntului Nicolae, a avut loc binecuvîntarea Catedralei mitropolitane din Sibiu, împodobită cu pictură nouă. A fost o zi de mare sărbătoare. Ea încheie visul şi strădaniile atîtor ierarhi, preoţi şi credincioşi. Intr-adevăr încă Mitropolitul Andrei Şaguna a pus bazele fondului prin colectă publică, pentru construirea unei catedrale vrednice de centrul Mitropoliei Ardealului. Sub urmaşii lui Miron Romanul (1874—1898) şi Ioan Meţianu (1898—1916) fondul a fost lărgit, ca între 1902—1906 să se ridice catedrala măreaţă în locul vechii bisericuţe, făcută după modelul Sfintei Sofia din Constantinopol, cu adăogarea a două turnuri înalte şi pictată parţial (bolta şi iconostasul) de renumitul pictor O. Smighelschi. Sfinţirea ei s-a săvîrşit în 13 mai 1906 (Duminica Samarinencii). Mitropolitul Nicolae Bălan a avut gîndul de a continua pictura, însă n-a găsit pictorul vrednic de a continua pe Smighelschi. In 1956 I. P. Sf. Mitropolit Iustin a pus început reparării şi restaurării Catedralei. Pentru aceasta Departamentul Cultelor a dat suma de 500 mii lei, Arhiepiscopia cheltuind din fonduri proprii 177 mii lei. I. P. Sfinţitului nostru Mitropolit Nicolae Colan (înscăunat la 25 mai 1957) i-a fost hărăzit să continue lucrările şi să îmbrace toată Catedrala în vestmînt nou. După terminarea restaurării arhitectonice, în 1960 s-a început pictarea în frescă a Catedralei. Pictorul A. Avachian a curăţit şi restabilit pictura lui Smighelschi, încît ea este ca nouă. Pictorul A. Demian a pictat altarul şi absidele laterale. Pictorul I. Keber (în unele părţi ajutat de pictorul Bilţiu-Dancăş, ş. a.) a pictat cel mai mare spaţiu al Catedralei, într-un stil care se armonizează cu pictura lui O. Smighelschi. In felul acesta Catedrala — în ziua binecuvîntării sale — strălucea de o frumuseţe nouă, care încîntă ochiul şi desfătează inima, înălţîndu-o către frumuseţile cereşti în imn de preamărire către Dumnezeu.

SLUJBA DIN CATEDRALĂ

Soborul, care a slujit Sf. Liturghie şi slujba de binecuvîntare a catedralei, a fost format din: I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Banatului, P. Sf. Episcop Teofil al Clujului, P. Sf. Emilian (de la mănăstirea Topliţa), înconjuraţi de 21 preoţi şi 6 diaconi (de la Timişoara, Cluj, Sibiu). Răspunsurile le-a dat corul studenţilor teologi, condus de pr. prof. Gh. Şoima, executînd şi o compoziţie nouă adecvată momentului: „Doamne iubit-am podoaba casei tale...“

De faţă au fost: I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului, P. Sf. Teodor, vicari, consilieri, profesori de teologie, protopopi, preoţi, membrii ai Adunării Eparhiale, delegaţi ai altor biserici, credincioşi.

A fost prezent: d. director I. Rodeanu, delegat al Departamentului Cultelor şi al dlui profesor Dumitru Dogaru, secretarul general al Departamentului Cultelor. Autorităţile locale au fost reprezentate de d. Buzdughină, preşedintele Sfatului Popular orăşenesc Sibiu şi d. Vlăduţ, secretar al Sfatului Popular raional Sibiu.

Stropirea cu apă sfinţită şi miruirea catedralei s-a făcut de către: I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae al Ardealului (care a binecuvîntat altarul), I. P. Sf. mitropolit Nicolae al Banatului, P. Sf. Teofil al Clujului şi P. Sf. Emilian (fiecare o altă parte a catedralei).

La sfîrşit a vorbit *I. P. Sf. mitropolit Nicolae* al Banatului, pe temeiul textului din Evanghelia praznicului Sfîntului Nicolae: „Şi ... a stătut în loc şes, el (Iisus) şi mulţimea ucenicilor lui, şi mulţime mare de popor din toată Iudeia şi din Ierusalim, care veniseră să-l asculte şi să se vindece de boalele lor... Şi toată mulţimea căuta să se atingă de el, că putere ieşea din el şi-i vindeca pe toţi“ (Lc. 6, 17—19). I. P. Sf. Sa spune că aceste cuvinte sînt cele mai potrivite pentru praznicul catedralei. Într-adevăr Biserica este aceea care continuă lucrarea mîntuitoare a lui Iisus Hristos. Plecînd dintre noi trupeşte, Iisus Hristos ne-a lăsat Biserica Sa, în care e prezent El. Nu numai Biserica — instituţie, ci şi biserica locaş de închinare, în care ne rugăm, ne sfinţim prin Sf. Taine, ne împărtăşim cu Trupul şi Sîngele Domnului. Aşa cum altădată se adunau mulţimile şi se atingeau de El, ca să primească puterea dumnezeească, aşa şi azi creştinii vin la biserică să ia putere din puterea lui Hristos. Între multele biserici, un loc deosebit îl ocupă catedralele, unde se află „catedra“ de pe care se învaţă şi se sfinţesc credincioşii. Catedrale au fost acele biserici, în care au propovăduit şi slujit urmaşii Sfinţilor Apostoli.

Dintre multele catedrale face parte şi catedrala Mitropoliei Ardealului, care concretizează aspiraţiile cele mai sfinte şi mai înalte ale credincioşilor români, ce au trăit de veacuri în acest colţ de ţară. Ea e rezultatul unui efort susţinut, depus de ierarhi, preoţi şi credincioşi pentru a înălţa un altar cum se cuvine Domnului. Catedrala aceasta e cea mai vie expresie a credinciosiei membrilor Bisericii noastre. Catedralele — ca şi această catedrală — nu sînt numai locul unde se adună credincioşii să se roage şi să se sfinţească, ci şi locul unde ei dau expresie celor mai înalte năzuinţe, rezultat al geniului poporului, în mijlocul căruia şi-au înfipt rădăcina altarului lor.

Catedrala aceasta a fost gîndită de marele mitropolit Andrei Şaguna, restau-

(Continuare în pag. 2)

30 Decembrie

(Urmare din pag. 1)

ţei şi tehnicii şi munca însufleţită a ţăranilor cooperatişti au dus la creşterea continuă a producţiei agricole, la transformarea satelor şi la propăşirea economică şi culturală a ţărănimii. Agricultura socialistă a satisfăcut nevoile crescînde de consum a populaţiei, necesităţile industriei de materii prime şi a dat rezerve pentru export.

Ca urmare a dezvoltării economiei naţionale, venitul naţional s-a mărit între 1960—1965 cu aproape 65 la sută faţă de anul 1959. Aceasta a avut drept urmare creşterea nivelului de trai material şi cultural al poporului. Volumul total al vînzărilor de mărfuri prin comerţul socialist întrece în 1965 de 1,9 ori pe cel din 1959. S-au construit sute de mii de locuinţe confortabile, frumoase, la oraşe şi sate. S-a generalizat învăţămîntul de 8 ani. S-au realizat mari progrese în ştiinţă, literatură, arte — cultura devenind un bun al maselor populare şi poporul nostru afirmîndu-se tot mai mult ca un popor creator de valori culturale la nivelul universal. Între 1960—1965 s-a cheltuit pentru acţiuni social-culturale suma de 108 miliarde lei. O grijă specială s-a acordat ocrotirii sănătăţii, mamelor, copiilor şi bătrînilor. În ultimii cinci ani s-a aprins lumina electrică în peste 3.500 sate.

Ziua de 30 Decembrie poporul nostru o sărbătoreşte acum nu numai cu bucuria marilor realizări, ci şi cu însufleţirea măreţelor perspective ale noului plan cincinal (1966—1970), plan de înflorire multilaterală a României Socialiste. Conform planului cincinal producţia industrială va creşte anual cu 10,5 la sută. Astfel se va ajunge ca la sfîrşitul anului 1970 să se realizeze în numai 24 zile întreaga producţie din 1938. Cum producţia de energie electrică va creşte într-un ritm mai ridicat decît ansamblul industriei, în 1970 se va realiza în numai 12 zile producţia de energie electrică din 1938. Producţia de oţel pe cap de locuitor va fi de circa 18 ori mai mare în 1970 decît în 1938. Producţia agricolă globală va creşte în anii cincinalului cu circa 20 la sută faţă de media anilor 1961—1965 şi se vor rezolva în linii generale pînă în 1970 problemele mecanizării complexe şi ale chimizării agriculturii — factori esenţiali pentru modernizarea şi sporirea producţiei agricole. Statul va investi 250—260 miliarde lei pentru dezvoltarea economiei, ceea ce e egal cu valoarea investiţiilor din ultimii zece ani.

Avîntul economiei va duce la creşterea venitului naţional pînă în 1970 cu circa 40 la sută faţă de anul 1965. În ultimul an al cincinalului venitul naţional pe locuitor va fi de patru ori şi jumătate mai mare decît nivelul cel mai ridicat realizat înainte de război. Se vor mări vînzările de mărfuri prin comerţul socialist cu 50—55 la sută. Se vor construi din fondurile Statului circa 300.000 apartamente. Cheltuielile social-culturale se vor ridica în 1970 la 5.000 lei de familie. Învăţămîntul de toate gradele se va dezvolta şi perfecţiona continu. Şcoala va cuprinde în următorii cinci ani aproape un sfert din populaţie. Ştiinţa, literatura şi arta vor cunoaşte o nouă înflorire.

Pe plan internaţional ţara noastră va continua politica de pace şi prietenie între popoare, va acţiona în spiritul coexistenţei paşnice de colaborare cu toate ţările pe temeiul principiilor suveranităţii şi independenţei naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc.

Poporul nostru îşi exprimă la 30 Decembrie ataşamentul faţă de Republica Socialistă România prin munca entuziastă pentru împlinirea obiectivelor planului cincinal, pentru ca patria noastră să urce pe noi culmi de civilizaţie şi de progres multilateral.

Clerul şi credincioşii Bisericii noastre sînt alături de popor şi sprijinesc munca lui pentru desăvîrşirea vieţii celei noi în patria noastră socialistă şi lupta lui pentru pace.

Trăiască şi înflorească scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România!

Telegraful Român

Aniversare

P. S. Episcop Valerian al Oradiei a împlinit 60 ani de viaţă.

La şaizeci de ani — nici mulţi dar nici puţini —
Îi luminează tîmpla polenuri de lumini
În sacra-i misiune arhierească
Se contopeşte cu strădania obştească.
A-nflorit înalt din ale ţării ramuri,
Far de credinţă, praznice şi hramuri.
Din adînc de evanghelice precepte,
Pune sufletelor hrană, să le-ndrepte.
Spre viaţă tînără şi bună ne-a trezit,
Oceanul care fierbe-n jur l-am auzit.
Dincoace de Carpaţii româneşti
În juru-i se adună fiii sufleteşti
Cu doriri spre ani şi multă sănătate
În marele cuvînt de pace şi dreptate
..Mereu cu bună sporire, înainte,
Să ne dea ozonul tăriilor sfinte.

Prot. Ioan Gh. Ivanciuc

Binecuvîntarea catedralei...

(Urmare din pag. 1)

ratorul Mitropoliei Ardealului. Urmaşii lui au continuat şi au realizat acest gînd. Azi o vedem frumoasă, îmbogăţită şi cu un prisos de sfinţenie, prin strădania Ierarhului de azi, continuator vrednic al operelor măreţe ale Ierarhilor premergători. E un prilej fericit că binecuvîntarea catedralei s-a potrivit să aibă loc la praznicul Sfîntului Nicolae, cînd ne-am adunat şi pentru a cinsti pe Acela, prin grija şi osteneala căruia s-a putut ajunge la acest praznic, care va ridica pe noi culmi conştiinţa noastră de creştini şi de români.

I. P. Sf. Sa îşi exprimă fericirea că are prilejul de a aduce — în numele ierarhilor, clerului şi credincioşilor, un prinos de recunoştinţă şi un gînd cald în acest Sion al ortodoxiei ardelene — Înalt Prea Sfinţitului mitropolit Nicolae, — care întruchipează năzuinţele ce au dus la sfîrşit ridicarea şi împodobirea catedralei mitropolitane. Viaţa Înalt Prea Sfinţiei Sale este o pildă, cu cuvîntul şi cu fapta, de slujire a lui Dumnezeu şi poporului. Pentru pilda aceasta şi pentru praznicul de azi îi mulţumim recunoscători. Îi sîntem recunoscători că de la „catedra" acestei catedrale ne va oferi mereu pilda vieţii sale, pe care s-o urmăm şi noi potrivit cuvîntului lui Iisus Hristos, care ne cheamă: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzînd ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri". (Mt. 5, 16). Apoi mulţumeşte, — în numele I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae — donatorilor şi participanţilor.

Cuvîntul I. P. Sf. mitropolit Nicolae al Banatului a mers la inima clerului şi credincioşilor, care l-au ascultat cu evlavie şi atenţie netulburată.

Se rostesc Polihroanele.

Înalţii Ierarhi îşi dau sărutarea frăţească. Credincioşii sînt stropiţi cu apă sfinţită şi primesc anaforă.

Oaspeţii ies din Catedrală şi iscălesc în cartea de onoare pentru onomastica I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae al Ardealului.

AGAPA

a avut loc la Institutul Teologic. A fost de faţă I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae. Au fost prezenţi toţi oaspeţii. Luînd cuvîntul, I. P. Sf. mitropolit *Nicolae* al Banatului exprimă în numele I. P. Sf. nostru mitropolit *Nicolae* al Ardealului *mulţumiri tuturor celor ce au participat la acest praznic.*

Mulţumeşte Departamentului Cultelor, autorităţilor locale, prezente aici. Astăzi Biserica îşi desfăşoară activitatea în condiţiile cele mai bune şi credincioşii sînt buni fii ai poporului şi ai patriei noastre scumpe.

Cuvînt de mulţumire adresează Ierarhilor prezenţi, Consiliului Arhiepiscopesc, dlui Decan şi vicar H. Binder (care reprezintă Biserica luterană şi pe Eminenţa Sa episcopul Fr. Müller), celor ce au contribuit cu munca şi talentul lor la terminarea unei picturi aşa de reuşite (prof. I. D. Ştefănescu, pictorii A. Demian, I. Keber, A. Avachian), clerului şi credincioşilor care au contribuit la înălţarea şi înfrumuseţarea unei Catedrale mitropolitane, cum puţine sînt în ţara noastră.

Aduce, apoi, mulţumirile din partea ierarhilor prezenţi, pentru că li s-a dat posibilitatea să participe la acest praznic al Mitropoliei Ardealului. În continuare, vorbind în numele Mitropoliei Banatului, I. P Sf. Sa arată legăturile vechi dintre cele două mitropolii. Amintind de elemente din trecut şi prezent, I. P. Sf. Sa conchide: Ne leagă totul, şi trecutul şi prezentul, de ce este aici la Sibiu. De aceea a venit cu toată dragostea la acest praznic. Asigură pe I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae, clerul şi credincioşii ardeleni, de dragostea I. P. Sf. Sale şi a clerului şi credincioşilor din mitropolia soră a Banatului. Formăm toţi o mare familie şi sîntem ataşaţi de popor şi de istoria lui. Biserica a fost totdeauna alături de popor şi de acum înainte vom fi alături de năzuinţele şi munca poporului şi vom închina ce avem mai scump pentru înflorirea patriei noastre scumpe.

Toastează pentru sănătatea şi fericirea conducătorilor patriei noastre.

Dl director *I. Rodeanu* aduce salutul Departamentului Cultelor.

Pr. prot. *V. Coman* (Braşov) vorbeşte în numele protopopilor, preoţilor şi credincioşilor, slăvind pe Dumnezeu că ne-a dat un Păstor înţelept cu dragoste de Iisus Hristos şi de pace, care ne dă pildă şi îndrumare cum să slujim Biserica şi Patria. Prin pictarea catedralei I. P. Sf. Sa a încununat osteneala înaintaşilor, care au dorit să aibă în Sibiu o catedrală frumoasă, corespunzătoare menirii înalte pe care Mitropolia Ardealului o are în viaţa credincioşilor. Exprimă apoi iubirea filială, gratitudinea şi recunoştinţa clerului şi credincioşilor pentru I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae.

P. C. pr. vicar Traian Belaşcu *vorbeşte în numele Consiliului Arhiepiscopesc, exprimînd bucuria pentru acest praznic, cel mai mare praznic al catedralei noastre. Cel dintîi ideal al I. P. Sfinţitului nostru mitropolit Nicolae — după ce a venit la Sibiu — a fost: pictarea catedralei. I. P. Sf. Sa a urmărit zi de zi lucrările de pictură şi ne-a dat directive preţioase. Este a doua catedrală (după cea din Cluj) pictată sub îndrumarea I.P.Sf. Sale. Dînd catedralei noastre o podoabă nouă, I. P. Sf. Sa a creat un simbol de unitate, care nu se va desface niciodată. Ea e acum catedrala reîntregirii Bisericii strămoşeşti, pentru că la pictarea ei şi-au adus contribuţia toţi preoţii şi credincioşii, fără deosebire că-s ortodocşi noi sau vechi. Mulţumeşte I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae pentru dragostea şi înţelepciunea cu care conduce destinele Arhiepiscopiei noastre.*

Mulțumește I. P. Sf. mitropolit Nicolae al Banatului, P. Sf. episcop Teofil al Clujului și P. Sf. Emilian pentru că au venit și au slujit la praznicul Mitropoliei ardelene. Amintește cu recunoștință inițiativa I. P. Sf. mitropolit Iustin, care a început restaurarea Catedralei.

Aduce mulțumiri Departamentului Cultelor pentru sprijinul acordat.

Mulțumește consilierilor eparhiali, funcționarilor din Centrul arhiepiscopesc, deputaților adunării eparhiale. Se cuvin mulțumiri protopopilor, preoților și credincioșilor, care au făcut donații frumoase la colecta pentru catedrală. Mulțumește și pictorilor.

Urează mulți ani I. P. Sfințitului nostru mitropolit Nicolae.

D. vicar și decan H. Binder exprimă — în numele Bisericii luterane și a eminenței sale episcopul Dr. Fr. Müller — bucuria sinceră de a participa la festivitățile Bisericii ort. române. În acest timp ecumenic Biserica ort. română și Biserica evanghelică-luterană C. A. vor păși umăr la umăr înspre viitorul bogat și fericit spre care se îndreaptă toți.

Cei prezenți cîntă: imnul arhieresc.

Astfel s-a încheiat sărbătoarea catedralei sibiene.

SCRISORI...

Dar — alături de cei de față — în această zi au fost prezenți sufletește și cei ce n-au putut veni la praznic. Prea Fericitul Patriarh Justinian scrie Înalt Prea Sfințitului nostru mitropolit Nicolae:

„Am luat act cu multă plăcere de frumoasa realizare obținută de Sfînta Arhiepiscopie de Alba-Iulia și Sibiu, prin împodobirea catedralei mitropolitane de la Sibiu cu pictură, după tradiția Bisericii Ortodoxe, pentru prima dată, în întregime, de la construirea ei. Ne bucurăm deopotrivă că actul binecuvîntării tradiționale a picturii realizate va avea loc în ziua de 6 decembrie 1965, cînd Sfînta noastră Biserică sărbătorește amintirea Sfîntului Ierarh Nicolae și cînd Sfînta Arhiepiscopie de Alba-Iulia și Sibiu cinstește în mod deosebit pe Ierarhul său. Felicitîndu-Vă pentru însemnata realizare obținută, împărtășim tuturor ostenitorilor patriarhicești noastre binecuvîntări".

I. P. Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei în scrisoarea trimisă I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae arată „deosebita prețuire pentru munca osîrdnică a Înalt Prea Sfinției Voastre, a sfetnicilor și colaboratorilor, care zi de zi cu hărnicie și stăruință au lucrat pentru a vedea sfîntul și împunătorul locaș al ortodoxiei ardelene împodobit cu slavă și cinste". Înalță rugăciune spre „Cel Prea Înalt să sporească zilele Înalt Prea Sfinției Voastre, să Vă binecuvinteze cu sănătate și putere spre a Vă împlini cu roade bogate înalta dregătorie de întîistătător al Bisericii dreptmăritoare din Ardeal". Prea Sfințitul Teoctist al Aradului transmite I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae „felicitări pentru înălțătoarea operă, cu care ați împodobit măreața catedrală mitropolitană, martoră la atîtea acte importante din viața Bisericii noastre strămoșești. Cu noul ei veșmînt pictural, la desăvîrșirea căruia ați depus grijă și veghe pilduitoare, ați înscris o nouă pagină nemuritoare în istoria ctitoriei înaintașilor slăviți ai Înalt Prea Sfinției Voastre". Exprimă I. P. Sf. nostru „respectuoase urări de fericire și rodnice împliniri în slujba sfintei noastre Biserici și a scumpei noastre Patrii". Prea Sfințitul Valerian al Oradiei roagă „pe Cel Atotputernic să binecuvinteze cu ale sale daruri bogate rodul ostenelilor I. P. Sf. Voastre și a tuturor colaboratorilor de la Centrul Arhiepiscopesc, să Vă dea noi și noi puteri pentru noi și noi realizări în ogorul Sfintei noastre Biserici strămoșești și al patriei noastre dragi, Republica Socialistă România". Prea Sfințitul Iosif al Argeșului și Rîmnicului a făcut înainte de praznic o vizită I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae, exprimînd felicitări pentru frumoasa realizare și urări de sănătate și viață rodnică. Telegrame de felicitare pentru Înaltul nostru Ierarh și pentru sărbătoarea catedralei s-au primit de la toți ierarhii Bisericii noastre, de la mulți preoți și credincioși. Se poate dar spune că binecuvîntarea catedralei noastre a fost praznic nu numai pentru Mitropolia Ardealului, ci pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română.

Dumnezeu să binecuvinteze dania și osteniile tuturor, în frunte cu Înalt Prea Sfințitul nostru mitropolit Nicolae, și să ne ajute ca — luminați de darurile revărsate de Dumnezeu prin altarul catedralei mitropolitane — să muncim cu elan și spor spre binele Bisericii și propășirea patriei noastre scumpe!

Telegraful Român

Catedralei din Sibiu

Prin poarta de lumină-a dimineții,
Străluce Catedrala frumuseții,
E-o simfonie de culori în ea,
Un colț de rai și-un cer de peruzea.

Sub clopotu-i de soare ce-o mîngîie
Nemuritoare vrea ca să rămîie,
Vlădica Nicolae-i mulțumit
Că visul lui de-acum s-a împlinit.

În hana nouă ce-o împodobește
Simți tot Sionul cum în inimi crește,
Simți cum coboară îngeri din lumini
Purtînd în mîini și trandafiri și crini.

Iar Preacurata Maică și Fecioară,
Cu ochi de cer, cu gînd de primăvară,
Simți din icoană cum spre noi s-apleacă
Și ca o mamă cu-al său dar ne-mpacă.

Prin poarta de lumină-a dimineții
Străluce Catedrala frumuseții
Și-un imn de pace lin parcă pornește.
„Pe oameni Doamne tu îi înfrățește!"

Preot Ștefan Tascianu

Nașterea Domnului

...Cum s-a făcut?... Ce-a fost aceasta oare?
În lumea plină de păcătoșenii.
Din mugurul divinei Milostenii,
A strălucit Iubirea ca o floare.

Arhanghelii au prins să se pogoare,
La leagănul sublimelor smerenii...
Și aceasta fu acum două milenii
Intr-un sătuc, pierdut în depărtare.

Așa — în simplitatea cea mai mare,
Pămîntul s-a împreunat cu Cerul,
Intr-o prelungă, caldă-mbrățișare.

S-a împlinit, neînțeles Misterul,
Și lumile au stat în adorare...
Cînd peste iesle se pleca Dulgherul.

Z. Lațcu

Versuri de Crăciun

STAULUL

Erau în Palestina mulțime de palate
Ce-ntregul rost al vieții deșertăciunii dau-l
Tu nu le-ai ales, Doamne, ci te-ai născut în staul,
Căci staulul de vite, ca ele mai curat e...

Decît pe regii lumii mai vrednic îl vedem
Pe dreptul și zmeritul mînuitor de tesle —
Ingăduie-mi azi, Doamne, din inimă o iesle
Să fac, să stai într-însa, ca-n cea din Betleem.

INGERII

În fîlfîit de aripi și sunet de chimvale
Venea un stol de îngeri să cînte osanale
La răsărit de veacuri și la răscruci de vreme
S-aducă preamărire Zmereniei supreme.

Cîntă un stol de îngeri în înălțimi albastre
Ni s-a născut prunc tînăr! Sus inimile voastre!
De-acum domnească-n lume pacea și bucuria;
În ieslele din staul s-a întrupat Mesia.

MAGII

Nu am nici aur, Doamne, nici zmirnă, nici tămîie,
Nici cupa-înțelepciunii n-am deșertat-o-întreagă,
Ca inima să simtă și mintea să-înțeleagă
Și aplecat, genunchiul la Tine să rămîie.

Ca să-ți cunosc mărirea și să-ți aduc un paus
Oprește, Doamne, steaua deasupra casei mele
Și sufletu-mi păzindu-l de cugetele rele
Imbălsămat în zmirnă primește-l olocaust.

Preot I. Filip (Balșa)

Crăciunul

Un răsunet cu totul deosebit stîrnește cuvîntul acesta în inimile noastre. Primii fulgi de zăpadă, pe care începutul iernii ni trimite de obicei în fiecare an, ne introduc ca prin minune în atmosfera caldă și bogată în duhovnicești mirezme a acestui mare praznic creștinesc. An de an, Crăciunul ne amintește de Nașterea suprafirească a Mîntuitorului nostru Isus Hristos în lume, ne amintește de marea taină a întrupării Fiului lui Dumnezeu, pentru a ne învăța El însuși, direct, față către față, după cuvîntul Apostolului care zice: „După ce în multe rînduri și în multe chipuri a grăit odinioară Dumnezeu părinților noștri prin proroci, în zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăit nouă prin Fiul său" (Evrei 1, 1).

Era în urmă cu aproape două mii de ani. Palestina, ca de altfel aproape toată lumea cunoscută din acea vreme din jurul Mării Mediterane, era sub stăpînirea romană, care numise ca rege al iudeilor pe Irod zis Cel Mare, idumeu de neam. Deși a rezidit templul din Ierusalim, din cauza cruzimii sale însă și a obiceiurilor cu totul străine de legea lui Moise pe care căuta să le introducă, Irod nu era privit cu ochi buni de poporul iudeu. De altfel, însăși pătura de sus a acestui popor schimbase o parte din poruncile lui Dumnezeu, date prin Moise și ceilalți proroci, cu învățături sau „porunci omenești" (Matei 15, 9). Din acest motiv venirea lui „Mesia care se zice Hristos" și care „le va spune toate" (Ioan 4, 25) era tot mai așteptată.

Pe lîngă alte o mulțime de credințe deșarte care împînzeau lumea de atunci, la Roma și în centrele mai mari ale imperiului, cultul împăratului prindea a se dezvolta tot mai mult. Împărații romani adică se socoteau a fi ei înșiși zei, pretinzînd să li se ridice statui și temple, iar cetățenii să li se închine și să le aducă jertfe, ceea ce constituia desigur o mare rătăcire. După cum ne spun istoricii vremii apoi, aristocrația romană cu deosebire ducea o viață plină de destrăbălare și risipă, aristocrație care avea în slujba ei armate întregi de sclavi, de a căror viață dispunea după bunul plac. Oamenii de jos, așa-ziși liberi dar săraci, erau de asemenea asupriți. „Dacă s-ar putea, v-ar lua și dreptul de a împărți cu ei (cu cei bogați) lumina soarelui. Sînt mînioși că respirați, că vorbiți, că aveți chip de om" — spune Canuleius, adresîndu-se plebei, așa după cum citim într-o lucrare a istoricului latin Tit Liviu. Erau promulgate legi, care interziceau căsătoria între patricieni și plebei, ceea ce constituia o jignire adusă celor mulți.

Este adevărat că drumuri multe și bune împînzeau imperiul, putîndu-se călători de ele de la Răsărit la Apus, iar limba greacă comună — cea vorbită de popor — se grăia pe de-a rîndul. De reținut totodată că la acea vreme Vechiul Testament fusese tradus în această limbă greacă, cuprinsul lui putînd astfel a fi cunoscut și de neevrei.

Toate aceste elemente și, desigur, încă multe altele au contribuit la ceea ce Sf. Apostol Pavel numește „plinirea vremii" (Gal. 4, 4), înțelegîndu-se prin aceste cuvinte timpul cel mai potrivit întrupării Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

„Cu adevărat, mare este taina creștinătății: Dumnezeu s-a arătat în trup" — ne spune tot

(Continuare în pag. 4)

Crăciunul

(Urmare din pag. 3)

Sf. Apostol Pavel (I Tim. 3, 16) și într-adevăr Nașterea Mîntuitorului este un eveniment unic în lume, producînd ecouri puternice, de nedescris cu graiul, în inimile credincioșilor. Colindele de Crăciun de pildă nu sînt altceva decît tot ecouri pe care acest eveniment fără pereche l-a avut și în viața credincioșilor români. Prin cuprinsul lor, prin melodiile lor, prin imaginile pe care le folosesc și în general prin toată frumusețea și bogăția lor, colindele constituie și ele o parte din marea comoară folclorică a poporului nostru.

Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos în trup omenesc, petrecută aievea în Betleemul Iudeei cu aproape două mii de ani în urmă ca și alte fapte legate de acest măreț eveniment, îmbracă în colinde forme diverse, care mai de care mai interesante și mai plăcute auzului și inimii creștinești.

Vedem astfel, cum pruncul Iisus, care s-a născut modest ca orice ins din familie săracă,

„N-are cine-l învăli
N-are scutec călduros
Nici așternut prea frumos
Nici nu este-mperinat
Ci-i culcat pe fîn uscat".

Intruparea Mîntuitorului Iisus Hristos reprezintă împlinirea profețiilor Vechiului Testament și a unei așteptări străvechi, transmisă tainic în spițele neamurilor încă de la căderea protopărinților noștri, cum ne spune și colinda:

„Domnul cel din vechi dorit
Astăzi în trup a venit.
Ca o floare răsărea
Din Fecioara Maria".

Prin învățătura Sa, prin pilda vieții Sale și prin jertfa Sa, Mîntuitorul ne-a zidit încă odată, ne-a rezidit adică, iertîndu-ne greșala străbună și dîndu-ne puterea necesară de-a învinge pornirea spre rău, care mai stăruie uneori în firea noastră, și pentru a putea să ne depășim mereu, devenind tot mai buni și apropiindune tot mai mult de chipul „bărbatului desăvîrșit".

„Colo sus și mai în sus
Coboară Hristos — Iisus,
Prunc dumnezeiesc frumos,
Carele din iad ne-a scos.
Și la cer ne-a ridicat,
Iertîndu-ne de păcat".

De aceea, bucuria creștinilor este nemăsurată, Crăciunul fiind și „Praznicul bucuriei", adevăr pe care cele mai multe colinde îl scot în lumină.

„Ia sculați, creștini, sculați
Și cu toți vă bucurați,
Că azi s-a născut Hristos
Oamenilor de folos".

Sau:

„Noi umblăm să colindăm
Veste bună să vă dăm,
Că în noaptea lui Crăciun
S-a născut un Domn prea bun."

De altfel, întreaga fire — care de asemenea tînja după restaurare, așa cum citim în epistola către Romani — participă la bucuria Nașterii Domnului, după cum grăiește și colinda:

„Cînd s-a născut Dumnezeu,
Cînep pîrlit, mi-a otăvit.
Crîng uscat, frunză mi-a dat".

Sau:

„Iată lumea că-nflorește,
Pămîntul că-ntinerește,
Cînt prin luncă turturele,
La fereastră rîndunele".

Corul îngeresc din noaptea sfîntă a Nașterii Mîntuitorului: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pămînt pace, între oameni bună învoire" (Luca 2, 14), are ecou corespunzător în colinde:

„Auzi cum îngeri cîntă,
Vestind în noaptea sfîntă,
Oameni ascultați
Vrajba o lăsați
Frați voi sînteți
Și de-acum trăiți ca frați".

Este aceasta o puternică chemare la dragoste frățească între toți oamenii, care poate garanta o pace trainică pe pămînt, pace pe care omenirea o dorește atît de mult și pentru realizarea căreia luptă toate popoarele.

Vorbind deci despre Crăciun, vom încheia tot cu versurile unei colinde:

„Cu păstorii dimpreună
Să ne facem voie bună,
Că ni s-a născut Hristos
Tuturora spre folos".

Gh. Papuc

GINDURI LA NAȘTEREA DOMNULUI

Vestea despre Hristos

„Vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul"
(Luca 2, 10)

Vestea despre Hristos a fost lumina, care a călăuzit și a susținut viața credincioșilor de-a lungul secolelor. Ea a împărțit vremile în două, după cum a fost: vremea Vechiului Testament vestea că va veni Hristos, sau vremea de după Hristos, vestea că a venit Hristos.

Vestea că va veni Hristos a început cu Protoevanghelia (cea dintîi veste bună) (Geneza III, 15) și s-a continuat în toată perioada Vechiului Testament, în Biblie, ca și în afara ei.

Dar într-o noapte s-a dat de veste lumii că Cel vestit și așteptat *a venit*.

Odată înfiripată, vestea că a venit Hristos a izbucnit în mijlocul făpturii și a pornit la drum.

Cei dintîi, care au prins-o au fost îngerii. Într-o clipită, au aprins cerul în lumină, bucurie și cîntec. Venise, în sfîrșit, cel care avea să-i zdrobească pe Lucifer și să le vindece rana.

După ei, a prins de veste *firea*, care gemea sub povara blestemului de pe urma păcatului. S-a arătat steaua, s-a luminat și a răsunat văzduhul.

Abia în al treilea rînd a prins de veste și omul, prin păstorii treziți de îngeri și magii aduși de stea.

Iar la urma tuturor, a auzit și Irod. Cuprins de furie și-a deslănțuit toată armătura: viclenia, prefăcătoria, minciuna și în cele din urmă: crima. El își temea tronul. Hristos însă a scăpat de furia lui și a împlinit misiunea pentru care a venit în lume: mîntuirea noastră.

Vestea despre Hristos continuă de două mii de ani să străbată în sufletele credincioase, să dea viață, să sămislească putere, să mîngîie, să înflorească bucurie, să coboare *pacea* în inimi și în toată lumea.

*

Personalitatea

„Scoală-te, ia pruncul... și fugi!" (Matei II, 13).

Stă în puterea creștinului, ajutat de Dumnezeu, să crească spre idealul său de bine, de frumos și de cunoaștere, pînă la realizarea personalității creștine pozitive.

Dar la fel stă în puterea lui dacă se lasă stăpînit de rău, să crească pînă la realizarea personalității negative.

Și dacă urma celui dintîi a însemnat lumină, pace, liniște, fericire în viața noastră, urma celui de al doilea a însemnat: învolburare, suferință, lacrimi și crimă.

Unul și-a dat viața, ca să trăiască alții, celălalt a ucis ca să rămînă și să trăiască numai el.

Privindu-i în foișoarele istoriei, unul te desfătează și te înalță, celălalt te înspăimîntă, te deprimă și te desgustă.

Cain și Avel... Iisus și Irod... Omul și Neomul!

Ce l-a făcut pe regele Irod, să-l caute, ca să-l omoare, pe Iisus?

Pe linia egoismului, care-l stăpînea, e ușor de văzut, că a fost teama să nu se trezească cu unul, care să-i ia tronul, cu tot mirajul și cu toate desfătările lui.

Motivul mai adînc însă a fost realizarea răului pentru rău, pentru desăvîrșirea în el. A fost continuarea, în forma ei pervertită, a tendinței naturale a ființei, de a crește în direcția spre care e orientată. Și regele era așa de pervertit, așa de descompus sufletește, încît se identificase cu răul însuși.

Și dacă primul motiv era doar o meschinărie, abia prin al doilea se definește Irod ca personalitate negativă.

Verificarea?

Urma lăsată de istorie:

„Ucise pe toți pruncii, ce erau în Betleem și în toate hotarele lui... plîngere și tînguire multă" (Matei II, 16, 18). Pe cînd Iisus, cel scăpat de furia lui Irod, aduce mîntuire, bucurie, dragoste și pace. *Pr. Z. Oancea*

† LIVIU PATACHI

Joi, 18 noiembrie 1965 a încetat din viață Dr. Liviu Patachi la vîrsta de 63 ani după o grea suferință. Născut în com. Săcel (raionul Sibiu) dintr-o familie legată de biserică, dat fiind că bunicul și unchiul lui erau preoți, după terminarea liceului din Sibiu, Liviu Patachi a făcut studii la Facultatea de Litere din Cluj. A avut și studii teologice. O vreme a fost funcționar la Episcopia Ortodoxă Română din Cluj, fiind totodată membru fondator și activ al corului catedralei episcopale. Apoi și-a consacrat activitatea cercetării istoriei poporului român și istoriei Bisericii Ortodoxe Române.

A publicat lucrări, care numără circa 750 pagini. A fost un colaborator prețuit la revistele bisericești, ca „Revista Teologică", „Mitropolia Ardealului", „Mitropolia Banatului", ș. a. Studiile lui se caracterizează prin documentație temeinică, expunere sobră și logică. La moartea lui a lăsat în manuscris multe lucrări, unele terminate, altele nu. Amintim numai Monografia comunei Săcelul — Sibiului, pentru care a adunat tot materialul documentar.

Slujba înmormîntării a avut loc sîmbătă, 20 noiembrie, la capela Cimitirului central din Cluj. De față au fost: P. Sf. Teofil al Clujului, membrii familiei, colegi, prieteni și cunoscuți. Rămășițele pămîntești ale celui adormit au fost transportate în comuna natală Săcel și așezate după rînduiala bisericească în cavoul familiei, duminecă 21 noiembrie.

Amintirea lui și a faptelor lui va rămîne mereu vie în inima tuturor celor ce l-au cunoscut, l-au prețuit. Dumnezeu să-l odihnească cu drepții!

R.

† Pr. EMILIAN REPEDE și AURELIA

La 28 iunie 1965 a adormit în Domnul părintele Emilian Repede.

Născut la 5 septembrie 1886 în comuna Geoagiul de Sus, raionul Alba din părinți țărani, a urmat școala primară în satul natal și Institutul pedagogic în Sibiu.

În 1912 s-a căsătorit cu Aurelia Dărămuș, din comuna Cetea, trăind împreună 53 ani și avînd 6 copii.

În 1925 s-a preoțit și a servit ca preot la Rîpa Rîmețului și în alte comune.

A fost înmormîntat în satul natal, în cimitirul bisericii.

Slujba înmormîntării s-a oficiat de un sobor de 5 preoți, în frunte cu P. C. Protopop stavrofor Ioan Dăncilă.

În cuvîntările ținute s-au scos în evidență calitățile multiple ale decedatului ca preot, învățător, soț și părinte.

La înmormîntare au participat mulți din credincioșii parohiilor în care a păstorit.

Cînd s-au împlinit 4 luni de la înmormîntarea sa, s-a stins din viață și soția sa, preoteasa Aurelia, în vîrstă de 72 ani, după o scurtă și grea suferință și a fost prohodită de același sobor de preoți.

Să le fie țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! *Participant*

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN (Taxa poștală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu 44.206